

New Testament

Lega-Mwenga Language

Lega-Mwenga - Bible - New Testament

Matayo	3
Malako	71
Luka	114
Yoana	187
Misako	240
Balomo	306
I Bakolinto	334
II Bakolinto	361
Bagalatia	379
Baefeso	389
Bafilipo	399
Bakolosai	406
I Batesolonike	412
II Batesolonike	418
I Timoteo	422
II Timoteo	430
Tito	436
Filemona	439
Baebelo	441
Yakobo	461
1 Petelo	468
2 Petelo	476
1 Yoana	481
2 Yoana	488
3 Yoana	489
Yuda	490
Kulolesibua	492

Lega-Mwenga - Bible - New Testament

Matayo

Matayo 1

Musagu Musoga Wasanzilue na Matayo.

- ¹Mukanda wa kibuti kia Yesu Klisto, muana wa Davidi, muana wa Abalahama.
- ²Abalahama abutile Isaka; nu Isaka abutile Yakobo; nu Yakobo abutile Yuda nu bato bage;
- ³nu Yuda na mukikulu wage Tama babutile Pelese nu Zela; nu Pelese abutile Heselona; nu Heselona abutile Lama;
- ⁴nu Lama abutile Aminadaba; nu Aminadaba abutile Nasona; nu Nasona abutile Salamona;
- ⁵Salamona na mukikulu wage Lahaba babutile Boaza; nu Boaza na Luta babutile Obede; nu Obede abutile Yese;
- ⁶nu Yese abutile mukota Davidi. Davidi nu wozo mukikulu wabezaga wa Uliya babutile Solomo;
- ⁷Solomo abutile Lehabama; nu Lehabama abutile Abiya; nu Abiya abutile Asa;
- ⁸nu Asa abutile Yehasafata; nu Yehasafata abutile Yolama; nu Yolama abutile Uziya;
- ⁹nu Uziya abutile Yotama; nu Yotama abutile Ahaza; nu Ahaza abutile Hezikiya;
- ¹⁰nu Hezikiya abutile Manase; nu Manase abutile Amona; nu Amona abutile Yosiya;
- ¹¹nu Yosiya abutile Yekonia nu bato bage, mu nkungu zibendile nabo ku bukobe ku Babulona.
- ¹²Nu kusila kua kuenda kuabo ku bukobe ku Babulona, Yekonia abutile Salatiele; Salatiele abutile Zelubabela;
- ¹³nu Zelubabela abutile Abihuda; nu Abihuda abutile Eleyakima; nu Eleyakima abutile Azo;
- ¹⁴nu Azo abutile Sadoka; nu Sadoka abutile Akimi; nu Akimi abutile Eliyuda;
- ¹⁵nu Eliyuda abutile Eleaza; nu Eleaza abutile Matana; nu Matana abutile Yakobo;
- ¹⁶Yakobo abutile Yosefu iba wa Malia, uwabutile Yesu, ukumanua bune, Klisto.

¹⁷Bubo bibuti binsania kutukila ku Abalahama aba ku Davidi bili ikumi na binazi; nu kutukila ku Davidi aba nu gabendile nabo ku bukobe ku kilongo kia Babulona bili bibuti ikumi na binazi; nu kutukila ku bukobe ku kilongo kia Babulona aba nu ku Klisto bili bibuti ikumi na binazi.

Kubutua kua Yesu Klisto.

Lk. 1:26-35; 2:1-7.

¹⁸Kubutua kua Yesu Klisto kuabezaga bubo: Gabezaga nina Malia andua na Yosefu, babezaga tabemenyana, abede neiyimi ku magala ma Muuza Wasililila.

¹⁹Nu Yosefu, iba wage, abezaga muntu weisanana nuwe ntamuitizie na nsoni, atundaga kumugila mu lumbisombiso.

²⁰Gabezaga esakengela bubo, mugenzi wa Mukota wamubaside mu ndozi, wamubuide bune, Yosefu, muana wa Davidi, gukue boba kutola mukikulu wobe Malia kubuno iyimi liage lili lia magala ma Muuza Wasililila.

²¹Nuwe abute muana wamulume; wamuinike izina buno YESU; kubuno akonia bantu bage ku misako za buagi buabo.

²²Bubuno bunsania buabezaga buno lizindilile liatendagua na Mukota ku mulengania bune,

²³Unguulilazi, kikumi kitemenyua na wamulume, kieke iyimi, Nuwe abute muana wamulume, Bamuinike izina buno, Emanuele, Buisulilua bualio, Kalaga eli neisue.

²⁴Gayukile Yosefu ku tulo, akitile anga buamutendile mugenzi wa Mukota; nu atolile mukikulu wage,

²⁵nu abezaga ntemumenya aba gabutile muana wamulume: nu amuinikile izina buno, YESU.

Matayo 2

Bantu ba Menge Bavule Kulola Yesu.

¹Gabutilue Yesu mu Betelehema wa Yudaya mu bindi bia mukota Helode, Bantu ba Menge batukile kuntata kukutukaga kisongo kia busi babasile ku Yelusalema, babuzizie bune,

²Kuni kueli wozo wabutilue Mukota Munene wa Bayuda? kubuno tuamonine ku lukenikeneni luage kukubasaga kisongo kia busi, tuavua kumukumbamina.

³Gongule mukota Helode ku kitondo kikino, mutima wage waketukile, nu za bantu bansania babezaga nage mu Yelusalema.

⁴Akundamanizie basankoga banene bansania nu basanzi ba bantu, ababuzizie bune, Kuni kukabutilua Klisto?

⁵Bamubuide bune, Mu Betelehema wa Yudaya: kubuno anga buasanzilue na mulengania bune,

⁶Uwe Betelehema, mu kisi kia Yuda, Taguli mukeke munkatini mua bukota bua Yuda: Kubuno muguli umukabutua Mukota Munene, Wozo akaba mulangi wa bantu bane ba Isalele.

⁷Nu mukota Helode amanine Bantu ba Menge ku lumbisombiso, ababuzizie bune, Nkungu nkizi nunse zimuamuene ku lukenikeni?

⁸Abasingile ku Betelehema, abatendile bune, Endazi mutitibukizie musagu wa muana; nu gamuamumoneko, nti muavua kunsambalila, nunne lingo nti nende kumukumbamina.

⁹Gabongule kuiyuki lia mukota, bendile; nu lulo lukenikeni, lubamonagakulo kuntata kukubasaga kisongo kia busi luendile luabusio luabo, aba nu galuabasile ga kiziki kiabezaga muana.

¹⁰Gabamonine ku lukenikeni, babogilebogile nunse.

¹¹Nu beingide mu numba nu bamonine ku muana nu nina Malia; bakomine mazu gansi, nu bamukumbamine; bakanuine bikagi biabo, bamukasile nkaso, mikotola nu aliga nu bulago.

¹²Nu gabatondile Kalaga mu ndozi buno, Tamusubie ku Helode, basubizie ku kisi kiabo muengo nzila.

Batine na Yesu ku Ezipeto.

¹³Nubo gabendile, mugenzi wa Mukota wabaside Yosefu mu ndozi, wamubuide bune, Yuka nu utole muana nu nina, nu utine ku Ezipeto, nu wikale kuko aba gankakubulilaga: kubuno Helode ekulonda kuita muana.

¹⁴Nu ayukile nu atolile muana nu nina mu kindi, nu endile mu Ezipeto;

¹⁵nu eikede kuko aba nu gakule Helode: bubo lizindilile liatendagua na Mukota ku mulengania, atendile bune, Namanine muana wane akumuke ku Ezipeto.

Mukota Helode Eitile Bana Buliabulia.

¹⁶Gamenyine Helode buno Bantu ba Menge bamunyega nu ongilue nunse, asingile bantu, nu beitile bana bamulume bansania babezaga mu Betelehema, nu mu ndenge insania za muino, ba miaka ibili nu bango beki bana bato, kutukila ku busi buamusambalide Bantu ba Menge.

¹⁷Buno lizindilile liatendagua na mulengania Yehemia bune,

¹⁸Iyuki liungulue mu Lama, idilo nu kasina kanene, Lahele akulilila bana bage; Nuwe ntatundile kubibibua, kubuno bana bage tabeligo.

Batukile ku Ezipeto, Bakumukile ku Nazaleta.

¹⁹Gakule Helode, mugenzi wa Mukota wabaside Yosefu mu ndozi ku Ezipeto, amutendile bune,

²⁰Yuka nu tola muana nu nina, nu wende ku kisi kia Isalele: kubuno babo batundaga kuita muana bakua.

²¹Nu ayukile nu atolile muana nu nina, nu babasile mu kisi kia Isalele.

²²Tondo gongule buno, Alukelao angata ku Yudaya mu kiziki kia isi Helode, akule boba kuenda kuko; nu gamutondile Kalaga mu ndozi, endile mu ndenge za Galela,

²³nu abasile nu eikeide mu muino wamanagua buno Nazaleta; bubo lizindilile liatendagua na balengania bune, Akamanua mu Nazaleta.

Matayo 3

Yoana Mubatizi nu Mulimo Wage.

Mk. 1:3-8; Lk. 3:2-17; Yoana 1:6-8, 19-28.

¹Mu bindi bibio Yoana Mubatizi abasile, asambalide bantu mu kalula ka Yudaya bune,

²Iyaniazi; kubuno bukota bua meigulu buse buigi.

³Kubuno wozo watendagua na mulengania Yesaya bune, Iyuki lia muntu likulalukaga mu kalula bune, Kungazi nzila za Mukota, Isiazi matingilo mage.

⁴Nuwe Yoana abezaga na nsulu za mioza za ngamia, nu mukoma wa kikoba mu kibunda kiage; nu idia liage liabezaga nzige nu buki bua mulubanda.

⁵Nu bamuendeide bansania ba Yelusalema, nu ba Yudaya, nu bansania ba ndenge insania za buigi na Yadene;

⁶nu babatizizibue nage mu luuzi lua Yadene, beigongaga misako za buagi buabo.

⁷Aba gamonine ku baFalese beingi nu Basadoke bavule kubatizibua nage, ababuide bune, Inyue kikanga kia mpoma, nazi wamutendile buno, mutine bongoa bukavua?

⁸Kolamazi biguma biatananina kuiyania:

⁹nu tamukengele mubenyene bune, Tuli na tateisue Abalahama; kubuno nikumutenda bune, Kalaga anavuama kubasizia Abalahama bana mu makozi mamano.

¹⁰Nu kano kaluma isaga liabikua gansi na miti: nu muti na muti utakolama biguma bisoga nti wasesue, nu nti weisoa mu keiya.

¹¹Lebelebe nkumubatizia na mazi ku kabamba ka kuiyana: tondo we ukavua kumbusa kuane antinga, nsiatananina kueka bisalapata biage: wozo akamubatizia na Muuza Wasililila nu na keiya:

¹²lueli luage luli mu kuboko kuage, nuwe akengia mulungu wage nunse, nuwe akakundamania mumpunge wage mu kigenge kiage, tondo akagisia mpepa mu keiya katakuzimaga.

Yesu Ekubatizibua.

Mk. 1:9-11; Lk. 3:21, 22.

¹³Gatukile Yesu ku Galela, avule ku luuzi lua Yadene ku Yoana, buno abatizibue nage.

¹⁴Tondo Yoana ananine, atendile bune, Nne nikuiyanina kubatizibua nobe, tondo wavua kundi?

¹⁵Tondo Yesu amuakuide bune, Ziga tugu bubo: kubuno bubo buatutananina kuzindilizia kuisanana kunsania. Nu amuzigile.

¹⁶Gamubatizizie, kazanga kongo Yesu atukile mu mazi: nu kazanga kongo meigulu mamulimbukide, nu amonine ku Muuza wa Kalaga ekukumba anga nkulimba, nu amugelede;

¹⁷nu kazanga kongo, iyuki liatukile mu meigulu, liatendile bune, Wono eli Muana wane, u Ngoli zane, nakomana nage.

Matayo 4

Satana Alindikile Yesu.

Mk. 1:12, 13; Lk. 4:1-13.

¹Tondo Yesu asondelezizibue na Muuza mu kalula buno alindikue na Liabo, u Satana.

²Eiyombekile bindi makumi manazi, ntalia musu nu kindi, kusila kua bubo akule na nzala.

³Nu mulindiki avule nu amutendile bune, Ndi uwe u Muana wa Kalaga, kakizia makozi mamano mabe kampampa.

⁴Nuwe amuakuide bune, Buasanzilue, muntu ntanalama na kampampa tugu, umpanga neidagi linsania likutuka mu kanua ka Kalaga.

⁵Nu wozo Liabo, u Satana, amusondelezizie ku muino wasuagibua nu amuemanizie gantata ga mutondo wa numba nnene za kukumbamina,

⁶nu amubuide bune, Ndi uwe u Muana wa Kalaga, iyise gansi: kubuno buasanzilue bune, Akakizie migenzi zage zikulange: nu, Mu maboko mabo bakueke, Unavua kukikitanua kugulu kuobe kuikozi.

⁷Nu Yesu amubuide bune, Buasanzilue lingo bune, Ntulindike Mukota Kalaga wobe.

⁸Nu lingo, wozo Liabo, u Satana, endile nage ku muiduko wasakama nunse, nu amulolesizie makota mansania ma kisi, nu malebo mamo;

⁹nu amubuide bune, Bibino binsania nakukase, ndi wankumbamina.

¹⁰Nu Yesu amubuide bune, Tuka Satana: kubuno buasanzilue bune, Kumbamina Mukota Kalaga wobe, nu nti wamukitila wenyene.

¹¹Nu Liabo, u Satana, amusigile: nu migenzi za Kalaga zavule, zamukitide.

Yesu Esalinga Kusambalila Bantu Musagu wa Kalaga.

Mk. 1:14; Lk. 4:14-15.

¹²Gongule Yesu musagu buno, Yoana akandua, endile ku Galela;

¹³nu atukile ku Nazaleta, nu avule kuikala ku Kapenuma, uliko buigi na kiziba, mu miaga za Zebulona nu Nafatale:

¹⁴bubo lizindilile liatendagua na mulengania Yesaya bune,

¹⁵Kisi kia Zebulona nu kisi kia Nafatale, Nzila za mu ntungo na kiziba, lisilia lia Yadene, Galela za baBilongo,

¹⁶Bantu babezaga mu kapilo bamonine ku kiengi kinene, Nubo beikalaga mu kisi kia kilimelime kia lukuo. Kiengi kiababaside.

¹⁷Kutukila nkungu zezo Yesu alingile kusambala, nu kutenda bune, Iyaniazzi; kubuno bukota bua meigulu buse buigi.

Yesu Ekumana Petelo nu Andele nu Yakobo nu Yoana.

Mk. 1:16-20; Lk. 5:2-11.

¹⁸Nu gatabangaga mu ntungo mua kiziba kia Galela, amonine ku bantu babili ba muto neiselenzi, Simona wamanagua buno Petelo, nu muto wage Andele, beisaga kakila mu kiziba; kubuno babezaga bazubi.

¹⁹Ababuide bune, Nyangazi, nu namubike buno mube bazubi ba bantu.

²⁰Nu kazanga kongo basigile tukila, nu bamuyangile.

²¹Nu gabede esalombozia, amonine ku bango bantu babili ba muto neiselenzi, Yakobo muana wa Zebedayo, nu muto wage Yoana, babezaga mu buato neisibo Zebedayo, balandaga tukila tuabo; nu abamanine.

²²Nu kazanga kongo basigile isibo na buato, nu bamuyangile.

²³Nu Yesu endile kunsania ku Galela, eigisagia mu numba zabo za musanganano, nu abasambalide musagu musoga wa bukota, nu onezie nsambo za nkita na nkita za bantu.

²⁴Nu lukumu luage luasambedue mu ndenge insania za Sulia; nu bamuvuilide na basambi bansania, nu bansania bateikosagia na nsambo za nkita na nkita, nu babezaga na basumbu, nu babezaga na lungu, nu boma maboko; nu abonezie.

²⁵Nu misanganano za bantu beingi zamuyangile kutuka ku Galela, nu ku Dekapoli, nu ku Yelusalema, nu ku Yudaya nu ku lisilia lia Yadene.

Matayo 5

Kusambala kua Yesu ku Muiduko.

Lk. 6:20-49.

¹Gamonine ku musanganano wa bantu, abakamine ku muiduko: nu geikedede gansi, beigisibua bage bamuvuilide:

²nu galimbuide kanua kage, abeigisizie bune,

³Mbogimbogi ku babo beli bazambi mu muuza wabo: kubuno bukota bua meigulu buli buabo.

⁴Mbogimbogi ku babo beli na kabebe: kubuno bakabobelezibua.

⁵Mbogimbogi ku babo babota; kubuno bakapiena kisi.

⁶Mbogimbogi ku babo bekukua na nzala nu mpusia za kuisanana: kubuno babo bakeikuta.

⁷Mbogimbogi ku babo bekukua kiombo; kubuno babo bakakuilua kiombo.

⁸Mbogimbogi ku babo beli na mutima wasuaga; kubuno babo bakamona ku Kalaga.

⁹Mbogimbogi ku basungi; kubuno bakamanua bana ba Kalaga.

¹⁰Mbogimbogi ku babo bababazizibue ku kabamba ka kuisanana: kubuno bukota bua meigulu buli buabo.

¹¹Mbogimbogi kumuli inyue bakalingua, nu kubabazibua, nu kuekua buza ku mulondo na mulondo mubi ku kabamba kane.

¹²Bogazibogazi nu mube na kielele: kubuno lukalilo lunene lueinyu lusoga luli muigulu: kubuno ububo bubababazagia balengania balingaga kuba nti tamubutua.

Bantu baKalaga beli Munkange nu Kiengi kia Kisi.

Mk. 4:21-23; Lk. 8:16-18.

¹³Inyue muli munkange wa kisi; tondo ndi munkange taguli nse, unasuagibua na kikizi? Tagunasuaga lingo nunse, umpanga nti watebua kumbuga nu kunyantua na bantu.

¹⁴Inyue muli kiengi kia kisi. Muino tagunabisama ndi wobakua gantata ga muiduko.

¹⁵Aba bantu tabanagulumizia kasuku, nu kukabika kungsi kua luzi, tondo gantata ga kibikilo kia kasuku; nuko nti kakusania bansania beli mu numba.

¹⁶Bubo kiengi kienyu kisane ku bantu, bamone ku makitilo meinyu masoga, nu nti baganune Soeinyue uli muigulu.

Mulembe wa Mose.

¹⁷Tamukengele bunu, navule kubigia mulembe aba bulengania: nsiavule kubibigia, tondo kubizindilizia.

¹⁸Lebelebe, nkumubula bune, Igulu nu kisi bikazimina tondo keisanzo kamozi kakeke ka masanzo ma mulembe takakazimina aba mansania makazindilizibua.

¹⁹Muntu unsania ukakagulaga ikakizio limozi ku mamano nu kuigisia bango bantu bubo, akakegibua mu bukota bua meigulu: tondo ukamanzaga nu kuigisia bango bantu bubo, wozo akakutibua mu bukota bua meigulu.

²⁰Kubuno nkumubula nunse, ndi kuisanana kueinyu takuatinga kuisanana kua basanzi nu baFalese, nti tamukeingila mu bukota bua meigulu.

²¹Mungule buatendagua ku bantu ba wakalazi bune, Ntuite muntu; ukeitaga muntu nti akaba na katati ku lusungio:

²²tondo nne nkumubula bune, Muntu unsania ukongelua mubuto wage akaba na katati ku lusungio; nu muntu unsania ukabula mubuto wage bunu, kikongolo, akaba na katati mu luusu lua milondo; nu muntu unsania ukabulaga mubuto wage bunu, Uwe u kioto, akaba na katati mu kiziba kia keiia.

²³Umpanga, ndi usakasana lukaso ku kayulo, nu ndi wakengela bunu, uli na mulondo na mubuto wobe,

²⁴sigatanga lukaso ku kayulo, nu nti wenda ku mubuto wobe bunu ugomie nage, nu nti wasubia kukasana lukaso luobe.

²⁵Sasia kugomania na wokusomba nkungu ziguli nage mu nzila; wozo wokusomba anavua kukubasia ku ngatu, nu ngatu nti akubasia ku bakoloboyo, nu nti wakandua.

²⁶Lebelebe, nkumubula bune, Ntukatuka nunse kuko ndi ntusila nsombi zobe insania.

²⁷Mungule buatendagua bune, Ntuite meiga:

²⁸Tondo nne nkumubula bune, muntu unsania ukulola mukikulu na lutundo lua kumulimbua, nti asila kalazi kuita meiga mu mutima wage.

²⁹Nu ndi liso liobe liakuinia mutima, nti walitikia, nu nti walisa bulazi nobe: wanulumba wazimina kiganza kimozi, kuteli mubili wobe unsania kuingila mu kiziba kia keiya katanakuzinda.

³⁰Nu ndi kuboko kuobe kua seidume kuakuinia mutima, nti wakusesa, nu nti wakuisa bulazi nobe: wanulumba wazimina kiganza kimozi, kuteli mubili wobe unsania kuingila mu kiziba kia keiya katanakuzinda.

³¹Buatendilue lingo bune, Muntu unsania ukatikagia mukikulu wage nti amukasa mukanda wakuita isonga:

³²Tondo nne nkumubula bune, Ndi wamulume atikia mukikulu wage, kuteli ku kabamba ka butazi, nti amubika muiti wa meiga nu unsania wasonga wozo watukibua nti eita meiga.

³³Lingo, mungule buatendagua ku bantu ba wakalazi buno, Ntulumbile kilumbilo kia buza tondo mukitile Mukota bilumbilo biobe binsania:

³⁴tondo nne nkumubula bune, Tamulumbile nunse; aba kuigulu, kubuno igulu lili kisumbi kietangatanga lia Kalaga;

³⁵aba ku kisi kubuno kisi ukibikilo kia magulu mage; aba nu ku Yelusalema, kubuno muino wozo uli wa Mukota Munene.

³⁶Aba ntulumbile kuitoe liobe, kubuno ntunavuama kugalukia luzuili lumozi kuluengia aba kuluinia.

³⁷Tondo kuitabizia kueinyu kube bune, E, nti, E, nu tobo nti, tobo; Iyuki liakutalika likutuka ku wozo mubi.

³⁸Mungule buatendagua bune, Liso, ku liso, nu linyo, ku linyo:

³⁹tondo nne nkumubula bune, Tamuluane na muntu mubi: tondo ndi muntu akulibula lugizi kuitama lia seidume, nti wamutimbulila lingo lia seikazi.

⁴⁰Nuwe wakusongela, nu kutola nsulu zobe za kuntata, mukase ingo za kungsi.

⁴¹Nuwe ukakuenzia lugendo lua mutandi umozi, ku magala mage, wende nage lugendo lua mitandi ibili.

⁴²Kasa wozo ukukusega, nu wozo ukukuambia ntumukase mugongo.

⁴³Mungule buatendagua bune, Tunda munyobe, nu somba wozo wakusomba:

⁴⁴tondo nne nkumubula bune, Tundazi babo bamusomba, nu segelazi babo bekumubabazagia;

⁴⁵bubo muabe bana ba Soinyue uli muigulu: kubuno ekusanizia bantu babi nu bantu basoga kisongo kiage kia busi, nu ekulokezagia bantu beisanana nu bateisanana mbula.

⁴⁶Ndi mukutunda bakumutundaga, mukaba na lukalilo lukizi? Bandelelombe ndi tabakukitaga bubo?

⁴⁷Nu ndi mukusekela mibuto zeinyu tugu, nti unatinga bango bantu buni? Ndi baBilongo tabakukitaga nubobubo?

⁴⁸Umpanga mube basililila, anga buasililila Soinyue uli muigulu.

Matayo 6

Kusambala kua Yesu ku Muiduko.

¹Nkumutonda bunu kuisanana kueinyu takube ku bantu bunu, mumenyue nabo; ndi muakita bubo tamuli na lukalilo lusoga ku Soinyue uli muigulu.

²Kungua ukukita bantu mponga, ntuide monze, anga bukukita bengelezi ku numba za musanganano nu mu nzila, bunu baganunue na bantu. Lebelebe nkumubula bune, Babo bakasilue lukalilo luabo.

³Tondo kungua ukukita bantu mponga, kuboko kuobe kuaseikazi takumenye bukukita kuboko kuobe kuaseidume;

⁴bubo ndi wakita bantu mponga zibe ku lumbisombiso, nu Soinyue ukumona mu lumbisombiso nti akukase lukalilo lusoga.

⁵Nu ndi ukusega Kalaga, ntube anga bengelezi; kubuno babo bekuelama kusega Kalaga nti bemana mu numba za musanganano nu mu ndenge za nzila bunu bamonekeko na bantu. Lebelebe, nkumubula bune, Babo bakasilue lukalilo luabo.

⁶Tondo, ndi ukusega ku Kalaga, nti wingila mu numba zobe nu nti wasega ku lumbisombiso, nu nti wigala luibi, nu nti wasega Soinyue uli mu lumbisombiso, nu Soinyue ukumona mu lumbisombiso; akukase lukalilo lusoga.

⁷Tondo, ndi mukusega ku Kalaga, tamulalukelaluke anga bukukitaga baBilongo; babo bakukengelaga bune, Bamenyue ku kutendatenda kuabo.

⁸Umpanga tamube anga babo; kubuno Soinyue eizi bimukuiyanina kungua tamumusega.

⁹Segazi ku Kalaga anga bubuno; Tateisue uli muigulu izina liobe liganunue.

¹⁰Bukota buobe buvue, kusombola kuobe kukitue ku kisi anga bukukukitua muigulu.

¹¹Tukase lelo idia lietu.

¹²Tusigilile misako za buagi bueitu anga butukusigililaga bekutuagilaga,

¹³aba ntutuenzie ku malindiko, tondo tonie ku wozo mubi, kubuno uli na bukota, nu magala, nu lutanuno, aba ku nkiko zitanakuzinda.

- 14**Kubuno ndi mukusigilila bantu misako za buagi buabo, nti Soinyue nuwe uli muigulu amusigilile misako za buagi bueinyu.
- 15**Tondo ndi tamukusigilila bantu misako za buagi buabo, nu Soinyue nuwe ntakamusigilila misako za buagi bueinyu.
- 16**Lingo ndi tamulia, tamube anga bengelezi bekukandaga malanga; buno bantu babamenye buno batakulia. Lebelebe, nkumubula bune, Bakasilue lukalilo luabo.
- 17**Tondo uwe ndi ntukulia, ibongie muambo kuitoe, nu nti woga ku meiso;
- 18**tondo ndi ntukulia, ntumenyue na bantu; tondo Soinyue ukumona mu lumbisombiso akukase lukalilo lusoga.
- 19**Tamuibikile bikagi ku kisi, kuli kagembe nu nkisa kubibigia, gena gakuita beibi buno beibe;
- 20**tondo ibikilazi bikagi bienyu muigulu, kuteli kagembe nu nkisa kubibigia, nu lingo gatanavuama kuita beibi buno beibe;
- 21**kubuno gago geli kikagi kiobe, ugago gakaba mutima wobe.
- 22**Kasuku ka mubili keli liso: tondo ndi liso liobe lili isoga, mubili wobe unsania nti uli na kiengi.
- 23**Tondo ndi liso liobe lili ibi, mubili wobe unsania nti uli na kapilo. Ndi kikio kiengi kili muguli kise kapilo; nti keli kapilo nunse.
- 24**Takuli muntu unavuama kukambila bakota babili: embe nti asombe umozi, nu nti atunde ungo; embe anze umozi, nu abenge ungo. Tamunavuama kukambila Kalaga nu bikulo.
- 25**Kubuno nkumubula bune, Tamulemanine mu kalamo keinyu, buno tualie kikizi? aba tuanue kikizi? aba ku mubili weinyu, buno tuavuale kikizi? Ndi kalamo takatinga idia, nu ndi mubili tawatinga nsulu?
- 26**Lolazi ku tuzoni tua mu mpelela, tatukuyika aba tatukutubula mbuto, aba tatukukundamania mu bigenge, tondo Soinyue wa muigulu ekutulisagia. Inyue tamuatinga tuzoni ku busoga?
- 27**Nazi wa kumuli unalemanina kuitalikila ingo nkiko mu kalamo kage?
- 28**Buni bumukulemanina nsulu? Kengelazi lukita lua maluba ma mu masoa, lukita lumakuasa; tamakukita mulimo, aba tamakulukaga;
- 29**tondo nkumubula bune, aba Solomo mu lutanuno luage lunsania ntavualikizibue anga busoga bua limozi lia mamoo?

³⁰Tondo ndi Kalaga ekuvualikia bisugu bia masoa, biligo lelo, nu lubi bikutebua mu ngulumina za keyiya; ndi ntakamuvualikia inyue beli basosu mu bukatizio bueinyu.

³¹Tamulemanine nu tamutende bune, Tualie kikizi? aba, Tuanue kikizi? aba, Tuavuale kikizi?

³²Kubuno baBilongo bekulondaga bibino binsania; tondo Soinyue wa muigulu eizi binsania bimukuiyanina.

³³Tondo londazi tanga bukota bua Kalaga, nu kuisanana kuage; nu muatalikilue binsania.

³⁴Umpanga tamulemanine bia lubi, kubuno busi bua lubi buidemanine bubuenyene. Bubi buabo buasuage kubo.

Matayo 7

Kusambala kua Yesu ku Muiduko.

¹Tamusungie, buno munavua kusungibua.

²Kubuno lusungio lulo lumukusungia, ululo lumukasungibua; nu kulindika kumukulindika, ukuko kumukalindikua.

³Nuwe, buni bukulola kikolokolo kili mu liso lia munyobe tondo ntukumona ku lubabu luli mu liso liobe?

⁴Buni bunavuama kutenda ku munyobe bune, Munane, vua tanga nkutikie kikolokolo kili mu liso liobe, nuwe uli na lubabu lunene mu liso liobe?

⁵Uwe muengelezi, tikia tanga lubabu luli mu liso liobe; nti ubunavuama kutikia kikolokolo kili mu liso lia munyobe.

⁶Tamukase mboa kikio kiasuaga, aba tamuise busanga bueinyu bua bukunza bubibu gakutinga ngulube, zinavua kubunyanta na magulu mazo, nu gazabunyante nti zabuata.

⁷Segazi, nu nti muakasue; londazi, nu nti muamone; kokomonazi, nu nti muigulilue.

⁸Kubuno unsania ukusega, nti akasue; nuwe ukulonda, nti amone; nuwe ukukomona, nti igulilue.

⁹Nazi wa kumuli, unasegua na muana wage kampampa, nu nti amukasa ikozi?

¹⁰Aba ndi ekumusega kiena ndi nti amukase nzoka?

¹¹Kubuno ndi inyue, bantu babi, muizi kukasa bana beinyu bisoga, embe Soinyue lino uli muigulu ndi ntanamenya kubakasa bisoga babo bakumusega?

¹²Umpanga bubo bumukutunda bango bantu kumukitila, ububo nuinyue bumubakitila; kubuno bubo u mulembe nu bulengania.

Nzila Ibili.

¹³Ingilazi ku muingilo wabumbutana: kubuno kuli ungo muingilo wa tanuka, nzila zago zenda ku kuzimina, nu beingi bekuingilaga mugo.

¹⁴Kubuno wozo muingilo uli wabumbutana, nu kuzinda kua nzila zago kuli kalamo, nu bekukamona tabeli beingi.

Balengania ba Buza.

¹⁵Nikumutonda bune, Kukavua balengania ba buza beingi, bantu bakavua ku lukita lua nsulu za mikoko, tondo munda muabo muli anga mboa nkali za lubanda.

¹⁶Mukabamenya ku biguma biabo. Ndi bantu bekukola biguma ku mikele? Aba figi ku binkelenkele?

¹⁷Bubo muti unsania musoga ukukolama biguma bisoga; nu muti mubi ukukolama biguma bibi.

¹⁸Tondo muti musoga tagunakolama biguma bibi; aba muti mubi kukolama biguma bisoga.

¹⁹Muti unsania utakolama biguma bisoga nti wasesue, nu nti weisoe mu keyiya.

²⁰Bubo mukabamenya ku biguma biabo.

²¹Ta na muntu na muntu ukumbula buno, Mukota, Mukota, ukengila mu bukota bua meigulu, tugu wozo ukukita kusombola kua Tatane uli muigulu.

²²Beingi bakambula ku busi bubo buno, Mukota, Mukota, ndi tatalanganizie muizina liobe? nu ndi tatuabingaga basumbu kuizina liobe, nu ndi tatuakitaga migeleko mingi kuizina liobe?

²³Nu nkababula bune, Nsiamumenyine nunse: tukazi, bakiti ba bubu.

Bobaki Babili.

²⁴Muntu unsania ukunguaga ku malagi mane mamano, nu kumanza, akalingimanibua na muntu wa munge, wobakile numba zage ga luanda;

²⁵mbula zitikide, muiyalo wavule, nu kisoa kitile, nu kidibuide ku zezo numba; nu tazaguide: kubuno mango mazo mabezaga ga luanda.

²⁶Nu muntu unsania ukungua ku mamano malagi mane nu ntakumanza, akalingimanibua na kikongolo, kiobakile numba zage ga misege:

²⁷mbula zitikide, muiyalo wavule, kisoa kitile, nu kidibuide ku zezo numba, nu zaguide; nu kugua kuazo kuabede na kilumo kinene.

²⁸Nu gasilile Yesu kuigisia bitondo bibio musanganano wangamine na meigisia mage;

²⁹kubuno abegisizie anga uli na buangato, nu ntegisizie anga basanzi babo.

Matayo 8

Yesu Akonia Muiya Bibali.

Mk. 1:40; Lk. 5:12-14.

¹Nu gagelile muiduko, misanganano minene zamuyangile.

²Nu muiya bibali amuvuilide, nu amukumbamine, amubuide bune, Mukota, ndi watunda, unavuama kunengia.

³Yesu alambizie kuboko kuage, etubizie kueli, amubuide bune, Nkutunda, wenge. Nu kazanga kongo bibali biage bionine.

⁴Yesu amubuide bune, Ntubule muntu kitondo kikino; tondo enda, widolesie ku sankoga, ukasane lukaso anga buakakizizie Mose, lube bulongeki ku beli.

Yesu Onizie Mukiti wa Mukota Bakoloboyo Lukama.

Lk. 7:1-10.

⁵Geingide mu muino wa Kapenuma, mukota wa bakoloboyo avule kuage, nu amusegile bune,

⁶Mukota, mukambi wane eiyamikibua mu numba na lusambo lua kumia maboko, akubabalua nunse.

⁷Yesu amubuide bune, Nkuvua kumonia.

⁸Mukota wa bakoloboyo amuakuide bune, Mukota, nne tabunatananina uwe kuingila mu numba zane; tondo tenda neiyuki tugu nu mukambi wane nti onibua.

⁹Kubuno aba nunne nangatua, nu nangata bakoloboyo; nu ndi nabula umozi bune, Enda nti enda; nu ungo buno, Vua, nti avua; nu ku mukambi wane buno, Kita bubo, nti abukita.

¹⁰Gongule Yesu kububo, angamine, nu abuide babo bamuyangaga bune, Lebelebe nkumubula buno nsimonaga lingo ku ungo uli na magala mu bukatizio anga wono mu bikanga bia Isalele.

¹¹Nu nkumubula buno, beingi bakatuka kukubasaga kisongo kia busi nu ku kutukaga kisongo kia busi, nu bekeikala na Abalahama, nu Isaka, nu Yakobo, mu bukota bua meigulu:

¹²tondo bana ba bukota bakeisua mu kapilo ka kumbuga; kukaba kulila nu kubuga meinyo.

13 Yesu abuide mukota wa bakoloboyo bune, Enda, anga buwakatizagia bube. Mukambi wage onizibue nkungu zezo.

Yesu Onizie Ninabiala wa Petelo Isusila.

Mk. 1:29-34; Lk. 4:38-41.

14 Nu gabasile Yesu ku numba za Petelo, amonine ku ninabiala wa Petelo eli neisusila.

15 Yesu eitubizie kuikoko liage, nu isusila liasilile; nuwe azanzukile nu amukitide.

16 Gabuabede buse muigolo, bamulusizizie beli na basumbu beingi; nu embizie babo basumbu neiyuki liage, nu onizie bansania babezaga basambi:

17 bu bo lizindilile liatendagua na mulengania Yesaya bune, We wenyene atolile busosu bueitu, nu ekile nsambo zeitu.

Yesu Alindikile Beigisibua Bage.

Lk. 9:57-62.

18 Nu Yesu gamonine ku musanganano munene wamutimbikania, akakizizie bune, Tusokazi lisilia.

19 Musanzi umozi amuvuilide, amubuide bune, Musozi, nakuyange kunsania kuwendage.

20 Yesu amubuide bune, Mikala zili na matengu, nu tuzoni tua mpelela tuli na bizumba; tondo Muana wa muntu nteli na kiziki kia kukukika itoe liage.

21 Ungo muigisibua abuide Yesu bune, Mukota, nkase buangato nende kuisa kitumba kia tatane.

22 Tondo Yesu amubuide bune, Nyange; siga bakuzi beisane buabo buabo.

Yesu Ekubotia Bimpumi Bia Mazi.

Mk. 4:36-41; Lk. 8:22-25.

23 Nu gakimine mu buato, beigisibua bage bamuyangile.

24 Nu kisoa kinene kiabede mu kitatenge, bimpumi binene bia mazi bieidibuide ku buato: tondo Yesu abezaga eiyombeka ku tulo.

25 Beigisibua bage bamuvuilide, nu bamuyukizie, bamubuide bune, Mukota, tonie; tuakua.

26 Ababuide bune, Inyue basosu mu bukatizio bueinyu, kikizi kimukukua boba? Su ayukile, nu azugide kisoa nu mazi ma kitatenge nu kuolile nunse.

27 Bantu bangamine nu batendile bune, Wono eli muntu mukizi? aba kisoa nu kitatenge nti bikumuanza?

Ku Gadala Yesu Ekutikia Basumbu Babi.

Mk. 5:1-21; Lk. 8:26-40.

²⁸Nu gabasile lisilia ku kilongo kia Galasa, bantu babili babezaga na basumbu, bakulumanine nage batukaga ku kiziki kia nsinda, babezaga bakali nunse, nu takuli muntu watingaga mu zezo nzila.

²⁹Nu balalukile neiyuki inene batendile bune, Buni butuli nobe Uwe, Yesu Muana wa Kalaga, Ndi wavule gano buno ulinge kutusungia nu lusungio lueitu taluika?

³⁰Nu muimba muingi wa ngulube wabezaga kulazi waliaga.

³¹Nu basumbu bamusegile, bamutendile bune, Ndi watutikia, nti watuingizia mu muimba wa ngulube.

³²Nu ababuide bune, Endazi. Nu batukile, nu bengide mu ngulube: nu muimba uniania wa ngulube wakumbile mu mpembue, nu wizisile mu kitatenge, nu wakule mu mazi.

³³Balangi bazo batinine, bendile ku muino, basambeide bunsania, nu bitondo bia basumbu.

³⁴Bantu bansania ba mu muino bendile kukulumania Yesu: nu gabamumueneko, bamubuide bune, Tuka mu miaga zeitu.

Matayo 9

Yesu Asubizie ku Muino wa Kapenuma.

¹Nu Yesu eingide mu buato, asokile lisilia lia kitatenge, abasile mu muino wage.

²Nu bavule na muntu wabezaga na lusambo lua kugilimina, eiyombeka ga mugu: nu Yesu amenyine bukatizio buabo, amubuide bune, Muana wane, ba na mbogimbogi; misako za buagi buobe zasigililua.

³Nu bango basanzi bakengeide bune, Muntu wono ekulinga Kalaga.

⁴Yesu amenyine bubakengalaga, atendile bune, Kubuno mukukengela makengelo mabi mu mitima zeinyu?

⁵Buni buli busoga, kutenda bune, Misako za buagi buobe zasigililue; aba kutenda bune, Emanuka, wende?

⁶Tondo buno mumenye bune, Muana wa muntu eli na buangato geikikili ga kisi kusigilila misako za buagi, (nu abuide wozo wabezaga na lusambo lua kugilimina bune), Emanuka, nu weke mugu wobe, nu wende kuobe ku numba.

⁷Nu azanzukile, nu endile kuage ku numba.

⁸Tondo gamonine bantu ku bubo, bakule boba, nu baganuine Kalaga, uwakasile bantu buangato bubo.

Yesu Ekumana Matayo.

Mk. 2:14; Lk. 5:27, 28.

⁹Nu gatukile Yesu gago, amonine ku muntu, wamanagua Matayo, abezaga eikile ku mulimo wa kuligia idigo nu amubuide bune, Nyange. Nuwe azanzukile, nu amuyangile.

Yesu Ekubezia baFalese.

Mk. 2:15-20; Lk. 5:29-35.

¹⁰Nu gabezaga eiseikala mu numba kulia idia, bandelelombe beingi nu bagi bavule beikede na Yesu nu beigisibua bage.

¹¹Nu gamonine baFalese ku bubo, babuide beigisibua bage bune, Kubuni Musozi weinyu ekulia na bandelelombe nu bagi?

¹²Tondo gongule Yesu ku bubo, ababuide bune, Beli babibu tabaneiyana musakizi, tondo basambi.

¹³Endazi muiyigisie buisulilua bua bubo, Nkutunda kiombo, nsikutunda kisansa: kubuno nsiavule kumana beisanana, tondo bagi.

¹⁴Mu nkungu zezo beigisibua ba Yoana bavule kueli, bamubuide bune, Isue nu baFalese tukugilaga mambizi meingi, tondo buni butekugilaga beigisibua bobo?

¹⁵Yesu ababuide bune, Bana ba musongi ndi banavuama kulila, mu nkungu zibeli na musongi? Tondo bindi bikatukibua musongi, ugabakagila.

Musumo wa Mukungio nu Tutembe.

Mk. 2:21, 22; Lk. 5:36-39.

¹⁶Takuli muntu unalanda kibe kia nsulu za mubalabala ku nsulu za mukungio; kubuno zezo za mubalabala nti zata zezo nsulu za mukungio; nu itengu nti liaba inene nunse.

¹⁷Aba bantu tabakongolaga maku meituba mu tutembe tukulu: ndi bamongola mu tuto tutembe nti tuabuga, nu maku meituba nti makubuka, nu tutembe nti tuabiga; tondo bantu bakongolaga maku meituba mu tutembe tuto, nu bibili bikale bisoga.

Yesu Asakide Mukikulu Wabezaga na Lusambo lua Kubasa Mikila, nu Ayukizie Muana wa Muhota.

Mk. 5:22-43; Lk. 8:41-56.

¹⁸Gabezaga Yesu esabatenda bitondo bibino, Mukota umozi avule kueli, nu amukumbamine, nu amubuide bune, Muana wane wa mukazi alekana kalazi: tondo vua ubike kuboko kuobe gantata gage, nu alame.

¹⁹Nu Yesu azanzukile, nu amuyangile na beigisibua bage.

²⁰Nu mukikulu, wabezaga na lusambo lua kubasa mikila miaka ikumi neibili, avule kumbusa kuage nu etubizie ku mupimpo wa nsulu zage:

²¹wozo mukikulu akengede bune, Ndi neitubia ku nsulu zage, nti nonibue.

²²Tondo Yesu atimbukile, nu amumonineko, nu amubuide bune, Muana wane, lindia mutima wobe, bukatizio buobe buakonia. Nu wozo mukikulu onizibue mu zezo nkungu.

²³Nu geingide Yesu mu numba za wozo mukota, nu amonine ku beidi ba mionze, nu ku musanganano munene wakitaga kazege,

²⁴nuwe atendile bune, Tukazi: muana ntakua, tondo eiyombeka tugu. Bamusekile.

²⁵Nu gatikizibue musanganano, eingide, nu akatile muana ga kuboko kuage, nu muana azanzukile.

²⁶Nu musagu wozo wakukeine mu kikio kilongo kinsania.

Yesu Onizie Biuku Bibili.

²⁷Nu gabezaga Yesu esatinga kuko, biuku bibili biamuyangile bialalukile neiyuki inene, biatendile bune, Muana wa Davidi, tukue kiombo,

²⁸Nu geingide mu numba, bibio biuku biamuyangile: nu Yesu ababuide bune, Ndi mukukatizia bunu ninakita bubo? Bamubuide bune, E, Mukota.

²⁹Nu eitubizie ku meiso mabo, atendile bune, ku bukatizio bueinyu ukinsa bubo buaba.

³⁰Nu meiso mabo mazibukile. Yesu abalagile bune, Tamutende bubuno ku ungu muntu.

³¹Tondo gabatukile gago basambede musagu wage mu kikio kilongo kinsania.

Yesu Onizie Kaluma.

³²Nu gabatukile, bamuvuilide na muntu kaluma wabezaga na musumbu.

³³Nu gatukizibue musumbu, kaluma katendile: nu musanganano wangamine, batendile bune, Tatumonaga ku bubuno lingo mu kisi kia baIsalele.

³⁴Tondo baFalese batendile bune, Wono akuimbia basumbu ku magala ma mukota wa basumbu.

Yesu Eli na Mponga ku Bantu Bazimine.

Mk. 6:5, 6.

³⁵Nu Yesu atabangile kunsania mu mino minene nu mikeke, nu eigisagia mu numba ningi zabo za musanganano, nu abasambalide musagu musoga wa bukota, nu onizie nsambo insania za nkita na nkita, nu bagongole ba nkita na nkita.

³⁶Tondo gamonine ku musanganano munene agukuilide kiombo, kubuno wabezaga na kabebe nu wabalangene, anga mikoko ziteli na mulangi.

³⁷Nu abuide beigisibua bage bune, Lebelebe matubulo meli meingi, tondo bakambi tabeli beingi.

³⁸Segazi Mukota wa matubulo, buno asinge bakambi mu matubulo mage.

Matayo 10

Yesu Ekukakizia Beigisibua Bage, nu Kubasinga.

Mk. 6:7-13; Lk. 9:1-6.

¹Nu amanine beigisibua bage ikumi na babili, abakasile buangato kutikia basumbu ba nsese, nu konia nsambo insania za nkita na nkita, nu bagongole ba nkita na nkita.

²Meina ma basingua ikumi na babili umamano: Wakulinga, Simona, bamuinikile buno, Petelo, nu muto wage Andele; nu Yakobo muana wa Zebedayo, nu Yoana muto wage;

³Filipo, nu Batolomayo; Toma, nu Matayo wabezaga mundelembe; nu Yakobo muana wa Alufayo, nu Tadayo;

⁴nu Simona mu Kananayo; nu Yudasa Isakaliote, wozo wamugabuide.

⁵Babano ikumi na babili Yesu abasingile nu abakakizizie bune, Tamuende ku baBilongo, tamuingile mu muino wa kilongo kia baSamalia:

⁶tondo endazi ku mikoko zazimine za numba za Isalele.

⁷Nu gamukuenda sambalazi buno, Bukota bua meigulu buse buigi.

⁸Oniazi basambi, yukiazi bakuzi, engiazi beli na bibali, tikiazi basumbu: muakasilue buliabilia nuinyue kasanazi buliabilia.

⁹Tamueke olo aba feza, aba nsubi mu nsago zeinyu;

¹⁰aba kangonze ka lugendo, aba makoti mabili; aba bisalapata, aba musumbo: kubuno mukambi atananina neidia liage.

¹¹Ndi muabasa mu muino munene nu muino mukeke, londazi bantu batananina; beli mumo, ikalazi mumo aba gamukatukamo.

¹²Tondo ndi museingila mu numba, nti sambiziazia beiya zezo numba.

¹³Tondo ndi beiya numba batananina, bubobeleso bueinyu bube ku beli: tondo ndi beiya numba tabatananina, bubobeleso bueinyu busubie kumuli.

¹⁴Tondo ndi muntu ntamusambizia, aba ndi ntakungua ku bumukutenda, nti muabasa mu zezo numba aba mu wozo muino, nu nti muatitula mukungu wa mu masindi meinyu.

¹⁵Lebelebe nkumubula bune, Lusungio lua wozo muino lukatinga lua Sodomu nu Gomola mu busi bua lusungio.

- 16**Unguililazi, nkumusinga anga mikoko zili munkatini mua mboa za mu lubanda: umpanga mube na munge anga ma nzoka, nu anga tuzoni tua nkulimba tutekuitanaga.
- 17**Tondo idangazi na bantu: bakamugabula ku nusu za milondo, nu bakamususula ku numba zabo za musanganano;
- 18**nuinyue mukeikibua ku ngatu nu ku bakota banene ku kabamba kane, kuba balongeki kubeli nu ku baBilongo.
- 19**Tondo gabakamugabula, tamulemanine bunu, buni butuatende? kubuno mu nkungu zezo muabulue bumutenda.
- 20**Kubuno ta inyue ubakatenda, tondo Muuza wa Soinyue ukatenda mu muli.
- 21**Mubuto wa muntu akagabula mubuto wage bunu akue, nu isi wa muana akagabula muana wage bunu akue, nu bana bakabinga bababuta, nu bakabagabula bunu bakue.
- 22**Nu mukasombua na bantu bansania ku kambaba keizina liane: tondo wozo widindika aba nu kuzinda, nti ukonibua.
- 23**Aba gabakasungibua mu muino wono, tininazi mu ungo: lebelebe, nkumubula bune, Tamukazindilizia nunse mino insania za balsalele aba gakavuila Muana wa muntu.
- 24**Muigisibua ntegezie na musozi wage, aba mukambi ntegezie na mukota wage.
- 25**Buasugaga muigisibua abe anga musozi wage, nu mukambi anga mukota wage. Ndi bamanine nyene numba bune, Mukota wa basumbu babi, tondo buni bukamanua bantu ba mu numba zage?
- 26**Umpanga tamubakue boba; kubuno takuli kiabisilue, kitakabisulua; nu takuli kiakukidue, kitakokulua.
- 271** Impanga bunkumubula mu kapilo, bubulazi mu kiengi; nu bumukungua mu kutuzi, busambalazi gantata mutondo wa numba.
- 28**Tamukue babo bekuita mubili boba, tondo tabanamanya kuita muntu wenyene; tondo kuazi wozo boba uli na magala kuzimizia muntu wenyene nu mubili mu kiziba kia keiya.
- 29**Ndi tuzoni tubili tukeke tatunakunzua ku sengi? Nu kamozi takanakoloka gansi ndi Soinyue ntamenya:
- 30**tondo nzuli insania za ku matoe meinyu zaganzilue.
- 31**Tamukue boba: bukunza bueinyu buli bubibu kutinga tuzoni tuingi.
- 32**Umpanga muntu unsania ukanitabizagia ku bantu, nunne nkamuitabizia ku Tatane uli muigulu.

³³Tondo muntu unsania ukantunaga ku bantu, nunne nkamutuna lingo ku Tatane uli muigulu.

³⁴Tamukengele buno navule kulusia bubobeleso ku kisi: nsiavule kulusia bubobeleso, tondo bupanga.

³⁵Kubuno navule kuanzukania muntu neisi, nu mukinga na nina, nu mukamuana na ninabiala:

³⁶nu babo ba numba za muntu ubakaba beiti bage.

³⁷Wozo welama isi nu nina kuntinga ntantanana, wozo welama muana wage wa wamulume aba muana wage wa mukazi kuntinga ntantanana.

³⁸Nuwe uteka muti wage wa magu, nu kunyanga, ntantanana.

³⁹Muntu ukulanga kalamo kage nti akazimizia; nu wazimizia kalamo kage ku kabamba kane nti ukakamona.

⁴⁰Nu wozo wamusekela nti ansekela, wozo wansekela nti asekela wozo wansingile.

⁴¹Wozo wasekela mulengania, buno eli mulengania; akakasua lukalilo lusoga ku kabamba ka mulengania: nuwe wasekela wisanana buno eisanana, akakasua lukalilo lusoga ku kabamba ka wisanana.

⁴²Nuwe unsania ukakasaga umozi wa ku babano bakeke kituma kia mazi makuasa tugu buno eli muigisibua, lebelebe nkumubula bune, Ntakaziminua na lukalilo luage lusoga nunse.

Matayo 11

¹Nu gasilile Yesu kukakizia beigisibua bage ikumi na babili, nuwe atukileko kuigisia nu kusambala mu mino zabo.

Yoana Mubatizi Asingile Beigisibua Bage Kubuzia Yesu.

Lk. 7:18-35.

²Nu gabezaga Yoana mu kikando ongule ku misagu za buakitaga Klisto asingile beigisibua bage babili bamubuzie bune,

³Ndi uwe u wozo wavue, aba ndi tukike ungo?

⁴Yesu abakuide bune, Endazi musambalile Yoana bumungua kubo nu bumuamona kubo:

⁵biuku bise biamona, bitunga bise biatabanga, beiya bibali bengibua, bimbula matuzi bise biungua, bakuzi bayukibua, nu bazambi basambalilua musagu musoga.

⁶Nu mbogimbogi ku wozo utakuina mutima nanne.

⁷Nu gabendile, Yesu alingile kubula musanganano bitondo bia Yoana, ababuide bune, Muendaga kulonda kikizi mu kalula? Kulola lusolu lukutengatenga na lumpumpu?

⁸Kikizi kimuendaga kulola? ndi muntu wavuala nsulu zabota? Unguililazi, babo bavuala nsulu zabota beli mu numba za bakota.

⁹Tondo muendile kulola kikizi? Ndi mulengania? E, nkumubula bune, Wozo watinga mulengania,

¹⁰Wozo uwasanzilue bune, Unguililazi, nalinga kusinga mugenzi wane, Kukunga nzila zobe.

¹¹Lebelebe nkumubula bune, Takumonekaga muntu munene wabutua na bakikulu, watinga Yoana Mubatizi, tondo wozo uli mukeke mu bukota bua meigulu amutinga.

¹²Kutukila ku bindi bia Yoana Mubatizi aba nu kano kaluma bukota bua meigulu bukulaninua bita, nubo baluani ba bita ubekubutola.

¹³Kubuno balengania bansania nu mulembe balenganizie aba nu ku Yoana.

¹⁴Nu ndi mukutunda kubumenyinina, wono u Eliya, wavue.

¹⁵Wozo uli na matuzi makunguilila, nti unguilila.

¹⁶Tondo nkalingimania kibuti kino na kikizi? Kili anga bana beikile kuisoko, bekubula banyabo,

¹⁷nu bekutenda bune, Tuamuidide mpengu, nu tamuaminine; tuamulilide na kasina, nu tamuigombile ga makuba.

¹⁸Kubuno Yoana avule nu ntalile nu ntanune, nu batendile bune, Eli na musumbu.

¹⁹Muana wa muntu avule, ekulia nu ekunua, nu bekutenda bune, Muntu kiliagundu nu munuzi wa maku, nu muida wa bandelelombe nu bagi! Nu munge makubingibua ku misako zamo.

²⁰Nu alingile kuzugila zezo mino nu akitile migeleko mingi muzo, nubo tabeiyanizie.

²¹Kabebe ku Kolazina! kabebe ku Betesaida! songo migeleko mingi zakitilue kumuli, uzakitilue mu Tula nu Sidona, songo beyanizie kalazi banekeide mu nsulu za nsago nu mu luito.

²²Tondo nkumubula bune, Lusungio lua Tula nu Sidona lukaba neibineibi ku busi bua lusungio kutinga lusungio lueinyu.

²³Nu uwe Kapenuma, ndi ukabakamibua aba kuigulu? Ukakegibua ku Kiziki kia Bakuzi: songo migeleko zakitilue kumuli, uzakitilue mu Sodomo songo wono muino ukili aba nu lelo.

²⁴Tondo nkumubula bune, Lusungio lua Sodomo lukaba neibineibi ku busi bua lusungio kutinga lusungio lueinyu.

²⁵Mu nkungu zezo Yesu akuide buno, nakusima Tatane, Mukota wa meigulu nu kisi, kubuno wabisile malagi mano ku beli na minge nu bumenyinino, nu wamamenesia ku bana;

²⁶bubo, Tatane, kubuno bubo buabezaga buakutanana.

²⁷Tatane ankasile binsania: takuli wizi Muana, tugu Isi; takuli wizi Isi tugu Muana, nu unsania Muana ekutunda kumulolesia.

²⁸Vuazi kundi, bansania bakutua na mikambo, nu bakutua na mizigo, nunne namumuzie.

²⁹Muiyambike kisanga kiane kia mukambo, nu muiyigisie kundi kubuno nne nabota, nu nili bubobeleso mu mutima: nuinye mumunue mubenyene.

³⁰Kisanga kiane kia mukambo kiatamba, nu muzigo wane uli mugu.

Matayo 12

Yesu eli Mukota wa Busi bua Sabato.

Mk. 2:23-28; Lk. 6:1-5.

¹Mu nkungu zezo Yesu atingile busi bua Sabato mu masoa ma mabela; nu beigisibua bakule na nzala balingile kukala mabela nu bamalile.

²Tondo baFalese, gababamonineko, bamubuide bune, Lola, beigisibua bobekukita butakulungana ku mulembe ku busi bua Sabato.

³Tondo ababuide bune, Ndi tamuasomine buakitile Davidi, gakuaga na nzala, we nu banyage?

⁴Bubo buengide mu numba za Kalaga, alile kampampa ka kayulo, katakulungana kulia ku mulembe, aba nu bango babezaga nage, tugu basankoga bobenyene?

⁵Ndi tamuasomine mu mulembe buno, mu busi bua Sabato basankoga aba mu numba nnene zakukumbamina babigizie busi bua Sabato nu tababede na katati.

⁶Tondo nkumubula bune, Umozi munene watinga numba nnene za kukumbamina, eli gano.

⁷Songo muizi buisulilua bua malagi mamano, nkutunda kiombo, nsikutunda kisansa, songo tamunabasungizie beteli na katati.

⁸Kubuno Muana wa muntu eli Mukota wa busi bua Sabato.

Yesu Akonia Muntu Wabezaga na Kuboko Koma Busi bua Sabato.

Mk. 3:1-6; Lk. 6:6-11.

⁹Atukile gago, nu eingide mu numba za musanganano wabo:

¹⁰nu muabezaga muntu woma kuboko. Nu babuzizie Yesu bune, Ndi buakulungana ku mulembe konia muntu ku busi bua Sabato? buno bamusongele.

¹¹Nu ababuide bune, Nazi muntu wa mumuli uli na mukoko umozi, ndi wakoloka busi bua sabato mu muzinga, utanavuama kugukata nu kugutikia?

¹²Bukunza bua muntu buatinga bua mukoko mambizi manga! buakulungana ku mulembe kukita busoga busi bua Sabato.

¹³Nu Yesu amubuide bune, Lambia kuboko kuobe, nu akulambizie, nu kuabeide kugimagima anga kuko kungo.

¹⁴Tondo baFalese batukile, nu bamukitide luango buno bamuite.

Yesu Atendile Bantu Bitondo bia Wakalazi.

Mk. 3:7-12.

¹⁵Nu gamenyine Yesu bubo, atukile kuko: nu beingi bamuyangile; nu abonizie bansania,

¹⁶nu abakakizizie buno, tabasambale musagu wage:

¹⁷bubo lizindilile liatendagua na mulengania Yesaya bune,

¹⁸Unguulilazi, mukambi wane unasombuede; Ngoli zane zinatananinua nazo nnenyene: Nabike Muuza wane gantata gage; Nuwe akasambalila baBilongo lusungio.

¹⁹Ntakaluana, aba ntakalaluka; Aba muntu ntakongua kuiyuki liage mu nzila.

²⁰Lusolu luenyantilue ntakalunyanta, Aba nsulu zikususa ntakazizimia, Aba nu gakalusia lusungio luage lukakinda.

²¹Nu izina liage baBilongo bakalilemanina.

Yesu Atikizie Musumbu Mubi mu Muntu.

Mk. 3:22-30; Lk. 11:14-23.

²²Bavule kueli na wabezaga na musumbu, abezaga kiuku nu kaluma: amonezie, bubo wozo kiuku u kaluma atendile nu amonine.

²³Nu musanganano unsania wangamine, watendile bune, Ndi wono ta muana wa Davidi?

²⁴Tondo gongule baFalese kuiyuki lilino, batendile bune, Muntu wono ntekutikia basumbu tugu mu magala ma Bezezebula, mukota wa basumbu.

²⁵Tondo Yesu amenyine bubakengelaga, ababuide bune, Bukota bunsania bukuidekanukia bukakua; nu muino unsania nu numba insania zikuidekanukia, nti zikakua:

²⁶nu ndi Satana ekutikia Satana, nti ekuidekanukia; bukota buage bunasimba buni?

²⁷Nu ndi nkutikia basumbu mu magala ma Bezezebula, nti bana beinyu bakabatikia mu magala ma nazi? Kubuno ubabo bakaba ngatu zeinyu.

²⁸Tondo ndi nne nkutikia basumbu mu Muuza wa Kalaga, kasi bukota bua Kalaga buse kumuli.

²⁹Nazi muntu unavuama kuingila mu numba za wozo uli na magala, nu kubigia bikulo biage, ndi ntalinga kukanda wozo uli na magala? nu kusila nti abigie numba zage.

³⁰Ndi muntu ntegi nanne bumozzi nti akuntuna; nu wozo utakukundamania nanne nti akubalangania.

³¹Ku bubuno nkumubula bune, Misako insania za buagi nu bilingano binsania bikasigililua, tondo babo bakalingaga Muuza Wasilililatabakasigililua.

³²Muntu unsania ukatendaga bubi ku Muana wa muntu, akasigililua; tondo muntu unsania ukatendaga bubi ku Muuza Wasililila, ntakasigililua, mu nkiko zeno, aba mu nkiko zikavua.

Moki Makutuka mu Kanua Meli Kitondo kia Magala.

³³Mukubula bunu muti uli musoga, nu biguma biago bisoga, aba mukubula bunu muti uli mubi nu biguma biago bibi; kubuno muti ukumenyua ku biguma biago.

³⁴Inyue kikanga kia mpoma, mukubezaga babi munatenda busoga bukizi? Kubuno bukukengela mutima nti ubukutenda kanua.

³⁵Muntu musoga ekukanuna bikulo bisoga mu kikagi kiage kisoga: nu muntu mubi ekukanuna bikulo bibi mu kikagi kiage kibi.

³⁶Nu nkumubula bune, Iyuki neiyuki likutenda bantu buliabulia bakasungibua kulio busi bua lusungio.

³⁷Kubuno ku moki mobe ukabingibua nu ku moki mobe ukasungibua.

Bumenyino bua Yona. Yesu Akutenda ku Lukuo Luage nu ku Kuyuka Kuage.

Lk. 11:29, 30.

³⁸Nu bamozzi ba basanzi nu baFalese bamuakuide bune, Musozzi, tukutunda watukitila kalolesio.

³⁹Tondo abakuide bune, Kibuti kibi nu kia butazi kikutunda kalolesio; tamukamona ku kango kalolesio gantata ga kalolesio ka mulengania Yona:

⁴⁰kubuno bubo buabezaga Yona munda za kiena kinene; bindi bisatu musu nu kindi bubo Muana wa muntu akeikala mu kisi, bindi bisatu musu nu kindi.

⁴¹Bantu ba Ninewe bakemana mu kindi kia lusungio gamozi na bantu ba kibuti kikino, nubu bakakisungia: kubuno beiyanizie kukusambala kua Yona; nu gano geli watinga Yona.

⁴²Mu busi bua lusungio, mukikulu eli mukota wa kungsi akeimana gamozi na bantu ba kibuti kikio, nuwe akakisungia; kubuno we atukile kungsi kua kisi buno amone ku minge ma Solomo; nu gano geli watinga Solomo.

Kugaluka kua Mutima Tugu kuli Buliabulia.

Lk. 11:24-26.

⁴³Gatukile musumbu wa nsepe mu muntu, endile ku kiziki kitabezaga mazi, alondaga gomunua, ntagamonine.

⁴⁴Lingo, we atendile bune, Nasubie mu numba zane zinatukaga muzo; gavue, amonine mu numba tamukampa, zayagilua, zakungua.

⁴⁵Lingo akavua na bango basumbu mutuba kamo bamutinga bubu, nu bekuingila nu bekuikala mumo: nu muntu wozo lukita luage luzinda nti luaba lubu kutinga lutangi, ububu bukaba kibuti kikio kibi.

Bantu Bakasuaga ku Kabamba ka Yesu.

Mk. 3:31-35; Lk. 8:19-21.

⁴⁶Gabezaga ekutenda na musanganano, nina nu mibuto zage bemene kumbuga, batundaga kutenda nage.

⁴⁷Nu muntu umozi amubuide bune, Nyoko nu mibuto zobe bemana kumbuga, becutunda kutenda nobe.

⁴⁸Tondo akuide wozo wamukengelezagia buno nazi mane? nu banazi mibuto zane?

⁴⁹Alambizie kuboko kuage ku beigisibua bage, atendile bune, Lolazi, mane nu mibuto zane!

⁵⁰Kubuno muntu unsania ukukita kusombola kua Tatane uli muigulu, we nti umuto wane nu mubitu wane nti umane.

Matayo 13

Musumo wa Mbutu.

Mk. 4:1-25; Lk. 8:4-18.

¹Mu busi bubo Yesu atukile mu numba, eikede ku mutili wa kitatenge.

²Musanganano munene wamuvuilide, kububu eingide mu buato, eikeide; nu musanganano unsania wemene ku mutili.

- ³Nu abatendile bitondo bingi mu misumo bune, Unguililazi, muyiki endile kuyika mbuto;
- ⁴nu gayikaga, mbuto imozi zakolokile mu ntungo mua nzila, nu tuzoni tuavule tuazilile:
- ⁵ingo zakolokile gantata ga luanda, takuabezaga bisogo bingi: nu kazanga kongo zasile kubuno takuabezaga bisogo bingi:
- ⁶nu gasanukile musu, zagulumine; kubuno tazabezaga na mizi, nu zomine.
- ⁷Ingo zakolokede mu mikele; nu mikele zasile nu zazilimbanizie:
- ⁸nu ingo zakolokile ga bisogo bisoga, nu zakolamine biguma bingi, imozi lukama, ingo makumi mutuba, nu ingo makumi masatu.
- ⁹Wozo uli na matuzi makunguilila, nti unguilila.
- ¹⁰Nu beigisibua bage bamuvuilide, bamubuide bune, Buni bukubeisa misumo?
- ¹¹Yesu abakuide bune, Inyue umuakasilue munge ma kumenya tukungu tua bukota bua meigulu, tondo babo tabamakasilue.
- ¹²Kububuno muntu unsania uli na kena, bakamukasa kango, nu akaba na bingi: tondo muntu unsania uteli na kena, akanyagua kako keli nako.
- ¹³Ku bubo ukunkubeisila misumo; kubuno bekumona tondo tabekumona, nu bekungua tondo tabekungua, aba tabekumenyinina.
- ¹⁴Nubo bazindilizie meigisia ma mulengania Yesaya ekubabula bune, Kungua mungue, tondo tamuamenyinine; nu kumona muamone, nu tamukutitika;
- ¹⁵Kubuno mitima za bantu babano zabezaga mibibu, Nu matuzi mabo tamakunguaga, Nu basila kuziba meiso; Buno banavua kutitika, Nu kungua na matuzi, Nu kumenyinina mu mitima zabo, Nu kugaluka lingo, Nu ninabonia.
- ¹⁶Tondo meiso meinyu meli na mbogimbogi, kubuno mekumona; matuzi meinyu meli na mbogimbogi lingo, kubuno mekungua.
- ¹⁷Lebelebe nkumubula bune, Balengania beingi nu bantu beisanana batundile kumona ku binsania bimukumona kubio, tondo tababimonineko; nu batundile kungua ku binsania bimukungua kubio, tondo tababiunguleko.
- ¹⁸Umpanga unguililazi ku musumo wa muyiki wa mbuto.
- ¹⁹Muntu unsania ukungua kuidagi lia bukota, kuteli kulimenyinina, ububo wozo mubi ekuvua, nu ekunyaga mbuto zayikua mu mutima wage. Wono uwayikilue mu ntungo mua nzila.
- ²⁰Nuwe wayikilue ga luanda, uwozo ukungua kuidagi nu kazanga kongo ekulitunda na mbogimbogi;

²¹tondo nteli na muizi munda muage, ekusigala nkungu nkeke; nu gakuvua kabebe aba lubabazio ku kabamba keidagi, kazanga kongo ekuikuka.

²²Nuwe wayikilue mu mikele, uwozo ukungua kuidagi; tondo tubebe tua kisi nu buengelezi bua bikulo, bukulimbania idagi, we ntakolame.

²³Nuwe wayikilue mu bisogo bisoga uwozo ukungua kuidagi nu kulimenyinina; uwozo wakolama biguma; umozi lukama, ungo makumi mutuba, ungo makumi masatu.

Musumo wa Bisugu.

²⁴Abeisile ungo musumo bune, Bukota bua meigulu bualingimana na muntu wayikile mbuto nsoga muisoa liage:

²⁵tondo gabezaga bantu beiyombeka ku tulo, wamusomba avule, kuyika mbuto mbi munkatini mua mbuto nsoga, nu endile.

²⁶Tondo gasile mbuto nsoga zakolamine, nsamba za tunkukuzungu zamonekile nuzo kuzo.

²⁷Nu bakambi ba nyene isoa bavule, bamubuzizie bune, Mukota, ndi ntuayikile mbuto nsoga muisoa liobe? Kuni kuatukila tunkukuzungu?

²⁸Akuide bune, wansomba uwakitile bubo. Bakambi bage bamubuide bune, Ndi ukutunda tuende kuyula tunkukuzungu?

²⁹Ababuide bune, Kilo; kubuno ndi muayula tunkukuzungu, nti muayula mumpunge.

³⁰Bisigazi biasile gamozi aba mu nkungu za kutubula: nkabula batubuzi buno, Lingazi kukungika tunkukuzungu nu kutukanda bibombo bibombo kutukagisibua; tondo kundamaniazi mumpunge mu kigenge kiane.

Musumo wa Mbuto za lua Bunyonyo.

Mk. 4:30-32; Lk. 13:18.

³¹Abeisile ungo musumo bune, Bukota bua meigulu bualingimana na kambuto ka lua bunyonyo, muntu akakatile, nu akayikile muage muisoa:

³²keli kakeke ku mbuto insania; tondo gabukukula, bukutinga mbuto insania, nu nti zaba muti munene, nu mu ntabi zazo tuzoni tua mu mpelela nti tukuvua kukata.

Musumo wa Mugago.

Lk. 13:20, 21.

³³Abeisile ungo musumo bune, Bukota bua meigulu bualingimana na mugago, wisile mukikulu mu bianzi bisatu bia bugali, nu bunsania buagagile nunse.

³⁴Nu Yesu atendile na musanganano binsania mu misumo, ntabuatendile buatatendile ku musumo:

³⁵bubo lizindilile liatendagua na mulengania bune, Nkatenda ku misumo; Nkatenda biabezaga biabisua kutukila kulinga kua kisi.

³⁶Nu Yesu asigile musanganano, nu eingide mu numba; beigisibua bage bamuvuilide, nu bamubuide bune, Tuisulile musumo wa tunkukuzungu tuabezaga muisoa.

³⁷Nu abakuide bune, Ukuyikaga mbuto nsoga eli Muana wa muntu;

³⁸Nu isoa lili bantu ba kisi; mbuto nsoga zili bana ba bukota; tunkukuzungu tuli bana ba wozo mubi;

³⁹nu musombi eli Liabo, u Satana; busi bua kutubula buli kuzinda kua nkiko, batubuzi beli migenzi za Kalaga,

⁴⁰Umpanga bantu bakakundamania tunkukuzungu nu kutuisa ga keiya, nu bubo ubukaba ku kuzinda kua nkiko.

⁴¹Muana wa muntu akasinga migenzi zage, bakasombola mu bukota buage binsania bikuagia bango, nu bakiti babi.

⁴²Nu bakeisua mu kiziba kia keiya, ukukaba idilo nu kubuga meinyo.

⁴³Mu busi bubo bantu basoga bakasana anga kisongo kia busi mu bukota bueIsibo. Wozo uli na matuzi makunguilila, nti unguuilila.

Musumo wa Bikulo Biabisua.

⁴⁴Bukota bua meigulu bualingimana na kikagi kiabisilue muisoa; muntu akimonine, nuwe akibisile lingo; nu ku mbogimbogi zage, endile, nu akunzizie biage binsania, nu akunzile lilio isoa.

Musumo Weikozi lia Bukunza Bubibu.

⁴⁵Lingo, bukota bua meigulu bualingimana na muntu mukunzia, walondaga ikozi isoga lia bukunza bubibu;

⁴⁶nu gamonine ikozi lia pelele lia bukunza bubibu, endile nu akunzizie biage binsania, nu alikunzile.

Musumo wa Kakila ka Biena.

⁴⁷Lingo, bukota bua meigulu bualingimana na kakila kisagua mu kitatenge, kakundamanizie biena bia nkita na nkita:

⁴⁸geiyalile kakila bundo, bakabulutile ku muse; beikeide, bakundamanizie hiabezaga bisoga mu mato, nu bisile biabezaga bibi.

⁴⁹Nu ububo ubukaba mu kuzinda kua nkiko; migenzi zikavua, bakatikia bagi abezaga munkatini mua bantu beisanana,

⁵⁰nu bakeisua mu kiziba kia keiya, ukukaba idilo nu kubuga meinyo.

⁵¹Ndi muamenyinina bunsania? Bamuakuide bune, E.

⁵²Nu ababuide bune, Musanzi unsania uli muigisibua mu bukota bua meigulu alingimana na muntu muiya numba ukutikia bikulo bitangi nu bizinda muisuku liage.

Yesu Ekusubia ku Nazaleta, Bamusomba.

Mk. 6:1-6; Lk. 4:16-32.

⁵³Nu gasilile Yesu misumo zeno, atukile.

⁵⁴Nu gabasile mu kilongo kia kuabo abeigisizie mu numba zabo za musanganano, nu bangamine nu batendile bune, Kuni kuasanga muntu wono minge mamano, nu migeleko zeno?

⁵⁵Ndi wono ta umuana wa mukulumizi wa mbabu? ndi nina ta uwozo ukumanua bunu Malia? nu ndi bato bage ta u Yakobo, nu Yosefu, nu Simona, nu Yuda?

⁵⁶Nu babitu bage, bansania tabeli kueitu? Umpanga kuni kuasangila wono bubuno bunsania?

⁵⁷Nu beinine mitima nage. Nu Yesu ababuide bune, Mulengania ntakubengua ku ungo, umpanga kuabo, nu mu numba zage.

⁵⁸Nu ntakitile migeleko kuko, kubuno tabakatizizie.

Matayo 14

Helode Ekuita Yoana Mubatizi.

Mk. 6:14-29; Lk. 9:7-9.

¹Mu nkiko zezo mukota Helode ongule ku musagu wa Yesu,

²nu abuide bakambi bage bune, Wono eli Yoana Mubatizi; ayuka ku bakuzi; nu kububuno ekukita migeleko zeno.

³Kubuno Helode akatile Yoana, amukandile, nu amubikile mu kikando ku kabamba ka Helodia, mukikulu wa muto wage Filipo.

⁴Kubuno Yoana amubuide bune, Ku mulembe tabuakulungana kuguli kuikala nage.

⁵Nu Helode atundile kumuita, tondo akule musanganano boba, kubuno akengede bunu abezaga mulengania.

⁶Tondo gabede busi bunene bua kubutua kua Helode buika, mukinga wa Helodia aminine munkantini mua bantu, nu atananizizie Helode.

⁷Nu Helode alumbide bune, Kinsania kiwansegage nakukasekio.

⁸Nu mukinga aninue na nina, atendile Helode bune, Nkase itoe lia Yoana Mubatizi ga kianzi.

⁹Nu mukota abede na kabebe; tondo ku kabamba ka kulumbila kuage, nu ku kabamba ka babo baliaga nabo, nu akakizizie buno akaselio;

¹⁰nu asingile muntu buno asese itoe lia Yoana mu kikando.

¹¹Itoe liage lialusizibue ga kianzi, nu alikasile ku wozo mukinga nu aliekile ku nina.

¹²Nu beigisibua bage bavule nu beikile kitumba kiage nu bakiyikile; nu bendile kundula Yesu.

Yesu Ekulisia Tununu Tutano.

Mk. 6:30-34; Lk. 9:10-17; Yoana 6:1-14.

¹³Gongule Yesu ku mundulo wa Yoana, atukile mu buato, endile mu kalula, kutabezaga bantu; nu gongule musanganano bubuno, batukile ku mino zabo, bamuyangile na magulu.

¹⁴Nu gatukile Yesu mu buato, amonine ku musanganano munene, agukuilide kiombo, nu onezie basambi babo.

¹⁵Nu gabuabede buse muigolo, beigisibua bage bamuvuilide, nu batendile bune, Kiziki kino kili kalula, nu busi buse buida; singa musanganano, buno bende kulonda idia mu mino.

¹⁶Tondo Yesu ababuide bune, Tabanenda, bakasazi idia.

¹⁷Bamubuide bune, Tuli na tumpampa tutano nu biena bibili tugu.

¹⁸Nu Yesu atendile bune, Vuazi nabio kundi.

¹⁹Nu abuide musanganano buno, Ikalazi ga bisugu; nu akatile tumpampa tutano nu biena bibili; nu agalamine kuigulu, abisegede nu abibunguide nu abikasile beigisibua nu beigisibua babikasile musanganano.

²⁰Nu bansania balile, nu bembukile: nu basongezie mbobu zasigalaga zizazizie nzi ikumi neibili.

²¹Nu babo bansania baliaga babezaga bamulume bakuka tununu tutano, tabaganzile bakikulu nu bana.

Yesu Endile Gantata ga Mazi.

Mk. 6:45-56; Yoana 6:15-21.

²²Nu kazanga kongo asingile beigisibua bage buno bakimine mu buato, buno balinge kusoka ku lisilia, nuwe asigede ekulagana na musanganano.

²³Nu gasilile kulagana na musanganano, abakamine ku muiduko buno asege, nu gabuabede buse muigolo abezaga kuko wenyene.

²⁴Tondo buato buabezaga buse munkatini mua kitatenge, nu buagingilegingile nunse na bimpumi kubuno kisoa kiabezaga kinene.

²⁵Gabasile nkungu za mulangi wa banazi mu kindi Yesu avule kubeli endaga gantata ga kitatenge.

²⁶Nu gamonine beigisibua bage ekuenda gantata ga kitatenge bakule boba, batendile bune, Kili kilimelime; nu balalukile kubuno bakuaga boba.

²⁷Tondo kazanga kongo Yesu ababuide bune, Kokomeziazi mitima zeinyu; nne wono; tamunakua boba.

²⁸Nu Petelo amuakuide bune, Mukota ndi uwe wozo nkakizie nunne bunu nivue gantata ga mazi.

²⁹We amubuide bune, Vua kundi, Petelo atukile mu buato, endile gantata ga mazi, endile ku Yesu.

³⁰Tondo gamonine ku kisoa akule boba, alingile kukoka mu mazi, alalukile bune, Mukota nonie.

³¹Yesu alambizie kuboko kuage, amuzanzuide, amubuide bune, Uwe musosu mu bukatizio, buni butakukatizia?

³²Nu gabakimine mu buato, kisoa kiabotile.

³³Nu babo babezaga mu buato bamukumbamine, batendile bune, Lebelebe, uwe uli Muana wa Kalaga.

³⁴Nu gabasokile, babasile ku kisi kia Genesaleta.

³⁵Nu gabamumenyine babo bantu ba kiziki kikio, basingile migenzi ku ndenge za kisi kikio, nu bamuvuilide na basambi bansania;

³⁶bamusegile buangato bua kuitubia ku mumpimbo wa nsulu zage: nu bansania beitubizie bonezibue.

Matayo 15

Yesu Asunguide baFalese nu Basanzi.

Mk. 7:1-23.

¹Nu baFalese nu basanzi batukile ku Yelusalema bavule ku Yesu, bamutendile bune,

²Buni bukubigia beigisibua bobo bumba bua bakulu? kubuno bekulia taboga ku maboko.

³Nu abakuide bune, Kubuni nuinyue mukubigia kukakizia kua Kalaga ku kabamba ka nkita zeinyu?

⁴Kubuno Kalaga atendile bune, Anza so nu nyoko: nu wozo wasuilila isi aba nina nti akakua,

⁵Tondo inyue mukutenda bune, Muntu unsania ukutenda kuisi aba ku nina bune, Lukaso lunabezaga nalo kukukasa nalukasile Kalaga;

⁶nuwe ntakuanza isi aba nina. Inyue mukubigia idagi lia Kalaga ku kabamba ka nkita zeinyu.

⁷Inyue bengelezi, lebelebe, Yesaya amulenganizizie busoga bune,

⁸Bantu babano bekunanza na milomo zabo, Tondo mitima zabo zili bulazi nanne.

⁹Tondo bekunkumbamina buliabulia, Bekuigisia meigisia ma malagi ma bantu.

¹⁰Amanine musanganano abakuide bune, Unguililazi, nu mumenyinine:

¹¹Takikulia muntu mu kanua ukikumubigia; tondo kikutuka mu kanua kage, ukikumubigia.

¹²Nu beigisibua bamuendeide bamubuide bune, Ndi ntuzi buno baFalese beinine mitima gabongule moki mamu?

¹³Tondo abakuide bune, Bakatikia muti unsania utayikilue na Tatane uli muigulu.

¹⁴Basigazi: babo u basondelezia ba biuku. Ndi kiuku kikusondelezia kingo, nti bakoloke bebabili mu muzinga.

¹⁵Petelo amuakuide bune, Tuisulile wono musumo.

¹⁶Yesu ababuzizie bune, Ndi inyue tamuba na munge aba nu kano kaluma?

¹⁷Tamukumenya bune, Kikuingila mu kanua kikutinga munda, nu kikuisua mu mambue?

¹⁸Tondo bikutuka mu kanua ubikutuka mu mutima; nubio ubikubigia muntu.

¹⁹Kubuno mu mutima umukutukaga makengelo mabi; buiti, kuita meiga, butazi, buibi, bulongeki bua buza, nu bilingano:

²⁰ubibio bikubigia muntu; tondo kulia ntoga ku maboko takukubigia muntu.

Yesu Ekonia Mukinga wa Siliafoinike.

Mk. 7:24-30.

²¹Nu Yesu atukile kuko, nu endile mu ndenge za Tula nu Sidona.

²²Nu mukikulu wa mu Kanana atukile mu lulenge lulo, alalukile neiyuki inene bune, Mukota, muana wa Davidi, nkue kiombo; mukinga wane ekubabazibua na musumbu.

²³Tondo Yesu ntakuide iyuki; beigisibua bage bavule kueli, bamusegile bune, Mutikie kubuno ekulila kumbusa kueitu.

²⁴Abakuide bune, Nasingilue tugu ku mikoko zazimine za numba za Isalele.

²⁵Tondo mukikulu avule kumukumbamina bune, Mukota nkasie.

²⁶Amuakuide bune, Tabusoga kuisa idia lia bana ku mboa.

²⁷Tondo mukikulu amubuide bune, E, Mukota: tondo mboa nuzo zikuliaga mbobu zikukolokaga kungsi kua meza za bakota bazo.

²⁸Yesu amuakuide bune, Uwe mukikulu, uli na magala mu bukatizio. Ukukitilua bubo bukutunda. Nu muringa wage onezibue mu nkungu zezo.

Yesu Ekonia Muntu Waziba Matuzi nu Atetumaga.

Mk. 7:31-37.

²⁹Nu Yesu atukile kuko, nu endile buigi na kitatenge kia Galela, nu abakamine ku muiduko, nu eikedeko.

³⁰Misanganano zavule kueli, bitunga, nu biuku, nu tuluma, nu baketuka makua, nu ba ingo nsambo, nu bababikile ku magulu mage, nu abonezie:

³¹nu lingo bantu bangamine, gabamonine ku tuluma tuse tuatenda, nu babeleka bese bemana, nu bitunga bise biatabanga, nu biuku bise biamona: nu baganuine Kalaga wa Isalele.

Yesu Ekulisia Tununu Tunazi.

Mk. 8:1-9.

³²Yesu amanine beigisibua bage, nu ababuide bune, Nkukuila musanganano kiombo, kubuno beikedede nanne bindi bisatu, tabeli neidia; nsikutunda kubasinga na nzala buno banavua kukutua mu nzila.

³³Nu beigisibua bage bamubuide bune, Kikino kiziki kili kalula, kuni kutuamonene idia liakuikutia bantu begezie gagano?

³⁴Nu Yesu ababuide bune, Tumpampa tunga tumuli nato? batendile bune, Tuli na mutuba kamo tugu nu tuabiena tumozi tukeke.

³⁵Abuide musanganano bune, Ikalazi gansi;

³⁶nu akatile tumpampa mutuba kamo nu biena; nu asegile, nu abibunguide, nu akasile ku beigisibua, nu beigisibua babikasile musanganano.

³⁷Nu babo bansania balile, nu beikutile: nu basongezie mbobu zasigalaga zizazizie nzi mutuba kamo.

³⁸Bantu bansania baliaga babezaga bamulume bakuka tununu tunazi, tabaganzile bakikulu nu bana.

³⁹Alagene na misanganano, nu engide mu buato, nu abasile mu ndenge za Magadana.

Matayo 16

Yesu Ekusungula baFalese.

Nouveau Testament en Kilega

© L'Alliance Biblique de la République Démocratique du Congo.

Mk. 8:10-12.

¹Nu baFalese nu baSadoke bavule kumulindika, nu bamubuide bune, Tulolesie mugeleko ukutuka kuigulu. Abakuide bune,

²Kungua buse muigolo mukutendaga bunu, kuakie buange lubi; kubuno igulu liakangukilua.

³Nu mu nindunindu mukutendaga bunu, Lelo kuete kisoa: kubuno igulu liakisimana nu lieina bumpi. Inyue bengelezi, mukumenyinina igulu; tondo tamukumenyinina tulolesio tua nkiko.

⁴Inyue ba kibuti kibi nu kia butazi mukutunda kalolesio; tamukalolesibua kango kalolesio, umpanga ka Yona. Nu abasigile, nu endile.

Yesu Anine Beigisibua Bage Kukenga Mugago wa baFalese.

Mk. 8:13-21.

⁵Nu beigisibua bendile lisilia lia kitatenge, beibilide kueba tumpampa tua kulia.

⁶Nu Yesu ababuide bune, Idangazi na mugago wa baFalese nu baSadoke.

⁷Bakengelezanizie buabo buabo bune, Tatuavule na tumpampa.

⁸Nu gamenyine Yesu bubakengelaga, atendile bune, Inyue basosu mu bukatizio, buni bumukukengelezania, bunu tamuavule na tumpampa?

⁹Inyue tamukumenyinina aba ndi tamukukengela ku tumpampa tutano nu bantu babezaga bakuka tununu tutano, nu nzi inga zimuasongezie?

¹⁰Inyue ndi tamukukengela tumpampa mutuba kamo nu bantu babezaga bakuka tununu tunazi, nu nzi inga zimuasongezie?

¹¹Ndi muizi tugu bunu namubulaga tumpampa? Tondo namubulaga tugu bunu muidange na mugago wa baFalese nu baSadoke.

¹²Ububo, bamenyine bune, Ntatubuide ku mugago wa tumpampa, tondo atubuide tugu ku meigisia ma baFalese nu baSadoke.

Petelo Eitabizia Bune, Yesu eli Muana wa Kalaga.

Mk. 8:27-30; Lk. 9:18-21.

¹³Gavule Yesu mu ndenge za Kaisalia Filipino, abuzizie beigisibua bage bune, Bantu bekubula Muana wa muntu bunu eli nazi?

¹⁴Batendile bunu bango bekutenda bune, Eli Yoana Mubatizi; bango bune, Eli Eliya; bango bune, Eli Yehemia, embe ungo mulengania.

¹⁵Ababuide bune, Tondo inyue mukutenda bunu nili nazi?

¹⁶Nu Simona Petelo amuakuide bune, Uwe U Klisto, Muana wa Kalaga uli Mulami.

¹⁷Yesu abakuide bune, Simona Muana wa Yona: uli na mbogimbogi; ta munge ma bantu umakumenesia bubo, tugu, Tatane uli muigulu.

¹⁸Nunne, nkukubula bune, Nakuinika Petelo, gantata ga luanda luluno nkobaka ekelezia liane; nu mpumba za basumbu tazikaligula.

¹⁹Nkakukasa mitandilua za bukota bua meigulu; nu kinsania kiwakandage ga kisi, nti kiakandue nukio muigulu; nu kinsania kiwakandulage ga kisi, nti kiakandulue nukio muigulu.

²⁰Kububuno, Yesu akakizizie beigisibua bage bubibu buno, Tabasambalile muntu buno we u Klisto.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mk. 8:31-38; Lk. 9:22-27.

²¹Kutukila nkungu zezo Yesu alingile kulolesia beigisibua bage buno, atunganana kuenda ku Yelusalema, nu kubabazibua na bakulu nu na basankoga banene nu basanzi, nu kuitua, nu kuyukibua kusila kua bindi bisatu.

²²Nu Petelo amulutile, nu amuzugide bune, Mukota, Kalaga akukue kiombo, nu ntuabe bubo.

²³Yesu agalukile, abuide Petelo bune, Enda kumbusa kuane, Satana; ukuninia mutima, kubuno makengelo mobe tameli ma Kalaga, meli ma bantu.

²⁴Yesu abuide beigisibua bage bune, Ndi muntu atunda kunyanga, nti eituna, nu eke muti wage wa magu, nu anyange.

²⁵Kubuno muntu unsania ukutunda konia kalamo kage akakazimizia: nu unsania ukakazimizia ku kabamba kane, ukakamona.

²⁶Mutali mukizi wa muntu ndi angata kisi kinsania, nu kugabula kalamo kage? Aba muntu anagulania kikizi na kalamo kage?

²⁷Kubuno Muana wa muntu akavua mu lutanuno lueIsi na migenzi zage; busi bubo akaliga muntu na muntu anga buakitaga.

²⁸Lebelebe, nkumubula bune, Bamozi bemana gano; tabakakua aba nu gabakamona ku Muana wa muntu ekuvua mu bukota buage.

Matayo 17

Kugaluka kua Kilungi kia Yesu.

Mk. 9:2-13; Lk. 9:28-36.

¹Nu gatingile bindi mutuba Yesu atolile Petelo, nu Yakobo, nu muto wage Yoana, nu abakamine nabo ku muiduko mulazi bobenyene:

²nu kilungi kiage kiabagalukide; nu malanga mage masanine anga kisongo kia busi, nu nsulu zage zabede zenga anga kiengi.

³Nu babasidue na Mose nu Eliya besatenda nage.

⁴Nu Petelo akuide Yesu bune, Mukota buli busoga ndi tuikala gano: ndi watunda, nobake nusu isatu; lumozu luobe, nu lumozu lua Mose, nu lumozu lua Eliya.

⁵Gabezaga esatenda, kimpa kia kiengi kiabakukide; iyuki liatukile mu kimpa bune, Wono eli Muana wane, u Ngoli zane, nakomana nage; munguililazi.

⁶Nu gongule beigisibua bage kuiyuki lilino, bakomine malanga gansi, nu bakule boba.

⁷Nu Yesu avule, etubizie kubeli, abatendile bune, Yukazi, tamunakua boba.

⁸Nu gabalambuide meiso, tabamonine kungo, umpanga Yesu.

⁹Nu gababezaga basagela muiduko, Yesu abakakizizie bune, Tamubule ungo muntu bumuamona kubo, aba gakayuka Muana wa muntu ku bakuzi.

¹⁰Nu beigisibua bage bamubuzizie bune, Kubuni basanzi bakutenda bune, Buatunganana Eliya kulinga kuvua tanga?

¹¹Nuwe abakuide bune, Lebelebe, Eliya akavua kukunga binsania;

¹²tondo nkumubula bune, Eliya avule kalazi, tabamumenyine, tondo bamukitile anga bubatundaga. Ububo Muana wa muntu ababazibue nabo.

¹³Beigisibua bamenyine bune, Ekubasambalila musagu wa Yoana Mubatizi.

Yesu Akonia Wabezaga na Lungu.

Mk. 9:14-29; Lk. 9:37-43.

¹⁴Nu gababasile ku musanganano, muntu umozi avule kueli, amukomine mazu, nu atendile bune,

¹⁵Mukota, kuila muana wane wamulume kiombo, eli na lusambo lua lungu, ekubabazibua nunse; mambizi meingi ekuitumba ga keiya nu mu mazi.

¹⁶Namuekile ku beigisibua bobbe, tabavuamine kumonia.

¹⁷Nu abakuide bune, Inyue kibuti kikio kia busombi nu kiteli na bukatizio, ndi nkeikalaga neinyu kankanka? gani gankakutilua? Vuazi nage kundi.

¹⁸Nu Yesu amuzugide, nu wozo musumbu atukile mu muana: mu nkungu zezo muana onine.

¹⁹Nu beigisibua bavule ku Yesu bobenyene, nu bamubuzizie bune, Kubuni isue tatuavuamine kumutikia?

²⁰Nu ababuide bune, Ku kabamba ka busosu bueinyu mu bukatizio: lebelebe, nkumubula, bune, Songo muli na bukatizio anga mbuto za bunyonyo, munabula muiduko bune, Tuka kuko, nu utingile kukuno, nu ukatinga; takuli kitakamukulunganina.

²¹Tondo bubuno tabunamoneka tugu kute kukusega nu kugila.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mk. 9:30-32; Lk. 9:43-45.

²²Nu gababezaga mu Galela, Yesu abatendile bune, Bakagabula Muana wa muntu mu maboko ma bantu;

²³nu kuitua, nu kuyukibua kusila kua bindi bisatu. Nu abede na kabebe nunse.

Yesu Abangamizie ku Kuliga Idigo.

Mk. 9:33.

²⁴Nu gababasile mu Kapenuma baligia ba idigo bavule ku Petelo bamubuzizie bune, Musozi weinyu ntakuliga idigo kubuni?

²⁵Atendile bune, E, nkuliga. Nu ingide mu numba, Yesu alingile kumubuzia bune, Simona, ukukengela buni? ndi bakota ba kisi bekuligia bana babo aba ndi bageni?

²⁶Nu akuide, Bageni tugu. Yesu ababuide bune, Bubo bana bakandulua.

²⁷Tondo tunavua kubeinia mitima, enda ku kiziba, nu isa kakila mukio, nu tola kiena kialinge kuvua; gawasule mu kanua kakio, nti wamone shekela nu nti wazitikia, nu nti wabakasa zobe nu zane.

Matayo 18

Yesu Ekuigisia Beigisibua Bage Buno Banze.

Mk. 9:33-37; Lk. 9:46-48.

¹Mu nkungu zezo beigisibua bavule ku Yesu, bamubuzizie bune, Nazi uli munene mu bukota bua meigulu?

²Yesu amanine muana muto, nu amubikile munkatini muabo,

³nu atendile bune, Lebelebe, nkumubula bune, Ndi tamuagaluka, nu kuba anga bana bato, tamukeingila mu bukota bua meigulu.

⁴Muntu unsania wibotia anga wono muana muto, ukaba munene mu bukota bua meigulu.

⁵Unsanina wasekela muana muto anga wono muizina liane nti ansekela:

⁶tondo ukeinagia umozi wa ku babano bana bato bekunkatizagia mutima, buatananina akandue ikozi lia kugoga muikosi liage, nu kuisua muiziba lia kitatenge.

⁷Kabebe ku kisi ku kabamba ka kuinania mitima! Lebelebe, kuinania mitima kuatunganana kuvua, kabebe ku wozo ukuinia ungo mutima.

⁸Ndi kuboko kuobe aba kugulu kuobe kuakuinia mutima, nti wakusesa, nu nti wakuisa bulazi nobe; gunulumba wingila kitunga mu kalamo, kuteli kuingila mu keiya katanakuzima na maboko mabili nu magulu mabili.

⁹Ndi liso liobe liakuinia mutima, nti walitikia, nu nti walisa bulazi nobe; gunulumba wingila mu kalamo na liso limozi, kuteli kutumbua mu kiziba kia keiya na meiso mabili.

¹⁰Tamubenge muana muto umozi wa ku babano, kubuno nkumubula bune, Muigulu bindi binsania migenzi zabo zikulolaga ku meiso ma Tatane uli muigulu.

¹¹(Kubuno Muana wa muntu avule konia kikio kiazimine.)

¹²Mukukengela buni? Ndi muntu eli na lukama lua mikoko, nu umozi wazimina, ndi ntanasiga zizingo makumi mubula nu mubula, nu kuenda mu muiduko kulonda wozo wazimine?

¹³Nu gagumonine, lebelebe nkumubula bune, Agubogedebogede, kutinga zezo makumi mubula nu mubula zitazimine.

¹⁴Ububo Soinyue uli muigulu ntakutunda muana umozi wa ku babano bana bato kuzimina.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Menge a Bantu a Bakukitila Bango.

Lk. 17:3.

¹⁵Ndi mubuto wobe akuagila, enda, umulolesie buakuagila inyue babili: ndi akunguilila, nti waluta mubuto wobe.

¹⁶Ndi anana nti wenda na muntu umozi aba bantu babili ububo bulongeki buasuage ku balongeki babili aba basatu.

¹⁷Nu ndi abanana, nti walondola mulondo wozo ku ekelezia; nu ndi anana ku ekelezia, nti abe kuguli anga wa Bilongo nu anga Mundelelombe.

¹⁸Lebelebe nkumubula bune, Kinsania kimuakandage ku kisi, nti kiakandue nukio muigulu, nu kinsania kimuakandulage ku kisi, nti kiakandulue nukio muigulu.

¹⁹Nkumubula lingo bune, Ndi babili beitabizania ku luango lumozi, nti basega, nu Tatane uli muigulu abakitile anga bubasegaga.

²⁰Ndi babili aba basatu bakundamana kuizina liane, nunne nti nili munkatini muabo.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Bubasigilila Bango Bantu Buagi Buabo.

Lk. 17:3, 4.

²¹Nu Petelo avule nu amubuzizie bune, Mukota, ndi mubuto wane anagila nti namusigilila mambizi manga? Ndi mambizi mutuba kamo?

²²Yesu amubuide bune, Nsikukubula tugu mambizi mutuba kamo; tondo Makumi mutuba kamo mambizi mutuba kamo.

²³Ububo bukota bua meigulu bualingimana na mukota umozi watundaga kuganza biage biabezaga na bakambi bage.

²⁴Nu galingile kuganza biage, bavule na umozi abezaga na nsombi za talanta tununu ikumi.

²⁵Nuwe ntabezaga na kena ka kuliga nsombi zage, nu mukota wage atendile bune, Bamukunzie na mukazi wage nu bana bage nu biage binsania bubo ubualige nsombi zage.

²⁶Mukambi aguede gansi amukumbamine, nu amubuzizie bune, Mukota nkuile kiombo, nkakuligaga nsombi insania.

²⁷Nu Mukota wage amukuilide kiombo, amulekede, nu amusigilide na nsombi.

²⁸Tondo mukambi atukile mu numba, akulumene nuwe na mukambi wage wabezaga na nsombi za ndenalise lukama, amukatide geikosi atendile bune, Ndige nsombi zane kano kaluma.

²⁹Mukambi wage aguide gansi, amulakide bune, Nkuile kiombo, nkakuligaga nsombi zobe.

³⁰Tondo we ananine, endile kumubika mu kikando, aba nu gakaliga nsombi.

³¹Gamonine bango bakambi banyage ku bubo mitima zabo zinine, bavule kusolela mukota wabo bunsania buakitaga.

³²Mukota wage amumanine, amubuide bune, Uwe mukambi mubi, nakusigilide nsombi insania, kubuno wandakide:

³³ndi ntunavuama kukuila munyobe kiombo anga bunakukuilide kiombo?

³⁴Nu mukota wage ongilue, amubikile mu maboko ma basungia aba nu gakaliga nsombi insania.

³⁵Ububo buamukite Tatane uli muigulu, ndi umozi wa kumuli ntakusigilila mubuto wage mu mitima zeinyu.

Matayo 19

Yesu Akuenda Lingo ku Yudaya.

¹Nu gasilile kutenda bubo, atukile ku Galela, abasile mu miaga za Yudaya lisilia lia Yadene;

²nu misanganano mingi zamuyangile; nu abonizie.

Yesu Ekubula Buahuita Isonga.

Mat. 5:31, 32; Mk. 10:1-12; Lk. 16:18; I Kol. 7:10-15.

³Nu baFalese bavule kumulindika, nu bamubuzizie bune, Ndi buakulungana ku mulembe muntu kutikia mukikulu wage ku musako na musako?

⁴Nuwe abakuide bune, Ndi inyue tamuasomine tugu buno, Mu kulinga Mubumbi abumbile wamulume nu mukikulu,

⁵nu atendile bune, Kububo wamulume akasiga isi nu nina, nu akalandana na mukikulu wage; nu bobabili bakaba mubili umozi?

⁶Nu tabeli babili lingo, tondo beseli mubili umozi. Kubuno kiakulumanizie Kalaga, muntu ntanakilekanukia.

⁷Bamubuzizie bune, Kubuni Mose akakizizie buno nti wamukasa mukanda wa kuita isonga, nu nti wamutikia?

⁸Nu ababuide bune, Ku kabamba ka bubibu bua mitima zeinyu, Mose amuitabizizie kutikia bakikulu beinyu: tondo mu kulinga tabuabezaga bubo.

⁹Ababuide lingo bune, Tondo nkumubula buno wozo watikia mukikulu wage kute ku butazi nu kusonga ungo, nti eita meiga, nu wasonga lingo wozo watikibua, nti eita meiga.

¹⁰Beigisibua bage bamubuide bune, Ndi bitondo bia wamulume nu mukikulu bili bubo, kasi ta busoga kusonga.

¹¹Tondo ababuide bune, Bantu bansania tabanavuama kukatizia bubuno, tondo babo babukasilue.

¹²Kubuno kuli babutilue mintembele, nu kuli bango bakubukitua na bantu, nu bango bakuibikabo ku kabamba ka bukota bua meigulu. Ukutunda kukita bubo nti abukita.

Yesu Ekubogiabogia Bana Bato.

Mk. 10:13-16; Lk. 18:15-17.

¹³Nu bamuvuilide na bana bato, buno ababike maboko, nu kubasegela: nu beigisibua bage babazugide.

¹⁴Tondo Yesu atendile bune, Sigazi bana bato bavue kundi, tamunabazugila: kubuno, beli anga babano bukota bua meigulu buli buabo.

¹⁵Nu ababikile maboko, nu atukile kuko.

Musikila Mugumi Eculonda Kalamo Katanakuzinda.

Mk. 10:17-30; Lk. 18:18-30; 10:25-30.

¹⁶Nu muntu umozi amuvuilide, amubuide bune, Musozi, musako musoga mukizi unikita buno, nibe na kalamo katanakuzinda?

¹⁷Nu amutendile bune, Buni bukumbuzia buli busoga? Kuli tugu umozi u musoga: tondo ndi ukutunda kuingila mu kalamo; anza makakizio.

¹⁸Abuzizie Yesu bune, Ikakizio ikizi? Yesu amutendile bune, Ntuite muntu, Ntuite meiga, Ntuibe, Ntueke munyobe buza.

¹⁹Wanze So nu nyoko; nu utunde munyobe anga buwitunda uwenyene.

²⁰Wozo musikila amubuide bune, Nanzile mamu mansania kalazi; kikizi lingo kinikita?

²¹Yesu amubuide bune, Ndi watunda kusililila, enda, ukunzie binsania biguli nabio, ubikase bazambi, bubo ukaba neisuku muigulu: nu uvue, unyange.

²²Tondo gongule wozo musikila ku bubo, endile na kabebe; kubuno abezaga na bikulo bingi.

²³Yesu abuide beigisibua bage bune, Lebelebe, nkumubula bune, Kuingila kua mugumi mu bukota bua meigulu kuli kubibu.

²⁴Nkumubula lingo bune, Buli neibineibi ngamia kuingila muitengu lia nsinge, ku mugumi kuingila mu bukota bua Kalaga.

²⁵Nu gongule beigisibua bage ku bubuno, bangamine nunse, bamubuzizie bune, Nazi ukonibua?

²⁶Nu Yesu abalolile, abatendile bune, Bubuno tabunakulungana ku bantu; tondo bunakulungana ku Kalaga.

²⁷Bubo Petelo amuakuide bune, Unguilila, tuasigile bietu binsania nu tuakuyangile, kikizi kitukamona?

²⁸Nu Yesu ababuide bune, Lebelebe, nkumubula bune, Mu nkiko za kugaluka kua binsania gakeikala Muana wa muntu ga kisumbi kiage kia lutanuno, nuinyue lingo banyangaga mukeikala ga bisumbi ikumi na bibili, nu mukasungia bikanga ikumi nu bibili bia balsalele.

²⁹Muntu unسانيا wasigile numba zage, aba bato bage, aba babitu bage, aba isi, aba nina, aba bana bage, aba masoa mage, ku kabamba keizina liane, nu akatalikilua mambizi lukama, nu akapiena kalamo katanakuzinda.

³⁰Tondo beingi balingaga bakaba bazinda; nu beingi bazindaga bakaba batangi.

Matayo 20

Musumo wa Bakambi.

¹Bukota bua meigulu bualingimana na nyene isoa wendile nindunindu kulonda bakambi bakumukambila muisoa liage lia biguma.

²Nu gagomezie nabo buno abalige falanga mutuba kamo ku muntu na muntu ku busi bumozzi, abasingile muisoa liage.

³Nu gatingile nkungu isatu, endile, nu amonine ku bango bemana tugu geisoko;

⁴nu ababuide bune, Endazi muisoa liane namukase anga buakulungana. Nu bendile.

- ⁵Gatingile nkungu mutuba, nu nkungu mubula, endile lingo akitile bubo.
- ⁶Nu gatingile nkungu ikumi neimozi, endile, nu amonine ku bango bimana; ababuzizie bune, Kubuni inyue muemana tugu nkungu insania?
- ⁷Bamubuide bune, Takuli muntu ukutukasa mukambo. Nu ababuide bune, Endazi muisoa liane.
- ⁸Nu gabuabede buse muigolo, nyene isoa abuide mulangi wa biage bune, Mana bakambi, ubakase lukalilo luabo, nti walingila ku bazinda nu kusila ku batangi.
- ⁹Nu gavule babo ba ku nkungu ikumi neimozi bakasilue falanga mutuba kamo.
- ¹⁰Nu gavule babo batangi, bakengede buno, Isue tukutalikilua ingo falanga; tondo nubo bakasilue falanga mutuba kamo.
- ¹¹Nu gabakasilue lukalilo luabo, babulilide nyene isoa bune,
- ¹²Babano bazinda bakitile mukambo nkungu imozi tugu, nu walingimania neisue, nuisue tuakitile mukambo busi bunsania, nu tuababazibua na musi.
- ¹³Tondo akuide umozi wa kubabo bune, Kilemba kiane, nsiakuagila; kubuno tuagomezie nobe ku falanga mutuba kamo tugu.
- ¹⁴Kata zozobe, nu wiyendele; nkutunda kukasa wozo ungo muzinda anga uwe.
- ¹⁵Ndi nsinamenya kukita na biane anga bunkutunda? Ndi liso liobe lili ibi kubuno nne nili musoga?
- ¹⁶Bubo bazinda bakaba batangi, nu batangi bakaba bazinda.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mk. 10:32-34; Lk. 18:31-34; Mat. 12:38-40; 16:21; 17:22, 23.

- ¹⁷Nu Yesu gendaga ku Yelusalema na beigisibua bage ikumi nu babili bobenyene, nu gababede bese mu nzila, nu ababuide bune,
- ¹⁸Unguulilazi, tukuenda ku Yelusalema; nu Muana wa muntu agabulue ku basankoga banene nu basanzi; nubo bamusungie buno akue,
- ¹⁹nu bamugabule ku baBilongo buno bamuililike, nu bamulibule, nu bamutake; nu ayukibue kusila kua bindi bisatu.

Yakobo nu Yoana Ninabo Ekubasegela ku Yesu.

Mk. 10:35-45.

- ²⁰Nu nina wa bana ba Zebedayo avule na bana bage ku Yesu, amukumbamine, amusegile lusego lumozi.
- ²¹Nu amubuide bune, Ukutunda kikizi? Amutendile bune, Laga bana bane babili beikale mu bukota bobo, umozi kuseidume nungo kuseikazi.
- ²²Tondo akuide bune, Tamukumenya kimukusega. Ndi munavuama kunua ku kituma kinkunua kukio? Bamutendile bune, Tunavuama.

²³Ababuide bune, Lebelebe, Muanue ku kituma kinanue kukio: tondo kuikala ku kuboko kuane kua seidume, nu kuboko kuane kua seikazi, nsinavuama kumukasa; tondo kuikala kuko kuli ku bantu balongekedue na Tatane.

²⁴Nu gongule beigisibua ikumi ku bubo, bongedue zezo mibuto zabo ibili.

²⁵Tondo Yesu abamanine, ababuide bune, Muizi buno bakota ba baBilongo bekubangata, nu bakota babo bakubakitia.

²⁶Tondo bubo tabube kumuli; tondo wozo ukutunda kuba munene kumuli abe mukambi wa banyage,

²⁷nuwe ukutunda kuba mutangi kumuli abe mukambi wa banyage:

²⁸kubuno Muana wa muntu ntavule kukambilua, nu kukasana kalamo kage ku bukuluza bua beingi.

Yesu Ekuzibula Meiso ma Biuku Bibili.

Mk. 10:46-52; Lk. 18:35-43.

²⁹Nu gabatukile ku Yeliko, musanganano munene wamuyangile.

³⁰Nu bamulume babili biuku babezaga mu ntungo za nzila, gabongule buno, Yesu ukutinga, balalukile bune, Mukota, muana wa Davidi, tukuile kiombo.

³¹Nu bantu babazugide bune, Ikalazi kibibi; nu balalukile bune, Mukota muana wa Davidi tukuile kiombo.

³²Nu Yesu emanine, nu abamanine, nu ababuzizie bune, Mukutunda nimukitile kikizi P

³³Bamubuide bune, Mukota, tukutunda meiso meitu mazibulue.

³⁴Nu Yesu abakuilide kiombo, nu etubizie ku meiso mabo; nu kazanga kongo, bamonine nu bamuyangile.

Matayo 21

Yesu Ekubasa ku Yelusalema na Lutanuno.

Mk. 11:1-10; Lk. 19:29-38.

¹Nu gababasile buigi na Yelusalema, nu kubasa ku Betepage, ku muiduko wa Oleve, Yesu asingile beigisibua bage babili,

²nu ababuide bune, Endazi ku muino uli luabusio lueinyu, nu kazanga kongo muamone ku mpunda zasuikua, nu muana wazo: nti muazisula, nu nti muanvuila nazo.

³Ndi muntu amubuzia, nti muabula bune, Mukota ekuiyaninazo: nu kazanga kongo nti asingazo.

⁴Bubuno bunsania buabezaga buno lizindilile liatendagua na mulengania bune,

⁵Bulazi mukinga wa Siona bune, Mukota wobe akuvua kuguli, Wabota nu ekuenda gantata ga mpunda.

⁶Nu beigisibua bendile, nu bakitile anga buababulaga Yesu,

⁷nu bavule na mpunda, nu muana wazo, nu babikile nsulu zabo gantata gazo; nu eikedede gantata gazo.

⁸Nu bantu beingi ba misanganano banzile nsulu zabo mu nzila; nu bango basesile ntabi za miti, nu bazanzile mu nzila.

⁹Nu musanganano wendaga luabusio luage, nu babo bamuyangaga, balalukile bubibu bune, Hosana ku muana wa Davidi; Mbogimbogi ku wozo ukuvua muizina lia Mukota; Hosana mu meigulu.

¹⁰Nu gabasile ku Yelusalema, bantu bansania ba mu muino bangamine, babuzanizie bune, Wono eli nazi?

¹¹Bantu ba misanganano batendile bune, Wono eli mulengania, Yesu, wa ku Nazaleta wa Galela.

Yesu Ekutukia Bakunzia mu Numba Nene za Kukumbamina Kalaga.

Mk. 11:15-18; Lk. 19:45-47; Yoana 2:13-16.

¹²Nu Yesu engide mu numba za kukumbamina Kalaga, nu alingile kuimbia babo bansania bakunzagia nu babo bakunzaga mu numba zezo, nu eidukizie meza ma bagulania ba falanga, nu bisumbi bia bakunzia ba nkulimba;

¹³nu ababuide bune, Buasanzilue bune, Bakamana numba zane buno numba za masego: tondo beinyue muazigalukia anga kiziki kia banyagi.

¹⁴Biuku nu bitunga bamuvuilide ku numba nene zakukumbamina, nu abonizie.

¹⁵Tondo gamonine basankoga banene nu basanzi ku bubo buakitile buakuangamia, nu bana balalukile lingo mu zezo numba nene za kukumbamina bune, Hosana ku muana wa Davidi; bongilue.

¹⁶Nu bamubuzizie bune, Ndi wungua ku bubo bukutenda babo bana? Yesu ababuide bune, E, ndi tamuasomine buno, mu tunua tua bana bato nu tunua tua bekibamoma, umukuzindilila lutanuno.

¹⁷Nu abasigile, nu endile ku Betania, nu eikedede kuko.

Yesu Asuilila Muti wa Biguma.

Mk. 11:12-14, 20-24.

¹⁸Gabezaga esasubia ku muino nindunindu, akule na nzala.

¹⁹Nu amonine ku muti wa figi mu ntungo mua nzila, awendede, nu ntamonine kampa kugo, tugu nsamba; nu abuide muti bune, Ntukakolama biguma lingo tanga kutukila kano kaluma aba nu ku nkiko zitanakuzinda. Nu kazango kongo wozo muti womine.

²⁰Nu gamonine beigisibua bage ku bubo, bangamine nu batendile bune, Buni buoma muti wa figi mu kazanga kongo?

²¹N u Yesu abakuide bune, Lebelebe nkumubula bune, Ndi muaba na bukatizio buteli na kangonongono, mukakita tabubuno buakitua wono muti wa figi tugu; tondo mukabula muiduko bune, Tutumuka, nu wiyise mu kitatenge, nu nti buaba.

²²Nu binsania, bimukasegaga mu masego, ndi muakatizia, mukabikasua.

Bekubuzia Yesu Bukota Buage.

Mk. 11:27-33; Lk. 20:1-8.

²³Nu geingide Yesu mu numba zakukumbamina, basankoga banene nu bakulu ba bantu bamuvuilide gabezaga eseigisia, nu bamubuzizie bune, Buangato bukizi bukukitila ku bubuno? nu nazi wakukasile buangato bubuno?

²⁴Nu abakuide bune, Nunne nkumubuzia bumoji, ndi muanakulabo, nti namubula nunne buangato bunkukitila ku bubo.

²⁵Bubatizio bua Yoana, buatukile kuni, muigulu aba ku bantu? Babuzanizie buabo buabo, ndi tuamutenda bubo, buatukile muigulu; nti ekututenda buno, kubuni tamuamukatizizie?

²⁶Tondo ndi tukutenda buno, ku bantu; nu tukukua musanganano boba; kubuno bantu bansania bekukatizia Yoana buno, eli mulengania.

²⁷Nu bakuide Yesu bune, Tatuizi. Nu ababuide bune, Nunne lingo nsikumubula ku buangato bunkukitila ku bubuno.

²⁸Tondo buni bumukukengela? muntu umozi abezaga na bana babili; avule ku mutangi, abuide bune, Muana wane wamulume, enda ukite mukambo muisoa lia biguma.

²⁹Amuakuide bune, Nsikuziga; tondo kumbusa eibezizie, endile.

³⁰Isibo endede wozo ungo wa babili nu amutendile bubo lingo. Nuwe amuakuide bune, Nkuenda Tatane: tondo ntendile.

³¹Kubabo babili, muana mukizi wakitile buatendile Isibo? Bamubuide bune, Wozo mutangi. Yesu ababuide bune, Lebelebe nkumbula bune, Bandelelombe nu bakikulu bitazi bakalinga kuingila mu bukota bua Kalaga kumuli.

³²Yoana avule kueinyu mu buisanana, nu tamuamukatizizie; tondo bandelelombe nu bakikulu bitazi bamukatizizie: nu gamuamonine, tamuibeziye buno mumukatizie.

Musumo wa Nyene Isoa Asegaga Bantu Bage Biguma Biage.

Mk. 12:1-9; Lk. 20:9-19; Yes. 5:1-7.

³³Unguililazi ku ungo musumo: Kuabezaga muntu nyene numba, ayikile mizigi za biguma muisoa liage, alikulumanizie na mukolo, nu ombile muzinga wa

kukambutula biguma, nu obakile numba ndazi, nu alisigile ku bakambi, nu endile mu kingo kisi.

³⁴Nu gabede nkungu za biguma biseli buigi na kuela, asingile bakobe bage ku bakambi, kutola biguma biage.

³⁵Tondo bakambi bakatile bakobe bage, nu balibuide umozi, beitle ungo, balibuide ungo makozi.

³⁶Nu asingile lingo bango bakobe bage, batinga batangi ku buingi; bakambi babakitile anga bubakitile babango.

³⁷Ububo abasingide muana wage, atendile bune, Embe bananza muana wane.

³⁸Tondo bakambi, gabamonine ku muana, babuzanizie bune, Wozo eli mupieni; vuazi tumuitazi, nu tupiene bupieni buage.

³⁹Nu bamukatile, nu bamutukizie muisoa, nu bamuitile.

⁴⁰Gakavua nyene isoa akakita babo bakambi buni?

⁴¹Nubo bamubuide bune, Akeita babo bakambi babi; nu akakasa isoa liage ku bango bakambi, bakamukasaga biguma ndi biela.

⁴²Yesu ababuzizie bune, Ndi inyue tamuasomine mu masanzo bune, Ikozi liasombilue na bobaki, Uliabede ikozi inene lia kapindapinda; Bubo ubuatukile ku Mukota, Nubo bukutuganiagania?

⁴³Kubuno nkumubula bune, Bukota bua Kalaga bukatukibua kumuli, nu bukakasua kingo kilongo kikakolamaga biguma.

⁴⁴Nuwe wagua geikozi lilio nti abeleka; tondo unsania wakolokelua nalio, nti liamubungula.

⁴⁵Nu gongule basankoga banene nu baFalese ku misumo zage, bamenyine bune, Akubatenda.

⁴⁶Nu balondaga kumukata tondo bakule musanganano boba, kubuno bamumenyaga buno, eli mulengania.

Matayo 22

Musumo wa Kisagulo kia Muana wa Mukota.

Lk. 14:16-24.

¹Nu Yesu abakuide nu abeisile lingo misumo, atendile bune,

²Bukota bua meigulu bualingimana na mukota umozi wakitile idia lia kisagulo kia muana wage,

³nu asingile bakambi bage kumana balagene nabo ku kisagulo: nu basombile kuvua.

- ⁴Asingile lingo bango bakambi ababuide bune, Bulazi bantu banalaganaga nabo bune, Idia liagoa, ngombe zane nu biana biane bia ngombe bianona biasesilue, binsania bise kayikayika: vuazi ku kisagulo.
- ⁵Tondo nubo babengile buatendaga, beiyendede, umozi kuisoa liage, nungo kukunzia biage;
- ⁶nu bango bakatile bakambi ba mukota, babakitile musumbia, nu babetile.
- ⁷Mukota abongedue; nu asingile bakoloboyo bage, buno bete babo beitani, nu bagisie muino wabo.
- ⁸Bubo, abuide bakambi bage bune, Idia lia kisagulo liagoa, tondo bantu banalaganaga nabo tabatananina.
- ⁹Endazi ku makano ma nzila, manazi bamuamonageko ku kisagulo.
- ¹⁰Nu bakambi bage bendile mu nzila, nu bakundamanizie bantu bansania babamonine kubo, babi nu basoga: mu numba za kisagulo muabezaga muiyala na bageni.
- ¹¹Tondo gengide mukota ku kulola bageni, amonine ku wamulume uteli na nsulu zasuaga ku kisagulo:
- ¹²nu Mukota amubuzizie bune, Kilemba kiane, kubuni wengide, nu ntuli na nsulu zasuaga ku kisagulo? Wozo muntu eikedede kibibi.
- ¹³Nu Mukota abuide bakambi bage bune, Mukandazi ku maboko nu ku magulu, nu nti muamuisa mu kapilo kumbuga; ukukaba kulila nu kubuga meinyo.
- ¹⁴Kubuno bantu beingi bekumanua tondo bakeke ubekusombolua.

Yesu Ekubula Bantu ba Helode Kitondo kia Idigo.

Mk. 12:13-17; Lk. 20:20-26.

- ¹⁵Ububo baFalese bendile kukala luango luabo buno bubanamukandika bitondo.
- ¹⁶Bamusingide beigisibua babo, nu bantu ba Helode, bamubuide bune, Musozi tuizi buno, uli bulili, nu ukuigisia bantu meigisia ma Kalaga mu bulili, nu ntukulonda bunene bua muntu wampa: kubuno ntukulola ku kilungi kia bantu.
- ¹⁷Buni bukukengela? Tubule tugu. Ndi buakulungana ku mulembe kuliga Kaisa idigo, aba kataliga?
- ¹⁸Tondo Yesu amenyine makengelo mabo mabi, nu ababuzizie bune, Inyue bengelezi, buni bumukundindika?
- ¹⁹Ndololesiazi falanga zeidigo? Nu bavule na falanga zeidigo.
- ²⁰Nu ababuide bune, Kikino kiskusania nu mamano masanzo bili bia nazi?

²¹Bamubuide bune, Bia Kaisa. Nu ababuide bune, Kasazi Kaisa bili bia Kaisa; nu kasazi Kalaga bili bia Kalaga.

²²Nu gabongule ku bubo, bangamine, nu bamusigile.

Yesu Ekubula Basadoke K uyuka kua Bantu ku Bakuzi.

Mk. 12:18-27; Lk. 20:27-40.

²³Mu busi bubo Basadoke babo bekutendaga buno, takuli iyukilo, bamuvuilide, nu bamubuzizie bune,

²⁴Musozi, Mose atendile bune, Ndi wamulume akua, nu ntasiga bana nti muto wage ayana mukazi, nti abutila iselenzi bana.

²⁵Mutuli muabezaga mibuto mutuba kamo bandemozi; nu mutangi asongile mukikulu nu akule, nu ntabutile bana, nu asigide muto wage mukikulu wage;

²⁶nu wababili abezaga nuwe bubo, nu wabasatu lingo, aba nu ku wa mutuba kamo.

²⁷Nu gakule babo bansania, mukikulu nuwe akule.

²⁸Muiyukilo nti akaba mukikulu wanazi mu babo mutuba kamo? Kubuno nawe nawamusongile.

²⁹Tondo Yesu abakuide bune, Mukuibaga, kubuno tamukumenyininaga masanzo, aba magala ma Kalaga.

³⁰Kubuno muiyukilo takukasongua aba nu takukasonganua, tondo babe anga migenzi za muigulu.

³¹Kubuno kuyuka kua bakuzi ku lukuo, ndi tamuasomine buamubulaga Kalaga bune,

³²Nne nili Kalaga wa Abalahama, nu Kalaga wa Isaka, nu Kalaga wa Yakobo? Kalaga nteli Kalaga wa bakuzi, tondo wa balami.

³³Nu gongule musanganano ku bubo bangamine na meigisia mage.

Yesu Ekubula baFalese Kitondo kia Mulembe wa Kalaga.

Mk. 12:28-31; Lk. 10:25-28.

³⁴Tondo gongule baFalese buno, baSadoke tabamenyine bungo bubakula Yesu, bakundamene.

³⁵Nu umozi wa ku beli abezaga ngatu za mulembe, amubuzizie buno amulindike.

³⁶Musozi, kukakizia kukizi kuatinga kunene mu mulembe?

³⁷Yesu amubuide bune, Tunda Mukota Kalaga wobe mu mutima wobe unsania, nu mu kalamo kobe kansania, nu mu menge mobe mansania.

³⁸Kubuno kukuno ukukakizia kutangi nu kunene.

³⁹Nu kuebili kuli bubo, utunde munyobe anga buwitunda uwenyene.

⁴⁰Kubuno mu mamano makakizio mabili umuli mulembe unsania, nu bulengania.

Yesu Ekubuzia baFalese Bubakukengela ku Klisto.

Mk. 12:35-37; Lk. 20:41-44.

⁴¹Gabezaga baFalese bakundamana, Yesu ababuzizie ibuzio bune,

⁴²Buni bumukukengela ku Klisto? eli muana wa nazi? Bamubuide bune, Eli muana wa Davidi.

⁴³Kubuno Davidi wenyene atendile mu magala ma Muuza Wasililila, amumanine Mukota, atendile bune,

⁴⁴Mukota atendile ku Mukota wane, Ikala ku kuboko kuane kua seidume, aba nu ganangate beiti bobe.

⁴⁵Ndi Davidi amumanaga bune, Mukota, kubuni eli muana wage?

⁴⁶Nu takuli wamuakuide, aba kutukila busi bubo takuli wamubuzizie ingo mbuzio.

Matayo 23

Yesu Ekubula Beigisibua Bage nu Bantu Misako za baFalese.

Mk. 12:35-37; Lk. 20:45-75.

¹Nu Yesu abuide misanganano nu beigisibua bage bune,

²Basanzi nu baFalese bakuikalaga mu kisumbi kia Mose:

³kitazi bunsania bubekumubula: tondo tamukite anga bubakukita. Kubuno bekutenda nu tabekukita.

⁴Lebelebe, bekukanda mizigo mizitu, zitanavuama kuekua, nu bekuzibika ga bituli bia bantu; tondo tabekutunda kuzisigelezia na minue zabo.

⁵Bakukita misako zabo insania buno bamenyue na bantu. Basanzile masanzo manene ma mukanda wa Kalaga ku bituli bia makoti mabo, nu bekulundia mipimbo za nsulu zabo.

⁶Nu bakuelama kiziki kitangi mu bisagulo, nu bisumbi bitangi mu numba za musanganano,

⁷nu bekutunda kusekelua mu biziki bia isoko, nu kumanua na bantu buno, Labi.

⁸Tondo inyue tamumanue buno Labi: kubuno muli na musozi umozi tugu, nu inyue bansania muabutua.

⁹Nu tamumane muntu ga kisi buno soinyue, kubuno muli na Soinyue umozi tugu uli muigulu.

¹⁰Nu tamumanue buno, basondelezia; kubuno muli na musondelezia weinyu umoji tugu, U Klisto.

¹¹Tondo wozo uli munene kumuli akaba mukambi wa banyage.

¹²Nu unsania wisakika nti akasigulizibua, nu weisigulizia nti akasakikua.

Yesu Ekutenda ku baFalese.

Mk. 12:38-40; Lk. 20:47.

¹³Kabebe kanene kumuli basanzi nu baFalese, bengelezi! kubuno mukukandila bantu bukota bua meigulu: inyue tamukuingila mubo, nu tamukuziga bantu kuiyingilila mubo.

¹⁴Kabebe kanene kumuli basanzi nu baFalese, bengelezi! kubuno mukunyaga numba za misigala, nu kuengelela gamukusega isego idazi. Ku bubo mukasungibua nunse.

¹⁵Kabebe kanene kumuli, basanzi nu baFalese, bengelezi! mukutimba kitatenge nu kisi kulonda muntu umoji buno abe muigisibua weinyu; kungua akatizua meigisia meinyu nti amutinge ku bubu mambizi mabili muana wa kiziba kia keiya kumutinga.

¹⁶Kabebe kanene kumuli, basondelezia, muli biuku, mukubulaga buno, Ndi muntu alumbila ku numba nene za kukumbamina nti takena: tondo ndi alumbila ku olo za mu numba za kukumbamina, nti akandua.

¹⁷Inyue biuku nu bikongolo: kikizi kiatinga kinene olo, aba numba nene za kukumbamina zasuagizie zezo olo?

¹⁸Mukubulaga lingo buho, Ndi muntu alumbila ku kayulo nti takena; tondo ndi alumbila ku kisansa kia kayulo, nti akandua.

¹⁹Inyue biuku: kikizi kiatinga kinene, kisansa aba kayulo kasuagizie kikio kisansa?

²⁰W ozo ukulumbila ku kayulo nti akulumbila kuko nu binsania bili gako.

²¹Nuwe ukulumbila ku numba za kukumbamina, nti akuzilumbila, nu ku wozo uli muzo.

²²Nu wozo ukulumbila muigulu akulumbila ku kisumbi kia Kalaga, nu akulumbila ku wozo wikile gakio.

²³Kabebe kanene kumuli, basanzi nu baFalese, bengelezi! mukukasana kindi kiekumi kia nsioyo, nu kinzani, nu lusolo, nu mukusiga misako minene za mulembe, buisanana, nu kiombo, nu bukatizio; tondo zezo uzatananina kukitua, nu zezo zengo tamuzisige.

²⁴Inyue basondelezia, muli biuku! mukusuila iyendu, nu mukumena nzogu.

²⁵Kabebe kanene kumuli, basanzi nu baFalese, bengelezi! kubuno mukusuga kituma nu lupepe gantata, tondo munda muiyala na nsese, nu buengelezi.

²⁶Uwe muFalese kiuku, linga kusuga munda mua kituma nu lupepe, ububo gantata genge.

²⁷Kabebe kanene kumuli, basanzi nu baFalese, bengelezi! kubuno mualingimana na nsinda zasingulua na mpemba, gantata zikumoneka nsoga, tondo munda muizile makua ma bantu, nu nsese insania.

²⁸Ububo inyue mukumonekako na bantu buno muli beisanana, tondo munda mueinyu muizile na buengelezi, nu mibi.

²⁹Kabebe kanene kumuli, basanzi nu baFalese, bengelezi! kubuno mukobaka nsinda za balengania, nu mukulebia nsinda za beisanana,

³⁰nu mukutenda buno, songo tuabezaga mu nkiko za batateisue, tatunagomanizie nabo ku mikila za balengania.

³¹Mukuidongekela buno muli bana bababo beitaga balengania.

³²Izaziazi kilindiko kia basoinyue.

³³Inyue nzoka, kikanga kia mpoma, buni bumukatina lusungio lua kiziba kia keiya?

³⁴Ububo unguililazi; namusingila balengania, nu bantu ba munge, nu basanzi: mukuita bamozi nu mukutaka bango ku muti wa magu; nu bango bamozi mukubalibula mu numba za musanganano, nu mukubasungia mu muino na muino:

³⁵ububo mikila zeisanana zikumukubukila mu kisi, kutukila mikila za Abele wozo wisanana aba nu ku mikila za Zakalia, muana wa Balakia, umutile gasamba kayulo nu numba zasuagibua.

³⁶Lebelebe nkumubula bune, pitondo binsania bikavua ku kikino kibuti.

Yesu Ekulilila Yelusalema.

Lk. 13:34, 35.

³⁷Yelusalema, Yelusalema, ukuitaga balengania, nu walibulaga banakusingide makozi! mambizi manga natundile kukundamania bana bobbe, anga bukugubatilaga nkoko zagubatila bana bazo mu biupi, tondo ntuabuzigile!

³⁸Numba zeinyu zasigala buasi.

³⁹Kubuno nkumubula buno, Tamukamonako lingo, kutukila kano kaluma aba nu gamukaba muse muatenda bune, Mbogimbogi ku wozo ukuvua muizina lia Mukota.

Matayo 24

Gabezaga Yesu ku Muiduko wa Oleve, Alenganizie Kugoa kua Numba za Kukumbamina.

Mk. 13:1, 2; Lk. 21:5-6.

¹Nu Yesu atukile mu numba za kukumbamina, nu endile mu nzila; beigisibua bage bamuvuilide kumulolesia numba insania za kukumbamina.

²Tondo ababuide bune, Ndi tamukumona ku binsania bibino? Lebelebe nkumubula bune, Tabakasiga ikozi limozi gantata ga lingo, litakabungulua.

Beigisibua Bakubuzia Yesu Mbuzio Isatu ga Muiduko wa Oleue.

Mk. 13:3, 4; Lk. 21:7.

³Nu geikede ga muiduko wa Oleve, beigisibua bamuvuilide kulumbisombiso, bamubuzizie bune, Tubule, buni bukaba bitondo bibino? nu kalolesio kakizi kakamonekako kukuvua kobe, nu kuzinda kua nkiko?

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Bitondo bia Nkiko Zeno ku Muiduko wa Oleve.

Mk. 13:5-13; Lk. 21:8-19.

⁴Yesu abakuide bune, Idangazi muntu ntamuengelele.

⁵Kubuno beingi bakavua muizina liane, bakatenda bune, Nne nili Klisto; nu bakengelela bantu beingi.

⁶Mukongua ku bita, nu misagu za bita; tamuzangezange; kubuno bitondo bibio biatunganana kuvua; tondo kuzinda takuika,

⁷Kilongo kikaluana na kingo kilongo, nu bukota bukaluana na bungo bukota, kukaba munganda nu tulingini ku lulenge na lulenge.

⁸Tondo binsania bibino bili bia kulinga kua lubabazio.

⁹Bakamugabula buno mubabazibue, nu bamuite: nuinyue mukasombua na baBilongo bansania ku kabamba keizina liane.

¹⁰Nu beingi bakikuka, nu bakagabulana, nu bakasombana.

¹¹Nu balengania beingi ba buza bakavua, nu bakengelela beingi.

¹²Nu kukuitila kua mibi lutundo lua beingi lukatamba.

¹³Tondo wozo widindika aba nu kukuzinda, nti ukonibua.

¹⁴Nu musagu musoga wa bukota ukasambalua ku bansania ba kisi kinsania, kuba bulongeki bua baBilongo bansania; nu nti kuzinda kukavua.

Gabezaga Yesu ku Muiduko wa Oleve, Abuide Beigisibua Bage Kabebe Kanene Kako Katendagua na Mulengania Danye.

Mk. 13:14-23.

¹⁵Umpanga gamukamona lusombo lua kubiga, lulo luatendagua na mulengania Danye, luemana mu kiziki kiasuagibua (wozo ukusomaga bubuno amenyininebo),

¹⁶babo beli mu Yudaya batine ku muiduko:

¹⁷nu wozo ukasangua gantata numba ntagele kutikia bili mu numba zage:

¹⁸nu wozo ukasangua muisoa ntasubanie kutola nsulu zage.

¹⁹Kabebe kanene ku beimisu nu bekumomia mu busi bubo!

²⁰Nu musege buno, kutina kueinyu takube mu bindi bia mpego, aba mu busi bua sabato:

²¹kubuno kukavua lubabazio lunene, lutebezaga lingo kutukila ku kulinga kua kisi aba nu kano kaluma, aba talukaba lingo.

²²Nu songo bindi bibio tabiakegizibue, takunonine muntu wampa; tondo ku kabamba ka basombolua ukiansile bindi bibio biakegibuako.

²³Ndi muntu amubula buno, Lolazi, Klisto eli gano, aba kuko; tamumukatizie.

²⁴Kubuno kukavua bango baKlisto ba buza, nu balengania ba buza, nu bakalolesia migeleko minene nu maganogano; nu kuengelela, nu bakageleka kuengelela basombolua, tondo tabukakulungana.

²⁵Unguulilazi, nasila kumutonda.

²⁶Ndi bamubula bune, Unguulilazi, eli mu kalula; tamuendeko; aba bune, Eli mu tuzumba tua bisama; tamukatizie.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleve: Kusubia Kuage kua Mabili.

Mk. 13:24-37; Lk. 21:25-36.

²⁷Anga bukukelimaga mukenzi wa nkuba kuntata, nu kumonekako kungsi; ububo bukaba kuvua kua Muana wa muntu.

²⁸Gago geli kitumba, nti ugakundamanine ndiu.

²⁹Nu kazanga kongo gakasila lubabazio lua bindi bibio kisongo kia busi kikaba kapilo, nu muezi tagukasana, nu nkeninkeni zikakoloka muigulu, nu magala ma meigulu makatengatenga:

³⁰nu kakengelezio ka Muana wa muntu kakamoneka muigulu: nu babilongo bansania ba kisi bakalila, nu bakamona ku Muana wa muntu ekuvua mu bimpa bigulu mu magala mage nu lutanuno luage lunene.

³¹Nu akasinga migenzi zage, neiyuki inene lia monze, nu bakakundamania basombolua bage ku ndenge inazi, kutukila kuzinda kueigulu aba nu kuko kungo.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Musumo wa Figi ku Muiduko wa Oleve.

Mk. 13:28-29; Lk. 21:29-31.

³²Muiyigisie musumo wa muti wa figi: gakutitulaga ntabi, nu nti zise zalinga kuasa ingo nsamba, nti muamenya buno nkungu za nzogo zise buigi;

- ³³bubo nuinyue lingo, gamukamona ku bubuno bunsania, mumenye bunu, eseli buigi, nu nti eseimine ku nibi.
- ³⁴Lebelebe nkumubula bune, Bantu ba kibuti kikio takikatinga, aba nu gakasila bubo bunsania.
- ³⁵Igulu nu kisi bikatinga, tondo malagi mane tamakatinga nunse.
- ³⁶Tondo ku busi bubo aba nkungu zezo, takuli muntu umozi wizi aba migenzi za muigulu tazizi, aba Muana ndi nteli gamozi neIsi.
- ³⁷Nu anga buabezaga mu bindi bia Noa, ubukaba kuvua kua Muana wa muntu.
- ³⁸Mu bindi bibio, bitalokaga mbula, bantu baliaga, nu banuaga, nu basongaga, nu basonganaga, aba nu geingide Noa mu buato bunene,
- ³⁹tabamenyinine aba nu gavule muiyalo, bakule na mazi, ubukaba kuvua kua Muana wa muntu.
- ⁴⁰Mu kindi kikio, bamulume babili bakaba muisoa; umozi akatolua, nu ungo akasigala:
- ⁴¹bakikulu babili basangua bakututa mu kilunga, umozi akatolua, nu ungo akasigala.
- ⁴²Kesiazi ntende: kubuno tamuizi busi buavue Mukota weinyu.
- ⁴³Tondo menyazi bunu; songo nyene numba anamenyaga nkungu zavue muibi, anakesezie ntende, nu ntanalekelede numba zage kusambulua.
- ⁴⁴Bubo nuinyue mube kayikayika; kubuno Muana wa muntu akavua mu nkungu zimutakukengela.
- ⁴⁵Nazi mukambi mukatizia nu uli na munge, ndi mukota wage amubikile muangati wa numba zage, bunu abeganie idia mu nkungu zasuaga?
- ⁴⁶Mbogimbogi ku wozo mukambi, mu kusubania kua mukota wage akamusanga ekukita bubo.
- ⁴⁷Lebelebe, nkumubula bune, Akamubika muangati wa biage binsania.
- ⁴⁸Tondo songo wozo mukambi mubi akengede mu mutima wage bune, mukota wane eizizia;
- ⁴⁹nu kulinga kulibula banyage, nu kulia nu kunua na banuzi;
- ⁵⁰mukota wa wozo mukambi akavua mu busi buatakukengela, nu nkungu zatakumenya,
- ⁵¹nuwe akamusesa bindi bibili, nu kumubika na bengelezi: nu kukaba idilo nu kubuga meinyo.

Matayo 25

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Musumo wa Bikumi Ikumi ku Muiduko wa Oleve.

- ¹Ububo bukota bua meigulu bualingimana na bikumi ikumi bitemenya bamulume, bakatile tusuku tuabo, bendile kukulumania musongi.
- ²Nu batano ku babo babezaga bikongolo nu bango batano babezaga na munge.
- ³Babo bikongolo, gabakatile tusuku tuabo, tondo tabendile na makiti:
- ⁴Tondo babo babezaga na munge bendile na tusuku, nu na makiti mu bituma biabo.
- ⁵Musongi eizizizie, nu bazenzelaga nu beiyombekile.
- ⁶Tondo munkatini mua kindi, mualalukilue bunu, Wono u musongi, vuazi mumukulumanie.
- ⁷Babo bansania bayukile, nu bakungile tusuku tuabo.
- ⁸Babo bikongolo babuide babo babezaga na munge bune, Tukasazi ku makiti kubuno tusuku tueitu tukuzimazima, tatuli na makiti.
- ⁹Tondo babo babezaga na munge bakuide bune, Makiti tamakuka kutuli nu kumuli: endazi ku bakunzia muikunzile meinyu.
- ¹⁰Nu gabendile kukunza makiti musongi avule; babezaga kayikayika beingide nage mu kisagulo; nu luibi luigedue.
- ¹¹Nu bobango batano bavule batendile bune, Mukota, Mukota, tuigulile.
- ¹²Tondo abakuide bunu, Lebelebe nkumubula bune, Nsimuizi.
- ¹³Kesiazi ntende, kubuno tamuizi kindi aba nkungu.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Musumo wa Falanga ku Muiduko wa Oleve.

- ¹⁴Kubuno bualingimana na muntu, wendile ku kingo kisi, nu amanine bakambi bage, nu abakasile biage.
- ¹⁵Akasile umozi talanta itano, ungo talanta ibili, ungo talanta imozi, na muntu na muntu gegezie munge mage; nu endile ku lugendo.
- ¹⁶Kazanga kongo wozo wakashilue talanta itano, amonine mutali weingo talanta itano.
- ¹⁷Bubo wabezaga na talanta ibili amonine mutali weingo talanta ibili.
- ¹⁸Tondo wabezaga na talanta imozi endile, nu ombile itengu mu bilongo, abisile talanta za mukota wage.
- ¹⁹Gasilile bindi bingi, mukota wa babo bakambi avule, aganzile nabo biage.

²⁰Nu wozo wakasilue talanta itano avule, atolile ingo talanta itano, atendile bune, Mukota, wankasile talanta itano, lola namona mutali weingo itano.

²¹Mukota wage amubuide bune, Wakita busoga, uwe mukambi musoga nu mukatizia: wakatizie ku bitebingi, nkakubika muangati wa bingi; ingila mu mbogimbogi za mukota wobe.

²²Nu wozo ungo wakasilue talanta ibili avule, nu atendile bune, Mukota wankasile talanta ibili lola namona mutali weingo ibili.

²³Mukota wage amubuide bune, Wakita busoga, uwe mukambi musoga nu mukatizia, wakatizie ku bitebingi, nkakubika muangati wa bingi, ingila mu mbogimbogi za mukota wobe.

²⁴Nu wozo wakasilue talanta imozi avule, atendile bune, Mukota, namenyine buno uli muntu mukali, ukutubulaga biutayikile, nu ukukundamanagia biutabalananzie;

²⁵nu nakule boba, nu nendile kubisa talanta zobe mu bilongo: lola, zeno u talanta zobe.

²⁶Tondo mukota wage amuakuide bune, Uli mukambi mubi nu musosu, wizi buno nkutubulaga bintayikile, nu nkukundamanagia bintabalananzie;

²⁷songo wabikile bikulo biane ku babo beli neisuku lia kulanga bikulo, nu gakuambia kuane, ninakasilue zane na mutali.

²⁸Munyangazi talanta, nu mukasezo ku wozo uli na talanta ikumi.

²⁹Kubuno wozo uli na kena akakasua, nu kutalikilua; tondo uteli na kena aba kako keli nako akakanyagua.

³⁰Nu mukambi mubi muisazi mu kapilo kumbuga; ukukaba idilo nu kubuga meinyo.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kindi kia Kuzinda ku Muiduko wa Oleve.

Yoele 3:11-16.

³¹Tondo gakavua Muana wa muntu mu lutanuno luage nu na migenzi insania, bubo akikala ga kisumbi kia lutanuno luage:

³²nu baBilongo bansania bakakundamana kueli akalongania anga buku-longanagia mulangi mikoko nu mpene;

³³nu akabika mikoko ku kuboko kua seidume, nu mpene ku kuboko kua seikazi.

³⁴Bubo, Mukota akabula beli ku kuboko kua seidume bune, Vuazi, Inyue, basuagizibue na Tatane, mupiene bukota bubamulongekede kutukila ku kulinga kua kisi:

³⁵kubuno nabezaga na nzala, muankasile idia; nabezaga na mpusia, muankasile mazi; nabezaga mugeni muansekeide;

³⁶nabezaga na buela, muamvualikizie; nabezaga musambi, muavule kundola; nabezaga mu kikando, muambuilde.

³⁷Nu beisanana bakamuakula bune, Mukota, busi bukizi butuakumueneke uli na nzala, nu kinga tuakukasa idia? Nu mpusia, kinga tuakukasa mazi?

³⁸Nu busi bukizi butuakumueneke uli mugeni, kinga tuakusekela? Nu buela, kinga tuakuvualikia?

³⁹Busi bukizi butuakumueneke uli musambi, aba mu kikando, kinga tuakuvuila?

⁴⁰Nu Mukota akabakula bune, Lebelebe, nkumubula bune, Bunsania bumuakitide umozi wa ku zeno mibuto zane mikeke, muankitide.

⁴¹Nu abuide lingo babo beli ku kuboko kua seikazi bune, Ntukilazi, muasuilidue, muingile mu keiya katanakuzinda kakongezezibue Satana nu migenzi zage:

⁴²kubuno nabezaga na nzala, tamuankasile idia; nabezaga na mpusia tamuankasile mazi;

⁴³nabezaga mugeni, tamuansekeide; nabezaga na buela, tamuavualikizie; nabezaga musambi, nu mu kikando, tamuavule kundola.

⁴⁴Nubo lingo bakamuakula bune, Mukota, busi bukizi butuakumueneke uli na nzala, nu mpusia, nu mugeni, nu buela, nu lusambo, nu mu kikando, nu tatuakukungile?

⁴⁵Nuwe akababula buno, Lebelebe nkumubula bune, Kubuno tamuakitide umozi wa ku zeno mibuto zane mikeke, tamuankitide.

⁴⁶Nu bantu babano bakenda mu lubabazio lutanakuzinda: tondo beisanana bakenda mu kalamo katanakuzinda.

Matayo 26

Beli na Yesu Kangonongono Bakumukalila Luango lua Kumuita.

Mk. 14:1, 2; Lk. 22:1, 2.

¹Nu gasilile Yesu kutenda bubo, abuide beigisibua bage bune,

²Muizi buno, kusila kua bindi bibili kuabe kisagulo kiesuluko, nu Muana wa muntu agabulue buno atakue ku muti wa magu.

³Mu nkungu zezo basankoga banene, nu bakulu ba bantu, bakundameine mu lusu lua sankoga munene, wamanagua Kayafa;

⁴bakalile luango buno, bakate Yesu mu lumbisombiso, nu bamuite.

⁵Tondo batendile bune, Ta mu kisagulo, mu musanganano munakivua kuba kazege.

Malia wa ku Betania, Ekubongia Yesu Bulago Kuitoe.

Mk. 14:3-9; Yoana 12:1-8.

- ⁶Nu gabezaga Yesu mu Betania, mu numba za Simona muiya bibali,
⁷mukikulu umozi amuvuilide na kabongelo ka alabasata? muko muabezaga bulago bua bukunza bubibu nunse, nu amukubulide gantata geitoe, gabezaga ekulia.
⁸Tondo gamonine beigisibua ku bubo, bongilue, batendile bune, Kuzimizia kuno kuli kubuni?
⁹Ganakunzilue bulago bubuno, bunamonine bikulo bingi, binakasilue bazambi.
¹⁰Tondo gamenyine Yesu makengelo mabo, abakuide bune, Buni bumukuzangiazangia wono mukikulu?
¹¹Kubuno mukubezaga na bazambi bindi binsania, tondo tamuli nanne bindi binsania.
¹²Ambongia bulago ku mubili wane, ankitide bubo kulongeka kuyikua kuane.
¹³Lebelebe, nkumubula bune, Kunsania kukasambalua musagu musoga wono mu kisi kinsania, bakasambala lingo buakitile mukikulu wono, bukaba kabali kage.

Yudasa wa Isakaliote Ekukalila Yesu Luango.

Mk. 14:10, 11; Lk. 22:3-6.

- ¹⁴Kububo umozi wa beigisibua ikumi na babili, izina liage Yudasa Isakaliote, endile ku basankoga banene,
¹⁵nu abatendile bune, Mukutunda kunkasa kikizi, ganamugabulilawe? nu bamulindikide bindi makumi masatu bia feza, bamukasilebio.
¹⁶Kutukila ku nkungu zezo alondile kubagabulilawe.

Kulongeka kua Yesu Idia lia Kisagulo Kiesuluko na Beigisibua Bage.

Mk. 14:12-16; Lk. 22:7-13.

- ¹⁷Gabede busi butangi bua tumpampa tutagaga beigisibua bavuilide Yesu, bamubuzizie bune, Kuni kukutunda tulongeke kiziki kia kutulila kisagulo kiesuluko?
¹⁸Nu atendile bune, Endazi ku muino nu muakulumane na wamulume, nu mubulazi bune, Musozi atenda bune, Nkungu zane zise buigi, nikite isuluko mu numba zobe na beigisibua bane.
¹⁹Nu beigisibua bakitile anga buabatendaga Yesu; nu balongekile kisagulo kiesuluko.

Kuzinda kua Kisagulo Kiesuluko.

Mk. 14:17-21; Lk. 22:14-20; 24:30.

²⁰Gabuabeide buse muigolo abezaga na beigisibua bage ikumi na babili aliaga nabo;

²¹nu gabaliaga, ababuide bune, Lebelebe nkumubula bune, Umozi wa kumuli uwangabule.

²²Babede na kabebe nunse, nu nawe nawe nawamubuzizie bune, Mukota ndi nne?

²³Nu abakuide bune, Wozo unakatile nage maboko kiandindi mu lupepe, uwangabule.

²⁴Muana wa muntu ekuenda, anga buasanzidue; tondo kabebe ku muntu wozo ukugabula Muana wa muntu! bunabeide busoga songo muntu wono ntabutilue.

²⁵Nu Yudasa, wamugabuide amubuzizie bune, Labi, ndi nne? Yesu amuakuide bune, Uwe ukutenda.

Yesu Ekubabula Bubaliaga nu Bubanuaga, U Kakengelesio ka Mubili Wage nu Mikila Zage.

Mk. 14:22-25; Lk. 22:17-20; I Kol. 11:23-25.

²⁶Nu gababeide bese balia, Yesu akatile kampampa, nu asegle nu akabunguide; nu akasile ku beigisibua bage, nu atendile bune, Tolazi, nu liazi; kakano keli mubili wane.

²⁷Nu atolile kituma, nu asegle, nu abakasilekio, abatendile bune, Inyue bansania nuazi:

²⁸kubuno kikino kili mikila zane zeidagano, zakubuka ku kabamba ka beingi, kuisigililo lia misako za buagi.

²⁹Tondo nkumubula bune, Nsikanua lingo biguma bibino bia mizigi, aba nu ku busi bunkanua lingo neinyue mu bukota bua Tatane.

Yesu Ekubula Petelo nu Bango Buamutune Petelo.

Mk. 14:26-31; Lk. 22:31-34; Yoana 13:36-38.

³⁰Nu gabasilile kuimba luimbo, bendile ku muiduko wa Oleva.

³¹Yesu ababuide bune, Inyue bansania muine mitima nanne mu kindi kikino: kubuno buasanzilue bune, Nkalibula mulangi, nu kibombo kia mikoko kikabalangana.

³²Tondo ganabe nayuka, nalinge kumutanga kuenda ku Galela.

³³Petelo amuakuide bune, Ndi bansania beina mitima nobe, tondo nne nsine mutima nunse.

³⁴Yesu amubuide bune, Lebelebe nkukubula bune, Mu kindi kikino gabe mulume wa nkoko ntebika, wantune mambizi masatu.

³⁵Petelo amubuide bune, Busoga kukua nobe, ndi nsiakutuna. Beigisibua bansania beitabizizie lingo bubo.

Yesu Eli na Kabebe mu Getesemane.

Mk. 14:32-42; Lk. 22:40-46.

³⁶Nu Yesu avule nabo muisoa liamanagua Getesemane, nu abuide beigisibua bage bune, Ikalazi gano, nende kusega kuko.

³⁷Nu endile na Petelo nu bana babili ba Zebedayo, nu alingile kuba na kabebe nu akonkeidue.

³⁸Nu ababuide bune, Nnenyene nili na kabebe kanene, aba nu ku lukuo: sigalazi gano, kesiazi ntende nanne.

³⁹Nu gabede esalombozia, aguide bukukama, nu asegile bune, Tatane ndi bunakulunganana kituma kikino kintingile; tondo tabunkutunda kusombola, umpanga bukutunda kusombola.

⁴⁰A vule ku beigisibua nu abasangile beiyombeka ku tulo, nu atendile Petelo bune, Ndi tamunavuama kukesia ntende nanne nkungu imozi?

⁴¹Kesiazi ntende nu segazi, buno munavua kuingila mu malindiko; mutima ukutunda bubo, tondo mubili watamba.

⁴²Endile lingo, nu asegile, atendile bune, Tatane, ndi tabunakulungana buno kituma kikino kintinge nsiakinua, kasi kusombola kuobe kukitue.

⁴³Yesu avule lingo abasangile beiyombeka ku tulo, kubuno bazenzelaga.

⁴⁴Yesu abasigile lingo, nu endile kusega limbizi lia masatu, atendile bubo lingo.

⁴⁵Nu avule ku beigisibua bage, nu ababuide bune, Iyombekazi lino, nu umunuazi: kubuno nkungu zise buigi, nu Muana wa muntu agabulue mu maboko ma bagi.

⁴⁶Zanzukazi, tuendazi: wozo ukungabula ese buigi.

Bekukata Yesu.

Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Yoana 18:3-11.

⁴⁷Nu gabezaga esatenda bubo, Yudasa, umozi wa babo ikumi nu babili, avule na musanganano munene wa bantu babezaga na mapanga nu nkoma, batukaga ku basankoga banene nu bakulu ba bantu.

⁴⁸Nu wozo mugabuzi wamugabulaga abakasile kakengelesio bune, Unamumage ku busundo, nti umuakate.

⁴⁹Nu kazanga kongo abasile ku Yesu, nu amusekede bune, Samba, Rabi; nu amumumine.

⁵⁰Nu Yesu amubuide bune, Muida wane, kita buwavuilaga tugu. Nu bavule nu bakatile Yesu na maboko.

⁵¹Nu ungo wabezaga na Yesu alambizie kuboko, nu abasizie bupanga buage mu musagi, nu abangile mukobe wa sankoga munene, nu amusesile kutuzi.

⁵²Yesu amubuide bune, Ingizia bupanga buobe mu musagi: kubuno bansania bekukata bupanga bekeitua na bupanga.

⁵³Ndi ukukengela tugu buno, nsinavuama kusega ku Tatane buno ansingile bibombo ikumi na bibili bia migenzi?

⁵⁴Umpanga buni bukazindilizibua masanzo, kubuno ububo, buatunganana kuba?

⁵⁵Mu nkungu zezo Yesu abuzizie musanganano bune, Buni bumuavua na mapanga nu nkoma kunkata anga bekukata munyagi? Nikalaga busi na busi mu numba za kukumbamina neigisagia bantu, nu tamuankatile.

⁵⁶Tondo bunsania buabede buno, masanzo ma balengania mazindilile. Nu beigisibua bage bansania bamusigile, nu batinine.

Bakuvua na Yesu ku Kayafa nu ku Balongeki.

Mk. 14:53-65; Yoana 18:12, 19-24.

⁵⁷Nu babo bakatile Yesu bendile nage ku numba za Kayafa sankoga munene, ukuabezaga kukundamanina basanzi nu bakulu.

⁵⁸Tondo Petelo amuyangile bulazi, aba nu ku lusu lua sankoga munene, nu eingide, nu eikede na bakambi, kulindila buabe.

⁵⁹Basankoga banene nu bakazi ba luango bansania balondaga bubanakandika Yesu, buno bamuite;

⁶⁰nu bakandiki beingi bavule, tondo tabuakulungene. Tondo bango babili bavule,

⁶¹nu batendile bune, Muntu wono atendile buno, anavuama kusambula numba nene za kukumbamina Kalaga, nu kuzobaka lingo mu bindi bisatu.

⁶²Nu sankoga munene emanukile, nu amutendile bune, Uwe ndi ntuakule? ndi ntukungua tugu ku bitondo bibakukulongekela?

⁶³Tondo Yesu eikede kibibi. Nu sankoga munene amubuide bune, Nkukulumbizia ku Kalaga uli Mulami, tubule ndi uwe u Klisto, Muana wa Kalaga.

⁶⁴Yesu amubuide bune, Bubo buwatenda; tondo nkukubula buno, mu nkungu zezo mukamona Muana wa muntu eikala ku kuboko kua seidume kua Magala, nu ekuvua mu bimpa bigulu.

⁶⁵Nu sankoga munene iyatide nsulu zage, atendile bune, Alinga Kalaga, kubuni lingo kutukulindila bango balongeki? Mungua bualinga Kalaga:

⁶⁶buni bumukukengela? Bamuakuide bune, Atunganana kukua.

⁶⁷Nu bamusulide matazi ku meiso nu bamusindikile; nu bango bamulibuide ngizi,

⁶⁸batendile bune, Ndi uwe U Klisto, menya nazi wakulibula?

Petelo Ekutuna Yesu.

Mk. 14:66-72; Lk. 22:55-62; Yoana 18:16, 25-27.

⁶⁹Nu Petelo abezaga ikala mu lusu: nu mukikulu mukambi amuvuilide, amubuide bune, Uwe nuwe wabezaga na Yesu wa Galela.

⁷⁰Tondo atunine ku bansania bune, Nsizi bukutenda.

⁷¹Nu gendile ku kabelabela, ungo mukikulu amumonineko, nu abuide babezaga nage bune, Muntu wono abezaga na Yesu wa Nazaleta.

⁷²Nu atunine lingo, nu alumbide bune, Nsizi muntu wozo.

⁷³Nu gatingile nkungu nkeke, babezaga bemana buigi bavule, bamubuide bune, Petelo, lebelebe uwe uli umozi wa babo, kubuno kutenda kuobe ukukukumenesia.

⁷⁴Nu alingile kuisuilila nu kulumbila, nsizi muntu wozo, nu kazanga kongo mulume wa nkoko abikile.

⁷⁵Nu Petelo akengeide idagi liamubulaga Yesu bune, Gabe mulume wa nkoko ntebika, wantune mambizi masatu. Nu atukile, nu alilile nunse.

Matayo 27

Ngatu Bekugabula Yesu mu Maboko ma Pilato.

Mk. 15:1; Lk. 23:1; Yoana 18:28.

¹Gabuabede buse nindunindu basankoga banene nu bakulu ba bantu bamukalide luango buno, beite Yesu.

²Nu bamukandile, nu bendile nage, nu bamugabuide ku Pilato wozo wabezaga mukota.

Yudasa Abezaga na Mpipi Nene.

Misako 1:16-19.

³Nu Yudasa wamugabuide gamonine esasungibua, eibezizie nu asubizizie basankoga nu bakulu bibio bindi makumi masatu bia feza.

⁴Atendile bune, Nagile kubuno nagabuide mikila zeisanana na buagi. Batendile buno, takitondo kietu! kili kitondo kiobe uwenyene.

⁵Esile bibio bindi bia feza gansi mu kiziki kiasuagibua, nu endile kuikama.

⁶Nu basankoga banene bakatile bindi bia feza, batendile bune, Tabuakulungana ku mulembe kubika feza zino mu kikagi, kubuno zili bukunza bua mikila.

⁷Nu bakalile luango luabo, nu bakunzile kiziki kiabezaga ga mubumbi wa nyungu, buno kibe kiziki kia nsinda za bageni.

⁸Kububo bekumana kiziki kikio bune, Kiziki kia mikila, aba nu kano kaluma.

⁹Buno lizindilile liatendagua na mulengania Yehemia bune, Bakitile bindi makumi masatu bia feza, bubo buli bukunza bua wozo wakunzilue, anga bubakitile bukunza bua bana ba Isalele;

¹⁰nu bazikasene ku kiziki kia mubumbi wa nyungu, anga buankakizizie Mukota.

Pilato Ekubuzia Yesu.

Mk. 15:2-5; Lk. 23:2-3; Yoana 18:29-38.

¹¹Yesu emanine ku mukota Pilato: nu wozo mukota amubuzizie bune, Ndi uwe U Mukota wa baYuda? Yesu amuakuide bune, Bubo buwatenda.

¹²Nu gasongedue na basankoga banene nu bakulu, ntatendile buampa.

¹³Ububo Pilato amubuzizie bune, Ndi ntukungua ku bitondo bingi bibakukulongekela?

¹⁴Nu ntamuakuide buampa; kububo mukota angamine.

Yesu aba Balaba.

Mk. 15:6-15; Lk. 23:17-25; Yoana 18:38-40.

¹⁵Na busi na busi buakitaga kisagulo mukota abakandulilaga mukandua umozi, ubatunda.

¹⁶Nu babezaga na mukandua umozi munene, amanagua buno, Balaba.

¹⁷Nu gabakundamene, Pilato ababuzizie bune, Mukutunda namukandulila nazi? Balaba, aba Yesu ukumanua buno, Klisto?

¹⁸Kubuno amenyine buno, babo bakumugabula tugu ku kabamba ka lugi.

¹⁹Nu gabezaga eikala ga kisumbi kia lusungio, mukikulu wage amusingide mugenzi bune, Ntuingile mu kitondo kia muntu wono wisanana; lelo nabezaga nababazibua mu ndozi ku kabamba kage.

²⁰Basankoga banene nu bakulu babulile misanganano buno, basege Balaba, nu kuita Yesu.

²¹Tondo mukota ababuzizie bune, Beli babili, mukutunda namukandulila nazi? Nubo bakuide bune, Balaba.

²²Pilato ababuzizie bune, Nkite Yesu ukumanua Klisto buni? Bansania beitabizizie bune, Atakue.

²³Ababuzizie bune, Bubi bukizi buakitile? Balalukile bubibu bune, Atakue.

²⁴Gamenyine Pilato buno, bubo buatendaga tabuabasuagila, tondo kazege keitide, atolile mazi, nu ogile ku maboko nu musanganano wamonaga, atendile

bune, Nsili na katati ka mikila zeno za muntu wono wisanana, mukite anga bumukutunda.

²⁵Nu bantu bansania bamuakuide bune, Mikila zage zikabezaga gantata geitu nu gantata ga bana beitu.

²⁶Kububo, bakanduide Balaba; tondo alibuide Yesu, amugabuide buno atakue.

Bekubika Yesu Nkumbu za Mikele. Bekuenda Kumutaka ku Muti wa Magu.

Mk. 15:16-23; Lk. 23:26-32; Yoana 19:16, 17.

²⁷Nu bakoloboyo ba mukota bendile na Yesu ku Palabolia nu kibombo kinsania kiamukonganine.

²⁸Nu bamutikizie nsulu, nu bamuvualikizie nsulu zakisimana.

²⁹Nu bakitile nkumbu za bukota za mikele nu bamubikilezo kuitoe, nu babikile musumbo mu kuboko kuage kua seidume; nu bamukomene mazu nu bamuililikile bune, Samba Mukota wa baYuda.

³⁰Nu bamusuilile matazi, nu bakatile musumbo nu bamulibulaga nago kuitoe.

³¹Nu gabasilile kumuililika, bamutikizie nsulu zakisimana, nu bamuvualikizie nsulu zage, nu bendile nage buno bamutake.

³²Nu gabatukile, basangile muntu wa kisi kia Kulene, izina liage Simona: bamuekezie muti wa magu wa Yesu, ku magala mabo.

Bekutaka Yesu ku Muti wa Magu.

Mk. 15:22-32; Lk. 23:33-43; Yoana 19:17-24.

³³Nu gababasile ku kiziki izina liakio Gologota, buisulilua buno, nkungu miliba.

³⁴Nu bamukasile maku masambikua na bili lubaba anga nsangu buno amanue: gasondile, asombile kumanua.

³⁵Nu gabasilile kumutaka, babeganizie nsulu zage, bazesile ku mbale;

³⁶nu beikalile kumulanga.

³⁷Nu babikile geitoe liage masongelo mage masanzilue buno, WONO YESU MUKOTA MUNENE WA BAYUDA.

³⁸Nu kuabezaga beibi babili batakilue nage, umozi ku kuboko kuage kua seidume, nu ungo ku kuboko kuage kua seikazi.

³⁹Batingaga mu nzila bamulingile nu batengezietengezie matoe mabo,

⁴⁰nu batendile bune, Uwe musambuzi wa numba za kukumbamina, nu kuzobaka mu bindi bisatu, iyonie lino uwenyene! ndi uwe u Muana wa Kalaga, kasi igezie ku muti wa magu.

⁴¹Basankoga banene nu basanzi nu bakulu bamuililikile lingo, batendile bune,

⁴²Onezie bango, tondo ntanavuama kuiyonia wenyene. We eli Mukota wa Isalele; kasi igezie ku muti wa magu, nuisue tuamukatizie.

⁴³Akatizizie Kalaga; kasi Kalaga amonie kano kaluma, ndi ekumutunda; kubuno atendile bune, Nili Muana wa Kalaga.

⁴⁴Nu babo beibi batakilue nage bamutendile nubo bubo lingo.

Kukua kua Yesu Klisto.

Mk. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Yoana 19:30-37.

⁴⁵Kutukila nkungu mutuba kuabede kapilo ga kisi kinsania nu kuika ku nkungu mubula.

⁴⁶Nu mu nkungu mubula, Yesu alalukile neiyuki inene atendile, Eli, Eli, lama sabachthani? buisulilua, Kalaga wane, Kalaga wane, buni buwamenkela?

⁴⁷Bango babezaga bemana, gabongule ku bubo, batendile bune, Wono ekumana Eliya.

⁴⁸Nu kazanga kongo ungo eitumine lubilo, akatile luata, nu aluiyazizie na maku mabezaga makali, nu abikilemo ku musumbo nu amunusizie.

⁴⁹Bango batendile bune, Siga tanga, tumone ndi Eliya ekuvua kumonia.

⁵⁰Yesu alalukile neiyuki inene lingo, nu eidekanizie.

⁵¹Nu nsulu zabezaga zakingua mu numba nene za kukumbamina zatikile bibe bibili kutukila kuigulu nu gansi, nu kisi kiatengiletengile nu makozi matikile;

⁵²nu nsinda zalimbukile; nu bitumba bingi bia basuagibua, babezaga bakua bayukile;

⁵³nubo gabatukile mu nsinda, kusila kua kuyuka kuage, beingide mu muino wasuagibua nu beingi babamonineko.

⁵⁴Mukota wa bakoloboyo lukama, nu babezaga nage kulanga Yesu, gabamonine kisi kise kiatengatenga nu binsania biakitilue, bakule boba nunse, batendile bune, Lebelebe, wono abezaga Muana wa Kalaga.

⁵⁵Nu bakikulu beingi babezaga gago balolelaga kulazikulazi, nubo babezaga ba ku Galela, ubabo bayangaga Yesu, nu kumukitila:

⁵⁶mu babo muabezaga Malia Magadala, nu Malia nina wa Yakobo nu Yose, nu nina wa bana ba Zebedayo.

Bekubika Yesu mu Nsinda.

Mk. 15:43-47; Lk. 23:50-56; Yoana 19:38-42.

⁵⁷Nu gabuabede buse muigolo, muntu umozi mugumi wa ku Alimataya avule, izina liage Yosefu, wozo wabezaga muigisibua wa Yesu:

⁵⁸nu muntu wono endile ku Pilato, asegile kitumba kia Yesu. Kububo Pilato akakizizie buno, bamukasekio.

⁵⁹Yosefu akatile kitumba, akivualikizie nsulu zenga zabota,

⁶⁰nu akibikile mu nsinda zage nto, zabezaga muikozi: nu akumbizie ikozi inene, alibikile ku muingilo wa nsinda, nu endile.

⁶¹Nu Malia Magadala abezaga kuko nu ungo Malia, beikalaga buigi na nsinda.

⁶²Gatingile busi bua kulongeka, babo basankoga banene nu baFalese bakundamene ku Pilato,

⁶³batendile bune, Mukota, tukituakengela iyuki lia wozo muengelezi gabezaga ekili na kalamo, atendile bune, Nayuke lingo kusila kua bindi bisatu.

⁶⁴Kakizia buno, nsinda zilangue aba nu kusila kua bindi bisatu, kubuno beigisibua bage banavua kuiba kitumba kiage, nu kubula bantu buno ayuka ku bakuzi; ndi bakita bubo, buengelezi bubo buzinda bunatinga butangi.

⁶⁵Pilato ababuide bune, Inyue muli na balangi, endazi muzilange anga bumuizi.

⁶⁶Beiyendede balangile nsinda busoga, babikile kamenyikilo ku lilio ikozi, balangi babezaga nabo.

Matayo 28

Kuyuka kua Yesu ku Bakuzi nu Binsania bia Busi Bubo.

Mk. 16:1-14; Lk. 24:1-49; Yoana 20:1-23.

¹Mukusila kua busi bua sabato, nindunindu mu busi butangi buizinga, Malia Magadala nu ungo Malia bendile kulola ku nsinda.

²Nu kisi kiatengiletengile bubibu; kubuno mugenzi wa Mukota agelile kutuka muigulu, nu avule, nu atukizie ikozi, nu eikedede galio.

³Kilungi kietaga mikenzi, nu nsulu zage zabezaga zenga nunse.

⁴Nu balangi bakule boba, nu bagilimine, babede anga bakua.

⁵Nu mugenzi akuide bakikulu bune, Tamunakua boba; kubuno nizi buno, mukulonda Yesu, wozo watakilue ku muti wa magu.

⁶Nteli gano; ayukile anga buatendile. Vuazi, mulole gabezaga Mukota.

⁷Nu sasiazi, nu mubule beigisibua bage bune, Ayukibua ku bakuzi; alinga kumutanga ku Galela; kuko ukumuamumoneko; bubo ubunamubula.

⁸Basasizie kutuka ku nsinda na boba nu mbogimbogi nnene, nu basasizie kukengelesia beigisibua bage.

⁹Nu Yesu akulumanine nabo, abasambizizie. Nu bamukundile, nu bamukatile ku masindi, nu bamukumbamine.

¹⁰Nu Yesu ababuide bune, Tamunakua boba; endazi, mubule mibuto zane buno, bende ku Galela, kuko ukubamoneko.

¹¹Gabezaga basenda, balangi bamozi bendile mu muino, nu babulile basankoga banene bunsania buabedeko.

¹²Nu gabakundamene na bakulu, nu bakalile luango, bakasile bakoloboyo falanga ningi.

¹³Bababuide bune, Mutende bune, Gatuabezaga tuiyombeka tulo, beigisibua bavule mu kindi, bamuibile.

¹⁴Nu ndi mukota ongua ku bubo, nu nti tuatende nage, teinyue ubabukitile.

¹⁵Bakoloboyo bakatile falanga, nu bakitile anga bubabatendile; nu basambede musagu wono ku baYuda aba nu kano kaluma.

Yesu eli mu Galela Kulaga.

Mk. 16:15-18.

¹⁶Beigisibua ikumi nu umozi bendile ku Galela, ku muiduko wababulile Yesu.

¹⁷Nu bamumueneko kuko, nu bamukumbamine; tondo bango bendezic miango.

¹⁸Nu Yesu abavuilide, ababuide bune, Nakasua buangato bunsania bua muigulu nu bua ga kisi.

¹⁹Kububo endazi mubike babilongo bansania kuba beigisibua, kubatizia muizina lia Tata, nu lia Muana, nu lia Muuza Wasililila.

²⁰Nu kubegisia kukatizia bunsania bunamukakizizie: nu unguililazi, nabe neinyu bindi binsania, aba kuzinda kua nkiko.

Malako

Malako 1

Musagu Musoga Wasanzilue na Malako. Yoana Mubatizia.

Mat. 3:1-11; Lk. 3:1-16; Yoana 1:6-8, 19-28.

- ¹Kulinga kua musagu musoga wa Yesu Klisto, Muana wa Kalaga.
- ²Anga buasanzilue ku mulengania Yesaya, bune, Unguililazi, nalinga kusinga mugenzi wane, Ukakunga nzila zo be;
- ³Iyuki lia muntu likulaluka mu kalula buno; Kungazi nzila za Mukota, Isiazi matingilo mage.
- ⁴Yoana avule, nu abatizizie mu kalula nu kusambala bubatizio bua kuiyana bualusizie isigililo lia misako za buagi.
- ⁵Nu bantu bansania ba mu kisi kia Yudaya bamuendede nu bantu bansania ba ku Yelusalema; nu babatizizibue mu luzi lua Yadene, nu beigongile misako za buagi buabo.
- ⁶Nu Yoana abezaga avuala nsulu za mioza za ngamia, nu abezaga na mukoma wa kikoba mu kibunda, nu aliaga nzige nu buki bua mu lubanda.
- ⁷Nu abasambalilaga bune, Ukavua kumbusa kuane antinga, kubuno nsiatananina kukumbama nu kukandula mizigi za bisalapata biage.
- ⁸Namubatizizie na mazi; tondo we amubatizie na Muuza Wasililila.

Yesu Ekubatizibua.

Mat. 3:13-17; Lk. 3:21, 22.

- ⁹Nu busi bubo, Yesu atukile ku Nazaleta wa Galela, nu abatizizibue na Yoana mu Yadene.
- ¹⁰Nu kazanga kongo gabede esatuka mu luzi, nu amonine igulu liakandulua, nu Muuza agelile anga nkulimba gantata gage:
- ¹¹nu iyuki liatukile mu meigulu liatendile bune, Uwe uli Muana wane, Ngoli zane, nakomana nobe.

Satana Ekulindika Yesu.

Mat. 4:1-11; Lk. 4:1-13.

- ¹²Nu kazanga kongo Muuza amusindikile mu kalula.
- ¹³Nu abezaga mu kalula bindi makumi manazi nu alindikilue na Satana; nu abezaga ku nyama nkali; nu migenzi bamukitilaga.

Yesu Ekusambalila Bantu ba Galela Musagu wa Kalaga.

Mat. 4:12-17; Lk. 4:14.

- ¹⁴Kusila kua kukandua kua Yoana, Yesu endile ku Galela, kusambala musagu musoga wa Kalaga,

¹⁵nu atendile bune, Nkungu zakuka, nu bukota bua Kalaga buse buigi; iyaniazi, nu katiziazia musagu musoga.

Yesu Ekumana Petelo nu Andele.

Mat. 4:18-22; Lk. 5:10, 11.

¹⁶Nu atingile mu ntungo mua kiziba kia Galela, amonine ku Simona nu Andele muto wa Simona babezaga bekuisa tukila mu kiziba; kubuno babezaga bazubi.

¹⁷Nu Yesu ababuide bune, Nyangazi, nu namubike buno mube bazubi ba bantu.

¹⁸Kazanga kongo basigile tukila, nu bamuyangile.

¹⁹Nu gabede esalombozia, amonine ku Yakobo muana wa Zebedayo, nu Yoana muto wage, nubo babezaga mu buato balandaga tukila tuabo.

²⁰Nu kazanga kongo, abamanine: nu basigile isibo Zebedayo mu buato, na bakiti babo, nu bamuyangile.

Yesu Ekutikia Musumbu wa Nsese mu Muntu wa Kapenuma.

Lk. 4:31-37; Yoana 1:35-42.

²¹Nu bendile ku Kapenuma; nu kazanga kongo ku busi bua sabato, eingide mu numba za musanganano nu eigisizie.

²²Bangamine na meigisia mage: kubuno abegisizie anga uli na buangato, nu nteigisizie anga basanzi.

²³Nu kazanga kongo kuabezaga muntu wabezaga na basumbu ba nsese mu musanganano wabo, alalukile neiyuki inene,

²⁴atendile bune, Tuli nobe buni Yesu wa Nazaleta? ndi wavule buno utubigie? Nizi buno uli Wasililila wa Kalaga.

²⁵Nu Yesu amuzugide, atendile bune, Ikala kibibi, nu tuka mu muntu wono.

²⁶Nu wozo musumbu wa nsese amugusizie nu alilile neiyuki ibibu, nu atukile mu wozo muntu.

²⁷Nu bansania bangamine nunse, nu babuzanizie bune, Buni bubo? mese mango meigisia! kubuno akukakizia basumbu ba nsese na buangato, nubo bekumuanza.

²⁸Nu kazanga kongo lukumu luage luakukile mu kisi kinsania kia Galela.

Yesu Ekonia Ninabiala wa Petelo Isusila.

Mat. 8:14, 15; Lk. 4:38, 39.

²⁹Nu kazanga kongo, gabatukile mu numba za musanganano, beingide mu numba za Simona nu Andele, na Yakobo nu Yoana.

³⁰Nu ninabiala wa Petelo abezaga neisusila; nu bamusambalide musagu wage:

³¹nu endile kueli nu amukatile geikoko nu amuemanukizie, kazanga kongo isusila liasilile, nu abakitide.

Yesu Ekutikia Basumbu mu Bantu.

Mat. 8:16, 17; Lk. 4:40, 41.

³²Nu muigolo, geidile busi, bamuvuilide na bantu bansania babezaga na nsambo, nu babezaga na basumbu.

³³Nu bantu bansania ba mu muino bamukonganine ku luibi.

³⁴Nuwe onezie bantu beingi babezaga na nsambo za nkita ningi, nu atikizie basumbu beingi; nu ntazigile basumbu batenda, kubuno babezaga bemuizi.

Yesu Ekusambala Kuingo Mino za Galela.

Lk. 4:42-44.

³⁵Nu mu nindunindu, ku mukelo nunse, ayukile nu endile ku kalula, nu asegitile kuko.

³⁶Simona nu babo babezaga nage bamuyangile.

³⁷Nubo gabamusangile bamubuide bune, Bantu bansania bakukulonda.

³⁸Nu abatendile bune, Tuendazi kuingo mino zili buigi, buno nisambale kuko; kubuno bubo ubunavuilide.

³⁹Nu eingide mu numba ningi za musanganano mu kisi kinsania kia Galela, abasambalilaga nu atikizie basumbu.

Yesu Ekonia Muiya Bibali.

Mat. 8:2-4; Lk. 5:12-14.

⁴⁰Nu muntu umozi muiya bibali amuvuilide, nu amukomene mazu, nu amusegitile bune, Ndi watunda, unavuama kunengia.

⁴¹Yesu amukuilide kiombo, alambizie kuboko kuage, nu eitubizie kueli, nu amubuide bune, Natunda; enga.

⁴²Nu kazanga kongo bibali biatukile kueli, nu engile.

⁴³Nu amukakizizie bubibu, nu kazanga kongo amusingile kumbuga,

⁴⁴nu amutendile bune, Unguilila, ntutende ungo muntu: tondo enda tugu widolesie ku sankoga, nu ukasane ku kabamba ka kuengibua kuobe anga buakakizizie Mose, kuba bulongeki kubeli.

⁴⁵Tondo we atukile, nu alingile kusambala bubibu, nu kukukia lilio idagi kunsania, nu Yesu ntavuvamine kubasa lingo mu mino zezo na mugulu, tondo abezaga ku kiziki kia kalula: nu bantu bamuvuilide nu batukaga ku biziki binsania.

Malako 2

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga na Lungu.

Mat. 9:1-8; Lk. 5:18-26.

- ¹Nu abasile ku Kapenuma kusila kua bindi bimozi, nu bongule buno eli mu numba.
- ²Nu kazanga kongo beingi bakundamene, nu ku luibi takuakukawa lingo: nu abasambalide idagi.
- ³Nu bamuvuilide na muntu wabezaga na lusambo lua kugilimina ekua na bantu banazi.
- ⁴Nu tabavuamaga kuika kueli kubuno kuabezaga musanganano, nu babotuede gantata numba gago gabezaga: nu gabasilile kubotola, bagezezie mugu wa wono wakuaga na lungu.
- ⁵Nu Yesu gamonine ku bukatizio buabo atendile wakuaga na lungu bune, Muana wane, misako za buagi buobe zasigililua.
- ⁶Tondo basanzi bamozi babezaga kuko, bakengede mu mitima zabo buno,
- ⁷kubuni muntu wono akutenda bubo? ekulinga Kalaga: nazi unavuama kusigilila misako za buagi, uteli Kalaga wenyene?
- ⁸Nu kazanga kongo Yesu amenyine bubakukengela mu mitima zabo, abatendile bune, Kubuni mukukengela bubuno mu mitima zeinyu?
- ⁹Buni buatinga busoga, kutenda ku wono uli na lusambo lua kugilimina bune, Misako za buagi buobe zasigililua; aba kutenda bune, Emanuka, nu utole mugu wobe, wende?
- ¹⁰Buno mumenye buno, Muana wa muntu eli na buangato mu kisi buakusigilila misako za buagi (abuide wabezaga na lusambo lua kugilimina), bune
- ¹¹Nkukubula bune, Emanuka, nu weke mugu wobe, nu wende kuobe ku numba.
- ¹²Nu emanukile, nu kazanga kongo ekile mugu wage, nu asigile bansania; nu bansania bangamine, nu baganuline Kalaga, batendile bune, Isue tatumonaga lingo ku bubuno.

Yesu Ekumana Lewi. Lingo Izina Liage Matayo.

Mat. 9:9-13; Lk. 5:27-32.

- ¹³Nu atukile lingo endile lisilia lia kiziba; nu musanganano unsania wamuendede, nu abeigisizie.
- ¹⁴Nu gabezaga esatinga, amonine ku Lewi muana wa Alufayo abezaga ekile ku mulimo wa kuligia idigo, nu amubuide bune, Nyange. Nu azanzukile nu amuyangile.
- ¹⁵Nu gabezaga esalia idia ku numba zage, bandelelombe nu bagi beingi beikedede na Yesu nu beigisibua bage: kubuno kuabezaga beingi kuko, nu bamuyangaga.

¹⁶Nu gamuene basanzi nu baFalese buno ekulia na bagi nu bandelelombe, babuzizie beigisibua bage bune, Kubuni kuakulia nu kunua na bandelelombe nu bagi?

¹⁷Nu Yesu gongule ku bubo, abatendile bune, Batakusamba tabaneiyana musakizi, tondo basambi: nsiavule kumana beisanana, tondo bagi.

¹⁸Nu beigisibua ba Yoana nu baFalese babezaga bekugila; nu bavule nu bamutendile bune, Kubuni beigisibua ba Yoana nu beigisibua ba baFalese bakugila, tondo beigisibua bobbe tabakugila?

¹⁹Nu Yesu abatendile bune, Bana ba musongi ndi banavuama kugila, ndi bekile na musongi? Mu nkungu zibeli na musongi, tabanavuama kugila.

²⁰Tondo bindi bikatikibua musongi, ubindi bibakagila.

Misumo.

Mat. 9:16, 17; Lk. 5:36-39.

²¹Takuli muntu unalanda kibe kia nsulu za mubalabala ku nsulu za mukungio; kubuno nsulu za mubalabala nti zata zezo za mukungio, nu itengu nti liaba inene nuse.

²²Takuli muntu ukongolaga maku meituba mu tutembe tukulu; ndi amongola mu tuto tutembe nti tuabuga, nu maku, nti makubuka, nu tutembe nti tuabiga: tondo bakongolaga maku meituba mu tutembe tuto.

Yesu eli Mukota wa Busi bua Sabato.

Mat. 12:1-8; Lk. 6:1-5.

²³Nu gatingaga Yesu mu masoa busi bua sabato, beigisibua bakalile mabela.

²⁴Nu baFalese bamutendile bune, Kubuni beigisibua bobbe bekukita butakulungana ku mulembe busi bua sabato?

²⁵Yesu abatendile bune, Ndi tamusomaga bubo buakitile Davidi, gabezaga ekukua na nzala, we, nu banyage babezaga nage?

²⁶Buingide mu numba za Kalaga mu nkungu zabezaga Abiatala sankoga munene, nu alile tumpampa tuakitagua tulolesio, tutakulungana ku mulembe kulibua nongo gantata na basankoga bobenyene, nu akasile banyage babezaga nage?

²⁷Nu abatendile buae, Busi bua sabato buakitilue ku bantu, tondo bantu tabakitilue ku busi bua sabato:

²⁸bubo Muana wa muntu eli mukota wa busi bua sabato.

Malako 3

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga na Kuboko Kuoma Busi Bua Sabato.

Mat. 12:10-14; Lk. 6:6-11.

¹Nu eingide lingo mu numba za musanganano; nu muabezaga muntu woma kuboko.

²Nu bamulolaga buno, ndi amonie busi bua sabato; buno bamusongele.

³Nu amutendile wozo muntu woma kuboko bune, Zanzuka.

⁴Nu ababuzizie bune, Ndi buakulungana ku mulembe kukita busoga busi bua sabato aba kukita bubu? kuita, aba konia? Tondo beikede kibibi.

⁵Nu abakakile meiso, nu abeide na kabebe ku kabamba ka mitima zabo mibibu nu atendile wozo muntu bune, Lambia kuboko kuobe, nu akulambizie; nu kuboko kuage konine.

⁶Kazanga kongo baFalese nu baHelode batukile bamukalide luango bubanamuita.

Yesu Ekonia Bantu ba Nsambo za Nkita na Nkita.

Mat. 12:15, 16; Lk. 6:17-19.

⁷Nu Yesu endile na beigisibua bage ku kiziba: nu musanganano munene wamuyangile kutuka ku Galela; nu ku Yudaya,

⁸nu ku Yelusalema, nu ku Edoma, nu ku lisilia lia Yadene, nu buigi na Tula nu Sidona, musanganano munene, gabongule ku misagu za buakitaga bamuendeide.

⁹Nu asambalide beigisibua bage buno kulumiziazi buato bukeke, kubuno musanganano gukuvua kumulimbania:

¹⁰kubuno onezie bantu beingi; babo babezaga na nsambo mbibu, bamukakanine buno beitungie kueli.

¹¹Nu basumbu ba nsese gabamumonineko bamuguilide, nu balalukile, batendile bune, Uwe umuana wa Kalaga.

¹²Nu abakakizizie nunse buno tabamusaganizie buno uwamonia.

Yesu Ekusombola Beigisibua Bage.

Mat. 10:1-4; Lk. 6:12-16.

¹³Nu abakamine ku muiduko, nu amanine babo batundaga; nu bamukundile.

¹⁴Nu asombueide ikumi na babili buno babe nage, nu abasinge buno basambale,

¹⁵nu babe na buangato bua kutikia basumbu:

¹⁶nu akasile Simona izina buno, U Petelo;

¹⁷nu Yakobo muana wa Zebedayo, nu Yoana muto wa Yakobo; nu abakasile izina Bonagete, buisulilua bualio buli bana ba mukulumino:

¹⁸nu Andele, nu Filipino, nu Batolomayo, nu Matayo, nu Toma, nu Yakobo muana wa Alufayo, nu Tadayo, nu Simona mu Kananayo,

¹⁹nu Yudasa Isakaliote, u wozo wamugabuide. Nu eingide mu numba.

Buagi Butanasigililua.

Mat. 12:24-29; Lk. 11:14-20.

²⁰Nu musanganano wakundamene lingo, nu tabamenyine bubalia kampampa.

²¹Nu gongule beida bage ku musagu wozo bendile kumutola, kubuno babatendile bune, Eseli muluba.

²²Nu basanzi batukile ku Yelusalema batendile bune, Eli na Belezebula, mukota wa basumbu, nu mu magala mage ekutikia basumbu.

²³Nu abamanine, nu abeisile misumo bune, Ndi Satana anavuama kutikia Satana?

²⁴Nu ndi bukota buneidekanukia bubuenyene, kasi bunakua.

²⁵Nu ndi numba zalekanukibua tazinasimba.

²⁶Nu ndi Satana ekutikia, kasi asila kulekanuka, nu ntanavuama lingo kuemana, kasi nti asila.

²⁷Tondo muntu ntanavuama kuingila mu numba za uli na magala, nu kubigia bikulo biage, tondo alinge tanga kukanda wozo uli na magala; nu kusila nti anavuama kubigia numba zage.

²⁸Lebelebe nkumubula, misako za buagi insania za bantu zikasigililua nu bilingano bibakulingana;

²⁹tondo wozo walinga Muuza Wasililila ntakasigililua nunse, tondo eli na katati ka buagi butanakuzinda:

³⁰kubuno batendile bune, Eli na musumbu wa nsese.

Bantu Bakasuaga ku Kabamba ka Yesu.

Mat. 12:46-50; Lk. 8:19-21.

³¹Nu nina nu bato bage; bemanine kumbuga, nu basingile muntu kumumana.

³²Nu musanganano wamutimbikanizie; nu bamutendile bune, Nyoko nu bato bobeli kumbuga bekukulonda.

³³Nu abakuide bune, Nazi mane nu banazi bato bane?

³⁴Nu alolile babo babezaga bamutimbikania, nu atendile bune, Lolazi, mane nu bato bane!

³⁵Kubuno unsania ukukita kusombola kua Kalaga, we nti muto wane, nu mubitu wane, nu mane.

Malako 4

Misumo za Mbuto.

Mat. 13:1-17; Lk. 8:4-10.

¹Nu alingile kuigisia lingo buigi na kiziba. Nu musanganano munene wakundameine nunse buigi nage, ku bubo eingide mu buato buabezaga mu kiziba, nu musanganano unsania wabezaga wikala gansi ku mutili.

²Nu abeigisizie bitondo bingi mu misumo, nu atendile mu meigisia mage bune,

³Unguulilazi: muyiki wa mbuto endaga ayika mbuto:

⁴nu gaziyyikaga mbuto imozi zakolokile mu ntungo mua nzila, nu tuzoni tuazibobueide.

⁵Nu ingo zakolokile gantata ga luanda, takuabezaga bisogo bingi; nu kazanga kongo zasile, kubuno bisogo tabiabezaga bingi:

⁶nu gasanukile musu, zagulumine; kubuno tazabezaga na mizi, zomine.

⁷Nu ingo zakolokile mu mikele, nu mikele zasile, nu zazilimbanizie nu tazakolamine biguma.

⁸Nu ingo zakolokile ga bisogo bisoga, nu zakolamine biguma bingi, zakulile nu zanagile; nu zakolamine makumi masatu, ingo makumi mutuba, ingo lukama,

⁹Nu atendile bune, Wozo uli na matuzi makunguilila, nti unguuilila.

Yesu Ekuisulila Beigisibua bage Musumo.

Mat. 13:18; Lk. 8:11-15.

¹⁰Nu gabezaga wenyene, bantu bamutimbikanizie nu babo ikumi nu babili bamubuzizie buisulilua bua musumo.

¹¹Nu ababuide bune, Kumuli ukuakasilue kakungu ka bukota bua Kalaga: tondo ku babano batakatizia bunatendua ku misumo:

¹²buno banamona, tondo tabanatitika; nu banongua tondo tabanamenyinina, bunu banakivua kugaluka nu kusigililua.

¹³Nu abatendile bune, Ndi tamuizi musumo wono? nti mukamenya misumo insania buni?

¹⁴Muyiki ekuyika idagi.

¹⁵Nu babano ubabo beli muntungo mua nzila, gaksambalua idagi; nu ndi basila kungua, kazanga kongo Satana nti avua kutikia lilio idagi libasambalilagua.

¹⁶Nu babo ubayikilue ga luanda, nu ndi bongua kuidagi lilio, nti balisekela kazanga kongo na mbogimbogi;

¹⁷nu tabeli na mizi munda muabo, bakusigala bindi bimozi; nu gavue kabebe aba lubabazio ku kabamba keidagi, kazanga kongo ekuikuka.

¹⁸Nu babo ubabo bayikilue mu mikele; ubabo bakungua lilio idagi,

¹⁹nu milondo za kisi, nu buengelezi bua bikulo, nu ntundo za bingo bitondo bingila; nu nti bialimbania idagi, nu nti taliakolama lingo biguma.

²⁰Nu babo bayikilue mu bisogo bisoga; ubabano bongule kuidagi lilio, nu kulitabizia, nu kukolama biguma, umozi makumi masatu, ungo makumi mutuba, nu ungo lukama.

Musumo wa Kiengi nu Kapilo. Kasuku nu Luzi.

Mat. 5:15, 16; 7:2; Lk. 8:16; 11:33.

²¹Nu abatendile bune, Ndi muntu anavua na kasuku nu kukabika kungsi kua luzi, aba kungsi kua mugu, ndi takukabika ga kibikilo kiako?

²²Kubuno takuli kiabisilue, kitakabisulua; aba takuli kiatendagua mu kakungu kitakongubuako.

²³Ndi muntu eli na matuzi makuinguilila, nti unguilila.

²⁴Nu abatendile bune, Idangazi na kikio kimukungua kukio: kubuno, kulindika kukuno kumukulindika, ukuko kumukalindikua, lingo ukimukatalikilua.

²⁵Kubuno wozo uli na kena, akakasua; nu uteli nako, nti akatikibua kako keli nako.

²⁶Nu abatendile bune, Bukota bua Kalaga bualingimana na muntu wasandide mbuto zage gansi;

²⁷nu geiyombekile, nu gayukile, mu musu nu mu kindi, mbuto zabalukile nu zasile, nu zakulile lukita lutamenyaga nyenezo.

²⁸Kubuno bisogo bia kisi bikukolama biguma bibienyene; kulinga nsamba, kusila mombo, nu mu mombo migili.

²⁹Tondo geidile biguma, kazanga kongo abisesile na bupanga, kubuno busi bua kukola buakuka.

Bukota bua Kalaga Bualingimana na Mbuto za Bunyonyo,

Mat. 13:31, 32; Lk. 13:18, 19.

³⁰Nu atendile bune, Bukota bua Kalaga tubulingimanie na kikizi? aba tubulingimanie na musumo mukizi?

³¹Bualingimana na kambuto ka bunyonyo, kayikilue mu bisogo, keli kakeke ku mbuto insania zili mu kisi,

³²kungua zasila kuyikua, nu kuasa, nti zaba nnene kutinga insania; nu nti zabika ntabi nnene; nu tuzoni tua mpelela tunavuama kumunua mu kilimelime kiago.

³³Nu atendaga idagi liage ku misumo mingi bubanalimenyina;

³⁴nu ntabatendile buatatendile ku musumo: tondo mu lumbisombiso eigisagia beigisibua bage bitondo binsania bobenyene.

Kisoa Kinene.

Mat. 8:23-27; Lk. 8:22-25.

- ³⁵Nu mu busi bubo muigolo, abatendile bune, Tusokazi ku lisilia.
- ³⁶Nu basigile musanganano, nu bendile nage anga buabezaga mu buato. Nu mango mato mabezaga buigi nage.
- ³⁷Nu kuabeide kisoa kinene, nu bimpumi bidibuide mu buato, nu buato buizede na mazi.
- ³⁸Nuwe abezaga ku kansinsi ka buato, eiyombeka ku tulo ga muigo: nu bamuyukizie, nu bamutendile bune, Musozi, gatunakua ndi bunakubela bubu?
- ³⁹Nu ayukile, nu azugide kisoa, nu atendile ku kiziba bune, Bota, nu kisoa kiasilile, nu kuolile nunse.
- ⁴⁰Nu abatendile bune, Kubuni mukukua boba? Ndi tamuba na bukatizio?
- ⁴¹Nu bakule boba nunse, nu batendeine bune, Muntu mukizi wono, aba kisoa nu kiziba nti bikumuanza?

Malako 5

Yesu Ekutikia Basumbu ba Nsese mu Muntu Wabezaga ku Nsinda.

Mat. 8:28-34; Lk. 8:26-37.

- ¹Nu babasile ku lisilia lia kiziba, ku kisi kia Gelasa.
- ²Nu gatukile mu buato, kazanga kongo akulumeine na muntu watukaga ku nsinda, abezaga na musumbu wa nsese,
- ³nuwe abezaga akuikala ku nsinda; nu takuabezaga muntu wavuamaga kumukanda na makoki;
- ⁴kubuno akandagua mambizi meingi na bilunga nu makoki, nu asesaga mamu makoki, nu kukalikia bibio bilunga: nu takuabezaga muntu wavuamaga kumubotia.
- ⁵Nu bindi binsania, musu nu kindi, eikalaga ku nsinda nu ku miduko, alalukaga nu eisumitaga na makozi.
- ⁶Nu gamonine ku Yesu bulazi, eitumine lubilo nu amukumbamine;
- ⁷nu alalukile neiyuki inene, atendile bune, Nili nobe buni, Yesu, Muana wa Kalaga uli muigulu? Nkukulumbizia ku Kalaga buno, ntumbabazie.
- ⁸Kubuno atendile musumbu wa nsese bune, Tuka mu muntu wono uwe musumbu wa nsese,
- ⁹nu amubuzizie bune, Izina liobe? Nuwe amutendile bune, Izina liane. Legioni; buisulilua buno, tuli beingi.
- ¹⁰Nu amusegile bubibu buno ntabatikie mu kisi kikino.

¹¹Nu buigi na kuko ku muiduko, kuabezaga muimba muingi wa ngulube, waliaga.

¹²Nu bamusegile buno tusinge mu zezo ngulube, tuiyingilile muzo.

¹³Nu abakasile buangato. Nu basumbu ba nsese batukile, nu beingide mu zezo ngulube: nu muimba wongo unsania wakumbile mu mpembue nu wisisile mu kiziba, zabezaga zakuka tununu tubili; nu zakule mu kiziba.

¹⁴Nu balangi bazo batinine, nu basambeide musagu mu muino, nu mu masoa. Nu bantu bendile kulola buabeide kuko.

¹⁵Nu gababasile ku Yesu, nu bamonine ku wozo wabezaga na basumbu eikile, nu ese azuala nsulu nu eli na menge, wozo wabezaga na basumbu: nu bakule boba.

¹⁶Nu babo bamonaga basambeide bubo buabeide ku wozo wabezaga na basumbu, nu musagu wa buabeide ngulube.

¹⁷Nu balingile kumusega buno, atuke mu miaga zabo.

¹⁸Nu abezaga eseingila mu buato, wozo muntu wabezaga na basumbu amusegile buno ikale nage.

¹⁹Tondo ntamuzigide, umpanga amutendile tugu bune, Enda ku numba zobe ku beida bobbe, nu kubasambalila bitondo bibino binene biakukitide Mukota, nu buakukuilide kiombo.

²⁰Nu endile, nu alingile kusambala ku Dekapoli bitondo bibino biamukitide Yesu: nu bantu bansania bangamine.

**Yesu Ekonia Mukikulu Wabezaga na Lusambo lua Mikila Miaka Ikumi nu Ibili.
Nu Ekonia Muana wa Yailo Wabezaga Musambi.**

Mat. 9:18-26; Lk. 8:41-56.

²¹Nu gasokile Yesu lingo ku lisilia mu bubo buato, musanganano munene wamukundamine; nuwe abezaga mu ntungo mua kiziba.

²²Nu umozi wa ku babo bakota ba mu numba za musanganano, izina liage Yailo, amuvuilide; nu gamumonineko, amukomene mazu,

²³nu amusegile nunse bune, Muana wane wa mukazi ese buigi na kukua: nkukusega, buno uvue kumubika maboko gantata gage buno, one, nu alame.

²⁴Nu endile nage; nu musanganano munene wamuyangile, bamulimbanizie.

²⁵Nu mukikulu umozi, wabezaga na lusambo lua mikila miaka ikumi neibili,

²⁶nu kubabazibua bubibu ku basakizi beingi, nu agabuide bikulo binsania biabezaga nabio, nu ntonine nunse, umpanga lusambo luage luitide nunse,

- 27** nu gongule ku musagu wa Yesu, abasile kumbusa kuage mu musanganano, nu eitubizie ku nsulu zage.
- 28** Kubuno atendile bune, Ndi neitubia ku nsulu zage tugu, nti nonibua.
- 29** Nu kazanga kongo kanua balongo ka mikila kakamine; nuwe amenyine mu mubili wage buno ona lusambo luluno.
- 30** Nu kazanga kongo Yesu, amenyine buno, magala makokoka kumo, nu akebetukile mu musanganano, nu atendile bune, Nazi weitubia ku nsulu zane?
- 31** Nu beigisibua bage bamutendile bune, Ntukumona ku musanganano wono wakulimbania, nu ukubuzia bune, Nazi wetubia kundi?
- 32** Nu alolile ndenge insania buno amone ku wozo wamukita bubo.
- 33** Tondo wozo mukikulu akule boba nu agilimine, nu amenyine buabeide, avule nu amukumbamine, nu amusambalide bulili bunsania.
- 34** Nu amubuide bune, Mukinga wane, bukatizio buobe buakonia; enda mu bubobelelo, nu ntube na lusambo lulo lingo.
- 35** Nu gatendaga bubuno, nu kua wozo muangati wa numba za musanganano kuatukile bantu, batendile bune, Mukinga wobe alekana kalazi; kikizi lingo kiukukutizia Musozi?
- 36** Tondo Yesu gongule kukutendua bubo, atendile muangati wa numba za musanganano bune, Ntunakua boba, katizia tugu.
- 37** Nu ntazigile muntu umozi kumuyanga, tugu Petelo, nu Yakobo, nu Yoana wozo muto wa Yakobo.
- 38** Nu beikile mu numba za wono muangati wa musanganano; ongule ku kazege keingi, nu bantu balilaga nsanda nnene.
- 39** Nu geingide, abatendile bune, Kubuni mukukita kazege, nu kulila? wozo mukinga ntalekana, tondo eiyombeka tugu.
- 40** Nu bamusekile nunse, nuwe gabasizie musanganano kumbuga, atolile isi wa muana nu nina, nu babo babezaga nage, beingide mumo muabezaga muana.
- 41** Nu akatile wozo mukinga geikoko, amutendile bune, Talita kumi; buisulilua bua bubo, Mukinga, nkukubula bune, Zanzuka.
- 42** Nu kazanga kongo wozo mukinga azanzukile nu endile; kubuno abezaga ese miaka ikumi nu ibili. Nu kazanga kongo bangamine nunse.
- 43** Nu abakakizizie buno muntu ntamenye wono musagu: nu ababuide bune, Mukasazi idia.

Malako 6

Yesu Eli Lingo ku Nazaleta.

Mat. 13:54-58; Lk. 4:16.

¹Nu atukile kuko, abasile ku kilongo kia kuabo; nu beigisibua bage bamuyangile.

²Nu buabezaga busi bua sabato, alingile kuigisia mu numba za musanganano; nu gongule beingi ku bubo bangamine, batendile bune, Kuni kuasangila wono bubuno? nu minge makizi makasua wono? nu migeleko mingi zikukitua na maboko mage?

³Ndi ta uwozo mukulumizi, muana wa Malia, nu iselenzi wa Yakobo, nu wa Yose, nu wa Yuda, nu wa Simona? nu ndi babitu bage tabeli neisue? Nu beinine mitima nage.

⁴Tondo Yesu abatendile bune, Mulengania ntakubengua ku ungo, umpanga kuabo, nu mu numba zage.

⁵Nu ntakitile mugeleko wampa kuko, tugu abikile maboko mage ku basambi bamozi nu abonezie.

⁶Nu angamine na kutakatizia kuabo. Nu Y esu atimbiletimbile mu mino nu eigisizie.

Yesu Ekusinga Beigisibua bage Ikumi nu Babili Kuigisia Bantu. Nu Konia Nsambo.

Mat. 10:1-42; Lk. 9:1-6.

⁷Nu amanine babo ikumi nu babili, nu alingile kubasinga babili babili; nu abakasile buangato ku basumbu ba nseze,

⁸Nu abakakizizie bune, Tamuende na kena mu nzila, tugu na musumbo; aba kampampa, aba nsago, aba falanga mu nsago;

⁹tondo nti muazuala bisalapata: nu tamuzuale makoti mabili.

¹⁰Nu abatendile bune, Kunsania kumukeingilaga mu numba, ikalazi mumo aba nu gamuatukemo.

¹¹Nu kunsania kubatamusekela, nu kumunguilila, kungua musatukamo, nti muatitula mukungu guli ku magulu meinyu, buabe bulongeki ku beli.

¹²Nu bendile, nu basambeide buno bantu beiyanie.

¹³Nu batikizie basumbu beingi, nu babongezie beingi ba nsambo makiti, nu babonezie.

Helode Akanda Yoana Mubatizi.

Mat. 14:1-14; Lk. 9:7-9.

- 14**Nu gongule mukota Helode ku musagu; kubuno izina liage liabezaga likusambalua: nu atendile bune, Yoana Mubatizi ayuka ku bakuzi, nu ku bubuno ekukita migeleko zeno.
- 15**Tondo bango batendile buno, Eliya. Nu bango batendile bune, Wono eli mulengania, aba umozi wa balengania.
- 16**Tondo gongule Helode ku bubo atendile bune, Wozo Yoana unasesaga itoe, ayuka.
- 17**Kubuno Helode wenyene asingile bantu bakate Yoana, nu amukandile ku kikando ku kabamba ka Helodia mukikulu wa Filipino muto wage; kubuno amusongile.
- 18**Kubuno Yoana atendile wozo Helode bune, Tabuakulungana ku mulembe kuikala na mukikulu wa muto wobe.
- 19**Nu wozo Helodia abezaga na musona kueli, nu atundaga kumuita; tondo ntavuamine;
- 20**kubuno Helode akuaga Yoana boba, kubuno amumenyine buno eli muntu wisanana, nu wasuagibua, nu amulangile. Nu gamunguilide atubigenue; nu amunguililaga na mbogimbogi.
- 21**Nu gabeide busi bua kubutua kua Helode buika, akitide bakulu bage kisagulo, nu bakoloboyo, nu bakulu ba Galela;
- 22**nu ugago muringa wa Helodia aminine busoga, atananizizie Helode nu babo babezaga nage mu kisagulo; nu mukota abuide wozo muringa, bune, Kinsania kiwansegage, nti nakukasekio.
- 23**Nu amulumbilide bune, Kio kinsania kiwansegage nti nakukasekio, aba kindi kia bukota buane.
- 24**Nu azanzukile nu abuzizie nina bune, Nisege kikizi? nu amutendile bune, Itoe lia Yoana Mubatizi.
- 25**Nu kazanga kongo avule lubilo ku mukota, amusegile bune, Nkutunda wampa kano kaluma itoe lia Yoana Mubatizi ga kianzi.
- 26**Nu mukota abeide na kabebe nunse; tondo ku kabamba ka kulumbila kuage, nu ku kabamba ka babo baliaga nabo, ntamuimine.
- 27**Nu kazanga kongo mukota asingile mukoloboyo, nu amukakizizie buno, avue neitoe liage: nu endile nu asesile itoe liage mu kikando,
- 28**nu avule neitoe liage ga kianzi, nu akasile wozo muringa; nu wozo muringa akasile nina.

²⁹Nu gongule beigisibua bage ku bubo, bendile kueka kitumba kiage, nu bakibikile mu nsinda.

Beigisibua ba Yesu Basubia Kubendaga Basambala.

Lk. 9:10.

³⁰Nu basingua bakundameine ku Yesu; bamusambalide misagu za binsania bibakitile, nu binsania bibeigisizie.

³¹Nu abatendile bune, Vuazi, inyue benyene ku kalula, nu mumune tanga, kubuno bantu beingi, bavuaga nu bendaga, nubo tababezaga na nkungu zakulia.

Yesu Ekulisia Bantu Tununu Tutano.

Mat. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Yoana 6:5-13.

³²Nu bendile ku kalula kiziki kitabezaga ku bantu mu buato bobenyene.

³³Nu bantu beingi bamonine kubakuenda, nu beingi bamenyine, nu beitungine kuko lubilo na magulu, kutukila ku mino insania, nu balingile kubasa.

³⁴Nu gabasile Yesu nu amonine ku musanganano munene, wamukundamanina, agukuilide kiombo, kubuno babezaga anga mikoko ziteli na mulangi: nu alingile kubeigisia bitondo bingi.

³⁵Nu gabeide busi buse muigolo, beigisibua bage bamuvuilide, batendile bune, Gano geli kalula, nu busi buseida;

³⁶balage buno, bende ku masoa nu ku mino za mu lulenge nu beikunzile idia.

³⁷Tondo abakuide bune, Bakasazi idia. Nu bamutendile buno, ndi tuende kukunza tumpampa tua falanga nkama ibili buno tubakaseto?

³⁸Nu abatendile bune, Tumpampa tunga tumuli nato? Endazi tanga mulole. Nu gabamenyine batendile buno, tuli na tutano nu biena bibili.

³⁹Nu ababuide buno, Ikalazi bansania bibombo bibombo beikale gantata bisugu bibisi.

⁴⁰Nu beikeide gansi ku bibombo bibombo, nkama na nkama, nu makumi matano matano.

⁴¹Nu atolile tuto tumpampa tutano nu biena bibili, nu agalamine kuigulu, abisegeide nu abunguide tuto tumpampa; nu atukasile ku beigisibua bage buno babakaseto; nu abeganizizie babo bansania biena bibili.

⁴²Nu bansania balile, nu bembukile.

⁴³Nu basongezie mbobu, nzi ikumi neibili zizeide, nu mbobu za biena.

⁴⁴Nu babo baliaga tuto tumpampa babezaga bakuka bamulume tununu tutano.

Yesu Ekuenda.

Mat. 14:22-32; Yoana 6:15-21.

⁴⁵Nu kazanga kongo akakizizie beigisibua bage bengile mu buato nu balinge kuenda ku lisilia aba ku Betesaida, gabezaga esalagana na musanganano.

⁴⁶Nu gasilile kulangana nabo endile kusega ku muiduko.

⁴⁷Nu gabeide busi buse muigolo buato buabezaga buse munkatini mua kiziba, nuwe abezaga wenyene ku muse.

⁴⁸Nu abamueine bese bakutua na kuluga, kubuno kisoa kiabezaga kinene, nu gabasile nkungu za mulangi wa banazi mu kindi endile ku beli, endaga na magulu gantata ga kiziba; nu atundaga kubatinga:

⁴⁹tondo gabamonine ekutabanga gantata ga kiziba, bamenyaga buno embe kili kilimelime, nu balalukile;

⁵⁰kubuno bansania bamumonineko, nu bazangilezangile. Tondo kazanga kongo atendile nabo, nu abatendile bune, Kokomeziazi mitima zeinyu, nne wono tamunakua boba.

⁵¹Nu gabakamine mu buato bubabezaga mubo; kisoa kiabotile; nu bangamine nunse;

⁵²kubuno tabamenyine kitondo kia tuto tumpampa, tondo mitima zabo zabezaga mibibu.

Yesu Ekonia Nsambo za Bantu ku Genesaleta.

Mat. 14:34-36.

⁵³Nu gabasokile, babasile ku kisi kia Genesaleta, bakomine musa mu luzi.

⁵⁴Nubo gabasilile kutuka mu buato, kazanga kongo bantu bamumenyine,

⁵⁵nu beitumine lubilo ku ntungo za kisi kikio, nu kueka bantu babezaga basambi ku migu, ku kiziki kikio kibonguaga buno u kueli.

⁵⁶Nu kunsania kuendaga, mu tuino nu mino nu ku masoa, bendaga babika basambi ku masoko, nu bamusegaga buno, betubie ku mupimpo wa nsulu zage; nu bansania beitubizie bonine.

Malako 7

Yesu Ekutenda na baFalese.

Mat. 15:1-20.

¹Nu baFalese nu basanzi bamozi batukile ku Yelusalema, bamukundamanine,

²nu bamueine ku beigisibua bamozi bakulia, taboga ku maboko.

(³Kubuno baFalese nu bansania baYuda, tabaliaga ndi taboga ku maboko nunse, banzaga bumba bua beisingulubo;

⁴nu lingo ndi batuka kuisoko, ndi taboga tabalie; nu bingo bitondo bingi bibabezaga nabio, kusugula bituma, nu nyungu, nu nyungu za nsubi.)

⁵Nu baFalese nu basanzi bamubuzizie bune, Kubuni beigisibua bobo tabakuyanga bumba bua bakulu, tondo bakulia taboga ku maboko?

⁶Nu abatendile bune, Yesaya amulenganizizie busoga, inyue bengelezi, anga buasanzilue bune, Bantu babano bekunanza na milomo zabo, Tondo mitima zabo zili bulazi nanne:

⁷Nu bakunkumbamina buliabulia, Nu bekuigisia meigisia ma malagi ma bantu.

⁸Nuinyue mukusiga kukakizia kua Kalaga, nu mukuanza meigisia ma bantu.

⁹Nu abatendile bune, Lebelebe mukusomba kukakizia kua Kalaga, buno muanze meigisia meinyu.

¹⁰Kubuno Mose atendile bune, Anza so nu nyoko; nu wasuilila isi aba nina akakua:

¹¹tondo inyue mukutenda buno, na muntu watenda kuisi aba nina buno, lukaso lunabezaga nalo kukukasa nalukasile Kalaga;

¹²aba tamukuziga wono kukitila isi aba nina;

¹³mukubigia idagi lia Kalaga ku kabamba ka bumba bueinyu, bubo bumuasila kulusia ku bantu; nu bitondo bingi bimukukita.

¹⁴Nu gamanine lingo musanganano, nu abatendile bune, Unguililazi, inyue bansania, nu menyininazi;

¹⁵takuli kena keli gantata ga mubili wa muntu, nu kaningila munda nu kumubigia; tondo bukutuka mueli ubukumubigia.

¹⁶Ndi muntu eli na matuzi makunguilila, nti unguilila.

¹⁷Nu geingide mu numba asigile musanganano, beigisibua bage bamubuzizie buno, buisulilua bukizi bua musumo wozo?

¹⁸Nu abatendile bune, Ndi inyue tamuba na bumenyinino? Ndi tamuizi buno kokansania keli gantata ga mubili wa muntu takanamubigia;

¹⁹kubuno takamuingila mu mutima, tugu munda, nu ndi takanabasa ku mambue? Akubula buno engezie idia linsania.

²⁰Nu atendile bune, Kukutuka ku muntu ukukumubigagia.

²¹Kubuno munda mua mitima za bantu umukutukaga makengelo mabi, butazi, kuiba, kuita, kuita meiga,

²²lutundo lubi, mibi, buengelezi, misako za butazi, liso ibi, bilingano, kuikotia, bukongolo:

²³bibino binsania ubikutukaga mu mutima, nu bibio ubikubigagia muntu.

Yesu Ekonia Muana Wabezaga na Basumbu.

Mat. 15:21-28.

²⁴Nu atukile kuko, endile ku miaga za Tula nu Sidona. Nu eingide mu numba imozi ntatundaga muntu umozi kumenya; tondo tabuakulungeine kubisua.

²⁵Tondo kazanga kongo mukikulu umozi, abezaga na muana wage wabezaga na musumbu ongule ku misagu zage, nu avule kuiyisa ku magulu mage.

²⁶Nu wozo mukikulu abezaga muGeleka, wa kilongo kia Suliafoneki. Nu amusegile bunu atikie musumbu wa nsepe mu mukinga wage.

²⁷Yesu amutendile bune, Siga bana beikute tanga: kubuno tabusoga kuisa idia lia bana ku mboa.

²⁸Tondo amuakuide nuwe bune, E, Mukota; tondo aba mboa zili kuni kua meza zikuliaga mbobu za bana.

²⁹Nu amutendile bune, Ku kabamba ka kutenda kuobe enda; musumbu atuka mu muana wobe.

³⁰Nu endile kuage ku numba, nu asangile muana wage eiyombekibua ga mugu, nu musumbu amutuka.

Yesu Ekonia Muntu Waziba Matuzi nu Atetumaga.

Mat. 15:29-31.

³¹Nu atukile lingo mu miaga za Tula, nu atingile ku Sidona, nu endile ku kiziba kia Galela, mu miaga za Dekapoli.

³²Nu bamuvuilide na kimbula matuzi, nu atetumaga, bamusegile bunu amonie.

³³Nu amulombueide mu musanganano lumbisombiso, amuingizizie minue mu matuzi, asuide matazi, nu amutilile ku ntonga za Iulami;

³⁴nu agalamine kuigulu, egemukidue, nu amutendile bune, Efata, buisulilua bua bubo, Zibuka.

³⁵Nu kazanga kongo matuzi mage mazibukile, nu kutetuma kuage kuasilile, nu atuide busoga.

³⁶Nu abakakizizie bunu, tabasambalile ungu muntu: tondo bubo buabananagia, ububasambeide nunse.

³⁷Nu bangamine nunsania, batendile bune, Asila kukita binsania busoga; akungusia bimbula matuzi nu tulumu tuse tuatenda.

Malako 8

Yesu Ekulisia Bantu Tununu Tunazi.

Mat. 15:32-39.

- ¹Mu busi bubo, musanganano wabeide munene lingo, nu tababezaga neidia, nu amanine beigisibua bage abatendile bune,
- ²Nkukuila musanganano kiombo, kubuno nise nabo bindi bisatu, nubo tabeli neidia:
- ³nu ndi nabasinga kuabo tabalia, nti bakutua mu nzila; kubuno bamozi batukile kulazi.
- ⁴Nu beigisibua bage batendile bune, Kiziki kikino kili kalula, nazi muntu unikutia babano na tumpampa?
- ⁵Nu ababuzizie bune, Tumpampa tunga tumunato? Nu bamutendile bune, Mutubakamo tugu.
- ⁶Nu akakizizie musanganano wikale gansi: nu atolile tumpampa mutubakamo, nu asegile, nu atubunguide, nu akasile beigisibua bage, buno babakaseto; nu batukasile musanganano.
- ⁷Nu babezaga na tuabiena tukeke tugu: abisegeide, nu abakakizizie buno babakasebio.
- ⁸Nu balile, nu bembukile: nu basongezie mbobu za tumpampa zabeide nzi mutubakamo.
- ⁹Nu babo baliaga babezaga bakuka bantu tununu tunazi, nu alagane nabo.
- ¹⁰Nu kazanga kongo eingide mu buato na beigisibua bage, nu babasile mu ndenge za Delamanuta.

BaFalese Bekubuzia Migeleko ku Yesu: Yesu Ekutenda Beigisibua Bage Mugago.

Mat. 16:1-12.

- ¹¹Nu baFalese babasile, nu balingile kumubuzia, balondaga kalolesio kueli kakutuka kuigulu, bamulindikaga.
- ¹²Nu egemukidue bubibu mu mutima, nu atendile bune, Kubuni kibuti kikino kikulonda kalolesio? Lebelebe nkumutenda buno, kibuti kikino takikalolesibua kalolesio.
- ¹³Nu abasigile, nu eingide lingo mu buato, nu endile ku lisilia.
- ¹⁴Nu beibilide kueka tumpampa; tondo bendile na kamozi tugu mu buato.
- ¹⁵Nu abakakizizie bune, Idangazi na mugago wa baFalese nu wa Helode,
- ¹⁶Nu bakanizanizie buabo buabo, batendile bune, Tatuli na tumpampa.
- ¹⁷Nu Yesu amenyine, nu abatendile bune, kimukuakanizania kubuno tamuli na tumpampa? Ndi tamumenya, aba tamumenyinina? Ndi mitima zeinyu zikili mibibu?

18Muli na meiso tamukumona? Nu muli na matuzi, tamukungua? aba tamukukengela?

19Ganabunguide tumpampa tutano ku bantu bakuka tununu tutano, nzi inga zizeide na mbobu zimuasongezie? Nu bamutendile bune, Ikumi neibili.

20Nu nkungu za tumpampa mutubakamo kukasa bantu bakuka tununu tunazi, nzi inga zizeide na mbobu zimuasongezie? Nu bamutendile bune, Mutubakamo.

21Nu abatendile bune, Ndi tamumenyinina aba nu kano kaluma?

Yesu Ekuzibula Kiuku Meiso ku Betesaida.

22Nu babasile ku Betesaida nu bamuvuilide na kiuku, nu bamusegile buno itubie kukio.

23Nu akatile kiuku geikoko, nu endile nage kuisula lia muino; nu gamusuilide matazi ku meiso, nu abikile maboko gantata geitoe liage, amubuzizie bune, Ndi use wamona busoga?

24Nu alolile kuigulu, atendile bune, Nise namona bantu anga miti zikuenda.

25Kububo abikile lingo maboko mage ku meiso mage; nu alolile kizungululu, nu onizibue, nu amonine binsania busoga.

26Nu amusingile ku numba zage, amutendile bune, Ntubase mu muino.

Petelo Ekubula Buno Yesu Eli Muana wa Kalaga.

Mat. 16:13-16; Lk. 9:18-20.

27Nu Yesu endile na beigisibua bage mu mino za Kaisalia Filipino: abuzizie beigisibua bage mu nzila, bune, Bantu beikutenda buno, nili nazi?

28Nu bamutendile bune, Yoana Mubatizi; nu bango buno, Eliya; bango buno, umozi wa balengania.

29Nuwe ababuzizie buno, Tondo inyue mukutenda nili nazi? Petelo amuakuide bune, Uwe u Klisto.

30Nu abakakizizie buno, tabasambalile muntu umozi musagu wage.

31Nu alingile kubeigisia buno, buatanganana Muana wa muntu kubabazibua bubibu, nu kusombua na bakulu, na basankoga nu na basanzi, nu kuitua, nu kusila kua bindi bisatu nti ayuke.

32Nu ntana kiampa kiabisile. Nu Petelo amulutile, nu alingile kumuzugila.

33Tondo agalukile, nu alolile beigisibua bage, azugide Petelo, nu amutendile bune, Enda kumbusa kuane, Satana; kubuno ntukukengela bitondo bia Kalaga, tondo bia bantu.

34Nu amanine musanganano, nu beigisibua bage, nu abatendile bune, Ndi muntu ekutunda kunyanga, eitune wenyene, eke muti wa magu, nu anyange.

³⁵Kubuno muntu unsania ukutunda konia kalamo kage akakazimizia; nu muntu unsania ukukazimizia ku kabamba kane, nu ku musagu musoga wono nti akakonia.

³⁶Kubuno mutali mukizi wa muntu, ndi angata kisi kinsania, nu kumbusa kuzimizia kalamo kage?

³⁷Aba muntu anagulania kikizi na kalamo kage?

³⁸Kubuno muntu unsania ukankuaga nsoni nu ukakuaga nsoni kuidagi liane mu kibuti kikino kia butazi nu bubi, buno nuwe Muana wa muntu nti akamukua nsoni, gakavua mu lutanuno luelisi na migenzi zage zasililila.

Malako 9

¹Nu abatendile bune, Lebelebe nkumubula buno, bamozi bemana gano, tabakakua aba nu gabakamona ku bukota bua Kalaga busavua na magala.

Kugaluka kua Kilungi kia Yesu.

Mat. 17:1-8; Lk. 9:28-36.

²Nu kusila kua bindi mutuba Yesu atolile Petelo, nu Yakobo, nu Yoana, nu endile nabo gantata ga muiduko munene nabo bebenyene: nu kilungi kiage kiabagalukide;

³nu nsulu zage zakelimine, zabezaga zenga nunse, butanamanya mukulumizi wa ga kisi kuzengia.

⁴Nu babasidue na Eliya nu Mose: nu besatenda na Yesu.

⁵Nu Petelo akuide Yesu bune, Labi, buli busoga ndi tuikala gano: nu tobakazi nusu isatu; lumozi luobe, nu lumozi lua Mose, nu lumozi lua Eliya.

⁶Kubuno ntamenyaga buakuakula; kubuno bakule boba nunse.

⁷Nu kimpa kiabakukide; nu iyuki liatukile mu kimpa bune, Wono eli Muana wane, u Ngoli zane: munguililazi.

⁸Nu kazanga kongo gabagebilegebile, tabamonine ku muntu, umpanga Yesu nabo.

⁹Nu gababezaga bese bakumba muiduko, abakakizizie bune, Tamusambalile muntu ku bumuamonakubo, aba Muana wa muntu gakayuka ku bakuzi.

¹⁰Nu bakokomezizie idagi lilio, babuzanizie buabo buabo, buno kuyuka ku bakuzi kuli buni?

¹¹Nu bamubuzizie bune, Kubuni basanzi bekutenda buno Eliya atunganana kulinga kuvua?

¹²Nu abatendile bune, Lebelebe Eliya akalinga kuvua, nu kukunga binsania: nu buni buasanzidue Muana wa muntu, buno ababazibue nunse nu kusombua?

¹³Tondo nkumutenda buno, Eliya avule kalazi, nu bamukitile anga bubatundaga anga buasanzilue.

Yesu Ekonia Muana Uli na Musumbu.

Mat. 17:14-21; Lk. 9:37-42.

¹⁴Nu gabasile beigisibua bage, bamonine ku musanganano munene wabatimbikania, nu basanzi babuzanizie nabo.

¹⁵Nu kazanga kongo musanganano wamumonineko nu bangamine nunsania, nu beitumine lubilo kuko nu bamusekeide.

¹⁶Nu ababuzizie bune, Buni bumukubuzania nabo?

¹⁷Nu muntu umozi mu wozo musanganano amutendile bune, Musozi, nakuvuilide na muana wane wamulume, nu abezaga na musumbu wa kaluma;

¹⁸nu gakumubuila, nu nti amugusia; nu nti esabasa iyulo, nu kukeketa meinyo, nu ese onda: nu natendile ku beigisibua bobo buno bamutikie; nu tabavuamine.

¹⁹Nu Yesu abakuide bune, Inyue kibuti kikio kiteli na bukatizio ndi nkeikalaga neinyu kankanka? Gani gankakutilua? Vuazi nage kundi.

²⁰Nu bavule nage kueli: nu gamumonineko, kazanga kongo musumbu amugusizie nunse, nu aguide gansi, nu ebulubutizie, nu abasile iyulo.

²¹Nu abuzizie isi nkungu nkizi zamulingile wono musumbu? Nu amutendile bune, Kutukila ku buana buage.

²²Nu mambizi meingi ekumutumbaga ga keiya nu mu mazi, buno amubigie: tondo ndi unavuama kukita, tukuile kiombo, nu tukasie.

²³Nu Yesu amutendile bune, Ndi unavuama! Bunsania bunakulungana ku wozo wakatizia.

²⁴Kazanga kongo isi wa wozo muana alalukile, nu atendile bune, Nakatizia, nkasie ku kutakatizia kuane.

²⁵Nu gamonine Yesu ku musanganano use wakundamana azanzuide wozo musumbu, amutendile bune, Uwe musumbu wa kaluma, nu kimbula matuzi, nakukakizia buno, tuka mu wono nu ntuingile mueli lingo.

²⁶Nu alalukile, nu amugusizie nunse, nu atukile; nu abeide anga mukuzi; nu beingi batendile bune, Akua.

²⁷Tondo Yesu amukatile geikoko, nu amuzanzuide, nu emene.

²⁸Nu geingide mu numba beigisibua bage bamuvuilide ku lumbisombiso, Kubuni tatuavuamine kumutikia?

29Nu abatendile bune, Bubuno tabunamoneka tugu kute ku kusega.

Yesu Ekutenda Beigisibua Bage Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mat. 17:22, 23; Lk. 9:43-45.

30Nu batukile kuko, batingile mu Galela; nuwe ntatundaga muntu kumenya bubo.

31Kubuno eigisagia beigisibua bage buno, Muana wa muntu asila kugabulua ku maboko ma bantu, nubo bamuite; nu gasile kuitua, kusila kua bindi bisatu nti ayuke.

32Tondo tabamenyinine bubo, nu bakule boba kumubuzia.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kuanza.

Mat. 18:1-6; Lk. 9:46-48.

33Nu babasile ku Kapenuma; nu gababeide bese mu numba, ababuzizie bune, Kikizi kimuakananizanagia mu nzila?

34Tondo beikeide kibibi: kubuno babezaga bakuakanania mu nzila buno, nazi uli munene.

35Nu ekede gansi, nu amanine babo ikumi na babili, nu abatendile bune, Ndi muntu ekutunda kuba mutangi, abe muzinda ku bansania, nu mukambi wa bansania.

36Nu atolile muana muto, nu amubikile munkatini muabo: nu amukatile geikoko, nu abatendile bune,

37Na muntu na muntu wasekela muana muto anga wono muizina liane, nti ansekela: nu wozo wansekela nti ntansekela, tondo nti asekela wozo wansingile.

Yesu Abuide Buno Tabazugile Muntu Ukukita Migeleko.

Lk. 9:49, 50.

38Yoana amutendile bune, Musozi, tuamonine ku muntu umozi watikagia basumbu kuizina liobe; tondo tuamuzugide, kubuno ntakutuyanga.

39Tondo Yesu abatendile bune, Tamumuzugile: kubuno takuli muntu unakita mugeleko kuizina liane, nu kuntenda bubu.

40Kubuno wozo utakututuna, nti tuli nabo bumozu.

41Kubuno unsania ukamunusagia kituma kia mazi ma kunua, kubuno muli bantu ba Klisto, lebelebe nkumutenda buno, ntakaziminua na lukalilo luage lusoga.

42Nu unsania ukeinagia umozi wa ku babano bana bato bakunkatizia mutima, buatanganana akandue ikozi lia kugoga muikosi liage, nu kuisoa mu kitatenge.

⁴³Nu ndi kuboko kuobe kuakuinia mutima, nti wakusesa; gunulumba wingila kitunga mu kalamo, kutinga kuba na maboko mabili nu kutumbua mu kiziba kia keiya katakuzimaga.

⁴⁴Mukuso wabo tagukue, nu keiya takazime.

⁴⁵Ndi kugulu kuobe kuakuinia mutima, nti wakusesa; gunulumba wingila kitunga mu kalamo, kutinga kuba na magulu mabili nu kutumbua mu kiziba kia keiya.

⁴⁶Nu mukuso wabo tagukue nu keiya takazime.

⁴⁷Nu ndi liso liobe liakuinia mutima, nti walitikia, gunulumba wingila mu bukota bua Kalaga na liso limozi kutinga kuba na meiso mabili nu kutumbua mu kiziba kia keiya;

⁴⁸nu mukuso wabo tagukue nu keiya takazime.

⁴⁹Kubuno na muntu na muntu nokalungua na keiya.

⁵⁰Munkange uli musoga; tondo ndi munkange taguli na nse lingo, gunasuagibua na kikizi? mube na munkange mu muli, nu mube na bubobelego bueinyu bueinyu.

Malako 10

Yesu Ekuigisia bua Kuita Isonga.

Mat. 5:31, 32; 19:1-9; Lk. 16:18; 1 Kol. 7:10-15.

¹Nu atukile kuko, nu abasile ku miaga za Yudaya nu ku lisilia lia Yadene: nu musanganano munene wamuendeide lingo, nu abeigisizie lingo anga buagomezie.

²Nu baFalese bamuvuilide kumubuzia bune, Ndi buakulungana ku mulembe muntu kutikia mukikulu wage? bamulindikile.

³Nuwe abakuide bune, Buni buamukakizizie Mose?

⁴Nu bamutendile bune, Mose atusengezizie kusanza mukanda wa kuita isonga, nu nti wamutikia.

⁵Tondo Yesu abatendile bune, Ku bubibu bua mitima zeinyu amusanzide kuko kukakizia.

⁶Tondo kutukila kulinga kua kubumbua kua kisi, mubumbi abumbile wamulume nu mukikulu.

⁷Kubuno muntu akasiga isi nu nina, nu akalandana na mukikulu wage;

⁸nubo babili bakaba mubili umozi; aba tabeli babili lingo, tondo beseli mubili umozi.

⁹Umpanga kikio kiakulumanizie Kalaga, muntu ntanakilekanukia.

¹⁰Nu mu numba beigisibua bage bamubuzizie lingo kitondo kikio.

¹¹Abatendile bune, Unsanja ukatikagia mukikulu wage, nu kusonga ungo, nti amuitila meiga:

¹²nu ndi mukikulu wenyene atuka kuiba wage, nu kusongua nongo, nti eita meiga.

Yesu Ekubogiabogia Bana Bato.

Mat. 19:13-15; Lk. 18:15-17.

¹³Nu bamuvuilide na bana bato, buno eitubie kubeli: nu beigisibua babazugide.

¹⁴Tondo gamonine Yesu ku bubo, ongilue, nu abatendile bune, Sigazi bana bato bavue kundi; tamunabazugila: kubuno beli anga babano bukota bua Kalaga buli buabo.

¹⁵Lebelebe nkumubula bune, Unsanja uteitabizia bukota bua Kalaga anga muana muto, ntakeingila nunse mubo.

¹⁶Nu abalelile, nu abikile maboko gantata gabo, nu abakitile mponga.

Muntu Umozi Abasile ku Yesu nu Amutendile Bune, Musozi Musoga Nkite Buni Nibe na Kalamo Katanakuzinda.

Mat. 19:16-30; Lk. 18:18-30; 10:25.

¹⁷Nu gendaga mu nzila, muntu umozi eitumine lubilo kueli, nu amukomine mazu, amubuzizie bune, Musozi Musoga, buni bunikita nipiene kalamo katanakuzinda?

¹⁸Nu Yesu amutendile bune, Buni bukumana musoga? Takuli umozi musoga tugu Kalaga wewenyene.

¹⁹Wizi makakizio buno, Ntuite, Ntuite meiga, Ntuibe, Ntueke munyobe buza, Ntuengelele, Anza so nu nyoko.

²⁰Nu amutendile bune, Musozi nanzile mamano mansanja kutukila ku kubutua kuane.

²¹Nu Yesu gamulolile amutundile, nu amutendile bune, Wagelelua ku bumozu tugu: enda, ukunzie binsanja biguli nabio, ubikase bazambi, bubo ukaba neisuku muigulu: nu uvue unyange.

²²Tondo abeide na kabebe ku bubo, nu endile: kubuno abezaga na bikulo bingi.

²³Nu Yesu alolile ku ntungo insanja nu atendile beigisibua bage bune, Kuingila kua bagumi mu bukota bua Kalaga kuli kubibu!

²⁴Nu beigisibua bangamine na bubo buatendile. Tondo Yesu abakuide lingo bune, Bana, kuingila kua babo bakulemanina bikulo mu bukota bua Kalaga kuli kubibu!

²⁵Buli neibineibi ngamia kuingila muitengu lia nsinge, ku mugumi kuingila mu bukota bua Kalaga.

²⁶Nu babo bangamine nunse, nu bamutendile bune, Umpanga nazi unavuama konibua?

²⁷Yesu abalolile, nu atendile bubo, Bubuno tabunakulungana ku bantu, tondo bunakulungana ku Kalaga; kubuno bunsania bunakulungana ku Kalaga.

²⁸Petelo alingile kumutenda bune, U nguilila, isue tuasigile binsania, nu tuakuyangile.

²⁹Yesu atendile bune, Lebelebe nkumubula bune, Takuli muntu wasigile numba zage, aba bato bage, aba babitu bage, aba nina, aba isi, aba bana, aba masoa, ku kabamba kane, nu ku kabamba ka musagu musoga,

³⁰tondo atalikilue mambizi lukama ku nkungu zeno, numba, nu bato bage, nu ba nina, nu bana, nu masoa, na mbabazio; nu mu nkiko zikavua kalamo katanakuzinda.

³¹Tondo beingi balingaga bakaba bazinda; nu beingi bazindaga bakaba batangi.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mat. 20:17-19; Lk. 18:31-33.

³²Nu babezaga mu nzila, bendile ku Yelusalema; nu Yesu abatangile: nu bangamine; nu babo bamuyangaga bakule boba. Nu atolile lingo babo ikumi na babili, nu alingile kudasambalila bibio biamubasile,

³³atendile bune, Unguililazi, tuabakama ku Yelusalema; nu Muana wa muntu agabulue ku basankoga banene nu ku basanzi; nu bamusungie bunu akue, nu bamugabule ku baBilongo:

³⁴nu bamuililike, nu kumusula matazi, nu kumusulusa, nu bamuite; nu kusila kua bindi bisatu nti ayuke.

Yakobo nu Yoana Bekutunda Yesu Abakitile Bubakumusega.

Mat. 20:20-28.

³⁵Nu Yakobo nu Yoana, bana ba Zebedayo, bamuvuilide, nu bamutendile bune, Musozi, tukutunda utukitile butukukusega.

³⁶Nu abatendile bune, Mukutunda nimukitile buni?

³⁷Nu bamutendile bune, Utuitabizie umozi kuikala ku kuboko kuobe kua seidume, nu ungo ku kuboko kuobe kua seikazi, mu lutanuno luobe.

³⁸Tondo atendile bune, Tamuizi kimukusega. Ndi munavuama kunua ku kituma kikio kinkunua kukio? aba bubatizio bunkubatizibua?

³⁹Nu bamutendile bune, Tunavuama. Nu Yesu abatendile bune, Muanue ku kituma kinanue kukio; nu bubatizio bunkubatizibua muabatizibue mubo;

⁴⁰tondo kuikala ku kuboko kuane kua seidume aba ku kuboko kuane kua seikazi nsinavuama kumukasa; tondo kuikala kuko kuli bantu balongekidue.

⁴¹Nu gongule babo ikumi ku bubo, bongedue Yakobo nu Yoana.

⁴²Nu Yesu abamanine, nu abatendile bune, Muizi buno bakota ba baBilongo bekubangata; nu bakota babo bakubakitia.

⁴³Tondo tabubo gamusamba: tondo unsania ukutunda kuba munene, abe mukambi wa banyage;

⁴⁴nu unsania ukutunda kuba mutangi gamusamba, abe mukambi wa bansania.

⁴⁵Kubuno Muana wa muntu ntavule kukambilua, tondo kukamba, nu kukasana kalamo kage kuba bukuluza bua beingi.

Yesu Ekuzibula Meiso ma Kiuku Kiamanagua Batimayo.

Mat. 20:29-34; Lk. 18:35-43.

⁴⁶Nu babasile ku Yeliko: aba gabezaga esatuka ku Yeliko, gamozi na beigisibua bage nu musanganano munene, muana wa Timayo, izina liage Batimayo, wozo musegi kiuku, abezaga muntungo mua nzila.

⁴⁷Nuwe gongule buno Yesu wa Nazaleta alingile, kulaluka neiyuki inene, nu atendile bune, Yesu, muana wa Davidi, nkue kiombo.

⁴⁸Nu beingi bamuzugide buno, eikale kibibi: tondo eitide kulaluka neiyuki inene bune, Uwe Muana wa Davidi, nkue kiombo.

⁴⁹Nu Yesu emanukile, nu amutendile bune, Mumanazi. Nu bamanine wozo kiuku, nu bamutendile bune, Kokomezia mutima: emanuka, ekukumana.

⁵⁰Nu we ateide nsulu zage, emanukile, nu avule ku Yesu.

⁵¹Nu Yesu amuakuide bune, Kikizi kiukutunda nikukitile? Nu wozo kiuku amutendile bune, Laboni, nkutunda namona.

⁵²Nu Yesu amutendile bune, Enda tugu; bukatizio buobe buakonia. Nu kazanga kongo amonine, nu amuyangile mu nzila.

Malako 11

Yesu Abasa ku Yelusalema.

Mat. 21:1-9; Lk. 19:29-38.

¹Nu gababasile buigi na Yelusalema, nu kubasa Betepage nu Betania, ku muiduko wa Oleve, asingile beigisibua bage babili,

²nu abatendile bune, Endazi ku muino uli luabusio lueinyu: nu kazanga kongo gamuabase mugo, muamone ku muana wa mpunda asuikua, utetetelagua geli, nti muazisula, nu nti muavua nazo.

³Nu ndi muntu amubuzia bune, Kimukukitila bubo? muamutenda buno, Mukota akuiyaninazo; nu kazanga kongo azisinge kuno.

⁴Nu bendile, nu bamonine ku wozo muana wa mpunda asuikua ga muingilo kumbuga kua numba; bazisulile.

⁵Tondo kuabezaga kuemana bantu bamozi babatendile bune, Kikizi kimukusulila zezo mpunda?

⁶nu babatendile anga buabalagile Yesu: nu babasigile.

⁷Nu bavule na wozo muana wa mpunda ku Yesu, nu babikile nsulu zabo gantata gazo; nu eikede gantata gazo.

⁸Nu beingi banzile nsulu zabo mu nzila; nu bango banzile ntabi za miti zibasesaga mu masoa.

⁹Nu babo bendaga luabusio, nu babo bamuyangaga, balalukile neiyuki bune, Hosana; mbogimbogi ku wozo ukuvua muizina lia Mukota;

¹⁰mbogimbogi ku bukota bukuvua ku buangato bua tateisue Davidi, Hosana mu meigulu.

¹¹Nu abasile ku Yelusalema, mu numba za kukumbamina Kalaga; nu gasilile kulola binsania kundenge insania, kubuno zabezaga nkungu zeigolo endile ku Betania neikumi na babili.

Yesu Asuilila Muti wa Biguma.

Mat. 21:19-21.

¹²Nu gabeide nindunindu, gabatukile mu Betania, akule na nzala,

¹³Nu amonine ku muti wa figi bulazi uli na nsamba, endile buno, embe anamona biguma kugo: nu gabasile gago, ntamonine kampa tugu nsamba; kubuno tazabezaga nkungu za kukolama biguma.

¹⁴Nu akuide bune, Kutukila lelo aba nu ku nkiko zitanakuzinda, muntu ntakalia ku biguma biobe, nu beigisibua bage bongule ku bubo.

Yesu Ekubalangania Tusenga tua Bagulania.

Mat. 21:12-16; Lk. 19:45-47; Yoana 2:13-16.

¹⁵Nu babasile ku Yelusalema; nu eingide mu numba za kukumbamina Kalaga, nu alingile kuimbia babo bakunzagia nu bakunzaga mu numba zezo, nu eidukizie meza ma bagulania ba falanga, nu bisumbi bia bakunzia ba nkulimba;

¹⁶nu ntazigile muntu kuvua na kena mu numba za kukumbamina Kalaga.

¹⁷Nu abeigisizie bune, Ndi tabuasanzilue bune, Numba zane zikamanua numba za masego ku babilongo bansania? Tondo inyue muazigalukia anga numba za banyagi.

18Nu basankoga banene nu basanzi gabongule ku bubo, balondile bubamuita: kubuno bamukule boba, kubuno musanganano unsania wangamine na meigisia mage.

19Nu busi na busi muigolo endaga kuisula lia muino.

20Nu gababezaga bese batinga nindunindu, bamueine ku wozo muti wa figi woma kutukila ku mizi aba nu ku ntabi.

21Nu Petelo akengeide bubo buatendile, nu atendile bune, Labi; lola, wozo muti wa figi uwasuililagile woma.

22Nu Yesu abakuide bune, Mube na bukatizio ku Kalaga.

23Lebelebe nkumubula bune, Unsaniam ukatendaga buno muiduko wono bune, Tutumuka nu wiyise mu kitatenge; ntabe na kangonongono mu mutima wage, tondo akatizie buno, bubo buatendaga buakitue, nu amone ku bubo buatendaga.

24Tondo ububo bunkumubula bune, Binsania bimukutunda bisegazi, mukatizie buno muabimone, nu biabe bienyu.

25Nu gamukuemana ku masego, sigilinanzi, ndi uli na kitondo ku munyobe; bubo Soinyue uli muigulu amusigilile misako za buagi bueinyu.

26Tondo ndi inyue tamukusigilila, Soinyue uli muigulu ntamusigilile misako za buagi bueinyu.

Bekubuzia Yesu Buangato Buage.

Mat. 21:23-27; Lk. 20:1-8.

27Nu babasile ku Yelusalema lingo: nu gatabangaga mu numba za kukumbamina, basankoga banene, nu basanzi, nu bakulu bamuvuilide;

28nu bamutendile bune, Ku buangato bukizi bukukitila ku bubuno?

29Nu Yesu abatendile bune, Nne nkumubuzia bumozzi, nu muanakulebo, nti namubula nunne buangato bunkukitila ku bubo.

30Bubatizio bua Yoana buatakile muigulu, aba ku bantu? Nakulazi.

31Nu babuzanizie buabo buabo, batendile bune, Ndi tuatenda buno buatakile kuigulu; nti atenda buno, Kubuni tamuamukatizizie?

32Tondo ndi tuatenda buno, Buatakile ku bantu-bakule bantu boba: kubuno bansania bakukatizia buno Yoana eli mulengania.

33Nu bakuide Yesu bune, Tatuizi. Nu Yesu abatendile bune, Nunne lingo nsikumubula ku buangato bukizi bunkukitila ku bubuno.

Malako 12

Musumo wa Nyene Isoa Wasegaga Biguma ku Bakambi Bage ba Biguma.

Mat. 21:33-46; Lk. 20:9-19.

- ¹Nu alingile kubeisa misumo. Muntu umozi ayikile isoa lia mizigi za biguma, nu atimbizie mukolo, nu ombile itengu lia kuyika biguma bia mizigi, nu akitile numba kuigulu za mulangi, nu endile mu kingo kisi.
- ²Nu mu nkungu za kukola asingile mukobe ku bakambi bunu, embe anamona ku biguma ku bakambi beisoa.
- ³Nu bamukatile, nu bamususuide, nu bamusubizie nteli na kampa.
- ⁴Nu asingile lingo ungu mukobe; nu bamusumitile kuitoe nu bamubabazizie nunse.
- ⁵Nu asingile ungu; nu bamuitile: nu bango beingi babalibuide nu bango babeitile.
- ⁶Tondo abezaga na ungu, umozi tugu, muana wage watunda: nu amusingile kubeli, nu atendile bune, Embe bananza muana wane.
- ⁷Tondo babo bakambi batendile bune, Wozo umupieni wage, vuazi, tumuitazi, nu tupiene bupieni buage.
- ⁸Nu bamukatile, nu bamuitile, nu bamuisile ku lutikilo luisoa.
- ⁹Nu buni bukakita wozo mukota weisoa lia biguma? akavua nu akabigia bakambi, nu akakasa bango lilio isoa.
- ¹⁰Ndi tamuasomine ku masanzo mamu: Ikozi liasombagua na bobaki, Uliabede ikozi inene lia kapindapinda;
- ¹¹Bubo buatukile ku Mukota, Nubo bukutuganiagania?
- ¹²Nu balondile bubamukata; tondo bakule musanganano boba; kubuno bamenyine wozo musumo wabeisaga: bamusigile, nu bendile.

Yesu Ekutenda Buidigo.

Mat. 22:15-22; Lk. 20:20-26.

- ¹³Nu bamusingide baFalese bamozi nu baHelode, bavule bubanamukandika bitondo.
- ¹⁴Nu gabasilile, bamutendile bune, Musozi, tuizi bunu uli bulili, nu ntukuikutia ku kitondo kia muntu umozi; kubuno ntukulola ku kilungi kia bantu, tondo ukuigisia meigisia ma Kalaga mu bulili: Ndi buakulungana ku mulembe kuliga idigo ku Kaisa, aba kotaliga?
- ¹⁵Tumukase, aba tatumukase? Tondo amenyine kuengelela kuabo, abatendile bune, kubuni kumukundindikila? Vuazi na falanga zeidigo, bunu nizimoneko.
- ¹⁶Nu bamuvuilide nazo, nu ababuide bune, Kikino kiskusania nu mamano masanzo bili bia nazi? Nu bamutendile bune, Bili bia Kaisa.

¹⁷Nu Yesu abatendile bune, Kasazi Kaisa bia Kaisa, nu ku Kalaga bia Kalaga. Nu bangamine nage nunse.

Yesu Ekutenda Basodoke Kuyuka kua Bantu ku Bakuzi.

Mat. 22:23-33; Lk. 20:27-38.

¹⁸Nu Basodoke bamuvuilide, babo bakutendaga buno, takuli iyukilo; bamubuzizie bune,

¹⁹Musozi, Mose atusanzide buno, Ndi iselenzi wa muntu akua, nu kusiga mukikulu, nu ndi ntasiga muana, nti muto wage ayana wozo mukikulu, nu abutile iselenzi bana.

²⁰Mutuli muabezaga mutuba kamo bandemozi: nu mutangi asongile mukikulu nu akule ntasigile bana;

²¹nu wababili amuyanine, nu akule, nuwe ntasigile bana; nu wozo wa basatu bubo nuwe:

²²nu babo bansania mutuba kamo, tabasigile bana. Nu bubo, nuwe mukikulu akule.

²³Muiyukilo wozo mukikulu akaba wa nazi? kubuno babo mutuba kamo bamusongile.

²⁴Yesu abatendile bune, Ndi tamukuibaga bubuno, kubuno tamuizi masanzo, aba magala ma Kalaga.

²⁵Kubuno gabakayuka ku bakuzi, tabakasonga, aba tabakasongua; tondo babe anga migenzi za muigulu.

²⁶Tondo ku kitondo kia bakuzi buno bakayuka; ndi tamusomaga mu mukanda wa Mose ku kitondo kia kiziki kia guluminaga keiya mu muti, buamutendile Kalaga bune, Nne nili Kalaga wa Abalahama, nu Kalaga wa Isaka, nu Kalaga wa Yakobo?

²⁷We nтели Kalaga wa bakuzi, tondo wa balami: bubo mukuibaga nunse.

Yesu Ehutenda bua Mulembe.

Mat. 22:34-40; Lk. 10:25-37.

²⁸Nu umozi wa ku basanzi abasile, nu ongule kubakutenda, nu amenyine buno abakula busoga, amubuzizie bune, Kukakizia kukizi kutangi?

²⁹Yesu atendile bune, Kutangi ukukuno, Unguilila Isalele, wozo Mukota, Kalaga weitu, eli Mukota umozi tugu:

³⁰nu tunda Mukota, Kalaga wobe na mutima wobe unsania, nu mu kalamo kobe kansania, nu mu munge mobe mansania, nu na magala mobe mansania.

³¹Nu kuibili kuli bubo, Tunda munyobe anga buwitunda uwenyene. Takuli kungo kukakizia kuatinga mamu.

³²Nu musanzi amutendile bune, Bulili, Musozi, watenda buligo, buno Kalaga eli umozi tugu aba takuli ungo, tugu we:

³³nu nti wamutunda mu mutima wobe unsania, nu mu munge mobe mansania, nu na magala mobe mansania, nu kutunda munyobe anga buwitunda uwenyene buatinga kayulo kakugisibua nu bisansa binsania.

³⁴Nu gamonine Yesu buno atendile na munge, amutendile, Uwe ntuli bulazi na bukota bua Kalaga. Nu takuli muntu wagelekile kumubuzia lingo.

Yesu Ekubuzia baFalese Bubekukengela ku Klisto.

Mat. 22:41-46; Lk. 20:41-44.

³⁵Nu Yesu akuide geigisagia mu numba za kukumbamina bune, Kubuni basanzi bekutenda buno Klisto eli muana wa Davidi?

³⁶Kubuno Davidi wenyene atendile mu magala ma Muuza Wasililila bune, Mukota atendile ku Mukota wane, Ikala ku kuboko kuane kua seidume, Aba nu ganangate beiti bobe.

³⁷Davidi wenyene amumanine Mukota; nu buni bueseli muana wage? Nu bantu beingi ba wozo musanganano munene bamunguilide na mbogimbogi.

³⁸Nu mu meigisia mage atendile bune, Idangazi na basanzi, nu babo bekuelama kuvuala nsulu ndazi, nu kusambizibua muisoko,

³⁹nu kuikala ga bisumbi bitangi mu numba za musanganano, mu biziki bitangi mu bisagulo,

⁴⁰babo bakunyaga numba za misigala, nu ku buengelezi bakusega isego nkungu ndazi; babo bakasungibua lusungio lunene nunse.

Masengi ma Mukikulu Musigala.

Lk. 21:1-4.

⁴¹Nu eikeide buigi na sanduku za mitebe, nu alolile musanganano bugukuisa falanga muzo; nu bagumi beingi beisile ningi.

⁴²Nu kuavule musigala muzambi, nuisile sengi ibili, anga likuta limozi.

⁴³Nu amanine beigisibua bage, nu abatendile bune, Lebelebe nkumubula buno wono musigala abika ningi kutinga bansania babika bikulo mu sanduku zeno:

⁴⁴kubuno babikile bia mutali wabo; tondo we ku buzambi buage bunsania esile binsania biabezaga nabio, aba bikulo biage binsania.

Malako 13

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ga Muiduko wa Oleue.

Mat. 24:1, 2; Lk. 21:5, 6.

¹Nu gatukile mu numba za kukumbamina, umozi wa beigisibua bage amutendile bune, Musozi, lola, makozi nu kubaka kukuno!

²Nu Yesu amutendile bune, Ndi mukumona ku kobaka kukuno buno, kuli kunene? tagakasigala ikozi gantata geikozi, litakabungulua.

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ga Muiduko wa Oleve.

Mat. 24:3-14; Lk. 21:8-19.

³Nu geikalile ga muiduko wa Oleve, buigi na numba za kukumbamina, Petelo, nu Yakobo, nu Yoana, nu Andele bamubuzizie ku lumbisombiso bune,

⁴Tubule buni bukaba bitondo bibino? Nu ku kalolesio kakizi kabakamenyinine buno bitondo bibino bise biazindilila?

⁵Nu Yesu alingile kubatenda bune, Idangazi, buno muntu ntamuengelele.

⁶Kubuno beingi bakavua muizina liane, nu bakatenda bune, Nnowe; nu bakengelela beingi.

⁷Nu gamukongua ku bita nu misagu za bita, tamuzangezange: bitondo bibino biatunganana kuvua; tondo kuzinda takuika.

⁸Kubuno kilongo kikaluana na kingo kilongo, nu bukota bukaluana na bukota; nu kukaba tulingini ku kisi ku lulenge na lulenge; nu kukaba munganda: bubo ukulinga kua lubabazio.

⁹Tondo idangazi; kubuno bakamubasia ku nusu za milondo, nu ku numba za musanganano mukalibulua; nu mukabasibua ku bangati nu ku bakota ku kabamba kane, bukaba bulongeki ku beli.

¹⁰Kubuno musagu musoga watunganana tanga kulinga kusambalua ku babilongo bansania.

¹¹Nu gabakamusondelezia ku lusungio, nu kumugabula, tamulemanine bumuatende; tondo kinsania kimuakasague nkungu zezo ukimukatenda; kubuno teinyue nti ubakutenda, tondo Muuza Wasililila.

¹²Nu mubuto wa muntu akagabula mubuto wage buno akue, nu isi wa muana akagabula muana wage buno akue; nu bana bakabinga bababuta, nu baka-bagabula buno bakue.

¹³Nu mukasombua na bantu bansania ku kabamba keizina liane; tondo wozo weidindika aba nu kuzinda, nti akonibua.

Gabezaga Yesu ku Muiduko wa Oleve, Abuide Beigisibua Bage Kabebe Kanene Kako Katendagua na Mulengania Danye.

Mat. 24:15-26.

¹⁴Tondo gamukamona ku lusombo lua kubiga Iuemanane mu kiziki kilutakulungana (wozo ukusomaga bubuno amenyininebo), babo beli mu Yudaya batine ku miduko:

¹⁵nu wozo uli gantata numba ntagele kutikia bili mu numba zage;

¹⁶nu wozo ukasangua kuisoa ntasubanie kutola nsulu zage.

- ¹⁷Tondo kabebe kanene ku beimisu nu bakumomia mu busi bubo!
- ¹⁸Nu musege buno bitondo bibino tabibase mu nkungu za mpego.
- ¹⁹Kubuno mu bindi bibio kukaba lubabazio Iunene: lutebezaga lingo kutukila ku kulinga kua kisi kiabumbilue na Kalaga, nu talukaba lingo.
- ²⁰Nu songo Mukota ntakegezie bindi bibio, takunonine muntu wampa: tondo ku kabamba ka basombolua, basombueidue, ukiansile bindi bibio biakegibuako.
- ²¹Ndi muntu amubula buno, Lolazi! Klisto eli gano; aba Lolazi, kuko; tamumukatizie:
- ²²kubuno kukavua boza beingi bakeimana Klisto nu balengania beingi ba buza, bakakita migeleko minene nu maganogano nu buno bageleka kuengelela basombolua tondo tabukakulungana.
- ²³Tondo inyue idangazi: kubuno nasila kumutonda.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleoe. Kusubia Kuage Kua Mabili.

Mat. 24:29-34.

- ²⁴Tondo kusila kua bindi bibio bia lubabazio, kisongo kia busi kikaba kapilo nu muezi tagukasana lingo,
- ²⁵nu nkeninkeni za muigulu zikakoloka, nu magala ma muigulu makatengatenga.
- ²⁶Nu ububo Muana wa muntu bakamumonako mu bimpa bigulu na magala nu lutanuno luage lunene.
- ²⁷Nu akasinga migenzi kukundamania basombolua bage ku ndenge inazi, kutukila kuzinda kua kisi aba nu ku kuzinda kuigulu.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Musumo wa Figi ku Muiduko wa Oleva.

Mat. 24:32, 33; Lk. 21:29-31.

- ²⁸Nu muiyigisie musumo wa muti wa figi: gakutitulaga ntabi, nu nti zise zalinga kuasa ingo nsamba, nti muamenya buno nkungu za nzogo zise buigi;
- ²⁹bubo nuinyue gamukamona ku bubuno, mumenye buno wozo eseli buigi nu nti eseimine ku nibi.
- ³⁰Lebelebe, nkumubula buno, kibuti kikino takikatinga aba nu kusila bubo bunsania.
- ³¹Igulu nu kisi bikatinga: tondo malagi mane tamakatinga nunse.
- ³²Tondo ku busi bubo aba nkungu zezo takuli muntu umozi wizi, aba migenzi muigulu, aba Muana tondo ndi nteli gamozi neIsi.
- ³³Idangazi, kesiazzi ntende nu segazi: kubuno tamuizi gakabela nkungu zezo.

³⁴Buli anga muntu, wendile ku kingo kisi, asigile numba zage, nu akasile bakobe bage buangato buno, muntu na muntu akite mulimo wage, nu akakizizie mulangi wa luibi buno akesie ntende.

³⁵Kesiazi ntende: kubuno tamuizi busi buavue mukota wa numba, ndi muigolo, aba ndi mu kindi, aba ndi ku mukelo, aba mu nindunindu;

³⁶anavua kumubasila kitangala besi nu kusanga muiyombeka.

³⁷Nu bubuno ubunkumubula, nkubula bansania buno Kesiazi ntende.

Malako 14

Bekukalila Yesu Luango lua Kumuita.

Mat. 26:2-5; Lk. 22:1, 2.

¹Kusila kua bindi bibili kuabezaga kisagulo kiesuluko, nu tumpampa tutagaga; nu basankoga banene nu basanzi balondile bubamukata mu lumbisombiso, nu bamuite:

²kubuno batendile bune, Ta mu kisagulo, mu musanganano munakivua kuba kazege.

Malia wa Betania Ekubongia Yesu Bulago Kuitoe.

Mat. 26:6-13; Yoana 12:1-8.

³Nu gabezaga ku Betania mu numba za Simona muiya bibali, abezaga asalia, kuavule mukikulu umozi wabezaga na kabongelo ka alabasata, muko muabezaga bulago bua bukunza bubibu; abugizie kako kabongelo, nu amukubulide gantata geitoe.

⁴Tondo bantu bamozi bongilue, nu batendile bune, Buni bukuzimizia bulago bubuno?

⁵Kubuno bunakunzilue ku falanga nkama isatu nu zinakasilue bazambi. Nu bamutekuide nunse.

⁶Tondo Yesu atendile bune, Musigazi; buni bumukumuzangiazangia? ankitila busoga.

⁷Kubuno bindi binsania mukubezaga na bazambi, nu nkungu insania zimunatunda kubakitila busoga, munavuama: tondo tamuli nanne bindi binsania.

⁸Akita buavuama kubuno abongia mubili wane bulago ku kabamba ka kuyikua kuane.

⁹Nu lebelebe nkumubula bune, Kunsania kukasambalua musagu musoga mu kisi kinsania, bakasambala lingo buakitile mukikulu wono, bukaba kabali kage.

Yuda Isikaliote Ekugabula Yesu.

Mat. 26:14-16; Lk. 22:3-6.

¹⁰Nu Yuda Isikalote, umozi weikumi nu babili, endile ku basankoga banene, buno amugabule kubeli.

¹¹Nu babo, gabongule kubo, babogilebogile, nu bamulagile buno bamukase falanga. Nu alondile nkungu nsoga buanamugabula.

Bekulongekela Yesu Galila Idia lia Kisagulo na Beigisibua Bage.

Mat. 26:17-19; Lk. 22:7-13.

¹²Nu gabeide busi butangi bua tumpampa tutagaga, nu bazindilizie kisagulo kiesuluko, beigisibua bage bamutendile bune, Kuni kukutunda tulongeke kiziki kia kulia kisagulo kiesuluko?

¹³Nu asingile beigisibua bage babili, nu abatendile bune, Endazi ku muino, nu muakulumane na wamulume eite idega lia mazi: muyangazi;

¹⁴nu kunsania kuingilage, nti muabuzia nyene numba buno, Musozi atenda bune, Kuni kuli busio bua bageni, nilie kisagulo kiesuluko na beigisibua bane?

¹⁵Nuwe amulolesie busio bunene buli kuigulu buse kayikayika, nu bualongekua bunsania kalazi: mumo umumutulongekela.

¹⁶Nu beigisibua bage batukile nu bendile, nu bamonine ku binsania anga buabulaga; nu balongekile kisagulo kiesuluko.

Kuzinda kua Kisagulo Kiesuluko.

Mat. 26:20-24; Lk. 22:14, 21-23; Yoana 13:18-19.

¹⁷Nu gabuabeide buse muigolo abasile neikumi nu babili.

¹⁸Nu gababezaga ku meza bakulia, Yesu abatendile bune, Lebelebe nkumubula bune, Umozi wa kumuli nkulia nage gamozi, uwangabule.

¹⁹Nu babeide na kabebe, nu nawe nawe nawamubuzizie bune, Ndi nne?

²⁰Nu abatendile bune, Umozi wa kumuli inyue ikumi na babili wozo unakatile nage kiandindi mu lupepe.

²¹Kubuno Muana wa muntu ende, anga buasanzilue: tondo kabebe ku wozo muntu ukugabula Muana wa muntu! bunabeide busoga songo muntu wono ntabutilue.

Yesu Ekubatenda Bubaliaga nu Bubanuaga u Kakengelezi ka Mubili Wage nu Mikila Zage.

Mat. 26:26-29; Lk. 22:17-20; 1 Kol. 11:23-26.

²²Nu gababeide bese balia, atolile kampampa, nu asegitile, nu akabunguide, nu abakasile, nu atendile bune, Tolazi, kakano keli mubili wane.

²³Nu atolile kituma, nu gasilile kusega abakasilekio; nu bansania banune kukio.

²⁴Nu abatendile bune, Kikino kili mikila zane zeidagano, zakubuka ku kabamba ka beingi.

²⁵Lebelebe, nkumubula buno, nsikanua lingo biguma bia mizigi aba nu busi bubo bunkanua lingo mu bukota bua Kalaga.

Yesu Ekubula Petelo nu Bango Buamutune Petelo.

Mat. 26:31-35; Lk. 22:31-34; Yoana 13:36-38.

²⁶Nu gabasilile kuimba luimbo, bendile ku muiduko wa Oleve.

²⁷Nu Yesu abatendile bune, Inyue bansania muine nanne mitima: kubuno buasanzilue bune, Nkalibula mulangi, nu kibombo kia mikoko kikabalangana.

²⁸Tondo ganabe nayuka, nalinge kumutanga kuenda ku Galela.

²⁹Tondo Petelo amutendile bune, Ndi bango beina mitima nobe, tondo tanne.

³⁰Nu Yesu amutendile bune, Lebelebe nkukubula buno lelo, mu kindi kikino, gabe mulume wa nkoko ntebika mambizi mabili, nti wantune mambizi masatu.

³¹Nuwe atendile lingo bubibu, Busoga kukua nobe, ndi nsiakutuna. Nu bansania batendile bubo.

Yesu Eli na Kabebe mu Getesemane.

Mat. 26:36-46; Lk. 22:40-46; Yoana 18:1.

³²Nu bavule muisoa liamanagua buno, Getesemane; nu atendile beigisibua bage bune, Ikalazi gagano niki nasega.

³³Nu endile na Petelo, nu Yakobo, nu Yoana, nu alingile kukonkomana nu akonkeidue.

³⁴Nu abatendile bune, Nnenyene nili na kabebe kanene aba nu ku lukuo; sigalazi gano, nu kesiazi ntende.

³⁵Nu gabeide esalombozia, aguide gansi, nu asegile buno, ndi bunakulungana, zeno nkungu zintingile.

³⁶Nu atendile bune, Aba, Tatane, binsania binakulungana kuguli; ntikizie kituma kikino, tondo ta anga bunku sombola, tondo anga bukutunda.

³⁷Nu gasubizie, asangile beigisibua bage beiyombeka ku tulo, nu atendile ku Petelo bune, Simona ndi wiyombeka ku tulo? Ndi ntunavuama kukesia ntende nkungu imozi?

³⁸Kesiazi ntende nu segazi, buno munavua kuingila mu malindiko, mutima ukutunda, tondo mubili watamba.

³⁹Nu endile lingo, nu asegile, atendile bubo lingo.

⁴⁰Nu asubizie lingo, nu abasangile beiyombeka ku tulo, kubuno bazenzelaga; nu tabamenyine bubamuakula.

⁴¹Nu avule lingo kubeli limbizi lia masatu, nu ababuide bune, Iyombekazi lino nu umunuazi: umpanga; nkungu zise buigi, nu Muana wa muntu agabulue mu maboko ma bagi.

⁴²Zanzukazi, tuendazi; kubuno wozo ukungabula ese buigi.

Bekukata Yesu.

Mat. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Yoana 18:3-11.

⁴³Nu kazanga kongo anga buatendaga, Yudas abasile, umozi wa babo ikumi nu babili, na musanganano babezaga na mapanga nu nkoma, basingilue na basankoga banene nu basanzi nu bakulu.

⁴⁴Nu wozo wamugabulaga abanine kakengelezio bune, Wozo unamumage uwozo umuakate, nu muende nage bulonge bukata.

⁴⁵Nu gabasile, kazanga kongo endile kueli nu atendile bune, Labi; nu amumumine.

⁴⁶Nu babo bantu balambizie maboko kueli, nu bamukatile.

Petelo Asesa Muntu Umozi wa Kubabo Kutuzi.

Mat. 26:51-56.

⁴⁷Nu umozi wa babo babezaga gago, abasizie bupanga buage mu musagi, nu abangile mukobe wa sankoga munene, nu amusesile kutuzi.

⁴⁸Nu Yesu abakuide bune, Kubuni muavua, anga bakuvua ku muibi, na mapanga nu nkoma, kuvua kunkata?

⁴⁹Busi na busi nabezaga neinyue neigisagia mu numba za kukumbamina, nu tamuankatile: tondo kubuno bunsania buabeide buno masanzo mazindilizibue.

⁵⁰Nu bansania bamusigile, nu batinine.

⁵¹Nu musikila umozi amuyangile, abezaga eibiga tugu keindi ka nsulu; nu bamukatile;

⁵²tondo asigile kako keindi ka nsulu, nu eitumine lubilo mundulu.

Bendile na Yesu ku Sankoga Munene.

Mat. 26:57-68; Yoana 18:12-14, 19-24.

⁵³Nu bendile na Yesu ku sankoga munene: nu basankoga banene bansania bakundameine nu bakulu nu basanzi.

⁵⁴Nu Petelo amuyangile bulazi, aba nu ku lusu lua sankoga munene; nu geikeide na bakambi, nu onguaga keiya.

⁵⁵Nu basankoga banene nu bakazi ba luango bansania balondile bulongeki bua kuita Yesu; tondo tababumonine.

⁵⁶Kubuno beingi bamukandikile, nu tabuabeide bumozu.

⁵⁷Nu bamozu bemanine, nu bamukandikile batendile bune,

58Tungule kuatendaga bune, Nasambule numba zezo za kukumbamina zakitilue na maboko, nu mu bindi bisatu nobake zitobakue na maboko.

59Tondo bulongeki buabo tabuabeide bumozu.

60Nu sankoga munene emanukile munkatini muabo, nu abuzizie Yesu bune, Ndi ntuakule bubakukulongekela?

61Tondo eikedede kibibi, nu ntakuide wampa. Nu sankoga munene, amubuzizie lingo, nu amutendile bune, Ndi uwe U Klisto Muana wa wozo mukiti wa mponga?

62Nu Yesu amutendile bune, Nnowe: nu mukamumona Muana wa muntu eikala ku kuboko kua seidume kua Magala, nu akavua mu bimpa bigulu.

63Nu sankoga munene eyatide nsulu zage, nu atendile bune, Kubuni lingo kutukulindila bango balongeki?

64Mungua bualinga Kalaga: mukukengela buni? Nu bansania bamusungizie bune, Atunganana kukua.

65Nu bamozu balingile kumusula matazi, nu kumuziba ku meiso, nu bamutendile bune, Lengania: nu bakambi bamulibuide ngizi.

Petelo Ekutuna Yesu.

Mat. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Yoana 18:16-18, 25-27.

66Nu Petelo abezaga ekile ga lusu, nu mukikulu mukambi wa sankoga munene avule:

67nu amonine ku Petelo ekungua keiya, amulolile kisozi, nu atendile bune, Uwe wabezagile na wozo Yesu muNazaleta.

68Tondo atunine, nu atendile bune, nsikungua bukutenda: nu abasile ku kabelabela, nu mulume wa nkoko abikile.

69Nu wozo mukikulu mukambi, amumueineko lingo, nu atendile lingo ku babo babezaga gago bune, Wono eli umozi wa ku babo.

70Nu atunine lingo. Nu gatingile nkungu nkeke babo babezaga bemana gago, babuide Petelo bune, Lebelebe uwe uli umozi wa ku babo; kubuno uli muntu wa Galela.

71Tondo alingile kuisuilila, nu kulumbila bune, Nsizi wozo muntu umukubula.

72Nu kazanga kongo mulume wa nkoko abikile limbizi lia mabili. Nu Petelo akengeide lilio idagi liamutendaga Yesu bunu, gabe mulume wa nkoko ntebika mambizi mabili, wantune mambizi masatu. Nu gabukengeide, alilile.

Malako 15

Yesu Alusibua ku Pilato.

Nouveau Testament en Kilega

© L'Alliance Biblique de la République Démocratique du Congo.

Mat. 27:1, 2, 11-15; Lk. 23:1-7, 13-18; Yoana 18:28-40; 19:1-16.

¹Nu kazanga kongo mu nindunindu nunse basankoga banene nu bakulu nu basanzi, nu bakazi ba luango bakitile luango, nu bakandile Yesu nu bendile nage ku Pilato.

²Nu Pilato amubuzizie bune, Ndi uwe U Mukota wa baYuda? Nu amuakuide bune, Bubo buwatenda.

³Nu basankoga banene bamubingile mu bitondo bingi.

⁴Nu Pilato amubuzizie lingo bune, Ntuakule? unguilila, bitondo bingi bibakukubinga.

⁵Tondo Yesu ntakuide lingo; nu bubo Pilato angamine.

Yesu aba Balaba.

Mat. 27:16-26; Lk. 23:16-25; Yoana 18:40.

⁶Na busi na busi buakitaga kisagulo abakandulilaga mukandua umozi, ubatunda.

⁷Nu kuabezaga mukandua umozi wamanagua buno, Balaba, akandilue na bantu babezaga na misona, nu beitanaga mu misona.

⁸Nu musanganano, balingile kumusega buno abakitile anga buabakitilaga.

⁹Nu Pilato abakuide bune, Buni bumukutunda, Ndi nimukandulile Mukota wa baYuda?

¹⁰Kubuno amenyinine buno basankoga banene bamugabuide ku lugi.

¹¹Tondo basankoga banene balubikanizie musanganano, balumbe bakandula Balaba.

¹²Pilato akuide lingo bune, Mukutunda nikite wono buni umukumana Mukota wa baYuda?

¹³Nu balalukile lingo bune, Atakue.

¹⁴Nu Pilato abatendile bune, Bubi bukizi buakitile? Nu balalukile lingo bubibu bune, Atakue.

¹⁵Nu Pilato, atundile kubogiabogia musanganano, abakandulile Balaba; nu gasilile kususula Yesu, amugabuide buno atakue.

Yesu Ekuvualikibua Nhumbu za Mikele Kuitoe Besenda Kumutaka.

Mat. 27:27-31; Lk. 23:26-32; Yoana 19:16, 17.

¹⁶Nu bakoloboyo bendile nage ga mulungu ku Palatoria; nu kibombo kinsania kiamukonganine.

¹⁷Nu bamuvualikizie nsulu zakisimana, nu balukile nkumbu za bukota za mikele, bamuvualikiziezo;

- 18** nu balingile kumusambizia, Samba, Mukota wa baYuda!
- 19** Nu bamususuide kuitoe na tususula, nu bamusuilide matazi, nu bamukomene mazu, nu bamukumbamine.
- 20** Nu gabasilile kumuililika, bamutikizie nsulu zakisimana, nu bamuvualikizie nsulu zage. Nu bendile nage buno bamutake.
- 21** Nu bekizie muntu umozi watingaga, atukaga ku masoa, izina iiage, Simona wa mu Kulene, isi wa Alesandelo nu Lufu, buno eke muti wage wa magu.
- 22** Nu bendile nage ku kiziki kiamanagua Gologota, buisulilua buakio buno, Kiziki kia lukungu.
- 23** Nu bamunusizie maku masambikua na kansembia buno anue: tondo ntamanune.

Bekutaka Yesu ku Muti wa Magu.

Mat. 27:33-56; Lk. 23:33-49; Yoana 19:17-37.

- 24** Nu bamutakile ku muti wa magu, nu babeganizie nsulu zage, bazesile mbale, buno na muntu na muntu notola kikizi,
- 25** Nu gabeide buse nkungu isatu, nu bamutakile ku muti wa magu.
- 26** Nu kuabezaga masanzo masanzilue buno, MUKOTA WA BAYUDA.
- 27** Nu bamutakile na beibi babili; umozi ku kuboko kuage kua seidume, nu ungo ku kuboko kuage kua seikazi.
- 28** Buno masanzo mazindilile buno, aganzilue na bagi.
- 29** Nu bansania batingaga bamulingaga, batengezietengezie matoe mabo, nu batendile bune, E! wasambulaga numba za kukumbamina, nu ku bindi bisatu nti wazobaka,
- 30** iyonie lino, nu igezie ku muti wa magu.
- 31** Nu bubo basankoga banene bamuililikile buabo buabo nu basanzi, nu batendile bune, Onezie bango; tondo ntanavuama kuiyonia wenyene.
- 32** Klisto, Mukota wa baSalele; kasi eigezie ku muti wa magu, buno tumone nu tukatizie. Nu babo batakilue nage nubo bamulingile.
- 33** Nu gabeide nkungu mutuba zakuka kuabezaga kapilo ku kisi kinsania aba nu ku nkungu mubula.
- 34** Nu ku nkungu mubula Yesu alalukile neiyuki inene, Eloi, Eloi, lama sabachthani? buisulilua bua bubo, Kalaga wane, Kalaga wane, kubuni kuwande-kelela?
- 35** Nu bango babezaga bemana buigi, gabongule ku bubo, batendile bune, Akumana Eliya.

³⁶Nu umoji eitumine lubilo, akatile luata, aluiyazizie na maku mabezaga makali, nu abikilemo ku musumbo, nu amunusiziemo, nu atendile bune, Musigazi tanga; tulole ndi Eliya avue kumukumbia.

³⁷Nu Yesu alilile neiyuki inene, nu eidekanizie.

³⁸Nu nsulu za numba za kukumbamina zatikile bibe bibili, kutukila kuigulu nu gansi.

³⁹Nu wozo mukota wa bakoloboyo, wabezaga wemana buigi nage, gamonine eidekania, atendile bune, Lebelebe muntu wono abezaga Muana wa Kalaga.

⁴⁰Nu kuabezaga bakikulu balolaga bulazi; kubeli kuabezaga Malia Magadala, nu Malia, nina wa Yakobo muto wa Yose, nu Salome;

⁴¹ubabo, bamuyangile nu kumukambila ku Galela, nu bango beingi bendile gamozi nabo ku Yelusalema.

Bese Babika Yesu ku Nsinda.

Mat. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Yoana 19:38-42.

⁴²Nu gabuabeide buse muigolo, bubuno buabezaga busi bua kulongeka, kuabezaga kuse kuasigala kindi kimozi na ku busi bua sabato.

⁴³Yosefu wa Alimataya muntu munene wa lusu lua nango, wono walindilaga bukota bua Kalaga avule; nu endile na ngini ku Pilato; nu asegitse kitumba kia Yesu.

⁴⁴Nu Pilato angamine kubuno esakua; amanine wozo mukota wa bakoloboyo nu amubuzizie bune, Ndi akua kalazi.

⁴⁵Nu gasambalidue na wozo mukota wa bakoloboyo, akasile Yosefu kikio kitumba.

⁴⁶Nu akunzile nsulu zezo zabota, akibikile mu nsinda zabezaga muikozi; nu akukide ikozi inene ku muingilo wa nsinda.

⁴⁷Nu Malia Magadala, nu Malia, nina wa Yose balilile kuko kubamubika.

Malako 16

Kuyuka kua Yesu Bakuzi.

Mat. 28:1-15; Lk. 24:1-49; Yoana 20:1-23.

¹Nu gatingile busi bua sabato, Malia Magadala, nu Malia, nina wa Yakobo, nu Salome, bakunzile bulago, buno bende kumubongiabo,

²Nu kumukelo nunse mu busi butangi buizinga, bavule ku nsinda gasanukile kisongo kia busi.

³Nu batendeine buabo buabo bune, Nazi watutikizie ikozi ku muingilo wa nsinda?

- ⁴Nu gabalolile, bamonine ikozi liasila kutukibua: nullo liabezaga inene nunse.
- ⁵Nu beingide mu nsinda, bamonine ku musikila abezaga ikala ku lulenge lua kuidume, abezaga avuala nsulu zenga; nu bangamine.
- ⁶Nuwe abatendile bune, Tamunangama; mukulonda Yesu muNazaleta, watakilue, ayuka: nteli gano: lolazi, kiziki kibamubikagile.
- ⁷Tondo endazi, tendazi beigisibua bage nu Petelo buno, alinga kubatanga ku Galela; kuko ukubamumoneko, anga buabatendile.
- ⁸Babasile kumbuga beitumine lubilo kutuka ku nsinda; kubuno bagilimine nu bangamine: nu tabatendile muntu wampa; kubuno bakuaga boba.
- ⁹Gayukile Yesu mu nindunindu busi butangi buizinga, alingile kumonekako na Malia Magadala, wozo watikagia basumbu mutuba kamo.
- ¹⁰Nu wozo endile nu asambalide babo babezaga nage; gababezaga bekulila bubibu.
- ¹¹Nu gongule babano buno, eli na kalamo, nu amumonako, tabakatizizie.
- ¹²Nu kusila kua bubo amonekileko na bango bantu babili na kingo kilungi, nu babezaga bakuenda kuisoa.
- ¹³Nu babo bendile, nu basambalide bango; tondo tabakatizizie.
- ¹⁴Nu kusila kua bubo amonekileko na babo ikumi nomozi gabaliaga; nu abazugide kubuno ku kutakatizia kuabo nu ku bubibu bua mitima zabo, kubuno tabakatizizie babo bamumonineko gayukaga.
- ¹⁵Nu abatendile bune, Endazi mu kisi kinsania, musambale musagu musoga ku kibumbua na kibumbua.
- ¹⁶Wozo wakatizia nu kubatizibua nti onibua; tondo utakatizia nti asungibua.
- ¹⁷Nu tulolesio tutuno tuayangane na bakukatizia; kuizina liane batikie basumbu; batende kuingo mitendezi;
- ¹⁸nu bakakata ku nzoka, nu ndi bakanua buganga, tabukabeita nunse; nu bakabika maboko gantata ga basambi, nu bakona.

Yesu Esenda M uigulu.

Lk. 24:50-53; M isako 1:6-11.

- ¹⁹Umpanga, Mukota Yesu, kusila kua kutenda nabo, asekeidue muigulu, ekeide ku kuboko kua seidume kua Kalaga.
- ²⁰Nu babo bendile, nu basambede kunsania, nu Mukota akitile nabo, nu kulikokomezia idagi lilio na tulolesio tuayangaine nalio. Amena.

Luka

Luka 1

Musagu Musoga Wasanzilue na Luka. Iyuki Itangi.

- ¹Kubuno bantu beingi babikile maboko mabo kukulumizia bitondo bia wozo musagu biazindilila munkatini mueitu
- ²anga bubatuekeidego babo bamonaga nu bakiti beidagi,
- ³nunne namonine buno buli busoga, kubuno nayangile wozo musagu nunse kutukila ku kulinga kuago, kukusanzila mukota Teofilo;
- ⁴buno umenyinine nunsania malagi mawigisizibue.

Kubutua kua Yoana Mubatizi Kuatendilue nti Ntebutua.

- ⁵Wakalazi mu indi bia Helode, mukota wa Yudaya; kuabezaga sankoga umozi, izina liage Zakalia, mu kibombo kia Abiya; nu mukazi wage abezaga umozi wa ku bana bamukazi ba Alona, izina liage. Elizabeta.
- ⁶Nubo babili babezaga beisanana ku Kalaga, banzile makakizio mansania ma Mukota kuteli neitondoki.
- ⁷Nu tababezaga na muana, kubuno Elizabeta abezaga mugumba, nubu babili babezaga bese bakungu.
- ⁸Nu gakitaga mulimo wa busankoga ku Kalaga, mu kikanga kiage,
- ⁹anga buabezaga lukita lua busankoga, abasile buno eingile mu numba za kukumbamina za Mukota nu agulumizie aliga.
- ¹⁰Nu musanganano unسانيا wasegaga kumbuga ku nkungu zakugulumizia aliga.
- ¹¹Nu mugenzi wa Mukota wamubaside, nu emanine kibe kia kuidume kia kayulo ka kugulumizia aliga.
- ¹²Nu Zakalia gamumueineko azangilezangile, nu akule boba.
- ¹³Tondo wozo mugenzi wamubuide bune, Zakalia, ntunakua boba: kubuno masego mobe mongubua, nu mukikulu wobe Elizabeta abute muana wamulume, nu wamuinike izina buno, Yoana.
- ¹⁴Nu wabe na mbogimbogi nu klelele; nu beingi bakabogaboga mu kubutua kuage.
- ¹⁵Kubuno akaba munene kua Mukota, nu ntakanua maku aba bingo bilubaba; nuwe elyale na Muuza Wasililila, kutukila munda za nina.
- ¹⁶Nu akagalukia bengi mu baIsalele ku Mukota Kalaga wabo.

- ¹⁷Nuwe akalinga kuenda luabusio luage mu muuza nu mu magala ma Eliya, kugalukia mitima za beisibo ku bana babo, nu kugalukia banani ku munge ma beisanana; nu kubika bantu kayikayika ku Mukota.
- ¹⁸Nu Zakalia abuide mugenzi bune, Buni bunamenye bubuno? kubuno nise mukungu, nu mukikulu wane nuwe ese mukungu nunse.
- ¹⁹Nu mugenzi amutendile bune, Nne u Gabulie ukuemanaga ku Kalaga; nunne nasingilue buno nitende nobe, nu kukusambalila misagu zeno misoga.
- ²⁰Unguilila, ukuba kaluma, ntuavuame kutenda aba nu busi bukaba bubuno, kubuno ntuakatizia malagi mane, nu makazindilila ku nkungu zamo.
- ²¹Nu bantu balindilaga Zakalia, nu bangamine na buizizizie mu numba za kukumbamina.
- ²²Nu gatukile, ntavuamine kutenda nabo: nu bamenyine buno amona ku kalolesio mu numba za kukumbamina; atendaga nabo na maboko tugu, bubo bamenyine buno eseli kaluma.
- ²³Nu gasilile bindi bia kukita kuage, endile ku numba zage.
- ²⁴Nu kusila kua bibio bindi mukikulu wage, Elizabeta, eikile iyimi; eibisile miezi itano, nu atendile bune,
- ²⁵Bubuno buankitila Mukota andola, buno antikie nsoni zane ku bantu.
- ²⁶Nu ku muezzi wa mutuba mugenzi Gabulie asingilue na Kalaga kuenda ku muino ku Galela, izina liago Nazaleta,
- ²⁷ku mukinga umozi wabezaga ntemenya wamulume, wandagua na Yosefu wa numba za Davidi, nu izina lia wozo mukinga liabezaga Malia.
- ²⁸Nu mugenzi wamuvuilide, wamutendile bune, Samba uwe wakitua mponga, Mukota eli nobe, wakitua mponga kutinga bango bakikulu banyobe.
- ²⁹Tondo angamine kuidagi lilio, nu akengeide buno kusambizia kukizi kukuno?
- ³⁰Nu mugenzi wamutendile bune, Ntunakua boba Malia; kubuno wakitua mponga na Kalaga.
- ³¹Unguilila, uwe weke iyimi, nu wabute muana wamulume, wamuinike izina buno YESU.
- ³²Nu wono akaba munene, nu akamanua Muana wa wozo Uli Kuigulu nunse: nu Mukota Kalaga akamukasa kisumbi kia buangato, kiesi Davidi:
- ³³nu akangata numba za Yakobo nkiko zitanakuzinda; nu bukota buage tabunakuzinda.

³⁴Nu Malia abuide mugenzi bune, Buni buabe bubuno, kubuno nsimenya wamulume?

³⁵Nu mugenzi wamutendile bune, Muuza Wasililila akuvuile, nu magala ma Wozo Uli kuigulu nunse: makukukile anga kilimelime: kubuno wozo wasililila wabutue kuobe amanue Muana wa Kalaga.

³⁶Unguulila, Elizabeta mubuto wobe, ekile iyimi lia muana wa mulume mu bukungu buage; ese miezi mutuba, wozo wamanagua mugumba.

³⁷Kubuno takuli butanakulungana ku Kalaga.

³⁸Malia atendile bune, Nili mukiti wa Mukota; nu bubo buwantendile bumbele. Nu mugenzi amusigile.

Malia Ekuvua Kulola Elizabeta.

³⁹Mu nkungu zezo, Malia azanzukile nu asasizie kuenda ku kisi kia miduko, mu muino wa Yuda;

⁴⁰nu eingide mu numba za Zakalia nu asekeide Elizabeta.

⁴¹Nu gongule Elizabeta ku musekelo wa Malia, muana eikulunguide munda; nu Elizabeta eiyazizibue na Muuza Wasililila;

⁴²nu alalukile neiyuki inene, nu atendile bune, Wakitua mponga kutinga bango bakikulu banyobe, nu muana wobe wakitua mponga.

⁴³Buni buambela bubuno, buno nina wa Mukota wane anvuile?

⁴⁴Kubuno ganungua ku musekelo wobe, nu muana eikulungula munda zane na mbogimbogi;

⁴⁵nu mbogimbogi ku wozo wakatizizie; kubuno bubo buabuidue na Mukota buzindilile.

⁴⁶Nu Malia atendile bune,

Malia Ekuganuna Kalaga.

Mutima wane ukuganuna Mukota,

⁴⁷Nu muuza wane wasila kubogaboga ku Kalaga Monia wane.

⁴⁸Kubuno alolile lukita lua mukiti wage: Kutukila lelo bibuti binsania bikamana buno, wakitua mponga.

⁴⁹Kubuno wozo uli na magala ankitila bunene; Nu izina liage lili liasililila.

⁵⁰Nu kiombo kiage kili ku bibuti na bibuti kubabo Bakumukua boba.

⁵¹Akitile magala na kuboko kuage; Akegezie bekuikotia mu makengelo ma mitima zabo.

⁵²Atikizie bangati ga bisumbi biabo bia buangato, Nu kusakika basigulila.

⁵³Embukia babo bakuaga na nzala busoga; Nu enzia bagumi tabeli na kampa.

⁵⁴Akasizie mukiti wage, Isalele,

⁵⁵Buno akuile Abalahama kiombo nu kikanga kiage ku nkiko zitanakuzinda.
(Anga buatendile ku batateisue).

⁵⁶Nu Malia eikeide nage miezi isatu, nu asubizie ku numba zage.

Kubutua kua Yoana Mubatizi.

⁵⁷Gakukile nkungu za kubuta kua Elizabeta abutile muana wamulume.

⁵⁸Gongule beida bage nu kikanga kiage buno Mukota amukuila kiombo nunse,
babogilebogile nage.

⁵⁹Gakukile bindi kinana, bavule kumonesia wozo muana; nu batundaga
kumuinika izina lieisi, Zakalia.

⁶⁰Nu nina atendile bune, Tabubo; tondo akuinikua Yoana.

⁶¹Bamutendile bune, Takuli muntu umozi mu kikanga kienyu ukumanagua
izina lilino.

⁶²Nu batendile isi na maboko buno, bamenye buamumane.

⁶³Nu atundile lubabu lua kusanza nu asanzile buno, izina liage lili Yoana. Nu
bansania bangamine.

⁶⁴Nu kazanga kongo kanua kage kakandukile nu lulami luage luakandukile, nu
alingile kutenda, aganuine Kalaga.

⁶⁵Nu bansania babezaga beikala buigi nabo bakule boba: nu misagu zezo
zakukile ku kisi kinsania kia miduko za Yudaya.

⁶⁶Nu bansania babunguleko babubikile mu mitima zabo, batendile bune, Wozo
Muana abe buni? Kubuno kuboko kua Mukota kuabezaga nage.

⁶⁷Nu isi, Zakalia iyeide na Muuza Wasililila, nu alenganizie bune,

⁶⁸Aganunue Mukota Kalaga wa Isalele; Kubuno avuila bantu bage; Nu
kubakulula,

⁶⁹Nu atuzanzulila iyega lia lonio. Mu numba za Davidi mukambi wage.

⁷⁰(Anga buatendile ku tunua tua balengania babezaga wakalazi),

⁷¹Lonio luatutikia mu maboko ma beiti beitu nu ku maboko ma bansania
batusomba;

⁷²Buno akuile batateisue kiombo. Nu kukengela idagano liage liasililila.

⁷³Nu kilumbilo kialumbide tateisue Abalahama,

- ⁷⁴Akatukasa ndi tona mu maboko ma beiti beitu nti tuamukitila kuteli boba.
- ⁷⁵Mu kusililila nu mukuisanana kueli bindi binsania mu kalamo keitu.
- ⁷⁶Nu uwe muana, wamanue mulengania wa Wozo Uli Muigulu nunse: Kubuno walinge kuenda luabusio lua Mukota kukunga nzila zage;
- ⁷⁷Kukasa bumenyinino bua lonio ku bantu bage. Mu kusigililua kua misako za buagi buabo.
- ⁷⁸Ku kiombo kia Kalaga weitu, Mu kiengi kiatukile kuigulu nu kutusanina.
- ⁷⁹Kusanina bansania beli mu kapilo nu mukilimelime kia lukuo; Nu kusondelezia magulu meitu mu nzila za bubobeledo.
- ⁸⁰Nu wozo muana akulile, eitide na magala mu muuza, nu abezaga mu kalula aba mu busi bualolesizibue ku balsalele.

Luka 2

Kubutuakua Yesu.

Mat. 1:18-25; 2:1; Yoana 1:14.

- ¹Ku bindi bibio mulembe watukile ku Kaisa Augusto, bunu kisi kinsania kisanzue meina.
- ²Lilio liabezaga isanzo lia kulinga ulilio isanzo liabezaga mu nkungu za Kuilino, mukota wa Sulia.
- ³Nu bantu bansania bendile kusanzua, na muntu na muntu mu muino wage.
- ⁴Nu Yosefu bubo nuwe atukile ku Galela, kutuka ku muino wa Nazaleta, nu endile ku Yudaya, mu muino wa Davidi wamanagua Betelehema, kubuno abezaga muntu wa numba nu kikanga kia Davidi;
- ⁵buno asanzue na Malia, kubuno amuandile, nuwe abezaga neiyimi.
- ⁶Nu gabeikede kuko, kindi kiage kia kubuta kiakukile.
- ⁷Nu abutile muana mutangi wamulume; nu amugondile neisusi, nu amuyombekizie mu sanduku zalilaga mu nyama, kubuno takuamonekile kiziki mu numba za bageni.

Balangi ba Mikoko Bekuvua Kulola Yesu.

- ⁸Nu mu kisi kikio muabezaga balangi ba mikoko bazilangaga mu kindi.
- ⁹Nu mugenzi wa Mukota wababaside kitangala besi, nu malebo ma Mukota mabasanine kunsania: nu bakule boba nunse.
- ¹⁰Nu mugenzi wabuide bune, Tamunakua boba; kubuno namuvuila na musagu musoga wa mbogimbogi nene zikaba ku bantu bansania:

- ¹¹kubuno abutua lelo mu muino wa Davidi, U Monia, Klisto Mukota.
- ¹²Nu kakano keli kalolesio kumuli: bunu muamone muana agondua neisusi, ayombekibua mu sanduku zaliaga mu nyama.
- ¹³Nu kazanga kongo gababezaga na wozo mugenzi, iyombo lia muigulu liavule, nu liaganuine Kalaga, nu batendaga bune,
- ¹⁴Lutanuno ku Kalaga wa muigulu nunse, Nu bubobeledo ku kisi nu ku bantu bamutananzia.
- ¹⁵Nu gabeide migenzi zasubia kuigulu, babo balangi batendeine, bune, Tuendazi ku Betelehemu, nu kumona ku bubo buabako, buatumenesia Mukota.
- ¹⁶Nu basasizie kuvua, nu bamonine ku Malia nu Yosefu nu muana mu sanduku zalilaga mu nyama.
- ¹⁷Nu gabamumonineko, nu basambeide misagu zibatendagua za wozo muana.
- ¹⁸Nu bansania gabongule ku bubo bangamine ku bubo bubabulagua na balangi.
- ¹⁹Tondo Malia akengede bitondo bibino binsania nu abibisile mu mutima wage.
- ²⁰Nu balangi basubizie nu batanuine Kalaga ku bitondo binsania bibonguleko nu bibamonineko.

Yesu Ekumonesibua.

Luka 1:59.

- ²¹Nu gakukile bindi kinana bia kumumonesia, einikilue izina bunu, YESU, anga buatendagua na mugenzi nti nteba muiyimi.
- ²²Nu gakukile bindi bia kuengibua ku mulembe wa Mose bendile nage ku Yelusalema, kumukasana ku Mukota
- ²³(anga buasanzilue ku mulembe wa Mukota bunu, Na muana na muana mutangi wamulume wabutua amanue bunu, wasililila ku Mukota),
- ²⁴nu kukasana kisansa anga buatendilue mu mulembe wa Mukota bunu, Nkulimba ibili aba bilinga bibili.

Simeona Ekukasana Yesu ku Kalaga.

- ²⁵Nu kuabezaga muntu umozi mu Yelusalema, izina liage Simeona; nu wozo abezaga wisanana nu mukatizia, nu alindilaga mbogimbogi za balsalele: nu Muuza Wasililila abezaga gantata gage.
- ²⁶Nu akengelesizibue na Muuza Wasililila bunu, ntakue ndi ntemona ku Klisto wa Mukota.
- ²⁷Nuwe avule ku numba za kukumbamina asondelezizibua na Muuza: nu babo bamubuta bavule na Muana Yesu mu numba, bunu bamukite anga buabezaga lukita lua mulembe,

²⁸nu wenyene amulelile mu maboko mage, nu aganuine Kalaga, nu atendile bune,

²⁹Mukota, kano kaluma itabizia mukiti wobe ende, Anga buwatendile, mu bubobeledo;

³⁰Kubuno meiso mane mamona ku lonio lobe,

³¹Lulo luwalongekile ku bansania;

³²Luli Kiengi kikasana ku baBilongo, nu malebo ku bantu bobbe, baIsalele.

³³Nu isi nu nina bangamine na bitondo biatendagua;

³⁴nu Simeona abakitile mponga, nu atendile nina Malia bune, Unguilila, wono muana abikua bunu asigulizie nu kusakika beingi beli mu baIsalele; nu kuba kakengelezio kakatendua.

³⁵Nu uwenyene bupanga buakusumite ku mutima wobe; bunu makengelo ma mitima za beingi malolesibue.

Ana Ekuganuna Yesu.

³⁶Nu kuabezaga mulengania umozi wa mukikulu Ana, muana wa Fanuele, muntu wa kilongo kia Ase (abezaga mukungu nunse, abezaga na wamulume miaka mutabalamo kutukila bukinga buage,

³⁷nu abezaga musigala miaka zakuka makumi kinana nuinazi), nu ntatukaga mu numba za kukumbamina, aganunaga mu kindi nu mu musu, ntaliaga tondo asega.

³⁸Mu nkungu zezo aganuine Kalaga asambalilaga bansania balindilaga bukuluza bua Yelusalema musagu wage.

³⁹Nubo gabasilile kuzindilizia ikakizio lia mulembe wa Mukota, basubizie ku Galela, kuabo ku muino wa Nazaleta.

⁴⁰Nu muana akulile, nu abeide na magala, eizeide na munge: nu mponga za Kalaga zabezaga gantata gage.

Yosefu nu Malia nu Yesu Beli Kuisuluko lia Kalaga.

⁴¹Nu bamubuta bendaga muaka na muaka ku Yelusalema, ku kisagulo kiesuluko.

⁴²Nu gabezaga ese miaka ikumi nu ibili, bendile anga buabezaga lukita lua kisagulo;

⁴³nu gasilile bibio bindi, basubizie, nu wozo muana Yesu asigeide ku Yelusalema; nu bamubuta tabamenyine bunu asigala;

⁴⁴tondo bakengeide bunu abezaga na banyage mu lugendo, nu batingizie busi bumozu mu nzila; nu bamulondile mu mibuto zage nu mu banyage:

⁴⁵nu gabatamumonineko, basubizie ku Yelusalema, kumulonda.

⁴⁶Nu kusila kua bindi bisatu bamumonine mu numba za kukumbamina, abezaga eikile gansi gasamba basozi, abonguililaga nu kubabuzia mbuzio:

⁴⁷nu babo bansania bamunguililaga bangamine na bumenyinino buage, nu ku kuakula kuage.

⁴⁸Nu bamubuta, gabamonine ku bubo bangamine; nu nina amubuide bune, Muana wane, kubuni kuwatukitila bubuno? nne nu so tuakulondaga na kabebe.

⁴⁹Nu abatendile bune, Kikizi kimuandondelaga? Ndi tamuizi buno buantanana kuikala mu numba za Tatane?

⁵⁰Tondo tabamenyinine buabatendaga.

⁵¹Nuwe endile nabo ku Nazaleta, nu abanzile; nu nina abikile bitondo binsania mu mutima wage.

⁵²Nu Yesu abeide na menge nu akulile, nu atananizizie Kalaga nu bantu.

Luka 3

Bulongeki bua Yoana Bualongekede Yesu.

Mat. 3:1-12; Mk. 1:1-8; Yoana 1:6-8, 15-36.

¹Mu muaka wa ikumi neitano wa kuangata kua Tibelio Kaisa; nu Pontio Pilato abezaga muangati wa Yudaya, nu Helode muangati wa Galela, nu Filipino muto wage muangati wa Itulaya, nu Takoniti, nu Lusania muangati wa Alibene,

²nu Anasa nu Kayafa babezaga basankoga banene, idagi lia Kalaga Iiabase Yoana muana wa Zakalia mu kalula,

³Nu abasile ku kisi kinsania kili buigi na Yadene, asambalaga kubatizibua kua kuiyana kuisigililo lia misako za buagi;

⁴anga buasanzilue mu mukanda wa malagi ma mulengania Yesaya bune, Iyuki lia muntu likulaluka mu kalula, Kungazi nzila za Mukota, Isiazi matingilo mage,

⁵Mpinga na mpinga zizazibue, Nu muiduko na muiduko ukagezibua. Nu gatimba gakeisibua. Nu nzila zitutulututulu nti zikeisanana;

⁶Nubo bansania bamone ku lonio lua Kalaga.

⁷Nuwe abuide musanganano babatizibue nage bune, Inyue kikanga kia mpoma nazi wamutendile buno, mutine bongoa bukavua?

⁸Kolamazi biguma bia kuiyana nu tamukengele kutenda mubenyene buno, tuli na Tateisue Abalahama kubuno Kalaga anavuama kubasizia Abalahama bana mu makozi mamano.

⁹Kano kaluma isaga liabikua gansi na miti: nu muti unsania utakolama biguma bisoga nti wasesua nu nti weisua mu keiya.

¹⁰Nu musanganano wamubuzizie bune, Tukite buni?

¹¹Nu abakuide bune, Muntu uli na nsulu ibili, akase wozo uteli na kampa; nu wono uli neidia akite bubo lingo.

¹²Nu lingo bandelelombe bavule kubatizibua, nu bamubuide bune, Musozi tukite buni?

¹³Nu ababuide bune, Tamutikie kampa kutinga bumuakakizizibue.

¹⁴Nu bakoloboyo bamubuzizie bune, Tukite buni, nuisue? Nu ababuide bune, Tamubenge muntu umozi nu tamumukandike bitondo; lingo mube na mbogimbogi na lukalilo lueinyu lumukuligua.

¹⁵Nu galindilaga bantu bubo buabe, nu bantu bansania bakengeide mu mitima zabo misagu za Yoana, buno embe we U Klisto;

¹⁶Yoana akuide bansania bune, Lebelebe nkumubatizia na mazi; tondo wozo wavue antinge, nsiatananina kukandula mizigi za bisalapata biage: nu akamubatizia na Muuza Wasililila nu keiya:

¹⁷nu lueli luage luli mu kuboko kuage, nuwe akengia mulungu wage nunse, nu akakundamania mumpunge wage mu kigenge kiage, tondo akagisia mpepa mu keiya katakuzimaga.

¹⁸Nu wono abanine mano meingi, nu kubasambalila musagu musoga;

¹⁹tondo mukota Helode, azugidue nage ku kabamba ka Helodia mukazi wa muto wage, nu ku bubu bunsania buakitaga Helode,

²⁰atalikide bubuno lingo gantata ga bunsania, akandile Yoana mu kikando.

Yesu Ekubatizibua.

Mat. 3:13-17; Mk. 1:9-11.

²¹Gabeide bantu bansania basila kubatizibua, Yesu nuwe abatizizibue, nu asegaga, nu igulu liakanduidue,

²²nu Muuza Wasililila agelile gantata gage mu mubili wa kiskusania kia nkulimba, nu iyuki liatukile muigulu bune, Uwe uli Muana wane, Ngoli zane, nakomana nobe.

Kibuti kia Yesu Klisto.

²³Nu gabeide Yesu akuka miaka makumi masatu, alingile kuigisia, bamukengeide buno eli muana wa Yosefu, muana wa Eli,

²⁴muana wa Matata, muana wa Lewi, muana wa Meleke, muana wa Yana, muana wa Yosefu,

- ²⁵muana wa Matatia, muana wa Amasa, muana wa Nahuma, muana wa Eseli, muana wa Nagei,
- ²⁶muana wa Mata, muana wa Matatia, muana wa Simi, muana wa Yoseke, muana wa Yoda,
- ²⁷muana wa Yoana, muana wa Lesa, muana wa Zelubabela, muana wa Salatiele, muana wa Neli,
- ²⁸muana wa Meleke, muana wa Adi, muana wa Kasama, muana wa Elemadama, muana wa Eli,
- ²⁹muana wa Yose, muana wa Elieze, muana wa Yolima, muana wa Matata, muana wa Lewi,
- ³⁰muana wa Simona, muana wa Yuda, muana wa Yosefu, muana wa Yona, muana wa Eleyakima,
- ³¹muana wa Melea, muana wa Mena, muana wa Matata, muana wa Natana, muana wa Davidi,
- ³²muana wa Yese, muana wa Obede, muana wa Boaza, muana wa Salamona, muana wa Nasona,
- ³³muana wa Aminadaba, muana wa Ani, muana wa Heselona, muana wa Pelese, muana wa Yuda,
- ³⁴muana wa Yakobo, muana wa Isaka, muana wa Abalahama, muana wa Tela, muana wa Nako,
- ³⁵muana wa Seluga, muana wa Leu, muana wa Pelege, muana wa Ebe, muana wa Sela,
- ³⁶muana wa Kanana, muana wa Apakasade, muana wa Seme, muana wa Noa, muana wa Lemeke,
- ³⁷muana wa Metusela, muana wa Enoke, muana wa Yelede, muana wa Mahalalele, muana wa Kanana,
- ³⁸muana wa Enosa, muana wa Sete, muana wa Adama, muana wa Kalaga.

Luka 4

Satana Ekulindika Yesu.

Mat. 4:1-11; Mk. 1:12-13.

- ¹Nu Yesu ezazizibue na Muuza Wasililila, asubizie kutuka Yadene, nu asondelezizibue na Muuza mu kalula,
- ²alindikilue na Liabo, u Satana. Nu atingizie bindi makumi manazi ntalile, nu gasilile bindi bibio akule na nzala.

³Nu Liabo, u Satana, amubuide bune, Ndi uwe u Muana wa Kalaga, kakizia ikozi lilino libe kampampa.

⁴Nu Yesu amubuide bune, Buasanzilue bunu, muntu ntanalama na kampampa tugu.

⁵Nu amubakamizie kuigulu, nu amulolesizie makota mansania ma kisi mu nkungu imozi,

⁶Nu Liabo, u Satana, amubuide bune, Nakukase buangato bunsania nu lutanuno luamo: kubuno nageiduebo, nu ninakasa gunkutundabo.

⁷Umpanga ndi wankumbamina binsania nti biabe biobe.

⁸Nu Yesu amuakuide bune, Buasanzilue bunu, Kumbamina Mukota Kalaga wobe, nu nti wamukitila wenyene.

⁹Nu amusondelezizie ku Yelusalema, nu amubikile gantata ga mutondo wa numba za kukumbamina, nu amubuide bune, Ndi uwe u Muana wa Kalaga, iyise gansi tanga;

¹⁰kubuno buasanzilue bunu, Akakizie migenzi zage zikulange;

¹¹nu, Bakueke mu maboko mage, Unavua kuikuka kugulu kuobe kuikozi.

¹²Nu Yesu amutendile bune, Buasanzilue bunu, Ntulindike Mukota Kalaga wobe.

¹³Nu gasilile kumulindika, Liabo, u Satana, alekanukile nage mu nkungu zezo.

Yesu Ekusubia ku Galela.

Mat. 4:12-16; Mk. 1:14.

¹⁴Nu Yesu asubizie mu magala ma Muuza Wasililila ku Galela; nu musagu wage wasambeidue ku ndenge insania za kuko.

¹⁵Nu eigisizie mu numba ningi zabo za musanganano, nu aganuinue na bansania.

Yesu Eli mu Musanganano wa Nazaleta.

¹⁶Nu abasile ku Nazaleta, kuko kuakuzizibue; nu anga buabezaga lukita luage, eingide mu numba za musanganano mu busi bua sabato, nu emanine nu asomine.

¹⁷Nu bamukasile mukanda wa mulengania Yesaya nu gakanduide mukanda, amonine kiziki kiasanzilue bune,

¹⁸Muuza Wasililila wa Mukota uli gantata gane, Kubuno ambongezie muambo bunu nisambale musagu musoga ku bazambi: Nu Ansingile bunu, nisambalile bakandua musagu wa bukandulua. Nu biuku bimone, Nu kukandula bakandua,

¹⁹Nu kusambala muaka wa mponga za Mukota.

²⁰Nu alimbile mukanda, nu agusubanizizie ku mukambi, nu eikeide: nu bansania babezaga mu musanganano bamulolile.

²¹Nu alingile kubabula bune, Lelo isanzo lilino liazindilila mu matuzi meinyu.

²²Bansania bamulongekeide nu bangamine ku malagi ma mponga matukile mu kanua kage: nu batendile bune, Ndi wono ta muana wa Yosefu?

²³Nu wono abatendile bune, Lebelebe muambule musumo wono, Munganga eiyonie: tungule buwakitaga mu Kapenuma bukite lingo gano mu kueinyu.

²⁴Nu atendile bune, Lebelebe nkumubula buno, Takuli mulengania ukuanzua kuabo.

²⁵Tondo lebelebe nkumubula buno, Kuabezaga misigala mingi mu baIsalele mu bindi bia Eliya, mu nkungu zakandilue igulu miaka isatu nu miezi mutuba, nu kuabezaga munganda mu kisi kinsania;

²⁶nu Eliya ntingilue ku umozi wa kubeli, tugu ku Selefata mu Sidona, ku wozo mukikulu wabezaga musigala.

²⁷Lingo kuabezaga beiya bibali beingi mu Isalele bindi bia mulengania Elisa; aba takuli umozi wa kubeli wengezibue, tugu Namana muntu wa Sulia.

²⁸Nu bansania mu numba za musanganano gabongule ku bubo bongilue;

²⁹nu bazanzukile, nu bamuimbizie mu muino, nu babakamine nage gantata ga muiduko wozo wabezaga wobakua ga muino, buno bamusindike mu mpembue.

³⁰Tondo Yesu atingile gabasamba nu endile.

Yesu Ekuvua ku Kapenuma, nu Ekutikia Basumbu ba Nsese.

Mk. 1:23-26.

³¹Nu abasile ku Kapenuma; muino wa Galela. Nu abeigisizie busi bua sabato:

³²nu bangamine na megisia mage; kubuno idagi liage liabezaga na buangato.

³³Nu mu numba za musanganano muabezaga muntu umozi wabezaga na musumbu wa nsese, nu alalukile mueli neiyuki inene bune,

³⁴Kia! buni butuli nobe, Yesu muNazaleta? ndi wavule buno utubigie? nakumenya buno, uwe uli Wasililila wa Kalaga.

³⁵Nu Yesu amuzugide, nu atendile bune, Ikala kibibi, nu umutuke. Nu wozo musumbu gamugusizie munkatini muabo, amutukile, nu ntamukitile buampa.

³⁶Nu bansania bangamine nunse, nu batendeine bune, Idagi ikizi lilino? kubuno ekubakakizia na buangato nu magala, buno basumbu ba nsese babatuke.

³⁷Nu misagu zage zakukile ku ndenge insania za kuko.

Yesu Ekonia Ninabiala wa Petelo nu Bango Bantu Beingi.

Mat. 8:14-17; Mk. 1:29-38.

³⁸Nu atukile mu numba za musanganano, nu eingide ku numba za Simona. Nu ninabiala wa Simona abezaga neisusila inene; nu bamusegile buno amonie.

³⁹Nu emanine buigi nage, nu azugide isusila; nu liamulekeide: nu kazanga kongo azanzukile nu abakitide.

⁴⁰Nu geidile busi, bamuvuilide na bansania babezaga na nsambo za nkita ningi; nu abikile maboko mage gantata ga muntu na muntu nu abonezie.

⁴¹Nu basumbu beingi babatukile, balalukile nu batendile bune, Uwe uli Muana wa Kalaga. Nu abazugide buno tabatende, kubuno bamumenyine buno eli Klisto.

⁴²Nu gakeide busi, atukile nu endile ku kiziki kia kalula: nu musanganano wamulondile, nu babasile kuko kuabezaga, bamusubizie buno ntanenda.

⁴³Tondo ababuide bune, Buatunganana nisambale musagu musoga wa bukota bua Kalaga muingo mino: kubuno nasingilue.

⁴⁴Nu asambeide mu numba ningi za musanganano za mu Galela.

Luka 5

Yesu Ekuita Biena Bingi.

Yoana 21:6-8.

¹Gabeide musanganano wamutimbikania nu bonguililaga idagi lia Kalaga, nuwe abezaga emana buigi na kiziba kia Genesaleta,

²nu amonine ku mato mabili, mabezaga ku mutili wa kiziba: tondo bazubi bakimine, nu basugulaga tukila tuabo.

³Nu eingide mu buato bumozu buabezaga bua Simona, nu amutendile buno, ende buigi na ku mutili. Nu eikeide mu buato nu eigisizie misanganano.

⁴Nu gasilile kutenda, atendile Simona bune, Enda geiziba nu muise tukila tueinyu nu muzube biena.

⁵Nu Simona amuakuide bune, Mukota tuakitile mulimo munene mu kindi kinsania, tondo tatuitile kena: tondo kuiyuki liobe nkuenda kuzuba lingo.

⁶Nu gabakitile bubo, beitle biena bingi, nu tukila tuabo tuatikile;

⁷nu balambizizie banyabo maboko babezaga mu bungo buato, buno bavue kubakasia. Nu bavule nu beizazizie mato mabili, nu mabezaga buigi na kukoka.

⁸Nu gamonine Simona Petelo ku bubo, akomeine Yesu mazu, nu amubuide bune, Mukota, tuka kundi; nne nili muagi.

⁹Kubuno bangamine nage, nu babo babezaga gamozi nage, ku kitondo kia biena bingi bibeitle;

¹⁰nu Yakobo nu Yoana bana ba Zebedayo babezaga banyage na Simona, Nu Yesu atendile Simona bune, Ntunakua boba; kutukila kano kaluma wazube bantu.

¹¹Nu gababulutile mato mabo ku mutili, basigile binsania nu bamuyangile.

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga na Bibali.

Mat. 8:2-4; Mk. 1:40-44.

¹²Nu beikeide mu muino umozi, bamueine ku muntu umozi muiya bibali: nu gamueine ku Yesu, aguide bukukumania, nu amusegile, nu atendile bune, Mukota, ndi watunda, unavuama kunengia,

¹³Nu Yesu alambizie kuboko kuage, nu itubizie kueli, nu amubuide bune, Natunda; wenge. Nu kazanga kongo bibali biage biatukile.

¹⁴Nu amukakizizie buno ntasambalile ungo muntu: tondo enda, nu widolesie ku sankoga, nu ukasane ku kuengibua kuobe, anga buakakizizie Mose, kuba bulongeki kubeli.

¹⁵Tondo musagu wage wakukile ku biziki binsania; nu misanganano mingi zavule kumunguilila, nu konibua nsambo zabo.

¹⁶Tondo endile kusega mu kalula.

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga Wakaka Biganza.

Mat. 9:2-8; Mk. 2:1-12.

¹⁷Nu busi bumozu Yesu eigisizie baFalese nu ngatu za mulembe nu babo batukile ku mino za Galela, nu za Yudaya, nu wa Yelusalema; nu magala ma Mukota mabezaga nage buno, onie.

¹⁸Nu bavule beka muntu umozi ga mugu wabezaga na lusambo lua kugilimina: nu balondile gabamungizizia buno bamubike lisa nage.

¹⁹Nu tabamenyine gabamubika, kubuno bantu babezaga beingi, babakamine gantata ga mutondo, nu bamubasizie geitengu na mugu wage munkatini muabo lisa na Yesu.

²⁰Nu gamenyine bukatizio buabo, amubuide bune, Wamulume, misako za buagi buobe zasigililua.

²¹Nu basanzi nu baFalese bakengede buno, Nazi wozo ukulinga Kalaga? Nazi unavuama kusigilila misako za buagi uteli Kalaga wenyene?

²²Tondo Yesu amenyine makengelo mabo, atendile bune, Kubuni mukukengela bubo mu mitima zeinyu?

²³Buni buatinga busoga, kutenda buno, Misako za buagi buobe zasigililua, aba kutenda buno, Zanzuka nu wende?

²⁴Tondo inyue mumenye buno, Muana wa muntu eli na buangato mu kisi kusigilila misako za buagi (abuide musambi wagiliminaga), nkukubula bune, Emanuka, nu weke mugu wobe, nu wende kuobe ku numba.

²⁵Nu kazanga kongo emanukile gabasamba, nu azanzuide wozo mugu wiyombekaga gago, nu endile kuage ku numba, aganuine Kalaga.

²⁶Nu bansania bangamine, nu baganuine Kalaga; nu bakule boba, nu batendile bune, Tuamona lelo ku butemonekaga kubo lingo.

Kumanua kua Matayo.

Mat. 9:9; Mk. 2:13-14.

²⁷Nu kusila kua bubo endile, nu amonine ku mundelelombe wamanagua Lewi, abezaga eikile ku mulimo wa kuligia idigo, nu amubuide bune, Nyange.

²⁸Nu asigile binsania, nu azanzukile nu amuyangile.

Yesu Ekutenda na baFalese.

Mat. 9:10-17; Mk. 2:16-22.

²⁹Nu Lewi akitile kisagulo kinene muage mu numba: nu bandelelombe beingi nu bango bantu balile nabo.

³⁰Nu baFalese nu basanzi babo babezaga na miango na beigisibua bage, batendile bune, Kubuni mukulia nu kunua na bandelelombe nu bagi?

³¹N u Yesu abatendile bune, Utakusamba ntaneiyanina musakizi; tondo babo bakusamba.

³²Nsiavule kumana beisanana tondo bagi buno beiyanie.

³³Nu bamubuide bune, Kubuni beigisibua ba Yoana nu beigisibua ba baFalese bakugila nu kusega; tondo bobe bekulia nu bekunua.

³⁴Nu Yesu ababuide bune, Ndi munavuama kugizia beida ba musongi, nkungu zibeli na musongi?

³⁵Tondo bindi biavue gatikibue musongi ku babo, nu bagile mu bindi bibio.

Musumo wa Nsulu nu wa Tutembe.

Mat. 9:16, 17; Mk. 2:21, 22.

³⁶Nu abeisile ungo musumo: Takuli muntu umozi unalanda kibe kia nsulu za mubalabala ku nsulu za mukungio; nu ndi kikio kibe kia nsulu za mubalabala kiatika, nu kibe kia mubalabala takinalingimana na zezo za mukungio.

³⁷Nu takuli muntu ukongolaga maku meituba mu tutembe tukulu; bubo maku meituba nti mabugia tuto tutembe, nu mamu maku nti makubuka, nu tutembe tuto nti tuabiga.

³⁸Tondo buatunganana kubika maku meituba mu tutembe tuto.

³⁹Nu takuli muntu unanua maku ma masongo nu kutunda lingo maku meituba; kubuno anatenda buno, ma masongo meli masoga.

Luka 6

Yesu Ekutenda bua Busi bua Sabato.

Mat. 12:1-8; Mk. 2:23-28.

¹Mu busi bua sabato, atingile mu masoa ma mabela; nu beigisibua bage bakalile mabela, nu kumalia, kumapikisa mu maboko.

²Tondo baFalese bamozi bababuide bune, Kubuni kumukukita butakulungana ku mulembe busi bua sabato?

³Nu Yesu abakuide bune, Ndi tamuasomine buakitile Davidi, gabezaga akukua na nzala, we, nu bango babezaga nage;

⁴eingide mu numba za Kalaga, nu atolile kampampa kako ka kalolesio, akatolile nu akakasile banyage, kako katakulungana ku mulembe kulibua na beteli basankoga.

⁵Nu abatendile bune, Muana wa muntu eli mukota wa busi bua sabato.

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga Wakaka Kuboko Busi bua Sabato.

Mat. 12:9-14; Mk. 3:1-6.

⁶Nu gabeide bungo busi bua sabato, eingide mu numba za musanganano nu eigisizie: nu kuabezaga muntu umozi woma kuboko kua seidume.

⁷Nu basanzi nu baFalese bamulolile buno, ndi onie bubo busi bua sabato; buno embe banamusongela.

⁸Tondo amenyine makengelo mabo; nu abuide wozo muntu wabezaga woma kuboko bune, Zanzuka, nu wemane munkatini muabo. Nu azanzukile nu emanine kima.

⁹Nu Yesu abatendile bune, Nkumubuzia buno ndi buakulungana ku mulembe kukita busoga, aba kukita bubu mu busi bua sabato? konia muntu, aba kumubigia?

¹⁰Nu akakile bansania meiso, nu abuide wozo muntu bune, Lambia kuboko kuobe, nu akulambizie, nu kuabeide kugimagima anga kokungo.

¹¹Nubo bongilue nunse; batendeine buabo buabo buno, buni butukita Yesu.

Yesu Ekusombola ku Beigisibua Bage Ikumi na Babili.

Mat. 10:2-4; Mk. 3:13-19.

¹²Nu mu bindi bibio, endile kusega ku muiduko; akesizie ntende kindi kinsania ekusega Kalaga.

¹³Nu gakeide busi, amanine beigisibua bage; nu asombueide ikumi nu babili gabasamba, abenikile buno basingua:

¹⁴Simona, einikilue izina buno, Petelo, nu muto wage Andele, nu Yakobo, nu Yoana, nu Filipino, nu Batolomayo,

¹⁵nu Matayo, nu Toma, nu Yakobo muana wa Alafayo, nu Simona wamanagua Zelote,

¹⁶nu Yudasa muana wa Yakobo, nu Yudasa Isakaliote, uwamugabuide;

¹⁷nu gendile nabo, nu emanine nabo ga kiziki kia kibitabita, nu musanganano munene wa bantu bansania batukile ku Yudaya, nu ba ku Yelusalema, nu kuntungo za Tula nu Sidona, nu bavule kumunguilila, nu kuonibua ku nsambo zabo;

¹⁸nu babo bakuaga na basumbu ba nsese bonezibue.

¹⁹Nu musanganano unsania batundile kuitubia kueli; kubuno magala mabezaga meki mabasa mueli nu mabonezie bansania.

Kutenda kua Yesu ku Muiduko.

Mat. 5:1-8.

²⁰Nu alambulide beigisibua bage meiso, nu atendile bune, Mbogimbogi kumuli inyue bazambi; kubuno bukota bua Kalaga buli bueinyu.

²¹Mbogimbogi kumuli inyue bakukuana nzala kano kaluma: kubuno muaseke.

²²Mbogimbogi kumuli inyue bakalingua nu kusombua na bantu, nu mukalekanuka na mikundamano zabo, nu bakamuzugila, nu tabakamumona neipiko, ku kabamba ka Muana wa muntu.

²³Bogazibogazi busi bubo, nu kutumatuma na mbogimbogi, kubuno lukalilo lueinyu lusoga luli lunene muigulu: kubuno beisibo basungizie lingo balengania.

²⁴Tondo kabebe kumuli inyue bagumi! kubuno muasila kumona mutali weinyu.

²⁵Kabebe kumuli, inyue bakuseka kano kaluma kubuno mukasulunana nu mukalila.

²⁶Kabebe kumuli inyue, kungua mukuganunua na bantu bansania! kubuno bubo ubuakitile beisibo ku balengania ba buza.

²⁷Tondo nkumubula inyue bekungua; Tundazi babo bamusomba, nu kitazi busoga ku babo bekumusomba.

²⁸Kitazi babo bekumusuilila mponga, nu segelazi babo bekumulinga.

²⁹Nu wozo wakulibula lugizi kuitama mugalukizie lio lingo; nu wozo wakutikia ikoti lia gantata, nti wamukasa lia munda.

³⁰Kasa na muntu na muntu ukukusega; nu wozo ukukunyaga biobe ntumubuziebio lingo.

- ³¹Nu anga bubo bumukutunda bantu kumukitila, ububo nuinyue bumubakitila.
- ³²Nu ndi mukubatunda bakumutunda mutali mukizi umunamona? Kubuno bagi bekutunda babo bekubatunda.
- ³³Nu ndi mukukita busoga ku babo bakumukita busoga, mutali mukizi umunamona? Kubuno bagi bekukita bubo nubo.
- ³⁴Nu ndi inyue muambia bango nu kulemanina kumona kena kubeli mutali mukizi umukumona? Kubuno bagi bakuambania buabo buabo, buno basubizibue lingo.
- ³⁵Tondo tundazi bamusomba, nu bakitilazi busoga nu kubambia, tamulemanine buno bamulige; nu mutali weinyu wabe munene, nu muabe bana ba Wozo Uli Muigulu; kubuno eli na kiombo ku bantu batakumusima nu babi.
- ³⁶Mube na kiombo, anga buli Soinyue na kiombo.
- ³⁷Tamusungie; buno munavua kusungibua; tamukande, buno munavua kukandua: sigililazi, nuinyue muasigililue:
- ³⁸kasanazi, nuinyue muakasue; kilindiko kiyala, kiatutubizibua, kiatengezibue, kiakubukile, bantu bamukase ga bibelo bienyu. Kuko kumukulindika ukuko kumukalindikua.
- ³⁹Nu abeisile musumo: Ndi kiuku kinavuama kusondelezia kingo kiuku? ndi bubeli babili tabanakoloka mu muzinga?
- ⁴⁰Muigisibua ntatinga musozi wage: tondo na muigisibua na muigisibua wazindilizia nti akaba anga musozi wage.
- ⁴¹Buni bukulola kikolokolo kili mu liso lia munyobe, nu ntukumona ku lubabu luli mu liso liobe?
- ⁴²Buni bunavuama kutenda ku munyobe bune, Munane vua tanga nkutikie kikolokolo kili mu liso liobe, nu uwenyene ndi ntukumona ku lubabu luli mu liso liobe? Uwe muengelezi, tikia tanga lubabu luli mu liso liobe, nu nti ubunavuama kutikia kikolokolo kili mu liso lia munyobe.
- ⁴³Kubuno takuli muti musoga unakolama biguma bibi: aba muti mubi kukolama biguma bisoga.
- ⁴⁴Kubuno muti na muti ukumenyua ku biguma biago. Kubuno bantu tabanakola biguma bia figi ku muti wa mikele, aba kukola biguma bia mizigi ku mikele.
- ⁴⁵Muntu musoga muisuku lia mutima wage mukutuka bitondo bisoga; nu muntu mubi muisuku lia mutima wage mubi mukutuka bitondo bibi: kubuno bukukengela mutima nti ubukutenda kanua.
- ⁴⁶Kubuni mukumana buno, Mukota, Mukota, nu tamukukita bunkutenda?

⁴⁷Na muntu na muntu ukuvua kundi, nu kungua ku malagi mane, nu kumanza, nkamulolesia bualingimana nabo:

⁴⁸alingimana na muntu ukubaka numba, ombile gansi nunse, nu abikile kibanza gantata ga luanda: nu muiyalo wavule, nu wazigubile na magala, tazatengiletengile; kubuno zobakilue busoga.

⁴⁹Tondo wozo ukungua, nu ntakita, nkamulingimania na muntu wobakile numba zage gantata ga bilongo geteli kibanza; nu muiyalo wazigubile na magala, nu kazanga kongo zaguide; nu kubiga kua numba zezo kuabeide kunene.

Luka 7

Yesu Ekonia Muntu Umozi wa Mukota wa Bakoloboyo.

Mat. 8:5-13.

¹Nu gasilile kutenda bitondo binsania ku bantu, endile ku Kapenuma.

²Nu mukambi umozi wa mukota wa bakoloboyo, abezaga musambi buigi na kukua, nu abezaga amutunda nunse.

³Nu gongule ku musagu wa Yesu, asingile bakulu ba baYuda, kumumana buno avue konia wozo mukambi wage.

⁴Nubo gababasile ku Yesu, bamubuzizie nunse, batendile bune, Buatananina kukitila wono bubo;

⁵kubuno ekutunda kilongo kietu, nu atubakide numba za musanganano.

⁶Nu Yesu endile nabo. Nu gabeide ese buigi na numba zage, wozo mukota wa bakoloboyo asingile beida bage kuage, amubuide bune, Mukota ntuneikutia; kubuno tabunatananina uwe kuingila mu numba zane;

⁷bubo neimuene buno nsiatananina kukuvuila, tondo tenda tugu bukutunda, mu mukambi wane nti onibue.

⁸Kubuno aba nunne nangatua, nu nangata bakoloboyo, nu ndi nabula umozi buno, Enda, nti enda; nu kungo buno, Vua nti avua; nu ku mukambi wane buno, Kita bubo, nti abukita.

⁹Nu gongule Yesu ku bubo, angamine nage, nu atimbukide ku musanganano wamuyangaga, nu atendile bune, Aba ku balsalele nsimonaga lingo ku ungo uli na magala mu bukatizio anga wono.

¹⁰Nu babo basingagua, basubizie ku numba, nu basangile wozo mukambi ona.

Yesu Ekonia Ngomo Imozi za Mukikulu Wabezaga Musigala.

¹¹Nu endile ku muino umozi wamanagua Naina; nu beigisibua bage nu musanganano unsania bendile nage.

¹²Nu gabeide ese buigi na kuisula lia muino, nu kuko kuabezaga kitumba, abezaga ngomo umozi za nina, nuwe abezaga musigala: nu bantu beingi mu wozo muino babezaga nage.

¹³Nu gamumonine Mukota ko, amukuilide kiombo, nu etubizie kueli, nu amutendile bune, Ntunalila.

¹⁴Nu asigeleide nu eitubizie ku sanduku: nu bamuekaga bemanine. Nu amutendile bune, Musikila nkukubula buno, Zanzuka.

¹⁵Nu wozo wabezaga kitumba, azanzukile, nu alingile kutenda. Nu amusubizie ku nina.

¹⁶Nu bansania bakule boba: nu baganuine Kalaga, batendile bune, Mulengania munene atubasila: nu Kalaga alolile bantu bage.

¹⁷Nu musagu wage wakukeine mu kisi kinsania kia Yudaya, nu ku ndenge insania.

Yoana Mubatizi Ekusinga Beigisibua Bage Buno Babuzie Yesu.

Mat. 11:2-6.

¹⁸Nu beigisibua ba Yoana bamusambalide bubo bunsania.

¹⁹Nu Yoana amanine babili ku beigisibua bage nu abasingile ku Mukota Yesu, kumutenda buno, Ndi uwe u wozo wavue, aba ndi tukike ungo?

²⁰Nu gababasile kueli, batendile bune, Yoana Mubatizi atusinga kuguli kutenda buno, Ndi uwe u wozo ukuvua, aba ndi tukike ungo?

²¹Mu nkungu zezo onezie nsambo za nkita na nkita nu atikizie basumbu babi; nu biuku bingi biamonine.

²²Nu abatendile bune, Endazi musambalile Yoana bumuamona kubo nu bumungua kubo; buno biuku bise biamona, nu bitunga bise biatabanga, beiya bibali bengibua, bimbula matuzi bise biungua, bakuzi bayukibua, nu bazambi basambalilua musagu musoga.

²³Nu mbogimbogi ku wozo utakuina mutima nanne.

Yesu Ekutenda Musagu wa Yoana Mubatizi.

Mat. 11:7-15.

²⁴Nu babo basingagua na Yoana bendile, alingile kubula musanganano musagu wa Yoana, ababuide bune, Kikizi kimuendaga kulola ku kalula? lusolu lukutengatenga na lumpumpu?

²⁵Muendile kulola kikizi? muntu wavuala nsulu zabota? Unguililazi, bantu bavuala nsulu zabota, nu bakulamaga na mbogimbogi, beli bakota.

²⁶Tondo muendile kulola kikizi? Ndi mulengania? E, nkumubula buno, wozo watinga mulengania.

²⁷Wono uwasanzilue bune, Unguililazi, nalinga kusinga mugenzi wane, Ukalinga kukunga nzila zobe.

²⁸Nkumubula bunu, Mu babo babutilue na bakikulu takuli umozi watinga Yoana: tondo wozo uli mukeke mu bukota bua Kalaga amutinga.

²⁹Nu bansania bongule ku bubo nu bandelelombe batendile bune, Kalaga eli eisanana, kubuno babatizizibue ku bubatizio bua Yoana.

³⁰Tondo baFalese nu ngatu za mulembe basombile luango lua Kalaga, nu tababatizizibue nage.

³¹Tondo nkalingimania bantu ba kibuti kikino na kikizi?

³²Balingimana bana beikile kuisoko, nu bekubula; nu kutenda bune, Tuamu-idide mpengu nu tamuaminine; nu tuamulilide na kasina nu tamuigombile ga makuba.

³³Kubuno Yoana Mubatizi avule ntaliaga kampampa nu ntanuaga maku: nu mukutenda bunu, eli na musumbu.

³⁴Muana wa muntu ekulia nu ekunua; nuinyue mukutenda bunu, eli kiliagundu, nu munuzi, nu muida wa bandelelombe nu bagi.

³⁵Nu munge makubingibua ku bana bage bansania.

Yesu Ehulia mu Numba za muFalese.

³⁶Umozi ku baFalese amutundile bunu, alie nage, nu eingide mu numba za wozo muFalese, nu alile nage.

³⁷Nu mukikulu umozi wa mu wozo muino, abezaga muagi; nu gamenyine bunu esalia ku numba za muFalese, amuvuilide na kabongelo ka alabasata muko muabezaga bulago.

³⁸Nu emanine kumbusa kuage buigi na magulu mage, alilile, nu alingile kumogia ku magulu na bisozi biage, nu kumunyonyona na nzuili zage, nu kumuma ku magulu mage nu amubongezie bulago.

³⁹Gamonine wozo muFalese wamumanine kulia nage, atendile mu mutima wage bunu, Songo muntu wono abezaga mulengania, songo anamenyine nazi mukikulu weitubia kueli nu eli na lukita lukizi, kubuno eli muagi.

⁴⁰Nu Yesu amutendile bune, Simona, nili na bumozzi buakukubula. Nu atendile bune, Musozi tenda tugu.

Musumo wa Muntu Umozi Mukasani wa Nsombi.

⁴¹Kuabezaga muntu umozi mukasani wa nsombi abezaga na nsombi na bantu babili: umozi abezaga na nsombi za falanga nkama itano nu ungo makumi matano.

⁴²Kubuno tababezaga na kena ka kuliga, abasigilide bubeli babili: nazi kubeli wamutundile bubibu?

⁴³Simona amuakuide bune, Nkukengela wozo wasigililua nunse. Yesu amubuide bune, Watenda buligo.

⁴⁴Nu agalukile kuabezaga mukikulu, nu atendile Simona bune, Ndi wamona ku mukikulu wono? Neingide mu numba zobe, nu ntunkasile mazi ma koga ku magulu: tondo wono anunizie ku magulu na bisozi, nu kumanyonyona na nzuili zage.

⁴⁵Ntuamumine: tondo wono naganeingilila lelo mu numba ntendekela kumuma ku magulu.

⁴⁶Ntuambongezie muambo kuitoe: tondo wono ambongezie ku magulu na bulago.

⁴⁷Kubuno nkukubula bunu, misako za buagi buage zasigililua kilo zinaba mingi; kubuno ekutunda nunse: tondo we wasigililua ku bukeke ekutunda bukeke.

⁴⁸Nu abuide mukikulu bune, Misako za buagi buobe zasigililua.

⁴⁹Nu babo baliaga nage batendeine bobenyene bune, Nazi wono ukusigilila misako za buagi?

⁵⁰Nu atendile wozo mukikulu bune, Bukatizio buobe buakonia: enda na bubobeledo.

Luka 8

Yesu Ekonia Bantu ba mu Galela Nsambo,

¹Nu kusila kua bubo, wono endile mu mino minene nu mikeke, kusambala nu kukukia musagu musoga wa bukota bua Kalaga, nu babo ikumi na babili babezaga nage,

²nu bakikulu bamozi bonezibue basumbu babi nu nsambo: Malia wamanagua Magadala, watikizibue basumbu mutuba kamo,

³nu Yoali mukikulu wa Kuza, mulangi wa bikulo bia Helode, nu Susana, nu bango beingi bamukitilaga na bikulo biabo.

Musumo wa Muyiki wa Mbutu.

Mat. 13:1-23; Mk. 4:1-20.

⁴Nu musanganano munene wamukundamanine, nu bantu ba muino na muino bamuvuilide, nu abeisile musumo bunu:

⁵Muyiki wa mbutu endile kuyika mbutu zage: nu gaziyikile; imozi zakolokile mu ntungo mua nzila; nu zanyantilue na magulu, nu tuzoni tua kuigulu tuazilile.

⁶Ingo zakolokile gantata ga luanda; nu zalingile kuasa, nu zomine, kubuno tagabezaga gatontelua.

⁷Nuingo zakolokile mu mikele; nu mikele zasile nazo kiandindi, nu zazilimbanizie.

⁸Nuingo zakolokile ga bisogo bisoga, nu gazakulile, nu zakolamine biguma mambizi lukama. Nu gasilile kutenda bubuno, alalukile neiyuki inene buno, Wozo uli na matuzi makunguilila nti unguilila.

⁹Nu beigisibua bage bamubuzizie buisulilua bua wozo musumo.

¹⁰Nu abakuide bune, Inyue umuakasilue munge makumenya tukungu tua bukota bua Kalaga: tondo ku bango mu misumo; buno bakumona tabamone, nu bakungua tabamenyinine.

¹¹Bubuno ubuisulilua bua wono musumo: Mbuto zili idagi lia Kalaga.

¹²Nu babo beli mu ntungo mua nzila ubabo bekungua; nu Liabo, u Satana, nti avua kutikia lilio idagi mu mitima zabo buno banavua kukatizia nu konibua.

¹³Nu babo beli gantata ga luanda, ubabo bekungua, bekusekela lilio idagi na mbogimbogi; nu tabeli na mizi, bakukatizia ku nkungu nkeke, nu bekukindua ku nkungu za malindiko.

¹⁴Nuzo zakolokile mu mikele, ubabo bongule ku lilio idagi, nu bekuenda nu bababazibua na tubebe nu bugumi nu mbogimbogi za kalamo kakanu, nu tabakukolama biguma biazindilila.

¹⁵Tondo zezo zakolokile mu bisogo bisoga, zili anga bantu beli na mitima za bulili nu misoga, nu gabekungua kuidagi lilino, nti balikokomezia, nu bekukolama na komanizia.

Musumo wa Kiengi.

Mat. 5:15, 16; Mk. 4:21-23; Lk. 11:33.

¹⁶Nu takuli muntu, gunagulumizia kasuku, nu kukakukila na kiuki, aba kukabisa kungsi kua mugu; tondo akukabika gantata ga meza, bubo bansania bekuingila nti bamone ku kiengi kiako.

¹⁷Kubuno takuli kena kabisilue, katakabisulua; nu takuli katendagua ku kakungu, katakongubuako.

¹⁸Idangazi na bumukunguako: kubuno uli na kena, akakasua; nu uteli na kena, akatikibua kako kakukengela buno eli nako.

Bantu Bakasuaga ku Kabamba ka Yesu.

Mat. 12:46-50; Mk. 3:31-35.

¹⁹Nina nu bato bage bamuvuilide, tababasile buigi na kueli kubuno kuabezaga musanganano munene.

²⁰Nu asambalidue na bantu buno, Nyoko nu bato bobbe bemana kumbuga, bekutunda kukumonako.

²¹Tondo abatendile bune, Mane nu bato bane ubabano bekungua kuidagi lia Kalaga, nu kulikita.

Yesu Ekubotia Bimpumi bia Mazi.

Mat. 8:23-27; Mk. 4:36-41.

²²Nu eingide mu buato na beigisibua bage: nu abatendile bune, Tusokazi ku lisilia lia kiziba; nu bendile,

²³tondo gabendaga eiyombekile ku tulo: nu kisoa kinene kiavule mu kiziba; nu buato buiyeide na mazi, nu babezaga na kabebe.

²⁴Nu bamuendeide, nu bamuyukizie, batendile bune, Mukota, Mukota, tuakua. Nu ayukile, nu azugide kisoa nu bimpumi bia mazi; nu biasilile, nu kuolile nunse.

²⁵Nu ababuzizie buno, Bukatizio bueinyu buli kuni? Nu bakule boba, nu bangamine, batendeine buabo buabo bune, Wono eli nazi, aba kisoa nu mazi nti bikumuanza?

Yesu Ekonia Muntu Wabezaga na Basumbu ku Kisi kia baGelasa.

Mat. 8:28-34; Mk. 5:1-17.

²⁶Nu babasile ku kisi kia baGelasa, kiabezaga buigi na Galela.

²⁷Nu gatukile mu buato, akulumeine na muntu umozi wa wozo muino nu abezaga na basumbu; nu bindi bingi ntavualaga nsulu, aba ntikalaga lingo mu numba, umpanga ku nsinda.

²⁸Nu gamonine ku Yesu, alalukile bubibu, nu aguide ku magulu mage, nu atendile neiyuki inene bune, Nili buni nobe, Yesu, Muana wa Kalaga Uli Muigulu? Nkukulumbizia buno, ntumbabazie.

²⁹Kubuno akakizizie wozo musumbu atuke mu wozo muntu. Kubuno amubabazagia mambizi meingi; nu akandagua na mizigi za biuma nu azisesaga nu atinaga mu kalula mu magala ma wozo musumbu.

³⁰Nu Yesu amubuzizie bune, Izina liobe? nu amutendile bune, Legioni; kubuno ingidue na basumbu beingi.

³¹Nu bamusegile buno ntabakakizie buno bende mu muzinga.

³²Nu kuko kuabezaga muimba muingi wa ngulube waliaga ku muiduko: nu bamusegile buno abakakizie beingile mu wozo muimba. Nu abakasile buangato.

³³Nu babo basumbu batukile mu muntu wozo, nu beingide mu muimba wa ngulube: nu wozo muimba wa ngulube wakumbile mu mpembue, nu wisisile mu kiziba, nu zakule.

³⁴Nu gamueine balangi bazo ku bubo, batinine, nu basambeide musagu wozo ku muino nu mu masoa.

³⁵Nu bendile kumona ku buabeide: nu bendeide Yesu, nu bamonine ku wozo muntu, watukaga basumbu, eikala ku magulu ma Yesu, avuala nsulu nu eli na minge; nu bakule boba.

³⁶Nu babo bamonaga konibagua babasambalide lukita lonizibue wozo wabezaga na basumbu.

³⁷Nu bantu bansania ba kisi kia Gelasa nu ba buigi nakio bamubuide bune, Tuka ku kisi kietu; kubuno bakule boba nunse; nu eingide mu buato, nu asubizie.

³⁸Tondo wozo muntu watukaga basumbu amusegile buno ende nage: tondo amulagile bune,

³⁹Subia kuobe ku numba, nu usambale bubo buakukitila Kalaga. Nu endile, kusambala bubo bunsania mu muino unsania buamukitide Yesu.

**Yesu Ekonia Muana wa Yailo nu Mukikulu Umozi Wabezaga na Lusambo lua
Mikila Kutukila Miaka Ikumi nu Ibili.**

Mat. 9:18-26; Mk. 5:22-43.

⁴⁰Nu gasubizie Yesu, musanganano wamusekeide na mbogimbogi; kubuno bansania bamulindilaga.

⁴¹Nu muntu umozi izina liage Yailo, amuvuilide, nu we abezaga muangati wa numba za musanganano: aguide ku magulu ma Yesu, nu amusegile buno, ingile muage mu numba;

⁴²kubuno muana wage wa mukazi wangomo, abezaga musambi, abezaga ese muana wa miaka ikumi nu ibili, nu abezaga ese buigi na kukua. Tondo gabezaga asenda musanganano wamutimbikanizie.

⁴³Nu mukikulu umozi, abezaga na lusambo lua mikila miaka ikumi nu ibili, nu agabuide bikulo biage binsania ku basakizi, nu takuli umozi wamonezie,

⁴⁴avule kumbusa kuage, nu eitubizie ku mupimbo wa nsulu zage: nu kazanga kongo zezo mikila zasilile.

⁴⁵Nu Yesu atendile bune, Nazi witubia kundi? Nu bansania batunine, tondo Petelo nu babo babezaga gamozi nage batendile bune, Mukota, musanganano ugukukusindikasingika.

⁴⁶Tondo Yesu atendile bune, Kuli umozi witubia kundi; kubuno nungua magala mankoka kumo.

⁴⁷Nu gamenyine wozo mukikulu buno ntabisama, avule ekuvua agilimina, nu aguide lisa nage nu amusambalide bubo bunsania buitubizagia kueli nu ku bantu bansania nu lukita lonibua kano kazanga.

⁴⁸Nu Yesu amutendile bune, Mukinga wane, bukatizio buobe buakuonia; enda na bubobelelo.

⁴⁹Gabezaga eki atenda, muntu umozi avule atukaga ku numba za muangati wa numba za musanganano, atendile bune, Mukinga wobe alekana; ntunakutia lingo Musozi.

⁵⁰Tondo gongule Yesu ku bubuno, amuakuide bune, Ntunakua boba: katizia tugu, nu onibue.

⁵¹Nu geingide mu numba, ntazigile ungo muntu eingila nage, tugu Petelo, nu Yoana, nu Yakobo, nuisi wa wozo muana nu nina.

⁵²Nu bantu bansania balilaga nsanda nene: tondo Yesu atendile bune, Tamunalila; wono muana ntalekana, tondo eiyombeka tugu.

⁵³Nu bamusekile nunse, kubuno bamenyine buno alekana.

⁵⁴Tondo we, amukatile geikoko, nu alalukile neiyuki inene bune, Mukinga, zanzuka.

⁵⁵Nu apasizie lingo, nu kazanga kongo azanzukile, nu akakizizie buno, bamukase idia.

⁵⁶Nu isi nu nina bangamine nunse; tondo abakakizizie buno tabasambalile muntu wampa bubo buakitua.

Luka 9

Yesu Ekukasa Beigisibua Bage Magala ma Kutikia Basumbu nu Konia Nsambo za Nkita na Nkita.

Mat. 10:1-42; Mk. 6:7-13.

¹Nu amanine babo ikumi na babili, nu abakasile magala nu buangato ku basumbu bansania, nu konia nsambo.

²Nu abasingile buno basambale musagu wa bukota bua Kalaga, nu konia basambi.

³Nu abatendile bune, Tamuende na kena mu nzila, musumbo, aba nsago, aba tumpampa, aba falanga; nu tamueke makoti mabili.

⁴Nu numba insania zimuingilemo, ikalazi muzu nu mumo nti umumuatukile.

⁵Nu ndi bantu tabamusekela nkungu zimuatuke mu wozo muino, nti muatitula mukungu wa ku magulu meinyu kuba bulongeki kubeli.

⁶Nu bendile, nu batimbile mu mino mikeke, kusambala musagu musoga, nu konia basambi kunsania.

⁷Nu gongule mukota Helode ku zezo misagu za bubo bunsania buakitagua angamine; kubuno bamozi batendile buno, Yoana ayuka ku bakuzi;

⁸nu bango bamozi buno, Eliya uwabasa; nu bamozi buno, umozi tugu ku babo balengania ba wikalazi uwayuka.

⁹Nu Helode atendile bune, Nasesile Yoana itoe; tondo nazi wono, unkungua ku misagu zage? alondile buno amumoneko.

Kusubia Kua Basingua ba Yesu, Yesu Ekulisia Bantu Tununu Tutano.

Mat. 14:13-21; Mk. 6:30-44; Yoana 1:14.

¹⁰Nu gasubizie basingua, bamutendile bunsania bubakitaga. Nu endile nabo bobenyene ku muino wa Betesaida.

¹¹Nu gamenyinine bubo, musanganano wamuyangile: nu abasekeide, nu abasambalide musagu wa bukota bua Kalaga, onezie babo beyaninaga konibua.

¹²Nu galingile kuida busi; beigisibua bage ikumi na babili bamuvulide, nu bamutendile bune, Lagana na musanganano buno bende mu mino mikeke nu mu biziki bili buigi, buno embe banamona gabeiymbeka nu kubalia; kubuno tuli mu kalula.

¹³Tondo abatendile bune, Bakasazi kuidia. Nu batendile bune, Tuli tugu na tumpampa tutano nu biena bibili; kasi tuende kubakunzila idia.

¹⁴Kuabezaga bamulume bakuka tununu tutano. Nu atendile beigisibua bage bune, Beikaziizi bibombo bibombo na kibombo makumi matano matano.

¹⁵Nu bakitile bubo, nu babeikazizie bansania.

¹⁶Nu atolile tuto tumpampa tutano nu bibio biena bibili, nu agalamine kuigulu, nu abisegeide, nu abibunguide; nu akasile beigisibua buno bakase musanganano.

¹⁷Nu bansania balile, nu bembukile: nu basongezie nzi zasigeide ikumi nu ibili za zezo mbovu.

Petelo Ekuitabizia Buno, Yesu Muana wa Kalaga.

Mat. 16:13-20; Mk. 8:27-30.

¹⁸Nu gasegaga wenyene, nu beigisibua bage babezaga nage, ababuzizie bune, Musanganano ukumana buno nili nazi?

¹⁹Nu batendile bune, Yoana Mubatizi: tondo bango buno Eliya; nu bango buno, umozi wa ku balengania ba wikalazi u wayuka.

²⁰Nu ababuzizie bune, Tondo mukutenda buno nili nazi? Nu Petelo amutendile bune, Uwe u Klisto wa Kalaga.

²¹Tondo we abakizizie buno, tabasambalile muntu wampa bubuno;

²²atendile bune, Buatunganana Muana wa muntu ababazibue bubibu, nu kusombua na bakulu nu basankoga banene, nu basanzi, nu kuitua, nu kusila kua bindi bisatu ayukibue.

²³Nu atendile bansania bune, Ndi muntu ekutunda kunyanga, eitune wenyene, nu eke muti wage wa magu busi na busi, nu anyange.

²⁴Kubuno ndi muntu ekutunda konia kalamo kage nti akakazimizia, tondo unsania wazimizia kalamo kage ku kabamba kane, nti akakonia.

²⁵Kubuno muntu eli na mutali mukizi, ndi angata kisi kinsania, nu kuizimizia wenyene aba kuibigia?

²⁶Kubuno unsania ukankuaga nsoni nu ukakuaga nsoni ku malagi mane, Muana wa muntu nti akamukua nsoni gakavua mu lutanuno luage, nu luelsi, nu lua migenzi zasililila.

²⁷Tondo namubula lebelebe bune, Bamozi bemana gano tabakakua; aba nu gabakamona ku bukota bua Kalaga.

Kugaluka kua Kilungi kia Yesu.

Mat. 17:1-18; Mk. 9:2-8.

²⁸Nu gatingile buigi na bindi kinana kusila kua bubo, endile na Petelo, nu Yoana, nu Yakobo, nu abakamine ku muiduko kusega.

²⁹Nu gabeide esasega kilungi kiage kiagalukizibue, nu nsulu zage zabeide zenga nunse, nu zakelimine.

³⁰Nu bamueine ku bantu babili basambalaga nage, babezaga Mose nu Eliya;

³¹bamonekile mu lutanuno, nu batendile misagu za kukua kuage bulukazindilila mu Yelusalema.

³²Nu Petelo nu banyage bazenzeide na tulo: tondo gabayukile, bamonine ku lutanuno luage, nu babo bantu babili bemana nage.

³³Nu gabalekanukile nage, Petelo atendile ku Yesu bune, Mukota, buli busoga tuikale gano; nu tobakazi nusu isatu; lumozi luobe, nu lumozi lua Mose, nu lumozi lua Eliya, nuwe ntamenyinine buatendaga.

³⁴Nu gatendile bubuno, kuabeide kimpa, nu kiabakukide: nu bakule boba gabeingide mu kimpa.

³⁵Nu iyuki liatukile mu kimpa, liatendile bune, Wono eli Muana wane, Musombolua wane: munguililazi.

³⁶Nu iyuki lilino galiasilile, Yesu amonekileko wenyene. Nubo bekeide kibibi, nu tabasambalide muntu wampa mu bitondo bibio bubamonine kubio.

Yesu Ekonia Muana Wabezaga na Lusambo lua Musumbu wa Nsese. Nu Ekusambalila Beigisibua Bage Kukua Kuage.

Mat. 17:14-23; Mk. 9:14-32.

³⁷Nu gakeide busi bagelile ku muiduko, nu musanganano munene wamukundamanine.

³⁸Nu muntu umozi mu musanganano alalukile neiyuki inene bune, Musozi, nkukusega buno ulole muana wane wamulume; kubuno eli ngomo zane:

³⁹kubuno, akatua na musumbu, nuwe mambizi meingi ekulilaga; nu ekumu-gusagia, nu ekubasaga iyulo, nu ntekumumenkelaga, nu ekumubabazia bubibu.

⁴⁰Nu nasegile beigisibua bobo buno bamutikie: nu tabavuamine.

⁴¹Nu Yesu atendile bune, Inyue kibuti kikio kia busombi, nu kiteli na bukatizio, ndi nkeikalaga neinyu kankanka? Gani gankakutilua? Vua na muana wobe wamulume.

⁴²Nu gavule, musumbu amugusizie, nu amubulubutizie. Tondo Yesu azugide musumbu wa nseese, nu onezie wozo muana wamulume nu amusubizie kuisi.

⁴³Nu bansania bangamine na magala ma Kalaga. Tondo bansania gabangamine ku bunsania buakitile, atendile beigisibua bage bune,

⁴⁴Bikazi malagi mamu mu matuzi meinyu: kubuno Muana wa muntu agabulue ku maboko ma bantu.

⁴⁵Tondo tabamenyinine buatendaga nu buabisilue kubeli, buno tababumenyinine; nu bakule boba kumubuzia buisulilua bua bubo buatendaga.

Yesu Ekutenda Beigisibua Bage bua Muana Muto.

Mat. 18:1-5; Mk. 9:33-37.

⁴⁶Nu balingile kuakanania buabo buabo buno, nazi ukaba munene kubeli.

⁴⁷Tondo Yesu gamenyinine makengelo mabo, atolile muana muto, nu amubikile buigi nage,

⁴⁸nu abatendile bune, Unsanian ukasekela muana wono muizina liane, nti ansekela: nu unsanian wasekela, nti asekelo wozo wansingile: kubuno wozo uli mukeke kumuli, akaba munene.

Yesu Ekutenda Bantu Bakukita Busoga.

Mk. 9:38-40.

⁴⁹Nu Yoana atendile bune, Mukota, tuamonine muntu akutikia basumbu kuizina liobe; nu tuamunanizie, kubuno ntakutuyanga.

⁵⁰Tondo Yesu abatendile bune, Tamumunanie; kubuno wozo utakumutuna nti eli bumozzi neinyu.

Yesu Ekutuka ku Galela.

Yoana 7:2-10.

⁵¹Nu gabeide bindi biage biakusekelua muigulu bise buigi na kukuka, alimbanizie mutima kuenda ku Yelusalema,

⁵²nu alingile kusinga migenzi luabusio luage: nu bendile, nu beingide mu muino wa baSamalia, kumulongekela kiziki.

⁵³Nubo tabamusekeide, kubuno alimbanizie mutima kuenda ku Yelusalema.

⁵⁴Nu gamueine beigisibua bage Yakobo nu Yoana ku bubo, batendile bune, Mukota, ndi ukutunda tukakizie keiya katuke kuigulu nu kugisia bansania anga buakitile Eliya?

⁵⁵Tondo agalukile, abazugide; atendile bune, Buni buli lukita lua mitima zimuli nazo?

⁵⁶Kubuno Muana wa muntu ntavule kuzimizia tulamo tua bantu tondo kutonia. Nu bendile ku ungo muino.

Yesu Ekutenda na Bantu Bekutunda Kumuyanga.

Mat. 8:18-22.

⁵⁷Nu gabendaga mu nzila, muntu umozi amutendile bune, Nakuyange kunsania kuwendage.

⁵⁸Nu Yesu amutendile bune, Mikala zili na matengu, nu tuzoni tua mumpelala tuli na bizumba; tondo Muana wa muntu nteli na kiziki kiakukukika itoe.

⁵⁹Nu atendile ungo bune, Nyange. Tondo atendile bune, Mukota, nkase buangato nende kuisa tatane.

⁶⁰Nu amutendile bune, Siga bakuzi beisane buabo buabo; tondo uwe enda usambale musagu wa bukota bua Kalaga.

⁶¹Nu ungo amutendile bune, Mukota, nakuyange; tondo mpe tanga buangato nende kulaga bantu beli ku numba zane.

⁶²Tondo Yesu amutendile bune, Takuli muntu ukubika maboko mage kukulima, nu kulola lumbusambusa, watananina na bukota bua Kalaga.

Luka 10

Kusingua kua Beigisibua Makumi Mutuba Kamo. Nu Kusubia Kuabo.

Mat. 10:1-42.

¹Kusila kua bubo, Mukota abikile makumi mutuba kamo, nu alingile kusinga babili babili luabusio luage ku muino na muino nu ku kiziki na kiziki, kuakengelaga kuenda wenyene.

²Nu abatendile bune, Matubulo meli meingi, tondo bakambi tabeli beingi; segazi Mukota wa matubulo, buno asinge bakambi mu matubulo mage.

³Endazi; namusinga anga mikoko munkatini mua mboa za mu lubanda.

⁴Tamueke nsago, aba falanga, aba bisalapata; aba tamusekele muntu mu nzila.

⁵Nu numba insania zimuingilage muzo, tendazi tanga bune, Bubobeledo bube mu numba zeno.

⁶Nu ndi muli muana wa bubobeledo, nti bubobeledo bueinyu bube kueli; tondo ndi tamuli, nti buasubie kumuli lingo.

⁷Nu ikalazi mu numba zili bubo, liazi nu nuazi bibamukasa: kubuno mukambi atananina kuligua lukalilo luage. Tamutuke mu zezo numba nu kuenda kuingo.

⁸Nu muino na muino gumuabasage mugo, ndi bamusekela, liazi kuidia libamukase:

⁹nu oniazi basambi beli mumo, nu batendazi bune, Bukota bua Kalaga buse buigi.

¹⁰Tondo muino na muino umuingilage mugo, nubo tabamusekela mumo, nuinyue gamuatinge mu nzila zago tendazi bune,

¹¹Mukungu wa wozo muino weinyu, wabezaga ku magulu meitu, tuagutitula gantata geinyu: tondo menyazi bunu bukota bua Kalaga buse buigi.

¹²Nkumubula bune, Lusungio lua wozo muino lukatinga lua Sodomu mu busi bubo.

Yesu Ekubula Lusungio ku Mino Zikusomba Kalaga.

Mat. 11:20-24.

¹³Kabebe ku Kolazina! kabebe ku Betesaida! songo makitilo manene makitilue kumuli, songo umakitilue ku Tula nu Sidona, songo beyanizie kalazi, banekeide mu nsulu za nsago nu mu luito.

¹⁴Tondo lusungio lua Tula nu Sidona lukaba neibineibi, ku busi bua lusungio kutinga lusungio lueinyu.

¹⁵Nu uwe Kapenuma, ndi ukabakamibua aba kuigulu? ukakegibua ku Kiziki kia Bakuzi.

¹⁶Wamungua nti anungua, nu wamusomba nti ansomba; nuwe wansomba nti asomba wozo wansingile.

¹⁷Nu babo makumi mutuba kamo basubizie na mbogimbogi nunse, nu batendile bune, Mukota, basumbu batuanzile kuizina liobe.

¹⁸Nu abatendile bune, Namonine ku Satana anga nkuba akoloka kutuka kuigulu.

¹⁹Unguulilazi, namukasa buangato bua kunyanta nzoka nu nkutu, nu kuangata muiti: nu takuli kampa kakamuita nunse.

²⁰Tondo tamubogeboge kubuno basumbu bakumuanza; tondo bogazibogazi bunu, meina meinyu masanzua muigulu.

²¹Mu nkungu zezo abogilebogile mu Muuza Wasililila, nu atendile bune, Nkukusima, Tatane, Mukota wa muigulu nu wa kisi, kubuno wabisile bubuno ku beli na munge nu beli na bumenyinino, nu wabulolesizie ku bana; Tatane; kubuno bubo ubuakutananzizie.

²²Nakasilue binsania na Tatane; nu takuli muntu wizi Muana, tugu Isi; nu takuli muntu wizi Isi, tugu Muana, nu unsania Muana ekutunda kumulolesia,

²³Nu agalukile ku beigisibua bage nu abatendile ku lumbisombiso bune, Mbogimbogi ku meiso mamona ku bumukumona kubo:

²⁴Kubuno nkumubula bune, Balengania beingi nu bakota batundaga kumona ku bumukumona kubo, nu tababumueineko; nu kunguilila ku bumukunguilila kubo, nu tababunguleko.

Yesu Ekutenda bua Milembe za Kalaga.

Mat. 22:34-40; Mk. 12:28-34.

²⁵Nu ngatu za mulembe azanzukile buno, amulindike, atendile bune, Musozi, buni bunikita nipiene kalamo katanakuzinda?

²⁶Nu amubuide bune, Mu mulembe muasanzilue buni? ukusoma kikizi?

²⁷Nu amutendile bune, Tunda Mukota Kalaga wobe na mutima wobe unsania, nu mu kalamo kobe kansania, nu na magala mobe mansania, nu mu munge mobe mansania; nu tunda munyobe anga buwitunda uwenyene.

²⁸Nu amutendile bune, Wakula busoga; kita bubuno nu walame.

²⁹Tondo we atundaga kuibingia nu atendile Yesu bune, Banazi banane?

Musumo wa Muntu wa Samalia.

Lk. 7:41.

³⁰Yesu akuide bune, Muntu umozi atukaga ku Yelusalema endaga ku Yeliko; akatilue na banyagi, nu bamutikizie nsulu, nu bamususuide, nu bamusigile ku kalengue.

³¹Nu gabasile sankoga umozi agelaga mu zezo nzila, nu gamumueineko atingilide.

³²Nu muLewi, nuwe gabasilego amumueineko nu atingilide lingo.

³³Tondo, mu Samalia umozi endaga, abasile gago gabezaga wozo; nu gamumueineko amukuilide kiombo,

³⁴nu asigeleide buigi nage, nu akandile biulu biage, abisikile na makiti nu maku; nu amubakamizie ga nyama zage, nu amuekile ku numba za bageni, nu amukungile.

³⁵Nu gakeide busi endile nu asigide wozo nyene numba falanga ikumi neitano, nu amutendile bune, Kunga wono; nn kinsania kiwasegaga ku kumukunga, nti nakukasekio ganasubie.

³⁶Ukukengela buno, nazi gasamba babano basatu, wabezaga muida wa wono wakatilue na banyagi?

³⁷Nu atendile bune, Wono wamukuilide kiombo. Nu Yesu amutendile bune, Enda, nu ukite bubo.

Malata nu Malia.

³⁸Nu gabezaga esenda, abasile mu muino umozi: nu mukikulu umozi izina liage Malata amusekeide mu numba zage.

³⁹Nu abezaga na muto wage wamanagua Malia, ikeide buigi na magulu ma Yesu, nu onguiliaga buatendaga.

⁴⁰Tondo Malata azangagazangaga na mulimo muingi; nu amuvuilide nu atendile bune, Mukota, ndi ntukumona tugu buno muto wane ansiga nkukita mulimo nnenyene? Mubule buno ankasie.

⁴¹Tondo amutendile bune, Malata, Malata, ukulemanina nu ukuzangazanga na bitondo bingi;

⁴²tondo kimozi tugu kikutundua: nu Malia asombola kikio kisoga, nu kiatakatikibua.

Luka 11

Yesu Ekuigisia Beigisibua Bage Bubasegaga.

Mat. 6:9-13.

¹Nu gabeide enda kusega ku kingo kiziki, nu gasilile, umozi wa ku beigisibua bage, amutendile bune, Mukota, tuigisie kusega, anga buigisizie Yoana eigisia beigisibua bage.

²Nu ababuide bune, Kungua muse muasega, tendazi buno, Tateisue, izina liobe liganunue. Bukota buobe buvue.

³Tukase idia lietu busi na busi.

⁴Tusigilile misako za buagi bueitu; kubuno isue tukusigilila muntu unsania misako za buagi buage. Nu ntutuenzie ku malindiko, tondo tonie ku wozo mubi.

Musumo wa Muntu Watundaga Kuenda Kusega Kilemba Kiage Nsombi.

⁵Nu abatendile bune, Nazi gamusamba uli na muida, nu kumuendela mu kindi, nu kumubula bune, Muida, nkase nsombi za tumpampa tusatu;

⁶kubuno muida wane amvuila ekutuka ku lugendo, nu nsili na kena kalie;

⁷nu wozo wabezaga mu numba anatenda bune, Ntunankutia: nigala luibi kalazi; nu neiyombeka na bana bane; nsikuvuama kuyuka nu kukukasa?

⁸Nkumubula bunu, ntayukile bunu akase muida wage, tondo kubuno ntalekeide kumusega ayukile nu amukasile anga buiyaninaga.

⁹Nu nkumubula bunu, Segazi, nu nti muakasue; londazi, nu nti muamone; kokomonazi, nu nti muigulilue.

¹⁰Kubuno unsania ukusega, nti akasue; nuwe ukulonda nti amone; nuwe ukukokomona, nti igulilue.

¹¹Kubuno nazi gamusamba uli neisi nu gakumusega muana wage kampampa, ndi anamukasa ikozi? aba ndi amusega biena, ndi nti anamukasa nzoka?

¹²Aba ndi akumusega iyungu, ndi anamukasa nkutu?

¹³Kubuno ndi inyue bantu babi muizi kukasa bana beinyu nkaso nsoga, embe nu Soinyue lino uli muigulu ndi ntanakasa Muuza Wasililila ku babo bakumusega?

Yesu Ekutikia Musumbu mu Muntu.

Mat. 12:22-37.

¹⁴Nu abezaga akutikia musumbu wa kaluma. Nu gatukile wozo musumbu, wakaluma atendile; nu musanganano wangamine.

¹⁵Tondo bamozi ku beli batendile bune, Akutikia basumbu ku magala ma Balezebula mukota wa basumbu.

¹⁶Nu bango bamulindikile bunu, balondaga kalolesio kakutuka kuigulu.

¹⁷Nuwe, amenyine makengelo mabo, abatendile bune, Na bukota na bukota buidekanukia bubuenyene nti buabigibua; nu numba zidekanukia nti zagoe.

¹⁸Nu ndi Satana eidekanukia wewenyene, buni bunemana bukota buage? kubuno mukutenda bunu, nkutikia basumbu mu magala ma Belezebula.

¹⁹Nu ndi nkutikia basumbu ku magala ma Belezebula, bana beinyu batikie babo ku magala ma nazi? kubuno bobenyene babe ngatu zeinyu.

²⁰Tondo ndi nkutikia basumbu na munue wa Kalaga, kasi bukota bua Kalaga buamuvuila.

²¹Tondo mubibu ndi ekulanga numba zage, biage binsania nti bili busoga;

²²tondo ndi ungo wamutinga avua, nu ndi amukinda, nti amunyaga ngabo insania zakulemanina nuzo, nu bikulo biage nti abibegania.

²³Ndi muntu nteli nanne bumozzi, nti ekuntuna; nu wozo utakukundamania nanne, nti ekubalangania.

Kugaluka kua Mutima Tugu Kuli Bulia Bulia.

Mat. 12:43-45.

²⁴Gatukile musumbu wa nsese mu muntu, endile ku kiziki kitabezaga mazi, nu alondaga gomunua; ntagamonine lingo we atendile bune, Nasubie mu numba zane zinatukaga muzo.

²⁵Nu gavule, amonine numba zayagilua nu zakungua.

²⁶Lingo akavua na bango basumbu mutuba kamo bamutinga bubi; nu bengide mu zezo numba nu beikeide: nu muntu wozo lukita luage luzinda nti luaba lubi kutinga lutangi.

²⁷Nuwe gasilile kutenda bubo, mukikulu umozi alalukile mu musanganano neiyuki inene, atendile bune, Mbogimbogi ku nda zakubutile, nu mabele makumomezie.

²⁸Tondo we atendile bune, Mbogimbogi nunse ku babo bekungua kuidagi lia Kalaga nu kulikokomezia.

Kalolesio ka Yona.

Mat. 12:39-42.

²⁹Nu gabede musanganano wakundamana alingile kutenda nabo bune, Kibuti kikino kili kibuti kibi: kikulonda kalolesio; nu takikakasua kalolesio, tugu kalolesio ka Yona.

³⁰Kubuno anga buabezaga kalolesio ka Yona ku baNinewe, ububo bukaba Muana wa muntu ku kibuti kikino.

³¹Mukikulu mukota wa kungsi akemanuka mu busi bua lusungio na bantu ba kikino kibuti, nu akabasungia: kubuno avule kutuka kungsi kua kisi kungua ku munge ma Solomo; nu gane geli munene watinga Solomo.

³²Nu bantu baNinewe bakeimanuka mu busi bua lusungio na kikino kibuti, nu bakakisungia: kubuno beiyanizie mu kusambala kua Yona, nu gano geli munene watinga Yona.

Musumo wa Kasuku.

Mat. 5:15; Mk. 4:21, 22; Lk. 8:16.

³³Takuli muntu, gunagulumizia kasuku, nu kukabisa ku kiziki kungsi kua numba aba kungsi kua luzi, tondo busoga kukabika gantata ga meza, buno bansania bakuingilamo bamone ku kiengi kiako.

³⁴Kasuku ka mubili keli liso; tondo ndi liso liobe lili isoga nti mubili unsania uli na kiengi; tondo ndi lili ibi, mubili wobe unsania nti uli na kapilo,

³⁵Idange buno kiengi kili muguli kinavua kuba kapilo.

³⁶Umpanga ndi kiengi kiakuka mu mubili wobe unsania, nu ndi ntuli na gango geli kapilo, mubili wobe unsania nti wabe na kiengi, anga bubo bukusanaga kasuku na kiengi kiako.

Yesu Ekutenda ku muFalese nu ku Ngatu za Mulembe.

Nouveau Testament en Kilega

© L'Alliance Biblique de la République Démocratique du Congo.

Mat. 23:13-35.

- 37**Nu gatendaga muFalese umozi amumanine buno alie nage: nu eingide, nu eikeide ga meza;
- 38**Nu wozo muFalese gamuene ku bubo, angamine kubuno ntalingile koga gabezaga ntelia.
- 39**Nu Mukota amutendile bune, Inyue baFalese mukusuga gantata kituma nu lupepe, tondo munda mueinyu muli nsese nu mibi.
- 40**Inyue bikongolo, ndi ta wozo wakitile bia gantata uwozo wakitile bia munda lingo?
- 41**Tondo kasazi nkaso ku bibio bia munda; nu bubo binsania biamusuagile.
- 42**Tondo kabebe kumuli, inuye baFalese; mukukasana kindi kieikumi kia nsiogo nu kinzani, nu binsania, nu mukusiga buisanana nu lutundo lua Kalaga; tondo zezo uzatananina kukitua nu zezo ingo tamuzisige.
- 43**Kabebe kumuli baFalese! kubuno mukuelama kuikala ga bisumbi bitangi mu numba za musanganano, nu kusekelua ku masoko.
- 44**Kabebe kumuli baFalese! kubuno mualingimana na nsinda zitakumonekako, nu bantu bakutinga gantata gazo nu tabakuzimenya.
- 45**Nu ngatu imozi za mulembe amutendile bune, Musozi, kutenda bubo kuli kutulinga.
- 46**Nu atendile bune, Kabebe kumuli inyue ngatu za mulembe! kubuno mukuekia bantu mizigo mizitu zibatanavuama kueka, tondo tamukuzisigeleza na minue zeinyu.
- 47**Kabebe kumuli, kubuno mukobaka nsinda za balengania, nu basoinyue ubabeitile.
- 48**Nu mukulongeka nu mukuitabizia mulimo wa basoinyue: kubuno beitile balengania, nuinyue mukubobakila nsinda.
- 49**Nu bubuno ubuatendile munge ma Kalaga buno, Nkabasingila balengania nu basingua; nu bamozi bakabeita nu kubababazia;
- 50**buno ku kibuti kikino nkasuba mikila za balengania, zabasile kutukila ku kulinga kua kisi;
- 51**kutukila ku mikila za Abele aba ku Zakalia wozo weitilue gasamba kayulo nu numba zasuagibua: nkumubula bune, Zikasubua mu kibuti kikino.
- 52**Kabebe kumuli, ngatu za mulembe! kubuno mukutikia mutandulua wa bumenyinio: inyue tamuvingide, nu muazugide babo batundaga kuingila.

⁵³Nu gatukile gago, basanzi nu baFalese balingile kumutekula bubibu, nu kumusuna buno atende bitondo bingi;

⁵⁴bamulindilaga buno, embe banamukandika bitondo.

Luka 12

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage bua Mugago wa baFalese.

Mk. 8:14-21.

¹Nkungu zezo gakundamene musanganano tununu na tununu nu alingile kutenda na beigisibua bage bune, Idangazi na mugago wa baFalese, ubuengelezi.

²Tondo takuli kimozi kiakukidue, kitakukulua; nu takuli kimozi kiabisilue, kita-kabisulua.

³Umpanga kio kinsania kimuatendaga mu kapilo kikatendua mu kiengi, nu binsania biatendagua mu kutuzi mu numba bikasambalua gantata ga mutondo wa numba.

⁴Nu nkumutenda inyue beida bane, Tamukue babo bakuita mubili boba, nu kusila kua bubo tabanavuama kukita bungo.

⁵Tondo nkumubula wozo umunakua boba: Kuazi wozo boba, ukuita muntu nu kumuisa mu kiziba kia keiya; wozo nti umuakua boba.

⁶Tuzoni tutano tatunakunzua ku sengi ibili? nu aba kamozi takakubililua na Kalaga.

⁷Tondo aba nzuili za matoe meinyu zaganzilue. Tamunakua boba: muli na bukunza bubibu kutinga tuzoni tuingi.

⁸Nkumubula bune, Muntu unsania ukanitabizagia ku bantu, Muana wa muntu nuwe akumuitabizia ku migenzi za Kalaga:

⁹tondo wozo ukantunaga ku bantu nunne nti nkamutuna ku migenzi za Kalaga.

¹⁰Nu muntu unsania ukatendaga bubi ku Muana wa muntu, akasigililua, tondo ukalinga Muuza Wasililila ntakasigililua.

¹¹Nu gabakenda neinyu ku numba za musanganano nu ku bangati, nu ku bakota, tamulemanine bumuakule, aba bumuatende:

¹²kubuno Muuza Wasililila amuigisie mu zezo nkungu bumunatenda.

Musumo wa Muntu Umozi Mugumi.

¹³Nu umozi mu musanganano amutendile bune, Musozi, mbulile zezine buno abeganie ntiko zeitu.

- 14**Tondo amutendile bune, Ugue muntu, nazi wambikile buno nibe ngatu aba mulongania weinyu?
- 15**Nu abatendile bune, Idangazi na kutonia: kubuno kalamo ka muntu takeli mu bikulo bieli nabio.
- 16**Nu abeisile musumo bune, Isoa lia muntu umozi mugumi liakolamine biguma bingi:
- 17**nu alingile kukengela buno, buni bunikita? Kubuno nsili na gakubikila biguma biane?
- 18**Nu atendile bune, Nkukita bubuno: nkusambula bino bigenge, nu nobake bingo binene; nu mumo nabike biguma biane binsania nu bikulo biane.
- 19**Neitende nnenyene muntu wane buno, Use na bingi biwibikila mbiki ku miaka mingi; umunua, nu lia, nu nua, nu bogaboga.
- 20**Tondo Kalaga amubuide bune, U gue kikongolo, mu kindi kikino kia lelo kalamo kobe kakutolua; nu bibino biwibikilaga mbiki biabe bia nazi?
- 21**Ububo buli muntu ukuibikila bikulo biage wenyene, nu ntabe mugumi kua Kalaga.
- 22**Nu atendile beigisibua bage, Nkumubula bune, Tamulemanine mu kalamo keinyu buno, tualie kikizi? aba tuavuale kikizi?
- 23**Kubuno kalamo katinga idia, nu mubili watinga nsulu.
- 24**Kengelazi buno nkulongo, tazikuyika, aba tazikukola; aba tazina busio aba bigenge; nu Kalaga ekuzilisagia: nuinyue muatinga bukunza bua tuzoni!
- 25**Nazi wa kumuli unalemanina kuitalikila ingo nkiko mu kalamo kage?
- 26**Umpanga ndi tamunavuama kitondo kikio kikeke, buni bumukulemanina bingo?
- 27**Kengelazi bukuasa maluba, nu tamakukita mulimo, aba tamakulukaga; tondo nkumutenda bune, Aba Solomo mu lutanuno luage lunsania ntavualikizibue anga busoga bua limozi lia mamu.
- 28**Ndi Kalaga ekuvualikia bisugu bia masoa, biligo lelo, nu lubi bikutebua mu ngulumina za keyia, ndi ntanamuvualikia inyue beli basosu mu bukatizio bueinyu?
- 29**Tamulonde bumualie, aba bumuanue, aba tamulemanine bibio.
- 30**Kubuno ubukulonda babilongo bansania ba kisi kinsania: tondo Soinyue eizi bibio bimukuiyanina.
- 31**Londazi tanga bukota bua Kalaga, nu muatalikilue binsania.

³²Tamunakua boba, inyue kibombo kikeke; kubuno Soinyue amonine buno, buli busoga kumukasa bubo bukota.

³³Kunziazi bimuli nabio, nu mubikasane; ikitilazi nsago zitakubiga, isuku lita-kutengatenga mu meigulu, kiziki kitanavuama kuika muibi aba gabitanatetua na kagembe.

³⁴Kubuno kiziki kili isuku lieinyu, ugago gakaba mitima zeinyu.

Yesu Ekulolesia Beigisibua Bage Kuvua Kuage kua Mabili.

Mat. 24:37-25:30.

³⁵Bibunda bienyu bilinde, nu tusuku tusane;

³⁶nuinyue lingimanazi na bantu bekulindila mukota wabo, buno gakavua esatuka kuisonga; gakazumia ku luibi, nu nti bamuigulile kazanga kongo.

³⁷Mbogimbogi ku bakambi, bakusangua bekukika mukota wabo! Lebelebe nkumubula bune, Akeiyigala nu kubasekela kuidia, nu akavua kubakambila.

³⁸Ndi abase ku nkungu za mulangi wa babili, aba wa basatu, nu basanga bubo, mbogimbogi ku bakambi babano.

³⁹Tondo menyazi buno, songo nyene numba anumenyaga nkungu zavue muibi, anakesezie ntende, nu ntanalekelede numba zage kusambulua.

⁴⁰Bubo nuinyue mube kayikayika; kubuno Muana wa muntu akavua mu nkungu zimutakukengela.

Musumo wa Mulangi wa Bikulo.

⁴¹Petelo atendile bune, Mukota, ndi ukuisa musumo wono kutuli, aba ku bansania?

⁴²Nu Mukota amubuide bune, Nazi mukambi mukatizia nu uli na munge, ndi mukota wage akamubika muangati wa numba zage buno abeganie idia nu nkungu zasuaga?

⁴³Mbogimbogi ku mukambi wozo, mu kusubania kua mukota wage ekumusanga ekukita bubo.

⁴⁴Lebelebe nkumubula bune, Akamubika muangati wa biage binsania.

⁴⁵Tondo ndi wozo mukambi akengede mu mutima wage bune, Mukota wane eizizia; nu alingile kulibula banyage ba bamulume nu ba bakikulu, nu kulia nu kunua nu kukatua na maku;

⁴⁶nu mukota wa wono mukambi akavua mu busi buatakukengela, nu mu nkungu zatakumenya, nu akamusesa bindi bibili, nu kumubika ku kibombo na batakatizia.

⁴⁷Nu wozo mukambi, wizi lutundo lua mukota wage, nu nteibika kayikayika, aba kukita lutundo luage, akalibulua nunse;

⁴⁸tondo wozo utalumenyine, akita buatunganana na kulibulua, ntakalibulua bubibu nu ku unsania wakasilue bingi, amusege bingi nunse.

Bitondo bia Yesu Bikalekanukia Bantu.

⁴⁹Navule kuisa keyiya ga kisi; nu natunda bubo kasila kubangibua?

⁵⁰Tondo nili na bubatizio bunatunganana kubatizibua mubo; nu nkusungibua nunse aba gabukazindilila!

⁵¹Ndi mukukengela bunu navule kulusia bubobeledo mu kisi? Nu nkumubula bune, Tabubo; tondo kulekanukia:

⁵²kubuno kukaba bantu batano mu numba imozi nu bakalekanuka, bano basatu kuno nu bano babili kuno.

⁵³Ba muana wamulume neisi bakalekanuka, nu beisi na muana wage wamukazi bakalekanuka, nu muana wamukazi na nina bakalekanuka; ninabiala na mukamuana wage bakalekanuka, nu mukamuana na ninabiala bakalekanuka.

Bantu Bekumenyaga Kuvua kua Mbula nu kua Bingo Bitondo. Tondo Tabeizi bia Bukota bua Kalaga.

⁵⁴Nu atendile lingo ku musanganano bune, Gamukumonaga lutundutundu luakumpamia igulu, nti muatenda kazanga kongo bunu mbula zavua, nu nti zavua.

⁵⁵Nu gakupupa lumpumpu lua makuluka, nti muamenya bunu buange buliko, nu nti buliko.

⁵⁶Inyue bengelezi, buni bumukumenyaga buisulilua bua kisi nu bueigulu; tondo tamukumenya buisulilua bua zeno nkungu?

⁵⁷Nu kubuni inyue benyene tamukukakizia buligo?

⁵⁸Nu gokuenda na musongezi wobe ku mukota, gomania nage nunse gamukili mu nzila; aba anavua kukubasia ku ngatu, nu ngatu nti zakubasia ku mukoloboyo, nu nti mukoloboyo akubika mu kikando.

⁵⁹Nkukubula bunu, ntunatuka gano, ndi ntuasila nsombi zobe insania.

Luka 13

Bantu Bekugaluka ku Kalaga.

¹Nu nkungu zezo kuabezaga bantu bamusambalilaga musagu wa baGalela, babo basambikagia Pilato asambikia mikila zabo na za kisansa kiabo.

²Nu abatendile bune, Ndi mukukengela bunu baGalela babo babezaga bagi kutinga baGalela bansania, kubuno bababazizibue ku bitondo bibino?

³Nkumubula bune, Tabubo: tondo ndi tamuiyania inyue bansania, nti mukazika anga bubazikile.

⁴Aba babo ikumi na kinana balimbilue na kindo kia Siloama nu kiabeitile, mukukengela buno babezaga bagi kutinga bantu bansania babezaga mu Yelusalema?

⁵Nkumubula bune, Tabubo: tondo, ndi tamuiyania inyue bansania nti mukazika anga bubazikile.

Musumo wa Muti Utakolamaga Biguma.

Mat. 21:18-20.

⁶Nu abeisile musumo wono; Muisoa lia muntu umozi muabezaga muti wa figi; endaga kulonda biguma kugo, nu ntabimonineko.

⁷Nu atendile ku wozo mulangi weisoa liage bune, Kuse kuatinga miaka isatu nkuvuaga kulonda biguma ku wono muti wa figi, nsikubimonagako: sesago, kubuni ukubigia bisogo?

⁸Nu wozo amutendile bune, Mukota siga lingo tanga mu wono muaka, nasibule ntungo insania zago, nu nawisile bisogo bisoga;

⁹nu ndi wakolama biguma nti buli busoga, nu ndi tawakolama lingo nti wagusesa.

Yesu Ekonia Mukikulu Wabezaga Mugongole.

¹⁰Yesu abezaga ekuigisia mu numba imozi za musanganano busi bua sabato;

¹¹nu kuabezaga mukikulu umozi abezaga na lusambo lua musumbu miaka ikumi nu kinana; abezaga akumbama; ntavuamaga kuisanana nunse.

¹²Nu Yesu gamumueneko, amumanine, nu amutendile bune, Mukikulu, wakandulua ku bugongole buobe.

¹³Nu amubikile maboko: nu kazanga kongo isanene, nu aganuine Kalaga.

¹⁴Nu muangati wa numba za musanganano ongilue, kubuno Yesu onezie muntu busi bua sabato, ubuatendile ku musanganano bune, Kuli bindi mutuba biatunganana kukita mulimo: umpanga mu bibio umumuvua konibua, tondo ta ku busi bua sabato.

¹⁵Tondo Mukota abakuide bune, Inyue bengelezi, tondo ndi bamozi kumuli, tabakukandula ngombe aba mpunda zeinyu kuenda kuzinusia mazi busi bua sabato?

¹⁶Nu wono mukikulu eli wa kikanga kia Abalahama, nu Satana amukandile miaka ikumi nu kinana, ndi tabuamutanana buno akandulue mu kikando kikino busi bua sabato?

¹⁷Nu gatendile bubo, bansania bamusombaga bakule na nsoni: nu musanganano unsania, wabogilebogile ku bitondo bia lutanuno biatendaga.

Musumo wa Kaguma ka Bunyonyo.

Mat. 13:31-32; Mk. 4:30-32.

¹⁸Nu atendile bune, Bukota bua Kalaga bualingimana na kikizi? nu nibulingamanie na kikizi?

¹⁹Bualingimana na kambuto ka bunyonyo, muntu akatolile nu akeisile muisoa liage; nu kanagile, nu kabede muti munene; nu tuzoni tua mu mpelela tuakataga ku ntabi zako.

Musumo wa Mugago.

Mat. 13:33.

²⁰Atendile lingo bune, Buni bunilingimania bukota bua Kalaga?

²¹Bualingimana na mugago, wisile mukikulu mu bianzi bisatu bia bugali nu bunsania buagagile nunse.

Yesu Ekuenda Kuigisia Bantu ku Yelusalema.

²²Nu atingaga mu mino nu tuino, endaga igisia, nu endaga ku Yelusalema.

²³Muntu umozi amubuzizie bune, Mukota babo bonibua, ndi bakeke? ta beingi? nu ababuide bune,

²⁴Idindikazi muingile mu luibi luabumbutana: kubuno nkumubula buno, beingi bakalonda kuingila, tondo tabakavuama.

²⁵Gakasila nyene numba kuzanzuka, nu kuigala luibi, nuinyue mukemana kumbuga, nu kukokomona ku luibi, nu kutenda bune, Mukota, tuigulile; nuwe akatenda bune, Nsizi kumukutukila;

²⁶nu mukalinga kutenda buno, Tualile nu tuanune nobe, nu uwe wigisizie mu nzila zeitu;

²⁷nu akatenda bune, Nkumubula nsizi kumukutukila; ntukilazi inyue bansania bekukitaga bubu.

²⁸Nu kukaba kulila nu kubuga meinyo, gamukamona ku Abalahama nu Isaka, nu Yakobo, nu balengania bansania, mu bukota bua Kalaga nuinyue mukabasi-bua kumbuga.

²⁹Nu bakatuka ku ndenge inazi za kisi, nu bakeikala mu bukota bua Kalaga.

³⁰Nu unguililazi, bazinda bakaba batangi, nu batangi bakaba bazinda.

Kusomba kua Helode, nu Kusungibua kua Yelusalema.

Mat. 23:37-39; Lk. 19:41-44.

³¹Mu nkungu zezo baFalese bamozi bamuendeide, bamubuide bune, Tuka gano, wende ku kingo kiziki, kubuno Helode ekulonda kukuita.

³²Nu abakuide bune, Endazi mubule wozo mukala bune, Lelo nu lubi nkutikia basumbu nu konia basambi nu kindi kia bisatu ukinasilile mu mulimo wane.

³³Tondo buantunganana nende lelo, nu lubi, nu ndele; kubuno tabuatunganana mulengania kukuila mu Yelusalema.

³⁴Yelusalema, Yelusalema, ukuitaga balengania, nu kubalibula makozi babo bakusingua kuguli! mambizi manga natundile kukundamania bana bobbe, anga bukugubatilaga nkozi zagubatila bana bazo mu biupi, nu ntuabuzigile!

³⁵Unguulilazi, numba zeinyu zikasigua buasi; nkumubula bune, Tamukamonako lingo nunse, aba nu gamukatenda buno, mbogimbogi ku wozo ukuvua kuizina lia Mukota!

Luka 14

Yesu Ekonia Muntu Busi bua Sabato.

¹Nu geingide wozo mu numba za muangati umozi munene wa baFalese ku busi bua sabato kulia idia; bamulolile.

²Nu lisa nage kuabezaga muntu umozi abezaga na lusambo lua yimanda.

³Nu Yesu atendile ngatu za milembe nu baFalese bune, Ndi buakulungana ku mulembe konia muntu busi bua sabato, aba kutonia?

⁴Tondo nubo beikeide kibibi. Nu Yesu amukatile, nu onine, nu amuzigile buno ende.

⁵Nu abatendile bune, Nazi wa kumuli ndi mpunda aba ngombe zage zakoloka muitengu, ndi ntanenda kazanga kongo kuzitikia busi bua sabato?

⁶Nu tabavuamine kumuakula.

Musumo wa Mugeni Watundaga Kisumbi Kitangi.

⁷Nu eisile musumo ku babo bamanagua, gamonine bubakusombola bisumbi bitangi; nu abatendile bune,

⁸Ndi wamanua na muntu ku musanganano weisonga, ntuikale ga kisumbi kitangi; embe kuavue ungo wakutinga,

⁹nu wozo wamumanaga ndi akutenda bune, Tukila gono; nuwe nti wakue na nsoni kuenda ku kisumbi kizinda.

¹⁰Tondo ndi wamanua, enda wikale ku kisumbi kizinda; nu gavue wozo wakumanaga, akubule bune, Muida wane sakamina kuno; nu bubo wabe na lutanuno na bansania bawalie nabo.

¹¹Kubuno weisakika nti akasigulizibua; nu weisigulizia nti akasakikua.

¹²Nu abuide wozo wamumanaga bune, Ndi wakita idia lia nindunindu aba lia muigolo, ntumane beida bobbe, aba mibuto zobe aba kikanga kiobe, aba bagumi banyobe; nu banavua nubo kukumana lingo, nu kukukasa.

¹³Tondo ndi wamana bantu kuidia, mana bazambi, nu bitunga, nu biuku:

¹⁴nu wabogeboge; kubuno tabeli na kampa kabakulige; kubuno ukaligua muiyukilo lia beisanana.

Musumo Weidia Lia Muigolo.

Mat. 22:1-14.

¹⁵Nu gungule umozi wa ku babo baliaga nabo, abuide Yesu bune, Mbogimbogi ku wozo ukalia idia mu bukota bua Kalaga.

¹⁶Nu amutendile bune, Muntu umozi akitile kisagulo kinene; nu amanine bantu beingi;

¹⁷nu asingile mukambi wage mu nkungu zeidia amane bansania balagene nabo bunu bavue, kubuno binsania bise kayikayika.

¹⁸Nu bansania babeide na luango lumozi. Mutangi amutendile bune, Nakunzile isoa, nu nkutunda kuenda kulitambula nsigilile.

¹⁹Nu ungo amutendile bune, Nakunzile ngombe ikumi, nkuenda kuzigeleka; nsigilile.

²⁰Ungo amutendile bune, Nasongile mukikulu, nu kububuno nsikutunda kuvua.

²¹Nu gavule mukambi asambalide mukota wage bunsania. Nu mukota wa numba ongilue abuide mukambi wage bune, Enda lubilo mu nzila za ku muino, nu nti wavua na basambi, nu bitunga, nu biuku, nu bekukilila.

²²Nu mukambi amutendile bune, Mukota buwakakizagia buakitua, nu kukili kingo kiziki.

²³Nu mukota atendile ku wozo mukambi bune, Enda mu nzila nu mu miaga, nubu bansania bawamonageko, babule bunu beingile mu numba zane nu ziyale.

²⁴Kubuno nkumubula bune, Umozi wa kubabo banalagene nabo takuli wasonde kuidia liane.

Yesu Ekulindika Beigisibua Bage.

Mat. 10:37-39.

²⁵Umpanga musanganano munene wamuyangile: nu abagalukide, nu abatendile bune,

²⁶Ndi muntu avua kundi nu ntasomba isi, nu nina, nu mukikulu wage, nu bana bage, nu bato bage, nu babitu bage, nu kusomba kalamo kage wenyene, ntanaba muigisibua wane.

²⁷Nu muntu uniania uteka muti wage wa magu, nu kunyanga, ntanavuama kuba muigisibua wane.

²⁸Kubuno nazi wa kumuli, ndi ekutunda kobaka kindo, nu ntikala tanga gansi nu kuganza bukunza ndi buasuaga bua kuzindilizia?

²⁹Anavua kusekua buno asiga musande nu ntagusililizia, nu nti bantu bamuseka,

³⁰nu kutenda buno, W ono muntu alingile ko baka nu ntasililizia.

³¹Nu ndi mukota, anenda kuluana na ungo mukota, nu ntalinga tanga kukengela buno, ndi anavuama kukinda na tununu ikumi tua bantu, ku wozo ukuvua kumuluania na bantu tununu makumi mabili?

³²Nu ndi, ntanavuama nti asinga ungo muntu, kungua ekili bulazi, nu anamubuzia buno banuane.

³³Bubo unsania wa kumuli ntasiga binsania bieli nabio, ntanavuama kuba muigisibua wane.

³⁴Munkange uli musoga, tondo ndi taguli nse lingo; nti gunasuagibua na kikizi?

³⁵Tagunasuaga lingo na bisogo aba kuiyala: nu bantu nti bawisa kumbuga. W ozo uli na matuzi makunguilila, nti unguilila.

Luka 15

BaFalese Bekugamba Yesu.

¹Nu bandelelombe bansania nu bagi bavule buigi nage buno bamunguilile.

²Nu baFalese nu basanzi beizuzumine, nu batendile bune, Wono muntu ekusekela bagi, nu kulia nabo.

Musumo wa Mukoko Waziminaga.

Mat. 18:12-14.

³Tondo abeisile musumo bune,

⁴Nazi kumuli, ndi eli na mikoko lukama, nu ndi umozi wamuzimina, ndi ntanasiga zezo makumi mubula nu mubula mu kalula, nu kulonda wozo wazimine, aba nu gagumone?

⁵Nu gagumone, nti aweka ga matuli mage na mbogimbogi.

⁶Nu gasubie kuage ku numba, nti amane beida bage nu banyage, nu nti ababule bune, Bogazibogazi nanne, kubuno namona mukoko wane wazimine.

⁷Ububo, bunkumubula, kukaba mbogimbogi nene muigulu ndi muagi umozi eiyania, kutinga beisanana makumi mubula nu mubula, beteli na mpipi ku kuiyania.

Musumo wa Kakulo Kazimine.

⁸Nazi mukikulu, ndi eli na falanga zage ikumi, nu ndi aziminua na lumozi, ndi ntanagulumizia kasuku, nu kuyagila mu numba, nu kulonda na komanizia, aba nu galumone?

⁹Nu galumone amane beida bage nu banyage, nu nti ababula bune, Bogazibogazi nanne, kubuno namona lufalanga luane luazimine.

¹⁰Ububo, bunkumubula, kuli mbogimbogi kuko kuikile migenzi za Kalaga ndi muagi umozi eiyania.

Musumo wa Muana Wazimine.

¹¹Nu abatendile lingo bune, Muntu umozi abezaga na bana babili bamulume:

¹²nu muana muto abuide isi bune, Tatane, mpe kiane kindi kia bikulo, nu isibo ababeganizizie bikulo biage.

¹³Gatingile bindi bimozi, muana muto, akungikile biage, nu endile mu kingo kilongo kia bulazi; nu akasene bibio bikulo kuko ku kabamba ka misako mibi.

¹⁴Nu gabede bikulo biage binsania biasila, munganda munene wabede mu kikio kisi; nu alingile kuiyania.

¹⁵Nu endile kukita mulimo wa muntu umozi wa kikio kisi; nu amusingile ku masoa mage buno alisie ngulube.

¹⁶Nu atundile kuembuka na bisugu bialiaga ngulube: nu takuli muntu umozi wamukasile kena.

¹⁷Nu geiyanizie, atendile buno bakambi banga beli na tatane beli neidia lingi, nu nne nili gano nkukua na nzala!

¹⁸Nkuzanzuka, nu nende ku tatane, nu namubule bune, Tatane, nagile kuigulu nu kuguli:

¹⁹nsiatananina lingo kumanua muana wobe; mbike anga umozi wa bakambi bobo.

²⁰Nu azanzukile, nu avule kuisi. Tondo gabezaga ekili bulazi, isi amumueineko, nu amukuilide kiombo, nu eitumine lubilo nu amukatile geikosi nu amusekeide.

²¹Nu muana wage amutendile bune, Tatane, nagile kuigulu nu nakuagide: nsiatananina lingo kumanua muana wobe.

²²Tondo isi abuide bakambi bage bune, Vuazi yiliyili na nkanzu nsoga nunse, nu mumuvualikiezo; nu muambalikiazi kakomu ku munue, nu bisalapata ku magulu;

²³nu vuazi na kiana kia ngombe kianona, nu mukite, nu tuliazi nu tubogazibogazi:

²⁴kubuno wono muana akule, nu alama lingo, azimine, nu amoneka lingo. Nu balingile kubogaboga.

²⁵Nu wozo muana wage wa nkula abezaga ku masoa: gavule nu gakundile buigi na numba, ungule ku nimbo nu ku mamina.

- ²⁶Nu amanine umozi wa ku bakambi bage, nu amubuzizie buabeide.
- ²⁷Nu wozo amubuide bune, Muto wobe asubia; nu so eitile kiana kia ngombe kianona, kubuno amumonako lingo bulonge bukata.
- ²⁸Tondo ongilue, nu ntazigile kuingila: nu isi abasile kumbuga, nu amusegile.
- ²⁹Tondo akuide isi bune, Unguilila, miaka mingi zinakukambila, nu nsiagide kukakizia kumozi kuobe, nu ntunkasa muana wa mpene buno nibogeboe na beida bane:
- ³⁰tondo gabasa wono muana wobe, wozo wazikizie bikulo biobe ku lukita lua butazi, uguwitila kiana kia ngombe kianona.
- ³¹Nu amuakuide bune, Muana wane, uli nanne bindi binsania, nu binsania biane bili biobe.
- ³²Tondo buli busoga ndi tuabogaboga nu kuba na mbogimbogi; kubuno wono muto wobe akule, nu alama lingo, azimine, nu amoneka lingo.

Luka 16

Musumo wa Mulangi wa Bikulo.

- ¹Nu atendile lingo beigisibua bage bune, Kuabezaga muntu umozi mugumi, abezaga na mulangi: nu bamubingile kueli buno, agabula bikulo biage.
- ²Nu amumanine nu amubuide bune, Musagu mukizi wono? tuganze maganzo ma bikulo biguli nabio; kubuno ntualange lingo bikulo biane.
- ³Nu wozo mulangi eitendile bune, Buni bunikita kubuno mukota wane antikia ku bulangi? Nsinavuama kulima; nu nkukua nsoni kusega.
- ⁴Nizi bunakite, buno, gantikie ku bulangi, bansekele ku numba zabo.
- ⁵Nu amanine babezaga na nsombi za mukota wage, umozi umozi, atendile wozo mutangi bune, Uli na nsombi inga ku mukota wane?
- ⁶Nu atendile bune, Bilingiko lukama bia makiti, nu amutendile bune, Tola mukanda wobe nu usasie kuikala gansi, nu nti wasanza makumi matano.
- ⁷Nu atendile na wongo bune, Nuwe, uli na nsombi inga? Nu amutendile bune, Bilingiko lukama bia mumpunge. Nu amutendile bune, Tola mukanda nu usanze makumi kinana.
- ⁸Nu wozo mukota aganueine mulangi uteisanana, kubuno akitile na munge: kubuno bana ba kisi kikino nu ba kibuti kiabo beli na munge kutinga bana ba kiengi.
- ⁹Nu nne nkumubula bune, Katazi buida na bikulo biteisanana; kubuno, gabikeida, bakamusekela mu biziki bitanakuzinda.

¹⁰Nu wono uli mukatizia mu bikeke nunse, nti anaba mukatizia nunse mu bingi; nu wono uteisanana mu bikeke nti ntaneisanana mu bingi nunse.

¹¹Ndi tamuli bakatizia ku bikulo biteisanana, nazi unalemanina kumukasa bikulo biasuaga?

¹²Nu ndi tamuabezaga bakatizia mu bikulo bia ungo muntu, nazi ukamukasa bienyu mubenyene?

¹³Takuli mukambi unakitila bakota babili: kubuno asombe umozi, nu kutunda ungo; aba nti anza umozi, nu kubenga ungo. Tamunavuama kukitila Kalaga nu bikulo.

Yesu Ekutenda na baFalese.

¹⁴Umpanga baFalese, babo babezaga belami ba bikulo, gabongule kububo bamuzuguide.

¹⁵Nu abatendile bune, Inyue mukuibingia ku bantu; tondo Kalaga eizi mitima zeinyu; kubuno kinsania kikutanunua na bantu kili lusombo ku Kalaga.

¹⁶Mulembe nu balengania biabezaga aba nu ku Yoana: kutukila nkungu zezo, musagu wa bukota bua Kalaga wasambedue, nu na muntu na muntu nokuiyingizia na magala.

¹⁷Tondo buli neibineibi igulu nu kisi bitinge, kuisanzo limozi ikeke lili mu mulembe kutinga.

Yesu Ekutenda bua Kuita Isonga.

Mat. 5:31, 32; 19:3-11; Mk. 10:2-12; 1 Kol. 7:10-15.

¹⁸Na muntu na muntu ukatikagia mukazi, nu kusonga ungo, nti eita meiga: nu unسانيا wasonga wozo watukibua kuiba, nti eita nuwe meiga.

Musumo wa Lazalo nu Mukota Munene.

¹⁹Kuabezaga muntu umozi mugumi, wabezaga wavuala nsulu nsoga zakisimana, nu na busi na busi aliaga busoga;

²⁰nu muzambi umozi izina liage Lazalo abezaga ikala ga kitiko, abezaga na biulu bingi,

²¹nu atundaga kuembuka na mbobu zakolokaga ku meza za wozo mugumi; nu mboa zavuaga kumulamba ku biulu biage.

²²Nu gabede wozo muzambi alekana, migenzi zamuekile ku bukuba bua Abalahama: nu wozo mugumi nuwe alekene nu ayikilue.

²³Nu mu Kiziki kia Bakuzi alambuide meiso, ababalagua nu amonine ku Abalahama bulazi, nu Lazalo ku bukuba buage.

²⁴Nu alilile liu atendile bune, Tatane Abalahama, nkue kiombo, nu singa Lazalo, atobe munue wage mu mazi, nu ozie lulami luane; kubuno nkubabalua mu keiya kakano.

²⁵Tondo Abalahama atendile bune, Muana wane, kengela tanga buno wabezaga na bisoga bingi mu kalamo kobe, nu Lazalo nuwe abezaga na bibi: tondo kano kaluma esabogaboga, nu uwe usababala.

²⁶Nu lingo, gatusamba neinyu geli mpembue nnene zabikilue, nu babo bekutunda kutuka kuno nu kuvua kuko kumuli tabanavuama, aba ba kuko kumili tabanabasa kuno.

²⁷Atendile bune, Tatane, nkukusega tanga buno, buli busoga ndi wasinga Lazalo ku numba za tatane;

²⁸kubuno nili na bato bane batano; ende kubasambalila buno, banavua kubabalua kuno.

²⁹Tondo Abalahama amutendile bune, Beli na Mose nu bango balengania; bonguilile tanga babo.

³⁰Nu atendile bune, Tabubo tatane Abalahama; tondo ganenda umozi wa bakuzi, baneiyania.

³¹Nu amutendile bune, Ndi tabongua ku Mose nu ku bango balengania, aba tondo ganayuka umozi ku bakuzi tabanakatizia.

Luka 17

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage Bubesigilila Bango Buagi Buabo.

Mat. 18:7, 15.

¹Nu abuide beigisibua bage bune, Kuinania mitima kuatunganana kuba; tondo kabebe ku wozo muntu ukubukita.

²Bunabeide busoga ndi muntu wono akandua ikozi lia kugoga muikosi, kuisoa mu kitatenge, ndi nteinia umozi wa ku babano bana bato mitima.

³Idangazi ndi mubuto wobe aga, nti wamuana, nu ndi iyania, nti wamusigilila.

⁴Nu ndi akuagide mambizi mutuba kamo mu busi bumozzi, nu ndi asubia kuguli mambizi mutuba kamo, nu kutenda bune, Neiyania; nti wamusigilila.

Yesu Ekutenda ku Beigisibua Bage bua Kukatizia nu bua Mulimo.

⁵Nu basingua batendile ku Mukota bune, Tusalikile bukatizio bueitu.

⁶Nu Mukota atendile bune, Ndi muli na bukatizio anga kambuto ka bunyonyo, munabula wono muti wa kinsembe bune, Yuka, nu kuyikua mu kitatenge; nu unamuanza.

⁷Tondo nazi wa kumuli, ndi eli na mukambi ukulima aba ndi akulanga mikoko, nu kumubula mu nkungu zakutuka kuisoa bune, Vua yiliyili ikala gulie idia;

⁸nu ndi ntanamutenda bune, Yula idia nilie; nu ikande, nu unkitile, aba nu ganasile kulia nu kunua; nu kusila nti walie nu wanue?

⁹Ndi anasima wozo mukambi kubuno akitile bubo buakakizizibue?

¹⁰Bubo ububo nuinyue, ndi muasila kukita binsania bimuakakizizibue, tendazi bune, Isue u bakambi beli bulia; tuakitile tugu butuatunganana kukita.

Yesu Ekonia Bantu Ikumi Babezaga na Bibali.

¹¹Nu gababede besenda ku Yelusalema gabatingile gasamba Samalia nu Galela.

¹²Nu gabasile mu muino umozi akulumeine na bantu ikumi babezaga na bibali; bemeine bulazi.

¹³Nu balalukile na moki manene, batendile bune, Yesu, Mukota munene, tukue kiombo.

¹⁴Nu gabamueneko, ababuide bune, Endazi muidolesie ku basankoga. Nu gabendile, bengezibue.

¹⁵Nu umozi wa kubeli gamonine buno ona, asubizie lubilo, kuganuna Kalaga neiyuki inene;

¹⁶nu akukumeine ku magulu mage, nu amuganuine; nu abezaga muntu wa Samalia.

¹⁷Nu Yesu atendile bune, Ndi teikumi ubengezibue? tondo kuni kuli mubula?

¹⁸Takuli bango bavua kuganuna Kalaga, tugu umpanga wono mugeni?

¹⁹Nu amubuide bune, Zanzuka, wende; bukatizio buobe buakonia.

BaFalese Bekubuzia Yesu Buno, Buni Bukavua Bukota bua Kalaga.

Lk. 19:11, 12.

²⁰Nu baFalese bamubuzizie bune, Nkungu nkizi zikavua bukota bua Kalaga, nu abatendile bune, Bukota bua Kalaga tabukavua ku lukita lua kulolua:

²¹tabakatenda buno, buli gano, aba buli kuko, kubuno bukota bua Kalaga buli gamusamba.

Yesu Ekutenda Beigisibua Bage Busi bua Kusubia Lingo.

Mat. 9:15; Mk. 2:20; Lk. 5:35; Misako 1:9-11.

²²Nu atendile beigisibua bage bune, Bindi biavue mukatunda kumona ku busi bumozu ku mamu mosi ma Muana wa muntu, nu tamukabumonako.

²³Nu bakamubula bune, Lola kuko! Lola kuno! tamutuke, aba tamubayange.

²⁴Tondo anga bukukelimaga mukenzi, kutukila lulenge luigulu, aba nu ku lungu lulenge luigulu; ububo bukavua Muana wa muntu mu busi buage.

- ²⁵Tondo buatunganana asungibue tanga nu kusombua na kibuti kikino.
- ²⁶Tondo anga buabede bindi bia Noa, ububo bukaba lingo mu bindi bia Muana wa muntu.
- ²⁷Baliaga, nu banuaga, nu basongaga, nu basongagua, aba nu busi buingide Noa mu buato, nu muiyalo wavule, nu wazikizie bansania.
- ²⁸Lingo anga buabede mu bindi bia Lote; baliaga, nu banuaga nu bakunzaga, nu bakunzagia, nu bayikaga, nu bobakaga;
- ²⁹tondo busi bubo buatukile Loto ku Sodomo keiya nu kibiliti tuatukile kuigulu, nu tuazikizie bansania:
- ³⁰nu ububo bukaba kumoneka kua Muana wa muntu.
- ³¹Mu busi bubo, wozo ukasangua gantata ga numba, ntakakumba buno atole bili mu numba zage, nu wozo ukasangua muisoa ntakasubia.
- ³²Kengelazi mukikulu wa Loto.
- ³³Muntu unsania ukatundaga konia kalamo kage akakazimizia: nu wozo wakazimizia akakonia.
- ³⁴Nkumubula bune, Mu kindi kikio bamulume babili bakasangua ga mugu umozi; umozi akatolua nu ungo nti akasigua.
- ³⁵Bakikulu babili bakasangua muisabuka; umozi akatolua, nu ungo nti akasigua.
- ³⁶Bamulume babili bakasangua muisoa, umozi akatolua nu ungo nti akasigua.
- ³⁷Nu bamuakuide bune, Kuni, Mukota? Nu abatendile bune, Kuko kuli kitumba, nti ukuakundamane ndiu.

Luka 18

Musumo wa Mubi.

- ¹Yesu abeisile musumo buno, buatunganana kusega busi na busi, nu kutakutua;
- ²atendile bune, Kuabezaga ngatu mu muino umozi utakuanzaga Kalaga, nu ntanzaga muntu:
- ³nu mu muino wozo muabezaga musigala umozi; wamuvuilaga nu watendaga bune, Nsesele mulondo wane na wono muiti wane.
- ⁴Nu eizizizie nu asombile: tondo eibuzizie, Nsikukuaga Kalaga boba nu nsikukutagia muntu;
- ⁵tondo wono musigala ekunkutia, nkumusesela mulondo wage busoga buno anavua kunvuila lingo bindi binsania, nu kunkutia.

⁶Nu mukota atendile bune, Unguililazi bukutenda ngatu uteisanana.

⁷Nu ndi Kalaga ntabingia basombolua bage, babo bekumusegaga musi nu kindi, nu ndi aneizizia na kubabingia?

⁸Nkumubula bune, Asasie kubabingia. Tondo gavue Muana wa muntu ndi akamona bukatizio ku kisi?

Musumo wa muFalese nu Mundelelombe.

⁹Nu eisile wono musumo ku bantu bekuikengela buno beli beisanana, nu kubenga bango:

¹⁰Bantu babili bendile kusega mu numba za kukumbamina Kalaga; umozi abezaga muFalese, nu ungo abezaga mundelelombe.

¹¹Wozo muFalese azanzukile nu eisegeide wenyene bune, Kalaga, nakusima, kubuno nsili anga bango bantu, banyagi, bateisanana, beiti ba meiga, nu nsiasusania na wono mundelelombe.

¹²Nkugilaga idia mambizi mabili izinga neizinga, nkutikagia kindi kikumi ku bikulo biane.

¹³Tondo wozo mundelelombe, emanine bulazi, nu ntatundile kulola kuigulu, tondo aguide bukukumania, atendile bune, Kalaga, nkuile kiombo nili muagi.

¹⁴Nkumubula buno, Muntu wozo endile abingibua ku numba zage kutinga munyage: kubuno unsania ukuisakika agezibue; nu wozo ukuigezie, asakikue.

Bana Bekuvua ku Yesu.

Mat. 10:13-15; Mk. 10:13-16.

¹⁵Nu bamuvuilide na bana bato babo buno eitubie kubeli: tondo gamonine beigisibua bage ku bubo, babazugide.

¹⁶Tondo Yesu abamanine buno bavue kueli, atendile bune, Sigazi bana bato bavue kundi nu tamubazugile; kubuno beli anga babano bukota bua Kalaga buli buabo.

¹⁷Lebelebe nkumubula bune, Unsanina uteitabizia bukota bua Kalaga anga muana muto ntakeingila nunse mubo.

Muntu Umozi Atundaga Kalamo Katanakuzinda.

Mat. 19:16-30; Mk. 10:17-31.

¹⁸Nu muangati umozi amubuzizie bune, Musozi Musoga buni bunikita nipiene kalamo katanakuzinda?

¹⁹Nu Yesu amutendile bune, Kubuni ukumana musoga? takuli umozi musoga, tugu Kalaga wenyene.

²⁰Wizi makakizio buno, Ntuite meiga, Ntuite muntu, Ntuibe, Ntueke munyobe buza, anza so nu nyoko.

²¹Nu atendile bune, Nasilile kuanza mamano mansania kutukila ku kubutua kuane.

²²Nu gongule Yesu ku bubo, amubuide bune, Wagelelua ku bumozu tugu; ukunzie bikulo biobe binsania, nu begania ku bazambi, nuwe ukaba neisuku muigulu: nu uvue unyange.

²³Nu gongule ku bubo, abeide na kabebe nunse; kubuno abezaga na bikulo bingi.

²⁴Nu gamonine Yesu ku bubo, atendile bune, Kuingila kua bagumi mu bukota bua Kalaga kuli kubibu.

²⁵Buli neibineibi ngamia kuingila muitengu lia nsinge, ku mugumi kuingila mu bukota bua Kalaga.

²⁶Nu babo bongule kubo batendile bune, Nazi ukuvuama konibua?

²⁷Tondo atendile bune, Butakulungana ku bantu bunakulungana ku Kalaga.

²⁸Nu Petelo atendile bune, Lebelebe; tuasigile binsania bietu, nu tuakuyangile.

²⁹Nu abatendile bune, Lebelebe nkumubula bune, Takuli muntu wasigile numba zage, aba mukikulu wage aba bato bage, aba beisi, aba bana bage, ku kabamba ka bukota bua Kalaga,

³⁰utakatalikilua bingi mu nkiko zeno, nu mu nkiko zikavua kalamo katanakuzinda.

Yesu Ekubula Beigisibua Bage Lingo Kukua Kuage nu Kuyuka Kuage.

Mat. 20:17-19; Mk. 10:32-34.

³¹Nu endile na babo ikumi nu babili, nu abatendile bune, Unguililazi, tuenda ku Yelusalema, nu bunsania buzindilile buasanzilue na balengania ku kabamba ka Muana wa muntu.

³²Kubuno agabulue ku baBilongo, nu eililikue, abengue, nu kusuilua matazi:

³³nu bamususule nu kumuita: nu kusila kua bindi bisatu nti ayuke.

³⁴Nubo tabamenyinine bubo, nu buabezaga buabisua kubeli, nu tabamenyinine buatendaga.

Yesu Ekonja Kiuku Buigi na Yeliko.

Mat. 20:29-34; Mk. 10:46-52.

³⁵Nu gabezaga ese buigi na Yeliko, muntu umozi abezaga kiuku eikalaga buigi na nzila aseaga:

³⁶nu gongule musanganano watingaga, ababuzizie bune, Kikizi?

³⁷Nu bamubuide bune, Yesu wa Nazaleta ukutinga.

³⁸Nu alalukile, atendile bune, Yesu, muana wa Davidi, nkue kiombo.

³⁹Nu babo babezaga luabusio bamuzugide, bamuikazizie kibibi, tondo eitide kulaluka bubibu bune, Muana wa Davidi nkue kiombo.

⁴⁰Nu Yesu emanine, nu akakizizie buno bamulusie: nu gabeide ese buigi, amubuzizie bune,

⁴¹Ukutunda nakukitila kikizi? Nu atendile bune, Mukota, nkutunda namona.

⁴²Nu Yesu amutendile bune, Mona; bukatizio buobe buakonia.

⁴³Nu kazanga kongo amonine, nu amuyangile, nu aganuine Kalaga: nu gamueine bantu bansania ku bubo, baganuine Kalaga.

Luka 19

Zakayo Ekugalukia Misako Zage.

¹Nu gabasile Yesu mu Yeliko, atingile mu muino.

²Nu kuabezaga muntu umozi mugumi, wamanagua Zakayo; mukota wa bandelelombe,

³nu alondaga kumona ku Yesu buno eli muntu wa lukita lukizi; nu ntamumonineko kubuno kuabezaga musanganano munene wa bantu, nu wozo abezaga muntu muigi.

⁴Nu eitumine lubilo luabusio, nu abakamine ku muti wa kinsembe, buno embe anamumonako; kubuno atingaga gago.

⁵Nu gabasile Yesu gago, agalamine kuigulu nu amutendile bune, Zakayo, sasia kugela, kubuno nkuikala mu numba zobe lelo,

⁶Nu Zakayo asasizie kugela, nu amusekeide na mbogimbogi.

⁷Nu gabamonine ku bubo, bakitile manungunungu, nu batendile bune, Enda kuikala kua muntu wa buagi.

⁸Nu Zakayo emeine, atendile ku Mukota bune, Unguilila, Mukota, kindi kia bikulo biane nakasa bazambi; nu ndi neibile kia muntu umozi, nti namusubizie kio mambizi manazi.

⁹Nu Yesu amutendile bune, Lelo lonio luabasa mu numba zeno, kubuno wono nuwe eli muana wa Abalahama.

¹⁰Kubuno Muana wa muntu avule kulonda nu konia wozo wazimina.

Musumo wa Falanga Ikumi.

Lk. 17:21; Mat. 25:14-30; Misako 1:6-8.

¹¹Nu gabongule ku bubo, abeisile ungo musumo, kubuno abezaga ese buigi na Yelusalema, nu bo bakengeide buno bukota bua Kalaga buasasia kumoneka.

- ¹²Nu atendile bune, Muntu munene umozi endile ku kingo kisi kia bulazi, kukasua bukota buage nu kusubia lingo.
- ¹³Nu amanine bakambi bage ikumi, nu abakasile bibombo ikumi, nu abatendile bune, Kunziazi aba nu ganavua.
- ¹⁴Nu banyage bamusombile, nu basingile mugenzi kumbusa kuage, kumutenda buno, tatukuziga muntu wono kutuangata.
- ¹⁵Nu gasubizie lingo eseli na bukota buage, nu akakizizie babo bantu bamanue kueli, babo bakambi bakasaga bikulo, nu amenye mutali wamonine mukambi na mukambi.
- ¹⁶Nu mutangi atendile bune, Mukota, bikulo biobe biamona mutali lingo ikumi.
- ¹⁷Nu amutendile bune, Wakita busoga, mukambi musoga: kubuno wabeide mukatizia ku bitebingi, ukuba muangati wa mino ikumi.
- ¹⁸Nu wa babili avule, atendile bune, Mukota, bikulo biobe biamona mutali wa bingo bitano.
- ¹⁹Nu amutendile bune, Angata nu uwe mino itano.
- ²⁰Nu ungo avule, nu atendile bune, Mukota, bikulo biobe bibino, nabilangile mu nsulu:
- ²¹kubuno nakukuaga boba, kubuno uli muntu mukali: ukutolaga bitabikile, nu ukutubulaga biutayikile.
- ²²Nu amutendile bune, Nkukusungia ku kako kanua kobe, uwe mukambi mubi. Uwe wamenyaga buno nili mukali, nkutolaga bintabika, nu nkutubulaga bintayikile;
- ²³kubuni kutabikile bikulo biane ku babo beli neisuku lia kulanga bikulo nu gakusubia kuane nabisangile na mutali?
- ²⁴Nu atendile babo babezaga beimine buigi bune, Munyagazi kikio kibombo, nu mukase wozo uli na bibombo ikumi.
- ²⁵Nu bamutendile bune, Mukota, eli na bibombo ikumi.
- ²⁶Nkumubula bune, Wozo uli na kena akakasua; tondo uteli na kena, akanyagua aba kako keli nako.
- ²⁷Tondo babo beiti bane, batakutunda nibangate, vuazi nabo gano, beitazi nti nkumona.
- ²⁸Nu gasilile kutenda bubuno, abakamine kuenda ku Yelusalema.

Yesu Ekubasa ku Yelusalema na Lutanuno.

Mat. 21:1-9; Mk. 11:1-10.

²⁹Nu gabeide ese buigi na Betapage nu Betania, ku muiduko wamanagua Oleve, asingile babili ku babo beigisibua,

³⁰atendile bune, Endazi aba nu ku muino uli luabusio lueinyu; nu gamuabase mumo muamone ku muana wa mpunda asuikua, utetetelagua geli: nti muazisula, nu kuvua nazo.

³¹Nu ndi muntu amubuzia bune, Kubuni muazisula? tendazi bune, Mukota akuiyaninazo.

³²Nu babo basingilue bendile, nu bamonine ku bubo buababuide.

³³Nu gababezaga besasula muana wa mpunda batendile bune, Kubuni mukusula muana wa mpunda?

³⁴Nu babatendile bune, Mukota akuiyaninazo.

³⁵Nu bavule nazo ku Yesu: nu babikile nsulu zabo gantata ga muana wa mpunda, nu Yesu eikede gantata gazo.

³⁶Nu gabezaga esenda, banzile nsulu zabo mu nzila.

³⁷Nu gabeide ese buigi na kugela muiduko wa Oleve, musanganano wa beigisibua bage babogilebogile nu kuganuna Kalaga neiyuki inene ku kabamba ka migeleko mingi zibamonine kuzo;

³⁸nu batendile bune, Mbogimbogi ku Mukota munene ukuvua muizina lia Mukota; bubobeledo muigulu, nu lutanuno kuigulu.

³⁹Nu baFalese bamozi babezaga mu musanganano bamubuide bune, Musozi, zugila beigisibua bobo.

⁴⁰Nu abatendile bune, Nkumubula buno, ndi beikala kibibi makozi nti malaluka.

Yesu Ekulilila Yelusalema.

Lk. 13:34, 35.

⁴¹Nu gabezaga buigi amonine ku muino, nu agulilide,

⁴²atendile bune, Songo wamenyaga buno busi buenyu, nu bitondo biabezaga bia bubobeledo buenyu! tondo kano kaluma biabisua kumuli.

⁴³Kukavua bindi bia beiti beinyu bakamobakila bitutu, bakutimba nabio, nu bakukulumania nabio ku ndenge insania;

⁴⁴nu bakamugusia gansi, uwe nu bana beli munda mueinyu; nu tabakasiga ikozi gantata geikozi; kubuno tamuizi nkungu zimualolilue.

Yesu Ekuyanga Bantu Bakunzagia mu Numba za Kukumbamina.

Mat. 21:12-16; Mk. 11:15-18; Yoana 2:13-17.

⁴⁵Nu eingide mu numba za kukumbamina Kalaga, nu alingile kuimbua babo bakunzaga,

⁴⁶nu abatendile bune, Buasanzilue bune, Numba zane zabe numba za masego: tondo inyue muazigalukia anga numba za banyagi.

⁴⁷Nu eigisizie busi na busi mu numba za kukumbamina Kalaga. Tondo basankoga banene nu basanzi nu bakulu ba bantu balondile bubemuita;

⁴⁸nu tabamonine bubekita; kubuno bantu bansania bamuyangaga nu bamunguililaga.

Luka 20

Bekubuzia Yesu Buangato Buage.

Mat. 21:23-27; Mk. 11:27-33.

¹Nu kuabezaga busi bumozzi eigisizie bantu mu numba za kukumbamina, nu kusambala musagu musoga, nu basankoga banene nu basanzi gamozi na bakulu bamuvuilide:

²nu bamubuide bune, Tubule buangato bukizi bukukitila ku bubuno? aba nazi wakukasile bubuno buangato?

³Nu abatendile bune, Nkumubuzia bumozzi nu nakulazi:

⁴Bubatizio bua Y oana, buatukile muigulu, aba ku bantu?

⁵Nu babuzanizie buabo buabo, nu batendile bune, Ndi tuatenda buno, buatukile muigulu; nti atende buno, Kubuni tamuamukatizizie?

⁶Tondo ndi tuatenda buno, Buatukile ku bantu; nti bantu bansania batulibule makozi; kubuno bakatizizie buno Yoana abezaga mulengania.

⁷Nu bamutendile bune, Tatuizi.

⁸Nu Yesu abatendile bune, Nunne nsikumubula buangato bunkukitila ku bubuno.

Musumo wa Nyene Isoa Wasegaga Balimi Bage Biguma Biage.

Mat. 21:33-46; Mk. 12:1-12.

⁹Nu eisile bantu musumo buno; Muntu ayikile isoa lia mizigi za biguma, nu alikasile balimi bage, nu endile mu kingo kisi eikalile nkungu ndazi.

¹⁰Nu nkungu za kukola asingile mukambi umozi ku babo bakambi buno, bamukase nkindi za biguma; tondo bakambi bamulibuide, nu bamubasizie nteli na kampa.

¹¹Nu asingile ungo mukambi: nu bamulibuide, nu bamubabazizie nunse, nu bamubasizie nteli na kampa.

¹²Nu asingile ungo wa basatu; nu bamubabazizie; nu bamuimbizie.

¹³Nu mukota weisoa atendile bune, Buni bunikita? nkusinga muana wane, mutundua; embe banamuanza.

¹⁴Tondo babo bakambi gabamumueneko, babuzanie buabo buabo, batendile bune, Wozo eli mupieni; tumuitazi, nu tupiene bupieni buage.

¹⁵Nu bamubasizie muisoa lia biguma, nu bamuitile. Nu wozo mukota weisoa buni buakakita babano?

¹⁶Gakavua akeita babo bakambi, nu nti akasane lilio isoa ku bango. Nu gabongule batendile bune, Kilo aba nunse.

¹⁷Tondo abakakile meiso nu atendile bune, Buisulilua bukizi bua bubuno buasanzilue: Ikozi liasombilue na bobaki, Uliabede ikozi inene lia kapindapinda?

¹⁸Na muntu unsania wagoa geikozi lilino abeleke; tondo unsania wakolokelua natio, nti liamubungula.

Yesu Ekutenda Buidigo.

Mat. 22:15-22; Mk. 12:13-17.

¹⁹Nu basanzi nu basankoga banene balondile kumukata mu nkungu zezo; tondo bakule bantu boba: kubuno bamenyine buno abeisaga musumo wono.

²⁰Nu bamulolile nu bamusingide bantu kukokosia, nubo beibikile anga beisanana, buno bamukandike bitondo, bubanamulusia ku buangato bua muangati.

²¹Nu bamubuzizie bune, Musozi, tuizi buno ukutenda nu ukuigisia bulili, kubuno ntukulola kilungi kia muntu, tondo mu bulili ukuigisia meigisia ma Kalaga:

²²ndi buakulungana ku mulembe kuliga Kaisa idigo aba kutaliga?

²³Tondo amenyinine munge mabo, nu abatendile bune,

²⁴Ndolesiazi falanga zeidigo. Zili na kiusania nu masanzo ma nazi? Nu bamubuide bune, Bia Kaisa.

²⁵Nu abatendile bune, Kasazi Kaisa bia Kaisa, nu Kalaga bia Kalaga.

²⁶Nu tabavuamine kumukandika bitondo ku bantu; nu bangamine na kuakula kuage, nu beikeide kibibi.

Yesu Ekutenda baSodoke Kuyuka kua Bantu Kubakuzi.

Mat. 22:23-33; Mk. 12:18-27.

²⁷Nu baSodoke bamozi babo bakutendaga buno takuli iyukilo, nu bamubuzizie bune,

²⁸Musozi, Mose atusanzide buno, ndi iselenzi wa muntu akua, nu asiga mukikulu, nu ntasiga bana, muto wage nti amuyana, nu kumubutila bana.

²⁹Mutuli muabezaga mibuto mutubakamo bandemozi: nu mutangi asongile mukikulu, nu akule ntasiga bana;

³⁰nu wababili;

³¹nu wa basatu amusongile; nubo bansania mutubakamo bakule tabasigile bana.

³²Nu mukikulu nuwe akule.

³³Muiyukilo wozo mukikulu akaba wa nazi? Kubuno asongilue na babo mutubakamo.

³⁴Nu Yesu abatendile bune, Bana ba kisi kikino bekusonga, nu kusongua;

³⁵tondo babo bakaganzua buno batananina kuingila mu kisi kikavua, nu lilio iyukilo lia bakuzi, tabakasonga aba kusongua;

³⁶kubuno tabakavauma kukua lingo; kubuno balingimana na migenzi; nubo beli bana ba Kalaga, kubuno beli bana beiyukilo.

³⁷Tondo ku kuyuka kua bakuzi, Mose alolesizibue, ku Kilindi kiaguluminaga keiya, gamanaga Mukota, U Kalaga wa Abalahama, nu Kalaga wa Isaka, nu Kalaga wa Yakobo.

³⁸We nteli Kalaga wa bakuzi, tondo wa balami: kubuno kueli bansania bakulama.

³⁹Nu bango basanzi bamozi bamutendile bune, Musozi, watenda buligo.

⁴⁰Nu tabagelekile lingo kumubuzia mbuzio.

Yesu Ekubuzia Buisulilua Bueizina lia Klisto.

Mt. 22:41-46; Mk. 12:35-37.

⁴¹Nu ababuide bune, Buni bukutenda bantu buno, Klisto eli muana wa Davidi?

⁴²Kubuno Davidi wenyene atendile mu mukanda wa Nimbo, Mukota atendile ku Mukota wane, Ikala ku kuboko kuane kua seidume,

⁴³Aba nu ganangate beiti bobe.

⁴⁴Ndi Davidi amumanine Mukota, kubuni eli muana wage?

⁴⁵Nu gamunguililaga bantu bansania atendile beigisibua bune,

⁴⁶Idangazi na basanzi babo bekuelama kutabanga mu nsulu ndazi, nu kusekelua ku masoko, nu kuikala ga bisumbi bitangi mu numba za musanganano, nu mu biziki bitangi mu bisagulo,

⁴⁷bakunyaga numba za misigala, nu kusega masego malazi ku buengelezi: babano bakasungibua nunsania.

Luka 21

Sengi za Mukikulu Musigala.

Mk. 12:41-44.

¹Nu alambuide meiso, nu amonine ku kuisa bagumi nkaso zabo muisuku.

²Nu amonine ku musigala umozi muzambi isaga sengi ibili.

³Nu atendile bune, Lebelebe nkumubula buno, Wono musigala muzambi eisa kutinga bango bansania:

⁴kubuno babano bansania batikia nkaso ku bikulo biabo bingi; tondo wono isa binsania biage.

Yesu Ekubula Kulebibua kua Numba za Kalaga ku Muiduko.

Mat. 24:1, 2; Mk. 13:1, 2.

⁵Nu bamozi batendaga musagu wa numba za kukumbamina, buzabezaga zalebibua na makozi masoga nu nkaso, nu atendile bune,

⁶Bibio bimukumonako, mu bindi bikavua, takukasigala ikozi gantata geikozi, litakabungulua.

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ga Muiduko wa Oleve.

Mat. 24:3-14; Mk. 13:3-13.

⁷Nu bamubuzizie bune, Musozi, buni bukaba bitondo bibino? nu ku kalolesio kakizi kabakamenyinina buno, bitondo bibino bise buigi?

⁸Nu atendile bune, Idangazi, buno muntu ntamuengelele: kubuno beingi bakavua muizina liane, nu kutenda buno, Nnowe, nu nkungu zise buigi; tamubayange.

⁹Nu mukongua ku misagu za bita, nu misona, tamukue boba: kubuno buatungana na tanga bitondo bibino bilinge kuvua: tondo kuzinda takuika.

¹⁰Nu abatendile bune, Kilongo kikaluana na kingo kilongo, nu bukota bukaluana na bungo bukota;

¹¹nu kukaba tulingini tunene tua kisi, nu kukaba munganda nu maganogano mu lulenge na lulenge; nu tulolesio tua boba nu tulolesio tunene tukatuka kuigulu.

¹²Tondo gakaba bunsania tabuba, bakalinga kumukata, nu kumusungia, nu bakamugabula ku numba za musanganano nu kumubika mu bikando, nu bakamubasia ku bakota banene nu bangati ku kabamba keizina liane.

¹³Nu bubo bukamugalukila bulongeki.

¹⁴Kengelazi tanga buno tamulemanine bumuakule:

¹⁵kubuno nkamukasa buakuakula nu munge, butanavuama kuakania babo bansania bamusomba.

¹⁶Tondo mukagabulua na bamubuta, nu mibuto zeinyu, nu baneinyu, nu beida beinyu; nu bamozi kumuli bakagabulua buno bakue.

¹⁷Nu mukasombua na bantu bansania ku kabamba keizina liane.

¹⁸Nu luzuili lumozi lueitoe lienyu talukazimina.

¹⁹Ku komanizia keinyu mukonia tulamo tueinyu.

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleve: Bukatimba Yelusalema.

Mat. 24:15; Mk. 13:14.

²⁰Tondo gamukamona Yelusalema unsania atimbua na mazombo, bubo mumenyinine buno kubiga kuage kuse buigi.

²¹Nu babo beli mu Yudaya batine ku miduko; nu babo beli mu Yelusalema batukemo; nu babo beli mu masoa tababase mu muino lingo.

²²Kubuno, bindi bibio bili bia musubo, ku bubo ukuzindilila kua binsania biasanzilue.

²³Kabebe ku beimisu nu bakumomia mu bindi bibino! kubuno kukaba kabebe kanene mu kisi, nu bongoa ku bantu babano.

²⁴Nu baketua na bupanga, nu bakekua nu kukandua ku bilongo binsania; nu Yelusalema akangatua na baBilongo, aba nu nkungu za kuzindilila kua baBilongo.

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleve ku Kusubia Kuage kua Mabili.

Mat. 24:29-31; Mk. 13:24, 25.

²⁵Kukaba tukengelezio ku kisongo kia busi nu ku muezzi nu nkeninkeni; nu ku kisi kukaba kabebe ka bilongo, ku kabamba ka kubila kua kitatenge nu bimpumi biakio:

²⁶bantu bakatika mitima na boba. Nu kulemanina kua bitondo biabase ku kisi; kubuno magala ma meigulu makatengatenga.

²⁷Nu bakamona Muana wa muntu ekuvua mu kimpa na magala nu lutanuno luage lunene.

²⁸Nu gakalinga kuba bunsania, langamanazi nu sakikazi matoe meinyu; kubuno bukuluzi bueinyu buse buigi.

Yesu Ekutenda na Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleve bua Muti wa Mizigi za Biguma.

Mat. 24:32, 33; Mk. 13:28, 29.

²⁹Nu abeisile musumo bune, Lolazi muti wa figi, nu miti insania:

³⁰kungua zise zatepula nti muamenye buno nkungu za nzogo zise buigi.

³¹Nu gamukamona ku bubuno, menyazi buno bukota bua Kalaga buse buigi.

³²Lebelebe nkumbula bune, Kibuti kikino takikatinga, aba nu gakazindilila binsania.

³³Igulu nu kisi bikatinga: tondo malagi mane tamakatinga nunse.

Yesu Ekutenda Beigisibua Bage ku Muiduko wa Oleve. Buno Bamulange Busi na Busi.

Mat. 24:34-51; Mk. 13:30-37.

³⁴Idangazi, tamutambie mitima zeinyu ku buliagundu nu kukatua na maku, nu kuikutia ku kalamo keinyu, nu kindi kikio kinamuvuila kitangala besi anga bukonagia itega:

³⁵kubuno bubo ubukabasila bansania beli ga kisi.

³⁶Tondo kesiazi ntende nu segazi nkungu insania buno monibue mu binsania biavue, nu kuemana ku Muana wa muntu.

³⁷Na busi na busi eigisagia mu numba za kukumbamina, nu mu kindi na kindi endaga kuiyombeka ku muiduko wamanagua Oleve.

³⁸Nu mu nindunindu bantu bansania bendaga ku numba za kukumbamina kunguilila buatendaga.

Luka 22

Bekukalila Yesu Luango Bubamuita.

Mat. 26:2, 14, 15; Mk. 14:1, 2, 10, 11.

¹Gabeide busi bua kisagulo kia tumpampa tutagaga buse buigi, buamanagua buno Isuluko.

²Nu basankoga banene nu basanzi balondile bubamuita; kubuno bakule bantu boba.

³Nu Satana eingide mu Yudasa wamanagua Isakaliote, nuwe aganzagua mu babo ikumi na babili.

⁴Nu endile kugomia na basankoga banene nu bakota ba bakoloboyo, buno abagabulilewe.

⁵Nu babeide na mbogimbogi, nu bamulagile kumukasa falanga.

⁶Nu eitabizizie, nu alondile buanabagabulilawe kuteli musanganano.

Bekulongekela Yesu nu Beigisibua Bage Kiziki kia Kulia Idia lia Isuluko lia Kalaga.

Mat. 26:17-19; Mk. 14:12-16.

⁷Nu busi bua tumpampa tutagaga buakukile, nu buatunganeine kukita kisagulo kiesuluko.

⁸Nu asingile Petelo nu Yoana, nu abatendile bune, Endazi mutukitile isuluko, tuliazi.

⁹Nu bamubuide bune, Kuni kukutunda tualikulumizia?

¹⁰Nu abatendile bune, Unguililazi gamuabase mu muino, muakulumane na wamulume eka idega lia mazi; muyangazi mu numba zingilage muzo.

¹¹Nu muabule nyene numba buno, Musozi akutenda bune, Kuni kuli busio bua bageni nilie na beigisibua bane kisagulo kiesuluko?

¹²Nu amulolesie busio buli kuigulu bualongekilue: umumutulongekela isuluko.

¹³Nu bendile, nu bamonine ku bubo buabatendaga; nu balongekile isuluko.

Isuluko lia Kutinga.

Mat. 26:20; Mk. 14:17; Yoana 13:12.

¹⁴Nu gakukile nkungu, eikeide ga meza na basingua.

¹⁵Nu abatendile bune, Nkutunda nunse kulia kisagulo kiesuluko kikino neinyu, nti nsisungibua:

¹⁶kubuno nkumubula bune, Nsikakilia lingo, aba galikazindilila mu bukota bua Kalaga.

¹⁷Nu gatolile kituma asegle, atendile bune, Tolazi kituma kikino nu nusianiazi bueinyu bueinyu;

¹⁸kubuno, nkumubula bune, Nsikanua lingo mazi ma biguma bia mizigi, aba nu gakavua bukota bua Kalaga.

Yesu Ekubatenda Bubaliaga nu Bubanuaga u Kakengelezi ka Mubili Wage nu Mikila Zage.

Mat. 26:26-29; Mk. 14:22-25.

¹⁹Nu atolile kampampa, nu gasilile kusega, akabunguide, nu abakasile nu atendile bune, Kano keli mubili wane, wakasanua ku kabamba keinyu; kitazi bubuno bumukankengelaga.

²⁰Nu kituma nukio kusila kua kulia, nu atendile bune, Kituma kikino kili idagano ito mu mikila zane, zakubulua ku kabamba keinyu.

²¹Tondo unguililazi, kuboko kua wozo ukungabula kuli nanne ga mamano meza.

²²Kubuno Muana wa muntu ende anga buazindilizibua: tondo kabebe ku wozo muntu wamugabula!

²³Balingile kubuzania buabo buabo, nazi wakite bubuno?

Beigisibua Beli na Miango Buabo Buabo Buno Nazi uli Munene Gabasamba.

Mat. 20:25-28; Mk. 10:42-45.

²⁴Nu beigisibua babeide na miango buabo buabo buno, nazi munene gabasamba.

²⁵Nu abuide bune, Bakota baBilongo bekuangata, nu bangati bakumanua buno, Bakiti ba busoga.

²⁶Tondo inyue tamube bubo; tondo we ukutunda kuba munene kumuli, abe anga mukeke; nuwe mukota, abe anga mukambi.

²⁷Kubuno nazi uli munene, wozo wikile ga meza, aba wozo ukukamba? tondo nili kumuli anga mukambi.

²⁸Tondo inuye, muabezaga nanne mu malindiko mane mansania;

²⁹nunne namubikila bukota, anga bubo buambikile Tatane,

³⁰buno mulie nu kunua ku meza mane mu bukota buane; nu mukeikala ga bisumbi bia bukota nu kusungia bilongo ikumi nu bibili bia balsalele.

Yesu Ekutenda na Petelo ku Bukatizio Buage.

Mat. 26:33-35; Mk. 14:29-31.

³¹Simona, Simona, Satana atundaga kukupepa anga mumpunge:

³²tondo nakusegeide, buno bukatizio buobe tabukokoke; nuwe ndi wasila kugaluka, lindia mibuto zobe.

³³Nu amutendile bune, Mukota nili nobe, nili kayakayika kuenda nobe ku kikando aba nu kukua.

³⁴Nu amutendile bune, Petelo, gabe nkoko tazibika lelo, wantune mambizi masatu buno ntunizi.

Yesu Ekutenda Beigisibua Bage Buabe.

³⁵Nu ababuide lingo bune, Ganamusingaga tamuabezaga neisuku, nu nsago, nu bisalapata, muidile kikizi? Nu bamutendile bune, Tatuidile kampa.

³⁶Nu abatendile bune, Tondo kano kaluma, nyene isuku, alitole, nu nsago lingo; nu uteli na bupanga, akunzie nsulu zage, nu akunze bupanga.

³⁷Kubuno nkumubula bubo buasanzilue buatunganana buzindilile kundi, Nu aganzilue na bagi: Kubuno binsania biane biatunganana kuzindilila.

³⁸Nu batendile bune, Mukota, gano geli mapanga mabili, nu abatendile bune, Umpanga.

Yesu Eli na Kabebe mu Getesemane.

Mat. 26:36-46; Mk. 14:32-42.

³⁹Nu atukile, nu endile ku muiduko wa Oleve, anga buabezaga lukita luage; nu beigisibua bage bamuyangile.

⁴⁰Nu gabasile ga kikio kiziki, abatendile bune, Segazi buno tamuingile mu malindiko.

⁴¹Idekanukizie nabo anga bulazi buaganisua ikozi; nu akomine mazu nu asepile,

⁴²atendile bune, Tatane, ndi watunda, ntikizie kituma kikino: tondo ta kusombola kuane, tondo kuobe kukitue.

⁴³Nu mugenzi wa kuigulu amubaside kumulindia.

⁴⁴Nuwe ababazizibue nu asegile nunse bubibu; nu kilungu kiage kiabezaga kise kiasusanania anga matogi ma mikila makolokaga gansi.

⁴⁵Nu gasilile kusega, azanzukile nu endile kuabezaga beigisibua bage, nu abasangile beiyombeka ku tulo na kabebe,

⁴⁶nu atendile bune, Kubuni kumuiyombeka? Yukazi nu musege, buno tamuingile mu malindiko.

Bese Bakata Yesu.

Mat. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Yoana 18:3-11.

⁴⁷Kazanga kongo gatendaga, musanganano munene wabasile, nu wozo wamanagua Yudasa, umozi wa babo ikumi nu babili, avuaga luabusio luabo, akundile Yesu nu amumumine.

⁴⁸Tondo Yesu atendile Yudasa bune, Ndi ukugabula Muana wa muntu?

⁴⁹Nu babo babezaga nage, gabamonine ku bubo, batendile bune, Mukota, ndi tubabange na bupanga?

⁵⁰Nu umozi wa kubeli abangile mukobe wa sankoga munene, nu amusesile kutuzi kua seidume.

⁵¹Tondo Yesu, atendile bune, Sigazi bubo. Nu eitubizie ku kutuzi kuage, nu onine.

⁵²Nu Yesu abuide basankoga banene, nu bakota ba numba za kukumbamina, nu bakulu bavuaga kueli bune, Buni bumuavua anga bekuvua ku muibi na mapanga nu nkoma?

⁵³Ganabezaga neinyu busi na busi mu numba za kukumbamina nu tamuandambizizie maboko; kano kaluma zili nkungu zeinyu, nu magala ma kapilo.

Bekukata Yesu: nu Petelo Ekumutuna.

Mat. 26:57, 69-75; Mk. 14:53, 54, 66-72; Yoana 18:12, 15-18, 25-27.

⁵⁴Nu bamukatile, nu bendile nage, nu kumusondelezia ku numba za sankoga munene. Nu Petelo amuyangile bulazi.

⁵⁵Nu gabakongezie keiya ga lusu nu bakungikene, Petelo abezaga nabo.

⁵⁶Nu mukikulu umozi mukambi, amumonine kuikala buigi na keiya, nu amulolile kisozi, atendile bune, Wono muntu abezaga nage.

⁵⁷Tondo atunine, atendile bune, Uwe mukikulu, nsizi wozo.

⁵⁸Nu gatingile nkungu nkeke, ungo amumonineko, amubuide bune, Uwe uli umozi wa ku babo. Tondo Petelo atendile bune, Uwe wamulume, tanne.

⁵⁹Nu gatingile nkungu emozi ungo alingizie kutenda bune, Lebelebe wono muntu abezagile na wozo, kubuno eli muGalela.

⁶⁰Tondo Petelo atendile bune, Uwe, muntu, nsikumenya bukutenda. Nu kazanga kongo mukuba esatenda mulume wa nkoko abikile.

⁶¹Nu Mukota akebetukile, nu alolile Petelo. Nu Petelo akengeide buamubulaga Mukota buno, gabe nkoko tazibika, wantune lelo mambizi masatu.

⁶²Nu endile kumbuga, nu alilile bubibu.

Bakanda Yesu.

Mat. 26:67, 68; Mk. 14:65; Yoana 18:22, 23.

⁶³Nu babo bantu gabakatile Yesu bamuililikile, nu bamulibuide.

⁶⁴Nu bamuzibile ku meiso, nu bamubuzizie bune, Lengania: Nazi wakulibula?

⁶⁵Nu bamutendile bingo bitondo bingi bia kumulinga.

Bekuvua na Yesu ku Balongeki.

Mat. 26:59-68; Mk. 14:55-65; Yoana 18:19-24.

⁶⁶Nu gakeide busi, musanganano wa bakulu nu basankoga banene nu basanzi; bakundamene; nu bamulusizie ku lusu luabo, batendile bune,

⁶⁷Ndi uwe u Klisto, tubule. Tondo Yesu abakuide bune, Ganamubulabo, tamunakatizia;

⁶⁸nu ganamubuzia, tamunanakula.

⁶⁹Tondo kutukila kano kaluma Muana wa muntu eikale kuseidume kua magala ma Kalaga.

⁷⁰Nu bansania batendile bune, Ndi uli Muana wa Kalaga? Nu abakuide bune, Inyue mukutenda buno nnowe.

⁷¹Nu batendile bune, Bulongeki bukizi lingo butukutunda? Kubuno tungua kuatenda wenyene na kanua kage.

Luka 23

Yesu Eli kua Pilato.

Mat. 27:2, 11-14; Mk. 15:1-5; Yoana 18:28-38.

¹Nu musanganano unsania wazanzukile, nu bendile nage ku Pilato,

²nu balingile kumukandika bitondo, batendile bune, Tuamonine wono muntu akuzimizia kilongo kietu, nu akubazugila buno tabalige idigo ku Kaisa, nu akuitenda buno eli Klisto Mukota.

³Nu Pilato amubuzizie bune, Ndi uwe U Mukota wa baYuda? Nu amutendile bune, Bubo buwatenda.

⁴Nu Pilato atendile basankoga banene nu musanganano bune, N sikumona ku bumozu ku muntu wono.

⁵Tondo bamuakanizie, batendile bune, Ekuengelela bantu, nu kuigisia mu Yudaya unsania, kutuka ku Galela, ukualingide aba nu kuno.

Yesu Eli kua Helode.

⁶Tondo Pilato gongule, abuzizie buno, ndi wono eli muntu wa Galela.

⁷Nu gamenyine buno, abezaga ku buangato bua Helode, amusingile ku Helode abezaga ku Yelusalema mu bindi bibio.

⁸Gamonine Helode ku Yesu abogilebogile nunse: kubuno kutukila wakalazi atundaga kumumonako, kubuno ongule ku bitondo biakitaga; nu atundaga kumona ku mugeleko wakukita.

⁹Nu amubuzizie bitondo bingi; tondo ntamuakuide buampa.

¹⁰Nu basankoga banene nu basanzi babezaga gago, nu bamukandikile bitondo bubibu.

¹¹Nu Helode nu bakoloboyo bage, bamukitile nguza, nu kumuililika, nu kusila kua bubo bamuvualikizie nsulu nsoga, nu amusubizie kua Pilato.

¹²Helode nu Pilato bagomezie kutukila busi bubo: kubuno babezaga basombana.

Yesu Eli kua Pilato Lingo.

Mat. 27:15-26; Mk. 15:6-15; Yoana 18:39-40.

¹³Pilato akundamanizie basankoga banene nu bangati nu bantu,

¹⁴nu abatendile bune, Muanvuilide na wono muntu, buno ekuengelela bantu: nu namubuzizie ku bitondo bibino bimuamukandikile kubio, nu nsiamonine ku bubu bumozu bumuamukandikaga;

¹⁵aba Helode nuwe ukiamusubizizie kutuli ntamuene ku kitondo kiatunganana kukuila muntu.

¹⁶Umpanga nkumususula nu nti namukandula.

¹⁷Kubuno ku busi bua kisagulo buatunganana mukandua umozi kukandulua.

¹⁸Tondo balalukile bubibu bansania gamozi, bune, Tikia wozo, nu utukandulile Balaba:

¹⁹wono muntu akandilue mu kikando ku musona wabezaga mu muino nu ku buti.

²⁰Nu Pilato abatendile lingo, kubuno atundaga kukandula Yesu;

²¹tondo balalukile bune, Mutakazi, mutakazi.

²²Nu ababuide limbizi lia masatu bune, Kubuni, bubu bukizi buakitile; nsikumanya bumozu buanakuila. Nkumulibula nu nti namukandula.

²³Tondo balalukile bubibu, basegile buno atakue. Nu moki mabo makindile.

²⁴Nu Pilato asengezezie buno bubakutunda bukitue.

²⁵Nu akanduide wozo wakandagua ku kabamba ka musona nu buiti wozo ubatundaga, tondo agabuide Yesu anga bubatundaga.

Bekuita Yesu ku Muti wa Magu.

Mat. 27:33-38; Mk. 15:22-28; Yoana 19:1-17.

²⁶Nu gabamukatile, batolile muntu umozi wamanagua Simona wa Kulene, atukaga muisoa, bamuekezie muti wa magu, kumbusa kua Yesu.

²⁷Nu musanganano munene wa bantu wamuyangile, nu bakikulu beidibulaga ku makuba nu bamulililaga.

²⁸Tondo Yesu akebetukile nu atendile bune, Bakinga ba Yelusalema, tamunandilila, tondo idililazi nu kulilila bana beinyu.

²⁹Kubuno bindi biavue bakatenda buno, Mbogimbogi ku bagumba nu nda zita-buta, nu mabele matakumomia.

³⁰Nu bakalinga kubula miduko bune, Tulimbazi; nu tubisazi.

³¹Kubuno ndi bekukita bitondo bibino ku muti mubisi, buni bukakitua ku muti woma?

³²Nu bendile na bango babili beiti, buno beitunge nage kiandindi.

³³Nu gababasile ga kiziki kibamanaga buno, Nkungu, nu kuko ukubamutakile ku muti wa magu, nu babo bagi, umozi kuaseidume nu ungo kuaseikazi.

³⁴Nu Yesu atendile bune, Tatane basigilile; kubuno tabeizi bubekukita. Nu babegeine nsulu zage, nu bazeside mbale.

³⁵Nu bantu babezaga bemana nu balolaga, Nu bangati bamuililikile batendile bune, Onezie bango; eiyonie wenyene, ndi eli Klisto wa Kalaga, musombolua wage.

³⁶Nu bakoloboyo nubo bamuililikile, nu bavule kueli nu bamukasile maku makali,

³⁷nu batendile bune, Ndi uwe u Mukota wa baYuda, iyonie uwenyene.

³⁸Nu kuabezaga isanzo gantata gage buno, WONO ELI MUKOTA WA BAYUDA.

Umozi wa Kubabo Bakuaga na Yesu Amukatizizie.

Mat. 27:44; Mk. 15:32.

³⁹Nu umozi wa ku babo batakilue nabo amulingile, atendile bune, Ndi uwe ntuli tugu Klisto? Iyonie uwenyene nu tonie nuisue.

⁴⁰Tondo ungo amuzugide, nu atendile bune, Ndi ntukukua tugu Kalaga boba, nu mu lusungio lumozi umutuli?

⁴¹Butukusungibua buligo; kubuno tukusungibua ku buagi bueitu; tondo wono ntakitile buampa buanakuila.

⁴²Nu atendile ku Yesu bune, Kunkengelaga gokeingila mu bukota buobe.

⁴³Nu amuakuide bune, Lebelebe nkukubula bune, Lelo wabe nanne mu Paladiso.

⁴⁴Nu zabezaga zakuka nkungu mutuba, nu kuabeide kapilo ku kisi kinsania aba nu ku nkungu mubula.

⁴⁵Nu kisongo kia busi takiasanine lingo: nsulu za numba za kukumbamina zatikile munkatini.

Lukuo Lua Yesu Klisto.

Mat. 27:50; Mk. 15:37; Yoana 19:30.

⁴⁶Nu Yesu alalukile neiyuki inene bune, Tatane nabika kalamo kane mu maboko mobe: nu asilile kutenda bubo, eidekanizie wenyene.

⁴⁷Nu mukota wa bakoloboyo gamonine bubo buaba, aganvine Kalaga, nu atendile bune, Lebelebe wono muntu abezaga eisanana.

⁴⁸Nu bansania babezaga ku musanganano bangamine gabamonine ku bubo buabeide, nu basubanizie beidibulaga ku makuba.

⁴⁹Nu bansania babezaga bemuizi nu bakikulu bamuyangaga kutuka ku Galela, babezaga beikile kulazi nu balolaga bubo.

Bese Babika Yesu ku Nsinda.

Mat. 27:57-61; Mk. 15:42-47; Yoana 19:38-42.

⁵⁰Nu kuabezaga muntu umozi wa luango, izina liage Yosefu, muntu musoga nu weisanana

⁵¹(tondo nteitabizizie luango luabo, nu kukita kuabo), abezaga muntu wa Alimataya, muino munene wa baYuda, nu alindilaga bukota bua Kalaga:

⁵²nu wono muntu endile ku Pilato, nu asegile kitumba kia Yesu.

⁵³Nu Akikumbizie, nu akikandile na nsulu zabota, nu akibikile mu nsinda zabazilue muikozi, tamubikua kingo kitumba.

⁵⁴Nu buabezaga busi bua Kulongeka, nu busi bua sabato buse buigi.

⁵⁵Nu bakikulu batukaga ku Galela, bayangile, nu kulola ku nsinda, buno buni buabikilue kitumba kiage.

⁵⁶Nu basubizie nu balongekile ngenge nu bulago. Nu busi bua sabato bomuinue anga buakakizizibue.

Luka 24

Kuyuka Kua Yesu ku Bakuzi.

Mat. 28:1-6; Mk. 16:1-8; Yoana 20:1-17.

¹Tondo mu busi bua kulinga bueizinga, mu nindunindu nunse, bendile ku nsinda, na bulago bubabikile kayikayika.

²Nu basangile lilio ikozi liatukibua ku nsinda.

³Nu gabingidemo tabamonine ku kitumba kia Mukota Yesu.

⁴Nu bangamine na bubo, nu bantu babili babezaga bemana buigi nabo, babezaga bavuala nsulu zikukelima:

⁵nu bakule boba, nu baguede gansi bukukumania, bamubuide bune, Buni bumukulonda wozo mulami munkantini mua bakuzi?

⁶Nteli gano, tondo ayuka: kengelazi buamutendile nti eikikile ku Galela,

⁷nu atendile buno, buatunganana Muana wa muntu agabulue ku maboko ma bagi, nu kutakua, nu kusila kua bindi bisatu nti ayuke.

⁸Nu bakengede buabatendaga.

⁹Nu gabatukile ku nsinda, nu basubizie kusambalila babo ikumi nu umozi, nu ku bango bansania.

¹⁰Nu babezaga Malia Magadala, nu Yoali nu Malia nina wa Yakobo: nu bango bakikulu babezaga nabo, basambalide basingua bubo bunsania.

¹¹Tabangile bubo bubatendagua nu tabakatizizie.

¹²Tondo Petelo azanzukile nu eitumine lubilo ku nsinda; nu akumbamine nu amonine tugu ku zezo nsulu zabota zabezaga gansi; nu endile ku numba zage, nu angamine na bubo buabeide.

Yesu Ekumonekako na Beigisibua Bage Babili mu Nzila za ku Emau.

Mk. 16:12, 13.

¹³Nu kuabezaga mu bubo busi beigisibua babili bendile ku muino wamanagua Emau, wabezaga bulazi na Yelusalema anga lugendo lua nkungu ibili.

¹⁴Nubo basambalilene bubo bunsania buabeide.

¹⁵Nu gabasambalilana nu kubuzania, Yesu wenyene avule buigi nabo nu endede nabo gamozi.

¹⁶Tondo meiso mabo mazibilue buno tabamumenyinine.

- 17**Nu ababuide bune, Buni bumukuenda muasambalilana nu mukuenda? Nu bemanine, nu babezaga na kabebe.
- 18**Nu umozi wa kubeli, izina liage Koleopa, amuakuide bune, Ndi Uwe uli tugu mugenzi mu Yelusalema utemenya tondo buetile kuko ku bindi bibino?
- 19**Nu abatendile bune, Buni buabeide? Nu bamutendile bune, Bua Yesu wa Nazaleta, abezaga mulegania mubibu mu kukita nu mu kutenda ku Kalaga nu ku bantu bansania;
- 20**basankoga nu bangati beitu bamugabuide buno asungibue nu buno akue, nu bamutakile.
- 21**Tondo isue tuabezagile tukumulemanina buno, we akulule Isalele. Nu lingo lelo, ukindi kia bisatu na gakitidue bubo.
- 22**Lingo bakikulu bamozi ba kueitu batuangamizie gabendagile ku nsinda lukesikesi;
- 23**nu tabamonine ku kitumba kiage, nu gabavule batutendile buno, bamonine ku migenzi, zabatendile buno, alama.
- 24**Nu bamozi ku babo batuabezaga nabo bendile ku nsinda nu bamonine ku bubo buatendaga babo bakikulu: tondo we tabamumonineko.
- 25**Nu abatendile bune, Inyue batakumenyina, nu beli na mitima zatamba ku kukatizia binsania biatendaga balengania!
- 26**Ndi tabuatunganana Klisto kusungibua ku bitondo bibino, nu kuingila mu lutanuno luage?
- 27**Nu kutukila ku Mose nu ku balengania bansania, abasambalide buisulilua bua masanzo mansania masanzidue wenyene.
- 28**Nu babasile buigi na muino gubendaga kugo nu endile anga ukutinga.
- 29**Nu bamusubizie, nu batendile bune, Ikala neisue; kubuno busi buseli muigolo, nu buse buida. Nu eingide nu eikeide nabo.
- 30**Nu gabezaga esalia nabo, atolile kampampa; nu asegitile; nu akabunguide nu abakasileko.
- 31**Nu meiso mabo malimbuidue, nu bamumenyine: nu ababombile.
- 32**Nu batendeine buabo buabo bune, Ndi tatuabezaga na mitima tugu zakukengela, gatuatendaga nage mu nzila, nu gatulolesagia masanzo?
- 33**Nu batukile mu zezo nkungu, nu basubizie ku Yelusalema, nu basangile beigisibua ikumi nu umozi bakundamana nu bango babezaga nabo, nu batendile bune,

³⁴Lebelebe Mukota ayuka, nu amonekako na Simona.

³⁵Nu babasambalide bansania buabede mu nzila, nu lukita lubamumenyine mu kubungula kampampa.

Yesu Ekumonekako na Beigisibua Ikumi nu Umozi.

Mat. 28:16, 17; Mk. 16:14; Yoana 20:19-23.

³⁶Nu nkungu zibatendaga bubo, we wenyene emanine muni atini muabo, nu ababuide bune, Bobelelazi.

³⁷Tondo basalimine nu bakule boba nunse, nu bakengeide buno bamona ku musumbu.

³⁸Nu ababuide bune, Kubuni kumukuzangazanga nu kubuni muli na kanongonongo mu mitima zeinyu?

³⁹Lolazi ku maboko mane nu ku magulu mane, buno unne wono; mbabatazi nu ndolazi; kubuno musumbu nteli na misuna nu makua, anga bumukumonako.

⁴⁰Nu gasilile kutenda bubo abalolesezie makasa mage nu magulu mage.

⁴¹Nu gababezaga tabekatizia na mbogimbogi, nu bangamine, abatendile bune, Ndi muli neidia gano?

⁴²Nu bamukasile kindi kia kiena kiokibua.

⁴³Nu akitolile, nu akilile nti bakumona.

⁴⁴Nu ababuide bune, Bubuno ubunamubulile ganabezaga neinyu, buno buitunganana kuzindilila bubo bunsania bunasanzidue mu mulembe wa Mose, nu balengania, nu mu nimbo.

⁴⁵Nu abakasile makengelo buno bamenyinine masanzo.

Ikakizio Inene lia Musagu wa Yesu.

Mat. 28:18-20; Mk. 16:15-16; Misako 1:8.

⁴⁶Nu ababuide bune, Ububo buasanzilue bune, Klisto akasungibua nu nti ayuke ku bakuzi kusila kua bindi bisatu;

⁴⁷nu baBilongo bansania basambalilue kuiyana nu kusigililua misako za buagi buabo muizina liane, kulinga ku Yelusalema.

⁴⁸Nu inyue muli balongeki ba bitondo bibino.

⁴⁹Nu lebelebe namuvuila neidagano lia Tatane; tondo iziziazi mu muino, aba nu gamuavualikibue na magala matuke kuigulu.

Yesu Esenda Kuigulu.

Mk. 16:19, 20; Misako 1:9-11.

⁵⁰Nu abasondelezizie aba nu ku Betania, nu alambizie maboko, nu abakitide mponga.

⁵¹Nu gabakitide mponga alekanukile nabo, nu ekilue muigulu.

⁵²Nu gabasilile kumukumbamina basubizie ku Yelusalema na mbogimbogi nnene:

⁵³nu beikeide mu numba za kukumbamina bindi binsania, baganuine Kalaga.

Yoana

Yoana 1

Musagu Musoga Wasanzilue na Yoana. Yesu Klisto eli Kalaga.

Ebelo 1:2-13.

- ¹Mukulinga muabezaga Idagi, nu Idagi abezaga na Kalaga, nu Idagi abezaga Kalaga.
- ²We mukulinga abezaga na Kalaga.
- ³Binsania biakitulue nage; nu takuli kena kakitulue katakitile.
- ⁴Mueli muabezaga kalamo; nu kalamo kako kabezaga kiengi kia bantu.
- ⁵Kiengi kiasanine mu kapilo; tondo kapilo takakikindile.

Yesu nu Yoana Mubatizi.

Mat. 3:1-17; Mk. 1:1-11; Lk. 3:1-23.

- ⁶Muntu avule, musingua wa Kalaga, izina liage Yoana.
- ⁷Wono avule ku bulongeki, buno alongekele kikio kiengi, buno bansania bakatizie mueli.
- ⁸Wono ntabezaga kikio kiengi, tondo avule buno alongekele kikio kiengi.
- ⁹Kiengi kia bulili kiabezaga, kiavule ku kisi, kisanie bantu bansania.
- ¹⁰Wono abezaga mu kisi, nu kisi kiakitulue nage, tondo kisi takiamumenyinine.
- ¹¹Avule ku bage, tondo bage tabamusekede.
- ¹²Tondo bansania bamusekeide, abakasile buangato kuba bana ba Kalaga, ubabo bakatizizie izina liage:
- ¹³babutilue ta ku mikila, aba ta ku lutundo lua mubili, aba ta ku lutundo lua wamulume, tondo lua Kalaga.

Idagi Akitilue Mubili wa Bantu.

Mat. 1:18-23; Lk. 1:30-35.

- ¹⁴Nu Idagi akitilue mubili, nu eikalile munkatini muetu (nu tuamonine ku lutanuno luage, luabezaga anga Muana wa ngomo watukile kulisi), eiyala na mponga nu bulili.
- ¹⁵Yoana amulongekede, nu alalukile neiyuki, atendile bune, Uwozo unamubulaga buno, Ekuvua kumbusa kuane eseli luabusio luane; kubuno ali-ngaga kuba luabusio luane.
- ¹⁶Kubuno mu kuzindilizia kuage isue bansania tuakitulue mponga nunse.
- ¹⁷Mulembe wakasilue ku Mose, tondo mponga nu bulili biavule na Yesu Klisto.

¹⁸Takuli muntu wamonine ku Kalaga; tugu Muana umozi wa ngomo eli ku bukuba bulsi we uwamulolesia.

Yoana Mubatizi Ekubula Bantu Kitondo Kia Yesu.

Mat. 3:1-17; Mk. 1:1-11; Lk. 3:1-18.

¹⁹Nu bubuno ubulongeki bua Yoana, baYuda bamusingide basankoga nu baLewi kutuka ku Yelusalema buno bamubuzizie bune, Uwe unazi?

²⁰Nuwe eitabizizie, nu ntatunine, nu eitabizizie bune, Nne nsili Klisto.

²¹Bamubuzizie bune, Uli nazi? ndi uwe u Eliya? Nu atendile bune, Nsili wozo. Bamubuzizie lingo bune, Ndi uli wozo mulengania? Nu akuide bune, Kilo.

²²Bamubuzizie bune, Uli nazi? buno tuasambalile batusingile. Buni bukuibula?

²³Atendile bune, Nne nili iyuki lia muntu ukulalukaga mu kalula bune, Isiazi matingilo ma Mukota, anga buatendile mulengania Yesaya.

²⁴Nubo basingagua na baFalese.

²⁵Bamubuzizie bune, Ndi ntuli Klisto aba Eliya, aba mulengania wono, buni bukubatizia?

²⁶Yoana abatendile bune, Nkubatizia na mazi; munkatini muenyu muemanuka umutakumenya,

²⁷avue kumbusa kuane, nsiatananina kukandula mizigi za bisalapata biage.

²⁸Bubo buakitilue mu Betania lisilia lia Yadene, muabatizagia Yoana.

²⁹Gakede busi amonine ku Yesu ekuvua kueli, nu atendile bune, Lolazi Muana wa Mukoko wa Kalaga, ukueka buagi bua bantu ba kisi.

³⁰Uwono unamubulaga bune, Avue kumbusa kuane eseli luabusio luane kubuno alingaga kuba luabusio luane.

³¹Nne nsiamumenyine; tondo navule kubatizia na mazi buno amoneke ku balsalele.

³²Nu Yoana alongekile bune, Namona ku Muuza Wasililila ekugela muigulu anga nkulimba; nu zemene gantata gage.

³³Nsiamumenyine, tondo ansingile kubatizia na mazi ambuide bune, Muntu uwamonage Muuza ekumugelela, nu kuikala gantata gage, we ukubatizia na Muuza Wasililila.

³⁴Namonine ku bubo nu nalongekede bantu bune, Wono eli Muana wa Kalaga.

Yesu Ekulinga Mukambo Wage, Bango Bantu Bekumukatizia.

³⁵Gakede busi lingo, Yoana abezaga emana na beigisibua bage babili;

³⁶nu alolile Yesu kisozi, ekuenda, nu atendile bune, Lolazi, Muana wa Mukoko wa Kalaga!

³⁷Nu beigisibua bongule kuatendaga bayangile Yesu.

³⁸Nu Yesu akebetukile, abamonine bekumuyanga, ababuzizie bune, Kikizi kimukulonda? Nu bamu buide bune, Labi (buisulilua buabo Musozi), kuni kukuikalaga?

³⁹Nu ababuide bune, Vuazi mumone. Bendile nu bamonine kuikalilaga; nubo beikeide nage kindi kikio; zabezaga zakuka nkungu ikumi.

⁴⁰Andele, muto wa Simona Petelo abezaga umozi wa kubabo babili bonguaga kuatendaga Yoana, nu kuyanga Yesu.

⁴¹Nu alingile kubasa kuko kuabezaga iselenzi Simona, amubuide bune, Tuamona ku Masiya (buisulilua buabo Klisto).

⁴²Avule nage ku Yesu. Yesu amulolile kisozi, amubuide bune, Uli Simona, muana wa Yoana: bakakumana Kefa (buisulilua bualio Petelo, aba Ikozi).

⁴³Gakede busi, atundile kuenda mu kisi kia Galela, nu asangile Filipino, nu Yesu amubuide bune, Nyange.

⁴⁴Filipo abezaga wa ku Betesaida, mu muino wa Andele nu Petelo,

⁴⁵Filipo asangile Natanaele, amubuide bune, Tuamona ku wozo wasanzilue na Mose mu mulembe, nu balengania, Yesu wa ku Nazaleta, Muana wa Yosefu.

⁴⁶Nu Natanaele amubuzizie bune, Munatuka kisoga mu Nazaleta? Filipino amubuide bune, Vua umone.

⁴⁷Yesu alolile Natanaele ekuvua kueli, nu atendile bune, Lolazi mulsalele lebelebe, nteli na buengelezi mueli.

⁴⁸Natanaele amutendile bune, Buni buwamenya? Yesu amubuide bune, Gabezaga Filipino ntekumana, wabezaga gansi na muti wa figi nakumonineko.

⁴⁹Natanaele amubuide bune, Labi, uwe uli Muana wa Kalaga nunse, nu uli Mukota wa Isalele,

⁵⁰Yesu amutendile bune, Ndi wakatizia kubuno nakubula buno nakumonineko gansi na muti wa figi? Wamone ku bungo buatinga bubuno.

⁵¹Nu amubuide bune, Lebelebe mukamona igulu liakandulua nu migenzi za Kalaga zikubakama nu zikugela ku Muana wa muntu.

Yoana 2

Kisagulo kia Isonga lia Kana.

¹Mu kindi kia bisatu, isonga liabezaga mu Kana wa Galela; nu nina wa Yesu abezaga kuko:

²nu bamanine Yesu nu beigisibua bage ku kisagulo.

³Nu gasilile maku nina wa Yesu amubuide bune, Tabeli na maku.

⁴Nu Yesu amubuide bune, Mukikulu, nili nobe buni? Nkungu zane tazika.

⁵Nina abuide bakambi bune, Nti muakita tugu anga buamubulage.

⁶Kuabezaga malega mutuba ma makozi mabikagua mu mazi ma koga anga lukita lua baYuda, naliao naliao naliakukaga mu litele makumi mubula.

⁷Yesu ababuide bune, Iyaziazi malega na mazi. Nu beyaziemo bundo.

⁸Ababuide bune, Matagazi, nu muende namo ku wozo mukota wa kisagulo.

⁹Nu gasondile mukota wa kisagulo ku mamu mazi magalukile maku, ntamenyine kumatukile (tondo bakambi bamatagaga ubamenyine bunu mazi), wozo mukota wa kisagulo amanine musongi,

¹⁰nu amubuide bune, Na muntu na muntu nokukasanaga maku masoga, nu ndi bamanua, nu kusila nti abakasa mango mabi: tondo uwe walangile maku masoga aba nu kano kaluma.

¹¹Wozo umugeleko mutangi wakitile Yesu mu Kana wa Galela, nu alolesezie bantu lutanuno luage; nu beigisibua bage bamukatizizie.

¹²Nu endile na nina nu bato bage, nu beigisibua bage ku Kapenuma; nu tabezizizeko bindi bingi.

Yesu Ekuyanga Bantu Bakunzagia mu Numba za Kukumbamina.

Mat. 21:12, 13; Mk. 11:15-17; Lk. 19:45, 46.

¹³Nu kisagulo kia baYuda kiabezaga buigi, nu Yesu abakamine ku Yelusalema.

¹⁴Nu asangile bakunzia ba ngombe nu mikoko nu nkulimba, nu bagalukia ba falanga beikile mu numba za kukumbamina:

¹⁵nu agondile kasusula ka musinge, nu embizie babo bansania mu zezo numba, nu mikoko nu ngombe; nu abalanganizie falanga za bagulania, nu edukizie meza mabo;

¹⁶nu ababuide bakunzia ba bilinga bune, Tukiazi bibino; tamunakita numba za Tatane anga numba za kagulilo.

¹⁷Beigisubua bage bakengede idagi liasanzilue bune, Kangonongono ka ku numba zobe kandia.

¹⁸Nu baYuda bamubuzizie bune, Ukutulosia kalolesio kakizi kakukita bubuno?

¹⁹Yesu atendile bune, Itazi zeno numba zakukumbamina, nu nazobake lingo ku bindi bisatu.

²⁰BaYuda batendile bune, Bobakile zeno numba nnene zakukumbamina miaka makumi manazi nu mutuba, nu uwe gunazobaka ku bindi bisatu?

²¹Tondo atendaga ku numba nnene za kukumbamina za mubili wage.

²²Gayukile ku bakuzi, beigisibua bage bakengede buno abatendile bubo; nu bakatizizie lilio isanzo, nu bubo buabatendaga Yesu.

²³Gabezaga mu Yelusalema ku kisagulo kiesuluko, bantu beingi bakatizizie izina liage, gabamonine migeleko zakitile.

²⁴Tondo Yesu ntabetabizizie, kubuno abezaga eizi bansania,

²⁵kubuno nteyaninaga bulongeki bua muntu; kubuno wenyene amenyaga makengelo ma muntu.

Yoana 3

Yesu Ekuigisia Nikodemo Kubutua Lingo.

¹Kuabezaga muntu umozi wa baFalese, izina liage Nikodemo, abezaga muangati wa baYuda:

²amuvuilide mu kindi, nu amubuide bune, Labi, tukumenya buno uli musozi watukile kua Kalaga; kubuno takuli muntu unavuama kukita migeleko zeno ziukukita, ndi Kalaga nteli nage.

³Yesu amuakuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkukubula buno ndi muntu ntabutua lingo, ntanavuama kumona ku bukota bua Kalaga.

⁴Nikodemo amubuide bune, Buni bunabutua lingo muntu nu ese mukungu? Ndi aningila lingo munda za nina nu kubutua lingo?

⁵Yesu akuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkukubula buno, ndi muntu ntabutua ku mazi nu ku Muuza, ntanavuama kuingila mu bukota bua Kalaga.

⁶Kiabutua ku mubili nti mubili; nu kiabutua ku Muuza nti kia muuza.

⁷Ntunangama kuiyuki linakubula buno, buamutunganana kubutua lingo.

⁸Lumpumpu lukupupa kulukutunda, nu muzumio walo gukungubua, tondo ntukumenya kulukutuka, nu kulukuenda: muntu unsania wabutilue ku Muuza eli bubo.

⁹Nikodemo atendile bune, Buni bunavuama bubuno?

¹⁰Yesu atendile bune, Uli musozi wa balsalele nu ntukumenyina bubuno?

- ¹¹Lebelebe, lebelebe, nkukubula buno, bubo butukumenya ubutukutenda, nu bubo butukumonako ubutukulongeka; tondo tamuitabizia bulongeki bueitu.
- ¹²Ndi nkumubula bua ga kisi, nu tamukubukatizia, nu buni bumunakatizia ndi namubula bua muigulu?
- ¹³Nu takuli muntu wabakamine kuigulu, tondo wozo watukile kuigulu, u Muana wa muntu uli muigulu.
- ¹⁴Nu anga buasakikile Mose nzoka mu kalula, bubo Muana wa muntu atunganana kusakikua.
- ¹⁵Nu muntu unsania wamukatizia abe na kalamo katanakuzinda.
- ¹⁶Kubuno Kalaga eitide nunse kutunda ba ga kisi, akasene Muana wage wa ngomo, buno muntu unsania wamukatizia ntazimine, tondo abe na kalamo katanakuzinda.
- ¹⁷Kubuno Kalaga ntasingile Muana wage ku kisi kukisungia, tondo kisi kionibue mueli.
- ¹⁸Wamukatizia ntasungibue; gutamukatizia asila kusungibua; kubuno ntakatizizie izina lia Muana wa ngomo wa Kalaga.
- ¹⁹Nu luluno luli lusungio buno, kiengi kiavule ku kisi, tondo bantu belamine kapilo kutinga kiengi; kubuno misako zabo zabezaga mibi.
- ²⁰Kubuno muntu unsania ukukita mibi ekusomba kiengi, nu ntekuvua ku kiengi buno misako zage zinazugilua.
- ²¹Tondo muntu unsania ukukita misako za bulili ekuvua ku kiengi, buno misako zage zimonekeko kubuno zikukitua mu Kalaga.

Yoana Mubatizi Ekubula Bantu bua Yesu Lingo.

- ²²Kusila kua bubo, Yesu nu beigisibua bage bavule mu lulenge lua Yudaya; ezizizie kuko nu abatizizieko.
- ²³Nu Yoana nuwe abatizagia ku Ainona buigi na Salima, kubuno kuko kuabezaga mazi meingi: nu bantu bavule, nu babatizizibue.
- ²⁴Kubuno Yoana abezaga ntekandua.
- ²⁵Beigisibua ba Yoana babezaga na miango na muYuda umozi ku kitondo kia kuengibua.
- ²⁶Nu bavule ku Yoana, nu bamubuide bune, Labi, guwabezaga nage lisilia lia Yadene, uguwalongekelaga, we ekubatizia, nu bantu bansania bekuenda kueli.
- ²⁷Yoana abakuide bune, Muntu ntanamona buampa, ndi ntakasuabo muigulu.

²⁸Inyue benyene mukundongekela buno natendile bune, Nsili Klisto, tondo nalinge kusingua luabusio luage.

²⁹Uli na mukikulu nti u musongi: tondo muida wa musongi ekuimana nage, ekunguilila iyuki liage, ekuba na mbogimbogi kuiyuki lia musongi: mbogimbogi zane zasililila.

³⁰Atunganana kukutibua, nunne nisigulizibue.

³¹Watuka muigulu nti atinga bansania: wa ga kisi eli wa kisi, nu nti ekutenda bia ga kisi: nu watuka muigulu nti atinga bansania.

³²Bubo buamonineko nu bunguleko, ububo buekulongeka; nu takuli ukuitabizia bulongeki buage.

³³Wetabizia bulongeki buage nti abikua kamenyikilo buno, Kalaga eli bulili.

³⁴Kubuno wasingilue na Kalaga ekutendaga moki ma Kalaga: kubuno Kalaga ekukasanaga Muuza ntagulindika.

³⁵Isi atunda Muana, nuwe amukasa binsania mu maboko mage.

³⁶Walatizia Muana eli na kalamo katanakuzinda; tondo utakatizia Muana ntakamona kalamo, tondo bongua bua Kalaga buamuikalila.

Yoana 4

Yesu Ekuenda ku Galela.

¹Gamenyine Mukota buno baFalese bongule buno, Yesu atinga Yoana ku beigisibua nu ku kubatizia

²(tondo Yesu wenyene ntabatizagia, tondo beigisibua bage ubabatizagia tugu),

³atukile ku Yudaya, nu asubanizie lingo ku Galela.

Mukikulu wa Samalia.

⁴Nu buamutunganene buno atinge mu Samalia.

⁵Avule ku muino wa Samalia, izina liago Sikala, buigi na lilio isoa lia Yakobo liakasaga muana wage Yosefu:

⁶nu gago ugabezaga kanua balongo ka Yakobo, Yesu akutilue na lugendo, eikeide buigi na kanua balongo. Zabezaga zise nkungu mutuba.

⁷Mukikulu wa mu Samalia avule kutaga mazi. Yesu amubuide bune, Nkase mazi ma kunua.

⁸Kubuno beigisibua bage babezaga basila kuenda ku muino kukunza idia.

- ⁹Nu wozo mukikulu wa mu Samalia amubuide bune, Buni bunili nobe uwe muYuda ukutunda nkukase mazi, nunne nili mukikulu wa mu Samalia? (Kubuno baYuda nu baSamalia tabakugomanagia.)
- ¹⁰Yesu amuakuide bune, Songo wizi lukaso lua Kalaga, nu nazi ukukubuzia, buno nkase mazi ninue, songo unamusegile, nuwe anakukasile mazi ma kalamo.
- ¹¹Wozo mukikulu amubuide bune, Mukota, ntuli na kituma kia kutaga, kubuno kanua balongo keli kazindu: nu kuni kuwasangile mazi ma kalamo?
- ¹²Ndi uwe watinga tateisue Yakobo, watukasile kanua balongo kakano, kanuaga muko na bana bage nu bituganua biage?
- ¹³Yesu amuakuide bune, Wanua ku mazi mamano anakua na mpusia lingo:
- ¹⁴tondo wanua ku mazi manamukasa ntanakua na mpusia nunse; tondo mazi manamukasa manaba mueli anga kanua balongo ka mazi kakukulungukaga mu kalamo katanakuzinda.
- ¹⁵Wozo mukikulu amubuide bune, Mukota, nkase mammo mazi buno nsikue na mpusia lingo, buno nsivue kutaga lingo gano.
- ¹⁶Yesu amubuide bune, Enda umane iba wobe, uvue nage gano.
- ¹⁷Wozo mukikulu amuakuide bune, Nsili na wamulume. Yesu amubuide bune, Watenda buligo nunse, ntuli na wamulume:
- ¹⁸kubuno wabezaga na bamulume batano, nu wozo uli kueli kano kaluma nteli iba wobe: watenda buligo.
- ¹⁹Wozo mukikulu amubuide bune, Mukota, namenya buno, uli mulengania.
- ²⁰Batateisue bakumbaminaga ku muiduko wono; tondo inyue mukutenda buno, mu Yelusalema muli kiziki kiatunganana kukumbaminuamo.
- ²¹Yesu amubuide bune, Mukikulu, nkatizie, nkungu zikakuka tamukakumbamina Tatane ku muiduko wono, aba ku Yelusalema.
- ²²Inyue mukukumbamina kimutizi: isue tukukumbamina kituizi; kubuno lonio lukutuka ku baYuda.
- ²³Tondo nkungu zikakuka, nu ziseli, buno bakumbamizi ba lebelebe bakukumbamina Tatane mu muuza nu bulili: kubuno Tatane ekulonda bantu anga babano buno bamukumbamine.
- ²⁴Kalaga eli Muuza; nubo bansania bakumukumbamina batunganana kumukumbamina mu muuza nu mu bulili.
- ²⁵Wozo mukikulu amubuide bune, Nkumenya buno Masiya ekuvua (ekumanua buno, Klisto): gakavua, akatumenesia bunsania.

- ²⁶Yesu amubuide bune, Unne wono gukutenda nage.
- ²⁷Nu beigisibua bage bavule mu nkungu zezo; nu bangamine kubuno atendaga na mukikulu; takuli wamubuzizie bune, Kikizi kiukulonda? aba buni bukutenda nage?
- ²⁸Nu wozo mukikulu asigile idega, nu endile ku muino, nu abuide bantu bune,
- ²⁹Vuazi mulole muntu wabulaga misako insania zinakitaga: ndi wono nteli Klisto?
- ³⁰Batukile ku muino, nu bamuvuilide.
- ³¹Mu zezo nkungu beigisibua bamusegile bune, Labi, lia.
- ³²Tondo ababuide bune, Nili neidia limutizi.
- ³³Beigisibua babuzanizie bune, Ndi kuli muntu wamuvuilide neidia?
- ³⁴Yesu ababuide bune, Idia liane lili kukita kusombola kua wozo wansingile, nu kusila mulimo wage.
- ³⁵Ndi tamunatenda buno, kusila kua miezi inazi nti matubulo meika? Nkumubula bune, Galaminazi, mulole masoa, kubuno mese mela nu mese buigi na kutubulua.
- ³⁶Ukutubula eli na mutali, nu ekukundamania biguma biage ku kalamo katanakuzinda; bubo muyiki nu mutubuzi babogeboqe gamozi.
- ³⁷Bubuno buligo, Umozi ekuyikaga, nu ungo ekutubulaga.
- ³⁸Namusingile kutubula bimumakitide mulimo; bango bakitile mulimo, nuinyue muingila mu mulimo wabo.

Basamalia Beingi Bekukatizia Yesu.

- ³⁹Nu baSamalia bengi ba mu muino wozo bamukatizizie ku kutenda kua mukikulu kuatendaga bune, Ambuide bunsania bunakitaga.
- ⁴⁰Gamuvuilide baSamalia, bamusegile buno, ekale nabo nu eiyombekile kuko bindi bibili.
- ⁴¹Nu bango bantu beingi bamukatizizie ku kutenda kuage;
- ⁴²nu babuide mukikulu bune, Tuamukatizia kano kaluma, ta ku kutenda kuobe: tondo kubuno tuiyunguila issue benyene, nu tuamenya nunse buno, wono u Monia wa kisi.
- ⁴³Nu gatingile bindi bibili atukile kuko, nu endile ku Galela.
- ⁴⁴Kubuno Yesu wenyene atendile bune, Mulengania ntekuanzua kuabo.

⁴⁵Gabasile ku Galela, baGalela bamusekede, kubuno bamonine ku misako insania zakitaga ku Yelusalema mu nkungu za kisagulo; kubuno babo bendile ku kisagulo.

Yesu Ekonia Muana wa Mukota.

⁴⁶A vule lingo ku Kana wa Galela, kuagalukagia mazi buno mabe maku. Nu mukambi wa mukota abezaga na muana wage wasambaga ku Kapenuma.

⁴⁷Gongule ku musagu buno, Yesu atuka ku Yudaya, nu avua ku Galela, amuendede, nu amusegile bune, Vua, wonie muana wane; kubuno ese buigi na kulekana.

⁴⁸Yesu amubuide bune, Ndi inyue tamukumona ku tulolesio nu migeleko, inyue tamunakatizia nunse.

⁴⁹Mukambi wa mukota amubuide bune, Mukota, vua wonie muana wane nti ntelekana.

⁵⁰Yesu amubuide bune, Enda; muana wobe alama. Wozo mukambi akatizizie bubo buamubuide Yesu, nu endile.

⁵¹Nu gendaga mu nzila, bakambi bage bakulumene nage, bamubuide bune, Muana wobe alama.

⁵²Ababuzizie nkungu zonine. Bamubuide bune, Walubi mu nkungu mutuba kamo muzuzo wasilile.

⁵³Bubo isi amenyine buno, mu nkungu zezo zamubuide Yesu buno, muana wobe alama: nu akatizizie na numba zage insania.

⁵⁴Wono uli mugeleko weibili wakitile Yesu gatukile mu Yudaya, gendile ku Galela.

Yoana 5

Yesu Ekonia Musambi Busi bua Sabato.

¹Kusila kua bubo kuabezaga kisagulo kia baYuda; nu Yesu endile ku Yelusalema.

²Nu mu Yelusalema buigi na luibi lua mukumba wa mikoko muabezaga kiziba kia mazi ma koga, kiamanagua mu kilibelo buno Betesaida muabezaga nusu itano.

³Mu nusu zezo muabezaga muiyombeka misanganano za basambi, biuku, nu bitunga, nu boma biganza balindilaga kukulunguka kua mazi:

⁴kubuno kuabezaga nkungu imozi zakumbaga mugenzi wakiminaga mu kiziba, nu wakulungulaga mazi: nu wozo walinga kubasa kungua mazi masila kukulungulua nti uwona lusambo luabezaga nalo.

- ⁵Nu kuabezaga muntu umozi kuko na lusambo luage miaka makumi masatu nu kinana.
- ⁶Nu Yesu amumonineko eiyombeka, nu amenyine buno, ese na lulo lusambo nkungu ndazi, amubuzizie bune, Ndi ukutunda konibua?
- ⁷Wozo musambi amuakuide bune, Mukota, Nne nsili na muntu wakunisa mu kiziba; mu nkungu zikukulungulagua mazi; kungua nsenenda nti ungo muntu antanga.
- ⁸Yesu amubuide bune, Yuka, nu weke mugu wobe, nu wende.
- ⁹Nu kazanga kongo wozo muntu onine, nu ekile mugu wage, nu endile. Busi bubo buabezaga busi bua sabato.
- ¹⁰BaYuda babuide wozo wonagibua bune, Lelo buli busi bua sabato tabuakulungana ku mulembe kueka mugu wobe.
- ¹¹Tondo ababuide bune, Wozo wanonagia uwambuide buno, neke mugu wane nende.
- ¹²Bamubuzizie bune, Nazi wakubuide buno, weke mugu wobe nu wende?
- ¹³Tondo wonezibue ntamenyine wamonizie; kubuno Yesu eidombuede kuko, kubuno kuabezaga bantu beingi mu kiziki kikio.
- ¹⁴Nu Yesu amusangile mu numba nnene za kukumbamina, amubuide bune, Ungua, wasila kona: ntuage lingo, unavua kuba na bungo buatinga bubuno.
- ¹⁵Muntu wozo endile, nu abuide baYuda bune, Yesu wanonizie.
- ¹⁶Nu ku bubo baYuda basingizie Yesu, kubuno akitile bubo busi bua sabato.
- ¹⁷Tondo Yesu ababuide bune, Tatune ekukitaga mulimo aba nu kano kaluma, nunne nkukita mulimo.
- ¹⁸Ku bubo baYuda balondile nunse bubanamuita, kubuno etile mulembe wa busi bua sabato nu amanine Kalaga buno, Isi, nu egelamizie na Kalaga.
- ¹⁹Yesu abatendile bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Muana ntanakita kampa wenyene, tondo bubo buakumona Isi ekukita; kubuno bubo bunsania buakukita nti ubuakite nuwe Muana.
- ²⁰Kubuno Isi ekutundaga Muana, nu ekumulolesia bunsania buakukita: nu akumulolesia mulimo munene kutinga wono buno, inyue muangame.
- ²¹Kubuno anga bubo bukuyukagia Isi bakuzi nu ekubakasaga kalamo, bubo Muana nuwe ekukasa kalamo ku babo bekutundaga wenyene.
- ²²Kubuno Isi ntakusungia muntu, tondo akasile Muana lusungio lunsania;
- ²³buno bantu bansania banze Muana, anga bubakuanza Isi,

- 24**Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Wongua kuidagi liane, nu kukatizia wansingile, eli na kalamo katanakuzinda, nu ntakasungibua nunse, tondo atikibua ku lukuo, nu engila mu kalamo.
- 25**Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Nkungu zikakuka, nu ziseli, nu bakuzi bakongua kuiyuki lia Muana wa Kalaga; nu babo bakaliunguako bakalamaga.
- 26**Kubuno anga bubo buli Isi na kalamo mueli, ububo akasile Muana wage kalamo mueli nuwe:
- 27**nu amukasile buangato bua kusungia, kubuno eli Muana wa muntu.
- 28**Tamuangame kububo: kubuno nkungu zikakuka uzikongua ku babo bansania beli mu nsinda kuiyuki liage,
- 29**nu bakayuka; babo bakitile busoga, kuiyukilo lia kalamo; nu babo bakitile mibi, kuiyukilo lia lusungio.
- 30**Nne nsinakita buampa nnenyene: tondo anga bunkungua, ubunkusungia; nu lusungio luane luli luisa; kubuno nsikulonda kusombola kuane nnenyene, tondo kusombola kua wozo wansingile.
- 31**Ndi nkuidongekela nnenyene, kasi bulongeki buane tabuli bulili.
- 32**Kuli ungo ukundongekela; nunne nizi buno bulongeki buage buakundongekela buli bulili.
- 33**Inyue muasingile bantu ku Yoana, nu alongekile buli bulili.
- 34**Tondo bulongeki bunakasilue nsiabukasilue na bantu: tondo nkutenda bubuno buno monibue,
- 35**We abezaga kasuku kaguluminaga nu kasanaga; nuinyue muatundile kubogelabogela kiengi kiako nkungu imozi.
- 36**Tondo bulongeki bundi nabo; buatinga bua Yoana, kubuno milimo zankasile Tatane buno nizizindilizie, milimo zeno zinkukita, zikundongekela buno Tatane ansingile.
- 37**Nu Tatane wansingile andongekede. Inyue tamungule kuiyuki liage busi bumozi, aba kiskusania kiage tamuakimonineko.
- 38**Idagi liage talili mu muli, kubuno inyue tamuakatizia wozo wasingile.
- 39**Mukulondaga mu masanzo, kubuno mukukengela mumo muli kalamo katanakuzinda; numo umakundongekela;
- 40**nu tamukutunda kuvua kundi buno mube na kalamo.
- 41**Nsikukasua lutanuno na bantu.
- 42**Tondo namumenya buno, lutundo lua Kalaga taluli mu muli.

⁴³Navule muizina lia Tatane, tondo inyue tamuanskede: ndi ungo avua muizina liage wenyene, nti muamusekela.

⁴⁴Buni bumunakatizia, inyue bakukasana lutanuno bueinyu bueinyu, nu lutanuno lulo luatukile kua Kalaga wenyene tamukululonda?

⁴⁵Tamukengele bune, Nne namusongele ku Tatane: tondo kuli ungo ukumuso-ngela, eli Mose umukulemaninaga.

⁴⁶Kubuno gamunakatizizie Mose, munankatizizie, kubuno we asanzile musagu wane.

⁴⁷Tondo ndi tamuakatizia masanzo mage, kubuni munakatizia malagi mane?

Yoana 6

Yesu Ekulisia Bantu Bakuka Tununu Tutano.

Mat. 14:13-31; Mk. 6:32-44; Lk. 9:10-17.

- ¹Gasilile Yesu bubo, endile ku lisilia lia kiziba kia Galela, kili kiziba kia Tibelia.
- ²Nu musanganano munene wamuyangile, kubuno bamonine migeleko zakitile ku basambi.
- ³Nu Yesu abakamine ku muiduko, nu eikede kuko na beigisibua bage.
- ⁴Nu kisagulo kiesuluko lia baYuda, kiabezaga buigi.
- ⁵Yesu alambuide meiso, nu amonine ku musanganano munene gukumuvuila, abuzizie Filipino bune, Kuni kutukukunzila tumpampa tubalia?
- ⁶Nu amutendaga bubo tugu kumugeleka: kubuno wenyene amenyaga buakite.
- ⁷Filipo amuakuide bune, Tumpampa tua falanga kanunu kamozi nkama mutubakamo tatunakuka, muntu na muntu analia tugu lubobu.
- ⁸Ungo muigisibua, Andele, muto wa Simona Petelo, amuakuide bune,
- ⁹Gano geli musikila, eli na tumpampa tutano, nu biena bibili: tondo bibino buni bubinakuka ku bantu beingi?
- ¹⁰Yesu ababuide bune, Ikaziazi bantu gansi. Kuabezaga bisugu bingi. Bubo bamulume beikede, babezaga bakuka tununu tutano.
- ¹¹Yesu atolile tumpampa; nu gasegile, abeganizizie babo babezaga gansi; nu bibio biena anga bubatundaga.
- ¹²Nu gabekutile, abuide beigisibua bage bune, Songiazi zezo mbobu zasigala, takuzimine luampa.
- ¹³Nu basongezie, nu bezazizie nzi ikumi neibili za zezo mboau za tuto tumpampa tutano zasigalaga kubaliaga.

¹⁴Gamonine bantu ku mugeleko wozo wakitile, batendile bune, Lebelebe, wono eli mulengania ukavua ku kisi.

Yesu Ekutabanga Gantata ga Mazi.

Mat. 14:22-36; Mk. 6:45-56.

¹⁵Gamenyine Yesu buno bekutunda kumueka ku magala, buno bamubike mukota, endile lingo wenyene ku muiduko.

¹⁶Geidile busi, beigisibua bage bendile ku kiziba;

¹⁷nu bengide mu buato, basokile lisilia lia Kapenuma. Nu kuabezaga kuseli kapilo, nu Yesu ntabezaga nabo.

¹⁸Nu kiziba kiabezaga na bimpumi binene kubuno kuabezaga kisoa.

¹⁹Gabalugile buato bendile bulazi bua kilometele inazi aba itano, bamonine Yesu ekuenda gantata ga kiziba, avule buigi na buato: nu bakule boba.

²⁰Tondo Yesu ababuide bune, Nne wono tamunakua boba.

²¹Umpanga bamuitabizizie kuingila mu buato: nu buato buasasizie kubasa kuisokelo.

Yesu eli Kampampa ka Kalamo.

²²Gakede busi, bantu bemene lisilia lia kiziba bamonine takuli bungo buato tugu bumozzi; bamenyine buno, Yesu ntengide mu buato na beigisibua bage, umpanga beigisibua bendile bobenyene

²³(tondo mato makeke matukile ku Tibelia mavule buigi na gabalilaga tumpampa, gasegaga Mukota):

²⁴gamenyine bantu buno, Yesu ntabezaga kuko, aba nu beigisibua bage tababezagako, bengide mu mato bobenyene, nu bavule ku Kapenuma kulonda Yesu.

²⁵Nu gabamumonineko lisilia lia kiziba, bamubuzizie bune, Labi, nkungu nkizi ziwavule kuno?

²⁶Yesu abakuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Inyue mukundonda, ta kubuno muamonine ku mugeleko umpanga, tondo kubuno mualile tumpampa, nu muikutile.

²⁷Tamukite mulimo kuidia likubiga, tondo kuidia litanakubiga, aba ku kalamo katanakuzinda, lilio likamukasa Muana wa muntu; kubuno we uwabikilue kamenyikilo nelsi u Kalaga.

²⁸Bamubuzizie bune, Buni butukita butunakita milimo za Kalaga?

²⁹Yesu ababuide bune, Wono u mulimo wa Kalaga kukatizia wasingilue.

- ³⁰Bamubuzizie bune, Ukukita mugeleko mukizi? tumone kugo, nu tunakukatizie. Buni bukukita?
- ³¹Batateisue baliaga mana mu kalula; anga buasanzilue bune, We akabakasa kampampa ka muigulu kukalia.
- ³²Yesu ababuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Mose ntamukasile kampampa ka muigulu; tondo Tatane amukasile kampampa ka bulili ka muigulu.
- ³³Kubuno kampampa ka Kalaga ukako katukile muigulu, nu kukasa kisi kalamo.
- ³⁴Bamubuide bune, Mukota, tukasage kampampa kakano bindi binsania.
- ³⁵Yesu ababuide bune, Nili kampampa ka kalamo: unsania wavua kundi ntakakua na nzala, nu wankatizia ntakakua na mpusia.
- ³⁶Tondo namubulile bune, Muamonineko, nu tamuankatizizie.
- ³⁷Bansania bankasile Tatane bakavua kundi; nu unsania wavua kundi, nsikamuisa kumbuga.
- ³⁸Kubuno nsiatukile muigulu kukita kusombola kuane tondo kusombola kua wozo wansingile.
- ³⁹Nu kukuno u kusombola kua wansingile buno, nsizimizie umozi wa babo banakasilue, tondo nimuyukie ku busi buzinda.
- ⁴⁰Bubo u kusombola kua Tatane buno, muntu unsania ukumona ku Muana, nu kumukatizia, eli na kalamo katanakuzinda; nunne namuyukie ku busi buzinda.
- ⁴¹BaYuda babede na manungunungu, kubuno we atendile bune, Nili kampampa ka muigulu.
- ⁴²Bamutendile bune, Ndi wono nteli Yesu muana wa Yosefu, tuizi isi nu nina? kubuni ekutenda bune, Natukile muigulu?
- ⁴³Yesu abakuide bune, Tamuneizuzuma.
- ⁴⁴Takuli muntu unavuama kuvua kundi ndi ntabulutua na Tatane wansingile: nunne nti namuyukie mu busi buzinda.
- ⁴⁵Balengania basanzile bune, Bansania bakeigisibua na Kalaga. Muntu unsania ungule ku Tatane nu kumenya meigisia mage, nti ekuvua kundi.
- ⁴⁶Takuli muntu wamonine ku Tatane, umpanga wozo watukile ku Kalaga, we uwamonine kuIsi.
- ⁴⁷Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Unsanian wankatizia eli na kalamo katanakuzinda.
- ⁴⁸Nili kampampa ka kalamo.

- ⁴⁹Basoinyue balile mana mu kalula, nu bakule.
- ⁵⁰Kakano kampampa katukile muigulu, buno ndi muntu alia kuko, ntakue.
- ⁵¹Nne U kampampa ka kalamo katukile muigulu: ndi muntu alia ku kampampa kakano, akalamaga kalamo katanakuzinda: lebelebe, kampampa kankakasana u mubili wane, kanakasane kuba kalamo ka kisi.
- ⁵²BaYuda babezaga bakuakanania, batendile bune, Buni bunavuama muntu kutukasa mubili wage buno tugulie?
- ⁵³Yesu ababuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Ndi tamualia ku mubili wa Muana wa muntu nu kunua ku mikila zage, nti mumuli tamuli kalamo.
- ⁵⁴Unsania ukulia ku mubili wane, nu kunua ku mikila zane, eli na kalamo katanakuzinda, nu nkamuyukia ku busi buzinda.
- ⁵⁵Kubuno mubili wane uli idia lia bulili, nu mikila zane zili zakunua za bulili.
- ⁵⁶Unsania walia ku mubili wane nu kunua ku mikila zane eli mundi, nunne mueli.
- ⁵⁷Anga bukulamaga Tatane wansingile, nunne nkulamaga ku Tatane; bubo nuwe wandia, nti akalamaga mundi.
- ⁵⁸Kakano keli kampampa katukile muigulu; takeli anga mana maliaga basoinyue, nu bakule; tondo unsania walia ku kampampa kakano akalamaga kalamo katanakuzinda.
- ⁵⁹Yesu atendile bubo mu numba za kukumbamina, gegisagia ku Kapenuma.

Yesu Ekugeleka Beigisibua Bage.

Mat. 8:19-22; 10:36.

- ⁶⁰Beigisibua bamozi bage gabongule ku bubo, batendile bune, Bubuno buli bubibu; nazi gunabungua?
- ⁶¹Yesu amenyinine wenyene buno, beigisibua bage bekuizuzuma na bubo, ababuide bune, Buni bukumuinia bubuno mitima?
- ⁶²Buni bukaba tanga gamukamona Muana wa muntu ekuenda kuko kualingaga kuba?
- ⁶³Muuza ugukulamagia, tondo bumba bua Adama tabukukita buampa: moki manamutendaga meli muuza, nu meli kalamo.
- ⁶⁴Tondo kumuli kuli bamozi batakatizia. Kubuno Yesu alingile kumenya wakalazi batakatizia, nu wozo gukamugabula,
- ⁶⁵Nu abatendile bune, Kukabamba kako namubuide buno, Takuli muntu unavua kundi ndi ntakasibua na Tatane.

⁶⁶Beigisibua bage beingi basubanzie tabendile nage lingo.

⁶⁷Yesu abuide beigisibua ikumi nu babili bune, Ndi nuinyue tamukutunda kuenda?

⁶⁸Simona Petelo amubuide bune, Mukota, kua nazi kutuenda? Uli na moki ma kalamo katanakuzinda.

⁶⁹Tuakatizia nu tuizi buno, uwe Uwasililila wa Kalaga.

⁷⁰Yesu abuide bune, Ndi nsiamusombuede inyue ikumi nu babili? Nu umozi wa kumuli u Liabo.

⁷¹Atendede ku Yudasa, muana wa Simona Isakaliote, kubuno ukamugabula, we abezaga umozi wa ku babo ikumi nu babili.

Yoana 7

Bato ba Yesu Bekutunda Kuenda ku Yelusalema ku Kisagulo kia Bayuda.

Lk. 9:51-62.

¹Nu gasilile bubo Yesu endaga mu Galela; asombile kuenda ku Yudaya, kubuno baYuda balondaga kumuita.

²Kisagulo kia baYuda, kisagulo kia nusu kiabezaga buigi.

³Bato bage bamubuide bune, Tuka gano, nu wende ku Yudaya, buno beigisibua bobo bamone ku mulimo ukukita.

⁴Takuli muntu ukukita mulimo nu kugubisa, ndi ekutunda kumenyua. Ndi ukukita mulimo wono, nti widolesia ku kisi.

⁵Kubuno aba bato bage tabamukatizize.

⁶Yesu abuide bune, Nkungu zane tazika; tondo nkungu zeinyu zakuka bindi binsania.

⁷Ba ga kisi tabekumusomba; tondo nne, bekunsomba, kubuno nkubalongekela buno, milimo zabo zili mibi.

⁸Endazi ku kisagulo: nsikuenda ku kisagulo kikio, kubuno nkungu zane tazika.

⁹Nu gabuide bubo, eikalile ku Galela.

Yesu Ekutuka ku Galela, Ekuenda ku Kisagulo kia Nusu.

¹⁰Tondo gendile bato bage ku kisagulo, we endile ku lumbisombiso, bantu tabamenyine.

¹¹BaYuda bamulondile ga kisagulo, nu babuide bune, Kuni kueli?

¹²Babezaga bekuizuzuma ku kabamba kage: bamozi batendile bune, Eli muntu musoga; bango bune, Kilo, tondo we ekuengelelaga musanganano.

- 13**Tondo takuli muntu watendile ku bango bantu, kubuno bakule baYuda boba.
- 14**Munkatini mua kisagulo Yesu engide mu numba nnene za kukumbamina, nu eigisizie.
- 15**BaYuda bangamine, batendile bune, Kubuni muntu wono ekumenya masanzo, nu ntegisizibue?
- 16**Yesu abakuide bune, Meigisia menkuigisia ta mane, tondo meli tugu ma wozo wansingile.
- 17**Ndi muntu ekutunda kukita kusombola kua Kalaga, nti anamenyinina mamo meigisia, ndi mekutuka kua Kalaga, aba ndi nkuitendela nnenyene.
- 18**Wozo ukuitendela ekulonda lutanuno luage wenyene: tondo wozo ukulonda lutanuno lua wamusingile, wozo nti uwisanana, nu mueli nti tamuli buengelezi.
- 19**Ndi Mose ntamukasile mulembe, tondo takuli umozi wanzile wozo mulembe? Nu buni bumukulonda kunita?
- 20**Musanganano bamutendile bune, Uwe uli na musumbu: nazi ukulonda kukuita?
- 21**Yesu abatendile bune, Nakitile mulimo umozi, nuinyue bansania muangamine nago.
- 22**Mose amukasile kumonesibua (takuatukile ku Mose, kuatukile ku basonguluinyue); mukumonesagia mu busi bua sabato.
- 23**Ndi muntu amonesibua busi bua sabato, buno mulembe unakua; buni bumukunongelua, ndi kubuno nonezie muntu mu busi bua sabato?
- 24**Tamusungie muntu ku kilungi, tondo musungiazi ku buisa.
- 25**Bamozi ba Yelusalema batendile bune, Ndi wono tugu ugubakulonda buno bamuite?
- 26**Tondo we ntekubisa buakutenda, nu tabamubula buampa. Embe bakulu beizi lebelebe buno, we eli Klisto?
- 27**Tondo isue tuizi kuatukile wono, tondo gakavua Klisto, takuli wizi kuakatuka.
- 28**Yesu alalukile mu numba nnene za kukumbamina nu eigisizie bune, Munizi, nu muizi kunatukile; nne nsivuilide nnenyene; tondo wozo wansingile eli bulili nu tamumuizi.
- 29**Tondo nne nimuizi; kubuno natukile kuage, nuwe uwansingile.
- 30**Balondile kumukata; tondo takuli wavuamine kumukata: kubuno nkungu zage zabezaga tazika.

³¹Tondo mu musanganano wozo bantu beingi bamukatizizie; nu batendile bune, Ndi gakavua Klisto, akakita migeleko kutinga zikukita wono?

³²BaFalese gabongule ku kuizuzuma musanganano ku bibio bitondo bia misagu zage, basankoga banene nu baFalese basingile bakoloboyo kuenda kumukata.

³³Yesu ababuide bune, Nili neinyu nkungu nkeke, nu nende kua wansingile.

³⁴Mukandonda, nu tamukamonako: nu kuko kunkaba tamukavuama kuvuako.

³⁵BaYuda batendene buabo buabo bune, Muntu wono ekuenda kuni kututamumoneko? ende ku bantu babalanganine ku Geleka, nu akeigisia baGeleka?

³⁶Buni buli bubuno buatenda bune, Mukandonda, nu tamukamonako; nu kuko kunkaba tamukavuama kuvuako?

Yesu Ekutenda Magala ma Muuza Wasililila.

Yoana 4:14; Misako 2:2-4.

³⁷Busi buzinda bua kisagulo, buabezaga busi bunene, Yesu emanukile, alalukile neiyuki inene bune, Ndi muntu eli na mpusia avue kuane, nu anue.

³⁸Wono wankatizia anga bukutenda masanzo nuzi za mazi ma kalamo zikagelaga mueli.

³⁹Tondo atendaga bubuno ku musagu wa Muuza, buno babo bamukatizia bakagukasua: kubuno Muuza abezaga ntevua; kubuno Yesu abezaga nteganunua.

Bantu Bekuakania Yesu.

⁴⁰Gongule bango bantu ku moki mamu, batendile bune, Lebelebe we eli mulengania.

⁴¹Bango batendile bune, We eli Klisto. Tondo bango bamozi batendile bune, Buni bunatukila Klisto ku Galela?

⁴²Ndi masanzo tamekutenda buno, Klisto akatuka mu kikanga kia Davidi, nu ku Betelehema, muino wabezaga wa Davidi?

⁴³Kuabede malekanuko munkatini mua bantu ba musanganano ku kabamba kage.

⁴⁴Nu bamozi ba kubeli batundile kumukata, tondo takuli muntu umozi wamukatileko.

⁴⁵Nububo bakambi basubizie ku basankoga banene nu baFalese; bababuide bune, Kubuni tamuavua nage?

⁴⁶Bakambi bababuide bune, Tukila kunsania takuli muntu umozi ukutendaga anga wozo.

⁴⁷BaFalese bababuide bune, Inyue nuinyue musengelelua?

⁴⁸Banazi ku bakulu nu baFalese bamukatizizie?

⁴⁹Tondo bantu ba musanganano wono bateizi mulembe basuililua.

⁵⁰Nikodemo ababuide bune (wozo wamuvuilide mu kindi, abezaga umozi wa ku babo),

⁵¹Ndi mulembe weitu ukusungagia muntu ntelinga kungililua nu kumenya buakitile?

⁵²Bamuakuide bune, Uwe nuwe uli wa ku Galela? Londa, nu umenye ndi mulengania anavuama kutuka ku Galela.

⁵³Na muntu na muntu nawasubizie ku numba zage.

Yoana 8

Bekukata Mukikulu Wetaga Meiga.

¹Tondo Yesu endile ku muiduko wa Oleve.

²Nu nindunindu endile lingo mu numba nnene zakukumbamina; nu bantu bansania bamuvuilide; nu ekede gansi, nu abegisizie.

³Basanzi nu baFalese bamuvuilide na mukikulu weitaga meiga, bamubikile munkatini muabo,

⁴babuide Yesu bune, Musozi, tuakata mukikulu wono eitaga meiga.

⁵Mose atukakizizie mu mulembe bune, Ndi muntu akita bubo nti bamulibula makozi: nu uwe buni bugunatenda?

⁶Batendile bubo, kumulindika, buno balonde bubemusongela. Tondo Yesu akumbamine, nu asanzile gansi na munue wage.

⁷Tondo gabeitide kumubuzia, akumbamukile, nu ababuide bune, We uteli na misako za buagi ku muli, alinge kumulibula ikozi.

⁸Nu akumbamine lingo gansi, nu asanzile gansi na munue wage.

⁹Nu gabongule ku bubo, batukile umozi umozi, balembene, balingile ku wabezaga mukulu aba nu ku wakuzinda; nu Yesu asigede tugu wenyene, na wozo mukikulu, wabezaga wemana.

¹⁰Nu Yesu akumbamukile, abuzizie mukikulu bune, Kuni kubeli? Ndi takuli umozi wakusungia?

¹¹Mukikulu amutendile bune, Mukota, takuli muntu. Yesu amubuide bune, nunne nsikukusungia: enda; ntuage lingo.

Yesu eli Kiengi kia Kisi.

Mat. 5:14-16; Yoana 1:9.

- 12**Yesu ababuide lingo bune, Nne nili kiengi kia kisi: wozo wanyanga ntakenda mu kapilo, tondo abe na kiengi kia kalamo.
- 13**BaFalese bamuakuide bune, Uwe ukuidongekela uwenyene; bulongeki bobbe tabuisanana.
- 14**Yesu ababuide bune, Ndi nkuidongekela nnenyene, nti bulongeki buane nti buisa; kubuno nizi kunkutuka, nu kunkuenda; tondo inyue tamuizi kunkutuka, nu kunkuenda.
- 15**Inyue mukusungia ku misako za muntu; tondo nne nsikusungia muntu.
- 16**Tondo ndi nkusungia, lusungio luane luli bulili; kubuno nne nsili nnenyene, nili na Tatane wansingile.
- 17**Nu mu mulembe weinyu muasanzilue buno, bulongeki bua bantu babili buli bulili.
- 18**Nne nkuidongekela nnenyene, nu Tatane wansingile ekundongekela.
- 19**Bamubuide bune, So eli kuni? Yesu ababuide bune, Nne tamunizi, aba Tatane tamumuizi; gamunamenyine songo munamenyine Tatane.
- 20**We atendile moki mamu geigisagia mu numba nnene za kukumbamina ku busio buisuku; nu takuli muntu wamukatile, kubuno nkungu zage zabezaga tazika.
- 21**Ababuide lingo bune, Neiyendela, nu mukandonda, nu mukakua mu misako za buagi bueinyu; tamukavuama kuvua kuko kunkaba.
- 22**BaYuda batendile bune, Ndi eiyite, kubuno ekutenda bune, Tamukavuama kuvua kuko kunkaba.
- 23**Ababuide bune, Inyue muli ba gansi; nne nili wa kuigulu; inyue muli ba kisi kikino; nunne nsili wa kisi kikino.
- 24**Ububo bunamubuide bune, Mukakua mu misako za buagi bueinyu, ndi tamuakatizia buno, nili wozo, kasi mukakua mu misako za buagi bueinyu.
- 25**Bamubuzizie bune, Uwe u nazi? Yesu ababuide bune, Anga bunalingile kumubula aba nu kano kaluma.
- 26**Nili na buingi bua kutenda nu buakumusungia; tondo wozo wansingile eli bulili; nu bubo bunkungua kuage, ububo bunkubula ga kisi.
- 27**Tabamenyine buno, ekusambala musagu welsi.
- 28**Yesu ababuide bune, Gamukasakika Muana wa muntu, mukamenyinina buno, nne u wozo, nu nsikukita kena nnenyene;

- ²⁹kubuno bindi binsania nkukitaga bubo bukumutananzigia.
- ³⁰Gatendile bubo, beingi bamukatizizie.
- ³¹Yesu abuide baYuda babo bamukatizizie bune, Ndi muikala mu idagi liane, nti museli beigisibua bane nunse;
- ³²nu nti muamenyinine bulili, nu bubo bulili nti buamukandula.
- ³³Bamuakuide bune, Tuli kikanga kia Abalahama, tatuabezaga bakobe ba muntu aba nu kano kaluma; nu buni bukutenda bune, Tuabe bakandulua?
- ³⁴Yesu abuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Muntu unsania ukukitaga misako za buagi nti eli mukobe wa buagi.
- ³⁵Mukobe ntekuikalaga mu numba bindi binsania: tondo muana ukuikalagamo bindi binsania.
- ³⁶Kubuno ndi Muana amukandula, nti mukakandulua nunse.
- ³⁷Nizi bunu, muli kikanga kia Abalahama; tondo mukulonda kunita, kubuno iyuki liane talikuingila mu muli.
- ³⁸Nne nkumubula binsania binamonineko ku Tatane; nuinyue mukukita binsania bimungule kubio ku soinyue.
- ³⁹Bamuakuide bune, Tateisue eli Abalahama. Yesu abuide bune, Songo muli bana ba Abalahama, songo mukukita misako za Abalahama.
- ⁴⁰Tondo kano kaluma mukulonda kunita, nne muntu ukumubula bitondo bia bulili bimungule ku Kalaga: Abalahama ntakitile bubo.
- ⁴¹Mukukita misako za soinyue. Bamubuide bune, Isue tatuabutilue mu butazi; tuli na Tateisue umozi tugu Kalaga.
- ⁴²Yesu abuide bune, Songo Kalaga eli Soinyue, songo munatundile: kubuno natukile kua Kalaga; nsiedusizie nnenyene, tondo we uwansingile.
- ⁴³Kubuni inyue tamukumenyinina bunkutenda? Kubuno tamukuvuama kungua idagi liane.
- ⁴⁴Inyue muli na soinyue, Liabo u Satana, mukutunda kukita ntundo mbi za soinyue. Mukulinga we abezaga muiti, ntemene mu bulili, kubuno we nteli na bulili mueli. Gekueka buza, akuitendela buage wenyene; kubuno we eli muza, nu eli isi wa boza.
- ⁴⁵Tondo kubuno nkutenda bulili, inuye tamukinkatizia.
- ⁴⁶Nazi wa kumuli ukunkokomeka bunu, nili muagi? Ndi nkutenda bulili kubuni tamukunkatizia?

⁴⁷Wozo wa Kalaga ekunguaga malagi ma Kalaga: inyue tamukumongua, kubuno inyue tamuli ba Kalaga.

⁴⁸BaYuda bamuakuide bune, Ndi tatukutenda buligo buno uli muSamalia, nu uli na musumbu?

⁴⁹Yesu ababuide bune, Nsili na musumbu; tondo nkuanza Tatane, nuinyue mukumbenga.

⁵⁰Tondo nsikulonda lutanuno luane nnenyene; kuli umozi ukululonda nu ukusungia.

⁵¹Lebelelebe, lebelebe, nkumubula bune, Ndi muntu anza idagi liane ntakamona lukuo.

⁵²BaYuda bamubuide bune, Kano kaluma tuamenyinina nunse buno, uli na musumbu. Abalahama akule, nu balengania bakule, nu uwe ukubula buno, wanza idagi liane ntakamona lukuo.

⁵³Ndi uwe uwatinga tateisue Abalahama wakule? nu balengania bakule: nu uwe lino nazi?

⁵⁴Yesu abakuide bune, Ndi nkuiganuna nnenyene, kasi lutanuno luane luli buliabulia: tondo Tatane ukuganunaga, nuinyue mukuibulaga buno eli Kalaga weinyu;

⁵⁵nuinyue tamumuizi: tondo nne nimuizi; nu ndi nabula bune, Nsimuizi, nti nili muza anga inyue: tondo nimuizi, nu nkuanzaga idagi liage.

⁵⁶Soinyue Abalahama abogilebogile gamonine busi buane; nu gabumonineko, abogilebogile.

⁵⁷BaYuda bamubuide bune, Uwe uteba na miaka makumi matano, nu ndi wamuene ku Abalahama?

⁵⁸Yesu ababuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Gabezaga Abalahama ntebutua nti nili.

⁵⁹Basongezie makozi buno, bamulekelemo; tondo Yesu eibisile nu atukile mu numba nnene za kukumbamina.

Yoana 9

Yesu Ekonia Muntu Wabutilue Kiuku.

¹Nu gabezaga ekutinga, amonine ku muntu wabutilue kiuku.

²Nu beigisibua bage bamubuzizie bune, Labi, nazi wagile, ndi muntu wono, aba ndi bamubuta, ukinsa abutilue kiuku?

- ³Yesu abakuide bune, Wono muntu ntagile aba bamubuta tabagile, tugu milimo za Kalaga zimoneke mueli.
- ⁴Buatunganana kukita milimo zawansingile, kungua musu ukili: ndi busi buida muntu ntanavuama kukita mulimo,
- ⁵Gendi mu kisi, nili kiengi kia kisi.
- ⁶Gatendile bubo, asuide matazi gansi, nu asuede na bisogo, nu amubongezie ku meiso,
- ⁷nu amubuide bune, Enda, woge mu kiziba kia Siloama (buisulilua buabo, Musingua). Endile kuko, ogile, asubizie esamona.
- ⁸Banyage nu babo balingaga kumumonako buno abezaga musegi, batendile bune, Ndi ta uwozo wikalaga gansi nu kusega?
- ⁹Bango batendile bune, Uwozo; bango bune, Kilo, tondo basusanania. Tondo we atendile bune, Unne wono.
- ¹⁰Bamubuzizie bune, Buni buazibuide meiso mobe?
- ¹¹Abakuide bune, Muntu ukumanua Yesu, asuede bisogo, nu ambongeziebio ku meiso, nu amubuide bune, Enda woge mu kiziba kia Siloama, bubo nendile koga, nu namonine.
- ¹²Bamubuzizie bune, Kuni kueli? Atendile bune, Nsizi.
- ¹³Bavule na wozo wabezaga kiuku ku baFalese.
- ¹⁴Busi buasuede Yesu bisogo, nu kumuzibula meiso buabezaga busi bua sabato.
- ¹⁵BaFalese bamubuzizie lingo bune, Buni buwamonine? Nu ababuide bune, We ambongezie bisogo ku meiso, nu nogile, nu kano kaluma nisenamona.
- ¹⁶Bango BaFalese batendile bune, Muntu wono ntatukile kua Kalaga, kubuno ntakuanza busi bua sabato. Nu bango batendile bune, Ndi muagi anamenya kukita migeleko zeno? Nubo bengukene mu miango zabo.
- ¹⁷Nu babuzizie wozo muntu wabezaga kiuku bune, Uwe ukutenda buni ku wozo wakuzibuide meiso? Nu ababuide bune, We eli mulengania.
- ¹⁸BaYuda tabakatizizie buno we abezaga kiuku nu kuzibulua meiso, nu bamanine babo babutile wozo wazibulua meiso,
- ¹⁹nu bababuzizie bune, Ndi wozo eli muana weinyu umukutendaga buno, abutilue kiuku? kubuni kano kaluma esamona?
- ²⁰Bamubuta babakuide bune, Tuizi buno, wono muana weitu abutilue kiuku:
- ²¹tondo buesamona, isue tatuizi; nu tatuizi nazi wamuzibula meiso; we esalengania; mubuziazi wenyene; atende bueizi.

- 22**Bamubuta batendile bubo, kubuno bakuaga baYuda boba; BaYuda babezaga bakala luango bunu, ndi muntu amuitabizia bunu, u Klisto, nti atikibua mu numba za musanganano.
- 23**Ku bubo bamubuta batendile bune, We esalengania; mubuziazi wenyene.
- 24**Bubo bamanine lingo wozo wabutilue kiuku, nu bamubuide bune, Ganuna Kalaga; issue tuizi bunu wozo eli muagi.
- 25**We ababuide bune, Ndi wozo eli muagi, nsizi: nizi bumozu tugu, bune, Nabezaga kiuku, kano kaluma nise namona.
- 26**Bamubuzizie bune, We akukitide kikizi? Nu buni buakuzibuide meiso?
- 27**Abakuide bune, Namubuide kalazi, nu tamungule; ndi mukutunda kungua lingo? aba ndi mukutunda kuba beigisibua bage?
- 28**Bamuililikile bune, Uwe u muigisibua wage; tondo issue tuli beigisibua ba Mose.
- 29**Tuizi bunu Kalaga atendile na Mose: tondo muntu wono, tatuizi kuatukile.
- 30**Wozo muntu abakuide bune, Bubuno buli buakuangamia, tamuizi kuatukile, tondo we anzibuide meiso.
- 31**Tuizi bunu, Kalaga ntekunguilila bagi; tondo ndi muntu akumbamina Kalaga, nu kukita kusombola kuage, uwozo wakunguilila.
- 32**Kutukila ku kulinga kua kisi aba nu kano kaluma tatunguaga bunu, muntu azibula meiso ma muntu wabutilue kiuku.
- 33**Songo muntu wono ntatukile kua Kalaga, songo ntanamenya kukita buampa.
- 34**Bamuakuide bune, Uwe wabutilue na misako za buagi lebelebe, ndi ukutuigisia? Bamubasizie kumbuga.
- 35**Gongule Yesu bunu, bamubasia kumbuga; nu gamumonineko, amubuzizie bune, Ndi ukukatizia Muana wa Kalaga?
- 36**Amuakuide bune, Mukota, nazi wozo nimukatizie?
- 37**Yesu amubuide bune, Wamumueneko, unugukutenda nage.
- 38**Nu atendile bune, Mukota, nakatizia. Nu amukumbamine.
- 39**Nu Yesu amubuide bune, Navule ku kisi na lusungio bunu batekumona bamone nu bekumona babe kiuku.
- 40**BaFalese babezaga nage, gabongule ku bubo bamubuzizie bune, Ndi nuisue lingo tuli biuku?

⁴¹Yesu ababuide bune, Gamunabeide biuku, tamunabeide na buagi; tondo kano kaluma mukuibula buno, mukumona: kasi mukili na buagi.

Yoana 10

Yesu eli Mulangi Musoga.

Luimbo 23; Ebele 13:20; 1 Pet. 5:4.

¹Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Wozo utengilila ku luibi lua mukumba wa mikoko, tondo ekubakamina kungo, nti eli muibi nu munyagi.

²Tondo wingilila ku luibi nti eli mulangi wa mikoko.

³Mulangi wa luibi ekumuigulilaga; nu mikoko nti zungua kuiyuki liaga; nu nti esazimana ku miena mazo, nu nti azisondelezia.

⁴Kungua azigula, nti atinga luabusio luazo, nu mikoko nti zamuyanga: kubuno zizi iyuki liage.

⁵Tondo tazinayanga mugeni, kubuno nti zikumutina: kubuno tazizi iyuki lia bageni.

⁶Yesu abeisile musumo wozo: tondo tabamenyinine bubo buatendaga.

⁷Yesu ababuide lingo bune, Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Nne nili luibi lua mikoko.

⁸Bansania balingile kuvua luabusio luane beli beibi nu banyagi: tondo mikoko tazongule ku moki mabo.

⁹Nne nili luibi; ndi muntu engila kundi, akonibua, akengila, nu kubasa, nu akamona idia.

¹⁰Muibi ekuvua kuiba, nu kuita, nu kubigia: nne navule buno babe na kalamo nunse.

¹¹Nne nili mulangi musoga; mulangi musoga akasene kalamo kage ku kabamba ka mikoko.

¹²Tondo muntu wa mulimo ntegi mulangi, kubuno mikoko tazili bikulo biage, ndi amona ku ngozi zikuvua, nti asiga mikoko nu nti atina, nu ngozi nti zazikata, nu kuzibalangania:

¹³nuwe ekutina, kubuno ntegi mulangi wa mikoko, kubuno eli muntu wa mulimo, nu ntakuikutia ku kabamba ka mikoko.

¹⁴Nne u mulangi musoga; nizi mikoko zane, nuzo zinizi,

¹⁵anga bunizi Tatane, nunne nizi Tatane; nu nkukasana kalamo kane ku kabamba ka mikoko.

¹⁶Nili neingo mikoko ziteli za mukumba wono: buatunganana kuzitola, nu zongue kuiyuki liane, zabe kibombo kimozi, nu mulangi umozi.

¹⁷Bubo Tatane anelamine, kubuno nakasana kalamo kane buno, nikatole lingo.

¹⁸Takuli muntu unantikiako, tondo nakakasana nnenyene. Nili na buangato bua kukakasana, nu nili na buangato bua kukatola lingo. Bubo ubunakakizizibue na Tatane.

¹⁹Kuabede lingo malekanuko munkatini mua baYuda ku bubo buatendaga.

²⁰Nu bango beingi babulaga bune, Eli na musumbu, eli muluba; kubuni mukimuamunguilila?

²¹Bango batendile bune, Mamano tameli moki ma muntu uli na musumbu. Ndi musumbu anamenya kuzibula meiso ma kiuku?

Yesu Ekubula Bune, Nili Kalaga.

Yoana 14:9; 20:28, 29.

²²Kisagulo kia kusuagibua kiabezaga ku Yelusalema;

²³nkungu zezo zabezaga mpego nkali; nu Yesu atabangaga mu numba nnene za kukumbamina mu kabelabela ka Solomona.

²⁴BaYuda bamutimbile, nu bamubuzizie bune, Nkungu nkizi ziukatuikilizia mitima? Ndi uwe u Klisto tubule.

²⁵Yesu abakuide bune, Nkumubula, tondo tamukunkatizia; tondo milimo zinkukita muizina lia Tatane, uzikundongekela.

²⁶Tondo inyue tamukukatizia, kubuno inyue tamuli mikoko zane.

²⁷Mikoko zane zikunguaga kuiyuki liane, nunne nizizi, nu zikunyangaga;

²⁸nu nkuzikasaga kalamo katanakuzinda; nu tazikazimina nunse, nu takuli muntu unazinyaga mu kuboko kuane.

²⁹Tatane wankasilezo atinga bansania magala; nu takuli umozi unazinyaga mu kuboko kua Tatane.

³⁰Nne nu Tatane tuli umozi.

³¹Nu kububo baYuda basongezie lingo makozi buno bamulekelemo.

³²Yesu ababuide bune, Namulolesezie milimo mingi misoga, zatukaga ku Tatane; nu mulimo mukizi umukundibulila makozi?

³³BaYuda bamuakuide bune, Tatukukulibulila makozi ku mulimo musoga uwakitile, tugu ku kulinga Kalaga; kubuno, uwe uli muntu, nu ukuibula buno, uli Kalaga.

³⁴Yesu ababuide bune, Ndi tabuasanzilue mu mulembe weinyu bune, Nne natenda bune, Inyue muli tulaga?

³⁵Ndi ekubamana buno tulaga, babo basingilue neidagi lia Kalaga (isanzo lia Kalaga talikatikibua),

³⁶ndi mukubula wozo wasuagizibue nelsi nu wasingilue ku kisi buno, akulinga kubuno mukutenda Kalaga; kubuno nkuibula bune, Nili Muana wa Kalaga?

³⁷Ndi nsikukita milimo za Tatane, kasi tamunkatizie.

³⁸Tondo ndi nkuzikita ndi tamunkatizia, katiziazzi zezo milimo: buno muamenye nu kumenyinina buno, Tatane eli mundi, nunne mu Tatane.

³⁹Batundile kumukata lingo: tondo abasogonyokile mu maboko.

Yesu Ekuenda Kuabatizizibagua.

Mat. 3:1, 13, 17.

⁴⁰Nu endile ku lisilia lia Yadene kuko kualingaga kubatizizia Yoana; nu eikeide kuko.

⁴¹Nu bantu beingi bamuvuilide; nu babuide bune, Lebelebe, Yoana ntakitile migeleko, tondo bunsania buatendile Yoana bua wono muntu buligo.

⁴²Nu beingi bamukatizizie kuko.

Yoana 11

Yesu Ekuyukia Lazalo ku Bakuzi.

¹Muntu umozi abezaga na lusambo, izina liage Lazalo wa Betania, mu muino wabezaga mu Malia nu mubitu wage Malata.

²Uwozo Malia wabongagia Mukota bulago, mu kumunyonyona ku magulu mage na nzuili zage, mubitu wage Lazalo abezaga na lusambo.

³Babo babitu bage bamusingide mugenzi buno, Mukota, wozo watundaga eli na lusambo.

⁴Tondo gongule Yesu bubo, abuide bune, Luluno taluli lusambo lua kuita, tondo luli ku luganuno lua Kalaga, buno Muana wa Kalaga aganunue ku bubo.

⁵Yesu atundaga Malata, nu muto wage, nu Lazalo,

⁶Gongule ku musagu wa lusambo luage, atingizie bingo bindi bibili kuko kua-bezaga.

⁷Kusila kua bubo abuide beigisibua bage bune, Tusubiazzi ku Yudaya lingo.

⁸Beigisibua bamubuide bune, Labi, baYuda balondagile kukulibula makozi; nu ukusubia kuko lingo?

- ⁹Yesu akuide bune, Ndi taguli na nkungu ikumi na ibili ku busi bumozzi? Ndi muntu ekutabanga mu musu, we ntanikuka kubuno we ekumona ku kiengi kia kisi kikino.
- ¹⁰Tondo ndi muntu ekutabanga mu kindi, nti ekuikuka, kubuno kiengi takili mueli.
- ¹¹Gatendile bubo, ababuide bune, Muida weitu Lazalo eyombeka ku tulo tugu; tondo nkuenda kumuyukia kuto.
- ¹²Beigisibua bamubuide bune, Mukota, ndi eyombeka ku tulo, nti one.
- ¹³Yesu atendaga ku lukuo luage, tondo bakengede bunu, ekutenda tugu bua tulo,
- ¹⁴Tondo Yesu ababuide bune, Lazalo akua.
- ¹⁵Nu nili na mbogimbogi ku kabamba keinyu kubuno nsiabezagile kuko bunu mukatizie; tuendazi kueli.
- ¹⁶Toma wamanagua bunu, Didumu, abuide beigisibua banyage bune, Tuendazi nuisue; bunu tukue nage.
- ¹⁷Gavule Yesu asangile Lazalo ese bindi binazi mu nsinda.
- ¹⁸Nu Betania wabezaga buigi na Yelusalema, lugendo lua kilometele isatu;
- ¹⁹nu ba Yuda beingi bavule ku Malata nu Malia kubalizia ku lukuo lua mubitu wabo.
- ²⁰Gongule Malata bunu, Yesu esavua, endile kumukulumania; tondo Malia asigede mu numba.
- ²¹Malata abuide bune, Mukota, wabezaga gano, songo mubitu wane ntanakule.
- ²²Nu kano kaluma nizi bunu, kinsania kiwasega ku Kalaga, Kalaga anakukasakio.
- ²³Yesu amubuide bune, Mubitu wobe ayuke.
- ²⁴Malata amubuide bune, Nizi bunu, akayuka muiyukilo lia busi buzinda.
- ²⁵Yesu amubuide bune, Nne nili iyukilo nu kalamo: wozo wankatizia, aba ganalekana, nti akalamaga;
- ²⁶nu unsania ukulama nu ukunkatizia nti ntakakua nunse. Ndi ukukatizia bubo?
- ²⁷Atendile bune, E, Mukota, nakatizia bunu, Uwe U Klisto, Muana wa Kalaga, wavua ku kisi.
- ²⁸Nu gatendile bubo, endile, nu amanine iselenzi Malia ku lumbisombiso, amubuide bune, Musozi eli gano, nu ekukumana.

- ²⁹Nu gongule ku bubo, emanukile lubilo, nu endile kueli.
- ³⁰(Yesu abezaga ntebasa mu muino, abezaga ekikili kuko kua kulumaninaga na Malata.)
- ³¹BaYuda babezaga nage mu numba kumulizia gabamonine Malia emanuka lubilo nu kuenda, bamuyangile, bakengede buno, ekuenda kulila ku nsinda.
- ³²Gabasile Malia ku Yesu, nu gamumonineko, awede gansi ku magulu mage, amubuide bune, Mukota, wabezaga gano, songo mubitu wane ntanakule.
- ³³Gamulolile Yesu, nu baYuda bavule nage bekulila, abede na kabebe kanene nu kasina,
- ³⁴nu abuide bune, Kuni kumuamubikile? bamubuide bune, Mukota, vua, umone.
- ³⁵Yesu alilile.
- ³⁶BaYuda babuide bune, Lolazi, buabezaga amutunda!
- ³⁷Tondo bango batendile bune, Ndi muntu wono azibuide meiso ma kiuku, buni buatanavuama kubula muntu wono buno ntakue?
- ³⁸Yesu endile ku nsinda nu abezaga na kasina. Nu nsinda zabezaga za luanda lueikozi, nu luibi lueikozi.
- ³⁹Yesu abuide bune, Tikiazi ikozi. Malata, mubitu wa wozo wakule, amubuide bune, Mukota, kano kaluma esoga, nagekuila gese gatinga bindi binazi.
- ⁴⁰Yesu amubuide bune, Ndi nsiakutendile buno, Kungua wakatizia, nti ukumona ku luganuno lua Kalaga?
- ⁴¹Nu batikizie ikozi. Nu Yesu agalamine kuigulu, atendile bune, Tatane, nkukusima kubuno ukununguaga.
- ⁴²Nizi buno, ukununguaga bindi binsania; tondo nkutenda bubuno kubuno bantu bantimbikania bakatizie buno, uwe uwansingile.
- ⁴³Nu gasilile kutenda bubo, alalukile neiyuki inene bune, Lazalo, vua.
- ⁴⁴Wozo wakule abasile, akandua ku maboko nu ku magulu na nsulu zakuyikua nazo; nu ku meiso mage kuabezaga kuakandua na nsulu. Yesu ababuide bune, Mukandulazi nu eyendele.
- ⁴⁵BaYuda beingi bavule na Malia, gabamonine ku mugeleko wozo, bamukatizizie.
- ⁴⁶Tondo bango bendile kuabezaga baFalese, bababuide bubo buakitaga Yesu.

BaFalese Bekukala Luango lua Kuita Yesu.

⁴⁷Basankoga banene nu baFalese bakundamene ku luango, babuzanizie bune, Muntu wono ekukita migeleko mingi, tumukitazi buni?

⁴⁸Ndi tuamusigilila, bantu bansania nti bamukatizie; nu baLoma nti bekuvua kutunyaga muino weitu nu kilongo kietu.

⁴⁹Tondo umozi wa ku babo, izina liage Kayafa, wabezaga sankoga munene mu muaka wozo, ababuide bune, Inyue ndi tamuizi buampa,

⁵⁰aba ndi tamuizi buno, buatananina muntu umozi kukuila bantu, ndi kilongo kinsania takiazika.

⁵¹We nteitendede iyuki lilio wenyene: tondo we abezaga angata basankoga banene mu muaka wozo, nu alenganizie buno Yesu akakuila kilongo kikio:

⁵²nuwe ntakakuila kilongo kimozi, tondo akakungika bana ba Kalaga babalangene.

⁵³Ku busi bubo bakalile luango luabo buno, bamuite.

⁵⁴Kubuno Yesu ntatabangile mu baYuda lingo anga bualingaga kutabanga, atukile kuko, endile mu lulenge luabezaga buigi na kalula, ku muino ukumanua Efelaima; nu eizizizie kuko na beigisibua bage.

⁵⁵Nu kisagulo kiesuluko lia baYuda kiabezaga kise buigi; nu bantu beingi ba kisi kikio balingile kuenda ku Yelusalema nti kisagulo kiesuluko takiba, buno beiyengie.

⁵⁶Nu babo balondile Yesu; gabemanine mu numba nnene za kukumbamina, babuzanizie bune, Mukukengela buni? Ndi ntekuvua ku kisagulo?

⁵⁷Basankoga banene nu Bafalese bakakizizie buno, Ndi muntu eizi kueli, atusambalile kueli, buno bamukate.

Yoana 12

Yesu Ekulia na Beida Bage mu Betania.

Mat. 26:6-13; Mk. 14:3-9; Lk. 7:37, 38.

¹Kuabezaga kuse kuasigala bindi mutuba na kulinga kua kisagulo kiesuluko, Yesu abasile ku Betania, kuabezaga Lazalo wayukizie ku bakuzi.

²Kuko ukubamuyikide idia lia igolo; Malata abezaga ekubakasia; nu Lazalo abezaga umozi wa ku babo babezaga nage ku meza.

³Malia akatile nkindi za bulago, bua bukunza bunene, abongezie Yesu zo ku magulu, nu amunyonyuene na nzuili zage, numba zizede neiyugo lia bulago.

⁴Tondo muigisibua wage umozi, Yudasa Isakaliote, use buigi kumugabula, amubuzizie bune,

⁵Kubuni tamuakunzia bulago bubuno ku falanga nkama isatu, nu zinakasilue bazambi?

⁶Atendile bubo, ntabezaga na kiombo ku bazambi; tondo abezaga muibi kubuno abezaga neisuku, nu atikizie biabezaga mumo.

⁷Yesu ababuide bune, Musigazi abulange aba nu ku busi bua kuiyikua kuane.

⁸Muli na bazambi bindi binsania, tondo tamuli nanne bindi binsania.

⁹Bantu beingi ba baYuda bongule musagu bune, We eli kuko; tabavuilide Yesu tugu, tondo buno bamone ku Lazalo wozo wayukizie ku bakuzi.

¹⁰Tondo basankoga banene bakalile luango luabo buno, beite Lazalo;

¹¹kubuno baYuda beingi beidekanukizie na banyabo nu bakatizizie Yesu ku bubo.

Yesu Ekubasa mu Yelusalema na Lutanuno.

Mat. 21:4-9; Mk. 11:7-10; Lk. 19:35-38.

¹²Gakede busi musanganano munene wavule ku kisagulo, gabongule buno, Yesu ekuvua ku Yelusalema,

¹³bakatile manga ma bibila, nu bendile kumukulumania, nu balalukile bune, Hosana: Mbogimbogi ku wozo ukuvua muizina lia Mukota, Mukota wa balsalele.

¹⁴Nu gasangile Yesu muana wa mpunda, eikedede gantata gazo, anga buasanzilue bune,

¹⁵Mukinga wa Siona, ntunakua boba; unguilila, Mukota wobe ekuvua gantata ga muana wa mpunda.

¹⁶Tondo beigisibua bage tabalingile kumenyinina bubo; tondo gaganuinue Yesu, bakengede bubo buasanzidue nu bamukitide bubo.

¹⁷Bantu beingi babezaga nage gayukagia Lazalo mu nsinda, nu gamumanaga ku bakuzi, babo bamulongekede.

¹⁸Ku kabamba kako musanganano wendile kukulumana nage, kubuno bongule buno akita mugeleko wozo.

¹⁹BaFalese batendene buabo buabo bune, Buni butuakite, lolazi, kisi kinsania kikumuyanga.

BaGeleka Bekutunda Kumona ku Yesu.

²⁰BaGeleka bamozi ba kubeli bendile kuganuna ku kisagulo;

²¹bavule ku Filipo muntu waBetesaida wa Galela, nuwe bamubuide bune, Mukota, tukutunda kumona Yesu.

- ²²Filipo endile ku Andele, atendile nage; Andele nu Filipino bendile ku Yesu, nu bamubuide bubo.
- ²³Yesu abakuide bune, Nkungu za kuganunua kua Muana wa muntu zakuka.
- ²⁴Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Ndi kaguma ka mumpunge kakoloka gansi mu bilongo, ndi takakua, nti kakusigala kekenyene; tondo ndi kakua, nti kakubuta tuguma tuingi.
- ²⁵Wozo watunda kalamo kage akakazimizia; nu wozo wasomba kalamo kage mu kisi kikino akalanga kalamo katanakuzinda.
- ²⁶Ndi muntu ekunkambila, anyange; nu ngendi ugakaba mukambi wane: ndi muntu ekunkambila, Tatane ekamuanza.
- ²⁷Kano kaluma nili na kabebe, nikite buni? Tatane, nonie mu nkungu zeno. Tondo ku kabamba kakano navule ku zeno nkungu.
- ²⁸Tatane, ganunia izina liobe. Nu iyuki liatukile muigulu bune, Naliganunia, nu nikaliganunia lingo.
- ²⁹Musanganano wabezaga buigi, gungule kuiyuki lilio, babuide bune, Mukulumino wa mbula: bango bune, Mugenzi uwatenda nage.
- ³⁰Yesu ababuide bune, Iyuki lilino taliatendua ku kabamba kane, tondo liatendua ku kabamba keinyu.
- ³¹Kano kaluma lusungio lua kisi kikino luseli: nu kano kaluma muangati wa kisi kikino akuisua kumbuga.
- ³²Nunne, ndi nasakikua ga kisi, nkubuluta hansania kundi.
- ³³We atendile bubo ku kubakengelezia ku buakakua,
- ³⁴Bantu bamubuzizie bune, Tungule ku mulembe bunu, Klisto akeikalaga nkiko zitanakuzinda: nu buni bukutenda bune, Muana wa muntu atunganana ku sakikua? Nazi wozo Muana wa muntu?
- ³⁵Yesu ababuide bune, Mukili na kiengi mu nkungu nkeke. Tabangazi mu kiengi, bunu kapilo kanavua kumuvuama: wozo ukutabanga mu kapilo ntekumenya kuakuenda.
- ³⁶Nkungu zimuli na kiengi, katiziazia kiengi, bunu mube bana ba kiengi. Nu gatendile Yesu bubo, atukile gago, nu ababisamine.
- ³⁷Tondo anakitile migeleko mingi ku babezaga, tondo tabanamukatizizie:
- ³⁸bunu lizindilile liatendile mulengania Yesaya bune, Mukota, nazi wakatizizie musagu weitu? Nu kuboko kua Mukota kuamonekile kunazi?
- ³⁹Ku kabamba kako tabakatizizie, kubuno Yesaya atendile lingo bune,

⁴⁰We abazibile meiso, nu abikile mitima zabo mibibu; Buno banavua kutitika, nu kumenyinina mu mitima zabo, nu banagaluka buno nibonie.

⁴¹Yesaya atendile bubuno, kubuno amonine ku luganuno luage; nu atendile musagu wage.

⁴²Tondo bangati beingi bamukatizizie; tondo tabeitabizizie ku kabamba ka baFalese, buno banavua kutikibua mu numba za musanganano:

⁴³kubuno batundile lutanuno lua bantu kutinga lutanuno lua Kalaga.

⁴⁴Yesu alalukile neiyuki inene bune, Wozo wankatizia, nti ntekunkatizia nnenyene tugu; tondo nti ekukatizia wozo wansingile.

⁴⁵Nuwe ukumonako nti ekumona ku wozo wansingile.

⁴⁶Navule buno nibe kiengi kia kisi, buno unsania wankatizia ntasigale mu kapilo.

⁴⁷Nu ndi muntu ekungua ku moki mane, nu ndi ntakumanza, nne nsikumusungia: kubuno nsiavule kusungia kisi, tondo navule kukionia.

⁴⁸Wozo ukunsomba, nu utasekela malagi mane, eli na umozi ukamusungia: idagi lilio linatendile ulikamusungia busi buzinda.

⁴⁹Kubuno nsikuitendela nnenyene; tondo Tatane wansingile anakizizie bunsania bunkutenda nu bunsania bunkubula.

⁵⁰Nu nizi buno, kukakizia kuage kuli kalamo katanakuzinda; nu bubo bunkutenda nkubutenda anga buantendile Tatane.

Yoana 13

Kuzinda kua Kisagulo Kiesuluko.

Mat. 26:7-30; Mk. 14:17-26; Lk. 22:14-39.

¹Gabezaga kisagulo kiesuluko kia Kalaga takilinga, Yesu amenyine buno, nkungu zage zakutuka ga kisi zika, nu kuenda kulsi, elamine bantu bage ba ga kisi, abelamine aba nu kuzinda.

Yesu Ekogia Bdgisibua Bage ku Magulu.

²Mu nkungu zeidia lia muigolo, Satana abezaga esasila kuengelela engide mu mutima wa Yudasa Isakaliote, muana wa Simona, buno, agabule Yesu.

³Gamenyine Yesu buno, Isi amukasile binsania ku maboko mage, atukile kua Kalaga, nu akasubia kua Kalaga;

⁴emanukile ku meza, nu eikunguide nsulu zage; nu akatile kibe kia nsulu, nu ekandilekio mu kibunda.

⁵Nu abikile mazi ga lupepe, nu alingile kogia beigisibua bage ku magulu, nu kubanyonyona, na kibe kia nsulu kiabezaga ikanda nakio.

⁶A vule ku Simona Petelo. Petelo amubuide bune, Mukota, buni bukunogia ku magulu?

⁷Yesu amuakuide bune, Ntukumenya bunkukita kano kaluma, tondo ukabumenya.

⁸Petelo amubuide bune, Ntunanogia ku magulu, Yesu amubuide bune, Ndi nsikukogia, kasi ntuli nanne bumozzi.

⁹Simona Petelo amubuide bune, Mukota, ntunogie ku magulu tugu, tondo nogie ku maboko nu kuitoe.

¹⁰Yesu amubuide bune, Wasila koga, aneiyanina koga lingo ku magulu, kubuno mubili unsania wenga, nu inyue muenga tondo ta bansania.

¹¹Kubuno amenyine wozo wamugabule; bubo ukinsa ababulaga bune, Inyue bansania tamuenga.

¹²Nu gasilile kubogia ku magulu, akatile nsulu zage, ekalile lingo ku meza, ababuzizie bune, Ndi muizi kinamukitila bubo?

¹³Mukumana, Musozi, nu Mukota: mukutenda busoga, nne nili we.

¹⁴Ndi nne nili Mukota nu Musozi, ndi namogia ku magulu, bubo buatanganana nuinyue kogania ku magulu.

¹⁵Kubuno namukasa kakano kakengelezio; inyue mukitane anga bunamukitide.

¹⁶Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Mukambi nteli munene ku mukota wage; nu musingua nteli munene ku wamusingaga.

¹⁷Ndi muamenya bubuno, nti muli na mbogimbogi ndi mukubukita.

¹⁸Nsikumubula inyue bansania: nizi banasombuede, tondo buatanganana buno isanzo lizindilile buno, wozo unkulia nage angabule.

¹⁹Kano kaluma nkumubula buteba, gabuabe nti mukatizie buno, nne u we.

²⁰Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Ukasekela unasinga nti ansekela; nu ukansekela nti asekelala wansingile.

Yesu Ekubula Wamugabule.

Mat. 26:20-25; Mk. 14:17-21; Lk. 22:21, 22.

²¹Gatendile Yesu bubo, abeide na kabebe kanene, abuide bune, Lebelebe, lebelebe, nkumbula bune, Umozi wa kumuli angabule.

²²Beigisibua balolene, babuzanizie bune, Nazi wakubula?

²³Umozi wa ku beigisibua, abezaga egamina ku bukuba bua Yesu, kubuno Yesu abezaga amutunda nunse.

²⁴Simona Petelo amulutile, amubuide bune, Mubuzie nazi wakubula.

²⁵Nu wozo muigisibua wabezaga wegamina ku bukuba bua Yesu, amubuzizie bune, Mukota, nazi wozo?

²⁶Yesu amubuide bune, Wozo unkutobela ntolu, nu kumukasazo, nti owozo. Bubo gasesile ntolu zeidia, azikatile, azikasile Yudasa, muana wa Simona Isakaliote,

²⁷Nu gakatile ntolu zeidia, Satana engide mueli. Yesu amubuide bune, Sasia kukita bukukita.

²⁸Tondo ku babo babezaga ga meza takuli wamenyinine buamubulaga.

²⁹Kubuno Yudasa abezaga neisuku, nu bakengede buno, Yesu amubuide bune, Ukunzisie butukuiyanina ku kisagulo aba bune, Kasa bazambi bimozi.

³⁰Nu gakasilue Yudasa ntolu, endile lubilo; nu buabezaga buse mu kindi.

³¹Gatukile Yudasa, Yesu atendile bune, Kano kaluma muana wa muntu akuganunua, nu Kalaga aganunue mueli.

³²Kalaga nuwe akamuganuna mueli, nu ekusasia kumuganuna.

³³Bana bakeke, nili neinyu nkungu nkeke. Mukandonda, tondo anga bunabilile baYuda bune, Tamukavuama kuvua kuko kunkuenda; kano kaluma bubo nuinyue ubunkumubula.

³⁴Nkumukakizia lingo ikakizio lito bune, Tundanazi; anga bunamutundile nuinyue tandanazi.

³⁵Bubo bantu bansania bamenye buno, muli beigisibua bane, ndi muatundana.

Yesu Ekubula Petelo Buno Amutune.

Mat. 26:33-35; Mk. 14:29-31; Lk. 22:33, 34.

³⁶Simona Petelo amubuzizie bune, Mukota, ukuenda kuni? Yesu akuide bune, Kano kaluma ntunavuama kunyanga kunkuenda; tondo ukanyanga.

³⁷Petelo amubuide bune, Mukota, kubuni nsinavuama kukuyanga kano kaluma? N akukuile.

³⁸Yesu amubuide bune, Ndi wankuile? Lebelebe, lebelebe, nkukubula bune, Gabe mulume wa nkoko ntebika, wantune mambizi masatu.

Yoana 14

Yesu Ekulaga Beigisibua Bage Buno Akavua Kubatola.

¹Mitima zeinyu tazizangezange: katiziazzi Kalaga, nkatiziazzi nunne.

²Mu numba za Tatane muli biziki bingi, songo tabuligo, songo namubula; tondo nenda kumukulumizizia kiziki.

³Nu ndi nenda kumukulumizizia kiziki, nkasubia lingo, nu nkamusekela; buno, kuko kundi mukikalagako.

⁴Nu muizi nzila za kunkuenda.

⁵Toma amubuide bune, Mukota, tatuizi kukuenda, buni butunamenya nzila?

⁶Yesu amubuide bune, Nne nili nzila, nu bulili, nu kalamo: takuli muntu unabasa ku Tatane, ndi ntabasila mundi.

⁷Ndi munizi, kasi muizi Tatane: kutukila kano kaluma mumuizi, nu muamumonineko.

⁸Filipo amubuide bune, Mukota, tulolesie so, bubo bunatutananina.

⁹Yesu amubuide bune, Filipino, nne neizizia neinyu, nu uwe ntunizi? Wozo ukumonako nti ekumona ku Tatane, kubuni kukubula buno, nimulolesie Tatane?

¹⁰Ntukukatizia buno, nili mu Tatane, nu Tatane eli mundi? Nsikuitendela malagi mamano nnenyene; tondo Tatane uli mundi ukukita milimo zage.

¹¹Nkatiziazia buno, nne nili mu Tatane, nu Tatane eli mundi; ndi ta bubo, kasi nkatiziazia ku milimo zeno zinkukita.

¹²Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Wozo wankatizia akakita nuwe milimo zatinga zezo zinakitaga; kubuno nkuenda ku Tatane.

¹³Kinsania kimukasega kuizina liane, nkakikita buno Tatane aganunue mu Muana wage.

¹⁴Ndi mukunsega kokansania kuizina liane, nkakakita.

¹⁵Ndi muantunda, nti muanze makakizio mane.

Yesu Ekubalaga Muuza Wasililila.

¹⁶Nu nkasega ku Tatane, nuwe akamukasa ungo Mukasia, buno abe neinyu nkiko zitanakuzinda.

¹⁷Uwozo, Muuza wa bulili: wozo kisi takinavuama kumusekela; kubuno takikumumonako, aba takimuizi: tondo inyue mumuizi; kubuno eli neinyu, nu lingo akaba mumuli.

¹⁸Nsikamusiga buankubi; nkamuvuila.

¹⁹Nkungu nkeke ba ga kisi tabakamonako lingo; tondo inyue mukumonako: ku kabamba ka buno nkulama, nuinyue mualame nunse.

²⁰Ku busi bubo mukamenva buno, nili mu Tatane, nuinyue muli mundi, nunne mumuli.

²¹Wozo ukuanzaga makakizio mane, uwozo wantunda; nu atundua na Tatane, nunne nkamutunda, nu nkedolesia kueli.

²²Yudasa (ta wozo Isakaliote) amubuzizie bune, Mukota, buni bukutenda buno ukeidolesia kutuli, tondo ta ku ba kisi?

²³Yesu amutendile bune, Ndi muntu antunda, nti anze idagi liane: nu Tatane akamutunda, nuisue tuavue kueli, nu tukekalaga nage.

²⁴Utantunda, ntekuanza malagi mane; nu idagi limukungua kulio ta liane, tugu lia Tatane, wozo wansingile.

²⁵Nkumubula bubuno gankili neinyu.

²⁶Tondo Mukasia, wozo Muuza Wasililila, ukasinga Tatane kuizina liane, we akamuigisia bunsania, nu akamukengelezia bunsania bunamusambalide.

Yesu Ekubabobelezia.

²⁷Bubobeledo bunamusigila; nu bubobeledo buane bunamukasa; nsikumukasa anga bukukasanaga ba mu kisi. Mitima zeinyu tazizangezange, nu tamukue boba.

²⁸Mungule idagi linamubuide bune, Nkuenda, nu nkamuvuila lingo. Songo mu-antunda, munabogilebogile, kubuno nkuenda ku Tatane: kubuno Tatane antinga.

²⁹Kano kaluma nkumubula buteba, gabuabe nti muakatizie.

³⁰Nsikumubula bingo bingi, kubuno muangati wa kisi esavua, nu nтели na buampa kundi.

³¹Tondo bakisi tabezi buno, Natunda Tatane, nu anga buankakizizie Tatane, ububo bunkukita. Zanzukazi, tuendazi.

Yoana 15

Yesu Ekuigisia Beigisibua Bage, Buno eli Kimima Kinene, Nubo Beli Ntabi.

¹Nne nili kimima kia bulili nu Tatane eli mulimi.

²Lutabi lunsania luli mundi lutakolama biguma, nti akalutikia: tondo lutabi lunsania lukukolama biguma, nti akalukondela, buno lukolame bingo biguma.

³Inyue muengezibue kalazi ku kabamba keidagi liane linamubuide.

⁴Ikalazi mundi, nunne mumuli. Anga bubo lutabi talunakolama biguma luluinyene, ndi taluikala nu kuidindika mu kimima; bubo nuinyue lingo tamunakolama biguma ndi tamuikala mundi.

⁵Nne nili kimima, nuinyue muli ntabi; wozo wikala mudi, nunne mueli, nti akakolamaga biguma nunse; kubuno tamunavuama kukita kena kunteli.

⁶Ndi muntu nteikile mudi, esua anga lutabi nu nti loma; nu nti bazikundama nu kuzisa mu keiya, nu nti zomboka.

⁷Ndi muikala mudi, nu malagi mane mumuli, nu nti muasege kimukutunda, nu nti muakikitilue.

⁸Ndi muakolama biguma bingi, nti Tatane aganunue; bubo mukaba beigisibua bane.

⁹Anga buantundile Tatane, ububo bunamutunda nuinyue: ikalazi mu lutundo luane.

¹⁰Ndi mukuanza makakizio mane, muikale mu lutundo luane, anga bunanzile makakizio ma Tatane, nu kuikala mu lutundo luage.

¹¹Bubuno ubunamubuide, buno mubogeboge anga bunabogilebogile, buno mbogimbogi zeinyu zizindilile.

¹²Kubuno u kukakizia kuane, buno mutundane anga bunamutundile.

¹³Takuli muntu uli na lutundo kutinga luluno, buno muntu akuile beida bage.

¹⁴Muli beida bane, ndi mukukita bunkumukakizia.

Yesu eli Muida wa Beigisibua Bage.

¹⁵Nsikamumana lingo bakobe, kubuno mukobe ntanamenya bukukita mukota wage: tondo nkumumana buno beida bane; kubuno nkumukengelezia bunsania bunungule kubo ku Tatane.

¹⁶Inyue tamuansombuede, tondo nne uwamusombuede, inyue namubikile buno muende nu mukolame biguma, nu biguma bieinyu bikalage, buno kinsania kimukasegaga ku Tatane muizina liane nti mukakikasua.

¹⁷Bubuno ubunamukakizia buno mutundane.

Ba ga Kisi Bakasomba Beigisibua ba Yesu.

¹⁸Ndi kisi kiamusomba, menyazi buno, nunne kialingile kunsomba.

¹⁹Songo muli ba kisi, kisi kinamutundile; tondo inyue tamuli ba ga kisi tondo namusombuede mu kisi, ku bubo ukinsa kisi kiamusomba.

²⁰Kengelazi idagi linamubuide buno, mukambi ntatinga mukota wage. Ndi bekumbabazia nti bakamubabazia nuinyue; nu ndi bekuanza idagi liane, nti bakanza idagi lieinyu.

²¹Tondo bakamukita bubuno bunsania ku kabamba keizina liane, kubuno tabeizi wansingile.

²²Songo nsiavule kutenda nabo, songo tabanabede na katati ka buagi: tondo kano kaluma tabeli na kuibingia ku katati ka buagi buabo.

²³Wozo wansomba nti asomba Tatane lingo.

²⁴Songo nsiakitile mulimo munkatini muabo utanamenya kukita ungo muntu, songo tabanabeide na katati ka buagi; tondo kano kaluma basila kutumonako, nne nu Tatane, nu kutusomba.

²⁵Bubo lizindilile idagi liasanzilue mu mulembe wabo bune, Babezaga bakunsomba buliabulia.

Muuza Wasililila nu Beigisibua Bakasambala Musagu wa Yesu.

²⁶Tondo gakavua Mukasia unkamusingila, kutuka ku Tatane, Muuza wa bulili, akatuka ku Tatane, we akandongekela:

²⁷nuinyue lingo mukandongekela, kubuno muabezaga nanne mu kulinga aba nu kano kaluma.

Yoana 16

Yesu Ekusambalila Beigisibua Bage Kabebe Kakavua.

¹Nkumubula bubuno buno tamuine mitima.

²Bakamutikia mu numba za musanganano: nkungu zikavua, nu muntu akamuita nu akakengela buno, ekukitila Kalaga busoga.

³Nu bakakita bubo, kubuno tabeizi Tatane, nu tabenizi nunne.

⁴Tondo namubuide bubuno, buno gakakuka nkungu zezo nti muakengela buno namubuide bubo. Nsialingile kumubula bubo, kubuno nabezaga neinyu.

⁵Nu kano kaluma nkusubia ku wansingile; nu takuli umozi wa kumuli ukumbuzia bune, Ukuenda kuni?

⁶Tondo mitima zeinyu zizala na kabebe, kubuno namubuide bubo.

Muuza Wasililila Akakokomeka ba ga Kisi Bitondo Bisatu.

⁷Tondo nkumubula buligo: Buno buatananina kumuli buno, nende kubuno ndi nsienda, wozo Mukasia ntanamuvuila, tondo ndi nenda, nti namusinge kumuli.

⁸Nu we gakavua, akakokomeka ba ga kisi ku buagi, nu buisanana, nu lusungio:

⁹ku buagi, kubuno tabankatizizie;

¹⁰nu ku kuisanana, kubuno nkuenda ku Tatane, tamukamona lingo;

¹¹nu ku lusungio, kubuno muangati wa kisi kikino asila kusungibua.

Muuza Wasililila Ekulolesia Beigisibua ba Yesu Bingo Bitondo.

¹²Nili na bingo bingi bia kumusambalila, tondo tamunabikosa kano kaluma.

¹³Tondo gakavua Muuza wa bulili, akamusondeleza mu bulili bunsania: kubuno we ntekuitendela wenyene; tondo bunsania buakonguaga ubuakamusambalila: nu akamusambalia bunsania bukaba.

¹⁴Ekanganuna: kubuno akatola biane, nu akamusambalilabio.

¹⁵Binsania bia Tatane bili biane: kububo nabuide bune, We akatola biane, nu kumusambalilabio.

Yesu Ekubakengeleza ku Kukua Kuage, nu Kuyuka Kuage nu Kusubia Kuage Lingo.

¹⁶Bindi bimozi tamukamonako, nu bingo bindi mukamonako lingo.

¹⁷Bamozi ku beigisibua bage babuzanizie bune, Buisulilua bukizi bua bubo buatubula bunu, bindi bimozi tatukamumonako, nu bingo bindi tukamumonako lingo; kubuno ekuenda kulisi?

¹⁸Batendile bune, Buisulilua bukizi bua bubo buatubula bunu, bindi bimozi? Tatuizi buatubula.

¹⁹Gamenyine Yesu bunu, bekutunda kumubuzia bubo, ababuide bune, Kubuni mukubuzania ku bubo bunamubuide bunu, bindi bimozi tamukamonako, nu bingo bindi lingo mukamonako?

²⁰Lebelebe, lebelebe, nkumubula bune, Mukalila, nu kuikilizia, tondo ba ga kisi bakabogaboga, nu mukaba na kabebe, tondo kabebe keinyu kakagaluka mbogimbogi.

²¹Gakubutaga mukikulu, nti eli na kabebe, kubuno nkungu zage zika: tondo kungua muana abutua, nti ntekukengela lingo kabebe, kubuno mbogimbogi zage ziseli bunu, muntu abutua ku kisi.

²²Bubo kano kaluma muli na kabebe; tondo mukamonako, nu mitima zeinyu zikabogaboga, nu takuli muntu ukamutikia mbogimbogi zeinyu.

²³Nu kubusi bubo tamukansega kena. Lebelebe, lebelebe, nkumbula bune, Kimukasegaga ku Tatane, nti akamukasakio muizina liane.

²⁴Aba nu kano kaluma tamuasegile kena muizina liane: musege nu nti muakasue, bunu mbogimbogi zeinyu zizindilile.

²⁵Nkumubula bubuno ku misumo: tondo nkungu zikavua nsikamubula lingo bubuno mu misumo, nu nkamusambalila musagu wa Tatane anga buguli.

²⁶Ku busi bubo mukasega muizina liane, nsikamubula bunu nimusegele ku Tatane;

²⁷kubuno Tatane amuelamine, kubuno inyue muanelamine, nu muakatizizie bunu, natukile ku Tatane.

²⁸Natukile ku Tatane, nu navule ku kisi; nu kano kaluma nkutuka lingo ku kisi, nu nkuenda lingo ku Tatane.

²⁹Beigisibua bage babuide bune, Kano kaluma watubulilila nunse, nu ntukutenda ku misumo.

³⁰Kano kaluma tuizi buno, wizi binsania, nu takuli muntu unakuakania; tuakatizia buno, watukile ku Kalaga.

³¹Yesu abakuide bune, Ndi muakatizia kano kaluma?

³²Unguulilazi nkungu zikakuka, nu zakuka kano kaluma, mukabalangana, na muntu na muntu kuage, nu mukansiga nnenyene: tondo nsili nnenyene kubuno nili na Tatane.

³³Nkumubula bubuno, buno mubobelele mudi, mu kisi muli na kabebe: tondo mukokomezie mitima zeinyu; muizi buno nakindile kisi.

Yoana 17

Yesu Ekusegela Beigisibua Bage ku Kalaga.

¹Gatendile Yesu bubuno, agalamine kuigulu, atendile bune, Tatane, nkungu zika; ganuna Muana wobe, buno Muana akuganune;

²anga buwamukasile buangato gantata ga bansania, buno bansania bawamukasile abakase kalamo katanakuzinda.

³N u kakano u kalamo katanakuzinda, buno bakumenye buno uwe u Kalaga tugu wa bulili, nu Yesu Klisto uwasingile.

⁴Nakuganuine ga kisi, nu nazindilizie wozo mulimo uwankasile buno nigukite.

⁵Nu kano kaluma, Tatane, nganunie gamozi nobe ku lutanuno lunabezaga mulo nobe nti kisi takiba.

⁶Namenesizie izina liobe ku bantu bawankasile mu kisi: babezaga bobo, nu wankasilebo, nu bakokomezizie idagi liobe.

⁷Kano kaluma beizi buno, bunsania buwankasile buatukile kuguli:

⁸kubuno malagi mawankasile nabakasilemo; nu bameitabizizie, nu bamenyine nunse buno, natukile kuobe, nu bakatizizie buno, uwe uwasingile.

⁹Nkubasegela: nsikusegela ba ga kisi, tondo kusegela bawankasile; kubuno beli bobo:

¹⁰nu binsania biane bili biobe, nu biobe bili biane: nunne niganunue mubio.

¹¹Nunne nsili ga kisi lingo, tondo babano beli ga kisi, nunne nkuvua kuguli. Tatane Wasililila, langa babano bawankasile kuizina liobe, buno babe umozi anga butuli nuisue.

¹²Ganabezaga nabo, nalangile babano bawankasile muizina liobe: nu nabakungile, nu takuli umozi wazimina, tugu wozo muana wa buzimizi, buno masanzo mazindilile.

¹³Tondo kano kaluma nkuvua kuguli; nu nkutenda bubuno ga kisi, buno mbogimbogi zane zizindilile mubeli.

¹⁴Nabakasile idagi liobe; nu kisi kiabasombile, kubuno bo tabeli ba kisi, anga nne nsili wa kisi.

¹⁵Nsikukusega buno, ubatikie ga kisi, tondo nkusega buno, ubalange na wozo mubi.

¹⁶Tabeli ba kisi, anga nne nsili wa kisi.

¹⁷Basuagie ku bubo bulili: idagi liobe lili bulili.

¹⁸Anga buwansingile mu kisi, ububo bunabasinga mu kisi lingo.

¹⁹Nu ku kabamba kabo neisuagizie, buno nubobu basuagibue mu bulili.

²⁰Aba tababano umpanga ubenkusegela, tondo babo bakankatizagia ku kabamba keidagi liabo;

²¹buno bansania babe umozi; anga uwe, Tatane, buli mundi, nunne muguli, nubobu babe mutuli: bubo ba kisi bakatizie buno, uwe uwansingile.

²²Nu luganuno luwankasile nabakasalo; buno babe umozi, anga butuli umozi.

²³Nne mubeli, nu uwe mundi, buno bazindilile mu umozi, buno ba ga kisi bamenye buno, uwe uwansingile, nu uwe wabatundile anga buwantundile.

²⁴Tatane, nkutunda babano bawankasile babe nanne, buno balole luganuno luane, luwankasile: kubuno uwe wantundile nti kisi takikitua.

²⁵Tatane wisanana, ba ga kisi tabekuizi, tondo nne nikuizi; nubobu bamenyine buno, uwe uwansingile;

²⁶nu nkubakengelezia izina liobe, nu nkabamenesialio lingo, buno lutundo luwantundile lube mubeli, nunne mubeli.

Yoana 18

Yesu Endile ku Getesemane.

Mat. 26:36; Mk. 14:32.

¹Gatendile Yesu mamomoki, endile na beigisibua bage lisilia lia kazi ka Kidilona, kuabezaga isoa, engidemo na beigisibua bage.

Bekukata Yesu.

Mat. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Lk. 22:47-53.

- ²Nuwe Yudasa, mugabuzi, abezaga eizi kiziki kikio: kubuno Yesu abezaga ekuendako mambizi meingi na beigisibua bage.
- ³Yudasa avule na kibombo kia bakoloboyo, nu bakambi, batukile ku basankoga banene nu baFalese, bavule na tusuku nu bia bita.
- ⁴Yesu amenyine bunsania buamubasile, endile kubeli, ababuzizie bune, Mukulonda nazi?
- ⁵Bamuakuide bune, Yesu wa Nazaleta. Yesu ababuide bune, Unne gono. Nu Yudasa mugabuzi abezaga emana nabo.
- ⁶Gababuide bune, Unne gono, basubizie lumbusambusa, baguede gansi.
- ⁷We abatendile lingo bune, Mukulonda nazi? Nu batendile bune, Yesu wa Nazaleta.
- ⁸Yesu abakuide bune, Namubula lingo buno, unne gono, ndi mukundonda sigazi babo beiyendele:
- ⁹buno idagi lizindilile liatendile bune, Babano bawankasile nsiazimizizie umozi kubeli.
- ¹⁰Simona Petelo abezaga na bupanga abubasizie mu musagi, nu asesile kutuzi kua seidume kua mukambi wa sankoga munene. Izina lia wozo mukambi Malaku.
- ¹¹Yesu abuide Petelo bune, Ingizia bupanga buobe mu musagi: ndi nsikanua kituma kiankasile Tatane?

Bekuenda na Yesu ku Sankoga Munene.

Mat. 26:57-68; Mk. 14:53-65; Lk. 22:66-71.

- ¹²Nu kibombo kia basankoga banene, nu bakoloboyo nu bakambi ba baYuda, bakatile Yesu nu bamukandile,
- ¹³nu bendile nage kulinga ku Anasa; kubuno we abezaga isibiala wa Kayafa, uwabezaga sankoga munene ku muaka wozo.
- ¹⁴Kayafa uwakasile baYuda munge bune, Buatananina muntu umozi kukuila bantu.

Petelo Ekutuna Yesu.

Yoana 18:25-27; Mat. 25:69-75; Mk. 14:66-72; Lk. 22:54-62.

- ¹⁵Nu Simona Petelo ayangile Yesu, nu ungo muigisibua. Muigisibua wozo amenyinue na sankoga munene, nu eingilide na Yesu gamozi mu lusu lua sankoga munene;

¹⁶tondo Petelo emanine kumbuga kua luibi. Muigisibua wamenyinue na sankoga munene, atukile nu atendile na wozo mukikulu walangaga luibi, nu eingide na Petelo.

¹⁷Mukikulu walangaga luibi, abuzizie Petelo bune, Ndi uwe uli umozi wa beigisibua ba muntu wono? We atendile bune, Tanne.

¹⁸Bakambi nu bakoloboyo bemanine kuko, bakongezie keiya ka makangania, kubuno kuabezaga mpego; bongule keiya; Petelo emene nabo, nu onguaga keiya.

Sankoga Munene Ekubuzia Yesu.

Mat. 26:57-68; Mk. 14:53-65; Lk. 22:66-71.

¹⁹Nu sankoga munene abuzizie Yesu musagu wa beigisibua bage, nu musagu wa meigisia mage.

²⁰Yesu amuakuide bune, Nsiabisile bumozzi ku kisi; nu bindi binsania neigisagia mu numba za musanganano nu mu numba nnene za kukumbamina, muabezaga baYuda bansania, nu nsiatendile bumozzi ku lumbisombiso.

²¹Buni bukumbuzia? Buzia babo ubongule bunababuide, bo beizi bunababuide.

²²Nu gatendile bubo, mukambi umozi wabezaga buigi nage, alibuide Yesu lugizi, atendile bune, Buni bukuakula sankoga munene bubo?

²³Yesu amuakuide bune, Ndi natenda buli bubu, kasi bulongeki buli bubu: tondo ndi natenda busoga, kubuni kuwandibula?

²⁴Anasa amusingile akandua ku Kayafa, sankoga munene.

²⁵Simona Petelo abezaga emana nu ekungua keiya. Bamubuzizie bune, Ndi uwe uli umozi wa beigisibua bage? We atunine, nu atendile bune, Tanne.

²⁶Mukambi umozi wa sankoga munene, mubuto wa wozo wasesagua kutuzi na Petelo, amubuzizie bune, Nsiakumonineko nage muisoa?

²⁷Petelo atunine lingo: nu kazanga kongo mulume wa nkoko abikile.

Bekuenda na Yesu ku Pilato.

Mat. 27:14; Mk. 15:1-5; Lk. 23:1-7, 13, 16.

²⁸Gabatukile na Yesu ku Kayafa, bendile nage mu Palatolia: buabezaga buse nindunindu, tondo babo tabeingide mu Palatolia, buno banavua kubigibua, tondo balie kisagulo kiesuluko.

²⁹Pilato abavuilide, nu ababuzizie bune, Kubuni mukusongela muntu wono?

³⁰Bamuakuide bune, Songo muntu wono ta mubi, tatunakugabulidewe.

³¹Bubo Pilato ababuide bune, Mukatazi, nu mumusungie inyue benyene ku mulembe weinyu, nu baYuda bamubuide bune, Tatuli na buangato bua muntu:

³²buno bubo buatendaga Yesu buzindilile, alolesezie lukita lua lukuo luakakua.

³³Pilato eingide mu Palatolia, nu amanine Yesu nu amubuide bune, Ndi uwe u Mukota wa baYuda?

³⁴Yesu amuakuide bune, Ndi uwe ukutenda bubo, uwe wenyene, aba bango ubakusambalide musagu wane?

³⁵Pilato amuakuide bune, Ndi nne nili muYuda? Kilongo kiobe nu basankoga banene ubakugabula kundi: wakitile kikizi?

³⁶Yesu amuakuide bune, Bukota buane tabuli bua kisi kikino: songo bukota buane buabezaga bua kisi kikino, songo bakambi bane baneitene bita, nu nsinagabuidue ku baYuda: tondo bukota buane ta bua gano.

³⁷Pilato amubuide bune, Ndi uli Mukota? Yesu amuakuide bune, Bubo uwe ukubutenda, kubuno nili Mukota. Ku bubo nabutilue, nu ku bubo navule ku kisi kikino; buno nikilongekele bulili. Nu muntu unsania wa bulili nti ekungua kuiyuki liane.

³⁸Pilato amubuide bune, Kikizi bulili? Nu gasilile kutenda bubo, atukile, nu endile ku baYuda, nu ababuide bune, Nsiamumona na katati kampa.

Yesu aba Balaba.

Mat. 27:15-26; Mk. 15:6-15; Lk. 23:18-25.

³⁹Tondo mukabezaga na lukita lumozi, buno mu nkungu za kisagulo kiesuluko nti namukandulila muntu umozi; ndi mukutunda nimukandulile Mukota wa baYuda?

⁴⁰Tondo bansania balalukile bune, Ta wozo, tondo Balaba. Nu wozo Balaba abezaga munyagi.

Yoana 19

Bekuvualikia Yesu Nkumbu za Mikele Kuitoe, nu Kumusungia Ingo Nsungio.

Mat. 27:27-30; Mk. 15:16-20.

¹Pilato akatile Yesu, nu amulibuide kasusu ka musinge.

²Nu bakoloboyo balukile nkumbu za mikele, nu bamubikilezo kuitoe, nu bamuvualikizie nsulu za kisimana;

³nu bamuvuilide nu babuide bune, Samba, Mukota wa baYuda! nu bamulibuide ngizi.

⁴Nu Pilato atukile, nu abavuilide, nu ababuide bune, Lolazi, namuvuila nage, buno mumenye buno, nsiamumona na katati kampa.

⁵Yesu abasile kumbuga, abezaga esavuala zezo nkumbu za mikele, nu zezo nsulu za kisimana. Nu Pilato ababuide bune, Lolazi tanga, wono muntu!

⁶Basankoga banene nu bakambi gabamumueneko balalukile bune, Mutakazi, mutakazi! Pilato ababuide bune, Inyue benyene, ubamukata nu mumutake, nsiamumona na katati kampa.

⁷BaYuda bamuakuide bune, Tuli na mulembe weitu nu ku mulembe weitu atananina kukua, kubuno eibuide buno, u Muana wa Kalaga.

⁸Gongule Pilato ku bubo, akule boba;

⁹nu eingide lingo mu Palatolia, abuzizie Yesu bune, Watukile kuni? Tondo Yesu ntamuakuide buampa.

¹⁰Pilato amubuide bune, Ntukunakula? ntuizi buno, nne nili na buangato bua kukukandula, nu nili na buangato bua kukutaka?

¹¹Yesu amuakuide bune, Ntunabede na buangato kundi, songo ntuakasiluebo kutuka muigulu; kubuno wozo wangabula kuguli uguli na katati nunse.

¹²Nkungu zezo Pilato alondile kumukandula: tondo baYuda balalukile bune, Ndi wakandula muntu wono, ntuli muida wa Kaisa: muntu unsania ukuibula buno eli mukota nti ekusomba Kaisa.

¹³Nu Pilato, gongule ku bubo, avule na Yesu kumbuga, eikeide ga kisumbi kia lusungio gamanagua Luanda lua Makozi, nu ku kiEbelo buno, Gabata.

¹⁴Nu busi bua Kulongeka kua kisagulo kiesuluko buabezaga; nu zabezaga zise nkungu mutuba. Abuide baYuda bune, Lolazi, Mukota weinyu!

¹⁵Nubo balalukile bune, Endazi nage, endazi nage, nu mumutake! Pilato ababuide bune, Ndi nitake Mukota weinyu? basankoga banene bamuakuide bune, Tatuli na ungo mukota, tugu Kaisa.

¹⁶Bubo abagabulidewe, buno atakue.

Bekutaka Yesu ku Muti wa Magu. Mat. 27:33-54; Mk. 15:22-39; Lk. 23:33-47.

¹⁷Bakatile Yesu; we ekile muti wage wa magu, endile ku kiziki kiamanagua buno, Kiziki kia lukungu, kiamanagua mu kiEbelo buno, Gologota:

¹⁸gago ugabamutakile ku muti wa magu, nu bango babili nage, umozi kueno ntungo nu ungo kueno ntungo, nu Yesu gabasamba.

¹⁹Nu Pilato asanzile isanzo, nu alianikile ku muti wa magu. Nu liasanzilue buno, YESU WA NAZALETA, MUKOTA WA BAYUDA.

²⁰Nu lilio isanzo liasominue na baYuda beingi, kubuno ga kiziki kikio kia gatakidue Yesu gabezaga buigi na muino; nu isanzo liasanzilue mu kilibelo, nu mu kiLatina, nu mu kiGeleka.

²¹Basankoga banene ba baYuda batendile ku Pilato bune, Ntusanze buno, Mukota wa baYuda; sanza tugu buno, we atendile buno nili Mukota wa baYuda.

- ²²Pilato abakuide bune, Nasanza bunasanza.
- ²³Gasilile bakoloboyo kumutaka ku muti wa magu, bakatile nsulu zage nu bazatene ku bibe binazi, nawe nawe na kiage kibe; bakatile nu ikoti lingo, nu lilio ikoti talialandilue, liabezaga liasambikua.
- ²⁴Nu batendile buabo buabo bune, Tatunazata, tondo tuzesazi mbale, nu tumenye nazi wazilase: bubo lizindilile lilio isanzo liasanzilue bune, Babeganizie nsulu zane, Nu besede ikoti liane mbale.
- ²⁵Bubo ubuakitile bakoloboyo. Nu nina wa Yesu abezaga emana buigi na muti wa magu, nu nina muana muto, Malia mukikulu wa Kelopa, nu Malia wa Magadala babezaga bemana kuko.
- ²⁶Yesu gamonine ku nina, nu muigisibua wabezaga atunda, atendile ku nina bune, Mukikulu, lola, muana wobe!
- ²⁷Nu atendile ku wozo muigisibua bune, Lola, nyoko! Nu mu zezo nkungu muigisibua endile nage kuage ku-numba.
- ²⁸Kusila kua bubo Yesu amenyine buno, bunsania buazindilila, buno masanzo mazindilile, atendile bune, Nkukua na mpusia.
- ²⁹Nu gabezaga idega lieyala na maku; bezazizie luata na maku, nu balubikile ku musumbo, bamukominelo ku busundo.
- ³⁰Nu gakasilue Yesu maku, atendile bune, Buasila: nu akumbamizie itoe nu eidekanizie wenyene.
- ³¹Nu BaYuda, ku kabamba ka Kulongeka, buno bitumba tabisigale ku muti wa magu busi bua sabato (kubuno busi bua zezo sabato buabezaga busi bunene), baYuda basegile Pilato, buno babuhgule makua ma magulu mabo, nu babatikie.
- ³²Bakoloboyo bavule, nu babunguide mutangi makua ma magulu, nu wozo ungo watakilue na Yesu:
- ³³tondo gababasile ku Yesu, basangile esalekana, nu tababunguide lingo makua mage ma magulu:
- ³⁴tondo mukoloboyo umozi amusumitile neisumo mu mpege, nu kazanga kongo mikila nu mazi biabasile.
- ³⁵Nuwe wamonine alongekile, nu bulongeki buage buli bulili: nuwe eizi buno atendile bulili, buno mukatizie.
- ³⁶Bubuno buakitulue buno masanzo mazindilile, anga buatendile mu masanzo bune, Ikua liage talikabungulua.
- ³⁷Nu lingo isanzo likutenda bune, Bakalola wozo ubasumitile.

Bekubika Yesu mu Nsinda.

Mat. 27:57-60; Mk. 15:43-47; Lk. 23:50-56.

Nouveau Testament en Kilega

© L'Alliance Biblique de la République Démocratique du Congo.

³⁸Kusila kua bubo, Yosefu wa Alimataya, we abezaga muigisibua wa Yesu ku lumbisombiso, kubuno akuaga baYuda boba, asegle Pilato buangato buno atole kitumba kia Yesu: nu Pilato amukasile buangato. Bubo endile kutola kitumba kiage.

³⁹Nu Nikodemo, wozo walingile kuenda ku Yesu mu kindi, avule asambika aliga nu bulago, buzitu buabio buabezaga kilogalama makumi manazi.

⁴⁰Batolile kitumba kia Yesu, nu bakikandile na nsulu zabota na bubo bulago, anga buabezaga lukita lua baYuda ku nsinda.

⁴¹Nu gago gabamutakilaga gabezaga isoa; nu mu lilio isoa muabezaga ingo nsinda, zabezaga tazibikua mu ungo muntu.

⁴²Ku kabamba ka Kulongeka kua baYuda, babikile Yesu ku zezo (kubuno zezo nsinda zabezaga buigi).

Yoana 20

Kuyuka kua Yesu ku Bakuzi.

Mat. 28:1-10; Mk. 16:1-14; Lk. 24:1-43.

¹Mu busi bua kulinga kuizinga, Malia wa Magadala avule ku nsinda mu nindunindu, busi tabuzibuka, amonine ku lilio ikozi liatikibua ku nsinda.

²Nu eitumine lubilo ku Simona Petelo, nu ku wozo muigisibua watundagua na Yesu, nu ababuide bune, Batikia Mukota mu nsinda, nu tatuizi kuni kubamubikile.

³Petelo endile, nu wozo ungo muigisibua, nu bendile ku nsinda.

⁴Nu beitumine lubilo bobabili: nu wozo muigisibua asasizie kutinga Petelo, nu alingile kubasa ku nsinda;

⁵nu einamine, nu alolilemo, amonine ku zezo nsulu zabota zili gansi; tondo nteingidemo.

⁶Simona Petelo avule amuyanga, nu eingide mu nsinda; nu amonine ku zezo nsulu zabota zili gansi,

⁷tondo zezo nsulu zabezaga kuitoe, tazabezaga gamozi na zezo ingo nsulu, tugu zabezaga zagondua mu kingo kibe.

⁸Bubo nu wozo muigisibua walingaga kubasa ku nsinda, eingidemo, nu amonine kuzo, nu akatizizie.

⁹Kubuno babezaga tabemenyinina masanzo, buno atunganana kuyuka ku bakuzi.

¹⁰Babo beigisibua basubizie lingo ku numba zabo.

Yesu Amonekako na Malia wa Magadala.

Nouveau Testament en Kilega

© L'Alliance Biblique de la République Démocratique du Congo.

11Tondo Malia abezaga emana ku mbuga buigi na nsinda; nu alilaga, einamine, nu alolile mu nsinda.

12Nu amonine ku migenzi ibili, beli na nsulu zenga bekile, umozi kuitoe nu ungo ku magulu, gago gababikile kitumba kia Yesu.

13Nubo bamubuide bune, Mukikulu, ukulilila kikizi? ababuide bune, Bendile na Mukota wane nu nsizi ku bamubikile.

14Nu gasilile kutenda bubo akebetukile kumbusa, amonine ku Yesu emine, ntamenyaga bunu u Yesu.

15Yesu amubuzizie bune, Mukikulu, ukulilila kikizi? Ukulonda nazi? Nuwe akengelaga bunu, wozo eli mulangi weisoa, amubuide bune, Mukota, ndi uwe uwamutukizie kasi mbule kuwamubikile, nunne nimutole.

16Yesu atendile bune, Malia. Nu agalukile, amubuide mu kiEbelo Laboni, buisulilua bunu, Musozi.

17Yesu amubuide bune, Ntuneitubia kundi; kubuno nsibakama ku Tatane: tondo enda, ku mibuto zane gubabule bune, Nabakama ku Tatane nu soinyue, nu ku Kalaga wane nu Kalaga weinyu.

18Malia Magadala endile kusolela beigisibua musagu bune, Namona ku Mukota nu bubuno ubuambulaga.

Yesu Amonekileko na Beigisibua Bage Tondo Toma Ntabezagago.

Lk. 24:36-49.

19Gabede buse muigolo lia busi buakulinga buizinga, beigisibua babezaga beigala nibi, kubuno bakuaga baYuda boba, Yesu ababaside, nu emene kima munkatini muabo, nu ababuide bune, Bobelelazi.

20Nu gasilile kutenda bubo, abalolesezie maboko mage nu mumpege. Babo beigisibua babogilebogile gabamonine ku Mukota.

21Yesu ababuide lingo bune, Bobelelazi: anga buansingile Tatane; ububo nunne bunkumusinga.

22Nu gasilile kutenda bubo, abopide, nu ababuide bune Sekelazi Muuza Wasililila:

23unsania umuasigilila misako za buagi, nti asigililua; nu unsania umutasigilila, nti akasigala na misako za buagi buage.

Yesu Amonekako Lingo na Beigisibua Bage nu Toma Eseligo.

24Tondo umozi wa ku beigisibua ikumi nu babili, Toma wamanagua Didumu, ntabezaga nabo gabamonaga ku Yesu.

25Bango beigisibua bamubuide bune, Tuamonine ku Mukota. Tondo we ababuide bune, Ndi nsiamona ku mikolu za misomani mu maboko mage, nu

kuingizia munue wane mu matengu ma mikolu za misomani, nu kuingizia ikasa liane mu mpege zage, nne nsinakatizia nunse.

²⁶Nu gatingile bindi kinana, beigisibua bage babezaga lingo beigala nibi, nu Toma abezaga nabo, Yesu ababaside, nu nibi zabezaga zikalua, nu emene munkatini muabo, nu ababuide bune, Bobelelazi.

²⁷Nu abuide Toma bune, Vua na munue wobe, ulole maboko mane; nu vua neikasa liobe, nu ulingizie mu mpege zane: unakivua kutakatizia, tondo katizia.

²⁸Toma amuakuide bune, Mukota wane nu Kalaga wane.

²⁹Yesu amubuide bune, Wakatizia, kubuno wamonako: tondo mbogimbogi ku babo batamonako, nu kukatizia.

Yoana Ekusambala Buasanzilue.

³⁰Tondo ingo migeleko mingi zakitile Yesu nu nti beigisibua bage bekumona, tazasanzilue mu mukanda wono.

³¹Tondo bubo buasanzilue, buno mukatizie buno, Yesu eli Klisto, Muana wa Kalaga; nu mu kukatizia muabe na kalamo muizina liage.

Yoana 21

Yesu Amonekako Lingo na Beigisibua Bage ku Kiziba kia Tibelia.

¹Kusila kua bubo Yesu eidolesezie lingo ku beigisibua bage ku kiziba kia Tibelia; nu eidolesezie anga bubo.

²Simona Petelo, nu Toma wamanagua Didumu, nu Natanaele wa Kana wa Galela, nu bana ba Zebedayo, nu bango babili ba ku beigisibua bage, babezaga gamozi.

³Simona Petelo ababuide bune, Nenda kuzuba biena. Nubo bamubuide bune, Nuisue tukuenda nobe. Bendile, nu beingide mu buato; tondo mu kindi kikio tabeitile kena.

⁴Nu gakeide busi nindunindu, Yesu emanine geisokelo: tondo beigisibua tabamenyine buno u Yesu.

⁵Yesu ababuide bune, Bana bane, ndi muli neidia? bamubuide bune, Kilo.

⁶Nu ababuide bune, Isazi kakila ku mukukumo wa kuseidume kua buato, nu muite. Nu bakesile, tondo tabavumine kukabuluta kubuno kabezaga na biena bingi.

⁷Tondo wozo muigisibua watundagua na Yesu abuide Petelo bune, U Mukota. Gongule Petelo buno, Mukota, avualile nsulu zage (kubuno abezaga mundulu) nu eiysile mu kiziba.

⁸Tondo bango beigisibua bavule na buato bukeke (kubuno tababezaga bulazi na mutili, tugu kuabezaga bulazi bua metele nkama ibili), nu babulutile kako kakila kabezaga mu biena.

⁹Gabeikile ku mutili, bamonine ku makangania ma keiya, nu gantata gamo gabezaga gatalikua kiena nu kampampa.

¹⁰Yesu ababuide bune, Vuazi na biena bimuitaga.

¹¹Tondo Simona Petelo eingide mu buato, nu abulutile kakila ku mutili, keiyala na biena binene, lukama nu makumi matano nu bisatu: nu biena biabezaga bingi nunse, tondo kakila takatikile.

¹²Yesu ababuide bune, Vuazi tanga mulie. Nu takuli muigisibua wage umozi wagelekile kumubuzia bune, Uwe u nazi? bamenyine buno, u Mukota.

¹³Yesu atolile kampampa, nu abakasile, nu biena lingo.

¹⁴Lilio ulia masatu Yesu ekumonekako na beigisibua bage kusila kua kuyuka kuage ku bakuzi.

Yesu Ekutenda na Petelo.

¹⁵Nu gabasilile kulia, Yesu abuide Simona Petelo bune, Simona, muana wa Yona, ndi wantunda kutinga bibino? amubuide bune, Mukota uwe wizi buno nakuelama. Yesu amubuide bune, Lisia biana biane bia mikoko.

¹⁶Amubuzizie lingo bune, Simona muana wa Yona, ndi wantunda? E Mukota; uwe wizi buno nakuelama. Amubuide bune, Langa mikoko zane.

¹⁷Amubuzizie lia masatu bune, Simona, muana wa Yona, ndi wanelama? Petelo abeide na kabebe kubuno, amubuzizie lia masatu buno, ndi wanelama? Amubuide bune, Mukota wizi binsania nu ukumenyininina buno, nakuelama. Yesu amubuide bune, Lisia mikoko zane.

¹⁸Lebelebe, lebelebe, nkukubula bune, Gawabezaga musikila, wabezaga ukuikanda uwenyene, nu kuenda kukutunda: tondo gokaba use mukungu, ukalambia maboko, nu ungo akakukanda nu kukuikia kutakutunda.

¹⁹Amubuide bubo kumukengelezia bukaba lukita lua kukua kuage, buakaganuna Kalaga. Nu gasilile kutenda bubo, amubuide bune, Nyange.

Yesu Ekusambala bua Yoana.

²⁰Petelo agalukile nu amonine ku wozo muigisibua watundagua na Yesu ekumuyanga; uwozo wegaminaga ku bukuba buage mu nkungu zeidia lia muigolo, wozo wamubuzizie bune, Mukota nazi wakugabule?

²¹Gamonine Petelo ku wozo muigisibua abuide Yesu bune, Mukota wono akakita kikizi nuwe?

²²Yesu amubuide bune, Ndi natunda wono alame aba gankavua, nti uli nabo buni? tondo nyange tugu.

²³Nu bubo buakukile ku beigisibua bansania buno wozo muigisibua ntakakua: tondo Yesu ntamubuide buno, ntakakua; tondo amubuide tugu buno ndi natunda wono alame aba gankavua, nti uli nabo buni?

Yoana Asanzile Bunsania Buligo.

²⁴Muigisibua wozo uwalongekile bubo, nu uwasanzile bubo: nuisue tuamenya buno bulongeki buage buli bulili.

²⁵N u kuli bungo buingi buakitile Yesu, nu songo buasanzilue bumozzi bumozzi, nkukengela buno kisi kinsania takinakosezie mikanda insania zinasanzilue.

Misako

Misako 1

Misako za Basingua. Musanzi wa Wono Mukanda eli Luka. Ekukengelezia Teofilo Anga Buagusanzile.

¹Teofilo, mu mukanda wozo mutangi nagusanzile mu musagu unsania walingile kukita Yesu nu buigisagia,

²aba nu ku busi bubo buekilue kuigulu, nu gasilile kukakizia ku basingua basombuede ku Muuza Wasililila.

Buakitile Gatukile ku Bakuzi.

³Nu idolesizie ku beli bunu, eli mulami ku tukengelezio tuingi, gasilile kubabazibua, nu bamumueneko bindi makumi manazi, nu atendile bua bukota bua Kalaga:

⁴nu, gakundamene nabo, abalagile bunu, tabatuke ku Yelusalema, umpanga balindile idagano lia Isi libongule kueli:

⁵kubuno Yoana abatizizie na mazi; tondo inyue mukabatizibua mu Muuza Wasililila gakuba bindi bingi tabitinga.

⁶Umpanga, gabakundamene bamubuzizie bune, Mukota, nkungu nkizi ziukasubizia balsalele bukota buabo?

⁷Ababuide bune, Tabuli bueinyu bua kumenya nkungu nu nkiko, zabikile Tatane ku buangato buage wenyene.

⁸Tondo mukakasua magala gamuvuile Muuza Wasililila; nuinyue muabe balongeki bane ku Yelusalema, nu ku Yudaya unsania, nu ku Samalia, aba nu kuzinda kua ndenge insania za kisi.

⁹Nu gasilile kutenda bubo, gababezaga beki balola, kuakuekua; nu kimpa kiamukukide bunu tabamumoneko lingo.

¹⁰Nubo gabagalamina kuigulu gendaga, bantu babili babezaga na nsulu zenga; babezaga bema buigi nabo, batendile bune,

¹¹Inyue bantu ba Galela, kubuni kumuemana nu mukugalamina kuigulu? wono Yesu ekua kutuka kumuli nu kuenda kuigulu, akavua lingo anga bumuamumona ekuenda muigulu.

Bantu ba Yesu Bekulindila Muuza Wasililila.

¹²Nu basubizie ku Yelusalema kutuka ku wozo muiduko wamanagua bunu, Oleve, wabezaga buigi na Yelusalema anga lugendo lua busi bua sabato.

¹³Nu gababasile, babakamine ku busio bua nkiko za kuigulu kuikalaga Petelo nu Yoana, nu Yakobo, nu Andele, nu Filipino, nu Toma, Batolomayo, nu Matayo, nu Yakobo, nu Alafayo, nu Simona Zelote, nu Yuda muana wa Yakobo.

¹⁴Babo bansania beikokomezizie mu kusega na mutima umozi, nu babo bakikulu, nu Malia nina wa Yesu, nu bato bage.

Bekusombola Matia.

¹⁵Nu busi bubo Petelo emene munkatini mua beigisibua (babezaga lukama lumozi nu makumi mabili), atendile bune,

¹⁶Bamulume mibuto zane, buatunganana masanzo mazindilizibue, buatendile Muuza Wasililila wakalazi ku kanua ka Davidi ku musagu wa Yudasa, wabezaga musondelezia wa babo bakatile Yesu.

¹⁷Kubuno aganzilue neisue, nu amonine ku kindi kia mulimo wono.

¹⁸(Umpanga wono akunzile isoa ku bukunza bua bubu buage; nu aguede bukukama, atikile, bia munda biage binsania biabalangene.

¹⁹Nu buamenyinue na bantu bansania bekalaga mu Yelusalema; bubuno isoa lilio liamaninue ku mutendezi wabo bunu, Akeledama, buisulilua bua bubo, Isoa lia mikila.)

²⁰Kubuno buasanzilue mu mukanda wa Nimbo bune, Kiziki kiage kube bulia, Nu muntu nteikale mukio: Nu, Mulimo wage wabe na ungo.

²¹Umpanga ku bantu bagomezie neisue nkungu insania Mukota Yesu gabasaga kueitu nu kutuka kueitu,

²²kutukila kua bubatizio bua Yoana, aba nu ku busi bubo buakilue kutuka kutuli, buatunganana umozi mu babano abe mulongeki wa kuyuka kuage neisue.

²³Babikile babili, Yosefu wamanagua Basaba, winikilue Yoseto, nu Matia.

²⁴Nu basegile, nu batendile bune, Uwe Mukota, ukumenyaga mitima za bantu bansania, lolesia umozi uwasombuede mu babano babili,

²⁵buno kindi kia mulimo wono, nu busingua bubuno buatukile ku Yudasa, bunu ende ku kiziki kiage.

²⁶Besile mbale; nu Matia alasile; nu aganzilue basingua ikumi nu umozi.

Misako 2

Kuvua kua Muuza wasililila.

¹Nu gakukile busi bua Pentekoste, bansania babezaga gamozi mu kiziki kimozi.

²Nu kitangala besi iyuki liatukile muigulu anga lumpumpu lukupupa na magala, nu luizazizie numba insania zibekalaga muzo.

³Nu ndami zamonekile kubeli zedonganizie, anga ndami za keiya zaguluminine gantata ga muntu na muntu kubeli.

⁴Beyalile bansania na Muuza Wasililila, nu balingile kutenda kuingo mitendezi, anga buabakasile Muuza buno batende.

⁵Ku Yelusalema kuabezaga baYuda, bantu beisanana, ba mu bilongo binsania bia ga kisi.

⁶Umpanga gonguilue kuiyuki lilino, musanganano wakundamene, bangamine, kubuno na muntu na muntu nagongule kubekutenda nawe nawe mu wage mutendezi wenyene.

⁷Baganineganine nu bansania bangamine, batendile buabo buabo bune, Unguililazi, babano bansania bekutenda ndi tabeli ba Galela?

⁸Buno bubuno, isue tungua muntu na muntu mu mutendezi weitu gutuabutillue nago?

⁹WaPaliza, nu waMeda, nu waElamita, nubobakuikalaga mu Meseapatamia, mu Yudaya, nu Kapadokia, Ponto nu Asia,

¹⁰nu Falugia, nu Pamifuligia, Ezipeto nu ndenge za Libia buigi na Kulene, bageni batukaga ku Lomo, baYuda nu bagalukile,

¹¹baKulote, nu baAlaba, tungua bekutenda mu mitendezi zeitu milimo minene za Kalaga.

¹²Nu bansania bangamine, nu tabamenyine bubatenda, batendile buabo buabo bune, Buisulilua bukizi bua bubuno?

¹³Bango basekile, batendile bune, Bakatua na maku meituba.

Petelo Ekubula Bantu bua Yesu Mukuluzi Wabo.

¹⁴Tondo Petelo, emanukile na babo ikumi nu umozi, alalukile neiyuki bune, Bamulume ba Yudaya nu bansania ba kuikalaga mu Yelusalema, menyazi bubuno, nu unguililazi bunkutenda.

¹⁵Kubuno babano tabakatua na maku, anga bumukukengela; kubuno zili nkungu isatu za busi;

¹⁶tondo bubuno, ububo buatendagua na mulengania Yoele bune,

¹⁷Bukaba mu bindi bia kuzinda, ubuatenda Kalaga, Nkakubula Muuza wane ku bantu bansania: Nu bana beinyu, bamukazi nu bamulume bakalengania, Nu basikila beinyu bakamona ku tulolesio, Nu bakungu beinyu bakakesia na ndozi:

¹⁸Ububo mu busi bubo nkakubulila bakambi bane bamulume nu bakikulu Muuza wane, nu bakalengania.

¹⁹Nu nkalolesia maganogano muigulu, Nu tulolesio mu kisi; Mikila, nu keiya, nu mukungu wa muki:

²⁰Kisongo kia busi kikagaluka kapilo, Nu muezi ukaba mikila, Gakaba busi bua Mukota tabuika, Buli busi bunene buamaganogano:

²¹Nu bukaba buno, unsania ukasegaga muizina lia Mukota nti akonibua.

²²Bamulume balsalele, unguililazi bubuno: Yesu wa Nazaleta, wono walolesizibue kumuli na Kalaga ku migeleko mingi, nu maganogano, nu tulolesio tuakitile Kalaga ku maboko mage kumuli, anga bumuizi nuinyue;

²³wono, agabuidue ku luango luakalilue nu luamenyinue wakalazi na Kalaga, muamutakile, nu muamuitile ku maboko ma bantu beteli na mulembe;

²⁴nuwe, Kalaga amuyukizie, nu akanduide lubaba lua lukuo: kubuno tabuakulungene asigale nalo.

²⁵Kubuno Davidi atendile musagu wa Mukota bune, Namonine ku Mukota bindi binsania; Kubuno eli ku kuboko kuane kuaseidume, buno nsitengetenge:

²⁶Ku bubuno mutima wane watananizibue, nu lulami luane luabogilebogile; Nu lingo mubili wane wikale mu kilemanizio:

²⁷Kubuno ntukansiga nnenyene mu Kiziki kia Bakuzi, Aba ntukaziga Wasililila wobe abole.

²⁸Wanigisia nzila za kalamo; Ukanizazia na mbogimbogi kuobe.

²⁹Mibuto zane, nsigazi tanga nimuatulile, musagu wa Tateiste Davidi, buno akule, nu ayikilue, nu nsinda zage zili kueitu aba nu lelo.

³⁰Umpanga ku kuba eli mulengania wa bulili, nu eizi buno, Kalaga alumbide kilumbilo buno, kutukila ku kikanga kiage, akasakika umozi, buno eikale mu kisumbi kia bukota buage;

³¹amonine ku bubuno wakalazi, atendile kuiyukilo lia Klisto, buno ntasigede mu kiziki kia Bakuzi, aba mubili wage tawabolile,

³²Wono Yesu, Kalaga amuyukizie, nu isue bansania tuli balongeki balio.

³³Nu asakikilue aba ku kuboko kua Kalaga kuaseidume, nu kukasua idagano lia Muuza Wasililila kulsi, akubuide wono, umukumonako kano kaluma nu kugungua.

³⁴Kubuno Davidi ntabakamine ku meigulu: tondo we wenyene atendile bune, Mukota abuide Mukota wane bune, Ikala ku kuboko kuane kuaseidume.

³⁵Aba nu gawangate beiti bobbe.

³⁶Kikanga na kikanga kia Isalele, kimenye bulili buno, Kalaga abikile wono Yesu umuatakile, kuba Mukota nu Klisto.

Bagalukizie Mitima Zabo.

³⁷Gabongule ku bubo bakutukile mitima, nu babuide Petelo nu bango basingua bune, Mibuto zeitu, buni butukita?

³⁸Nu Petelo ababuide bune, Iyaniazi nu mubatizibue muntu na muntu muizina lia Yesu Klisto kutikibua misako za buagi bueinyu; nuinyue muakasue lukaso lua Muuza Wasililila.

³⁹Kubuno kumuli kuli idagano, nu ku bana beinyu, nubo bansania beli bulazi, nu bansania bakamanua na Mukota Kalaga weitu buno bamuvuile.

⁴⁰Nu abalongekede nu mango moki meingi, nu abanine, nu atendile bune, Iyaniazi ku kibuti kikino kiabanani.

⁴¹Nu babo beitabizizie idagi liage babatizizibue: nu batalikidue mu busi bubo bantu bakuka tununu tusatu.

⁴²Babezaga bekuyanga meigisia ma basingua nu bagomanizie, nu kubungula kampampa, nu kusega.

Buakitaga Bakatizia.

⁴³Na muntu na muntu nawakule boba: nu maganogano meingi nu tulolesio tuakitilue na basingua.

⁴⁴Nu bansania bakatizizie babezaga gamozi, nu babezaga bekubegania biabo binsania;

⁴⁵bakunzizie bikulo nu binsania biabo, nu bansania babegene anga buiyaninaga muntu na muntu.

⁴⁶Nu busi na busi bekokomezizie mu masego gamozi mu numba nnene za kukumbamina, nu kubungula kampampa ku numba na numba, balile idia liabo na mbogimbogi, nu na mutima umozi,

⁴⁷nu baganunaga Kalaga, nu kutananizia bantu bansania. Nu Mukota abatalikide busi na busi ku babo bonibagua.

Misako 3

¹Petelo na Yoana babezaga bekuenda ku numba nnene za kukumbamina, nkungu za kusega, ku nkungu mubula.

²Nu wozo muntu wabutilue kitunga, bamuekaga busi na busi kumubika ku luibi lua numba nnene za kukumbamina, luamanagua buno, Lusoga, asege bikulo kubabo bengilaga mu numba zezo.

³Nu wono amonine ku Petelo nu Yoana, gabengilaga mu numba nnene za kukumbamina, asege buno bamukase lukaso.

⁴Tondo Petelo nu Yoana bamulolile Petelo atendile bune, Tulole,

- ⁵Abalolile, akengede buno, bekumukasa kena,
- ⁶Tondo Petelo atendile bune, Nsili na feza nu olo; tondo kinili nakio, ukinkukukasa, muizina lia Yesu Klisto wa Nazaleta, emanuka nu utabange.
- ⁷Nu amukatile ku kuboko kuaseidume, nu amuzanzuide: kazanga kongo magulu mage nu ngologoso za magulu zalindile.
- ⁸Nu asasizie kuemanuka, nu atabangile eingide nabo mu numbannene zakukumbamina, eitelokile nu aganuine Kalaga.
- ⁹Nu bantu bansania bamumonineko ekuenda nu ekuganuna Kalaga:
- ¹⁰nu bamumenyine buno uwozo ukuikalaga ku Luibi Lusoga lua numba nnene za kukumbamina buno akasue lukaso; bangamine nu baganineganine ku bubo bubamonine kubo.

Petelo Ekubula Bantu bua Yesu.

- ¹¹Nu gakatile Petelo nu Yoana, bantu bansania basasizie kubakonganina mu lusu luamanagua buno, lua Solomo, bangamine nunse.
- ¹²Nu gamonine Petelo ku bubo, abuide bantu bune, Inyue bantu baIsalele, kubuni mukuangama na bubuno? nu mukutulola, anga ku magala meitu tubenyene, aba ku bulili bueitu tubenyene, ubuatabangia wono?
- ¹³Kalaga wa Abalahama, nu wa Isaka, nu wa Yakobo, Kalaga wa batateisue, aganuine Mukambi wage, Yesu; umuagabuide, nu muamutunine kua Pilato, gatundaga kumumenka.
- ¹⁴Tondo nuinyue muatunine wozo Wasililila, nu wozo Wisanana, muasegile mukasue muiti,
- ¹⁵nu muitile Mukota wa kalamo, wayukizibue na Kalaga ku bakuzi; mueli tuli balongeki balio.
- ¹⁶Nu ku bukatizio muizina liage, izina liage lialindia muntu wono ukumumonako, nu ukumumenya; nu bukatizio buli kueli, buamukasile magala mamano kumuli inyue bansania.
- ¹⁷Nu kano kaluma mibuto zane, nizi buno, ku bukongolo ukinsa muakitile bubo anga buakitile bangati beinyu.
- ¹⁸Tondo misako zeno ugasambalaga Kalaga wakalazi mu tunua tua balengania bage bansania buno, Klisto wage akababazibua, nu azindilizizie bubo.
- ¹⁹Iyaniazi, nu mugaluke, bubo misako za buagi bueinyu zitikibue, bubo gakakuka nkungu za kumuna zikatuka kua Mukota;
- ²⁰nu buno amusingile Klisto gumuabikidue, u Yesu;

²¹watunganene kusekelua muigulu aba nu nkungu za kukulumizibua kua binsania, biatendile Kalaga ku tunua tua balengania basililila bage bakalazi.

²²Kubuno Mose atendile lebelebe bune, Mukota Kalaga akamusakikila mulengania kutuka ku mibuto zeinyu, anga bundi; mukonguilila ku binsania biakamutenda.

²³Nu kukaba buno, na muntu na muntu utonguilila wozo mulengania, nti akazimina bulazi na bantu.

²⁴Nu balengania bansania kutukila ku Samuele nu babo bamukatikania, bansania basambalaga misagu za bindi bibino.

²⁵Nuinyue muli bana ba balengania, nu beidagano lialagene Kalaga na basoinyue, abuide Abalahama bune, Mu kikanga kiobe babilongo bansania bakakitua mponga.

²⁶Kalaga, asilile kuyukia Mukambi wage, alingile kumusingilawe, buno amukite mponga, kugalukia muntu na muntu ku misako za buagi buage.

Misako 4

¹Nu gabatendaga na bantu, basankoga, nu mulangi wa numba nnene za kukumbamina, nu basadoke babavuilde,

²babezaga na kabebe nunse, kubuno babezaga bekuigisia bantu, nu kusambala buno, iyukilo lia bakuzi lili mu Yesu.

³Babakatile nu bababikile mu kikando aba nu mu nindunindu: kubuno buabezaga buse muigolo.

⁴Tondo beingi ku babo bongule ku wozo musagu bakatizizie; nu maganzo ma bamulume makukile tununu tutano.

Bekuenda na Petelo nu Yoana ku Mulondo,

⁵Nu gabeide buse nindunindu, bakundamaninue mu Yelusalema, bangati nu bakulu, nu basanzi;

⁶nu Anasa sankoga munene, nu Kayafa, nu Yoana, nu Alesandelo, nu bansania babezaga ba kikanga kia sankoga munene.

⁷Nu gabababikile munkatini muabo, bababuzizie bune, Ku magala makizi, aba kuizina lia nazi, ku muakitile bubuno?

⁸Umpanga Petelo, eiyede na Muuza Wasililila, ababuide bune, Bangati ba bantu nu bakulu balsalele,

⁹ndi isue tuabuzibua lelo misagu za bubuno busoga buakitidue wono muntu musosu, aba ku lukita luonizibue;

¹⁰menyazi buno, inyue bansania, nu bantu bansania balsalele, buno muizina lia Yesu Klisto wa Nazaleta, wozo gumuatakile, wayukizie Kalaga ku bakuzi, kuizina lilino ukuemana mugimagima kumuli.

¹¹Wono u ikozi limuasombile inyue bobaki, liabikilue ikozi inene lia kapindapinda.

¹²Nu takuli lonio mu ungo: kubuno takuli lingo izina kungsi kuigulu, liakasilue munkatini mua bantu, liatunganana konibua kulio.

Bekukanda Petelo nu Yoana.

¹³Nu gabamonine ku bupuka bua Petelo nu Yoana, nu bamenyine buno, beli anga bantu beteli na munge, tondo beli anga bikongolo, bangamine: nu babamenyine buno babezaga na Yesu.

¹⁴Nu gabamonine ku wozo muntu wonezibue, emana gamozi nabo, tababezaga na bua kubakula.

¹⁵Tondo gabasile kubembia buno batuke ku bangati, bakalile luango bune,

¹⁶Buni butukita bantu babano? kubuno bakitile kalolesio keligo, takabisama ku bantu bansania beli mu Yelusalema; aba tatunavuama kukatuna.

¹⁷Tondo bubuno bunavua kukuka ku bantu bansania, busoga ndi tuabeitia boba, buno batende na muntu kuizina lilino.

¹⁸Nu babamanine, nu babazugide nunse buno, tabatende, aba tabeigisie lingo kuizina lia Yesu.

¹⁹Tondo Petelo nu Yoana babakuide bune, Ndi buisanana ku Kalaga kumuanza kutinga kuanza Kalaga, sombolazi:

²⁰kubuno isue tatunavuama kumenkela kutenda butuamonine kubo nu butungule kubo.

²¹Nubo, gababeitizie na boba lingo, babasigile, tabamenyine bubabasungia, ku kabamba ka bantu; kubuno bansania baganunaga Kalaga ku bubo buabede.

²²Kubuno muntu wono wakitidue kalolesio kakano ka kona, abezaga esakuka miaka zatinga makumi manazi.

BaKlisto Beiyala na Muuza Wasililila.

²³Gabakanduidue, bendile ku bantu babo, nu basambede bunsania bubabuidue na basankoga banene nu bakulu.

²⁴Nubo, gabongule, basegile na mutima umozi, ku Kalaga, batendile bune, E, Mukota, wakitile meigulu nu kisi nu bitatenge, nu binsania bilimo;

²⁵watendile na Muuza Wasililila ku kanua ka tateisue Davidi, mukambi wobe bune, Kubuni baBilongo bekuikaka, Nu bantu bakengela butakulungana?

²⁶Bakota ba kisi bemene, Nu bangati bakongene, Gantata ga Mukota, nu gantata ga Klisto wage:

²⁷kubuno buligo, Helode nu Pontio Pilato nu baBilongo nu bantu balsalele, bakundamene mu muino wono ku kabamba ka Mukambi wobe Wasililila, wono Yesu, uwabongezie makuta,

²⁸buno bakite anga kuboko kuobe nu luango luwakalile kutukila wakalazi.

²⁹Nu kano kaluma, Mukota, lola bubekutuitia boba, kasa bakambi bobbe magala ma kusambala idagi liobe na luatu,

³⁰lambia kuboko kuobe konia; nu tulolesio nu maganogano makitue kuizina lia Mukambi wobe Yesu Wasililila.

³¹Nu gabasilile kusega, gago gababezaga bakundamana gatengiletengile, bansania beiyede na Muuza Wasililila nu basambede musagu wa Kalaga na luatu.

Buakitaga Bakatizia.

³²Nu kikanga kiabo bakatizizie babezaga na mutima umozi nu makengelo mamazi: takuabede umozi watendile buno, kinsania kieli nakio kili kiage wenyene; tondo babezaga bekubegana biabo binsania.

³³Nu ku magala manene basingua balongekile buiyukilo lia Mukota Yesu: nu mponga nnene zakitile ku babo bansania.

³⁴Kubuno takuabezaga wiyaninaga kubeli: kubuno bantu bansania babezaga na bibanza, aba numba, bazikunzizie nu bavule na bukunza bua bibio biakunzagia;

³⁵nu babibikile lisa na basingua nu biabeganizibue kubeli anga buiyaninaga muntu na muntu.

³⁶Nu Yosefu, wamanagua na basingua Balanaba (buisulilua bualio, muana wa kubobelesia), muLewi, muntu wa kilongo kia Kupulio,

³⁷abezaga neisoa, alikunzizie, avule na bikulo bialio ku basingua, nu babibikile gansi gasamba magulu mabo.

Misako 5

Anania nu Safina.

¹Tondo muntu umozi wamanagua Anania, nu Safina mukikulu wage, akunzizie isoa liabo,

²beibindikide nkindi nkeke ku bibio bibakunzagia, nu mukikulu wage amenyine bubo, nu avule na nkindi nkeke ku basingua.

³Tondo Petelo amubuide bune, Anania, kubuni Satana eizazia mutima wobe kuengelela Muuza Wasililila, weibindikila nkindi nkeke ku biwakunzagia kuisoa?

⁴Galiabezagile ndi taliabezagile liobe? Aba galiasilile kukunzua, ndi taliabezagile ku buangato buobe? Kubuni kuwakengede mu mutima wobe kukita bubuno? Ntueka bantu buza, tondo Kalaga aguweka buza.

⁵Anania gongule ku bubo, aguide, nu alekene: nu bansania gabongule ku bubuno bakule boba nunse.

⁶Nu basikila bamukandile, nu bamuekile kumbuga nu bamuyikile.

⁷Gabeide gatinga nkungu isatu, mukikulu wage eingide nu ntamenyine buabezagako.

⁸Nu Petelo amuakuide bane, Ntende ndi wakunzizie isoa ku bukunza bubuno. Nu atendile bune, Bubo ububuli.

⁹Tondo Petelo amubuide bune, Buni bumuagomanizie ku kulindika Muuza wa Mukota? lola, magulu ma bekaga iba wobe bamuyikaga, beli ku muingilo, nubu bakukueka kumbuga.

¹⁰Nu kazanga kongo aguide, nu alekene: nu basikila bengidemo nu basangile: esalekana nu bamuekile, bamuyikile gamozi neiba wage.

¹¹Nu boba bunene buabede ku ekelezia linsania, nu ku bansania bonguaga ku bubo.

Magala ma Bantu ba Kalaga.

¹²Nu ku maboko ma basingua kuakitilue migeleko nu maganogano meingi munkatini mua bantu; nubu bansania babezaga na mutima umozi ku lusu lua Solomo.

¹³Tondo ku bango bansania takuli umozi wagelekile kugomia nabo: tondo bantu babaganuine,

¹⁴nubu bakatizizie batalikidue ku Mukota, nu betide beingi bamulume nu bakikulu:

¹⁵nu bekile basambi mu nzila, nu bababikile ga bisasa nu ga migu, buno, Petelo gavue, embe nti kilimelime kiage kiatinge ku umozi wa kubeli.

¹⁶Nu misanganano zatukile ku mino zabezaga buigi na Yelusalema, bekile basambi bakuaga na basumbu: nu bansania bonezibue.

Bekusungia baKlisto.

¹⁷Tondo gatukile sankoga munene, nu bansania babezaga gamozi nage (ubakikanga kia Basadoke), babeide na lugi,

- 18**nu bakatile basingua, nu bababikile mu kikando.
- 19**Tondo mugenzi wa Mukota akanduide nibi za kikando mu kindi, abatikizie, atendile bune,
- 20**Endazi, muimane mu numba nnene za kukumbamina, nu mubule bantu bunsania bua Kalamo kakano.
- 21**Nubo gabongule ku bubo, beingide mu numba nnene za kukumbamina, nindunindu, nu beigisizie. Tondo sankoga munene avule na babo babezaga nage, bakundamanizie ngatu, nu bakulu bansania ba bana balsalele, nu basingile bantu ku kikando buno bavue nabo.
- 22**Tondo bakiti gababasile tababamonineko mu kikando: nu bavule na musagu,
- 23**nu batendile bune, Tuasangile kikando kiakandua nunse, nu balangi bemine ku nibi; tondo gatueguide tatuamonine ku muntumo.
- 24**Gabongule ku bubo mulangi wa numba nnene za kukumbamina nu basankoga banene, tabamenyine bubatenda, nu buabe kuzinda kua bubo.
- 25**Nu kuavule umozi nu abasambalide musagu bune, Unguililazi, bantu babo bamuabikile mu kikando, beli mu numba nnene za kukumbamina, bemana, nu bakuigisia bantu.
- 26**Nu mulangi endile na bakiti, nu bavule nabo, tondo tababasikuide; kubuno bakule babo bantu boba, banavua kubalibula makozi.
- 27**Nu gabavule nabo bababikile ku ngatu, nu sankoga munene ababuzizie,
- 28**nu atendile bune, Ndi tatuamuzugide bubibu buno, tamuigisie lingo kuizina lilino: nu lolazi, muakukia Yelusalema na meigisia meinyu, nu mukutunda kutulusizia mikila za muntu wono gantata geitu.
- 29**Tondo Petelo nu basingua bakuide bune, Buatutunganana kuanza Kalaga kutinga bantu.
- 30**Kalaga wa batateisue ayukizie Yesu, gumuitile nu umuatakile ku muti.
- 31**Kalaga asakikile wono na kuboko kuage kuaseidume, buno abe Muangati nu Monia, akase balsalele kuiyania nu kusigililua ku misako za buagi buabo.
- 32**Nu isue tuli balongeki ba bubuno, na Muuza Wasililila, wakasile Kalaga ku bansania bekumuanzaga.
- 33**Gabongule ku bubuno, beinine mitima, nu bakalile luango buno babeite.
- 34**Tondo muntu umozi, wa baFalese, izina liage Gamaliele, ngatu za mulembe, anzagua na bantu bansania, akakizizie bakambi buno bababasiye kumbuga tanga.

³⁵Nu ababuide bune, Inyue bamulume ba Isalele, idangazi na bumukukitila bantu babano.

³⁶Kubuno ku bingo bindi biatingile Yeuda abasile, atendile buno, we eli muntu munene; nu bantu anga nkama inazi bamuyangile; nuwe akule nu bansania bamuitabizizie bandabene.

³⁷Kumbusa kuage kuabasile Yudasa wa Galela mu bindi bibino bia kusanzua kuidigo, nu alubikanizie bantu beingi kumuyanga; nuwe azimine; nu bansania, bamuitabizizie, bandabene.

³⁸Nu kano kaluma nkumubula bune, Tamunangana na bantu babano, basigazi: kubuno luango luluno aba mulimo wono ndi watukile ku bantu, nti wakue:

³⁹tondo ndi luli lua Kalaga, inyue tamunavuama kuluita, munaba anga bekusaka na Kalaga.

⁴⁰Beitabizizie bubo buatendile: nu bamanine basingua, babalibuide nu baba-zugide buno tabatende lingo muizina lia Yesu, nu babasigile.

⁴¹Batukile ku ngatu na mbogimbogi kubuno bamonekile anga batananina kusungibua ku kabamba keizina lilio.

⁴²Nu busi na busi, mu numba nnene za kukumbamina, nu mu numba zabo, tabamenkile kuigisia nu kusambala musagu musoga wa Yesu buno u Klisto.

Misako 6

Bekusombola Balangi ba Ekelezia.

¹Mu bindi bibio, gatalikidue iganzo lia beigisibua, ba Yuda batendaga mutendezi wa baGeleka bagambaga baEbelo, kubuno misigala zabo beibililagua ku bibio bibabeganagia busi na busi.

²Nu babo ikumi na babili bamanine kikanga kia beigisibua, nu batendile bune, Tabunatutananina kusiga musagu wa Kalaga, nu kukita mulimo wa meza.

³Mibuto zeitu, sombolazi bantu mutuba kamo kumuli bakulumbibua, beiyala na Muuza Wasililila, nu munge, nu tubabike mu mulimo wono.

⁴Nuisue tuakokomezie kusega, nu kusambala musagu musoga.

⁵Nu bubuno buatananizizie musanganano unsania: nu basombuede Setefano, muntu weiyede na bukatizio nu Muuza Wasililila, nu Filipo, nu Polokolo, nu Nikanoli, nu Timoni, nu Palimeno, nu Nikalao wagalukile wa ku Antiokia;

⁶bababikile ku basingua; nu gabasilile kusega, bababikile maboko geitoe.

⁷Nu idagi lia Kalaga lietide; nu iganzo lia beigisibua mu Yelusalema liatalikidue nunse; nu basankoga beingi banzile bubo bukatizio.

Bekukata Setefano.

⁸Nu Setefano, eiyede na mponga nu magala, akitile maganogano nu tulolesio tunene munkatini mua bantu.

⁹Tondo bantu bamozi ba numba za musanganano, zamanagua numba za musanganano za Bakandulua, nu za baKuleni, nu za baAlesandelia, nu za baKilikia, nu Asia, bakanizanizie na Setefano.

¹⁰Tondo tabavuamine kukinda mamu munge, nu Muuza Wasililila watendaga nage.

¹¹Nu balubikanizie bantu batendaga bune, Tungua kualinga muntu wono alinga Mose nu Kalaga.

¹²Batulanizie bantu, nu bakulu, nu basanzi, bamuvuilide, bamukatile, nu bamuekile ku ngatu,

¹³nu babikile bantu bemukandike, batendile bune, Muntu wono ntemenka kulinga kiziki kikino kiasuagibua, nu mulembe:

¹⁴kubuno tuamungule ekutenda buno, wono Yesu wa Nazaleta akeita kiziki kikino, nu agalukie nkita zituakasilue na Mose.

¹⁵Nu bansania bekalaga mu lulo lusu lua luango, bamulolile kisozi, nu bamonine ku meiso mage anga meiso ma mugenzi.

Misako 7

Setefano Ekubula Ngatu bua Lusombo Luabo.

¹Nu sankoga munene atendile bune, Ndi bubuno buligo?

²Nuwe atendile bune, Mibuto zane, nu batatane, unguililazi: Kalaga wa lutanuno abaside tateisue Abalahama, gabezaga ku Mesopotamia, nti nteikala ku Halana,

³amubuide bune, Tuka mu kisi kiobe, nu mu kikanga kiobe, nu enda ku kisi kinakulolesie.

⁴Umpanga atukile mu kisi kia Kalalia, nu eikalile mu Halana: nu atukile kuko kusila kua lukuo lueisi, Kalaga amuigizie mu kisi kikino kimuikile mukio kano kaluma:

⁵nu ntamukasile bupieni mukio, aba kabe keibikila ga magulu mage; nu amulagile buno amukasekio buno kibe buangato buage, nu bua kikanga kiage kumbusa kuage, gabezaga ntebuta.

⁶Nu Kalaga atendile buno, kikanga kiage kikeikala mu kisi kite kiabo, nubo bakaba bakobe babo bakabakitila bubu miaka nkama inazi.

- ⁷Nu kilongo kikababika bakobe nkakisungia, ubuatendile Kalaga: nu kusila kua bubo bakatuka, nu bakankumbamina mu kiziki kikino.
- ⁸Nu amukasile idagano lia kumonesibua: nu Abalahama abutile Isaka, nu amumonesezie gabezaga ese bindi kinana; nu Isaka abutile Yakobo, nu Yakobo abutile batateisue ikumi na babili.
- ⁹Nu batateisue, babeide na lugi ku Yosefu, bamukunzizie ku Ezipeto: nu Kalaga abezaga nage,
- ¹⁰nu amutikizie mu milondo zage insania, nu amukitide mponga nu amukasile munge ku Falao mukota wa Ezipeto; nu amubikile muangati wa Ezipeto nu wa numba zage insania.
- ¹¹Nu kuabeide munganda mu kisi kinsania kia Ezipeto nu Kanana, nu milondo mingi: nu batateisue tababezaga neidia.
- ¹²Tondo gongule Yakobo buno, Kuli idia ku Ezipeto, alingile kusinga batateisue.
- ¹³Nu ku lia mabili Yosefu eimenesizie ku beisenzi nu muto wage; nu kikanga kia Yosefu kiamenyinue na Falao.
- ¹⁴Nu Yosefu abasingile, nu amanine isi Yakobo, nu kikanga kiage kinsania, babezaga bantu bakuka makumi mutuba kamo nu batano.
- ¹⁵Nu Yakobo abasile ku Ezipeto, nu akule, nu batateisue nubo bakule;
- ¹⁶nu bekilue aba ku Sikeme, nu bayikilue mu nsinda zakunzaga Abalahama ku bukunza bua feza ku bana ba Emola wa Sikeme.
- ¹⁷Tondo gakukile nkungu zeidagano lia Kalaga lialagile Abalahama, bantu betide kuba beingi mu Ezipeto,
- ¹⁸aba nu ungo mukota wangatile mu Ezipeto, utamenyaga Yosefu.
- ¹⁹Wozo akitide kikanga kietu bubi, nu asungizie batateisue, nu abakakizizie buno beise bana bato babo, buno banakivua kulama.
- ²⁰Mu zezo nkungu, Mose abutilue, abezaga muana musoga nunse; alisizibue miezi isatu mu numba zeisi:
- ²¹nu gesilue, mukinga wa Falao amusongezie, nu amulisizie anga muana wage.
- ²²Nu Mose eigisizibue munge mansania ma Ezipeto; nu abezaga mubibu ku kutenda kuage nu mu makitilo mage.
- ²³Tondo miaka zage gazakukile miaka makumi manazi, akengede mu mutima wage buno atabangide mibuto zage, bana balsalele,
- ²⁴Nu gamonine mubuto wage ekukitua bubi, amukasizie, nu amusubile, nu alibuide wozo muEzipeto wabengaga mubuto wage:

- 25** akengelaga buno, embe mibuto zage banamenyinina buno, Kalaga abakasa bukuluza ku kuboko kuage, tondo tabamenyinine.
- 26** Nu bungo busi asangile bekusaka, atundaga buno abasunge, nu atendile bune, Inyue bakota bane, muli mubutua, buni bumukukitilana bubu?
- 27** Tondo wozo wagilaga munyage amusindikile, nu atendile bune, Nazi wakubika mukota nu ngatu zeitu?
- 28** Ndi ukutunda kunita anga buwitile muEzipeto walubi?
- 29** Nu Mose atinine gongule ku bubo, abeide mugeni mu kisi kia Midiane, nu abutile bana babili kuko.
- 30** Nu gasilile miaka makumi manazi mugenzi wa Mukota wamubaside mu kalula ku muiduko wa Sinai, mu ngulumina za keya mu kilindi.
- 31** Nu Mose gamonine ku bubo, angamine na bubo buamonine kubo: nuwe asigelede buigi buno amone, nu iyuki lia Mukota liamubaside bune,
- 32** Nne Kalaga wa baso, Kalaga wa Abalahama, nu wa Isaka, nu wa Yakobo. Nu Mose agilimine, nu ntavuamine kulola,
- 33** Nu Mukota amubuide bune, Gondola bisalapata ku magulu mobe: kubuno kiziki kiwemana gakio kili kisi kiasuagibua.
- 34** Lebelebe namona ku mbabazio za bantu bane beli mu Ezipeto, nu nongua ku kutonga kuabo, bubo ubunagela kubatikia: nu kano kaluma nakusinga buno wende ku Ezipeto.
- 35** U wozo Mose ubasombaga, bamutendile bune, Nazi wakubikile mukota nu ngatu zeitu? uwozo wasingilue na Kalaga kuba mukota nu monia ku kuboko kua wozo mugenzi wamubaside mu kikio kilindi.
- 36** Wozo uwabatikizie, gakitaga migeleko nu tulolesio ku Ezipeto, nu mu kitatenge kia Kisimana, nu mu kalula miaka makumi manazi.
- 37** W ozo Mose uwabuide bana balsalele bune, Mukota Kalaga weinyu akamusakikila mulengania munkatini mueinyu, anga bundi.
- 38** We eli wozo wabezaga mu ekelezia mu kalula gamozi na wozo mugenzi watendaga nago ku muiduko wa Sinai, nu na batateisue; uwakatile idagi lia kalamo, buno atukasilelio; uwakasilue makakizio ma kalamo, buno atukasemo:
- 39** nu batateisue tabatundile kumuanza, tondo bamusindikile, nu makengelo mabo mabeide ku Ezipeto,
- 40** nu babuide Alona bune, Tukitile tulaga, buno tutusondelezie; kubuno wozo Mose watutikizie mu kisi kia Ezipeto, tatuizi lingo kueli.

⁴¹Nu bakitile muana wa ngombe bubo busi, nu bakasile kisansa ku zezo nkisi, nu babogede bogede milimo za maboko mabo.

⁴²Tondo Kalaga abasigile bakumbamine iyombo lia mpelela; anga buasanzilue mu mukanda wa balengania bune, Ndi muankasile nyama zitilue nu za bisansa Miaka makumi manazi mu kalula, inyue numba za Isalele?

⁴³Nuinyue muekile numba za nsulu za Moleke, Nu lukenikeni lua kalaga kako Lefani, Nkisi zimuakitile buno muzikumbamine: Nunne nikamuigia buno muende bulazi kutinga Babelona.

⁴⁴Lulo lusu lua bulongeki luabezaga na batateisue mu kalula, anga buakakizizie wozo watendaga na Mose, buno akite anga lukita luamonineko.

⁴⁵Nubo batateisue balukasene, nu baluingizizie na Yosua mu bukota bua baBilongo, babo beimbibagua na Kalaga ku batateisue, aba ku busi bua Davidi;

⁴⁶nuwe atananizizie Kalaga, nu asegile kulondela Kalaga wa Yakobo kiziki kia kumobakila.

⁴⁷Tondo Solomo uwamubakide numba.

⁴⁸Tondo wozo Munene uli muigulu ntaneikala mu numba zakitilue na maboko anga buatendile mulengania bune,

⁴⁹Igulu lili kisumbi kiane, Nu kisi kili kiziki kia kubikila magulu mane; Numba nkizi zimukanobakila? ubuatendile Mukota: Aba kiziki kikizi kinikomunua mukio?

⁵⁰Ndi ta kuboko kuane ukuakitile bibio binsania?

⁵¹Inyue beli na makosi mabibu, batamonesibua mu mitima, aba matuzi meinyu, mukunana Muuza Wasililila; anga bubo buakitile basoinyue, nuinyue abumukukita,

⁵²Mulengania mukizi utasungizie basoinyue? nuboo beitagaa baboo beigisagia musagu wa kuvua kua wozo Wisanana; buboo nuinyue museli bagabuzi nu muamuitile:

⁵³inyue muakasilue mulembe ku kukakizia kua mugenzi, nuinyue tamuaguanzile.

Bekuita Setefano nu Saolo Ekuwabizaa Bubo.

⁵⁴Nuboo gabongule buboo, beinine mitima, nu bamulimbanizizie meinyoo.

⁵⁵Tondo wee eiyeide na Muuza Wasililila, nu agalamine muigulu, amonine ku lutanuno lua Kalaga, nu Yesu emana ku kuboko kuaseidume kua Kalaga,

⁵⁶nu ababuide bune, Lolazi, namona meigulu makandulua, nu Muana wa muntu emana ku kuboko kuaseidume kua Kalaga.

⁵⁷Tondo balalukile na moki manene nunse, nu bazibile matuzi mabo, nu bamusolobokeye na mutima umozi;

⁵⁸nu bamusindikile kuisula lia muino, nu bamulibuide makozi: nu balongeki babikile nsulu zabo ku magulu ma musikila umozi wamanagua Saolo.

⁵⁹Nu balibuide Setefano makozi, nuwe, asegile, atendile bune, Mukota Yesu, sekela kalamo kane.

⁶⁰Nu akomine mazu, alalukile neiyuki inene bune, Mukota, ntubike buagi bubuno kubeli. Nu gasilile kutenda bubo alekene.

Misako 8

Kabebe Kabalanganizie Bantu ba Yesu Babezaga mu Yelusalema.

¹Nu Saolo abezaga ekuitabizia lukuo luage, nu mu busi bubo muabede lusungio lunene ku ekelezia liabezaga mu Yelusalema; nu babalanganizibue ku biziki binsania ku Yudaya nu ku Samalia, tondo basingua tabalanganizibue.

²Nu bakatizia ubayikile Setefano, nu bamulilide bubibu nunse.

³Tondo Saolo asungizie ekelezia, nu kuingila mu numba na numba, kubuluta bamulume nu bakikulu nu kubabika mu kikando.

Bantu ba Yesu Babalangene Neidagi lia Kalaga. Buakitaga Filipino.

⁴Tondo babo babalanganaga ku kiziki na kiziki basambede idagi.

⁵Filipo agelile ku muino wa Samalia, nu kubasambalila musagu wa Klisto.

⁶Nu musanganano unsania wonguilide na mutima umozi bubo buatendaga Filipino, bongule nu bamonine ku migeleko zakitaga.

⁷Kubuno basumbu ba nsele batukile beingi mu babo babezaga nabo, balalukile na moki manene, nu bantu beingi babezaga boma biganza nu bitunga, bonezibue.

⁸Nu mu muino wozo muabeide mbogimbogi nnene.

⁹Tondo mu wozo muino muabezaga muntu umozi izina liage Simona, abezaga ekukita bugila, nu angamagia bantu baSamalia, atendile wenyene bunu, eli munene;

¹⁰nu bamunguililaga bansania, kutukila ku bana bato nu ku bakulu banene, nu batendile bune, Muntu wono amanagua bunu, Magala Manene ma Kalaga.

¹¹Bamunguilide, kubuno abezaga ekubangamia na buganga buage.

¹²Tondo gabakatizizie Filipino, gabasambalilaga musagu musoga wa bukota bua Kalaga nu izina lia Yesu Klisto, nu babatizibue na mazi, bamulume nu bakikulu.

¹³Nu Simona wenyene akatizizie: nu abatizibue, ayangene na Filipino; nu aganineganine gamonine ku migeleko nu maganogano makitagua.

¹⁴Nubo basingua babezaga mu Yelusalema gabongule buno, baSamalia beitabizia idagi lia Kalaga, basingile Petelo nu Yoana kubeli;

¹⁵nubo, gababasile, babasegede buno bakasue Muuza Wasililila:

¹⁶kubuno wabezaga tagubagelela; tugu babezaga babatizibua muizina lia Mukota Yesu.

¹⁷Nu bababikile maboko geitoe, nubo bakasilue Muuza Wasililila.

¹⁸Wozo Simona gamonine ku bubo buno bantu bakasua Muuza Wasililila ku kubikua maboko na basingua, atundile kubakasa bikulo,

¹⁹atendile bune, Nkasazi nunne buangato bubuno, buno na muntu na muntu unabikage maboko mane geitoe, nti akasua Muuza Wasililila.

²⁰Tondo Petelo amubuide bune, Bikulo biobe bizimine nobe, kubuno ukukengela tugu buno lukaso lua Kalaga lunakasanua ku bikulo.

²¹Ntuli na nkindi aba kibombo mu bubuno, kubuno mutima wobe ta musoga ku Kalaga.

²²Kasi iyanie tanga ku mibi zobe, nu sega ku Mukota, embe anakusigilila ku mamano makengelo mobe.

²³Kubuno nkumona buno, uli na lubaba, nu uli mu kikando kia bubu.

²⁴Simona amuakuide bune, Kasi nsegelazi ku Mukota, buno bubuno bumuantenda bunavua kumbasila.

²⁵Nubo, gabasilile kulongeka nu kuigisia idagi lia Mukota, basubizie ku Yelusalema, nu beigisizie, nu kusambala musagu musoga mu mino mingi za baSamalia.

Filipo nu Muntu wa Etiopia.

²⁶Nu mugenzi wa Mukota atendile na Filipino, amubuide bune, Emanuka, nu enda mu nzila zatuka ku Yelusalema nu zenda ku Gaza: nu kuko kuli kalula.

²⁷Nu emanukile nu endile, nu mu nkungu zezo amonine ku muntu wa Etiopia wabezaga wakua muntembele, abezaga mulangi wa Kandake, mukikulu mukota wa Etiopa, wozo uwabezaga mulangi wa bikulo biage binsania, nuwe endaga ku Yelusalema kukumbamina;

²⁸nu mu kusubia kuage, abezaga ga ngondangonda zage, nu asomaga mukanda wa mulengania Yesaya.

²⁹Nu Muuza abuide Filipino bune, Sigelela buigi na zezo ngondangonda, nu ubakame gazo.

³⁰Nu Filipino eitumine lubilo kueli, nu ongule kuakusoma mu mukanda wa mulengania Yesaya, amubuzizie bune, Ndi ukumenyina bukusoma?

³¹Nu amubuide bune, Buni bunamenyinine nu nsili na muntu ukundolesia? nu asegile Filipino abakame gago geli.

³²Nu masanzo masomaga mabezaga bubuno, Asondelezizibue anga mukoko ukuenda kusesua; Nu anga muana wa mukoko utakulaka na wozo ukumusesa mioza, Bubo nuwe ntalimbuidue kanua.

³³Mu kubota kuage lusungio luage luatukizibue: Nazi unasambala kibuti kiage? Kubuno kalamo kage katukizibue mu kisi.

³⁴Nu wozo wabezaga wakua muntembele akuide Filipino bune, Nkukubuzia buno, wozo mulengania atendaga musagu wa nazi? ndi musagu wage wenyene aba wa ungo muntu?

³⁵Nu Filipino alimbuide kanua, alingide ku lilio isanzo, amusambalide musagu wa Yesu.

³⁶Nu gabendaga mu nzila, babasile gabezaga mazi; nu wozo wabezaga wakua muntembele abuide Filipino bune, Kikizi lingo kinkulindila nsiabatizibua na mazi mamano meli gano?

³⁷Nu Filipino amubuide bune, Ndi wakatizia mu mutima wobe unsania bunakulungana buno ubatizibue. Nu eitabizizie bune, Nakatizia buno Yesu Klisto eli muana wa Kalaga.

³⁸Nu emanizie ngondangonda: nubo babili bagelile ku mazi, Filipino nu wozo wabezaga wakua muntembele, nu amubatizizie.

³⁹Nu gabatukile ku mazi, Muuza wa Mukota atukizie Filipino; nu wozo wabezaga wakua muntembele ntamumonineko lingo, nuwe endile na mbogimbogi nunse.

⁴⁰Tondo Filipino amonekede ku Azota: nu mukuenda kuage endaga eigisia musagu musoga mu mino insania, na buabasile ku Kaisalia.

Misako 9

Kugaluka kua Paolo.

Misako 22:1-16; 26:9-18.

¹Tondo Saolo, abezaga eki etia beigisibua ba Mukota boba, nu alondaga kubeita, nu endede sankoga munene,

²nu asegile mukanda kuenda ku Damaseke ku numba za misanganano, buno embe amone ku bantu ba meigisia mamano, bamulume aba bakikulu, buno abalusie ku Yelusalema buno bakandue.

³Tondo mu lugendo, gabezaga esayangilila kubasa ku Damaseke: kitangala besi kiengi kiatukile kuigulu nu kiamusanine:

⁴nu aguide gansi, nu ongule kuiyuki liamubuide bune, Saolo, Saolo, kubuni kukumbabazia?

⁵Nu atendile bune, Uwe unazi, Mukota? nu atendile bune, Nne u Yesu ukubabazia:

⁶tondo zanzuka, wende ku muino, nu wasambalilue bunsania buwakite.

⁷Nu bamulume bendaga nage bemanine bakatile mukobi, bongule kuiyuki, tondo tabamonine ku muntu.

⁸Nu Saolo, azanzukile; nu galimbuide meiso, ntamenyaga kumona lingo; nu bamukatile ku kuboko, bendile nage Damaseke.

⁹Nu atingizie bindi bisatu ntakumona lingo, nu ntaliaga nu ntanuaga.

¹⁰Nu ku Damaseke kuabezaga muigisibua umozi, izina lage Anania, nu Mukota amubuide mu kalolesio bune, Anania. Nu eitabide bune, Nili gano, Mukota.

¹¹Nu Mukota amubuide bune, Zanzuka, nu wende mu nzila zikumanua Zisa, nu nti wabuzia ku numba za Yudasa kuli muntu umozi ukumanua Saolo, muntu wa Taliso: kubuno ekusega;

¹²nuwe amonine ku muntu izina liage Anania engila, amubikile maboko, buno amone lingo.

¹³Tondo Anania akuide, Mukota, nungule ku misagu za muntu wono ku bantu beingi buno, ekukitila basuagibua bobo bubu buingi ku Yelusalema.

¹⁴Nu eli na buangato gano bua ku basankoga banene kukanda bansania bekusegaga kuizina liobe.

¹⁵Tondo Mukota amubuide bune, Enda, kubuno ese musombolua wane, kuenda neizina liane ku baBilongo, nu ku bakota, nu ku bana ba Isalele:

¹⁶kubuno namulolesie mbabazio inga zakababazibua ku kabamba keizina liane.

¹⁷Nu Anania endile, nu engide mu numba; nu amubikile maboko mage, nu atendile bune, Mubuto wane Saolo, Mukota Yesu, wakubaside mu nzila ansinga, buno umone lingo, nu kuiyazibua na Muuza Wasililila.

¹⁸Nu kazanga kongo ku meiso mage kuakolokile biasusania anga magamba, nu amonine lingo, nu azanzukile nu abatizizibue;

¹⁹nu alile idia, nu abeide na magala. Nu eikeide bindi bimozi kuko na beigisibua babezaga ku Damaseke.

Paolo Ekulinga Mulimo Wage.

²⁰Nu kazanga kongo asambede musagu wa Yesu mu numba za misanganano, buno we eli Muana wa Kalaga.

²¹Nu bansania bonguaga buakutenda bangamine, nu batendile bune, Ta uwono ukuitaga babo bekusegaga kuizina lilino mu Yelusalema? nu avua tugu gano, buno abeke ku kikando ku basankoga banene.

²²Tondo Saolo eitide kuba na magala, angamizie baYuda beikalaga ku Damaseke, akokomezie buno wono eli Klisto.

²³Aba bindi bingi biatingile, baYuda bakalile luango buno bamuite:

²⁴tondo kulongeka kuabo kuamenyinue na Saolo. Nu balangile ku nibi musu nu kindi, buno bamuite:

²⁵tondo beigisibua bage bamutolile mu kindi, nu bamugezizie mu kitutu mu luzi.

Paolo Ekuenda ku Yelusalema nu ku Taliso.

²⁶Saolo gabasile ku Yelusalema, atundile kugomia na beigisibua: tondo bamukule boba bansania, aba tabakatizizie buno eli muigisibua,

²⁷Tondo Balanaba amutolile, nu endile nage ku basingua, nu abasambalide lukita luamonine ku Mukota mu nzila, nu buno atendile nage, nu lukita luasambede na luatu kuko ku Damaseke kuizina lia Yesu.

²⁸Nuwe endaga nabo kankanka mu Yelusalema,

²⁹nu asambede na luatu muizina lia Mukota: atendile na baYuda batendaga mutendezi wa ba Geleka, endile nabo miango: nu batundaga kumuita.

³⁰Tondo mibuto zage gabongule ku misagu zeno, bendile nage ku Kaisalia, buno ende ku Taliso.

³¹Umpanga ekelezia liabobeledde ku Yudaya unsania, nu ku Galela nu ku Samalia, balindizibue; nu beitide, nu batabangile nu kuanza Mukota, nu mu kubobelezia kua Muuza Wasililila.

Aenea Onezibue.

³²Nu gabeide Petelo ekutinga ku biziki binsania, agelile ku basuagibua babezaga ku Lidia.

³³Nu kuko amonine ku muntu umozi izina liage Aenea, wiyombekaga ku mugu miaka kinana; kubuno abezaga na lusambo lua koma kiganza.

³⁴Nu Petelo amubuide, Aenea, Yesu Klisto akonia; zanzuka, nu wanze mugu wobe nu kazanga kongo azanzukile.

³⁵Nu bantu bansania bekalaga ku Lidia nu ku Salona bamumonineko, nu bagalukile ku Mukota.

Bekuyukia Dolokasa ku Bakuzi.

³⁶Nu kuabezaga mu Yopa, muigisibua wamanagua bune, Tabita, buisulilua bualio Dolokasa; mukikulu wono abezaga eiyala na misako misoga, nu mponga zakitaga.

³⁷Nu gabede bindi bibio, abezaga na lusambo, nu akule: nu gabamogezie, bamubikile mu busio bua kuigulu.

³⁸Nu kukuba Lidia eli buigi na Yopa, nuboo beigisibua bongule bunoo Petelo eli kukoo, bamusingide bantu babili, bamusegile bunoo asasie kuvua kubeli.

³⁹Nu Petelo atukile, nu endile nabo. Nu gavule, bendile nage ku busio bua kuigulu: nu misigala insania bemanine buigi nage, bekulila, nu balolesizie nkanzu nu nsulu zalukaga Dolokasa, gabezaga nabo.

⁴⁰Tondo Petelo atikizie bansania, akomine mazu, nu asegile; nu agalukide ku kitumba, atendile bune, Tabita, Yuka. Nu alimbuide meiso; nu gamonine ku Petelo ayukile.

⁴¹Nu amulambizizie kuboko, nu amuzanzuide; nu amanine basuagibua nu misigala, nu amubikile lisa nabo ese na kalamo.

⁴²Buakukene ku Yopa unsania: nu bantu beingi bakatizizie Mukota.

⁴³Nu Petelo eizizizie ku Yopa mu numba za muntu umozi wamanagua Simona, mukulumizi wa bikoba.

Misako 10

Konelio Ekumona ku Kalolesio Kakuganiagania.

¹Kuabezaga mu Kaisalia, muntu umozi izina liage Konelio, mukota wa bakoloboyo, beiyombo lia Itali,

²muntu musoga, nu anzaga Kalaga gamozi na numba zage insania, akasaga bantu nkaso ningi, nu asegaga ku Kalaga bindi binsania.

³Amonine mu kalolesio, anga buigi na nkungu mbula za musu, ku mugenzi wa Kalaga engide kueli nu amubuide bune, Konelio.

⁴Nu gamulolile akule boba, atendile bune, Buni, Mukota? Nu amutendile bune, Masego mobe nu nkaso zobe biabasa kuigulu kuba kakengelezio ku Kalaga.

⁵Nu kano kaluma singa bamulume kuenda ku Yopa, nu bavue na Simona, ukumanua Petelo:

⁶ekuikalaga mu numba za Simona, mukulumizi wa bikoba, numba zage zili ku ntungo kua kitatenge.

⁷Nu gatukile wozo mugenzi watendaga nu Konelio, amanine bakiti babili ba numba zage, nu mukoloboyo musoga mu baboo bamukambilaga bindi binsania;

⁸nu gasilile kubasambalila bunsania, abasingile kuenda ku Yopa.

Petelo Ekumona ku Kalolesio ka Nsulu Zakatua ku Ntungo Inazi.

⁹Gakeide busi, gababezaga mu nzila buigi na muino, Petelo abakamine gantata ga numba kusega, buigi na nkungu mutuba:

¹⁰nu akule na nzala nunse, nu atundile kulia; tondo babezaga bekiyika idia, nu endile kalengoe;

¹¹nu amonine igulu liguka, nu nyungu anga nsulu nnene zikugela ku kisi gansi zakatua ku ntungo inazi;

¹²nu muzo muabezaga nyama insania za magulu manazi ku binsania bikugelegetaga gansi nu tuzoni tua mumpelala.

¹³Nu iyuki liamubuide bune, Petelo, yuka, sesa, nu gulie.

¹⁴Tondo Petelo atendile bune, Tabubo, Mukota; kubuno nsiliaga kili na nsese aba kinteizi.

¹⁵Nu iyuki liamubuide lingo bune, Kinsania kiasuagibua na Kalaga ntukimane nsese.

¹⁶Nu bubuno buabeide mambizi masatu: nu kazanga kongo nyungu zezo zasubizie muigulu lingo.

Petelo nu Basingua ba Konelio.

¹⁷Nu gabezaga Petelo ekuganagana na buisulilua bua kako kalolesio buno kabe buni, nu babo bantu basingaga Konelio, babuzizie numba za Simona, bemanine ku luibi,

¹⁸nu bamanine nu babuzizie buno ndi Simona, ukumanua Petelo, eli kuko?

¹⁹Nu gabezaga Petelo ekukengela kalolesio kamonagako, Muuza amutendile bune, Unguilila, bantu basatu bekukulonda.

²⁰Tondo zanzuka, nu ugele, nu wende nabo na mutima umozi; kubuno nne uwabasinga.

²¹Nu Petelo agelile, nu atendile na babo bamulume bune, Nne u wozo umukulonda: muavua ku kikizi?

²²Nu batendile bune, Konelio, mukota wa bakoloboyo, muntu wisanana, nu ukuanzaga Kalaga, akulumbibua busoga ku kilongo kinsania kia baYuda, aninue na mugenzi wasililila kusinga bantu kuguli, buno wende ku numba zage, ongue buwamutende.

²³Nu abeingizizie mu numba, nu abanzide, nu gakeide busi Petelo endile nabo, nu mibuto imozi zage za ku Yopa, bamuelekezizie.

Petelo Ekuenda ku Konelio.

²⁴Gakeide busi babasile ku Kaisalia. Nu Konelio abalindide, akundamanizie kikanga kiage, nu beida bage.

²⁵Nu geingide Petelo mu numba za Konelio, nu Konelio amusekeide, akomine mazu mage, nu amukumbamine.

²⁶Tondo Petelo amuemanukizie, atendile bune, Emanuka; nili muntu anga uwe.

²⁷Nu mukusambala nage, eingide nu amonine ku bantu beingi bakongana:

²⁸nu abatendile bune, Inyue muizi buno, tabuakulungana muYuda kuikala na muntu wa kingo kilongo aba kusigelela buigi nage; tondo Kalaga andolesia bune, Ntumane ungo muntu buno eli nsepe aba buno, ntumuizi:

²⁹kubuno navua na mutima umozi gamuamanine nkubuzia kimuamaninaga.

³⁰Nu Konelio atendile bune, Lelo u kindi kia binazi kutukila naganisegela aba nu nkungu zeno, nu nkungu za mubula nabezaga nkusega ku numba zane; nu wamulume emanine lisa nanne, abezaga na nsulu zenga,

³¹nu atendile bune, Konelio, masego mobe mongubua, nu nkaso zobe za-kengelua ku Kalaga.

³²Bubo singa bantu kuenda ku Yopa kumana Simona ukumanua Petelo, avue gano; ekuikalaga mu numba za Simona mukulumizi wa bikoba, buigi na kitatenge.

³³Nu kazanga kongo nasingile bantu kuguli; nuwe wakita busoga wavua. Kano kaluma isue bansania tuli gano, nu Kalaga ekutumonako, nu tukunguilila buwakakizibue na Mukota.

Petelo Ekusambalila Bantu mu Numba za Konelio Bubanonibua.

³⁴Nu Petelo asuide kanua, nu atendile bune, Lebelebe namenya kasi Kalaga ntakukutia bantu bamozi:

³⁵tondo mu kilongo kinsania wamuanza, nu kukita buisanana, nti eitabizibua nage.

³⁶Idagi lilino liasingilue ku bana ba Isalele, abasambalide musagu musoga wa bubobeledo mu Yesu Klisto (eli Mukota wa bansania)—

³⁷idagi lilino mualimenyine liasambedue mu Yudaya unsania, lialingile ku Galela, gasilile bubatizio buasambalaga Yoana;

³⁸musagu wa Yesu wa Nazaleta, lukita luamubongezie Kalaga na Muuza Wasililila nu buangato; we watingaga kuno nu kuko kukita milimo misoga, nu onezie bansania babo bangatagua na Liabo, u Satana, kubuno Kalaga abezaga nage.

³⁹Nuisue tuli balongeki ba binsania biakitaga mu kisi kia baYuda, nu mu Yelusalema; wozo ubeitile nu ubatakile ku muti.

⁴⁰Kalaga ayukizie wono kusila kua bindi bisatu, nu amulolesizie,

⁴¹tondo ta ku bantu bansania, tondo ku balongeki balingile kusombolua na Kalaga, isue babano, tualiaga nage nu tuanuaga nage gabeide esayuka ku bakuzi.

⁴²Nu atukakizizie buno tusambalile bantu, nu kulongeka buno u wozo wabikilue na Kalaga buno abe Ngatu za balami nu bakuzi.

⁴³W ono walongekedue na balengania bansania buno kuizina liage muntu na muntu wamukatizia nti asigililua misako za buagi.

⁴⁴Gabezaga Petelo akitenda bubuno, Muuza Wasililila agelede bansania bonguaga ku lilio idagi.

⁴⁵Nu babo bamonesibua bakatizizie bangamine, ubabo bavule gamozi na Petelo kubuno lukaso lua Muuza Wasililila luakubulua ku baBilongo.

⁴⁶Nubo kubuno bongule bubatendaga ku mitendezi, nu baganuine Kalaga. Ububo Petelo ababuide bune,

⁴⁷Nazi unabazugila ku mazi, buno babano tababatizibue, bantu bakasua Muuza Wasililila anga isue?

⁴⁸Nu akakizizie buno babatizibue kuizina lia Yesu Klisto. Nu bamusegile buno eizizie bindi bimozi.

Misako 11

Petelo Ekuibingia ku Basingua Banyage.

¹Umpanga basingua nu mibuto zabo babezaga mu Yudaya bongule buno baBilongo bese neidagi lia Kalaga nubo.

²Nu Petelo gabakamine ku Yelusalema, babo bamonesibua bendile nage miango,

³batendile bune, Wingide ku bantu batamonesibua, nu walile nabo.

⁴Tondo Petelo alingile kubasambalila bukebuke, atendile bune,

⁵Nabezaga mu muino wa Yopa nkusega: nu nendile kalengoe namonine ku kalolesio, nyungu zagela, anga nsulu nnene zagezibua kutuka kuigulu na zakatua ku ntungo inazi; nu zanvuilide:

⁶nazilolile kisozi, nakengede, nu namonine ku nyama za kisi zili na magulu manazi, nu nyama nkali, nuzo zikugelegetaga nu tuzoni tua mpelela.

- ⁷Nu nongule kuiyuki liantendile bune, Yuka, Petelo; sesa nu gulie.
- ⁸Tondo natendile bune, Tabubo, Mukota: kubuno kinsania kili na nsepe aba kinteizi, takingilaga mu kanua kane nunse.
- ⁹Tondo iyuki lianakuide lingo kutuka kuigulu bune, Biasuagibua na Kalaga ntubimane nsepe.
- ¹⁰Nu bubuno buabeide mambizi masatu: nu binsania biabakamizibue lingo kuigulu.
- ¹¹Nu kazanga kamozi bantu basatu bemanine lisa na numba zituabezaga muzo, basingilue kundi kutuka ku Kaisalia.
- ¹²Nu Muuza antendile bune, Enda nabo na mutima umozi. Nu babano mibuto zane mutuba nubo bendile gamozi nanne; nu tuingide mu numba za muntu WOZO:
- ¹³nu atusambalide buamonine ku mugenzi wemana mu numba zage, nu wamubuide bune, Singa bantu ku Yopa kumana Simona, ukumanua Petelo;
- ¹⁴akusambalile bugunona, uwe nu numba zobe insania.
- ¹⁵Nu ganabezaga nkitenda, Muuza Wasililila abagelede, anga bualingile kutugelela.
- ¹⁶Nu nakengede idagi lia Mukota, buatendile buno, Yoana abatizizie na mazi; tondo inyue mukabatizibua na Muuza Wasililila.
- ¹⁷Ndi Kalaga abakasile lukaso anga buatukasilelo, gatuakatizizie Mukota Yesu Klisto, nne u nazi, unavuamine kuzugila Kalaga?
- ¹⁸Nu gabongule ku bubo bakatile mukobi, nu baganuine Kalaga, batendile bune, Umpanga, Kalaga asila kukasa baBilongo nubo kuiyania buno babe na kalamo.
- Ku Antiokia Bekulinga Kumana Bakatizia Buno, Baklisto.**
- ¹⁹Nu babo babalanganizibue ku nsungio zalingile ku Setefano bendile aba ku Foiniki, nu ku Kupulio, nu ku Antiokia, basambalaga wozo musagu tugu ku baYuda.
- ²⁰Tondo bamozi ba ku babo, babezaga bamulume ba Kupulio nu ku Kulene, nubo babasile ku Antiokia, batendile na baGeleka buno babasambalile musagu wa Mukota Yesu.
- ²¹Nu kuboko kua Mukota kuabeide nabo: nu bantu beingi bakatizizie, bagalukide Mukota.
- ²²Nu misagu zeno za bubo zabasile ku ekelezia liabezaga mu Yelusalema: nu basingile Balanaba buno ende ku Antiokia:

²³nugue, gabasile, nu kumona ku mponga za Kalaga, abogilebogile; nu anine bansania buno, bagomie na Mukota na mutima umozi;

²⁴kubuno abezaga muntu musoga, eiyeide na Muuza Wasililila nu bukatizio: nu bantu beingi batalikidue ku Mukota.

²⁵Nu endile ku Taliso kulonda Saolo;

²⁶nu gamumonine, nu avule nage ku Antiokia. Nu basilile muaka umozi bakukundamana na ekelezia, nu beigisizie bantu beingi; nu beigisibua balingile kumanua buno baKlisto ku Antiokia.

BaEkelezia lia ku Antiokia Bekukasia BaEkelezia lia Yelusalema.

²⁷Mu bindi bibio balengania batukile ku Yelusalema nu kuenda ku Antiokia.

²⁸Nu umozi wa kubeli izina liage Agabo, emanukile, nu alolesezie mu Muuza buno kuabe munganda mu kisi kinsania: nu bubo buabede mu bindi bia Kalaudio.

²⁹Nu babo beigisibua, muntu na muntu anga buamonaga, bakengede kueka nkaso ku mibuto zabo beikalaga ku Yudaya:

³⁰bakitile bubuno bazisingile ku bakulu na Balanaba nu Saolo.

Misako 12

Bekuingizia Petelo mu Kikando.

¹Mu bindi bibio mukota Helode alingile kusungia bantu bamozi ba ekelezia.

²Nu eitile Yakobo iselenzi wa Yoana na bupanga.

³Nu kubuno amonine buatananzizie baYuda, akokomezizie nu akatile Petelo. Nu biabezaga bindi bia tumpampa tutagaga.

⁴Nu gamukatile, amubikile mu kikando, nu amukatizie bakoloboyo ikumi na mutuba buno bamulange; akengelaga kusila kua Kisagulo kiesuluko nti amubasia ku bantu.

⁵Umpanga Petelo alangilue mu kikando: tondo ekelezia bamusegede nunse na komanizia.

⁶Nu nkungu zezo Helode gatundaga kumutikia busi bubo Petelo abezaga eiymbeka gasamba bakoloboyo babili, akandua na makoki mabili: nu balangi lisa na luibi balangaga kikando.

⁷Nu mugenzi wa Mukota emene buigi nage, nu kiengi kiasanine mu busio: alibuide Petelo ku mpege, nu amuyukizie, atendile bune, Sasia kuzanzuka. Nu makoki mabezaga ku maboko mage maketukile.

⁸Nu mugenzi amubuide bune, Ikande, zuala bisalapata biobe. Nu akitile bubo. Nu amubuide bune, Vuala nsulu zobe, nu unyange.

⁹Nu atukile nu amuyangile; nu ntamenyine buno buligo bubo buakitaga mugenzi; tondo akengede buno amona tugu ku kalolesio.

¹⁰Nu gabatingile mulangi mutangi nu wa babili, babasile ku luibi lua kiuma lua kuingilila mu muino; luabegukide loluinyene; babasile kumbuga, nu batingile ku nzila imozi; nu kazanga kongo mugenzi amusigile.

¹¹Nu Petelo gamenyine, atendile bune, Kano kaluma namenya lebelebe buno Mukota ansingila mugenzi wage nu anonezie ku Helode, nu ku kulindila kua bantu ba baYuda.

¹²Nu gasilile kukengela bubo, avule ku numba za Malia nina wa Yoana, wama-nagua Malako, nu bantu beingi babezaga bakundamana nu bekusega.

¹³Nu gazumizie ku luibi, mukiti umozi izina liage Loda, avule kunguilila.

¹⁴Nu gamenyine iyuki lia Petelo, ntegude luibi kubuno abezaga na mbogimbogi, tondo asubizie lubilo nu abatendile buno, Petelo uwemana ku luibi.

¹⁵Nu bamubuide bune, Uli musile. Tondo eidangizie bubibu, buno buligo. Nu batendile bune, Mugenzi wage tugu.

¹⁶Tondo Petelo eitide kuzumia: nu gabeguide luibi nu bamumonineko bangamine.

¹⁷Tondo we abatengezizie kuboko buno beikale kibibi, abasambalide lukita luamutikia Mukota ku kikando. Nu atendile bune, Endazi, musambalile Yakobo misagu zeno, nu mibuto zeitu. Nu atukile, nu endile ku kingo kiziki.

¹⁸Nu gabeide busi buakia, bakoloboyo bazangilezangile nunse, kuni kuenda Petelo.

¹⁹Helode gamulondile, nu ntamumonineko, abuzizie balangi, nu abasengezezie buno beitue. Nu atukile ku Yudaya nu endile ku Kaisalia, nu eikede kuko.

Kukua kua Helode.

²⁰Nu ongedue nunse bantu ba Tula nu Sidona: nu bamuvuilide na mutima umozi, nu babezaga bakita bulemba na Balasoto mulangi wa nkiko za mukota za kuiyombeka, nu batundile bubobeleso, kubuno kisi kiabo kialisizibue na kisi kia mukota.

²¹Nu busi bubo buasombuedue Helode azualile nsulu za bukota, eikeide ga kisumbi kia bukota, nu abasambalide musagu.

²²Nu bantu balalukile bune, Lili iyuki lia kango kalaga, ta lia bantu.

²³Nu kazanga kongo mugenzi wa Mukota amulibuide, kubuno ntakasile Kalaga lutanuno; alidue na minsobobo, nu alekeine.

²⁴Tondo idagi lia Kalaga lietide nunse nu liatalikidue.

²⁵Nu Balanaba nu Saolo basubizie kutuka ku Yelusalema, gabasilile bugenzi buabo, nu bavule na Yoana wamanagua Malako.

Misako 13

Muuza Wasililila Ekumana Balanaba nu Saolo.

¹Mu ekelezia lia Antiokia muabezaga balengania nu basozi u babano, Balanaba, nu Simiona wamanagua Nige, nu Lukio mu Kulene, nu Manaene muida wa mukota Helode, nu Saolo,

²nubo gabakambide Mukota nu tabaliaga Muuza Wasililila atendile bune, Mbikilazi Balanaba nu Saolo ku mulimo wozo gunabamanine kugo.

³Bubo, gabasegile nu kutalia bababikile maboko geitoe nu babasingile buno bende.

Saolo nu Balanaba Bekuenda ku Kusambala.

⁴Nubo, basingilue na Muuza Wasililila, bendile ku Sulukia; nu kutuka kuko bendile na buato ku Kupulio.

⁵Nu gababezaga ku Salameni, basambede musagu wa Kalaga mu numba za misanganano za baYuda: nu Yoana abakitilaga.

⁶Nu gabasilile kutinga mu biziki binsania bia kisanga aba nu ku Pafu, bamonine ku muntu umozi mugila, mulengania wa buza, muYuda, izina liage, BalaYesu;

⁷wabezaga gamozi na muangati Segio-Paolo, muntu wa munge. We uwamanine Balanaba nu Saolo buno bavue kueli, atundile kungua kuidagi lia Kalaga.

⁸Tondo Elemasi, wozo mugila (kubuno bubo ubukuisulua izina liage), endile miango nabo, atundaga kugalukia wozo muangati buno asige bukatizio.

⁹Tondo Saolo, nuwe lingo eli Paolo, eiyeide na Muuza Wasililila, amulolile kisozi,

¹⁰atendile bune, Uwe wiyala na munge mansania ma bubu, muana wa Liabo, u Satana, musombi wa kuisanana kunsania, ndi ntualekele nunse kugalukia nzila zisa za Mukota Yesu?

¹¹Kano kaluma, kuboko kua Mukota kuli kuguli, nu wabe kiuku, ntumone ku kisongo kia busi bindi bimozi; kazanga kongo muizi wamubaside nu kapilo; nu atimbiletimbile, nu alondile muntu wa kumukata ku kuboko nu kumusondelezia.

¹²Nuwe muangati, gamonine ku bubo buakitua, akatizizie, angamine na meigisia ma Mukota Yesu.

Paolo Ekubula Bantu Idagi lia Kalaga mu Numba za Musanganano wa ku Antiokia, nu wa ku Pisidia.

¹³Umpanga Paolo nu banyage batukile ku Pafu na buato nu babasile ku Pelega mu Pampulia; nu Yoana abasigile, nu asubizie ku Yelusalema.

¹⁴Tondo babo, gabatukile ku Pelega, bendile ku Antiokia wa Pisidia; beingide mu numba za musanganano busi bua sabato, nu beikeide gansi.

¹⁵Nu gasilile kusomua mulembe nu mikanda za balengania, nu bangati ba numba za musanganano babasingide muntu, batendile bune, Mibuto zeitu, ndi mukuana babano bantu, nti muatenda.

¹⁶Nu Paolo emanukile, abatengezezie kuboko, atendile bune, Bamulume balsalele, nu inyue bakuanzaga Kalaga, unguililazi:

¹⁷Kalaga wa bantu babano balsalele asombuede batateisue, nu asakikile bantu babezaga bageni mu kisi kia Ezipeto, nu ku kuboko kua magala abasondelezizie buno batuke kuko.

¹⁸Nu abalisizie miaka makumi manazi mu kalula.

¹⁹Nu gasilile kuita bilongo mutuba kamo bia kisi kia Kanana, abakasile kisi kiabo buno kube bupieni buabo miaka nkama inazi nu makumi matano:

²⁰nu kusila kua bubo abakasile ngatu aba nu kuika ku mulengania Samuele.

²¹Nu basegile buno babe na mukota: nu Kalaga abakasile Saolo muana wa Kishi, muntu wa kilongo kia Benzamini, ku miaka zakuka makumi manazi.

²²Nu gamutikizie, asakikile Davidi buno abe mukota wabo; nu bubo amulungekede nu atendile bune, Namona ku Davidi muana wa Yese, wamulume wantananizia, ukakita kusombola kuane kunsania.

²³Kalaga asombuede kikanga kia wamulume wono asakikide balsalele Monia, uwono Yesu, anga bualagile;

²⁴gabezaga Yoana ekusambala musagu ku bantu bansania halsalele wa kubatizia kua kuiyana nti ntevua.

²⁵Nu gabezaga Yoana esasililizia mulimo wage, atendile bune, Mukukengela buno nili nazi? Nsili wozo. Tondo unguililazi, kumbusa kuane kuavue umozi, nunne nsinatananina kukandula bisalapata bia magulu mage.

²⁶Mibuto zane, bana ba kikanga kia Abalahama, nuinyue bekuanzaga Kalaga, musagu wa lonio luluno wasingilue kutuli.

²⁷Bekuikalaga mu Yelusalema nu bangati babo, kubuno tabamenyine wono aba moki ma balengania mekusomagua busi na busi bua sabato, bamazindilizie mu kumusungia.

²⁸N u tabamonine ku bumozzi buanakuila, tondo basegile Pilato bunu, amuite.

²⁹Nu gabasilile kuzindilizia bunsania buasanzidue, bamugezizie ku muti, nu bamubikile mu nsinda.

³⁰Tondo Kalaga amuyukizie ku bakuzi:

³¹nu amonekileko bindi bingi na babo bavuaga nage kutukila ku Galela aba nu ku Yelusalema, beli kano kaluma balongeki bage ku bantu.

³²Nuisue tuamuvuila na musagu musoga weidagano lialagilue ku batateisue,

³³Kalaga azindilizie ku bana beitu idagi lilino, gayukizie Yesu ku bakuzi; anga buasanzilue mu luimbo lueibili bune, Uli muana wane, nakubutile lelo.

³⁴Nu kubuno amuyukizie ku bakuzi, nu ntasubie lingo bunu abole, atendile bubuno bune, Nakukase mbogimbogi za Davidi.

³⁵Kubuno atendile mu lungu luimbo, Ntukasiga Wasililila wobe bunu abole.

³⁶Kubuno Davidi gasilile kukitila kibuti kiage mu kusombola kua Kalaga, akule nu abikilue gamozi na beisi, nu abolile:

³⁷tondo wozo wayukizibue na Kalaga ntabolile.

³⁸Umpanga mibuto zane, menyazi bunu, ku muntu wono mukusambalilua isigililo lia misako za buagi bueinyu:

³⁹nu mu wono na muntu na muntu unsania wamukatizia nti abingibua mu misako insania, tamunabingibua ku zezo ku mulembe wa Mose.

⁴⁰Umpanga, idangazi bunu bubo buatendile balengania tabumubele,

⁴¹Unguulilazi, inyue babengi, nu muganegane, nu muzimine, Kubuno nkukita mulimo mu bindi bienyu, Ndi muntu ekumusambalilago, tamukukatizia.

⁴²Nu gababasile, babasegile bunu babasambalile bubuno bungo busi bua sabato.

⁴³Nu gabalangene musanganano, baYuda beingi nu bagalukizie mitima zabo ku bulili bayangile Paolo nu Balanaba; nubu, batendile nabo, babalutile kuikala mu mponga za Kalaga.

⁴⁴Nu gabezaga bungo busi bua sabato, buigi na bantu bansania ba muino bakundamene kungua kuidagi lia Kalaga.

⁴⁵Tondo baYuda gabamonine ku musanganano, babeide na lugi, nu bakanizie buatendaga Paolo, nu balingeine.

⁴⁶Paolo nu Balanaba basambede na luatu bune, Buatananine idagi lia Kalaga lilinge kusambalua kumuli. Tondo kubuno mukulisomba tamukuikengela kutananina kalamo katanakuzinda, unguuilazi, tuagaluka ku baBilongo.

⁴⁷Kubuno ububo butuakakizibue na Mukota bune, Nakubikile buno ube kiengi kia baBilongo, Buno ube lonio aba kuzinda kua kisi.

⁴⁸Nu gongule baBilongo bubuno, babogilebogile, nu baganuine idagi lia Mukota: nubobasombuedue ku kalamo katanakuzinda bakatizizie.

⁴⁹Nu idagi lia Mukota liakukile mu kisi kikio kinsania.

⁵⁰Tondo baYuda balutile bakikulu banzagua, nu bamulume banene ba muino, nu balingile kusungia Paolo nu Balanaba, nu babatikizie mu miaga zabo.

⁵¹Tondo babatitibulide mukungu wa magulu mabo, nu bendile ku Ikonio.

⁵²Nu beigisibua beiyazizibue na mbogimbogi nu na Muuza Wasililila.

Misako 14

Paolo nu Balanaba Beli ku Ikonio.

¹Nu beingide mu numba za musanganano wa baYuda ku Ikonio, nu beigisizie, nu bantu beingi ba baYuda nu baGeleka bakatizizie.

²Tondo baYuda babo batakatizizie balutile babo baBilongo nu bababikile makengelo mabi ku mibuto.

³Nu beizizizie kuko, basambede na luatu mu kukatizia Mukota, balongekede idagi lia mponga zage, nu bakitile migeleko nu maganogano na maboko mabo.

⁴Tondo musanganano wa mu wozo muino wibeganizie; bamozi babeide ku lulenge lua baYuda, nu bango ku lulenge lua basingua.

⁵Nu gabeide misona za baBilongo nu za ba Yuda nu za bangati babo, bababengile, nu kubalibula makozi,

⁶bamenyine bubo, nu batinine ku mino za Lukanonia, nu Lusta, nu Delebe, nu ku kisi kiabezaga muntungo:

⁷nu kuko basambalaga musagu musoga.

Paolo nu Balanaba ku Delebe nu ku Lusta.

⁸Nu ku Lusta muntu umozi, abezaga kitunga ku magulu, uwabutilue, ntatabangaga nunse.

⁹Muntu wono ongule ku kusambala Paolo: nu Paolo amulolile kisozi nu amenyine buno, anakatizia buno onibue,

¹⁰atendile neiyuki inene bune, Emanuka ku magulu mobe. Nu asasizie kuemanuka nu atabangile.

¹¹Nu gamonine musanganano bubo buakitile Paolo, balalukile na moki mabo, batendile ku mutendezi wa kiLukoni bune, Tulaga tuatugelela ku kisanania kia bantu.

¹²Nu bamanine Balanaba, buno, Yupita, nu Paolo, Mekulio, kubuno we uwalingile kutenda.

¹³Nu sankoga wa numba za musanganano za Yupita zabezaga kuisula lia muino, avule na ngombe nu nkumbu za maluba ku nibi za mu muino, nu atundaga kukita kisansa gamozi na musanganano wa bantu.

¹⁴Tondo gongule basingua Balanaba nu Paolo ku bubo, batile nsulu zabo, nu bazugide musanganano, balalukile bune,

¹⁵Bamulume, kubuni kumukukitila bubuno? Nuisue tuli bantu anga inyue; nu tukumuigisia musagu musoga buno mugaluke ku Kalaga uli Mulami nu kusiga misako zeno zitongana, kubuno Kalaga uwakitile igulu nu kisi nu kitatenge, nu binsania bili mubio:

¹⁶wakalazi asigile baBilongo bansania buno bende bubakutunda.

¹⁷Tondo ntabasigile kuteli bulongeki, akitile busoga nu abalokezizie mbula za kuigulu nu nkungu za kunagia biguma, eiyazizie mitima zeinyu neidia nu mbogimbogi.

¹⁸Nu ku kutenda bubuno musanganano tawabakitide kisansa.

¹⁹Tondo bango baYuda batukile ku Antiokia, nu ku Ikonio: nu bavule buno balubikanie nu bagalukie makengelo ma musanganano; balibuide Paolo makozi, nu bamubulutile kuisula lia muino, bakengede buno, akua.

²⁰Tondo beigisibua gababezaga bekumutimba, bamutimbikania, emanukile nu eingide lingo mu muino; nu gakeide busi endile na Balanaba ku Delebe.

²¹Nu gabasilile kusambala musagu musoga mu wozo muino, nu balutile beingi nuboo babeide beigisibua, basubizie ku Lusta nu Ikonio nu Antiokia,

²²galindizie mitima za beigisibua, babamanine beikale mu bukatizio, nu ku nsungio ningi tuatunganana kuingila mu bukota bua Kalaga.

Bekusombola Bakulu ba Ekelezia.

²³Nu gabasilile kusombola bakulu ba ekelezia na ekelezia, basegile nu tabalile, bababikile mu maboko ma Mukota ubakatizizie.

²⁴Nu batingile mu Pisidia, nu bavule ku Pamfulia.

²⁵Nu gabasilile kusambala idagi ku Pelega, bagelile ku Atalia;

²⁶nu kutuka kuko bendile na buato aba ku Antiokia, ukuko kubabikilue mu mponga za Kalaga ku mulimo ubasilizizie.

²⁷Nu gababasile nu kukundamania ekelezia, babasambalide bunsania buabakitide Kalaga, nu anga buigulide baBilongo luibi lua bukatizio.

²⁸Nu beizizizie kuko na beigisibua.

Misako 15

Basingua nu Bango Banyabo Bekukala Luango lua Kumonesibua.

¹Nu bantu bamozi batukile ku Yudaya nu beigisizie mibuto zabo bune, Ndi tamuamonesibua ku lukita lua mulembe wa Mose, tamunavuama konibua.

²Nu gabezaga Paolo nu Balanaba bakuakanania nabo nu kubuzania nabo, mibuto zabo bakakizizie Paolo nu Balanaba, nu bango, bende ku basingua nu bakulu beli ku Yelusalema kubabuzia bubuno.

³Nubo belekezizibue na ekelezia, nu batingile ku Foiniki nu ku Samalia, basambede kugaluka kua baBilongo: nu babogeziebogezie mibuto zabo nunse.

⁴Nu gababasile ku Yelusalema, basambizizibue na ekelezia nu na basingua nu na bakulu, nubo basambede lingo bunsania buaba kitide Kalaga.

⁵Tondo bantu bamozi bemene ba kikanga kia baFalese bakatizizie, batendile bune, Buatunganana kubamonesia, nu kubakakizia buno banze mulembe wa Mose.

⁶Basingua nu bakulu bakundamene kukengela bubo.

⁷Nu kuabezaga mbuzio ningi, Petelo emene, nu abatendile bune, Mibuto zane, muizi buno, Kalaga mu bindi bia kulinga, asombuede mumuli buno, baBilongo bongue ku kanua kane idagi lia musagu musoga, nu kulikatizia.

⁸Nu Kalaga, uwizi mitima, abalongekede, nu abakasile Muuza Wasililila, anga buatukasile nuisue;

⁹nu ntengukanizie gatusamba nabo, asugile mitima zabo na bukatizio.

¹⁰Umpanga kano kaluma kubuni kumukugeleka Kalaga, nu kubika kisanga muikosi lia beigisibua kitavuamine kueka batateisue aba isue?

¹¹Tondo isue makatizia buno ku mponga za Mukota Yesu, tukonibua, nubo bakonibua bubo.

¹²Nu musanganano unsania weikedede kibibi; nu bonguilide Balanaba nu Paolo bubabasambalilaga misagu za migeleko nu maganogano, mabakitide Kalaga ku baBilongo.

¹³Nu gabeikedede kibibi Yakobo abuide bune, Mibuto zane, nunguililazi.

- ¹⁴Simeona asila kutusambalila lukita lualingile Kalaga kulola ku baBilongo, buasombuede bantu munkatini muabo kuizina liage.
- ¹⁵Nu moki ma balengania meli bumozzi na mamano anga bumasanziue bune,
- ¹⁶Kusila kua bubuno nasubie, Nu nobake lingo numba za Davidi, zawede, Nu nobake lingo bindi biazzi biaguide, Nu nazimike:
- ¹⁷Nkakita bubo ku bana ba bantu basigeide bekulonda Mukota, Nu baBilongo bansania bekumanua kuizina liage;
- ¹⁸Ubukutenda Mukota, ekumenesia binsania bia wakalazi.
- ¹⁹Ku bubuno nikukakizia buno, tunakivua kuzangiazangia baBilongo bekugaluka ku Kalaga;
- ²⁰tondo tubasanzile mukanda, bebembukie na nseze za nkisi, nu kuibembukia ku butazi, nu nyama zakamua, nu mikila.
- ²¹Kubuno Mose kutukila ku wakalazi aba nu kano kaluma eli na basozzi bekusambala musagu wage ku numba za misanganano mu mino insania, nu bekusomaga na busi na busi bua sabato.
- ²²Umpanga basingua nu bakulu nu bansania ba ekelezia bakengede buno, buli busoga kusombola ba mu kibombo kietu, nu kubasinga na Paolo nu Balanaba ku Antiokia; basingile Yuda wamanagua Basaba, nu Sila, babezaga bantu banene munkatini mua mibuto zabo:
- ²³nu basanzile mukanda bubuno nu basingile mu maboko mabo bune, Basingua, nu bakulu, nu mibuto zeitu, ku mibuto beli ku baBilongo ku Antiokia, nu ku Sulia, nu ku Kilikia bekumusambizia.
- ²⁴Kubuno tungule musagu buno, bango ba kutuli bavule kumuli bamuzangiziezangizie na moki mabo, batundaga kugalukia makengelo meinyu; isue tatuabakakizizie bubo;
- ²⁵tuakalile luango lumozzi, tuakengede buno, busoga tusombole bantu, tubasinge kumuli na batundua beitu, Balanaba nu Paolo,
- ²⁶babo bakasene kalamo kabo ku kabamba keizina lia Mukota weitu, Yesu Klisto.
- ²⁷Tuasinga Yuda nu Sila, bamusambalile misagu zeno bobenyene.
- ²⁸Kubuno buatananina Muuza Wasililila, nuisue buno, tatubike ungo muzigo kumuli tondo wozzi wakuka:
- ²⁹mubembuke binsania biabikua ku nkisi, nu mikila, nu binsania biakamua, nu butazi, ndi muizugile ku bibino nti muakite busoga. Musigale busoga.

³⁰Nubo gabasile kukasua buangato, bavule ku Antiokia; bakundamanizie musanganano unsania nu babakasile mukanda.

³¹Nubo gabagusomine, babogilebogile neiyano lilio.

³²Nu Yuda nu Sila babezaga balengania nubu, banine mibuto zabo bubibu bitondo bingi, babalindizie nunse.

³³Nu gabeizizizie kuko, mibuto zabo babalagile bune, Endazi na bubobeledo ku basingua.

³⁴Tondo Sila atundaga kuikala kuko.

³⁵Nu Paolo nu Balanaba bekeide ku Antiokia, kuigisia nu kusambala musagu wa Mukota na bango bantu beingi.

Paolo Ekulinga Lugendo Lueibili: Ekuenda na Sila.

³⁶Nu gasilile bindi bimozi, Paolo abuide Balanaba bune, Tsubie, tuende kulola mibuto zeitu nu mino insania zituasambalaga muidagi lia Mukota, nu tulole bubekukita.

³⁷Nu Balanaba atundile kuenda na Yoana wamanagua buno, Malako.

³⁸Tondo Paolo akengeide buno, ta busoga kuenda na muntu wabasigaga mu Pampulia, nu ntendile nabo ku mulimo.

³⁹Nu gabezaga na miango, buno balekanukile, Balanaba endile na Malako, asokile nage ku Kupulio:

⁴⁰tondo Paolo asombuede Sila, nu endile, nu asegedue na mibuto zage buno akitue mponga na Mukota.

⁴¹Atingile ku Sulia nu ku Kilikia, nu endaga alindia ba ekelezia.

Misako 16

Paolo Asanga Timoteo.

¹Nu abasile ku Delebe, nu ku Lusta: nu kuabezaga muigisibua umozi wamanagua Timoteo, muana wa mukikulu mu Yuda, mukatizia; tondo isi abezaga muGeleka.

²Muntu wozo abezaga ekulumbibua busoga, wamenyinue na mibuto zage ba ku Lusta nu ku Ikonio,

³Wono Paolo atundile kuenda gamozi nage; nu amukatile nu amumonesizie ku kabamba ka baYuda babezaga mu kiziki kikio: buno bansania bamenyine isi buno abezaga muGeleka.

⁴Nu gababezaga bekutinga mu mino bababuide mamu makakizio makakizibue na basingua nu bakulu babezaga ku Yelusalema.

⁵Bubo ba ma ekelezia balindizibue mu bukatizio, nu beidade beingi busi na busi.

Muuza Wasililila Ekubalolesia Kubeta. Paolo Amanua mu Kalolesio Kuenda ku Makedonia.

⁶Batingile mu kisi kia Fulugia, nu kia Galatia kubuno bazugidue na Muuza Wasililila kusambala musagu musoga mu Asia;

⁷gababasile buigi na Musia, bagelekile kuenda mu Bitinia, tondo Muuza wa Yesu tawabakasile buangato;

⁸nu batingile ku Musia, bendile ku Telua.

⁹Paolo amonine ku kalolesio mu kindi: Amonine ku muntu wa Makedonia emana, ekumusega, atendile bune, Soka, Uvue ku Makedonia nu utukasie.

¹⁰Nu gasilile kumona ku kalolesio, kazanga kongo tuatundile kuenda ku Makedonia, kubuno tuamenyine buno Kalaga atumana buno tuende kubasambalila musagu musoga.

Paolo nu Sila Beli ku Filipino.

¹¹Gatuatukile ku Telua, tuasokile nu tuendile tuemana nunse ku Samotelaki; gabuakeide, tuabasile ku Neopoli;

¹²nu tuatukile, nu tuendile ku Filipino, muino watinga engo mino za mu kisi kia Makedonia ku bunene; nu kikio kisi kiabezaga kungsi kua baLoma; nu tuizizizie mu muino wozo.

¹³Nu busi bua sabato, tuabasile ga luibi lua mu mukolo buigi na luzi, kiziki kituakengelaga buno, ku kusegua; tuikalile gansi, nu tuasambede na bakikulu bakundamanineko.

¹⁴Mukikulu umozi izina liage Lidia, mukunzia wa nsulu zakisimana, muntu wa muino wa Tuatilo, wakumbaminaga Kalaga, nугue atunguilide: nu Mukota akanduide mutima wage kungua bunsania buatendaga Paolo,

¹⁵Nu gasilile kubatizibua na ba numba zage, atubuzizie bune, Ndi muamona buno niseli mukatizia wa Mukota, kasi ingilazi mu numba zane, nu nti muikala muzo. Nu atulutile.

¹⁶Gatuabezaga tuse tuenda ku kiziki kia kusega, mukikulu mukobe umozi atusangile abezaga na musumbu wa kumenya bitondo, avuilaga bakota bage na mutali muingi ku kubulengania buage.

¹⁷Wozo atuyangile, isue nu Paolo, alalukile bune, Bantu babano beli bakobe ba Kalaga uli muigulu nunse, bekumusambalila nzila za lonio.

¹⁸Nu akitaga bubuno bindi bingi. Tondo Paolo, akutilue nage, agalukile nu atendile wozo musumbu bune, Nakukakizia kuizina lia Yesu Klisto, tuka mueli. Nu amutukile mu zezo nkungu.

¹⁹Tondo bakota bage gabamonine buno kilemanizio kia mutali wabo kiabazimina, bakatile Paolo nu Sila, nu bababulutile kuisoko ku bakota ba mu muino.

²⁰Nu babalusizie ku basungia, batendile bune, Bantu babano bekulubikania muino, nubo beli baYuda,

²¹nu lingo bekuigisia lukita luteli lua bumba bueitu buno tulukate nu kuluyanga, tondo beisue tuli baLoma.

²²Nu musanganano unsania wabemanukide; nu ngatu babakunguide nsulu zabo, nu bakakizizie basusulue na tususu.

²³Nu gabasilile kulibulua bubibu bababikile mu kikando, bakakizizie balangi ba kikando buno, babalange nunse;

²⁴nu mulangi nuwe akakizibue, nu ababikile mu busio, nu abakandile magulu mu mbabu.

Kugaluka kua Mulangi wa Numba za Kikando.

²⁵Tondo munkatini mua kindi Paolo nu Sila basegile nu bembide Kalaga nimbo za lutanuno, nu bakandua babonguilide;

²⁶nu kitangala besi kuabezaga kaningini kanene katengezietengezie kisi, aba mango ma kikando matengiletengile: nu kazanga kongo nibi insania zigukile; nu makoki ma bantu bansania makandukile.

²⁷Nu mulangi wa kikando, gayukile nu kumona ku nibi za kikando ziguka, atolile bupanga buage atundaga kuiyita, akengelaga buno bakandua batina.

²⁸Tondo Paolo alalukile neiyuki inene bune, Ntuniyita: kubuno issue bansania tuli gano.

²⁹Nuwe asegile tusuku, nu eingide mu numba na boba nu agiliminaga, awede lisa na Paolo nu Sila,

³⁰nu ababasizie kumbuga nu atendile bune, Bakota, buni bunikita bunonibua?

³¹Nu batendile bune, Katizia Mukota Yesu nu uwe nti wonibua, uwe nu ba numba zobe.

³²Nu bamusambalide idagi lia Mukota nu bansania babezaga ku numba zage.

³³Nu endile nabo nkungu zezo mu kindi, nu asugile biulu biabo; nu abatizizibue, we nu kikanga kiage kinsania kazanga kongo.

³⁴Nu avule nabo mu numba zage, nu abayikide idia, nu abogilebogile nunse, we nu bansania ba numba zage, kubuno ese akatizia Kalaga.

³⁵Tondo gakede busi, ngatu basingile bakoloboyo banene, batendile bune, Sigazi bantu babo bende.

³⁶Nu wozo mulangi wa kikando asambalide Paolo bubuno, atendile bune, Ngatu batenda buno tumusige muiyendele; umpanga kano kaluma tukazi, nu muiyendele na bubobeledo.

³⁷Tondo Paolo abatendile bune, Batulibuide nti bantu bansania bekumona nu tatusungibua, nu isue tuli baLoma, nu batubikile mu kikando; nu kano kaluma bekututikia ku lumbisombiso? kilo; tondo bobenyene bavue tugu kututikia.

³⁸Nu bakoloboyo banene babuide ngatu bubo: nu bakule boba gabongule buno beli baLoma;

³⁹nu bavule nu beiyongile kubeli; nu gabababasizie, babatendile batuke mu muino wozo.

⁴⁰Nu gabatukile mu numba za kikando, beingide mu numba za Lidia: nu gabamonine ku mibuto zabo, babalindizie, nu bendile.

Misako 17

Paolo nu Sila Bekulinga Mulimo ku Tesalonike.

¹Umpanga batingile ku Amfipoli nu ku Apolonia, nu babasile ku Tesalonike, nu kuabezaga numba za musanganano wa ba Yuda:

²nu Paolo eingide, anga buagomizie kukita, nu ku bindi bisatu bia sabato, asambede nabo mu masanzo,

³asambede, nu alongekile buno buatananine Klisto kubabazibua, nu kuyuka ku bakuzi; nu wono Yesu, unkumusambalila musagu wage, u Klisto.

⁴Nu bamozi bakatizizie, nu bagomezie na Paolo nu Sila; nu baGeleka beingi nu bakulu beingi.

⁵Tondo baYuda, beingi babeide na lugi, beitolide bantu babi ba nkita mbi nunse, nu bakulumanizie musanganano, nu bakitile kazege mu muino unsania; nu bakindukile ku numba za Yasono, kubuno batundile kubuluta Paolo nu Sila ku bantu.

⁶Tondo gabatabasangilemo babulutile Yasono nu mibuto zage ku bakota ba mu muino, balalukile bune, Bantu babano bagalukia kisi bavua gano;

⁷nu Yasono abasekede: nubo bansania basigile milembe za Kaisa, bekutenda buno, kuli ungo Mukota ukumanua Yesu.

⁸Nu musanganano nu bakota ba mu muino, gabongule ku bubuno bongilue.

⁹Nu gabatolile muima ku Yasono nu bango, babamenkede.

Paolo nu Sila Beli ku Belaya.

¹⁰Kazanga kongo mibuto zabo basingile Paolo nu Sila munkatini mua kindi ku Beloya; nubo gababasile kuko beingide mu numba za musanganano wa baYuda.

¹¹Bantu babano babezaga basoga kutinga baTesalonike, kubuno basekeide idagi neiyilili mu mutima, nu busi na busi balolaga mu masanzo, buno ndi bubuno buligo.

¹²Ku bubuno bantu beingi kubeli bakatizizie; nu bakikulu ba baGeleka bekuanzua nu bamulume beingi.

¹³Tondo gongule baYuda ba ku Tesalonike ku misagu, buno Paolo ekusambala idagi lia Kalaga ku Beloya, bendile kuko kubalangania musanganano.

¹⁴Nu kazanga kongo mibuto zage basingile Paolo kuenda ku kitatenge: tondo Sila nu Timoteo basigede gago.

¹⁵Tondo babo belekazagia Paolo bendile nage aba ku Atena: gabongule ku kukakizia kua Paolo kuasingile ku Sila nu Timoteo buno basasie kuvua, bendile.

Paolo Eli ku Atena.

¹⁶Umpanga Paolo gabalindide ku Atena, mutima wage winine nunse gamonine ku lukita luyala wozo muino na nkisi ningi.

¹⁷Umpanga akanizanizie na baYuda nubo banzaga Kalaga mu numba za musanganano, banzile Kalaga, nu mu isoko bindi binsania na babo bakulumene nage.

¹⁸Nu batundi ba menge bamozi baEpukulilo nu baStoiko, bakulumene nage. Nu bamozi batendile bune, Muntu wono eizi buingi, buni buakutunda kutenda? bango batendile bune, Akumoneka anga musambazi wa misagu za tungo tulaga tututeizi: kubuno abezaga ekubasambalila musagu wa Yesu nu iyukilo.

¹⁹Nu bamukatile, bendile nage aba ku Aleopago, batendile bune, Ndi tunavuama kumenya meigisia mamano mango makusambalua meli buni?

²⁰Kubuno walusia bungo buteizi: tukutunda kumenya buisulilua bua bubuno.

²¹(Kubuno baAtena nu bageni babezaga kuko, tababezaga na bungo, umpanga kusambala aba kungua kuingo misagu.)

Paolo Ekusambalila baAtena Musagu wa Yesu.

²²Nu Paolo emene mu Aleopago nu atendile bune, Inyue bamulume baAtena, mu bunsania nkumona buno, muli na mpala ningi.

²³Kubuno ganatingile namonine ku bibio bimukukumbamina, nu namonine ku kiziki kia kayulo kiasanzua buno, KU KALAGA UMUTAKUMENYA. Umpanga wozou mukukumbamina nu tamukumumenya, uwozo unkumusambalila musagu wage.

²⁴Kalaga wozo wabikile kisi nu igulu, nu binsania bilimo, kubuno eli Mukota wa muigulu nu kisi, ntaneikala mu numba zakitilue na maboko ma bantu;

²⁵aba ntakukitilagua na maboko ma bantu, anga buno ekuiyaninaga kampa, kubuno wenyene ukukasaga bansania kalamo, nu muuza, nu binsania;

²⁶nuwe mu muntu umozi akitile kilongo na kilongo kia bantu, buno beikale ga kisi kinsania, nu asilile kubika nkiko zakakizizie kutuka wakalazi, nu miaga za biziki biabo;

²⁷buno balonde Kalaga, nu kubabata babata buno embe banamumonako, nuwe nteli bulazi ku na muntu na muntu mutuli:

²⁸kubuno mueli tukulama, nu tukutabanga, nu tuli na kalamo keitu; anga buasanzile basanzi beitu bune, Kubuno isue bansania tuli kikanga kiage.

²⁹Umpanga ndi tuli kikanga kia Kalaga, ta busoga kumukengela buno, Kalaga eli anga olo, aba feza, aba ikozi liabazilue na minge ma makengelo ma bantu.

³⁰Nkungu zezo za bukongolo Kalaga ntazilolaga; tondo kano kaluma akakizia bantu bansania ku biziki binsania beiyane:

³¹kubuno abikile busi buakasungia kisi mu kuisanana, ku muntu wabikile ku mulimo wono; nu akasile bantu bukatizio, kubuno amuyukizie mu bakuzi.

³²U mpanga gabongule ku musagu wiyukilo lia bakuzi, bamozi basekile; nu bango batendile bune, Tuakunguilile lingo ku wono musagu.

³³Bubo Paolo abasile nu abasigile.

³⁴Tondo bantu bamozi bamuyangile, nu bakatizizie, munkatini muabo muabezaga wozo Dionusio wa Aleopago, nu mukikulu umozi izina liage Damali, nu na bango bantu.

Misako 18

Paolo Eli ku Kolinto,

¹Kusila kua bubo Paolo atukile ku Atena, nu endile ku Kolinto.

²Nu amonine ku muYuda umozi izina liage Akuila, abutidue ku Ponto, nuwe atukilaga ku kisi kia Itali na mukikulu wage Pilisikila, kubuno Kalaudio akakizizie baYuda bansania kutuka ku Lomo: nu Paolo abendede;

³nu kubuno mulimo wabo wa kuluka wabezaga wasusania, eikeide nabo, nu bakitile mulimo gamozi, kubuno babezaga baluki ba numba za nsulu.

⁴Nu eigisizie mu numba za musanganano busi na busi bua sabato, nu agelekile kugalukia baYuda nu baGeleka.

⁵Tondo gabasile Sila nu Timoteo batukaga ku Makedonia, nu Paolo alindizie mutima, nu alongekede baYuda bune, Yesu u Klisto.

⁶Nu gabamuendezie miango nu kulinga Kalaga, atituide nsulu zage nu abatendile bune, Mikila zeinyu zibe gantata ga matoe meinyu; kubuno nne nenga; kutukila kano kaluma nkuenda ku baBilongo.

⁷Nu atukile kuko, nu eingide mu numba za muntu umozi, izina liage Tito Yoseto, akumbaminaga Kalaga, numba zage zabezaga zalandikana na numba za musanganano.

⁸Nu Kulisipo, abezaga muangati wa numba za musanganano, akatizizie Mukota nu ba numba zage bansania; nu baKolinto beingi gabongule bakatizizie, nu babatizizibue.

⁹Nu Mukota atendile na Paolo mu kindi ku kalolesio bune, Ntunakua boba, tondo tendaga tugu, nu ntuikale kibibi:

¹⁰kubuno nili nobe, nu takuli muntu wakulibule aba kukuita: kubuno nili na bantu beingi mu wono muino.

¹¹Nu eikede kuko muaka nu miezi mutuba kubeli, nu abeigisizie idagi lia Kalaga.

¹²Tondo gabezaga Galio mukota wa Akaya, baYuda bakatile Paolo bavule nage ku kisumbi kia lusungio,

¹³bamutendile bune, Muntu wono asila kuigisia bantu bayange Kalaga buteli mulembe.

¹⁴Tondo Paolo atundaga kutenda, Galio atendile baYuda bune, Gabunabede mibi aba buagi, songo ninamunguilide inyue baYuda;

¹⁵tondo ndi buli mbuzio za moki nu meina nu mulembe weinyu, kasi longekazibo inyue benyene; kubuno nsili ngatu za bubuno.

¹⁶Nu abeimbizie buno batuke buigi na kisumbi kia lusungio.

¹⁷Nu bansania bakatile wozo Sosetene, muangati wa numba za musanganano, nu bamulibuide gansi buigi na kisumbi kia lusungio, nu wozo Galio ntangile bubo.

Paolo Atuka ku Kolinto,

¹⁸Nu Paolo, eizizizie kuko, alagene na mibuto zage, nu endile na buato ku Sulia; nu Pisikila nu Akuila bendile nage; nu gasilile kuibega mumpugu kuko ku Kenekelea; kubuno alumbide buno akite bubo.

¹⁹Nu gababasile ku Efeso, nu abasigile kuko: nuwe wenyene eingide mu numba za musanganano, nu eigisizie baYuda.

²⁰Nu gabatundaga buno eizizie nabo, tondo we ntazigile;

²¹tondo alagene nabo bune, Nasubie lingo kumuli ndi Kalaga atunda, atukile na buato ku Efeso.

²²Gabasile ku Kaisalia, abakamine ku Yelusalema, asekede baeklezia, nu agelile ku Antiokia.

²³Nu geizizizie kuko, atukile nu atingile mu kisi kia Galatia, nu ku Fulugia na muino na muino, kulindia beigisibua.

Apolo Eli ku Efeso.

²⁴Nu muYuda umozi izina liage Apolo, abutidue ku Alesandelia, muntu wabezaga na luatu avule ku Efeso; nuwe abezaga mubibu mu masanzo nunse.

²⁵Wozo muntu eigisizibue nzila za Mukota; nu kubuno abezaga neiyilili, alingile kutenda nu kuigisia nunse musagu wa Yesu, abezaga eizi tugu bubatizio bua Yoana;

²⁶nu alingile kutenda mu numba za musanganano na luatu. Tondo gongule Pilisikila nu Akuila bendile nage ku numba zabo, bamusambalide nzila za bulili za Kalaga.

²⁷Nuwe atundaga kusoka kitatenge buno ende ku Akaya, mibuto zage bamukakizizie, nu basanzile mukanda kuabezaga bango beigisibua buno nti bamusekela: nu gabasile, akasizie babo bakatizizie mu mponga;

²⁸kubuno akindile baYuda, nu bantu bansania nti bekumona, abalolesagia mu masanzo buno, Yesu u Klisto.

Misako 19

Paolo Eli ku Efeso nu Beigisibua ba Yoana Bakatizia Yesu.

¹Gabezaga Apolo mu Kolinto, Paolo atingile ku kisi kia kuntata abasile ku Efeso, amoneneko na beigisibua bamozi:

²nu ababuzia bune, Ndi muakasilue Muuza Wasililila gamuakatizizie? Nu bamubuide bune, Kilo, tatuongule buno Muuza Wasililila eliko.

³Nu ababuzizie bune, Muabatizizibue ku bubatizio bukizi? Nu bamubuide bune, Bubatizio bua Yoana.

⁴Nu Paolo ababuide bune, Yoana abatizizie bubatizio bua kuiyania, kubuno atendile bantu buno, bakatizie wozo ukavua kumbusa kuage, u Yesu.

⁵Nubo gabongule ku bubo, babatizizibue muizina lia Mukota Yesu.

⁶Nu gasilile Paolo kubabika maboko geitoe, Muuza Wasililila abavuilide, nu balingile kutenda ku mitendezi, nu kulengania.

⁷Nu babezaga bakuka bamulume ikumi nu babili.

⁸Nu eingide mu numba za musanganano, nu atendile na magala mu miezi isatu, nu abanine nu kubaluta mu musagu wa bukota bua Kalaga.

⁹Tondo bango babezaga na mitima mibibu nu tabakatizizie, nu balingaga zezo Nzila za Kalaga ku musanganano, nu atukile, nu alekanukizie babo beigisibua, nu abeigisizie busi na busi mu kigilo kia Tulano.

¹⁰Nu akitile bubo ku miaka ibili; nu bansania beikalaga mu Asia bongule kuidagi lia Mukota, baYuda nu baBilongo gamozi.

Paolo Ekukita bua Maganogano.

¹¹Nu Kalaga akitile migeleko mingi ku maboko ma Paolo:

¹²bubo batolede basambi nsulu nu tube tua nsulu tuitubagia kuto, nu nsambo zonine nu basumbu babi batukile mubeli.

¹³Nu bantu bamozi ba baYuda, babezaga bagila, nu nako nako kubendaga, bagelekile kutekula izina lia Mukota Yesu ku babo babezaga na basumbu babi, nu batendaga bune, Tukukulumbilizia muizina lia Yesu, wozo ukutekulua na Paolo,

¹⁴Nubo babo bakitaga bubo babezaga bana mutuba kamo ba muntu umozi muYuda, izina liage Sekua, nuwe abezaga sankoga munene.

¹⁵Nu wozo musumbu mubi ababuide bune, Yesu nimuizi, nu Paolo nimuizi; tondo inyue muli banazi?

¹⁶Nu wozo wabezaga na musumbu mubi amubakamine, nu abasolobokede bubeli babili, nu abakindile, nu babasile mu zezo numba lubilo, nu bavule bese mundulu nu na biulu.

¹⁷Nu musagu wono wamenyinue na ba Yuda nu baBilongo, babezaga ku Efeso; nu bansania babeide na boba bunene, nu izina lia Mukota Yesu liaganuinue.

¹⁸Nu beingi bakatizizie bavule, kuigonga nu kulolesia misako zabo.

¹⁹Nu beingi ba ku babo babezaga bagila bakungikile mikanda zabo, nu bavule nazo ku bantu bansania, nu bazigisizie; gabaganzile bukunza buazo bamonine buno buli tununu makumi matano tua feza.

²⁰Bubo idagi lia Mukota litide nu liakindile nunse na magala.

Paolo Ekutunda Kuenda ku Loma.

²¹Nu kusila kua bubo, Paolo akengede buno, atinge ku Makedonia nu ku Akaya, bubo nti enda lino ku Yelusalema, atendile bune, Kungua nabasa kuko, buantunganana kubasa ku Lomo.

²²Nu gasingile bantu babili kuenda ku Makedonia, ku babo bamukambilaga, Timoteo nu Elasito, we wenyene asigede bindi bimozi ku Asia.

Bantu ba Efeso Bekusakia Paolo.

- ²³Ku nkungu zezo kuabeide miango minene ku kitondo kia Nzila za Kalaga.
- ²⁴Kubuno kuabezaga muntu umozi, izina liage Demetelio, abezaga mutumbi wa feza, we akitaga tuamasio tua feza tua Diana, amonene bango batumbi mutali muingi,
- ²⁵akundamanizie bango, bakitaga mulimo anga wono, nu abatendile bune, Bamulume, muizi buno mu mulimo wono bugumi bueitu bukusila.
- ²⁶Nu lingo mukungua nu mukumona buno, ta gano kankanka ku Efeso, tondo nu mu kisi kia Asia kinsania, wono Paolo alubikania bantu beingi abagalukia, nu atendile bune, Bibio bikukitua na maboko ta tulaga:
- ²⁷nu ta milimo zeitu tugu kankanka uzabengua, tondo nu numba za kukumbamina mukikulu munene Diana zabengue, nu buangato bua wono ukukumbaminagua ku kisi kinsania kia Asia, nu kisi kinsania kikukumambamina.
- ²⁸Nu gabongule kububo, bobansania bongilue, nu balalukile bune, Diana wa baEfeso umunene!
- ²⁹Nu muino unsania walubikene: nu beitungine lubilo ku numba za meiya na mutima umozi, bakatile Gayo nu Alisitako, babo ba ku Makedonia bendaga na Paolo.
- ³⁰Nu Paolo atundaga kuingila munkatini mua bantu, tondo beigisibua tabazigile buno eingile.
- ³¹Nu bantu bamozi bakulu ba Asia babezaga beida bage, bamusingide musagu buno ntende ku numba za meiya.
- ³²Umpanga bamozi balalukaga buno, nu bango bobungo: kubuno musanganano walubikene nunse; nu beingi tabamenyinine bubakundamana.
- ³³Nu batolile Alesandelo munkatini mua musanganano, nu baYuda bamusindikile lisa na bantu. Nu Alesandelo atengezie kuboko, kubuno atundaga kutenda ku bantu.
- ³⁴Tondo gabamenyinine buno eli muYuda, bansania balalukile anga nkungu ibili, batendile bune, Diana wa baEfeso umunene!
- ³⁵Nu wozo wabezaga musanzi wa mu muino wozo, abotezie musanganano, atendile bune, Inyue bamulume baEfeso, nazi muntu uteizi buno muino wa Efeso ugukulangaga numba za kukumbamina za Diana munene, nu nkisi zeno zakolokile kuigulu kutuka ku lukenikeneni Yupita.
- ³⁶Kubuno bubuno tabunakanibua, ikalazi kibibi, tamunayangilila bubuno.
- ³⁷Kubuno muavule na bamulume babano tabeibile bia mu numba za kukumbamina, aba tabalingile kalaga keitu ka mukikulu.

³⁸Umpanga ndi Demetelio nu batumbi beli nage, ndi beli na mulondo na muntu, nti nusu za milondo zili, nu ngatu beliko: kasi basongelane.

³⁹Tondo ndi mualonda ingo milondo, kasi nti zikalondolelua ku ungo musanganano wa lusungio.

⁴⁰Kubuno tuli na boba kusongelua ku wono mulondo wa lelo, kubuno taguli na kabamba: tatunamenya kusambala mulondo wono unsania.

⁴¹Nu gasilile kutenda bubo abalanganizie musanganano unsania.

Misako 20

Paolo Ekuenda ku Makedonia nu ku Bageleka.

¹Nu gasilile mulubu, Paolo amanine beigisibua nu abanine, alagene nabo, nu atukile, nu endile ku Makedonia.

²Nu atingile mu zezo ndenge, nu anine beingi, nu abasile ku Geleka.

³Nu eikeide kuko miezi isatu, nu baYuda bamukalide luango luakumukata, atundaga kuenda na buato ku Sulia, nu akengede kusubia mu nzila za Makedonia.

⁴Bantu bendaga nabo ku Asia, babezaga Sopato wa ku Beloya, muana wa Pulo; nu Alisitako nu Sekundo bantu ba Tesalonike; nu Gayo wa Delebe, nu Timoteo: nu Tukiko nu Tulopimo ba ku Asia.

⁵Tondo babo bantu batutangile, nu batulindide ku Telua.

Paolo Ese ku Telua.

⁶Nu isue beinyene tuendile ku kitatenge kutukila ku Filipino kusila kua bindi bia tumpampa tutagaga; tuabasile ku Telua ku bindi bitano, nu tuikede kuko bindi mutuba kamo.

⁷Nu ku busi bua kulinga buizinga, tuakundamene buno tubungule tumpampa, nu Paolo abasambalide nu atundaga kuenda busi buibili mu nindunindu; tondo atendile bitondo biage bingi aba nu munkatini mua kindi.

⁸Nu bubo busio bua kuigulu kutuabezaga tuakundamana muabezaga tusuku tuingi tuagulumina.

⁹Muabezaga musikila umozi eikalide geitengu lia numba izina liage Eutuko, nu azenzede na tulo, nu gabeide Paolo alengelelua na kuigisia, nuwe alengeledue na tulo akolokile gansi kutukila ku nkiko zisatu kuigulu, nu bamuzanzuide akua.

¹⁰Nu Paolo agelile, aguide gantatawe, amukatile na maboko mage ababuide bune, Tamunakita kazege; kubuno ekikili na kalamo.

¹¹Nu abakamine lingo kuigulu, nu abunguide tumpampa, nu alile, nu asambeide lingo nabo nkungu ndazi aba nu gakeide busi, nu endile.

¹²Nu bavule na musikila eli na kalamo, nu babibile nunse.

Paolo Ekuenda ku Mileto.

¹³Tondo isue, tualingile kuenda na buato aba ku Aso, tuatundaga kusekela Paolo: kubuno ubuatulagile, atundaga kuenda na magulu.

¹⁴Nu atusangile ku Aso, tuamusekede, nu tuavule ku Mitulene.

¹⁵Nu gatuatukile gago na buato, tuabasile buigi na Kio; nu ku kindi kia bibili tuabasile ku Samo; tuikedede ku Tuligulio, nu ku kindi kia bisatu tuabasile ku Mileto.

¹⁶Kubuno Paolo akengelaga kutinga ku Efeso na buato, kubuno anavua kuizizia mu Asia; kubuno alemaninaga kusasia, buno abase ku Yelusalema ku busi bua Pentekoste ndi buakulungana.

Paolo Ekuenda ku Efeso.

¹⁷Kutukila ku Mileto asingile muntu ku Efeso, buno amane bakulu ba ekelezia.

¹⁸Nu gababasile kueli ababuide bune, Inyue benyene muizi, kutukila busi butangi bunabasile muno ku Asia, lukita lukizi lunabezaga nalo kueinyu bindi binsania,

¹⁹nakitilaga Mukota mu kuibotia kunsania, nu nakulila, nu malindiko manalindikilue ku kabamba ka misona za baYuda;

²⁰nu nsiakule boba bua kumusambalila bunsania bunamukasia, tondo namuigisizie kuabezaga bantu bansania, nu ku numba na numba,

²¹nalongekelaga baYuda nu baGeleka kuiyana ku Kalaga, nu kuba na bukatizio ku Mukota weitu Yesu Klisto.

²²Unguulilazi, kano kaluma nkuenda ku Yelusalema kunasindikua na mutima, nsizi bunamoneko kuko:

²³tondo nizi buno Muuza Wasililila ekundongekela ku muino na muino, nu ekumbula buno bikando nu mbabazio zikundindila kuko.

²⁴Tondo nsikukengela buno kalamo kane keli kena, nu takeli na bukunza kundi kutinga kuzindilizia lugendo luane, nu mulimo unakasilue na Mukota Yesu, nu takatinga kusambala musagu musoga wa mponga za Kalaga.

²⁵Kano kaluma, unguulilazi, nizi buno, inyue bansania banabezaga nabo nu kusambala musagu wa bukota, tamukamonako lingo.

²⁶Kubuno nkumulongekela mu busi bua lelo buno, nenga kubuno nsili na kabamba ku mikila za bantu bansania.

- ²⁷Kubuno nsiakutilue na kumusambalila kusombola kunsania kua Kalaga.
- ²⁸Idangazi, nu langazi kikio kibombo kinsania, Muuza Wasililila amubikidekio, bunu mube balangi bakio, nu kulisia ekelezia lia Mukota liakunzile na mikila zage.
- ²⁹Nizi bunu, ganabe nenda kuane kuli ngozi nkali zikavua munkatini mueinyu zikabalangania kibombo;
- ³⁰nu kumuli kukaba bakabula bantu buteligo, kuluta beigisibua bunu babayange.
- ³¹Ku bubuno kesiazi ntende, nu mukengele nsiamenkile kumuana miaka esatu kukengelezia muntu na muntu mu kindi nu mu musu ku kulila.
- ³²Kano kaluma nkumusiga mu maboko ma Kalaga, nu mu idagi lia mponga zage, linavuama kumukuzia, nu kumukasa bupieni na basuagibua bansania.
- ³³Nsiatonezie muntu feza, aba olo, aba nsulu zage.
- ³⁴Inyue muizi bunu maboko mamano makitile buneiyaninaga, nu ku bansania banabezaga nabo.
- ³⁵Ku bubuno bunsania namulolesia kiusania kia kukokomezia mulimo, buatunganana kukasia batamba, nu kukengela malagi ma Mukota Yesu atendile we wenyene bune, Kukasana kukubogiabogia ku kukasua.
- ³⁶Nu gasilile kutenda bubo, akomine mazu gansi nu asegile na bansania.
- ³⁷Nu bansania balilile bubibu, nu bakumbatide Paolo, nu bamulagile,
- ³⁸babede na kabebe kuiyuki liatendile bune, Tamukamonako lingo. Nu bamuelekezizie ku buato.

Misako 21

Paolo Eli ku Tulo.

- ¹Nu gabeide tuasila kulekanuka nabo tuendile na buato, tuendile mu nzila zemana nu tuabasile ku Kosa, nu gakeide busi tuabasile ku Loda, nu kutuka kuko tuabasile ku Patala:
- ²nu tuamonine ku buato bukuenda ku Foiniki, tuingide mubo, nu buatuekile.
- ³Nu gatuamonine ku Kupulio, tuakisigile ku seikazi, nu tuatingile ku Sulia, nu tuemanine ku Tula; kubuno batikizie mizigo zabezaga mu buato kuko.
- ⁴Nu gatuamonine ku beigisibua kuko, tuikeide nabo bindi mutuba kamo: nubo babuide Paolo mu Muuza bunu, ntende ku Yelusalema.

⁵Nu gatuazindilizizie bindi bietu tuatukile nu tuendile; nu bantu bansania nu bakikulu babo nu bana babo, bendile batuelekezia kuisula lia muino: gatuabasile geisokelo, tuakomine mazu nu tuasegile, nu tualagene nabo;

⁶nu tuingide mu buato, tondo bo basubizie kuabo.

Paolo Eli mu Nzila za ku Yelusalema.

⁷Nu gatuasilile lugendo lueitu kutukila ku Tula, tuabasile ku Tolomai; nu tuasekede mibuto zeitu, nu tuatingizie nabo kindi kimozi,

⁸Nu munindunindu tuatukile ku Kaisalia: tuingide mu numba za Filipino, musambazi wa musagu musoga, abezaga umozi wa ku babo mutuba kamo, nu tuikede kuage.

⁹Wozo muntu abezaga na bakinga bage banazi betemenya wamulume, babezaga bekulengania.

¹⁰Nu gatuizizizie kuko kuabasile mulengania umozi izina liage Agabo atukaga ku Yudaya,

¹¹nu atuvuilide, nu asongezie mukoma wa Paolo, eikandile wenyene ku magulu nu ku maboko, atendile bune, Muuza Wasililila abula bune, Ububo buakite baYuda mu Yelusalema nyene wono mukoma nubo bamugabule ku maboko ma bantu baBilongo.

¹²Nu gatuongule kububo, isue nu bantu beiya gago tuamusegile buno ntanenda ku Yelusalema.

¹³Nu Paolo abuide bune, Buni bumukulila nu kuntambia mutima? Kubuno nili kayikayika ta ku kukandua tugu kankanka, tondo kukua ku Yelusalema ku kabamba keizina lia Mukota Yesu.

¹⁴Nu gatazigile kungua butuatendaga, tuikeide kibibi, tuatendile bune, Kusombola kua Mukota kukitue.

Paolo Eli ku Yelusalema.

¹⁵Nu gatingile bindi bibio tuakanine mizigo zeitu nu tuabakamine ku Yelusalema.

¹⁶Nu beigisibua bamozi batukaga ku Kaisalia, tuendile nabo bavule na Munasona, muntu wa ku Kupulio, abezaga muigisibua mutangi, buno tuikale kuage.

¹⁷Nu gatuabasile ku Yelusalema, babo mibuto zeitu batusekeide na mbogimbogi.

¹⁸Nu gakeide busi Paolo eingide neisue kua Yakobo; nu bakulu bansania babezaga kuko.

¹⁹Nu gasilile kubasekela, abasambalide bunsania buakitile Kalaga ku baBilongo mu kusambala kuage.

²⁰Nubo, gabongule ku bubo, baganuine Kalaga; nu batendile bune, Mubuto weitu, ukumona ku baYuda tununu tuingi bakatizia; nuboo bansania beli na kitule ku mulembe;

²¹nuboo bongule ku musagu wobe bunoo, ukuigisia baYuda bansania babalangeine mu baBilongo bunoo, babenge Mose, wababulile bunoo tabamonesie lingo bana baboo, aba tabayange lingo nkita zabo.

²²Su, bunoo buli buni? lebelebe bongule bunoo wabasa.

²³Kano kaluma kita bubunoo butukukubula: Tuli na bantu banazi balumbide bunoo babegue mumpugu;

²⁴tola babano, wiyengie nabo, balige bunoo babegue mumpugu; nu bantu bansania bamenye bunoo zezo misagu zibonguagile kuzoo kuguli bunoo zili za buza; tondo uwenyene ukukita busoga, nu ukuanza mulembe,

²⁵Tondo ku bantu baBilongo bakatizizie, tuabasanziide nu tuabakakizizie bunoo babembuke binsania biabikua ku nkisi, nu mikila, nu nyama zakamua, nu butazi.

²⁶Nu gakeide busi Paolo atolile baboo bamulume, eiyengezie nabo, nu eingide mu numba za kukumbamina kuzindilizia bindi bia kuengibua, aba nu kisansa kikasue ku kabamba ka muntu na muntu wa ku baboo.

BaYuda Bakata Paolo mu Numba za Kukumbamina.

²⁷Gabede bibio bindi mutuba kamo bise buigi na kusila, baYuda ba mu Asia, gabamumonineko mu numba za kukumbamina, balubikanizie musanganano unsania wa bantu, nu bamukatile,

²⁸balalukile bubibu bune, Balsalele tukasiazi: Wono muntu ukuigisagia bantu bansania kunsania, bunoo basombe kikanga kietu, nu mulembe wa Mose, nu kiziki kikino; nu lingo avule na baGeleka mu numba za kukumbamina, nu babigia kiziki kikino kiasuagibua.

²⁹Kubunoo bamumonineko mu muino na Tulopimo muEfeso, bakengelaga bunoo, Paolo, amuingizie mu numba za kukumbamina.

³⁰Nu muino unsania wangamine, nu bantu bansania bakundamene lubilo; nu baboo bakatile Paolo, nu bamubulutile nu kumutikia mu numba za kukumbamina; nu mu zezo nkungu nibi insania zigedue.

³¹Nu gabalondaga kumuita, musagu wabasile kuabezaga mukota wa bita, bunoo Yelusalema unsania alubikana.

³²Nu atolile bakoloboyo nu bakota ba bakoloboyo, nu abasile kubabezaga lubilo: nubo gabamonine ku wozo mukota wa bita nu bakoloboyo, balekede kulibula Paolo.

³³Gabasile mukota wa bita, amukatile, nu akakizizie bunu, akandue na makoki mabili ma biuma; nu abuzizie bune, Nazi wono, nu kikizi kiakita?

³⁴Nu bamozi mu musanganano balalukile bunu, nu bango bobungo; nu gatamenyinine kibakita kibakitolaga kazege, akakizizie bunu bende nage ku numba nnene za mukota.

³⁵Nu gabasile ga kindo, ekilue na bakoloboyo ku kabamba ka magala ma musanganano;

³⁶kubunu musanganano wamuyangile kumbusa nu bavuaga batenda bune, Endazi na wozo muntu.

³⁷Nu gabeide Paolo nteingizibua mu numba nnene za mukota, abuzizie wozo mukota bune, Ndi ninatenda kuguli? Amubuide bune, Ndi wizi kiGeleka?

³⁸bunu ndi ta uwe uwozo muEzipeto wakitaga miango mu bindi bibino? nu wendile na bantu bakuka tununu tunazi mu kalula nubo bamanagua Beiti?

³⁹Tondo Paolo atendile bune, Nne nili muYuda, muntu wa Taliso wa Kilikia, wozo muino tamukeke: nkukusega buangato bunu, nitende na babano bantu.

⁴⁰Nu gamukasile buangato bua kutenda, Paolo, emene ga kindo, nu abatengezezie kuboko nu gabeikeide kibibi, abatendede mu mutendezi wa kiEbelo.

Misako 22

Paolo Ekubula Bantu Buagalukile.

¹Bamulume, mibuto zane, nu batata, nunguililazi nimusambalile.

²Nu gabongule ekutenda mutendezi wa kilibelo, beikeide kibibi: abatendile bune,

³Nne nili muYuda, nabutilue mu Taliso Kilikia, nunne nakulile mu muino wozo, na Gamaliele, nu neigisizibue mulembe wa batateisue mu lukita lubibu, nu nabeide na kitule kinene ku Kalaga, anga bumuli inyue bansania lelo:

⁴nu nababazizie bantu ba zeno Nzila nu kubeita, nabakandile, nababikile mu bikando, bamulume nu bakikulu.

⁵Anga buandongekelaga sankoga munene nu bakulu bansania: nubo bankasaga mikanda ku mibuto zeitu, nu nendile ku Dameseke kutola babo babezaga kuko nu kuvua na bakandua nu kubeikia ku Yelusalema bunu bakandue nu kubasungia.

- ⁶Nu ganabezaga mu lugendo, ganabede nise buigi na Dameseke, mu nkungu za makuluka, kitangala besi kiengi kinene kiatukile kuigulu, kiansanine.
- ⁷Nu naguide gansi, nu nongule kuiyuki liambuide bune, Saolo, Saolo, kubuni kukumbabazia?
- ⁸Nu nakuide bune, uwe unazi, Mukota? Nu ambuide bune, Nne u Yesu wa Nazaleta, ukubabazia.
- ⁹Nu babo banabezaga nabo bamonine ku kikio kiengi, tondo tabongule ku lilio iyuki linatendaga nalio.
- ¹⁰Nu nabuzizie buno, Mukota, nkite buni? nu Mukota ambuide buno, Emanuka, nu wende ku Dameseke; nu kuko wasambalilue bunsania buwakakizibue buno ukite.
- ¹¹Nu nabezaga nsikumona ku kabamba ka kikio kiengi kiankelimine, nasondelezizibue na babo banabezaga nabo, nu navule ku Dameseke.
- ¹²Nu muntu umozi abezaga kuko izina liage Anania, mukatizia nu mukiti wa mulembe wa Mose, alumbibagua busoga na baYuda bansania babezaga mumo;
- ¹³anvuilide, nu emene buigi nanne, abuide bune, Mubuto wane, Saolo, mona. Nu nkungu zezo namulolile.
- ¹⁴Nu ambuide bune, Kalaga wa batateisue akusombola buno umenye kusombola kuage, nu kumona ku Wozo Weisanana, nu kungua kuiyuki likutuka mu kanua kage.
- ¹⁵Kubuno wabe mulongeki wage ku bantu bansania ku bubuno buwamona kubo, nu buwongua kubo.
- ¹⁶Nu kano kaluma kubuni ukulindila? zanzuka, nu ubatizibue, nu usugue misako za buagi buobe, nu sega muizina liage.
- ¹⁷Nu ganasubizie ku Yelusalema, nabezaga nkusega mu numba za kuku-mbamina, nendile kalengoe,
- ¹⁸nu namumonineko nu antendile bune, Sasia, tuka ku Yelusalema; kubuno tabakatizie bulongeki buobe bua musagu wane.
- ¹⁹Nunne natendile bune, Mukota, babo bebenyene beizi buno, nne nabezaga nkubakanda mu kikando, nabalibulaga mu numba na numba za musanganano babo bekukatizia:
- ²⁰nu mikila za Setefano mulongeki wobe zabasile, nunne nabezaga nimine gago, nu neitabizizie, nu nalangaga nsulu za babo bamuitaga.
- ²¹Nu ubuambuide lino bune, Enda: kubuno nkakusinga bulazi ku baBilongo.

Paolo Ekusambala Buno eli muLoma.

²²Nu bamunguilide ku bubo bunsania; nu balalukile nunse, nu batendile bune, Tikiazi wono ga kisi, ta busoga ndi alama.

²³Nu balalukile nu kuta nsulu zabo, nu kuisa mukungu mu mpelela,

²⁴wozo mukota munene akakizizie buno, bende nabo ku numba nnene za mukota, atendile buno bamugeleke kumulibula, buno amenye kabamba kakizi kabamukitilaga kazege.

²⁵Nu gabasilile kumukanda na mizigi, Paolo abuide mukota wa bakoloboyo wa-bezaga buigi bune, Ndi muli na buangato bua kulibula muntu wa Loma, nuwe ntesungibua?

²⁶Nu wozo mukota wa bakoloboyo gongule ku bubo, endile kua mukota munene wa bita amutendile bune, Ukukita kikizi? kubuno wono muntu eli muLoma.

²⁷Nu wozo mukota munene wa bita amuvuilide, nu amubuzizie bune, Mbule ndi uli muLoma? Nu amutendile bune, E.

²⁸Nu wozo mukota munene wa bita amubuide bune, Ku bikulo bingi nakunzile buangato bubuno. Nu Paolo amubuide bune, Tondo nne nili muLoma kukubutua.

²⁹Kubuno babo batundaga kumubuzia bamusigile: nu wozo mukota munene wa bita akule boba, gamenyine buno, eli muLoma nu buamukandide.

³⁰Tondo gakeide busi atundile kumenya nunse buni buamusongede baYuda, amukanduide, nu akakizizie basankoga banene nu bakazi ba luango bakundamane, nu agezezie Paolo gansi nu amubikile lisa nabo.

Misako 23

Paolo Eli ku Ngatu.

¹Nu Paolo, galolile babo bakazi ba luango, atendile bune, Mibuto zane, nne nili na kalenganio kasoga ku Kalaga aba nu ku busi bubuno.

²Nu wozo sankoga munene izina liage Anania akakizizie babo babezaga bemine buigi nage buno, bamulibule ku busundo.

³Tondo Paolo amubuide bune, Kalaga akulibule nu uwe kitutu kia bongibua na makese, uwe wikala kunsungia ku mulembe, nu uwe wagila mulembe ukukakizia nilibulue?

⁴Nubo bansania bemanaga buigi nage bamutendile bune, Kubuni walinga sankoga munene wa Kalaga?

⁵Nu Paolo atendile bune, Mibuto zane, nsiamenyaga buno eli sankoga munene: kubuno bu sanzilue bune, Ntutende muangati wa bantu bobebubi.

⁶Tondo Paolo gamenyine buno, bamozi babezaga Basadoke, nu bango baFalese, alalukile neiyuki inene ku babo bakazi ba luango bune, Mibuto zane, nunne nili muFalese, muana wa baFalese, ku musagu wa kilemanizio nu iyukilo lia bakuzi unkusungizibua.

⁷Nu gasilile kutenda bubo, baFalese nu Basadoke, basakile; musanganano unsania walekanukile ku bubo.

⁸Kubuno Basadoke baktendaga buno, takuli iyukilo, aba mugenzi, aba muuza; tondo baFalese betabiziziebio binsania.

⁹Kuabeide kazege kanene; nu bamozi ba basanzi ba baFalese bazanzukile, nu batendile bune, Tatukumona ku katati ku wono muntu: tondo embe muuza uwamutenda, aba mugenzi uwatenda nage.

¹⁰N u gabeide lubanza lunene, nu wozo mukota munene wa bita, akule boba, akengede buno bakuata Paolo, akakizizie bakoloboyo bagele nu babagulusulewe, nu nti benda nage mu numba nnene za mukota.

¹¹Mu kindi kikio Mukota avule buigi nage, amubuide bune, Paolo, kokomezia mutima, kubuno anga bubo, buwalongekile musagu wane ku Yelusalema, ubugulongeka lingo muno mu Lomo.

Bekukalila Paolo Luango Luakumuita.

¹²Gabede mu nindunindu, baYuda bakalile luango, nu balumbide bune, Taturalie aba tatuanue ndi tatuita Paolo,

¹³Nu babo balumbinanizie bubo babezaga bantu batinga makumi manazi.

¹⁴Nu bendile ku basankoga banene nu ku bakulu, nu batendile bune, Tuasila kulumbila bubibu, buno tatuasonde ku kenandi tatuita Paolo.

¹⁵Umpanga inyue nu bakazi ba luango bulazi wozo mukota munene wa bita buno amukase tanga we buno mukutunda kumenya milondo zage busoga: nuisue, tuasasie kumuita, gabe kumuli.

¹⁶Tondo muigoa wa Paolo ongule ku luango luabo, engide ku numba nnene za mukota kuabezaga Paolo nu amusambalide.

¹⁷Nu Paolo amanine mukota umozi amubuide bune, Ikia wono musikila kua mukota munene wa bita; kubuno eli neiyuki limozi liakutunda kumutenda.

¹⁸Endile nage kuabezaga mukota munene wa bita nu amutendile bune, Paolo wozo mukandua, amanine nu ambuide buno, nivue na wono musikila kuno kuguli kubuno eli neiyuki limozi liakutunda kukutenda.

¹⁹Nuwe mukota munene wa bita amukatile geikoko, nu eibisile nage, amubuzizie bune, Musagu mukizi ukutunda kuntenda?

²⁰Nu amubuide bune, BaYuda bakala luango lua ku kusega Paolo lubi ninduni-ndu, buno umugezie beketunda kumubuzia nu kumenyinina milondo zage busoga.

²¹Uwe ntuitabizie; kubuno beli bantu batinga makumi manazi bekulindila nu bakala luango buno, tabalie aba tabanue ndi tabeita Paolo, nubu bese kayikayika, bekulindila idagano liobe.

²²Nu wozo mukota munene wa bita atendile wozo musikila bune, Enda, nu amukakizizie bune, Ntubule ungo muntu buno watenda bubo.

Basinga Paolo ku Feliki.

²³Nu amanine bakota babili ba bakoloboyo, ababuide bune, Kano kaluma bikazi bakoloboyo nkama ibili kayikayika mu nkungu isatu za kindi, bende ku Kaisalia, nu bekuenda gantata ga mpunda makumi mutuba kamo, nu bango nkama ibili beli na masumo:

²⁴nu ababuide babike nyama kayikayika nu kubakamia Paolo gazo kumueka kua muangati Feliki:

²⁵Nu asanzile mukanda lukita luluno:

²⁶Kolodia Lusua ku Feliki muangati musoga nunse, samba.

²⁷Wono muntu akatilue na baYuda nu batundagile kumuita, nu navule na kibombo kia bakoloboyo buno nimonie, ganungule buno eli muLoma.

²⁸Nu natundile kumenya bubekumusongela, namubikile ku bakazi ba luango:

²⁹namenyine buno, bamusongede ku mbuzio za mulembe wabo, tondo takuli buanakuila aba buanakandilua.

³⁰Nu ganamenyine buno bakalila wono muntu luango, ubunasasia kumusinga kuguli, nu nakakizizie babo bamusongelaga buno, batende bunsania kuguli.

³¹Umpanga bakoloboyo, batolile Paolo, nu bendile nage anga buakakizizie, bamuekile mu kindi nu bendile nage ku Antipati.

³²Tondo mu nindunindu basigile babo, babakamaga gantata ga mpunda, buno bende nage, nu basubizie ku numba nnene za mukota:

³³nu babo gababasile ku Kaisalia, bakasile wozo muangati mukanda, nu bamulolesezie Paolo.

³⁴Nuwe gasilile kusoma wozo mukanda, ababuzizie bune, Muntu wono eli wa kuni? nu gamenyine buno eli muntu wa ku Kilikia,

³⁵atendile bune, Nonguilile buwatende, gabe babo bakusongede bavua: nu akakizizie buno abikue mu numba za lusungio za mukota Helode.

Misako 24

Paolo Eli ku Feliki.

- ¹Nu gatingile bindi bitano Anania sankoga munene agelile na bakulu bamozi, nu mutendi umozi, izina liage Tetula; nu basambalide muangati musagu wa Paolo.
- ²Nu gabamanine Paolo, Tetula alingile kumusongela nu atendile bune, Feliki, wanzua nu wasimua, isue tuli na mbogimbogi, nu bubobeleso butuli nabo buli kuguli, nu ku munge mobe bekulongeka milondo mibi zili mu kilongo kikino,
- ³tukubogaboga ku bubo bindi binsania nu ku biziki binsania.
- ⁴Nu nsikukukutia nunse, tondo nkukusega utunguilile ku milondo mikeke mu kubota kuobe.
- ⁵Kubuno tuamona buno wono muntu eli mukiti wa milondo, nu ekubika misona munkatini mua baYuda bansania beli mu kisi kinsania, nuwe u mukota wa meigisia ma baNazaleta:
- ⁶we alondile kubigia numba za kukumbamina; bubo tuamukatile, nu tuatundile kumusungia ku mulembe weitu.
- ⁷Tondo Lusya mukota munene wa bita abasile, nu atugulusuidewe nunse,
- ⁸akakizizie babo bamusongelagile buno bavue kuguli, uwe nti wamubuzia buno umenye bunsania butuamusongede.
- ⁹Nubo baYuda beitabizizie nu batendile buno, bubo buligo.
- ¹⁰Nu muangati amutengezezie kuboko buno atende, nu Paolo akuide bune, Kubuno nizi uli ngatu mu kilongo kikino miaka mingi, ukinsa nkukusambalila milondo zane na mbogimbogi:
- ¹¹wizi nu uwe buno tagetinga bindi ikumi na bibili naganibakamina kukumbamina ku Yelusalema:
- ¹²nu babano tabamonine kunkuenda na muntu miango aba kukita mulubu mu numba za kukumbamina, aba mu numba za misanganano, aba mu muino.
- ¹³Aba tabanavuama kulolesia bumozzi buligo bubansongelede kano kaluma.
- ¹⁴Tondo kitondo kikino nkukitabizia ku Nzila zezo zibakumana buno, kingo kikanga, nkukumbamina Kalaga wa batateisue, nu nkukatizia bunsania buasanzilue mu mulembe, nu bua balengania;
- ¹⁵nkubezaga na kilemanizio ku Kalaga anga nuboo bubakuitabizia, buno kuli iyukilo lia beisanana, nu lia bateisanana.

¹⁶Mu bubuno nagomia, kuba na kalenganio kuteli bubi ku Kalaga nu ku bantu bindi binsania.

¹⁷Nu gese gatinga miaka mingi naganivuila na mitebe nu nkaso ku kilongo kia kueitu:

¹⁸baYuda bamozi batukaga ku Asia bansangile nise nengibua mu numba za kukumbamina, nu takuabezaga musanganano, aba kazege—

¹⁹ububavua kuguli buno bansongele, ndi beli na bubembelede nabo.

²⁰Aba ndi bantu babano bebenyene bantende mibi mikizi zibamonine kuzo ganemanine ku bakazi ba luango,

²¹tugu kuiyuki limozi linasambede ganemene munkatini, muabo, ku kabamba keiyukilo lia bakuzi nasungibua kumuli lelo.

²²Tondo Feliki, kukumenya bua Nzila zeno, abatendile bune, Gavue Lusua mukota munene wa bita, uganatule mulondo weinyu.

²³Nu akakizizie mulangi bune, Langa Paolo tondo ntumukande aba ntuzugile beida bage kumukitila.

Paolo Eli ku Feliki Lingo.

²⁴Tondo gatingile bindi bimozi, Feliki gavule na Dusila mukikulu wage, wabezaga muYuda, amanine Paolo, amunguilile ku bukatizio mu Klisto Yesu.

²⁵Nu Paolo gatendaga musagu wa kuisanana nu wa kuisungula, nu wa lusungio lukavua, Feliki akule boba, nu amuakuide bune, Enda kano kaluma; kuingo nkungu nakumane kuane.

²⁶Tondo akengede buno Paolo amukase bikulo buno amukandule: kubuno eitide kumumana nu kusambala nage.

²⁷Tondo gatingile miaka ibili, Pokio Festo uwasigede na mulimo wa Feliki; nu Feliki ku kutunda kubogiabogia baYuda, asigile Paolo ku kikando.

Misako 25

Paolo Eli ku Festo, Ekulagia ku Kaisa.

¹Nu Festo, gabasile mu kisi kiage, kusila kua bindi bisatu abakamine kuenda ku Yelusalema kutuka ku Kaisalia.

²Basankoga banene, nu bantu banene baYuda bamubuide misagu za Paolo;

³nu bamusegile buno, amusinge ku Yelusalema, buno bamulindile ku nzila kumuita.

⁴Tondo Festo akuide buno Paolo alangue ku Kaisalia, nuwe wenyene abezaga buigi na kuenda kuko.

- ⁵Umpanga atendile bune, Babo beli na buangato bagele nanne nu nti bamusongele, ndi muntu wono eli na katati.
- ⁶Nu geizizizie kubeli bindi kinana aba ikumi, agelile kuenda ku Kaisalia, nu gakeide busi ekeide ga kisumbi kia lusungio, akakizizie buno balusie Paolo.
- ⁷Nu gavule, baYuda bagelile kutuka ku Yelusalema bemene buigi nage, nu bamukandile bitondo bingi bia kuangamia biteligo;
- ⁸nu Paolo akuide wenyene bune, Nsiagide mulembe umozi wa baYuda, aba ku numba za kukumbamina, aba ku Kaisa.
- ⁹Tondo Festo, ku kutunda kubogiabogia baYuda, akuide Paolo bune, Ndi unatunda kuenda ku Yelusalema kusungibua kuko ku bitondo bibino nunne nti niligo?
- ¹⁰Tondo Paolo atendile bune, Nne nemane gago ga kisumbi kia lusungio kia Kaisa, buno ukiziki kinatunganana kusungibua gakio: nsiagide baYuda buampa, anga buwizi nunse.
- ¹¹Ndi nagile, aba nakitile bunakuilua, nsikusomba kukua; tondo ndi bubansongede tabuligo, takuli unangabula kubeli. Nkutunda kuenda ku Kaisa.
- ¹²Nu Festo gasilile kutenda na bakazi ba luango, akuide bune, Ndi ukutunda kuenda ku Kaisa: kasi ukuenda ku Kaisa.
- ¹³Nu gatingile bindi bimozi, mukota Agipa nu Benike babasile ku Kaisalia, nu basekede Festo.
- ¹⁴Nubo bekalaga gago bindi bingi, Festo asambalide mukota misagu za Paolo atendile bune, Muntu umozi wasingilue na Feliki mu kikando;
- ¹⁵nunne ganabezaga ku Yelusalema, basankoga banene nu bakulu ba baYuda bambuide misagu zage, bansegile buno asungibue.
- ¹⁶Nabakuide buno, luluno ta lukita lua baLoma kuitabizia muntu umozi kukua ndi nteli na babo bamusongelaga gamozi, buno akule ku milondo zakusongelua kuzo.
- ¹⁷Umpanga gabakundamene gano, nsizizizie, tondo gakeide busi nikeide ga kisumbi kia lusungio, nakakizizie buno muntu wozo alusibue.
- ¹⁸Nu babo bamusongede gabemene, tabamusongede anga bunakengelaga;
- ¹⁹tondo nubo bamubuzagia mbuzio za mpala zabo, nu musagu wa muntu umozi u Yesu, wakule, nuwe Paolo, atendile buno eli na kalamo.
- ²⁰Nunne mu kuba nkakania ku lukita lua kulonda buisanana ku milondo zeno, namubuzizie ndi anatunda kuenda ku Yelusalema kusungibua kuko ku milondo zeno.

²¹Tondo Paolo gatundile kusungibua na Kaisa, nakakizizie buno alangue aba nu gankamusinga ku Kaisa.

²²Nu Agipa abuide Festo bune, Nunne nkutunda kungua ku bukutenda muntu wono. Atendile bune, Wongue kuekutenda lubi.

²³Umpanga nindunindu gavule Agipa, nu Benike na malebo meingi, nu beingide mu kiziki kia kunguilila ku milondo na bakota banene ba bita nu bantu banene ba muino, Festo akakizizie buno balusie Paolo,

²⁴Nu Festo atendile bune, Mukota Agipa, nu inyue bantu bansania batuli nabo, mukumona ku muntu wono, wasongedue na musanganano unsania wa baYuda kundi ku Yelusalema nu gano bekutenda buno, ntatunganana lingo kulama.

²⁵Tondo ganamenyine buno ntakitile buampa bua kukuila: aba nuwe wenyene atundile kuenda ku Kaisa, nakengelaga kumusinga kueli.

²⁶Nunne nsili na bumozzi bunasanza ku mukota wane. Ku bubo namulusia kumuli, nu lebelebe kuguli tanga, Mukota Agipa, buno gabuzibue uganamenye bunasanze.

²⁷Kubuno tabuli busoga kusinga mukandua, nu ntuamenya bumozzi buasongelua.

Misako 26

Paolo Ekutuna Bubekumukandika ku Agipa.

¹Nu Agipa abuide Paolo bune, Uli na buangato bua kulondola mulondo wobe. Ububo Paolo alambizie kuboko kuage nu eitendede:

²Mukota Agipa, nabogaboga kubuno nkuitendela kuguli lelo ku bubuno buansongede baYuda:

³kubuno wizi lukita nu mbuzio za baYuda: ku bubuno nkukusega buno nunguilile na nkiki.

⁴Kubuno ba Yuda bansania beizi bunabezaga kutukila ku busikila buane, bubo buabezaga wakalazi mu kilongo kia kueitu kuko ku Yelusalema;

⁵beizi, ndi bekutunda kulongeka buno nabezaga muFalese nayangile kikanga kia bulili nunse.

⁶Nu kano kaluma ku kilemanizio kia malagano malagile Kalaga ku batateisue nemana buno nisungibue;

⁷kuidagano lilino bilongo bietu ikumi na bibili biakumbaminaga Kalaga kindi nu musi, ku kilemanizio kikino ukunasongedue na baYuda, E, Mukota!

⁸Kubuni kumuabukengede anga butekumenyua, buno Kalaga ekuyukagia bakuzi?

⁹Lebelebe nnenyene nakengede mu mutima wane buno buantanana kukita makitilo meingi kusungia izina lia Yesu mu Nazaleta.

¹⁰Nu nakitile bubo kuko ku Yelusalema: nu nakandile basuagibua beingi mu bikando, ganakasagua buangato na basankoga banene, nu gabeitagua neitabizagia bubo.

¹¹Nu lingo mu numba ningi za musanganano, nabababazizie mambizi meingi, nu nabasindikile buno balinge Kalaga; nu nabongedue nunse, nu nabababazizie ku mino ziteli za kueitu.

¹²Umpanga mu mulimo wono nabezaga nkuenda ku Dameseke na buangato nu mulembe wa basankoga banene,

¹³ku makuluka, E, Mukota, namonine ku kiengi kiatuka kuigulu mu nzila, kiatinga kiengi kia musu, kiansanine nne nu banendaga nabo.

¹⁴Gatuaguide gansi, issue bansania, nungule kuiyuki liatendile ku mutendezi wa kiEbelo, Saolo, Saolo, kubuni kukumbabazia? buli bubibu kuisumita kuisumo.

¹⁵Natendile bune, Uwe nazi, Mukota? Nu Mukota antendile bune, Nne u Yesu ukubabazagia.

¹⁶Tondo zanzuka, nu wimane: ku bubuno namoneka kuguli, buno nikubike mukiti, nu mulongeki wa bubo buwamona kubo, nu bunakulolesie;

¹⁷nakonie ku bantu nu ku baBilongo ukunakusinga,

¹⁸kukandula meiso mabo, nu kubagalukia buno batuke ku kapilo nu kuvua ku kiengi, nu kutuka ku magala ma Satana buno bavue ku Kalaga, nu basigililue ku misako za buagi nu kukasua bupieni na babo basuagibua ku bukatizio buli mudi.

¹⁹Ku bubo, E Mukota Agipa, nsiananine kalolesio ka kuigulu:

²⁰tondo nasambalide babo ba Dameseke, nu ba ku Yelusalema, nu ba mu mino insania za Yudaya, nu ku baBilongo buno, beiyanie nu bagalukile ku Kalaga, nu bakite makitilo matananina kuiyana.

²¹Ku bubo, baYuda bankatile mu numba za kukumbamina, nu batundile kunita.

²²Umpanga nakasizibue na Kalaga, ukinsa nikili mu buno busi nu kulongekela bakeke nu banene, nsikutenda bungo umpanga bubuno buatendaga balengania nu Mose buno bukaba;

²³buatunganana buno Klisto asungibue, nu alingile kuyuka ku bakuzi buno asambale musagu wa kiengi ku bantu bage, nu ku baBilongo.

²⁴Nu gabezaga ekutenda bubuno, Festo atendile neiyuki inene, Paolo, uli musile tugu; meigisia meingi makukugalukia musile.

²⁵Tondo Paolo atendile bune, Nsili musile, Festo wanzua nunse; tondo nkutenda buligo nu ta bua busile.

²⁶Kubuno mukota eizi bubuno, bunkumutenda na luatu: kubuno nizi buno takuli bumozzi bua ku bubuno buateizi; kubuno bubuno tabuakitilue ku lumbisombiso.

²⁷Mukota Agipa; ndi ukukatizia balengania? Namenya buno ukubakatizia.

²⁸Nu Agipa abuide Paolo bune, Ku bitondo bibino bikeke ukutunda kungalukia buno nibe muKlisto.

²⁹Nu Paolo atendile bune, Nkusega Kalaga buno, ndi mu bikeke aba mu binene, ta uwe tugu, tondo nu babano bansania bakungua ku bunkutenda lelo, babe anga bundi, tondo tababe na makoki mamano.

³⁰Nu gasilile kutenda bubuno, mukota, nu muangati, nu Benike, nu babo beikalaga nabo, bemene;

³¹nu gabatukile basambalilene, batendile bune, Muntu wono ntakitile buanakuila aba buanakandilua.

³²Nu Agipa abuide Festo bune, Muntu wono anakanduidue, songo nteisegelaga kuenda ku Kaisa.

Misako 27

Basinga Paolo ku Loma.

¹Umpanga gamenyinue buno, tukuenda ku Itali, babikile Paolo nu bango bakandua ku mukota wa bakoloboyo, izina liage Yulio wa kibombo kia Augusto.

²Nu tuingide mu buato bua Adulamutiona, buabezaga bukuenda kuemana ku mino za Asia, tuendile mu kitatenge; nu Alisitako mu Makedonia wa ku Tesalonike abezaga neisue.

³Nu ku kindi kia bibili tuabasile ku Sidona: nu Yulio akitide Paolo mponga, nu amukasile buangato bua kuenda ku beida bage nu kulangua nabo.

⁴Nu gatuasilile kutuka gago tuatingile kungsi kua Kupulio, kubuno lumpumpu luatubigene.

⁵Nu gatuasilile kutinga ku kitatenge ku ntungo za Kilikia nu Pampulia, tuabasile ku Mula, muino wa Lukia.

⁶Nu gago wozo mukota wa bakoloboyo asangile buato bua Alesandelo, kayikayika kuenda ku Itali, nu atuingizizie.

⁷Nu gatuendile bindi bingi bukebuke mu buato, nu kubasa buigi ku Kinido na bubibu, kubuno lumpumpu luatubigene, tuatingile kungsi kua Kulete, buigi na Salamone;

⁸nu gakutinga kuko kuabezaga bubibu tuabasile ku kiziki kiamanagua Ibungu Isoga, kili buigi na muino wa Lasaya.

⁹Nu gatingile bindi bingi, zatingile, nu lugendo luabede lubibu kubuno bindi bite bia kulia biasilile kutinga, Paolo abanine,

¹⁰nu abatendile bune, Bamulume, namona buno lugendo luluno lukuba na kabebe nu kubigia bituli nabio, ta mizigo nu buato tugu kankanka, tondo nu tulamo tueitu lingo.

¹¹Tondo wozo mukota wa bakoloboyo onguilide musondelezia nu nyene buato tondo ntangile bubo buatendaga Paolo.

¹²Nu kubuno ibungu lilio taliabezaga isoga kuikalako mu miezi za mpego, beingi kubeli bakalile luango buno, batuke kuko buno babase ku Foiniki, ndi buakulungana nu kuikala kuko nkungu za mpego, kuko kuli ibungu lia Kulete, lialolela kungsi nu kuntata.

¹³Nu kukuba lumpumpu lua kungsi, luapupile kakeke, nu bakengede buno bamona ku bubakengelaga, bazanzuide nanga, nu batingile buigi nunse ku Kulete.

¹⁴Tondo kusila kua nkungu nkeke kisoa kinene kiamanagua Eulakulo kiabetide ga kisanga:

¹⁵nu buato gabuakatilue, aba tabuavuamine kusunua na kisoa, tuabulekede buno bugingibuegingibue na kisoa.

¹⁶Nu tuendile kungsi kua kisanga kiamanagua Kaluda, buabezaga bubibu kusuika buato, tondo tuabusuikile:

¹⁷nu gabasilile kubuzanzula kuigulu, batolile mizigi nu bazikandile kungsi kua buato; nu bakule boba buno banavua kulengibua gantata misege za Suti, bagezezie nanga, nu bubo beikilue.

¹⁸Nu kugingibuagingibua nunse na kisoa, gakeide busi balingile kuisa mizigo mu kitatenge;

¹⁹nu mu kindi kia bisatu beisile biuma bia buato na maboko mabo bebenyene.

²⁰Kisongo kia busi aba nkeninkeni, tazamonekagako bindi bingi, nu kisoa kinene kiatingizie bindi bingi, tatuabezaga lingo na kilemanizio kia kona.

²¹Nu gabeikede bindi bingi tabalia, Paolo emene munkatini muabo, nu atendile bune, Bamulume, buatunganene kununguilila nu kutatuka ku Kulete, kuba na kabebe kakano, nu kubiga kukuno.

- ²²Nu kano kaluma nkumuana buno mulindie mitima; kubuno takuli umozi wakule kumuli, tondo buato tugu.
- ²³Kubuno mu kindi kikino mugenzi wa Kalaga undi nage, emana kundi, undi nage nu gunkukitilaga,
- ²⁴atendile bune, Ntunakua boba, Paolo, buatanganana wimane ku Kaisa; lingo unguilila buno, Kalaga akukasile bantu bansania bekuenda nobe.
- ²⁵Umpanga, bamulume, bogazibogazi: kubuno nkukatizia Kalaga, buno buabe bubo bunabuidue.
- ²⁶Tondo buatanganana isue kuisua gantata ga kisanga kimozi.
- ²⁷Tondo mu kindi kia ikumi na binazi gatuekilue kuno nu kuko mu kitatenge kia Adulia, munkantini mua kindi bakiti ba buato bakengede buno tuse buigi na ku mutili:
- ²⁸nu balindikile mazi, nu mabezaga makuka metele makumi mabili; nu gabeide gatinga kiluma balindikile lingo, nu mabezaga makuka metele ikumi na matano.
- ²⁹Nu bakule boba buno tunavua kuikuka ku makozi, beisile nanga inazi ku kioba kia buato nu batundaga buno busi bukie.
- ³⁰Nu bakiti ba buato batundaga kutina nu kusiga buato, bagezezie kabuato mu kitatenge anga batundaga kuisa nanga ku kansinsi ka buato,
- ³¹nu Paolo abuide mukota wa bakoloboyo bune, Babano ndi tabeikala mu buato, nti tamunona.
- ³²Bakoloboyo basesile mizigi za ku kabuato, buno kakoloke.
- ³³Nu gabede busi buakia, Paolo abuide bansania buno balie idia, atendile bune, Lelo buli busi bua bindi ikumi na binazi mukulindila nu tamualile kampa.
- ³⁴Umpanga nkumubula bune, Liazi idia; kubuno liamonie: kubuno takuli luzuili lumozi lua kuitoe lienyu luazimine.
- ³⁵Nu gasilile kutenda bubo, atolile kampampa, aganuine Kalaga nu bansania nti bekumona; nu gasilile kukabungula, alingile kulia.
- ³⁶Nu bansania balangamene, nu balile idia.
- ³⁷Nu isue babezaga mu buato bubo tuabezaga tuakuka bantu nkama ibili nu makumi mutuba kamo nu mutuba.
- ³⁸Nu gabasilile kuikuta, bakokuide ku mizigo za buato, nu beisile mumpunge mu kitatenge.

³⁹Nu gabede busi buakia, tabamenyine ku kisi kibabezaga kukio, tondo bamonine ku nkunda za kitatenge zili neisokelo, nubo bakengede kuluga buato gantata gago ndi bunakulungana.

⁴⁰Nu beisile nanga nu bazisigile mu kitatenge, babotezie mizigi za kansinsi ka buato nu bazanzuide nsulu nnene ku lumpumpu nu bagelekile kuenda kuisokelo,

⁴¹Tondo babasile gakulumanina bitatenge bibili, nu benzizie buato mu bisogo; kansinsi ka buato kakatilue bubibu nu tabuatengiletengile, tondo kioba kiabo kialingile kuatika na bimpumi.

⁴²Nu bakoloboyo bakeide luango buno bakandua beitue buno umozi wa kubeli anavua koga nu nti atina.

⁴³Tondo mukota wa bakoloboyo atundaga konia Paolo, abazugide buno tabakite bubakukengela; nu akakizizie babo beizi koga buno beiyise mu kitatenge, nu kulinga kubasa ku mutili:

⁴⁴nu babo basigede, bamozi babezaga gantata ga mbabu, nu bango gantata ga bingo bia buato. Nu bubuno bantu bansania babasile bulonge bukata ku mutili.

Misako 28

Paolo Ekutubua na Nzoka.

- ¹Nu gatuasilile kona, tuamenyine buno, kasi kisanga kikio kiamanagua Melita.
- ²Nu babo babezaga ga kikio kisanga, batukitide mponga nunse: nu batusekede isue bansania nu bagulumizizie keiya, kubuno mbula zalokaga, nu kuabezaga mpego.
- ³Paolo akundamanizie kibombo kia misali nu gazibikaga ga keiya, nzoka zabasile na muzuzo wa keiya izina liazo mpoma, zamubangile ku kuboko kuage.
- ⁴Nu babo bantu gabamonine ku zezo nzoka nkali zikuzembelazembela ku kuboko kuage, batendene buabo buabo bune, embe muntu wono eli muiti, onine mu kitatenge lingo, tondo Buisanana tabunamulamia.
- ⁵Tondo Paolo atituide nzoka mu keiya nu ntasambile.
- ⁶Bamulolile nunse, bakengede buno anatumba, aba kugoa gansi kitangala besi nu kukua: tondo gabasilile kulindila nkungu ndazi nu bamonine buno ntaba bungo, bagalukizie makengelo mabo, batendile bune, Wono eli kalaga.

Paolo Ekukita bua Kuangamia. Ekonia Isi wa Popolio.

- ⁷Buigi na kiziki kikio kuabezaga masoa ma mukota wa kisanga, izina liage Popolio; atusekede, nu atukungile anga bageni bage bindi bisatu.

⁸Nu gabezaga isi wa Popolio ekusamba neisusila nu kuansa mikila: Paolo eingide kuabezaga, nu asegile, nu amubikile maboko mage kueli, amonezie.

⁹Nu gabede bubuno buasila kuba, bango babezaga na nsambo mu kisanga bavule, nu bonezibue:

¹⁰nubo batuanzile nunse; nu gatuatukile, babakamizizie bingi ku buato bituiyaninaga.

Paolo Ekuenda ku Lomo.

¹¹Nu gatingile miezi isatu, tuendile na buato bua Alesandelo, buabezaga mu kikio kisanga mu nkungu za mpego, kakengelezio kage kabeide Masa Ma Bamulume.

¹²Nu gatuabasile ku Salakusa, tuikeide gago bindi bisatu.

¹³Nu kutuka gago tuatimbile, tuabasile ku Legio; nu gatingile kindi kimozi lumpumpu luapupile luatukaga kungsi, nu ku kindi kia bibili, tuabasile ku Potiolo;

¹⁴tuamonine ku mibuto zeitu kuko, batubuide buno tuikaleko bindi mutuba kamo; nu bubo tuabasile ku Lomo.

¹⁵Nu mibuto zeitu batukile ku Lomo gabongule ku misagu zeitu, nu bavule kutukulumania ku Isoko lia Apio nu Numba isatu za Bageni; nu Paolo gabamonineko aganuine Kalaga, nu alangamene.

¹⁶Nu gatuabasile ku Lomo, Paolo abuidue buno nti eikala wenyene na mukoloboyo wamulangaga.

Paolo Ekubula baYuda Babezaga ku Lomo Musagu wa Yesu.

¹⁷Nu gatingile bindi bisatu Paolo akungikile bakulu ba baYuda: nu gabavule ababuide bune, Mibuto zane, nsiakitile buampa ku muntu aba ku misako za batateisue, tondo nakandilue ku Yelusalema na baLomo:

¹⁸nu babano gabasilile kumbuzia, batundile kunkandula, kubuno nsiakitile bunakuila.

¹⁹Tondo baYuda gabasombile luango lulo, neidangizie buno nende kua Kaisa; ta kubuno natundaga kusongela kilongo kia kueitu.

²⁰Ku kabamba kakano namumanine buno nimumoneko nu nitende neinyu: kubuno ku kabamba ka kilemanizio kia balsalele nakandua na makoki mamano.

²¹Nu bamubuide bune, Tatuamonine ku mukanda kutuka ku Yudaya wa mulondo wobe, aba takuli mubuto weitu umozi wavule kutusambalila misagu zobe, aba kututenda misako zobe mibi.

²²Tondo tukukengela buno buli busoga ndi watusambalila bukukengela: kubuno ku bua kikanga kikino, tuizi buno kikubengua kunsania.

²³Nu bamubikide busi, nu bantu beingi bamuvuilide mu numba zage; abasambalide nu alongekede bukota bua Kalaga, nu kubalolesia musagu wa Yesu mu mulembe wa Mose, nu mu mikanda za balengania, kutukila nindunindu aba nu muigolo.

²⁴Bamozi bakatizizie bubo buatendagua, nu bango tabakatizizie.

²⁵Nu gabateitabizanie, batukile gasilile kutenda Paolo bumozzi, Muuza Wasililila atendile busoga ku mulengania Yesaya ku basoinyue,

²⁶atendile bune, Endazi ku bantu babano, nu mutende, Kungua mungue nu tamuamenyinine; Nu kumona muamone, nu tamuaitike:

²⁷Kubuno mitima za bantu babano zili mibibu, Nu matuzi mabo tamakunguaga, Nu basila kuziba meiso; Buno banavua kutitika, Nu kungua na matuzi, Nu kumenyina mu mitima zabo, Nu kugaluka lingo, Nu ninabonia.

²⁸Menyazi umpanga buno, lonio luluno lua Kalaga luekua ku baBilongo: nu bongue.

²⁹Gasilile kutenda bubuno, baYuda batukile nu bakanizanie.

³⁰Nu Paolo eikeide miaka ibili mu numba zage zaligile we wenyene, nu asekelaga bansania bamuvuilaga,

³¹kusambala musagu wa bukota bua Kalaga, nu kuigisia misagu za Mukota Yesu Klisto na luatu, nu ntazugidue na muntu wampa.

Balomo

Balomo 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku baLomo.

- ¹Paolo, mukobe wa Yesu Klisto, wamaninue buno abe musingua, wasombuedue kusambala musagu musoga wa Kalaga,
- ²walingile kulaga ku tunua tua balengania bage mu masanzo masililila,
- ³ku musagu wa Muana wage, wabutilue mu kikanga kia Davidi ku lukita lua mubili,
- ⁴wamaninue Muana wa Kalaga mu magala, ku muuza wa bulili, nu kuiyukilo ku bakuzi, Yesu Klisto Monia weitu,
- ⁵kubuno mueli tuakitulue mponga nu busingua, buno baBilongo bansania babe na luanzo ku bukatizio, ku kabamba keizina liage;
- ⁶mu babo nuinyue muse muamanua na Yesu Klisto:
- ⁷ku bansania beli mu Lomo, batundua ba Kalaga, bamaninue buno babe basuagibua: Mponga zibe kumuli nu bubobelelo bukutukaga ku Kalaga Tateisue nu Mukota Yesu Klisto.

Paolo Ekukengela Kubamonako.

- ⁸Kulinga, nkusimaga Kalaga wane mu Yesu Klisto ku kabamba keinyu bansania, kubuno bukatizio bueinyu bukulumbibua, na bantu bansania ba kisi.
- ⁹Kubuno mulongeki wane eli Kalaga, unkukitila mu mutima wane mu musagu musoga wa Muana wage, buno nkumukengelaga mu masego mane
- ¹⁰buno, nivue kumuli ndi Kalaga esanania lugendo luane.
- ¹¹Kubuno nili na malima nunse kumumonako, nivuame kumukasa lukaso lua muuza, buno mukokomene;
- ¹²buno, tulindaniazi muntu na muntu ku bukatizio bua munyage, bueinyu nu buane.
- ¹³Tondo mibuto zane, nsikutunda muibilile buno, mambizi meingi natundaga kuvua kumuli (tondo nabigenue aba nu kano kaluma) buno nibe na biguma munkatini mueinyu, anga bundi nabio mu bango baBilongo.
- ¹⁴Nili na nsombi ku baGeleka, nu lingo ku baBilongo bansania, ku beli na munge nu lingo ku beteli na munge.
- ¹⁵Ku bubuno, kundi nili kayikayika kusambala musagu musoga aba kumuli inyue beli ku Lomo.

Musagu Musoga wa Bulili bua Kalaga.

¹⁶Kubuno nsili na nsoni ku musagu musoga: kubuno uli magala ma Kalaga aba ku lonio ku unsania wakatizia; kulinga ku ba Yuda, nu lingo ku baGeleka.

¹⁷Kubuno kuisanana kua Kalaga kukubisulua mugo kutukila bukatizio aba ku bukatizio: anga buasanzilue bune, Wisanana akalama ku bukatizio.

Bongua bua Kalaga ku Buagi bua Bantu.

¹⁸Kubuno Kalaga wa muigulu akongelua babo bansania bekumusomba nu babo tabakukita buisanana, babo bekubigia bulili na bubu buabo;

¹⁹kubuno misako za Kalaga zikumenyininua mubeli nunse; kubuno Kalaga abalolesiziezo.

²⁰Kubuno misako zage zitamonekagako kutukila kuba kua kisi kano kaluma zisamonekako, nu kumenyininua ku bibumbua bingi buno, magala mage tamanakuzinda nu buKalaga buage; kububo tabanavuama kuibingia:

²¹kubuno, gabamenyinine Kalaga, tabamuganuine anga eli Kalaga, nu tabamusimine; tondo beikotezie mu makengelo mabo, nu mitima zabo za bukongolo zenizibue.

²²Beitendaga buno beli na munge, babede bikongolo,

²³nu bagalukizie lutanuno lua Kalaga utanakubiga ku lukita lua kiusania kia bantu bakubiga, nu kia tuzoni, nu nyama za magulu manazi, nu bikugelegeta.

²⁴Ku kabamba kako Kalaga abasigile mu ntundo za mitima zabo buno bayange nseba aba kubigania mibili zabo:

²⁵kubuno bagalukizie bulili bua Kalaga ku buza, nu bakumbamine nu kukitila kibumbua ku kiziki kia Mubumbi, ukuganunagua ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

²⁶Ku kabamba kako Kalaga abasigile bayange ntundo zabo za nsoni: nu bakikulu babo bagalukizie lukita lua bumba ku lulo luteli lua bumba:

²⁷nu bamulume basigile bumba bua bakikulu, nu batundene buabo buabo, bamulume na bamulume bakitile butatunganana, nu bakataga bebenyene lukalilo luatananina na makitilo mabo.

²⁸Nu anga bubasombile kuba na Kalaga mu bumenyinino buabo, Kalaga abasigile bayange bumenyinino buabiga, bakite buteli busoga;

²⁹beiyeide na kutimba kua lukita na lukita, mibi, kutonia, bubu, lugi, buit, nsake, buengelezi, misona, bagambi,

³⁰bakandisia, basombi ba Kalaga, beli na kabanga, beli na luikotio, beiganuzi, balongeki ba bitondo bibi, batanza bababuta,

³¹beteli na bumenyinino, beiti beidagano, batakutunda ba kuabo, beteli na kiombo,

³²babo beizi lusungio lua bulili lua Kalaga, buno bakukita bubo batananina kukua, bekukita bubo, aba ta bubo tugu, tondo lingo bekuitabizia babo bekukita bubo.

Balomo 2

Bantu Bansania Beli na Buagi Bugezie.

¹Ububo ntukuvuama kuibingia, uwe muntu, aba ndi uli nazi ukusungia: kubuno mu kusungia ungo, ukuisungia uwenyene; kubuno uwe ukukita nage bumozzi.

²Tondo tuizi buno lusungio lua Kalaga luli bulili ku babo bekukitaga bubo.

³Nu mukukengela buno, uwe muntu, ukusungia babo bekukita misako zezo, ziukukita nuwe, ndi ukeibembukia na lusungio lua Kalaga?

⁴Aba ukubenga buingi bua mponga zage nu nkiki zage nu kuikalila kuage, nu ntukumenya buno mponga za Kalaga zikukusondelezia kukuiyania?

⁵tondo ku bubibu buobe nu ku mutima wobe uteli na kuiyania ukuitalikila bongua ku busi bua bongua nu kulolesibua kua lusungio luisanana lua Kalaga:

⁶ukaliga muntu na muntu anga buli makitilo mage:

⁷ku babo beli na komanizia ku kukita busoga, bekulonda lutanuno nu luanzo nu kutabiga, bakakasua kalamo katanakuzinda:

⁸tondo babo beli na misona nu batakuanza bulili, tondo bakuanza bubu, bakamona ku bongua nu kasungu ka Kalaga,

⁹mbabazio nu lubaba, ku muntu na muntu ukukitaga mibi, ku baYuda kulinga, nu lingo ku baGeleka;

¹⁰tondo lutanuno nu luanzo nu bubobeledo ku muntu na muntu ukukitaga busoga, ku baYuda kulinga, nu lingo ku baGeleka:

¹¹kubuno ku Kalaga takuli kukutibua kua bantu.

¹²Kubuno bansania bagile kuteli mulembe bakazimina kuteli mulembe; nu bansania bagile mu mulembe bakasungibua ku mulembe;

¹³kubuno tabonguilizi ba mulembe ubeisanana ku Kalaga, tondo bakiti ba mulembe bakabingibua

¹⁴(kubuno baBilongo bateli na mulembe gabakukita ku bumba buabo buli mu mulembe, babano, tabeli na mulembe, beli na mulembe bebenyene;

¹⁵kubuno bakulolesia makitilo ma mulembe wasanzilue mu mitima zabo, kalenganio kabo kakubalongekela, nu makengelo mabo buabo buabo makubabinga aba kubabingia);

¹⁶mu busi bubo Kalaga gakasungia misako za bantu zibakubisaga, anga ku musagu musoga wane, mu Yesu Klisto.

¹⁷Tondo ndi uwe ukumanua muYuda, nu ukulemanina mulembe, nu kuikaka mu Kalaga,

¹⁸nu kumenya kusombola kuage, nu kumenya kulindika bitondo bisoga, nu kuigisibua mu mulembe,

¹⁹nu kukengela lebelebe buno uwe wenyene uli musondelezia wa biuku, kiengi ku babo beikile mu kapilo,

²⁰musunguzi wa bikongolo, musozi wa bana, uli na lukita lua bumenyinino nu bulili mu mulembe;

²¹uwe umpanga ukuigisia ungo, ndi ntukuiyigisia uwenyene? Uwe ukusambala buno muntu ntibe, ndi ukuibaga?

²²uwe ukutenda buno muntu nteite meiga, ndi ukuita meiga? uwe ukusomba nkisi, ndi ukuliaga bili mu numba za nkisi?

²³uwe ukuikaka mu mulembe, mu kukagula mulembe ndi ukuitia Kalaga na nsoni?

²⁴Kubuno izina lia Kalaga likulingua ku baBilongo ku kabamba keinyu, anga buasanzilue.

²⁵Kubuno kumonesibua kuatananina ndi uli mukiti wa mulembe: tondo ndi uli mukaguzi wa mulembe, kumonesibua kuobe nti kuli anga utamonesibua.

²⁶Umpanga, babo batamonesibua ndi bakokomezia kukakizia kua mulembe, ndi kutamonesibua kuabo ndi takukatekulua kuba kumonesibua?

²⁷nu babo batamonesibua ku bumba, ndi bakokomezia mulembe, ndi ntakakusungia uwe, uli na masanzo nu wamonesibua, tondo ukukagula mulembe?

²⁸Kubuno wozo uteli muYuda eli muYuda ku mubili tugu; nu kuko takuli kumonesibua kuli kumonesibua ku mubili tugu:

²⁹tondo wozo uli muYuda eli muYuda munda; nu kuko kuli kumonesibua kuli mu mutima wa muntu, ta muisanzo; nu luganuno luage talukutuka ku bantu, tondo ku Kalaga.

Balomo 3

Bitondo bia ba Y uda Bikubagia.

- ¹Umpanga kikizi bunene bua muYuda? nu kumonesibua kuli na mutali mukizi?
- ²Buatananina nunse mu bunsania: kulinga bakasilue bulangi bua bitondo bia Kalaga.
- ³Nu ndi bamozi tabakatizizie? ndi kutakatizia kuabo kunagalukia bukatizio bua Kalaga?
- ⁴Kilo aba nunse, tondo Kalaga amoneke buno eli bulili, nu muntu na muntu muza; anga buasanzilue bune, Buno ubinge mu bukutenda, Nu ukinde gokusungibua.
- ⁵Tondo ndi bubi bueitu bukulolesia kuisanana kua Kalaga, nti tutende buni? Ndi Kalaga eli mubi ganatusungia? (Natenda ku lukita lua bantu.)
- ⁶Kilo aba nunse: buni bunavuama Kalaga kusungia kisi?
- ⁷Tondo ndi buza buane bukuganuna bulili bua Kalaga, kubuni nunne nenyene nikili nasungibua anga muagi?
- ⁸nu kubuni tatukukita bubi, buno busoga buvue? (anga butuakandisizibue nu bango bantu bakuidindika buno tukutenda bubo.) Lusungio luabo luli luisanana.
- ⁹Kikizi lingo? Ndi tuli basoga kutinga bango? Kilo, aba nunse: kubuno tuasilile kusongela baYuda nu baGeleka, buno bansania beli mu buagi.
- ¹⁰Anga buasanzilue bune, Takuli wisanana, aba umozi;
- ¹¹Takuli ukumenyinina, Takuli ukulonda Kalaga;
- ¹²Bansania bazimine, babigile bansania; Takuli muntu ukukitaga busoga, aba umozi;
- ¹³Miego zabo zili nsinda zili buasi; Ndami zabo zili na buengelezi: Lulalo lua nzoka luli kungsi kua milomo zabo:
- ¹⁴Tunua tuabo tuizile na bisuililo nu lubaba:
- ¹⁵Magulu mabo makusasia kukubula mikila;
- ¹⁶Kubiga nu tubebe bili mu nzila zabo;
- ¹⁷Nu nzila za bubobeledo tabazimenyine:
- ¹⁸Tabekukua Kalaga boba.
- ¹⁹Tuizi buno, binsania bikutendua na mulembe, bikutendua ku babo beli mu mulembe; buno kanua na kanua kalimbue, nu kisi kinsania kibe mu lusungio lua Kalaga:

²⁰kubuno takuli muntu ukubingibua ku makitilo ma mulembe kueli, kubuno ku mulembe misako za buagi zikumenyua.

Tondo Tugu Bukatizio Buhutubingia.

²¹Tondo kano kaluma kuisanana kua Kalaga kuamenyininua kuteli mulembe, kualongekilue na mulembe nu balengania;

²²u kuisanana kua Kalaga kuli mu bukatizio mu Yesu Klisto ku bansania bakatizia; kubuno takuli kukutia;

²³kubuno bansania bagile, nu bekuidaga lutanuno lua Kalaga;

²⁴bekubingibua bulia ku mponga zage ku bukuluzi buli mu Klisto Yesu:

²⁵kubuno Kalaga asilile kumubika abe mukulumania, ku bukatizio, mu mikila zage. Buno alolesia kuisanana kuage, ku kabamba ka kusigilila mu kuikalila kua Kalaga buagi bunsania buakitagua wakalazi;

²⁶kulolesia kuisanana kuage mu nkungu zeno; buno abe wisanana, nu mubingia wa wozo ukukatizia Yesu.

²⁷Kuikaka kuli kuni lingo? Kuatukizibue. Ku mulembe mukizi? ku mulembe wa misako? Kilo: tondo ku mulembe wa bukatizio.

²⁸Tuizi buno muntu ekubingibua ku bukatizio kuteli ku misako za mulembe.

²⁹Ndi Kalaga eli wa baYuda tugu? Ndi ntelu Kalaga wa baBilongo nubo? E, wa baBilongo nubo:

³⁰ndi lebelebe Kalaga eli umozi, ukabingia babo bamonesizibue mu bukatizio, nu babo batamonesibua akababingia mu bukatizio.

³¹Umpanga ndi tukubingia mulembe ku bukatizio? Kilo, aba nunse. Tondo tukulindia mulembe.

Balomo 4

Bukatizio bua Abalahama Buamubingizie.

¹Umpanga tutende buni ku musagu wa Abalahama, tateisue ku lukita lua mubili?

²Kubuno ndi Abalahama abingizibue ku misako zage, nti aneikaka, tondo ta ku Kalaga.

³Kubuno masanzo makutenda buni? Abalahama akatizizie Kalaga, nu ku bubo atekuidue buno eisanana.

⁴Tondo ku muntu ukukita mulimo, lukalilo luage talukuganzua buno, luli mponga, tondo luli nsombi.

⁵Tondo ku muntu utakita mulimo, nu tondo ekukatizia we ukubingagia muagi, bukatizio buage buaganzilue buno buisanana.

⁶Anga buatendile Davidi buno, mbogimbogi za muntu wozo, Kalaga amutekuide buno eisanana kute ku misako,

⁷atendile bune, Mbogimbogi ku babo basigililua mibi zabo, Nu buagi buabo buakukilua.

⁸Mbogimbogi ku muntu wozo buno Mukota ntamuganzide buagi.

⁹Ndi mbogimbogi zeno zili ku babo bamonesibua tugu, aba ku babo batamonesibua nubo? kubuno tuatenda bune, Ku Abalahama bukatizio buatekuidue buno eisanana.

¹⁰Buni buatekuidue? ndi gabezaga ese amonesibua, aba gabezaga ntemonesibua? Ta ku nkungu zakumonesibua, tondo gabezaga ntemonesibua:

¹¹we akatile kakengelezio kako ka kumonesibua, kakengelezio ka kuisanana kua bukatizio buabezaga nabo gabezaga ntemonesibua: buno abe isi wa babo bansania bekukatizia, aba ndi tabamonesibua, buno nubo batekulue buno beisanana;

¹²nu abe isi wa kumonesibua ku babo aba tabamonesibua tugu, tondo nubo bakutabanga mu matingilo ma bukatizio bua tateisue Abalahama, buakasilue gabezaga ntemonesibua.

¹³Kubuno idagano lilino lia buno akaba mupieni wa kisi liakasilue Abalahama nu kikanga kiage, ta ku mulembe, tondo ku kuisanana kuatekuidue ku bukatizio.

¹⁴Kubuno ndi babo beli ba mulembe u bapieni, kasi bukatizio nti buli buliabulia, nu idagano nti liagaluka:

¹⁵kubuno mulembe u gukukita bongua; kubuno ndi takuli mulembe, nti takuli kukagulua kua mulembe.

¹⁶Ku lilio liatukile mu bukatizio, libe ku mponga; buno lilio idagano likokomene kikanga kinsania; ta kubabo ba mulembe tugu, tondo nu kubabo ba bukatizio bua Abalahama; uli tateisue issue bansania

¹⁷(anga buasanzilue bune, Nakubikile ube isi wa bilongo bingi); ku wozo wakatizizie u Kalaga, ukulamia bakuzi, nu ukutekula binsania bitabeide anga buno biabeide.

¹⁸Nuwe akatizizie kulemanina gatabezaga kilemanizio, buno abe isi wa babilongo beingi anga bubo buatendilue bune, Ububo bukaba kikanga kiobe.

¹⁹We ntabezaga atamba mu bukatizio, akengede lukita lua mubili wage wabezaga use anga wakua (abezaga eseli na miaka lukama), nu Sela abezaga ese mukungu nunse;

²⁰tondo ntabezaga na mitima ibili kuidagano lia Kalaga ku kutakatizia, tondo alindile ku bukatizio nu aganuine Kalaga,

²¹nu amenyine lebelebe buno Kalaga anavuama kukita bubo buasilile kulaga.

²²Ku bubo buatekuidue buno eisanana.

²³Tondo tabuasanzilue ku kabamba kage tugu, buno buatekuidue;

²⁴tondo ku kabamba keitu, isue bakatekulua bubo, isue bekukatizia wozo wayukizie Yesu Mukota weitu ku bakuzi,

²⁵kubuno akasenu ku kabamba ka misako za buagi bueitu nu kuyukibua buno tubingibue.

Balomo 5

Misako za Kubingibua ku Bukatizio.

¹Umpanga ndi tuasila kubingibua ku bukatizio, tuli na bubobeleso na Kalaga, mu Mukota weitu Yesu Klisto;

²kubuno mueli tuakasilue bukatizio kubasa ku mponga zeno zituimine muzo; nu kubogaboga mu kilemanizio kia lutanuno lua Kalaga.

³Aba ta bubo tugu, tondo tubogeboge mu nsungio insania; nu ku kumenya buno nsungio zikulusia nkiki;

⁴nu nkiki zikulusia kukokomena nu kukokomena kukulusia kilemanizio:

⁵nukio kilemanizio kiteli na nsoni; kubuno lutundo lua Kalaga luabalanganizibue mu mitima zeitu na Muzau Wasililila utuakasilue.

⁶Kubuno gatuabezaga tatuli na magala, nu gakukile nkungu Klisto akuilide babi.

⁷Kubuno buli bubibu muntu kukuila muntu wisanana; tondo bunakulungana muntu kulindika kukuila wozo uli musoga.

⁸Tondo Kalaga ekulolesia lutundo luage kutuli, kubuno Klisto atukuilide gatuabezaga tukili bagi.

⁹Umpanga kuitila nunse kano kaluma ndi tuasila kubingibua mu mikila zage, tukonibua ku bongua mueli.

¹⁰Kubuno, ndi gatuabezaga beiti, tuakulumanizibue na Kalaga ku lukuo lua Muana wage, kuitila nunse, gatuakulumanizibue, tukonibua mu kalamo kage;

¹¹aba ta bubo tugu, tondo tukubogaboga mu Kalaga ku Mukota weitu Yesu Klisto, kubuno mueli tuakulumanizibue.

Lukuo mu Adama, Kalamo mu Yesu Klisto.

¹²Ku bubuno, anga bubo ku muntu umozi buagi buabeide mu kisi, nu lukuo ku kabamba ka buagi; bubo lukuo luabaside bantu bansania, kubuno bansania bagile;

¹³kubuno buagi buabezaga mu kisi nti mulembe taguba: tondo buagi tabunatekuidue songo mulembe tagubezageko.

¹⁴Tondo lukuo luangatile kutukila ku Adama aba nu ku Mose, nu luangatile babo batakatile buagi bua lukita lua kukagula kua Adama, uli kiusania kia wozo ukavua.

¹⁵Tondo lukaso lulo lua mponga taluabezaga anga bubo buagi, kubuno ndi ku buagi bua wozo umozi beingi bakule; kuitila nunse mponga za Kalaga nu lukuo luli mu mponga za muntu umozi Yesu Klisto bietide ku kabamba ka babo beingi.

¹⁶Nu lukita lua wozo muntu umozi wagile, talugezie na lulo lukaso; kubuno lusungio luavule ku muntu umozi lualusizie lubabazio; tondo lukaso lua mponga luavule ku kabamba ka buagi buingi lualusizie kubingibua.

¹⁷Kubuno, ndi ku buagi bua muntu umozi, lukuo luangatile ku kabamba ka wozo umozi; kuitila nunse, babo bekukitilagua mponga ningi nu lulo lukaso lua kuisanana bakangata mu kalamo ku wozo umozi Yesu Klisto.

¹⁸Umpanga lingo anga bubo ku buagi bumozu bantu bansania basungizibue, bubo kuikitilo limozi lisanana bantu bansania babingizibue mu kalamo.

¹⁹Kubuno anga ku kunana kua muntu umozi bansania babeide bagi, bubo ku kuanza kua muntu umozi babo beingi babikilue beisanana.

²⁰Tondo mulembe wabeide buno buagi bubo buitile: tondo buagi gabuitide, mponga zeitide ningi nunse;

²¹buno, anga bubo buagi buangatile mu lukuo, bubo ku kuisanana mponga zangate aba ku kalamo katanakuzinda mu Yesu Klisto Mukota weitu.

Balomo 6

Ku Bubuno Tuatunganana Kukita Busoga.

¹Umpanga tutende buni? Ndi tukite buagi buno mponga zitile?

²Kilo, aba nunse. Isue tualekanukile na buagi, buni butunalama lingo mu buagi?

³Aba, ndi tamukumenya buno, isue bansania tuabatizizibue mu Klisto Yesu, tuabatizizibue mu lukuo luage?

⁴Ububo tuayikilue nage mu bubatizio mu lukuo luage; buno anga bubo buayukile Klisto ku bakuzi ku lutanuno lulsi, bubo nuisue tutabangazi mu kalamo kato.

⁵Kubuno ndi tuakulumanizibue nage mu lukita lua lukuo luage, lebelebe lingo tuakulumanibua nage mu lukita lua kuyuka kuage;

⁶tuizi buno bumba bueitu bua buagi, buatakilue ku muti nage, buno mubili wa bumba bua buagi gubige, bubo tatuatunganana kuba bakobe ba buagi lingo;

⁷kubuno wozo wakule abingizibue ku buagi.

⁸Tondo ndi tuakule na Klisto tukukatizia buno tukalama nage;

⁹tuizi buno Klisto ayukile ku bakuzi ntakalekana lingo; lukuo talukamuangata lingo.

¹⁰Kubuno kuko kukua kuage, akuilide buagi limbizi limozi tugu: tondo kuko kulama kuage alamine Kalaga.

¹¹Bubo nuinyue kengelazi buno mualekanukile na buagi, nu muse balami ku Kalaga mu Klisto Yesu.

¹²Tamuzige buagi kuangata mu mibili zeinyu za lukuo, nu kuanza ntundo zabo;

¹³aba tamukasane biganza bienyu ku buagi kukita buteisa; tondo muikasane ku Kalaga, anga bantu beli na kalamo kutuka ku bakuzi, nu biganza bienyu kuba bia kukita buisanana ku Kalaga.

¹⁴Kubuno buagi tabukamuangata lingo: kubuno tamuli mu mulembe, tondo mu mponga.

Ndi Tukukita Bukutenda Kalaga, Nti Tuli Bana Bage. Ndi Tukukita Bukutenda Satana, Nti Tuli Bana Bage.

¹⁵Buni lingo? Ndi tukite buagi, kubuno tatuli mu mulembe, tondo mu mponga? Kilo, aba nunse.

¹⁶Ndi tamuizi buno wozo umuikasene kueli kuba bakobe bage bakumuanza; museli bakobe ba wozo umukuanzaga; aba bakobe ba buagi bukulusagia lukuo, aba ndi muli bakobe bakuanza ku kuisanana?

¹⁷Tondo Kalaga aganunue, kubuno muabezaga bakobe ba buagi, tondo muanzile ku mitima zeinyu lulo lukita lua meigisia mamuigisizibue;

¹⁸nu muasilile kukandulua ku buagi, museli bakobe ba kuisanana.

¹⁹Nkutenda ku lukita lua bantu, ku kabamba ka mutambo wa bumba bueinyu: kubuno anga bubo bumuakasane biganza bienyu kukitila nse nu bubu ku bubu, ububo kano kaluma kasanazi biganza bienyu kukitila kuisanana aba nu ku kusuagibua.

²⁰Kubuno gamuabezaga bakobe ba buagi, muabezaga muakandua ku kuisanana.

²¹Umpanga mutali mukizi umuamonine kugo bindi bibio ku bubuno bumukukua nsoni kano kaluma? Kubuno kuzinda kua bubuno kuli lukuo.

²²Tondo kano kaluma muse muakandulua ku buagi, nu muabeide bakobe ba Kalaga, museli na mutali ukusuagibua, nu kuzinda kalamo katanakuzinda,

²³Kubuno lukalilo lua buagi luli lukuo, tondo lukaso lua Kalaga luakutukasaga mu mponga luli kalamo katanakuzinda mu Yesu Klisto Mukota weitu.

Balomo 7

Milembe za Kalaga Zikutulolesia Misako Zeitu Mibi.

¹Mibuto zane, ndi tamuizi (kubuno nkutenda na babo beizi mulembe), kubuno mulembe ukuangata muntu ku nkungu zeli na kalamo?

²Kubuno mukikulu ndi eli neiba akandua na mulembe ku wozo iba ndi eli na kalamo; tondo ndi wozo iba akua, nti akandulua ku mulembe weiba wage.

³Umpanga, nkungu zili iba wage na kalamo, ndi asongua nongo wamulume, nti eita meiga: tondo ndi iba wage akua, nti akandulua ku mulembe, nu nti nteita meiga, anasongua nongo wamulume.

⁴Bubo nuinyue, mibuto zane, mualekanukile na mulembe ku mubili wa Klisto, buno mube bikulo bia gungo, u wozo wayukizibue ku bakuzi, buno tukolamine Kalaga biguma.

⁵Kubuno gatuayangaga bumba bua buagi, nu ntundo zabo mbi, zabezaga ku kabamba ka mulembe, zakitile mulimo mu biganza bietu aba tuakolamine biguma bia lukuo.

⁶Tondo kano kaluma tuakanduidue ku mulembe, tualekanukile na wozo watukandile; buno tukite mu lukita luto lua muuza, ta mu lukita luasanzilue wakalazi.

⁷Umpanga tutende buni? Ndi mulembe uli buagi? Kilo, aba nunse. Tondo nsinamenyine misako za buagi, songo mulembe taguliko; kubuno nsinamenyine kutonia songo mulembe tawatendile bune, Ntutonie:

⁸tondo buagi buamonine kiziki ku kuko kukakizia buakitile mundi lukita na lukita lua kutonia: kubuno kuteli mulembe buagi tabuabezaga na magala.

⁹Nunne nabezaga na kalamo mu kulinga kuteli mulembe; tondo gabasile kukakizia, buagi buabede na kalamo nunne nakule;

¹⁰nu kuko kukakizia kuandusizizie kalamo; ukuko kualusizie lukuo;

¹¹kubuno buagi buamonine kiziki ku kuko kukakizia buanengelede, nu kububo buanitile.

¹²Kasi, mulembe uli wasilila, nu kuko kukakizia kuli kuasililila, nu kuisanana, nu kusoga.

¹³Buni lingo, bubo buabezaga busoga, buambeledede buse lukuo? Kilo, aba nunse. Tondo buagi buno bumoneke buli buagi, buakitile lukuo mudi ku bubo busoga; buno ku kuko kukakizia buagi bube bubu nunse.

¹⁴Kubuno tuizi buno mulembe uli wa muuza: tondo nne nili na mubili wa lukuo, nangatilue na buagi.

¹⁵Kubuno nsizi bunkukita; kubuno bunkutunda tubunkukita; tondo bubo bunkusomba, ububo bunkukitaga.

¹⁶Tondo ndi nkukita bubo buntakutunda, nti nitabizia mulembe buno uli musoga.

¹⁷Nu kano kaluma ta nnenyene ukubukita, tondo bubo buagi buikile mudi.

¹⁸Kubuno nizi buno mudi nnenyene, buno mu bumba buane bua buagi tamuikile buampa busoga; kubuno kutunda nkutunda, tondo nsikuvuama kukita busoga.

¹⁹Kubuno bubo busoga bunkutundaga tubunkukitaga: tondo bubo bubu buntakutundaga, ububo bunkukitaga.

²⁰Umpanga, ndi bubo buntakutunda, ububo bunkukita, nti ta nnenyene ukubukita, tondo buagi bukuikalaga mudi.

²¹Umpanga, nkumona ku mulembe wono, buno nkutunda kukita busoga, tondo bubu nti buseli.

²²Kubuno nabogaboga ku mulembe wa Kalaga ku muntu undi nage:

²³tondo nkumona ku ungo mulembe mu biganza biane, ukuitana na wozo mulembe wa bumenyinino buane, nu ukunkinda nu kuba mukobe wa mulembe wa buagi uli mu biganza biane.

²⁴Nne mukuzi! nazi ukandekanukia na mubili wono wa lukuo?

²⁵Nkusimaga Kalaga mu Yesu Klisto Mukota weitu. Ububo nne ku bumenyinino buane, nkukitilaga mulembe wa Kalaga; tondo mu bumba buane bua buagi, nkukitilaga mulembe wa buagi.

Balomo 8

Yesu Wenyene Ekutukululaga ku Buagi nu ku Lukuo.

¹Kano kaluma takuli lusungio lingo ku babo beli mu Klisto Yesu.

²Kubuno mulembe wa Muuza wa kalamo uli mu Klisto Yesu wankanduide ku mulembe wa buagi nu lukuo.

³Kubuno bubo butakulungana ku mulembe, ku bubo wabezaga watamba ku kabamba ka bumba bua buagi, Kalaga asingile Muana wage wa ngomo mu kiskusania kia mubili wa buagi, nu ku kabamba ka buagi, asungizie buagi mu mubili:

⁴buno kuisanana kua mulembe kuzindilizibue mutuli, batauendaga mu misako za bumba bua buagi; tondo mu misako za Muuza.

⁵Kubuno babo bekuyangaga bumba bua buagi bekukengelaga misako za bumba bua buagi; tondo babo bekuyangaga Muuza bekukengelaga misako za Muuza.

⁶Kubuno makengelo ma bumba bua buagi meli lukuo; tondo makengelo ma Muuza meli kalamo nu bubobeleso:

⁷kubuno makengelo ma bumba bua buagi mekulwana na Kalaga; kubuno tamakuanzaga mulembe wa Kalaga, nu tamakuguvuama:

⁸nu bekuyangaga bumba bua buagi tabanatananzia Kalaga.

⁹Tondo ndi Muuza wa Kalaga wekala mumuli, nti tamukuyanga bumba bua buagi; tondo nti mukuyanga Muuza, tondo unsania uteli na Muuza wa Klisto, wozo nti ta muntu wage.

¹⁰Nu ndi Klisto eli mumuli, mubili nti wakua ku kabamba ka buagi, tondo muntu wa munda nti eli na kalamo ku kabamba ka kuisanana.

¹¹Ndi Muuza wa wozo wayukizie Yesu ku bakuzi ekuikalaga mumuli, we wayukizie Klisto Yesu ku bakuzi alامية mibili zeinyu za lukuo ku Muuza wage ukuikalaga mumuli.

Bakusondelezibagua na Muuza Wasililila Ubeli Bana ba Kalaga.

¹²Umpanga, anga ndi bubuno mibuto zane, tuli na nsombi, ta ku bumba bua buagi, kuyanga misako za bumba bua buagi,

¹³kubuno ndi mualama ku kuyanga misako za bumba bua buagi, nti muakua; tondo ndi mukuita misako za bumba bua buagi mu magala ma Muuza, nti mukalama.

¹⁴Kubuno bansania bakusondelezibagua na Muuza wa Kalaga, u babano beli bana ba Kalaga.

¹⁵Kubuno tamuakasilue muuza wa bukobe bukulusagia boba; tondo muakasilue muuza wa kukitua bana, ku wono tukulilaga, Aba, Tateisue.

¹⁶Muuza wenyene ekulongekaga na muuza weitu, buno tuli bana ba Kalaga:

¹⁷ndi tuli bana, kasi tuli bapieni, bapieni ba Kalaga, nu bapieni na Klisto; ndi buli bubo tuasungizibue nage, buno tutanunue nage.

Bibumbua Binsania Bikulemanina Lutanuno lua Klisto nu Bantu Bage.

¹⁸Kubuno nsinaganza mbabazio za kano kaluma buno tazili kampa anga lulo lutanuno lukamoneka kutuli.

¹⁹Kubuno bibumbua binsania bikulindilaga nunse busi bubo bua kulolesibua kua bana ba Kalaga.

²⁰Kubuno bibumbua binsania biabotezibue ku lukuo nu kubiga, ta ku lutundo luabio, tondo ku kabamba ka wozo wabibotezie na kilemanizio;

²¹buno bibumbua bibienyene bikandulue ku bukobe bua lukuo ku bukandulua bua lutanuno lua bana ba Kalaga.

²²Kubuno tukumenya buno bibumbua binsania bikutongaga bumozzi nu bikubabalagua aba nu kano kaluma.

²³Aba ta bubo tugu, tondo isue benyene beli na ntiko za Muuza, nuisue tukutongaga mu mitima ku kulindila kubikua bana, u bukuluza bua mibili zeitu.

²⁴Kubuno tonezibue ku kilemanizio: tondo ndi kilemanizio kiamonekako, nti takili kilemanizio lingo: kubuno ndi muntu ekumona ku kena anakalemanina lingo?

²⁵Tondo ndi tukulemanina kitutakumona kukio, nti tukukilindila na komanizia.

Muuza Wasililila Ekutusegelaga ku Kalaga.

²⁶Ububo Muuza ekukasia mutambo weitu: kubuno tatukumenyaga kusega anga buatutunganana; tondo Muuza wenyene ekutusegelaga ku masego matutakuvuama kusega;

²⁷nuwe ukulondaga mitima eizi makengelo ma Muuza, kubuno ekusegela basuagibua buli kusombola kua Kalaga.

²⁸Nu tuizi buno binsania bikukasania kuba busoga ku babo baktundaga Kalaga, babo bamaninue ku kusombola kuage.

²⁹Kubuno babo balingile kumenya, ababikile wakalazi babe kiskusania kia Muana wage, buno abe nkula munkatini mua mibuto zage mingi:

³⁰nu babo babikile wakalazi ubabo bamanine: nu babo bamanine, ubabo babingizie: nu babo babingizie, ubabo baganuine.

Tatulekanukibua na Lutundo lua Klisto.

³¹Umpanga buni bututenda ku bubuno? Ndi Kalaga eli ku lulenge lueitu, nazi unatubigana?

³²We utakutizie Muana wage wenyene, tondo amukaseine ku kabamba keitu, isue bansania, buni buanida kutukasa binsania bulia mueli?

- ³³Nazi ukasongela basombolua ba Kalaga? Nu Kalaga ekubabingagia;
- ³⁴nazi ukabasungia? Klisto Yesu, uwakule, nu ayukile mu bakuzi, nuwe eli ku kuboko kuaseidume kua Kalaga, nu ekutusegelaga.
- ³⁵Nazi ukatulekanukia na lutundo lua Klisto? Ndi nsungio, aba mbabazio, aba nzala, aba buela, aba kiziki kibibu, aba bupanga?
- ³⁶Anga buasanzilue, bune, Ku kabamba kobe tukuitagua busi bunsania, Tukuganzua anga mikoko za kusesua.
- ³⁷Tondo, mu bubuno bunsania tuitila kukinda mu we watutundile.
- ³⁸Kubuno namenya lebelebe bunu, lukuo, aba kalamo, aba mugenzi, aba buangato, aba bangati, aba bua kano kaluma, aba bukavua,
- ³⁹aba magala ma kuigulu, aba magala ma munsu, aba kingo kibumbua kinsania, takikatulekanukia na lutundo lua Kalaga, luli mu Klisto Yesu Mukota weitu.

Balomo 9

Mutima wa Paolo Uli na Kabebe ku balsalele.

- ¹Nkutenda buli bulili mu Klisto, nsikueka buza, kalenganio kane kakundongekela mu Muuza Wasililila,
- ²buno nili na kabebe kanene nu lubaba lutakusila mu mutima wane.
- ³Kubuno ninatunda nnenyene nisuililue nu kulekanukibua na Klisto ku kabamba ka mibuto zane, kikanga kiane ku mubili:
- ⁴beli balsalele; bakubikua lingo bana, nu lutanuno, nu malagi, nu kukasua mulembe, nu ikumbamino, nu malagano mage;
- ⁵nu beli na beisingulubo mubeli umuatukile Klisto ku lukita lua mubili; uli muangati wa binsania, Kalaga aganunue ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

Kalaga Ekusombola Bantu Bage

- ⁶Tabuno idagi lia Kalaga liengukana. Kubuno ta bansania beli balsalele ubaganzilue ba balsalele;
- ⁷aba tabansania ubeli kikanga kia Abalahama; tondo, mu Isaka kikanga kiobe kikamanua.
- ⁸Kubuno ta bana ba mibili ubeli bana ba Kalaga, tondo bana ba lilio idagano ubeli bana ba Kalaga.
- ⁹Kubuno lilino u iyuki lieidagano: ku nkungu zeno navue nu Sela abute muana wamulume.

- ¹⁰Aba ta bubo tugu; tondo Lebeka eikezibue iyimi na tateisue Isaka,
- ¹¹kubuno gabezaga babo bana tabebutua, aba tabekita busoga aba bubu, buno makengelo ma Kalaga ma kusombola memane, ta ku makitilo, tondo ku wozo ukumanaga,
- ¹²abuidue bubuno bune, Mukulu munene akakitila muana muto.
- ¹³Anga buasanzilue bune, natundile Yakobo, tondo Esau namusombile.
- ¹⁴Umpanga tutende buni? Ndi kuli buteisa ku Kalaga? Kilo aba nunse.
- ¹⁵Kubuno abuide Mose bune, Nkamukuila kiombo wozo unkakuila kiombo, nu nkamukasa mponga wozo unkakita mponga.
- ¹⁶Ndi anga bubo kasi ta ku magala ma wozo ukutunda, aba ta ma wozo ukusasia, tondo ma wozo ukukua kiombo u Kalaga.
- ¹⁷Kubuno masanzo matendile ku Falao bune, Ku bubuno nakusakikile, buno nilolesie magala mane muguli, nu izina liane lisambalue mu kisi kinsania.
- ¹⁸Ububo wozo wakitunda kukuila kiombo nti amukuila kiombo, nu wozo wakitunda kukita mutima mubibu nti amukita mutima mubibu.
- ¹⁹Umpanga wambule buno, kubuni ekiazuga? Kubuno nazi unasanua na kusombola kuage?
- ²⁰Ta bubo, E muntu, tondo uwe nazi ukuakula Kalaga? Kibumbua kiabumbilue ndi kinatenda ku wozo wakibumbile buno, kubuni kuwambumbile bubuno?
- ²¹Abandi mubumbi nteli na buangato kuibumba ku kibombo kimozi kubumba kibumbua kimozi kikuanza, nu kimozi takikuanza?
- ²²Umpanga Kalaga, atundile kulolesia bongua buage, nu kulolesia magala mage, alindide na nkiki nnene ku bibio bia bongua biakulumizibue ku lukuo:
- ²³nu lingo alolesie buingi bua lutanuno luage mu bibio bia kiombo, biakulumizizie kutukila wakalazi buno bibe na lutanuno,
- ²⁴ubeisue bamanine, ta baYuda kankanka, tondo nu baBilongo nubo?
- ²⁵Ububo buatendile mu Osea bune, Nkabamana bantu bane, batabezaga bantu bane; Nu we mutundua wane utabezaga mutundua wane.
- ²⁶Nu bukaba, ku kiziki kikio kibabuidue, Inyue tamuli bantu bane, Ugago bakamanua bana ba Kalaga uli Mulami.
- ²⁷Nu Yesaya alalukile neiyuki ku ba Isalele bune, Kilo maganzo ma bana ba Isalele manabede anga misege za kitatenge, tondo babo nkindi tugu ubakonibua:

²⁸kubuno Mukota akasililizia mulimo wage ku kisi, akagusila, nu akaguzindilizia.

²⁹Nu, anga bualingile kutenda Yesaya, Songo Mukota weiyombo ntatusigide kikanga, Songo tunabede anga Sodoma, nu tunalingimanizibue na Gomola,

Balsalele Basombile Musagu wa Kalaga, baBilongo Bagutundile.

³⁰Umpanga tutende buni? Buno baBilongo, batayangile kuisanana, bamonine ku kuisanana, ukuisanana kua bukatizio;

³¹tondo balsalele, bayangile mulembe wa kuisanana, tababasile ku wozo mulembe wa kuisanana.

³²Ku kabamba kakizi? Kubuno tabagulondile mu bukatizio, tondo ku makitilo. Kubuno beikukile kuikozi lilio likukikitanagia.

³³Anga buasanzilue bune, Mungue, nabika mu Siona ikozi likukikitanagia, nu luanda lukugusagia: Nu unsania ukamukatizia ntakakua na nsoni.

Balomo 10

Balsalele Basombile Busoga bua Bukatizio.

¹Mibuto zane, lutundo luane lunene mu mutima nu masego mane ku Kalaga ku kabamba kabo meli buno, bonibue.

²Kubuno nkubalongekela buno beli neiyilili ku kukitila Kalaga, tondo ta ku bumenyinino.

³Kubuno ku kutamenya kuisanana kua Kalaga nu kutunda kukokomezia kuisanana kuabo benyene, tabeibotezie ku kuisanana kua Kalaga.

⁴Kubuno Klisto u kuzinda kua mulembe buno na wamukatizia nti atekulua buno eisanana.

⁵Kubuno Mose asanzile ku kuisanana kukutuka ku mulembe buno, muntu ukukita bubo nti alama kubo.

⁶Tondo kuisanana kukumoneka ku bukatizio kukutenda buno, ntutende mu mutima wobe buno nazi ukabakama kuigulu? (nti ukugezia Klisto gansi),

⁷aba, nazi ukagela mu muzinga? (nti ukusakika Klisto kuigulu kutuka ku bakuzi).

⁸Tondo ku kutenda buni? Idagi lili buigi nobe, mu kanua kobe, nu mu mutima wobe; ulilio lia bukatizio litukusambalaga,

⁹kubuno ndi witabizia Yesu na kanua kobe buno eli Mukota, nu kukatizia mu mutima wobe buno Kalaga amuyukizie ku bakuzi, nti ukonibua.

- ¹⁰Kubuno ku mutima muntu ekukatizia aba nu kuisanana, nu ku kanua ekuitabizia nu konibua.
- ¹¹Kubuno masanzo mekutenda buno, unsania wamukatizia ntakeitibua na nsoni.
- ¹²Kubuno takuli kuengukana gasamba baYuda nu baGeleka kubuno wozo u Mukota wa bansania eli mugumi ku bansania bakumusega.
- ¹³Kubuno na muntu na muntu ukasegaga Mukota kuizina liage nti akonibua.
- ¹⁴Umpanga buni bubakamana wozo ubatakatizia? Lingo, buni bubakakatizia wozo ubatonguleko? Lingo, buni bubakongua ndi tabeli na musambazi?
- ¹⁵Nu lingo buni bubakasambala, ndi tabasingua? Anga buasanzilue bune, Magulu mabo meli masoga, babo bekusambalaga misagu misoga!
- ¹⁶Tondo tabansania ubanzile wozo musagu musoga. Kubuno Yesaya atendile bune, Mukota, nazi wakatizizie musagu weitu?
- ¹⁷Umpanga bukatizio bukuvua ku kungua, nu kungua kukuvua kuidagi lia Klisto.
- ¹⁸Tondo natenda, Ndi tabongule? E, bongule, Iyuki liabo liabalangene mu kisi kinsania, Nu moki mabo aba ku bansania ba kisi.
- ¹⁹Tondo natenda, Ndi balsalele tabamenyinine? Mose alingile kutenda bune, Nkababika mutima wa lugi ku babo beteli kilongo, Ku kilongo kiteli na bumenyinino nkamongia.
- ²⁰Tondo Yesaya abede na ngini, nu atendile bune, Namonekile na babo batandondaga; Nalolesezibue ku babo batambuzagia.
- ²¹Tondo ku balsalele atendile bune, Busi bunsania nalambizie maboko mane ku bantu beteli na luanzo, nu banani.

Balomo 11

Kalaga Ntatikizie balsalele ku Nkiko Zitanakuzinda.

- ¹Umpanga nabuzia bune, Ndi Kalaga asindikile bantu bage bulazi? Kilo, aba nunse. Kubuno nunne nili mulsalele umozi, wa kikanga kia Abalahama, wa kilongo kia Benzamini.
- ²Kalaga ntasindikile bantu bage bulazi bamenyinine mu kulinga. Ndi tamukumenya bukutenda masanzo ku bua Eliya? Lukita luasongede balsalele ku Kalaga, atendile bune,
- ³Mukota, beitile balengania bobbe, nu babalanganizie tuyulo tuobe; nunne nasigala nnenyene, nubo bakulonda kunita.

⁴Tondo Kalaga amuakuide buni? Neibikide bamulume tununu mutuba kamo, batekumbamina Bala.

⁵Nu bubo ku nkungu za kano kaluma, kuasigala kindi kia basombolua mu mponga.

⁶Tondo ndi ku mponga, kasi ta ku makitilo lingo; songo mponga tazili lingo mponga.

⁷Umpanga buni lingo? Bubo bualondaga balsalele, tababumonine: tondo babo basombuedue ubamonine kubo, nu bango babede na mitima za kogia:

⁸anga buasanzilue bune, Kalaga abakasile mutima utakumenyinina, nu meiso matakumona, nu matuzi matakungua aha nu lelo.

⁹Nu Davidi atendile bune, Meza mabo mabe anga bukila, nu itega, Nu kia kubakikitania nu idigo kubeli:

¹⁰Meiso mabo mazibue bubatanamona, Nu ubakumbe migongo zabo bindi binsania.

¹¹Umpanga nabuzia, ndi beikukile buno bague? Kilo, aba nunse: tondo kugua kuabo lonio luabaside baBilongo, buno bakubue lugi.

¹²Umpanga ndi kugua kuabo kuabezaga bugumi bua kisi, nu kukokoka kuabo bugumi bua baBilongo; kikizi kikaba mu kusila kusombolua kuabo?

Paolo Ekuitikia ku Bikanga bia Bantu.

¹³Tondo nkutenda neinyue baBilongo, kubuno nili musingua wa baBilongo, naganuna mulimo wane;

¹⁴buno embe nabika lugi ku babo beli mibuto zane, nonie bamozi kubeli.

¹⁵Kubuno ndi kusindikua kuabo kualusia ikulumanino ku kisi, kuitabizibua kuabo nti kuabe buni, nti kalamo katuka ku bakuzi?

¹⁶N di kiguma kitangi kiasuagibua, kinsania nti kiasuagibua; nu ndi isina liasuagibua, nu ntabi nti zasuagibua.

¹⁷Tondo ndi ingo ntabi zasesua, nu uwe, uli wa muti wa Oleve wa kalula, wingizizibue munkatini muazo, nu wagomia nazo masina ma muti nu mu nago wa muti wa Oleve;

¹⁸ntuikake ku ntabi: tondo ndi wikaka, towenyene ukuekaga masina, tondo masina umakukuekaga.

¹⁹Umpanga ndi unatenda bune, Ntabi zasesilue, buno ningizibue.

²⁰Lebelebe; zasesilue kukutakatizia kuazo, nu uwe wimana ku bukatizio buobe. Ntuikotie, tondo kua boba:

- ²¹kubuno ndi Kalaga ntasigile ntabi ntangi, kasi ntanakusiga nu uwe.
- ²²Kengelazi busoga nu bukali bua Kalaga: ku babo bakolokile, bukali; tondo kuguli, busoga bua Kalaga, ndi wikala mu busoga buage: nu ndi ntuli bubo nu uwe nti ukasesua.
- ²³Nu babo, ndi tabeikala mu kutakatizia, nti beingizibua: kubuno Kalaga anavuama kubeingizia lingo.
- ²⁴Ndi uwe wasesilue ku muti wa oleve wa lukita lua mu kalula, nu wingizizibue ku lungu lukita mu muti musoga wa oleve; embe zizo ntabi ntangi zikuingizibua mu muti wazo wa oleve?

Balsalele Bakonibua.

- ²⁵Kubuno nsikutunda mibuto zane, muiba kakungu kakano, buno munavua kuikotia mu munge meinyu mubenyene, buno ba Isalele babede biuku mu mitima aba mu nkungu za kusililila kua kusombolua kua baBilongo;
- ²⁶nu bubo ba Isalele bansania bakonibua; anga buasanzilue bune, Mukuluzi akatuka ku Siona; Akagalukia Yakobo ku kunana kuage;
- ²⁷Nu lino u idagano liane nabo, Gankabatikia misako za buagi buabo.
- ²⁸Umpanga ku musagu musoga, babede beiti ku kabamba keinyu: tondo ku musagu wa kusombolua, beseli batundua ku kabamba ka beisibo.
- ²⁹Ku bubuno nkaso nu kumana kua Kalaga tabili na kuibezia.
- ³⁰Kubuno anga inyue wakalazi muabengile Kalaga, tondo kano kaluma muakuilua kiombo ku kubenga kuabo,
- ³¹bubo nubose babenga kano kaluma, buno ku kukuila kiombo kueinyu nubobakuilue kiombo.
- ³²Kubuno Kalaga akandile bansania mu kunana, buno akue bansania kiombo.
- ³³Naganagana na bunene bua bugumi nu bumenyinino bua Kalaga! nsungio zage tazikumenyininua, nu nkita zage tazikumenyininua!
- ³⁴Kubuno nazi wamenyinine makengelo ma Mukota? aba nazi ukumukalilaga luango?
- ³⁵aba nazi walingile kumukasa kena, buno anasubizibuako lingo?
- ³⁶Kubuno binsania bikutukaga kueli, nu bikile ku magala mage, nu bili ku kabamba kage; Lutanuno lube kueli nkiko zitanakuzinda. Amena.

Balomo 12

Bantu Babike Bubekukita ku Kalaga.

- ¹Umpanga, nkumusengezia, mibuto zane, ku kiombo kia Kalaga, buno mukasane mibili zeinyu zibe kisansa kikulamaga, kiasuagibua, nu kikutananzia Kalaga, ikumbamino lienyu lia bumenyinino.
- ²Tamususananie na bantu ba nkiko zeno: tondo mugalukibue ku bumenyinino bueinyu buto, buno mumenye nunse buni buli kusombola kua Kalaga kuli kusoga, nu kuakumutananzia nu kuasililila.
- ³Kubuno kumpongazinakitulue nkubula muntu namuntu kumuli, nteikengele wenyene kutinga buatanganana kukengela; tondo abe na makengelo mabota anga buamubeganizizie Kalaga bukatizio ku muntu na muntu.
- ⁴Kubuno anga bubo mu mubili umozi tuli na biganza bingi nubio biganza binsania tabikukita mulimo umozi;
- ⁵bubo nuisue, tuli beingi, tuli mubili umozi mu Klisto, nuisue bansania tuli biganza, na kiganza na kiganza ku kingo.
- ⁶Umpanga, kubuno tuli na nkaso zengukana, anga mponga zituakitulue, ndi bulengania nti tualengania ku bukatizio bueitu;
- ⁷ndi ku mulimo wa kukasia, nti tube mu mulimo weitu wakukasia; wozo ukuigisia, abe mu kuigisia kuage;
- ⁸wozo ukuana nti ana: mukasania, akasane na mutima utenanduma; muangati, angate na komanizia; ukukua kiombo, akikue na mbogimbogi.
- ⁹Lutundo talube na buengelezi. Sombazi bubu; Gomiazi na busoga.
- ¹⁰Ku lutundo lua mibuto zeinyu, kitanazi mponga bueinyu bueinyu, ku luanzo mutundane kutinga bumuitunda mubenyene;
- ¹¹mube na komanizia, tamube na kogia mu kukita: mube na lutundo lunene mu mitima zeinyu, mukitile Mukota;
- ¹²mubogeboge mu kilemanizio, mube na nkiki mu mbabazio, muikokomezie mu kusega;
- ¹³mukasie basuagibua ku kuiyanina kuabo; musekele bageni.
- ¹⁴Kitazi babo bakumubabazia mponga: kitazi mponga, nu tamusuilile.
- ¹⁵Bogazibogazi na babo bekubogaboga; lilazi na babo bekulila.
- ¹⁶Mube na bumenyinino bumozzi bueinyu bueinyu. Tamukengele buamutinga, tondo kengelazi bumunakosia. Tamube bantu ba kuikotezia menge.
- ¹⁷Wamukita bubu, tamumukite bubu. Kitazi misako misoga ku bantu bansania.
- ¹⁸Ndi buakulungana kumuli, mube na bubobelelo na bantu bansania.

¹⁹Batundua bane, tamuisube mubenyene, tondo musigile Kalaga bongua, kubuno buasanzilue bune, Kusuba kuli kundi; nokasuba, u buatendile Mukota.

²⁰Tondo ndi wakusomba ekukua na nzala, nti wamulisia; ndi ekukua na mpusia, nti wamunusia; kubuno ndi wakita bubo nti wamubike kibombo kia makangania ma keyiya gantata geitoe.

²¹Ntukindue na bubu, tondo ukinde bubu na busoga.

Balomo 13

Banze Moki ma Bakota Babo.

¹Muntu na muntu anze buangato bunene: kubuno takuli buangato butatukile ku Kalaga: nu bubo buliko buakakizizibue na Kalaga.

²Ububo nu nawe ukubenga uli na buangato, nti ekusunua na kukakizia kua Kalaga; nu babo bekubenga bakasungibua.

³Kubuno bangati tabakusungia bantu ku kabamba ka makitilo masoga, tondo ku kabamba ka makitilo mabi. Umpanga ndi ntukue uli na buangato boba? kita busoga, nu nti waganunue nage:

⁴kubuno we eli mukiti wa Kalaga kuguli ku kabamba ka busoga. Tondo ndi wakita bubu, nti wakua boba; kubuno ntekueka bupanga buliabulia; kubuno eli mukiti wa Kalaga, ekusuba wozo ukukitua bubu.

⁵Ku bubuno buatunganana kuanza, ta ku kabamba ka bongua tugu, tondo ku kabamba ka kalenganio.

⁶Kububo mukuligaga idigo; kubuno beli bakiti ba mulimo wa Kalaga, kukitaga mulimo wa lukita luluno kankanka.

⁷Bakasazi bansania biabo; muntu widigo, idigo; muntu wa mutali, mutali; watunganana kukukua boba mukuazi boba; watunganana kuanzua muanzazi.

⁸Tamube na nsombi ku muntu, tugu kutundana: kubuno wozo watunda munyage azindilizia mulembe.

⁹Kubuno, Ntuite meiga, Ntuite, Ntutonie, Nu ndi kuli ungo mulembe, nti unatendua muidagi lilino buno, utunde munyobe anga buwitunda uwenyene.

¹⁰Lutundo talukukitila munyage bubu: umpanga lutundo luli kusililila kua mulembe.

¹¹Nu ndi, tuamenya nkungu, buno kano kaluma zili nkungu za kuyuka ku tulo: kubuno lonio lueitu luse buigi kutinga nkungu zituakatizizie.

¹²Busi buigi na kusila, musi use buigi: umpanga tusigazi makitilo ma kapilo, nu tuzuale ngabo za kiengi.

¹³Tutabange na munge, anga mu musu; ta ku buliagundu nu kukua na maku, ta ku butazi nu kabenga, ta ku nsake nu lugi.

¹⁴Tondo muzuale Mukota Yesu Klisto, nu tamukengele kuiyanina kua bumba bua buagi, munavua kuba na ntundo zabo.

Balomo 14

Tulindiazi Mitima za Bango Bantu Beli Basosu mu Mulimo wa Kalaga.

¹Tondo we watamba mu bukatizio musekelazi, tondo tamusungie makengelo mage.

²Muntu umozi ndi eli na bukatizio ekulia binsania; ungo watamba ekulia biguma tugu.

³We ukuliaga ntabenge wozo utakuliaga, nuwe utakuliaga ntanyege wozo ukuliaga; kubuno Kalaga amuitabizizie.

⁴Uwe unazi ukusungia mukitl wa ungo muntu? Kubuno alinda aba atamba ku mukota wage wenyene. Nu nti alindibue; kubuno Mukota anamulindia.

⁵Muntu umozi akuanza busi bumozu kuba busoga kutinga bungo busi: ungo ekuanza mosi mansania kuba bumozu. Na muntu na muntu alinde mu bumenyinino buage wenyene.

⁶We ukualiza busi ekuanza ku kabamba ka Mukota; nu ukulia, ekulia ku Mukota, kubuno ekuganuna Kalaga; nu utekulia, ntakulia ku Mukota, nuwe ekuganuna Kalaga.

⁷Kubuno takuli muntu ukulamaga wenyene, nu takuli muntu ukukua wenyene.

⁸Kubuno ndi tualama, nti tuli ba Mukota; aba ndi tuakua, nti tuli ba Mukota. Umpanga, ndi tualama, aba ndi tuakua, isue nti tuli ba Mukota.

⁹Ku bubuno Klisto akule, nu alamine lingo, ku kabamba kako abe Mukota wa bakuzi nu balami.

¹⁰Tondo buni bukusungia mubuto wobe? aba buni bukubenga mubuto wobe? Kubuno isue bansania tukemana ku kisumbi kia lusungio lua Klisto.

¹¹Kubuno buasanzilue bune, Anga bunkulama, ubuatendile Mukota, mazu mansania makakomua kuane, Nu ndami insania zikaganuna Kalaga.

¹²Ububo na muntu na muntu kutuli akasambala misako zage wenyene ku Kalaga.

Tatulolesanie Misako Mibi.

¹³Umpanga tatusunganie lingo; tondo mukakizie luluno lusungio, buno muntu ntabike kena ka kukukia munyage aba kumugusia.

¹⁴Nizi, buno nkumenyininua nunse mu Mukota Yesu, buno takuli kimozi kili na nseke ku lukita luakio: tondo ku wozo ukukimonako buno kili na nseke, ku wozo kikio nti kili na nseke.

¹⁵Ndi mubuto wobe ekuiyana kuidia liobe, ntunamutunda. Ku kabamba keidia ntubigie muntu wozo, kubuno Klisto amukuilide.

¹⁶Umpanga busoga bueinyu tabube bubi:

¹⁷kubuno bukota bua Kalaga ta buli ku kulia, aba ku kunua, tondo ku kuisanana nu ku bubobeleso nu ku mbogimbogi mu Muuza Wasililila.

¹⁸Kubuno we ukukitila Klisto mu bubuno atananizia Kalaga, nu ekuitabizibue na bantu.

¹⁹Ndi bubo tuyange bubobeleso nu buatananina kulindania.

²⁰Ntuite mulimo wa Kalaga kuidia. Binsania bili bisoga; tondo bili bibi ku wozo ukulia ku kuinia mutima.

²¹Buli busoga kutalia nyama, nu kutanua maku, aba kutakita buneinia mubuto wobe mutima.

²²Bubo bukatizio buli nabo, ube nabo uwenyene ku Kalaga. Mbogimbogi ku muntu wozo utakusingia ku bubo buakuitabizia.

²³Tondo we uli na mitima ibili ndi adia nti asungibua, kubuno ntalia ku bukatizio; nu neikitilo litatuka ku bukatizio nti lili musako wa buagi.

Balomo 15

Tukasanie mu Musagu wa Kalaga.

¹Buatunganana isue beli na magala kulindia babo beteli na magala, aba tatuitananizie isue benyene.

²Na muntu na muntu kutuli atananizie munyage ku busoga, ku kumulindia.

³Kubuno Klisto nteitananizizie wenyene, tondo anga buasanzilue bune Kuzuga kuabo babo bakuzigide kuankiminine.

⁴Kubuno binsania biasanzilue wakalazi biasanzilue buno bituigisie, buno nkiki nu ku kubobelesia kua masanzo tube na kilemanizio.

⁵Nu Kalaga wa nkiki nu mubobelesia amukase makengelo mamozzi inyue bansania ku lukita lua Klisto Yesu:

⁶buno ku mutima umozi nu ku kanua kamozi muganune Kalaga Isi wa Mukota weitu Yesu Klisto.

⁷Ku bubuno musekelane bueinyu bueinyu, anga buatusekede Klisto, buno Kalaga aganunue.

⁸Umpanga natenda buno Klisto abeide mukiti weidagano lia kumonesibua ku kabamba ka bulili bua Kalaga, buno alindie malagano makasilue ku batateisue,

⁹nu buno baBilongo baganune Kalaga ku kabamba ka kiombo kiage, anga buasanzilue bune, Ku kabamba kakano nkakuganuna ku baBilongo, Nkeimbila izina liobe.

¹⁰Nu lingo atenda, Bogazibogazi inyue baBilongo, gamozi na bantu bage.

¹¹Nu lingo, Ganunazi Mukota, inyue baBilongo bansania: Nu muganunazi bantu bansania.

¹²Nu lingo Yesaya atenda bune, Mu kikanga kia Yese, Umukabutua ukangata baBilongo; Uwozo ukalemaninua na baBilongo.

¹³Umpanga Kalaga wa kilemanizio amuiyazie na mbogimbogi insania nu bubobeledo mu kukatizia, buno muitile kuba na kilemanizio, mu magala ma Muuza Wasililila.

Paolo Ekubasambalila bua Mulimo Wage nu Lugendo Luage Kubeli.

¹⁴Nunne nenyene, mibuto zane, nkumenya ku musagu weinyu, buno nuinyue muizile na busoga, muiyazibua na munge mansania, nu mukuvuama kuanana.

¹⁵Tondo, mibuto zane, namusanzide na ngini kumukengelezia ku mponga zezo zinakitilue na Kalaga,

¹⁶buno nibe mukiti wa Yesu Klisto ku baBilongo, nikite mulimo wa musagu musoga wa Kalaga, buno lukaso lua baBilongo luitabizibue, ku kusuagibua na Muuza Wasililila.

¹⁷Umpanga nkuikaka mu Yesu Klisto ku mulimo wane ku Kalaga,

¹⁸Kubuno nsinageleka kutekula kitondo kitakitile Klisto mu mulimo wane, buno baBilongo banze ku kutenda aba kuikitilo,

¹⁹mu magala ma migeleko nu mangamo, mu magala ma Muuza Wasililila; aba buabezaga kulinga mu Yelusalema, nu mu ntungo muage aba mu Iluliko,

²⁰nagelekile kusambala musagu musoga, ku kiziki kitesambalua izina lia Yesu, navua kubaka ga kibanza kia ungo muntu;

²¹tondo, anga buasanzilue bune, Babo batasambalidue misagu zage bakumona, Nu babo batongule bakamenyinina.

²²Ku bubuno nabigenue mambizi meingi buno nsivue kumuli:

²³tondo kano kaluma, kubuno nsili lingo na nkungu mu ndenge zeno, ku miaka mingi nili na lutundo lunene lua kuvua kumuli,

²⁴nkungu zinkenda ku Sipania nti nketa kumuli (kubuno nili na kilemanizio kia kumumonako mu lugendo luane, nu muanelekezie kuko, nu nsizizie kueinyu)—

²⁵tondo kano kaluma, nkuenda ku Yelusalema, kukitila basuagibua.

²⁶N u buno buatananzia bantu ba Makedonia nu Akaya kukita mitebe ku kabamba ka basuagibua ba ku Yelusalema beli bazambi.

²⁷Lebelebe, buabatananzia; nu beli na nsombi kubeli. Kubuno ndi baBilongo bakasilue bumenyinino bua muuza anga issue, kasi nti buabatunganana kuba-kitila ku bia mubili.

²⁸Umpanga ganasila mulimo wono kubabikila mitebe zeno, nu nabikile kamenyikilo ka biguma bibino kubeli, nti nete zeno nzila kumuli ganende ku Sipania.

²⁹Nunne nizi buno, ganavue kumuli, nti navue mu mbogimbogi ningi za Klisto.

³⁰Kano kaluma nkumusengezia mibuto zane, mu Mukota weitu Yesu Klisto, nu lutundo lua Muuza, idindikazi mu masego nunse gamozi nanne ku Kalaga:

³¹buno nnavua kuitua na babo batakatizia mu Yudaya, nu mulimo wane undi nago kuko ku Yelusalema witabizibue na basuagibua:

³²buno nivue kumuli na mbogimbogi anga bukutunda Kalaga, nu kumunua neinyu.

³³Nu Kalaga wa bubobeleso abe neinyue bansania. Amena.

Balomo 16

Paolo Ekusambizia Ekelezia.

¹Namusingila Foibe mubuto weitu, uli mukiti wa ekelezia lia Klisto lili mu Kenekelea:

²buno mumusekele mu Mukota, anga buatananina basuagibua, nu nti muamukasia mu bunsania bua kuiyanina kumuli: kubuno we asabezaga mukasia wa bantu beingi, nu ekunkasagia nunse.

³Nti muankatila samba ku Pilisikila nu Akuila, bakukitaga mulimo nanne mu Klisto Yesu,

⁴babezaga bankuila; nkubaganuna, aba ta nnenyene tugu, tondo nu maekelezia ma Klisto ma baBilongo bansania:

⁵nu nti muankatila samba ku ekelezia lia Klisto lili mu numba zabo. Nti muankatila samba ku Epaineto mutundua wane, kubuno wozo uwalingile kukatizia Klisto mu Asia.

- ⁶Nti muankatila samba ku Malia, wamukitide mulimo nunse.
- ⁷Samba ku Andolonika nu Yunia, mibuto zane, nu bango banakandagua nabo, bakuanzagua na basingua, nubobalingaga kuba mu Klisto kundi.
- ⁸Samba ku Ampuliato, mutundua wane mu Mukota.
- ⁹Samba ku Ubano, ukukita mulimo umozi neisue mu Klisto, nu Sataku, mutundua wane.
- ¹⁰Samba ku Apela, weitabizibua mu Klisto. Sekelazi bantu ba numba za Alistabulo.
- ¹¹Samba ku Elodiona, mubuto wane. Sekelazi ba numba za Nalukisu beli mu Mukota.
- ¹²Samba ku Tulupaina nu Tuluposu, bakiti ba mulimo mu Mukota. Sekelazi Pelusi mutundua wane, wakitile milimo mingi mu Mukota.
- ¹³Samba ku Lufu, musombolua mu Mukota, nu nina, uli mmane nunne.
- ¹⁴Samba ku Asunkulito, nu Filegone, nu Elemo, nu Patoloba, nu Elemi, nu mibuto zibeli nabo.
- ¹⁵Samba ku Filogogo nu Yulia, Neleu nu mubitu wage, nu Alumpa, nu basuagibua bansania ba beli nabo.
- ¹⁶Sambizaniazi na mbogimbogi. Ma ekelezia mansania ma Klisto mamusambizia.

Paolo Ekubakengelezia nu Kubalaga.

- ¹⁷Kano kaluma nkumusengezia, mibuto zane, idangazi na babo bakumulekanukia nu kukita misona, nu misako zakumuanzukania na meigisia mamuigisizibue: muibembukie nabo.
- ¹⁸Kubuno babo beli bubuno tabakukitilaga Mukota weitu Yesu Klisto, tondo ntundo zabo bebenyene; nu ku kutenda kusoga nu ku kusambala kusoga bekuengelelaga mitima za bantu betegisibua.
- ¹⁹Kubuno luanzo lueinyu lungubuako na bantu bansania. Umpanga nabogaboga neinyue, tondo nkutunda mube na munge mu misako misoga, nu bikongolo mu misako mibi.
- ²⁰Nu Kalaga wa bubobeledo anyante Satana ku magulu meinyu yiliyili. Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe neinyu.
- ²¹Timoteo, unkukitaga nage mulimo; amusambizia: nu Lukio nu Yasono nu Sosipateo, mibuto zane.
- ²²Nne Telutio, uwasanza mukanda wono, namusambizia mu Mukota.

²³Gayo mukungi wane, nu wa ekelezia linsania lia Klisto, amusambizia. Elasito mulangi wa bikulo mu muino amusambizia, nu Kualutu, mubuto weitu.

²⁴Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe neinyue bansania. Amena.

Paolo Ekuganuna Kalaga.

²⁵Kano kaluma ku wozo uli na magala ma kumulindia ku musagu musoga wane nu kusambala kua Yesu Klisto, ku kubisula kakungu kabisilue kutukila wakalazi,

²⁶tondo kano kaluma kalolesibua mu nkungu zeno, ku masanzo ma balengania, ku kukakizia kua Kalaga utanakuzinda, kamenesezibue ku baBilongo bansania buno banze bukatizio:

²⁷ku Kalaga uli na munge wenyene, lutanuno lube mu Yesu Klisto aba ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

I Bakolinto

I Bakolinto 1

Mukanda Mutangi Wasingaga Paolo ku baKolinto. Paolo Ekusambizia baKolinto.

- ¹Paolo amaninue buno abe musingua wa Yesu Klisto ku kusombola kua Kalaga, nu Sosetene, mubuto weitu,
- ²ku ekelezia lia Kalaga lili mu Kolinto, nu ku babo basuagizibue mu Klisto Yesu bamaninue buno babe basuagibua, nu bansama bekusega Mukota weitu Yesu Klisto kuizina liage mu kiziki na kiziki, Mukota weitu nu wabo:
- ³Mponga nu bubobeleso bikutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Mukota Yesu Klisto bibe kumuli.
- ⁴Nkusimaga Kalaga wane bindi binsania ku kabamba keinyu, ku kitondo kia mponga za Kalaga zimuakitilue mu Yesu Klisto;
- ⁵kubuno mu kitondo kinsania muagumizibue mueli, mu moki mansania nu munge mansania;
- ⁶anga bulongeki bua Klisto buakokomezizibue kumuli:
- ⁷ububo tamuidile lukaso luampa; mukulindila kuvua kua Mukota weitu Yesu Klisto;
- ⁸nuwe amuhndie aba nu kuzinda, buno mubingibue mu busi bua Mukota weitu Yesu Klisto.
- ⁹Kalaga eli mukatizia, wamumanme ku mugomio wa Muana wage Yesu Klisto Mukota weitu.

Paolo Ekubasungula ku Miango Zabo

- ¹⁰Umpanga nkumusengezia, mibuto zane, kuizina lia Mukota weitu Yesu Klisto, buno inyue bansania mutende bitondo bimozi, tamuidekanukie; tondo mugomanie mu bumenyinino bumozzi nu luango lumozzi.
- ¹¹Kubuno nasambalidue musagu weinyu, mbutu zane, na babo beli mu numba za Koloe, buno muli na mlango.
- ¹²Umpanga nkutenda kitondo kikino, buno muntu na muntu kumuli ekutendaga, buno nne wa Paolo; nunne wa Apolo; nunne wa Kefa; nunne wa Klisto.
- ¹³Ndi Klisto abeganibua? Aba ndi Paolo atakilue ku kabamba keinyu? Aba ndi muabatizibue kuizina lia Paolo?
- ¹⁴Nkusima Kalaga kubuno nsiabatizizie muntu kumuli, umpanga Kilisipo nu Gayo;

¹⁵buno muntu anavua kutenda buno, wabatizizibue kuizina hane.

¹⁶Nu lingo nabatizizie bantu ba kikanga kia Setefano; gantata ga babano, nsizi ndi nabatizizie ungo muntu.

¹⁷Kubuno Klisto ntansingile kubatizia, tondo kusambala musagu musoga; aba ta ku munge ma moki, buno muti wa magu wa Klisto unavua kuwegibua.

Munge ma Bantu Meli Bukongolo ku Kalaga.

¹⁸Kubuno musagu wa muti wa magu ku babo bazimina buli bukongolo; tondo kuisue bonibua buli magala ma Kalaga.

¹⁹Kubuno buasanzilue bune, Nkabigia munge ma beli na munge, Nu nkasomba bumenyinino bua babo beli na bumenyinino.

²⁰Nazi uli na munge? Nazi musanzi? Nazi uli na miango mu kisi kikino? Ndi Kalaga ntakitile munge ma kisi kikino buno mabe bukongolo?

²¹Kubuno mu munge ma Kalaga kisi na munge makio, takiamenyine Kalaga, buatananzizie Kalaga konia babo bakatizia ku bukongolo bua busambazi.

²²Kubuno baYuda bekulondaga migeleko, nu baGeleka bekulondaga munge:

²³tondo isue tukumusambalila musagu wa Klisto buno atakilue ku muti wa magu, eli ikitano ku baYuda, nu ku baBilongo eli bukongolo;

²⁴tondo ku babo bekumanua, aba baYuda nu baGeleka, Klisto eli magala ma Kalaga, nu munge ma Kalaga.

²⁵Kubuno bukongolo bua Kalaga buli na munge kutinga bantu; nu mutambo wa Kalaga uli na magala kutinga magala ma bantu.

²⁶Kubuno kengelazi bumuamaninue, mibuto zane, buno ta beingi beli na munge ma kisi, ta beingi beli na magala, ta beingi beli na buangato bamanagua.

²⁷Tondo Kalaga, asombuede bikongolo bia kisi kuitia beli na munge na nsoni; nu Kalaga asombuede biatamba bia kisi, kuitia bili na magala na nsoni;

²⁸nu Kalaga asombuede bikubigaga bia kisi, nu bikubengua, nu bitabezaga, buno bikegie bikuanzua:

²⁹buno muntu unsania nteikake ku Kalaga.

³⁰Tondo kueli inyue museli mu Klisto Yesu, wakitilue munge kutuli matukile ku Kalaga nu kuisanana nu kusuagibua, nu bukuluuzi:

³¹bubuno, anga buasanzilue bune, We ukuikaka, nti eikaka mu Mukota.

I Bakolinto 2

Paolo Ntekukengela Bitondo bia Kisi.

¹Nunne, mibuto zane, ganavule kumuli nsiavule na moki makumutananzia aba ma munge, kumusambalila bulongeki bua Kalaga.

²Kubuno nsiakengede kingo kitondo kumuli, umpanga Yesu Klisto nuwe atakilue ku muti wa magu.

³Nunne ganabezaga kueinyu nabezaga natamba, nu nabezaga na boba, nu nagilimine.

⁴Nu kutenda kuane nu kusambala kuane takuabezaga ku moki ma kuluta kua munge ma bantu, tondo ku tulolesio tua magala ma Muuza Wasililila:

⁵buno bukatizio bueinyu tabube mu munge ma bantu, tondo mu magala ma Kalaga.

Muuza Wasililila Ekuigisia Bantu Munge ma Kalaga.

⁶Tukutendaga na munge ku babo bese bakula mu Klisto: numo ta munge ma nkiko zeno, aba ma bangati ba nkiko zeno, nu bekukengagibua:

⁷tondo tukutenda munge ma Kalaga mu kakungu mamu mabisilue, mabikile Kalaga nkungu zabezaga kisi takibumbua ku lutanuno lueitu:

⁸mamu matamenyine bangati ba kisi kikino: kubuno songo bamamenyine, songo tabanatakile Mukota wa lutanuno:

⁹tondo anga buasanzilue bune, Bitondo bitamonekileko na liso, aba bitonguilueko na kutuzi, Aba tabiamenyinue na mutima wa muntu, Bibio bitondo biabalongekede Kalaga babo bekumutunda.

¹⁰Tondo Kalaga atulolesizie ku Muuza wage: kubuno Muuza akulondaga binsania E, bitondo biabisua bua Kalaga.

¹¹Kubuno nazi muntu unamenya bitondo bia muntu, umpanga muuza wa muntu, uli mueli? Nu bubo bitondo bia Kalaga takuli muntu ukubimenya, umpanga Muuza wa Kalaga.

¹²Tondo isue tatuakasilue muuza wa nkiko zeno, tondo Muuza wozo ukutukaga ku Kalaga; buno tumenye bitondo bituakasilue buliabulia na Kalaga.

¹³Nubio ubitukutendaga, ta ku moki matuigisizibue na munge ma bantu, tondo matuigisizibue na Muuza: ku kumenyina bitondo bia Muuza na moki ma Muuza.

¹⁴Tondo muntu uteli na Muuza wa Kalaga ntekumenyaga bitondo bia Muuza wa Kalaga: kubuno kueli bili bukongolo; aba ntanavuama kubimenya, kubuno bikumenyininua tugu na Muuza.

¹⁵Tondo we wagomia na Muuza ekumenyininua bitondo binsania, tondo we wenyene ntekumenyininua na muntu.

¹⁶Kubuno nazi wamenyine bumenyinino bua Mukota, buno amuigisie? Tondo isue tuli na bumenyinino bua Klisto.

I Bakolinto 3

Paolo Ekubamana Bana ku Kabamba ka Kuidekanukia Kuabo.

¹Nunne, mibuto zane, nsiavuamine kutenda neinyu anga bagomia na Muuza, tondo anga bantu bekuyangaga bumba bua buagi, anga bana bakeke mu Klisto.

²Namumomezie mabele, aba nsiamulisizie idia: kubuno muabezaga tamukulivuama: aba, kano kaluma tamukulivuama;

³kubuno inyue mukikili bayangi ba bumba bua buagi; kubuno ndi mukikili na lugu nu miango bueinyu bueinyu, ndi nti tamuikile bayangi ba bumba bua buagi, nu bekuyanga lukita lua bantu ba kisi?

⁴Kubuno ndi muntu umozi ekutenda bune, Nne nili wa kikanga kia Paolo, nu ungo bune, Nne nili wa kikanga kia Apolo; ndi nti tamukukitaga anga bantu bekuyanga bumba bua buagi?

⁵Umpanga Apolo eli nazi? Nu Paolo eli nazi? Beli bakiti tugu, kubabo muakatizizie; anga buakasile Mukota ku muntu na muntu.

⁶Nne nayikile, Apolo asandide mazi; tondo Kalaga ekukuzagia,

⁷Ububo we ukuyikaga nteli kena, aba we ukusandilaga mazi; tondo Kalaga ukukuzagia.

⁸Umpanga we ukuyika nuwe ukusandila mazi beli umozi; tondo muntu na muntu akakasua lukalilo luage wenyene lugezie na mulimo wage wenyene.

⁹Kubuno tuli bakiti ba mulimo na Kalaga: inyue muli anga isoa likuasibua na Kalaga, nu anga numba zikobakua na Kalaga.

Begisibua Beli Bakiti ba Mulimo wa Kalaga Bidange na Bubekukita.

¹⁰Ku mponga za Kalaga zinakasilue, anga mukulu wa bobaki eli na munge nabikile kibanza, nu ungo muntu ekubaka gantata gakio. Tondo na muntu na muntu arole lukita luakubaka gakio.

¹¹Kubuno takuli muntu unavuama kubika kingo kibanza kutinga kikino kiabikilue kalazi, U Yesu Klisto.

¹²Tondo ndi muntu obaka ga kibanza kikino olo, feza, aba makozi ma bukunza, aba miti, aba nsolu zakama, aba bisesa;

¹³mulimo wa muntu na muntu ukamonekako: kubuno busi bubo bukagulolesia, kubuno ukabisulua na keiya; nu kako keiya kakalindika mulimo wa muntu na muntu ndi walukita lukizi.

- ¹⁴Ndi mulimo wa muntu wobakile gakio wikala nti akakasua lukalilo lusoga.
- ¹⁵Ndi mulimo wa muntu wagia, nti akeida lukalilo luage: tondo we wenyene nti akonibua, tondo anga ku keiya.
- ¹⁶Tamuizi buno inyue muli numba za Kalaga, nu Muuza wa Kalaga ekuikala mu muli?
- ¹⁷Ndi muntu abigia numba za Kalaga, nti Kalaga akabigia muntu wozo; kubuno numba za Kalaga zasililila, u inyue.
- ¹⁸Muntu nteiyengelele we wenyene. Ndi muntu umozi kumuli ekuikengela buno, eli na munge mu nkiko zeno, nti abe kikongolo, buno abe na munge.
- ¹⁹Kubuno munge ma nkiko zeno meli bukongolo ku Kalaga. Kubuno buasanzilue bune, We ukumenyaga buengelezi bua beli na munge:
- ²⁰nu lingo, Mukota eizi makengelo ma beli na munge, buno meli huliabulia.
- ²¹Umpanga muntu nteikake mu bantu. Kubuno binsania bili bienyu;
- ²²ndi bia Paolo, aba bia Apolo, aba bia Kefa, aba bia kisi, aba bia kalamo, aba bia lukuo, aba bia kano kaluma, aba bikaba; binsania bili bienyu;
- ²³nuinyue muli ba Klisto, nu Klisto eli wa Kalaga.

I Bakolinto 4

- ¹Muntu atulole, buno tuli bakiti ba Klisto, nu balangi ba tukungu tua Kalaga.
- ²Tondo, lingo buatanganana balangi, buno muntu na muntu abe mukatizia.
- ³Tondo ta kitondo kinene kundi kusungibua neinyue, aba kusungibua ku bantu: aba nsikuisungia nnenyene.
- ⁴Kubuno nnenyene nsizi bunisungia, tondo kitondo kikino takinambingia, tondo we ukunsungia u Mukota.
- ⁵Umpanga tamusese mulondo wampa mu nkungu zago, aba nu gavue Mukota, ukalolesia bitondo binsania ku kiengi bibio biakitagua mu kapilo, nu kubisula nango za mitima; nu ku nkungu zezo na muntu na muntu akakasua ku Kalaga luganuno luamutanana.

Paolo Ekubalolesia Bubekubenga Basingua.

- ⁶Bitondo bibino, mibuto zane, nabikitile kuba kiskusania kiane nu kia Apolo ku kabamba keinyu, buno ku musagu weitu muige kutasuluka biasanzilue; nu muntu umozi nteikotie ku munyage.
- ⁷Kubuno eli nazi ukukuanzukania nongo? nu kikizi kiutakasilue? tondo ndi wakasilue, buni bukuikaka anga ntuakasilue?

⁸Muikuta kalazi, muaguma kalazi, muangata kalazi anga bakota ga tuteli: bunabede busoga songo muangatile, buno nuisue tunangata neinyu.

⁹Kubuno, nkukengela, buno Kalaga atubikile tube basingua bazinda, anga bantu bakusungibua buno beitue; kubuno tuseli tulolesio ku kisi, nu ku migenzi nu ku bantu.

¹⁰Isue tuli bikongolo ku kabamba ka Klisto, tondo inyue muli na menge mu Klisto; isue tuatamba, tondo inyue muli na magala; inyue mukuganunua, tondo isue tukubengua.

¹¹Aba nu nkungu zeno tukukua na nzala, nu mpusia, nu tuli mindulu, tukulibulua ngizi tatuli na biziki biakuikala;

¹²lingo tukukita milimo na mabokomeitu: nu tukulingua, nti tukukita mponga; tukubabazibua, nti tuikalila;

¹³ndi tukukandikua, nti tuasega; tukukitua anga nseze za kisi, nu busasa bua binsania, aba nu kano kaluma.

¹⁴Nsikusanza bitondo bibino buno nimuitie na nsoni; tondo nkumutonda anga bana bane banatunda.

¹⁵Kubuno munabede na basozi tununu ikumi mu Klisto, tondo tamuli na basoinyue beingi; kubuno nne namubutile mu Klisto Yesu mu musagu musoga.

¹⁶Umpanga nkumuana buno, mukite anga bunkukita.

¹⁷Kububo namusingide Timoteo, muana wane unatunda, nu mukatizia mu Mukota, ukamulolesia misako zane zili mu Klisto, anga bunkuigisagia ku kiziki na kiziki mu ekelezia linsania lia Klisto.

¹⁸Bamozi bekuikotia buno anga nsiavue kumuli.

¹⁹Tondo navue kumuli yiliyili, ndi Mukota aziga; nunne namenye ta kutenda kuabo beikotagia, tondo magala mabo.

²⁰Kubuno bukota bua Kalaga tabuli mu kutenda, tondo mu magala.

²¹Buni bumukutunda? nivue kumuli na kasusula; aba mu lutundo, nu mutima wabota?

I Bakolinto 5

Paolo Ekubasungula ku Kitondo kia Kitazi kili Kubeli.

¹Kukutendua nunse buno kuli bumania kumuli, nu bumania bubuno bua lukita luteli ku baBilongo, buno muntu alimbie mukazi weisi.

²Nuinyue mukuikotia, aba tamukuikongoboteka buno, atikibue kumuli wozo wakitile kitondo kikino.

- ³Kubuno nne lebelebe, nsiligo ku mubili tondo niligo ku makengelo mane, nasungia kalazi wozo wakitile kitondo kikino anga buno niligo,
- ⁴muizina lia Mukota weitu Yesu Klisto, gamuakundamanaga, na makengelo mane anga niligo, na magala ma Mukota weitu Yesu Klisto,
- ⁵muntu wono akasanue ku Satana, buno mubili ubigibue, tondo muntu wono onibue mu busi bua Mukota Yesu.
- ⁶Kuikaka kueinyu takusoga. Tamuizi buno, mugago mukeke ukugagagia bisubua binsania?
- ⁷Mutikie wozo mugago mukulu, buno mube bisubua bito, anga bumuli tamuagagibua. Kubuno kayulo keitu keisuluko u Klisto:
- ⁸umpanga tukite ikundamanino lilio, ta ku mugago mukulu, aba ku mugago wa kiango nu bubu, tondo ku bitagaga bia mutima wenga, nu bulili.
- ⁹Namusanzide mu mukanda wane tamugomanie na bamania;
- ¹⁰nsikutenda buno tamugomanie nuse na bamania ba kisi kikino, aba na bekutonia, aba na banyagi, aba na bakumbamizi ba nkisi; kubuno bubu bunamutunganana kutuka mu kisi kikino:
- ¹¹tondo kano kaluma, namusanzila tamugomanie na muntu ukumanua mubuto ndi eli mumania, aba ekutonia, aba mukumbamizi wa nkisi, aba mulingani, aba munuzi wa maku, aba munyagi; muntu wa lukita luluno tamuzige kulia nage.
- ¹²Kubuno nili na buangato bukizi nibasungie babo beteizi Klisto? Nuinyue tamukusungia babo beli mu Klisto?
- ¹³Tondo babo beteizi Klisto, Kalaga akabasungia. Tikiazi wono muntu mubi kumuli.

I Bakolinto 6

Ba Kikanga kia Klisto Tabasongelane ku Bangati ba Buliabulia.

- ¹Muntu mukizi kumuli, ndi eli na kitondo na munyage, ta busoga kumubinga ku babo bateisanana, tondo ku basuagibua?
- ²Aba ndi tamuizi buno basuagibua bakasungia kisi? Nu ndi kisi kikasungibua neinyu, buni bumutanamenya kusungia ku bitondo bikeke?
- ³Ndi tamuizi buno tukasungia migenzi? embe ku bingo bitondo?
- ⁴Umpanga ndi gamukusesaga milondo za kisi kikino, ndi mukumanaga babo batakumenyua mu ekelezia?
- ⁵Nkutenda kitondo kikino buno nimuitie na nsoni. Ndi buli bubu, ndi kumuli takuli muntu umozi gunasesa milondo za mibuto zage,

⁶tondo mukubingana bueinyu bueinyu ku babo batakatizia?

⁷Lebelebe, kano kaluma mukulungia nunse, kubuno mukubingana bueinyu bueinyu. Ndi tamunagilua? Kubuni bumutakuziga munyague bikulo bienyu?

⁸Tondo, inyue mukuagilaga bantu, nu kuiba bikulo biabo, ubibio bia mibuto zeinyu.

⁹Aba ndi tamuizi buno bateisanana tabakapiena bukota bua Kalaga? Tamuengelelue: aba bitazi, aba bakukumbaminaga nkisi, aba beiti ba meiga: aba beli bua mukikulu, aba bakukita buteli anga bumba bua bantu,

¹⁰aba beibi, aba bekutonia, aba banuzi ba maku, aba balingani, aba bakukangaga, tabakapiena bukota bua Kalaga.

¹¹Nu bubo nuinyue muabezaga mu lulo lukita, tondo muasugilue, tondo muabikilue basuagibua, tondo muabingizibue muizina lia Mukota Yesu Klisto, nu mu Muuza wa Kalaga weitu.

Mibili Zeitu Zili Zasililila.

¹²Ninavuama kukita binsania; tondo binsania tabinaba bisoga kundi. Ninavuama kukita binsania; tondo nsikangatua na kimozi.

¹³Malia meli ku kitondo kia nda, nu nda zili ku kitondo kia malia; tondo Kalaga akabigia bio bibili; nda nu malia. Tondo mubili taguli ku kitondo kia butazi, tondo ku kitondo kia Mukota; nu Mukota ku kitondo kia mubili:

¹⁴nu Kalaga ayukizie Mukota, nu lingo akatuyukia ku magala mage wenyene.

¹⁵Tamuizi buno mibili zeinyu zili biganza bia Klisto? ndi natole biganza bia Klisto, nu kubibika kuba biganza bia kitazi? kilo, aba nunse.

¹⁶Aba ndi buno, we ukugomania na kitazi nti eli bumozzi nage? kubuno, buatendilue bune, Babo babili babe mubili umozi.

¹⁷Tondo we ukugomania na Mukota eli umozi nage mu muuza umozi.

¹⁸Tinazi butazi. Ingo mibi insania zikukitaga muntu tazikubigia mubili wage: tondo we ukukitaga butazi ekubigia mubili wage we wenyene.

¹⁹Aba ndi tamuizi buno mibili zeinyu zili numba za Muuza Wasililila uli munda mueinyu umuakasilue na Kalaga? nu tazili zeinyu;

²⁰kubuno muakunzilue ku bukunza bunene; ububo ganunazi Kalaga mu mibili zeinyu.

I Bakolinto 7

Paolo Ekusambalila Bantu Kitondo kia Isonga.

¹Ku bitondo bibio biwansanzide: Buli busoga wamulume ntetubie ku mukikulu.

- ²Tondo, ku kabamba ka butazi, na muntu na muntu abe na mukikulu wage wenyene, nu mukikulu na mukikulu abe neiba wage wenyene.
- ³Iba akase mukikulu wage bulili buage: nu bubo bubo mukikulu akase iba wage bulili buage.
- ⁴Mukikulu nteli na buangato ku mubili wage wenyene, tondo iba wage: nu bubo bubo iba nteli na buangato ku mubili wage wenyene, tondo mukikulu wage.
- ⁵Tamusumbilizanie anga batagomania, ndi tamuitabizia bumozzi nkungu, buno mube na nkungu za kusega nu kumbusa nti muagomania, buno Satana anavua kumulindika buno mugilane.
- ⁶Tondo nkutenda tugu bubo, takukakizia.
- ⁷Kubuno ninatunda bantu bansania babe anga bundi, tondo na muntu na muntu eli na lukaso luage wenyene lukutukaga ku Kalaga, wono bubo nu wozo bubo.
- ⁸Tondo nababula babo batesonga nu misigala bune, Bunaba busoga beikale anga bundi.
- ⁹Tondo ndi tabanavuama kuikala tabasongua, aba tabasonga, nti basongua, aba nti basonga: kubuno buli busoga kusonga aba kusongua bubatanaba na lutundo.
- ¹⁰Tondo babo basila kusongana nabakakizia aba tanne: tondo Mukota, mukikulu ntatuke kuiba
- ¹¹(tondo ndi atuka, nti ikala ntasongua, aba agomanie lingo neiba); lingo wamulume ntatie mukikulu wage.
- ¹²Tondo ku bango bantu namubula, nne, ta Mukota; Ndi mubuto umozi eli na mukikulu utakatizia, nu mukikulu wono akuitabizia kuikala nage, ntamutike.
- ¹³Nu mukikulu ndi eli neiba utakatizia, nu ndi wamulume wono ekutunda kuikala nage ntamusige.
- ¹⁴Kubuno wozo wamulume utakatizia asuagibua mu mukikulu wage nu wozo mukikulu utakatizia asuagibua muiba wage; songo ta bubo songo bana beinyu banabede ta basuagibua, tondo kano kaluma beli basuagibua.
- ¹⁵Tondo ndi wozo utakatizia atuka nti atuke: ugago mubuto wamulume aba mubuto mukikulu ntakandua; tondo Kalaga atumanine ku bubobelelo.
- ¹⁶Kubuno ukumenya buni, uwe mukikulu, embe unonia iba wobe? aba ukumenya, uwe wamulume, embe unonia mukikulu wobe?

¹⁷Tondo, anga buabeganizie Kalaga ku muntu na muntu, anga buamanine Mukota muntu na muntu, ububo wende, nu bubo bunkukakizia mu ekelezia na ekelezia lia Klisto.

¹⁸Ndi muntu umozi amaninue nuwe abezaga asila kumonesibua? nteidolesie buno ntamonesizibue. Ndi muntu umozi amaninue nuwe ntamonesibua? Umpanga ntamonesibue.

¹⁹Kumonesibua ta kena, nu kutamonesibua ta kena; tondo kukatizia makakizio ma Kalaga.

²⁰Na muntu na muntu ikale mu lukita luabezaga nalo gamaninue.

²¹Ndi wamaninue ku bukobe; ntutende buno, Tabusoga; tondo ndi wakandulua, nti wakita bubo.

²²Kubuno we wamaninue mu Mukota eli mukobe, eli mukandulua wa Mukota: nu bubo we wamaninue eli mukandulua, eli mukobe wa Klisto.

²³Inyue muakunzilue ku bukunza; tamube bakobe ba bantu.

²⁴Mibuto zane, na muntu na muntu ikale mu lukita luamaninue na Kalaga.

Ku Kitondo kia Busimba Bakikulu Batemenya Bamulume.

²⁵Ku bakikulu batemenya bamulume nsili neikakizio lia Mukota: tondo nkumubula tugu, anga buankuilide Mukota kiombo buno nibe mukatizia.

²⁶Bubo bunkukengela buli busoga ku kabamba ka kabebe katuli nako, buno buli busoga ndi muntu ikale anga bueli.

²⁷Ndi wakandua na mukikulu? ntulonde kukandulua. Ndi wakandulua na mukikulu? ntulonde mukikulu.

²⁸Tondo ndi wasonga, nti ntuagile; ndi mukikulu asongua wozo nti ntagile. Tondo akababazibua mu mubili: nu ninatunda kumubembukia na zeno.

²⁹Tondo nkutenda bubuno, mibuto zane, nkungu zakokoka, kutukila kano kaluma babo beli na bakikulu babe anga beteli nabo;

³⁰nu babo bekulila, anga batakulila; nu babo bekubogaboga, anga bata kubogaboga; nu babo bekukunza, anga beteli na kampa;

³¹nu babo bekulemanina kisi kikino, anga batakukilemanina nunse: kubuno bitondo bia kisi kikino bikutingaga.

³²Tondo nsikutunda muabilemanina. We utasonga ekukengela bitondo bia Mukota, buno atananizie Mukota:

³³tondo we wasonga akukengela bitondo bia kisi kikino buno atananizie mukikulu wage.

³⁴Lingo buengukana gasamba mukikulu nu kikumi. Wozo utasongua akuidangia mu bitondo bia Mukota, asililile mu mubili nu muuza: tondo wozo wasongua akuidangia ku bitondo bia kisi kikino, lukita luanatananzia iba wage.

³⁵Nkutenda bubuno ku mutali weinyu; nsikumungelela, tondo ku kabamba ka bibio bikutananzia, mukitile Mukota kuteli kubulutua na bingo bitondo.

³⁶Tondo ndi muntu ekukengela buno ntekukitila kikumi kiage busoga, ndi atinga nkungu za bukinga buage, nu ekutunda kusongua, akite anga buekutunda; ntakita buagi; basongane.

³⁷Tondo we walindia mutima, nu ntiyanina, tondo avuama kuangata kusombola kuage wenyene lingo, ekukengela mu mutima wage, kulanga kikumi kiage, akita busoga.

³⁸Umpanga, ukusongia kikumi kiage ekukita busoga; nuwe utakukisongia nti akita busoga nunse.

³⁹Mukikulu akandua ndi iba ekili na kalamo; tondo ndi iba akua, nti akandulua buno asongue na unsania watunda; tondo mu Mukota tugu.

⁴⁰Tondo eli na mbogimbogi nunse, ndi ikala anga bueli, anga bunabula: nunne nkukengela buno nili na Muuza wa Kalaga.

I Bakolinto 8

Bitondo bia Kukumbamina Nkisi.

¹Ku musagu wa bibio bikubikua kayulo ku nkisi: Tuizi buno isue bansania tuli na munge. Munge makulusagia luikotio, tondo lutundo lukutulindia mu Klisto.

²Muntu ndi akengela buno eizi kitondo, ntemenya anga buamutunganana kumenya;

³ndi muntu atunda Kalaga, wozo amenyininua nage.

⁴Ku musagu wa kulia idia liabikua kayulo ku nkisi, tuizi buno nkisi ta kena mu kisi, nu buno takuli Kalaga tondo umozi tugu.

⁵Kubuno ndi beli bamanagua tulaga, ndi muigulu aba mu kisi; anga bubo butuli tuingi, nu bakota beingi;

⁶tondo kutuli kuli Kalaga umozi tugu, Tateisue, kueli ukukutukaga binsania, nuisue mueli; nu kuli Mukota umozi, Yesu Klisto, ku wono binsania biabede, nuisue mueli.

⁷Tondo munge mamano tameli mu bantu bansania; tondo bamozi, ku kugomia na nkisi aba nu kano kaluma, bakulia anga idia liabikua kayulo ku nkisi; nu tulenganio tuabo tuatamba na nse.

⁸Tondo idia talinatulusia ku Kalaga: kubuno, ndi tualia tatunatalikilua kena, nu ndi tualia tatunakokoka kena.

⁹Tondo idangazi, busoga bueinyu tabukikitanie babo batamba.

¹⁰Kubuno ndi muntu akumona uwe uli na munge wikala kuidia mu numba za nkisi; ndi muntu wono watamba, ntania nuwe lilio liabikua kayulo ku nkisi?

¹¹Nu wozo mubuto watamba ndi ntanzimina ku munge mobe, ku kabamba kage Klisto akule.

¹²Nu kungua, muagila mibuto zeinyu nu kutambia babo batamba, nti mukuagila Klisto.

¹³Kubuno, ndi idia likuagia mubuto wane, nsikalia nyama lingo nunse, ninavua kuagia mubuto wane.

I Bakolito 9

Paolo Ekubalolesia Buikohomezizie mu Busingua Buage.

¹Ndi nne nsili mukandulua? Ndi nne nsili musingua? ndi nne nsiamonine ku Yesu Mukota weitu? ndi inyue tamuli mulimo wane mu Mukota?

²Ndi nsili musingua ku bango bantu, tondo nili musingua kumuli; kubuno kalolesio ka busingua buane u inyue mu Mukota.

³Kuakula kuane ku babo bekumbuzia u kukuno.

⁴Ndi tatuli na buangato bua kulia nu kunua?

⁵Ndi tatuli na buangato bua kuenda gamozi na mukikulu uli mukatizia, anga bango basingua, nu mibuto za Mukota, nu Kefa?

⁶Aba ndi nnenyene nu Balanaba tugu, ndi tatuli na buangato bua kutakita mulimo?

⁷Nazi mukoloboyo unenda kuitana bita nu kuidiga wenyene? nu nazi unayika miti za biguma nu ntakulia ku biguma biazu? aba nazi ukulangaga bituganua, nu ntakunuaga ku mabele mabio?

⁸Ndi bubuno bunkutenda nsikutenda anga muntu? aba ndi mulembe tagukutenda nugo bubo?

⁹Kubuno buasanzilue mu mulembe wa Mose bune, Ntukande kanua ka ngombe zikunyanta mumpunge. Ndi Kalaga ekulola bitondo bia ngombe?

¹⁰aba ekutenda ku kabamba keitu umpanga? E, kiasanzilue ku kabamba keitu: kubuno buatunganana mulimi alime ku kilemanizio, nuwe ukututa, ku kilemanizio atunganana kukasua nkindi.

- 11**Ndi tuamusambalide bitondo bia Muuza, ndi tabunakulungana nuinyue kutubogiabogia na bimukumona?
- 12**Ndi bango bekukasua buangato bubuno kumuli, ndi issue tatunatinga? Tondo tatukukitila buangato; tondo tukuikalilaga bitondo binsania, tunavua kubigana musagu musoga wa Klisto.
- 13**Tamuizi buno babo bekukita mulimo wa bia numba za kukumbamina, bekulia nkindi zeidia lia numba zezo, nu babo bekukita mulimo wa kiziki kia kayulo bekukasua kuidia lia kiziki kia kayulo?
- 14**Nu bubo Mukota akakizizie buno babo bekusambala musagu musoga bakalama ku musagu musoga.
- 15**Tondo nsialemanine bibio; aba kimozi, aba nsiasanzile bibino bibe bubo kundi; buli busoga kubuno, nikue ndi muntu unsania ntabigia kuikaka kuane.
- 16**Kubuno ndi nasambala musagu musoga, tondo nne nsili na kampa kakuikaka, kubuno natananinue nago; nu kisuililo kundi ndi nsiasambala musagu musoga.
- 17**Kubuno ndi nakita mulimo wono ku kusombola kuane nnenyene, nti nili na lukalilo: tondo ndi ta ku kusombola kuane, nti nakasilue bulangi.
- 18**Kikizi lukalilo luane? Ululuno: buno kungua nasambala musagu musoga, nti tagube na bukunza, buno nsite buangato buane mu musagu musoga.
- 19**Kubuno nabezaga mukandulua ku bantu bansania, tondo nikitile mukiti wa bansania, buno nilute bantu beingi nunse.
- 20**Nabede anga muYuda ku baYuda, buno nilute baYuda; ku babo beli mu mulembe, nabede anga mu mulembe, tondo nsiabezaga mu mulembe, buno nilute babo beli mu mulembe.
- 21**Kubabo beteli na mulembe, nabede anga nsili na mulembe, tondo tanga buno nsili na mulembe ku Kalaga, tondo ku mulembe wa Klisto, buno nilute babo beteli na mulembe.
- 22**Ku batamba nabede anga watamba, buno nilute batamba; nabede muntu wa nkita insania ku bantu bansania, buno nonie bamozi ku nkita zezo.
- 23**Nunne nkukita bubuno bunsania ku kabamba ka musagu musoga, buno nigomie nabo mugo.
- 24**Tamukumenya buno bakuenda kantangoa bakuenda lubilo bansania, tondo ukukasua lukalilo lusoga eli umozi? Ububo endazi Iubilo lukita luluno buno mukasue.
- 25**Nu na muntu na muntu ukulonda kukinda akuizugila ku binsania. Umpanga, babano buno bakasue nkumbu zabiga; tondo issue zitanakubiga.

²⁶Aba nne nkuenda lubilo bubo, tanga ukuzingazinga; nkuluana, tanga utakuluana.

²⁷Tondo nkubabazia mubili wane, nu kugukitia, bunavua kuba buno ndi nasila kusambalila bango, nu nti nasombua.

I Bakolinto 10

Basuagibua Beibembukie na Kukoloka kua balsalele.

¹Mibuto zane, nsikutunda muiba buno, batateisue bansania basondelezizibue na kimpa, bansania basokile kitatenge;

²nu bansania babatizizibue ku Mose mu kimpa nu mu kitatenge;

³nu bansania balile idia limozi lia muuza;

⁴nu bansania banune mazi mamozzi ma muuza: kubuno banune mu Ikozi lia muuza liabayangaga: nu Ikozi lilio liabezaga Klisto.

⁵Tondo kuabezaga beingi kubeli Kalaga ntatananizizibue nabo: kubuno basungizibue mu kalula.

⁶Umpanga bitondo bibino biabezaga tulolesio kutuli, buno isue tatutunde bubi, anga buabutundile babo.

⁷Aba tamube bakumbamizi ba nkisi, anga bamozi kubeli; anga buasanzilue bune, Bantu beikedede gansi baliaga nu banuaga, bazanzukile nu baminaga.

⁸Aba tatukite butazi, anga buakitile bamozi, nu bakule busi bumozzi bantu tununu makumi mabili nu tusatu.

⁹Aba tatulindike Mukota, anga buamulindikile bamozi, nu bakule na nzoka,

¹⁰Aba tamukite manungunungu, anga buakitile bamozi manungunungu, nu bakule na muiti.

¹¹Umpanga bitondo bibino binsania biababaside ku kitondo kia tulolesio; nu biasanzilue kutukengelesia; isue babasidue nkiko nzinda.

¹²Kubuno we ukukengela buno emana idange, buno ntagoe.

¹³Takuli idindiko limukulindikua, litakulindikua bango bantu; tondo Kalaga eli mukatizia, ntanamulekelela buno mulindikue neidindiko limutanavuama kukinda, tondo amukasie muidindiko bumunalikinda buno mukokomene.

Basuagibua Beibembukie na Nkisi.

¹⁴Kububuno, batundua bane, tinazi ikumbamino lia nkisi.

¹⁵Nkutenda na beli na munge; kengelazi bubo bunkutenda.

¹⁶Kituma kikio kia mbogimbogi kikutubogiabogia, ndi ta ku mugomio wa mikila za Klisto? Kampampa kako katukubungulaga, ndi takeli mugomio wa mubili wa Klisto?

¹⁷kubuno kampampa keli kamozi, isue tuli beingi, tondo tuli mubili umozi; kubuno isue bansania tuabegana kako kampampa kamozi.

¹⁸Lolazi buabezaga lukita lua balsalele: babo baliaga ku bisansa bia ku kayulo, ndi tabagomia na kayulo?

¹⁹Umpanga nitende buni? Ndi kikio kikubikua kayulo ku nkisi ndi kili kena? aba ndi nkisi zili kena?

²⁰Ta bubo, tondo bibio bikukasana baBilongo, bekubikasana ku basumbu, ta ku Kalaga: nunne, nsikutunda buno mugomie na basumbu.

²¹Tamunavuama kunua ku kituma kia Mukota, nu ku kituma kia basumbu: tamunagomia ku meza ma Mukota, nu ku meza ma basumbu.

²²Ndi tukuitia Mukota na lugi? Ndi tuli na magala nunse kumutinga?

Bantu ba Kalaga Tabalolesie Bango Bantu Bubi.

²³Bitondo binsania bili bulangania kukitua mu mulembe, tondo ta bitondo binsania ubili bisoga kukita. Bitondo binsania bila bulangania kukitua mu mulembe, tondo ta bitondo binsania ubikutulindia.

²⁴Muntu ntalonde mbogimbogi zage wenyene, tondo za munyage.

²⁵Neidia neidia liakunzua kuisoko liliazi; tamubuzie, buno mumenyinine kuliatuka;

²⁶kubuno kisi kili kia Mukota, nu binsania biakiyazia.

²⁷Nu ndi muntu utakatizia amumana ku musanganano, nuinyue mukutunda kuendako; liazi neidia neidia limuakasua, tamubuzie buno mumenyinine kuliatuka.

²⁸Tondo ndi muntu amubula, Idia lilino liabezaga lia nkisi, tamulie, ku kabamba ka wozo wamukengelezia, nu buno muamenyinina kuliatukaga.

²⁹Nkutenda bubuno, ta ku bumenyinino buobe tondo bua wozo ungo; buni bunasungibua na bumenyinino bua ungo muntu?

³⁰Ndi nkulia nu kuganuna, buni bunalingua ku lilio linaganuninaga?

³¹Umpanga, kungua mukulia aba mukunua, aba kitondo kinsania kimukukita, kitazi binsania mu lutanuno lua Kalaga.

³²Tamukukie baYuda, aba baGeleka, aba ekelezia lia Kalaga:

³³anga nne bunkutananzia bantu bansania mu bitondo binsania, nsikulonda mutali wane nnenyene, tondo mutali wa beingi, buno bonibue.

I Bakolinto 11

Ekubasambalila Makitilo ma Bakikulu mu Numba za Kalaga.

¹Kitazi, anga bunasusananzie Klisto.

²Lingo namuganuna kubuno muankengela mu binsania, nu muakokomezia bunsania anga bunamusambalide.

³Tondo nkutunda mumenye buno, muangati wa wamulume na wamulume eli Klisto; nu muangati wa mukikulu eli wamulume; nu muangati wa Klisto eli Kalaga.

⁴Na wamulume na wamulume ukusega aba kulengania, ndi ekukila itoe, nti abenga muangati wage.

⁵Tondo na mukikulu na mukikulu ukusega aba kulengania, itoe taliakukilua, nti abenga muangati wage; kubuno eli bumozzi na wozo walulua.

⁶Kubuno ndi mukikulu ntekukila, kasi nti alulue nunse: tondo ndi buli nsoni mukikulu kualulua nzuili zage, aba kukegia, kasi nti akukilue.

⁷Kubuno tabuatunganana wamulume kukukila itoe, kubuno eli kiskusania nu lutanuno lua Kalaga: tondo mukikulu eli lutanuno lua wamulume.

⁸Kubuno wamulume ntatukile ku mukikulu; tondo mukikulu ku wamulume:

⁹aba wamulume ntabumbilue ku kabamba ka mukikulu; tondo mukikulu ku kabamba ka wamulume:

¹⁰ku bubuno buatunganana mukikulu abe na kakengelesio ka luanzo kuitoe liage, ku kabamba ka migenzi.

¹¹Tondo lingo, mukikulu ntaba ntaba ntaba, abe wamulume ntaba ntaba ntaba, mu Mukota.

¹²Kubuno anga bubo mukikulu atukile ku wamulume, bubo wamulume nuwe, akubutagua na mukikulu; tondo binsania bikutukaga ku Kalaga.

¹³Kengelazi mubenyene, ndi buatananina mukikulu kusega Kalaga nu ntakukila itoe liage?

¹⁴Ndi tamukukengela buno, kungua wamulume eli na nzuili ndazi, ndi nti tabubi?

¹⁵Tondo ndi mukikulu eli na nzuili ndazi zili lutanuno kueli; kubuno akasilue nzuili kukukila itoe liage.

¹⁶Tondo ndi muntu atunda kuenda miango, isue tatuli na lukita anga luluno, aba maekelezia ma Kalaga.

Paolo Ekubasungula ku Kubigia Idia lia Mukota.

¹⁷Mu kukakizia kukuno, nsikumuganuna, kubuno mu kukundamana ta ku busoga, tondo bubi.

¹⁸Kubuno, kitondo kitangi kili ndi muakundamana mu ekelezia, nungua buno mualekanuka: nu nkubukatizia kakeke.

¹⁹Kubuno nkukengela buno mualekanuka, buno babo basuagibua kumuli bamoneke.

²⁰Umpanga gamuakundamana takuli kukulia idia lia Mukota,

²¹kubuno na muntu na muntu ukulinga kutola idia liage wenyene mu kuko kulia; nu umozi eli na nzala nu ungo akatua na maku.

²²Ndi tamuli na numba zeinyu za kulia muzo nu kunua? Aba mukubenga ekelezia lia Kalaga, mukubeitia na nsoni babo beteli na kena? Nkumubula buni P Ndi namuganuna ku bubuno? Nsikumuganuna.

²³Kubuno nakasilue na Mukota kikio kinamulusizizie, buno Mukata Yesu mu kindi kikio kiakasenue atolile kampampa:

²⁴nu gasilile kukakasa mponga, akabunguide, atendile bune, W ono uli mubili wane, wabungulua ku kabamba keinyu: kitazi bubuno bumukankengelaga.

²⁵Nu gasilile kulia, atolile kituma, atendile bune, kikino kituma kili idagano ito mu mikila zane; gamukanuaga, kitazi bubuno bumukankengelaga.

²⁶Kubuno gamukaliaga kampampa kakano, nu kunua kituma kikino, mukulolesia lukuo lua Mukota aba gakavua.

²⁷Umpanga unsania ukulia kampampa kakano aba kunua kituma kikino kia Mukota na lukita luteli lusoga, abe na katati ka mubili nu mikila za Mukota.

²⁸Tondo muntu idindike wenyene, nu bubo alie kampampa, nu anue kituma.

²⁹Kubuno wozo walia nu kunua, alia nu anua lusungio luage wenyene, ndi ntamenyinina mubili wa Mukota.

³⁰Ku kabamba kakano beingi kumuli batamba nu bekusamba nu bango besebakua.

³¹Tondo ndi tukuiyana, nti tatunasungibua.

³²Tondo gatokusungibua, tukusungulua na Mukota, buno tatusungibue na bantu ba kisi.

³³Umpanga, mibuto zane, gamukukundamana kulia, mulindilane.

³⁴Ndi muntu eli na nzala, nti alia mu numba zage; buno tamukundamane ku lusungio. Nu bibio biasigala nkabilongeka gankavua.

I Bakolinto 12

Paolo Ekubasambalila Bitondo bia Nkaso za Muuza Wasililila.

¹Ku musagu wa nkaso za bumenyinino bua Muuza, mibuto zane, nsikutunda inyue kutamenyinina.

²Muizi buno gamuabezaga baBilongo muendaga ku nkisi zitakutenda, anga bumuasondelezizibue.

³Ku bubuno namumenesia bubo, takuli muntu uli na Muuza wa Kalaga unatenda buno, Yesu asuililua; nu muntu ntanavuama kutenda buno, Yesu eli Mukota, ndi ntekutenda na Muuza Wasililila.

⁴Kuli nkaso zengukana, tondo Muuza eli umozi.

⁵Kuli milimo zengukana tondo Mukota umozi.

⁶Kuli makitilo mengukana, tondo Kalaga umozi ukukita makitilo mansania mu bansania.

⁷Tondo muntu na muntu ekukasua kalolesio ka Muuza kuba mutali ku bansania.

⁸Kubuno muntu umozi ku Muuza ekukasua munge makutenda; nungo bumenyinino bua kutenda, ku Muuza wozo umozi:

⁹nungo bukatizio, mu Muuza wozo umozi: nungo nkaso za konia, mu Muuza wozo umozi;

¹⁰nungo kukita magala ma kuganiagania; nungo bulengania; nungo kumenyinina miuza (ndi wa Kalaga aba ndi wa Satana); nungo nkita za mitendezi; nungo kuisula mitendezi:

¹¹tondo milimo zeno insania Muuza wono umozi ukuzikita, akukasanaga ku muntu na muntu anga buakutunda.

Bakatizia Beli Beingi, Tondo Beli Mubili Umozi.

¹²Kubuno anga bubo mubili uli umozi, nugo uli na biganza bingi, nu biganza binsania bia mubili wozo, nubio bili bingi, bili mubili umozi; bubo nubu ubuli Klisto.

¹³Kubuno mu Muuza umozi isue bansania tuabatizizibue mu mubili umozi, ndi baYuda aba baGeleka, ndi bakandua aba bakandulua; isue bansania tuanusizibue ku Muuza umozi.

¹⁴Kubuno mubili takiganza kimozi, tondo bingi.

- ¹⁵Ndi kugulu kunatenda bune, Nne nsili kuboko, nsili wa mubili; ndi ku kitondo kikio takuli kua mubili?
- ¹⁶Ndi kutuzi kunatenda bune, Nne nsili liso, nsili wa mubili; ndi ku kitondo kikio takuli kua mubili?
- ¹⁷Songo mubili unsania uli liso, buni bugununguagile? Songo unsania uli kutuzi, buni bununguagilue iyugo?
- ¹⁸Tondo Kalaga abikile biganza ku mubili, anga buatundile.
- ¹⁹Tondo songo binsania bili kiganza kimozi, songo mubili unabede buni?
- ²⁰Tondo kano kaluma biganza bili bingi, tondo mubili uli umozi.
- ²¹Nu liso talinavuama kubula kuboko nsiniyanina uwe: aba lingo itoe talinavuama kubula magulu, nsikuiyanina inyue.
- ²²Tondo, biganza bia mubili biakengelagua biatamba nunse, bikuiyaninagua:
- ²³nu bibio biganza bia mubili, bitakukengelua kuanzua, u biganza bitukuanza nunse; nubio biteli bisoga bikuanzua busoga nunse;
- ²⁴kubuno biganza bietu bili busoga tabikuiyaninana; tondo Kalaga akulumizizie mubili, nu kukikasa luanzo kikio kiganza kieidile;
- ²⁵buno mubili tagubeganibue; tondo biganza bilangane.
- ²⁶Nu kiganza kimozi ndi kiababalua, biganza binsania nti biababalua nakio; nu ndi kiganza kimozi kianzua, bingu binsania nti biabogaboga nakio.
- ²⁷Kubuno inyue muli mubili wa Klisto, nu nakio nakio nakili buage.
- ²⁸Nu Kalaga abikile bamozi mu ekelezia, mutangi basingua, wa babili balengania, wa basatu basozi, nu magala ma kuganiagania, nu nkaso za konia basambi, nu bakasia, nu buangato, nu nkita za mitendezi.
- ²⁹Ndi bansania beli basingua? Ndi bansania beli balengania? Ndi bansania beli basozi? Ndi bansania bekukitaga magala ma kuganiagania?
- ³⁰Ndi bansania beli na nkaso za konia basambi? Ndi bansania bekutendaga mitendezi? Ndi bansania bekuisulaga mitendezi?
- ³¹Tondo mutunde nunse nkaso nsoga. Nu lingo nkumulolesia buatinga bubo.

I Bakolinto 13

Lutundo Luatinga Bitondo Binsania Busoga.

- ¹Ndi nkutenda ku mitendezi za bantu nu za migenzi, tondo ndi nsili na lutundo, nti nili anga nsubi zikuzumana aba kindanda kikugombua.

²Nu ndi nili na lukaso lua bulengania, nu kumenyinina tukungu tunsania nu bumenyinino bunsania; nu ndi nili na bukatizio bunsania, aba kuigia miduko, nu ndi nsili na lutundo, nti nili buliabulia.

³Nu ndi nabeganizia bazambi bikulo biane binsania, nu ndi nikasana buno nigisibue, tondo ndi nsili na lutundo, tabunantalikila kena.

⁴Lutundo lukuikalila nunse, luli na mponga; lutundo taluli na lugi; lutundo talukuikaka, talukuikotia,

⁵talukuida kuba na luanzo, talukulonda bitondo biage wenyene; talukusasia kongoa, talukukengela bubi;

⁶talukubogaboga na buteli buisanana, tondo lukubogaboga na bulili;

⁷lukuikalila ku binsania, lukukatizia binsania; lukulemanina binsania, lukulinda ku binsania.

⁸Lutundo talukukokoka nunse: tondo ndi buli bulengania, nti bukatikibua; ndi zili mitendezi, nti zikasila; ndi buli bumenyinino, nti bukatikibua.

⁹Kubuno tukumenya kindi tugu, nu tukulengania kindi;

¹⁰tondo gakavua bubo buli buasililila, bubo buli kindi nti bukatukibua.

¹¹Ganabezaga muana, natendile anga muana, namenyinine anga muana, nakengede anga muana: tondo ganabede mukulu munene, nalekede bitondo bia buana.

¹²Kubuno kano kaluma tukumona ku kilolelo, ku lukita lua kiskusania; tondo ku zezo nkungu tukamonana meso ku meso: kano kaluma nkumenyinina kindi; tondo nkungu zezo nkamenyinina nunse anga bunkumenyinina nunne.

¹³Tondo kano kaluma kuasigala bukatizio, kilemanizio, lutundo, bibino bisatu: nu kili kinene mu bibino, u lutundo.

I Bakolinto 14

Menge ma Kuigisia Bantu Iyuki lia Kalaga Matinga Menge ma Kumenya Mitendezi Mingi.

¹Yangazi lutundo; tondo mube na lutundo nunse lua nkaso za bumenyinino bua muuza, tondo kutinga nunse kulengania.

²Kubuno we ukutenda ku mutendezi ntekutenda na bantu, tondo ku Kalaga; kubuno takuli muntu ukungua; tondo ekutenda bitondo bia tukungu mu Muuza.

³Tondo we ukulengania ekutenda na bantu bitondo bia kubalindia, nu kubana, nu kubabobelesia.

- ⁴We ukutenda ku mutendezi ekuidindia; tondo we ukulengania ekulindia ekelezia.
- ⁵Nne nkutunda inyue bansania mutende ku mitendezi, tondo kutinga nunse muigisie, kubuno wozo ukuigisia eli munene kutinga wozo ukutenda ku mutendezi, ndi ntisula, buno ekelezia lilinde.
- ⁶Tondo, mibuto zane, ndi navua kumuli nu kutenda ku mitendezi, nti namuisulile buni, kungua nsikutenda bumukumenya, aba ku bumenyinino, aba ku bulengania, aba meigisia?
- ⁷Aba binsania biteli na kalamo bili neiyuki, ndi monze aba zenze, ndi tabikutenda moki ma buisulilua, buni bunamenyinina nimbo zikuimbua na monze aba na zenze?
- ⁸Kubuno ndi monze ukutenda iyuki litakumenyua, nazi unasanga wakunina bita?
- ⁹Bubo nuinyue, ndi tamukutenda bukungubua, buni buamenyue bubo buatendagua? nti muli anga bekutenda buliabulia.
- ¹⁰Kuli mitendezi za nkita ningi mu kisi, aba takuli umozi uteli na buisulilua.
- ¹¹Nu ndi nsiamenya buisulilua bua wozo mutendezi, nti nili anga utemuizi nuwe abe anga utenizi.
- ¹²Bubo nuinyue, kubuno muli na lutundo lua nkaso za Muuza, londazi kuba nazo buno mulindie ekelezia.
- ¹³Ku bubuno we ukutenda ku mutendezi asege buno eisule.
- ¹⁴Kubuno ndi nkusega ku mutendezi, nti nkusega mu mutima wane, tondo bumenyinino buane tabukumenyina.
- ¹⁵Umpanga buni bubo? Nasege mu mutima wane, nu nasege ku bumenyinino; nimbe na Muuza, nu limbe ku bumenyinino.
- ¹⁶Kubuno uwe ndi ukuganuna mu mutima, we ukuikala mu kiziki kia uteizi buni buanitabizia Amena kungua wasila kuganuna, kubuno ntakumenya bukutenda?
- ¹⁷Kubuno buligo uwe ukuganuna busoga, tondo wozo ungo ntakulindibua.
- ¹⁸Nkuganuna Kalaga, kubuno nkutenda ku mitendezi kumutinga inyue bansania:
- ¹⁹tondo ninatunda kutenda moki matano mu ekelezia na munge mane, nigisie bango, kutinga kutenda moki tununu ikumi ku mutendezi.
- ²⁰Mibuto zane, tamube anga bana mu bumenyinino bueinyu; tondo mube anga bana mu buagi, tondo mu bumenyinino mube bakulu banene.

²¹Bu sanzilue mu mulembe bune, Nkatenda na bantu babano ku bantu bengo mitendezi nu ku tunua tua bageni; nu tabakanungua, buatendile Mukota.

²²Umpanga, mitendezi zili kalolesio, ta kubabo bakatizia, tondo kubabo batakatizia: tondo bulengania buli kalolesio, ta kubabo batakatizia, tondo kubabo bakatizia.

²³Ndi ekelezia linsania liakundamana nu bansania bekutenda ku mitendezi, nu kungua kuingila bango bantu beteizi wozo mutendezi, aba bango bantu batakatizia, ndi tabanatenda buno muli baluba?

²⁴Tondo ndi bansania bekuigisia, nu ndi kuingila muntu utakatizia aba uteizi, nti ekubezibua na bansania, nu nti ekusungulua na bansania;

²⁵nu bitondo biabezaga abisa mu mutima wage nti biamenyua; nu bubo nti agoe bukukama nu akumbamine Kalaga, nu nti atende bune, Buligo Kalaga eli neinyue.

Paolo Ekubakengelezia Bubakita Misanganano Zabo.

²⁶Buni lingo, mibuto zane? Gamukukundamana, ndi muntu na muntu eli na luimbo, nu meigisia, nu kalolesio, nu mutendezi, nu buisulilua. Bitondo binsania bilindibue.

²⁷Ndi muntu ekutenda ku mutendezi, batende babili, aba basatu; umozi umozi atende; nu umozi nti isula:

²⁸tondo ndi takuli umozi wa kuisula, nti ikala kibibi mu ekelezia; atende we wenyene ku Kalaga.

²⁹Nu balengania batende babili aba basatu, nu bango nti bamenyinina.

³⁰Tondo ndi ungo eli na kalolesio, wozo wa mutangi nti ikala kibibi.

³¹Kubuno inyue bansania munavuama kulengania, umozi umozi, buno bansania beige, nu bansania beigisie;

³²nu miuza za balengania zikuanza balengania;

³³kubuno Kalaga ta Kalaga wa mulubu, tondo wa bubobeledo. Anga mu maekelezia mansania ma basuagibua.

³⁴Bakikulu beikale kibibi mu maekelezia: kubuno tabeli na buangato bua kutenda; tondo banze, anga bubo bukutenda mulembe.

³⁵Nu ndi bekutunda kuiga bitondo, nti babuzie beiba babo bobenyene mu numba zabo: kubuno zili nsoni bakikulu kutenda mu ekelezia.

³⁶Kikizi? idagi lia Kalaga ndi liatukile kumuli? Aba ndi liamubaside inyue benyene?

³⁷Ndi muntu umozi ekukengela buno eli mulengania, aba eli na bumenyinino bua muuza, nti amenyinina bitondo bibino binamusanzila, buno bili kukakizia kua Mukota.

³⁸Tondo ndi muntu nteizi, nti abe kikongolo.

³⁹Ku bubuno, mibuto zane, mube na lutundo nunse ku kulengania, nu tamuzugile kutenda ku mitendezi.

⁴⁰Tondo binsania bikitue busoga nu anga buatunganana.

I Bakolinto 15

Ku Kitondo kia Lukuo lua Yesu nu Kuyuka Kuage ku Bakuzi.

¹Mibuto zane, nkumukengelezia musagu musoga unamusambalide, wozo umuakatizizie muemana mugo,

²monibua mugo, ndi mualindika idagi linamusambalide, ndi tamuakatizizie buliabulia.

³Kubuno nalingile kumusambalila musago mutangi bitondo binsania binasekede: buno Klisto akule ku kabamba ka buagi bueitu anga bukutenda masanzo;

⁴nu ayikilue; nu ayukizibue kusila kua bindi bisatu anga bukutenda masanzo;

⁵nu amonekileko na Kefa; nu na babo ikumi na babili;

⁶kusila kua bubo amonekileko na mibuto zage kutinga nkama itano, nu beingi beli beikiligo, bango bese bakua;

⁷kusila kua bubo amonekileko na Yakobo; na basingua bansania;

⁸nu kusila kua bansania, namumueineko, anga muntu wabutitue ta ku nkungu zage.

⁹Kubuno nne nili mukeke nunse mu basingua, nsiatunganana kumanua musingua, kubuno nasungizie ekelezia lia Kalaga.

¹⁰Tondo ku mponga za Kalaga nili buno bundi: nu mponga zage zili kundi tazabezaga buliabulia; tondo neitide nunse kukita mulimo kutinga babo bansania: aba tanne, tondo mponga za Kalaga zankasizie.

¹¹Umpanga ndi nne aba babo, ububo butukusambala, nuinyue muakatizizie.

Kuyuka Kua Yesu ku Bakuzi Kuli Kalolesio ka Bantu Bage.

¹²Umpanga ndi muasambalidue buno Klisto ayukizibue ku bakuzi, buni bukutenda bamozi kumuli buno takuli iyukilo lia bakuzi?

¹³Tondo ndi takuli iyukilo lia bakuzi, nti Klisto nuwe ntayukizibue;

- ¹⁴nu ndi Klisto ntayukizibue, kasi kusambala kueitu kuli buliabulia, nu bukatizio bueinyu buli buliabulia.
- ¹⁵Nu lebelebe issue nti tuli anga bekueka Kalaga buza; kubuno tualongekede Kalaga buno ayukizie Klisto: watayukizie, ndi bakuzi tabakuyukibua.
- ¹⁶Kubuno ndi bakuzi tabakuyukibua, kasi Klisto nuwe ntayukizibue:
- ¹⁷nu ndi Klisto ntayukizibue, bukatizio bueinyu nti buli buliabulia; kasi mukikile mu buagi bueinyu.
- ¹⁸Nu babo bakule mu Klisto kasi nti bazimina.
- ¹⁹Ndi mu kalamo kakano kankanka tugu tuli na kilemanizio mu Klisto, issue tuli na kabebe kutinga bantu bansania.
- ²⁰Tondo lebelebe Klisto ayukizibue ku bakuzi, nu abede mutangi wa babo bakule.
- ²¹Kubuno anga bubo lukuo bulualusizibue na muntu, bubo nu iyukilo lia bakuzi lialusizibue na muntu.
- ²²Kubuno anga mu Adama bansania bekukuaga, bubo mu Klisto bansania bakalamibua.
- ²³Tondo na muntu na muntu ku kiziki kiage; Klisto eli mutangi; kumbusa kuage babo beli ba Klisto, ku kuvua kuage.
- ²⁴Nu kusila kua bubo kuli kuzinda, gakakasa bukota buage ku Kalaga Isi; gakatikia bukota bunsania nu buangato bunsania nu magala mansania.
- ²⁵Kubuno we angate, aba gakabika beiti bage bansania kungsi kua magulu mage.
- ²⁶Muiti muzinda ukabigibua eli lukuo.
- ²⁷Kubuno we abikile binsania kungsi kua magulu mage. Tondo gakatenda buno, angatile binsania, tukumenya bune, we ntekutenda kulsi wamukasile binsania.
- ²⁸Nu kungua angatile binsania, bubo, Muana akangatua nelsi wamukasile binsania, kubuno Kalaga akuangataga binsania.
- ²⁹Babo bakubatizibua ku kabamba ka bakuzi bakite buni ndi bakuzi tabayukizibue nunse? Buni bubakubatizibua ku kabamba ka bakuzi?
- ³⁰nusue buni butukusungibua nkungu na nkungu?
- ³¹Nunne, mibuto zane, kukuno ukuikaka kunkuikaka kumuli mu Klisto Yesu Mukota weitu, nkukuaga busi na busi.
- ³²Anga lukita lua bantu, ndi nitanine na nyama nkali ku Efeso, nti nili na mutali mukizi? Ndi bakuzi tabayukaga, kasi nti tulie nu tunue, kubuno lubi tuakue.

33 Tamuiyengelele: mugomio mubi ukubigia misako misoga.

34 Yukazi mu munge meisanana, tamukite buagi; kubuno bamozi tabeli na bumenyinino bua Kalaga: nkutenda bubo kumuitia na nsoni.

Bakuzi Bakayuka Buni?

35 Tondo embe muntu umozi anatenda, buni bukuyukaga bakuzi? nu ku mubili mukizi ubavue?

36 Uwe kikongolo, mbuto ziukuyikaga tazikuasaga ndi tazalinga kubola:

37 nuzo ziukuyikaga, ntukuziyikaga na lukita lukakola nazo, umpanga kaguma tugu, embe za mumpunge, embe zingo nkita;

38 tondo Kalaga ekuzikasaga mubili anga buakutunda, nu mbuto na mbuto wage mubili.

39 Misuna insania tazili bumozzi: tondo emozi za bantu, nu zingo za nyama, nu zingo za biena, nu zingo za tuzoni.

40 Kuli mibili za muigulu, nu mibili za mu kisi: tondo malebo meli muigulu meli meme, nu malebo meli mu kisi meli meme.

41 Kuli malebo mamozzi ma kisongo kia busi, nu mango malebo ma muezi, nu mango malebo ma nkeninkeni; kubuno lukeniken luengukana na lungo lukeniken ku malebo.

42 Bubo ubuli iyukilo lia bakuzi. Ukuyikua esabola; akayuka ntabola:

43 ukuyikua na kanyego; ukayuka mu malebo: ukuyikua u kitumba; ukayuka na magala:

44 ukuyikua mu mubili wa bumba, ukayuka mu mubili wa muuza. Ndi kuli mubili wa bumba nti kuli mubili wa muuza.

45 Ububo buasanzilue bune, Muntu mutangi Adama abede mulami, Adama wa kuzinda abede muuza wa kukasana kalamo.

46 Tondo tamutangi wozo wa muuza, tondo wa bumba; nu kumbusa wavua wozo wa muuza.

47 Muntu mutangi eli wa kisi, atukile ku bilongo; muntu wa babili eli Mukota watukile kuigulu.

48 Bubo bueli wa bilongo, ububo babo beli ba bilongo, nu anga buli we wa muigulu, ububo babo beli ba kuigulu.

49 Nu anga butuekile lukita lua we wa bilongo, ububo tukeka lukita lua wa muigulu.

Yesu Atukindide Lukuo.

⁵⁰Tondo bubuno bunkutenda, mibuto zane, buno mibili za bumba nu mikila tazinapiena bukota bua Kalaga; aba lukuo talunapiena kalamo.

⁵¹Unguulilazi, nkumulolesia kakungu: Tatukakua isue bansania, tondo isue bansania tukagalukibua,

⁵²ku kazanga kamozi, ku kukebia kua liso, nkungu za monze wa kuzinda: kubuno monze ukeidua, nu bakuzi bakayukibua tabakue lingo, nuisue tukagalukibua.

⁵³Kubuno wono wabiga ntabige lingo, nu wozo mukuzi ntakue lingo.

⁵⁴Tondo wono wabiga ntakabiga lingo, nu wono mukuzi ntakakua lingo, nkungu zezo zilikazindilila lilio idagi liasanzilue bune, Lukuo lukamenua na bukindi.

⁵⁵E lukuo, kuni kuli kukinda kuobe? E lukuo, mutabo wobe uli kuni?

⁵⁶Mutabo wa lukuo uli buagi: nu magala ma buagi meli mulembe:

⁵⁷tusimazi Kalaga, ukutukasaga kukinda mu Mukota weitu Yesu Klisto.

⁵⁸Umpanga, mibuto zane batundua, mulinde, tamutengetenge, muitable nunse kukita mulimo wa Mukota bindi binsania, mumenye buno mulimo weinyu taguli bulia mu Mukota.

I Bakolinto 16

Paolo Ekubasambizia: nu Ekubakengelezia.

¹Ku kitondo kia kukundamania mitebe ku kabamba ka basuagibua, anga bunakakizizie maekelezia ma Galatia, nuinyue mukite bubo.

²Mu busi butangi buizinga na muntu na muntu kumuli abike nkindi, anga buli mutali wage, buno takukakundamanibua gankavua.

³Nunne gankabasa, nkasinga babo bamukasombola na mikanda, beke mitebe zeinyu ku Yelusalema:

⁴nu ndi buakulungana nunne kuendako, nti bende gamozi nanne.

⁵Tondo navue kueinyu, ganatinge ku Makedonia; kubuno natinge ku Makedonia;

⁶embe nikale kueinyu, nkungu za mpego, buno munelekezie ku lugendo luane kunkuenda.

⁷Kubuno nsikutunda namumonako mu kutinga tugu; tondo nkulemanina kuikala kueinyu nkungu nkeke, ndi Mukota atunda.

⁸Tondo nikale mu Efeso aba nu busi bua Pentekoste;

- ⁹kubuno nigulilua luibi lunene luatananina nunse, nu basombi beli beingi.
- ¹⁰Tondo ndi Timoteo avue, nti eikale neinyue ntakue boba; kubuno ekukitaga mulimo wa Mukota, anga bunkukita nunne:
- ¹¹umpanga muntu unsania ntamubenge. Tondo mumuane na bubobeledo, buno avue kundi: kubuno nne nu mibuto zeitu tukumukika.
- ¹²Tondo ku kitondo kia Apolo mubuto weitu, namusengizie nunse ende kumuli na mibuto zeitu: nuwe ntatundile nunsania kuenda kano kaluma; tondo ende gamone nkungu za kuenda.
- ¹³Kikazi, lindazi mu bukatizio, mube bamulume, ikokomeziazi.
- ¹⁴Bitondo bienyu binsania bikitue mu lutundo.
- ¹⁵Kano kaluma, nkumusengezia, mibuto zane (muizi buno kikanga kia Setefano, kili kitangi kia Akaya, nu kio kibikile mu mulimo wa kukitila basuagibua),
- ¹⁶umpanga anzazi bantu, anga babo, nu muntu na muntu ukukitaga mulimo gamozi nabo na magala.
- ¹⁷Nunne nkubogaboga ku kuvua kua Setefano nu Fotunato nu Akaiko: kubuno babano basililizizie bunidile kumuli.
- ¹⁸Kubuno balindizie mutima wane nu mitima zeinyu; umpanga kutiazi bantu anga babano.
- ¹⁹Maeklezia ku Asia bamusambizia. Akuila nu Pilisikila bamusambizia nunse mu Mukota, nu ekelezia lili mu numba zabo.
- ²⁰Mibuto insania zeitu bamusambizia. Sambizaniazi na mbogimbogi.
- ²¹Zeno zili samba zane, nne Paolo, nowasanza.
- ²²Ndi muntu unsania ntelama Mukota, asuililue. Mukota weitu, uvue.
- ²³Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe neinyue.
- ²⁴Lutundo luane lube neinyue bansania mu Klisto Yesu. Amena.

II Bakolinto

II Bakolinto 1

Mukanda Weibili Wasingaga Paolo ku Bakolinto. Kalaga eli Mukasia wa Bantu Bage.

¹Paolo, musingua wa Yesu Klisto ku kusombola kua Kalaga, nu Timoteo mubuto weitu, ku ekelezia lia Kalaga lili mu Kolinto, nu basuagibua bansania beli mu kisi kinsania kia Akaya:

²mponga zibe kumuli nu bubobeleso bukutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Mukota Yesu Klisto.

³Lutanuno ku Kalaga, Isi wa Mukota weitu Yesu Klisto, Isi wa kiombo nu Kalaga wa kubobelesia kunsania;

⁴ukutubobelesagia mu tubebe tueitu tunsania, buno tubobelesie babo beli na tubebe tua nkita insania, ku kubobelesia kutukubobelesibua na Kalaga.

⁵Kubuno anga buzitila mbabazio za Klisto kutuli, bubo ububo kubobelesia kueitu kuitila ku Klisto.

⁶Tondo ndi isue tuli na tubebe, nti ku kabamba ka kumubobelesia nu lonio lueinyu; aba ndi tukubobelesibua, nti ku kabamba ka kubobelesia kueinyu ukuko kukukita mulimo wage kukukokomena mu mbabazio nuisue,

⁷nu kilemanizio kietu kumuli kiakokomena; mumenye buno, bubo ububo anga bumuli na kindi kieinyu mu mbabazio, bubo ububo mu kubobelesibua.

⁸Kubuno, mibuto zeitu, tukutunda muamenya, kitondo kia kabebe kako katuabezaga nako mu Asia, buno tuabezaga na bitondo bingi biatulimbagene, nu tuakengede buno tulumbe tuakua:

⁹tondo bubo butuli isue benyene tuabezaga na lusungio lua lukuo, aba tatuidemanine tubenyene, tondo tulemanine Kalaga ukuyukagia bakuzi:

¹⁰kubuno atonezie mu lukuo lunene nunse, nu akatonia: ndi tuamulemanina buno, atonie lingo:

¹¹nuinyue tukasiyasi ku masego; ku kitondo kia mutebe wozo utuakasilue ku masego ma bantu beingi, luganuno lukasue na bantu beingi ku kabamba keitu.

Paolo Ntendile Lingo ku Bakolinto. Bakitile Buagi, We Ntatundile Kubabezia.

¹²Kubuno kukuno ukuikaka kueitu, bulongeki bua kalenganio keitu, buno kusuagibua nu ku kutengelela kua mutima ukutukaga ku Kalaga; ta ku munge ma mubili, tondo ku mponga za Kalaga; uzituendede muzo mu kisi, nu kuitila nunse kumuli.

¹³Kubuno tatuamusanzide bingo bitondo, umpanga bibio bimukusoma aba bimuteizi, nunne nkulemanina buno muabimenye aba nu kuzinda:

¹⁴bubo bubo anga bumuatumenyinina, buno isue tukuikaka kumuli, anga bumukuikaka kutuli, mu busi bubo bua Mukota Yesu.

¹⁵Nu na kilemanizio kikino natundaga kulinga kuvua kumuli, buno mubogeboke lingo:

¹⁶nu kutinga kumuli nu kuenda ku Makedonia, nu lingo kutuka ku Makedonia nu kusubia kumuli, nu muanelekezie ku Yudaya.

¹⁷Umpanga ganatundile bubo, ndi nabezaga natamba? Aba bitondo binkukengela kukita, ndi nkukengela kubikita ku lukita lua bumba bua buagi buno nitende bubuno, E, nti E, nu tobo, nti tobo?

¹⁸Tondo anga buli Kalaga mukatizia, idagi lietu kumuli taliabezaga bubo nu tobo.

¹⁹Kubuno Muana wa Kalaga, Yesu Klisto, utuamusambalide musagu wage, nne nu Siluano nu Timoteo, taliabezaga, bubo nu tobo, tondo mueli liabede bubo.

²⁰Kubuno malagano mansania ma Kalaga meli mueli, ububo, nu mueli lili Amena, buno tuganuzie Kalaga.

²¹Umpanga Kalaga ekutulindagia inyue nuisue mu Klisto, nu ekutubongia muambo;

²²nuwe uwatubikile kamenyikilo, nu uwatukasile kalingilo ka Muuza mu mitima zeitu.

²³Tondo nne nkumana Kalaga abe mulongeki wane, buno ku kumukuila kiombo nsiendile ku Kolinto.

²⁴Ta kubuno tukuangata bukatizio bueinyu, tondo tuli bakasia ba mbogimbogi zeinyu: kubuno mualinda mu bukatizio.

II Bakolinto 2

¹Tondo nnenyene nakengede buno nsiavue kumuli lingo mu kabebe.

²Kubuno ndi namuitia na kabebe, umpanga nazi wambogiembogie tugu we unitizie na kabebe?

³Nunne namusanzide kitondo kikino, ndi navua, nsitue na kabebe na babo bakulungana kumbogiambogia; nkumulemanina inyue bansania, buno mbogimbogi zane u zeinyu inyue bansania.

⁴Kubuno mu tubebe tuingi nu busu bua mutima namusanzide muidilo; ta buno muitibue na kabebe, tondo buno muvuame kumenya lutundo luane lundi nalo nunse kumuli.

Paolo Ekutunda Bakolinto Basige Muagi wa mu Beli ku Kitondo kia Buagi Buage.

⁵Tondo ndi muntu itia ungo na kabebe, nti ntanitia na kabebe, ninavua kumukutia inyue bansania.

⁶Nsungio zasungizibue muntu wozo na bango zakuka;

⁷aba ta bubuno kano kaluma anga buabezaga, tondo neibi neibi kumusigilila nu kumubobelesia buno anavua kukua na kabebe.

⁸Ku bubuno nkumusengezia buno mutundazi.

⁹Kubuno nasanzile bubuno, buno nimenyinine ndi inyue muanza mu bitondo binsania.

¹⁰Tondo ndi muasigilila muntu ku kitondo kinsania nunne nti namusigilila: kubuno ndi nasigilide muntu ku kitondo kinsania, nti namusigilide ku kabamba keinyu ku Klisto;

¹¹Satana anavua kutukinda; kubuno isue tatuide kumenya munge mage.

Paolo Eli na Kabebe mu Mulimo Wage: nu Eli na Mbogimbogi Nunse.

¹²Umpanga ganabasile ku Telua ku kitondo kia musagu musoga wa Klisto, nu neiguluidue luibi mu Mukota,

¹³nsiabogilebogile, kubuno nsiamonine ku Tito mubuto wane: tondo nabalagile nu natukile, nu nendile ku Makedonia.

¹⁴Tondo Kalaga aganunue, ukutusondelezagia bindi binsania ku kukinda mu Klisto, nu tukugaga nsunu zakumumenya ku kiziki na kiziki kituli mukio.

¹⁵Kubuno isue tuse nsunu za Klisto ku Kalaga, ku babo bekonibagua nu ku babo bekuziminaga;

¹⁶ku bamozi tuli nsunu za lukuo zikulusagia lukuo; nu ku bango tuli nsunu za kalamo zikulusagia kalamo, Nu nazi wakulungana ku bitondo bibino?

¹⁷Kubuno isue tatuli anga beingi bekubigia idagi lia Kalaga; tondo anga bantu batakutenda na buengelezi, anga bantu ba Kalaga, ku Kalaga, u butukutenda mu Klisto.

II Bakolinto 3

Kitondo kia Yesu Klisto Kiatinga Kitondo kia Mose.

¹Ndi tukulinga lingo kuikaka tubenyene? aba ndi tukuiyanina, anga bango, mikanda za kumukaka aba zikutuka kumuli?

²Inyue muli mukanda weitu, wasanzilue mu mitima zeitu, wamenyininua nu kusomua na bantu bansania;

³mukumoneka buno buli mukanda wa Klisto, muli mulimo weitu, wasanzilue, ta ku mazi ma kusanza, tondo na Muuza wa Kalaga uli Mulami; ta ku mbabu za makozi, tondo ku mbabu za mitima.

⁴Nu kikino kili kilemanizio kituli nakio ku Kalaga mu Klisto:

⁵kubuno tatukengele buno munge meitu makutukaga kutuli isue benyene, tondo makutukaga ku Kalaga;

⁶nuwe atusuagizie buno tube bakiti beidagano ito; ta ku mulembe, tondo wa Muuza: kubuno mulembe ukuita, tondo Muuza ukukasanaga kalamo.

⁷Tondo ndi lilio lia lukuo, liasanzilue ku makozi, liavule mu lutanuno, nu bana ba Isalele tabavuamine kulola nunse ku Mose kubuno meiso mage mala-ngalaga; nu lulo lutanuno taluizizizie:

⁸embe ndi lilino lia Muuza, ndi nti talili na lutanuno?

⁹Kubuno ndi lililo lia lusungio lili na lutanuno, kasi lilino lisanana nti liatinga lutanuno.

¹⁰Kubuno aba lilio liatanuinue taliabezaga na lutanuno ku bubuno, ku kitondo kia lutanuno luatinga nunse.

¹¹Kubuno ndi lilio liatikizibue liabezaga na lutanuno, kasi lilino likuikala lili na lutanuno.

¹²Umpanga ku kuba tuli na kilemanizio kia lukita luluno, tukutenda buligo nunse,

¹³nuisue tatuli anga Mose, wikukide nsulu ku meiso, buno bana ba Isalele bubatanalola nunse kuzinda kua lilio taluizizizie;

¹⁴tondo bumenyinino buabo buabede bubibu; kubuno aba nu lelo mu kusoma idagano lia wakalazi nsulu zezo zikedede, kubuno tabamenyinine buno, zatikizibue mu Klisto.

¹⁵Tondo aba nu lelo kungua bekusoma mulembe wa Mose, beli anga batakumenya.

¹⁶Tondo nkungu zibakagalukila Mukota, uzibakamenyina.

¹⁷Umpanga Mukota eli Muuza: nu kuko kuli Muuza wa Mukota, ukuko kuli bukandulua.

¹⁸Tondo isue tatuakukilua na nsulu ku meiso, kubuno tukusania lutanuno lua Mukota, anga bukusania kiyolo; tukugalukibua ku kiskusania kiage, kutuka ku lutanuno aba ku lutanuno anga bulukutukaga kua Mukota uli Muuza.

II Bakolinto 4

Paolo Ntekutunda Kusiga Mulimo Wamukasile Kalaga: Kalaga Akamubogiabogia.

- ¹Ku bubuno ku kuba tuli na mulimo wono, anga butuakasilue, tatukutamba;
- ²tondo tuasombile bitondo bia nsoni biabisilue, aba tatuende mu bumanua, aba kusambika idagi lia Kalaga na buengelezi; tondo ku kulolesia kua bulili nu kulumbibua na bantu bansania bunu tuli bakiti ba Kalaga.
- ³Tondo ndi musagu musoga weitu tagukumenyua, nti tagukumenyua na babo bakuziminaga:
- ⁴mubo kalaga ka kisi kikino kazibile bumenyinino bua babo batakatizia, bubatanamona kiengi kia musagu musoga wa lutanuno lua Klisto, uli kiskusania kia Kalaga, bunu takisane kubeli.
- ⁵Kubuno tatukusambala musagu weitu, tondo musagu wa Klisto Yesu, Mukota, nuisue benyene tuli bakiti beinyu ku kabamba ka Yesu.
- ⁶Kubuno Kalaga atendile bune, Kiengi kikasana mu kapilo, u wozo wasanine mu mitima zeitu, atukase kiengi kia minge ma lutanuno lua Kalaga ku meiso ma Yesu Klisto.

Magala ma Paolo Matukile ku Kalaga.

- ⁷Tondo, tuli neisuku lilino mu mibili za bilongo, bunu magala mamano makutukaga ku Kalaga, tondo tameli meitu;
- ⁸tukubabazibua ntungo insania, tondo tatukongoa; tuli na tungonongono, tondo tatukutambia kilemanizio;
- ⁹tukubengua, tondo tatukusigua; tukulibulagua gansi, tondo tatukulekanaga;
- ¹⁰bindi binsania tukulondua kuitua, anga bualondagua kuitua Yesu; bubo kalamo ka Yesu keitile mu mibili zeitu.
- ¹¹Kubuno isue bekulama bindi binsania tukulondua kuitua ku kabamba ka Yesu, bunu kalamo ka Yesu keitile mu mibili zeitu za kukua.
- ¹²Tondo isue tukukuaga, tondo inyue mukulamaga.
- ¹³Tondo ku kuba tuli na mutima wa bukatizio, anga buasanzilue bune, Nakatizizie, ukinsa natendile; nuisue tukukatizia nunse, ukinsa tukutenda;
- ¹⁴tuizi bunu anga bubo buayukizie Mukota Yesu akatuyukia nuisue, inyue nuisue akatuimika kuage.
- ¹⁵Kubuno binsania bili bienyu, bunu mponga zeno zitile nunse ku babano beli beingi, zitile ku lutanuno lua Kalaga.

Bantu ba Kalaga Tabatine Lukuo.

- ¹⁶Ku bubuno tatukutamba; tondo ndi mubili weitu ukubigaga, tondo nti muntu weitu wa munda eli muto busi na busi.

¹⁷Kubuno tubebe tueitu tuli tua nkungu emozi tugu, tukututanuzia lutanuno lutanakuzinda nunse;

¹⁸tatukengele bitukumonako, tondo bitutakumonako; kubuno bikumonekako bili bia nkungu emozi tugu; tondo bibio bitakumonekako ubitanakuzinda.

II Bakolinto 5

¹Kubuno tuizi buno, ndi numba za mubili weitu wa kisi zasambulua, nti tuli na numba zikatuka ku Kalaga; zitakitilue na maboko, zitanakubiga zili mu meigulu.

²Kubuno isue mu zeno tukutonga, tukutunda nunse kuigibua na numba zeitu zikatuka kuigulu:

³ndi tuasila kuigibua tatukeida numba.

⁴Kubuno isue beli mu numba zeno za kisi tukutonga tukuima: ta kubuno tukutunda kuigibua, tondo kuiga muingo, buno kalamo kakinde lukuo.

⁵Umpanga we watukitile bubuno u Kalaga, uwatukasile kalingilo ka Muuza.

⁶Umpanga bindi binsania tuli na mitima zalinda, tuizi buno, nkungu zituli mu mubili, tatukumonana na Mukota.

⁷(Kubuno ku bukatizio tukuendaga, tondo ta kukumona);

⁸tondo tuli na mitima zalinda, natenda, buli busoga nunse, kutuka ku mubili, nu kuikala gamozi na Mukota.

⁹Ku bubo, ndi tuli gano aba ndi tatuli gano, tuli na lutundo lua kumutananzia.

¹⁰Kubuno isue bansania tuatunganana kuimana ku kisumbi kia lusungio lua Klisto; buno na muntu na muntu akasue lukalilo luage anga buabezaga ekukita, ndi busoga aba ndi bubi.

Basozi Bekukita Mulimo wa Mukota wa Babo nu Zikaba Mbogimbogi za Yesu Klisto.

¹¹Umpanga ndi tukukua Mukota boba, kasi tulute bango bantu, kubuno Kalaga etuizi; nu nkulemanina buno nuinyue mutuizi.

¹²Kubuno tatukuika kumuli lingo, tondo tukutunda muikakila mutuli, buno muakule babo bekuikaka buliabulia, tondo ta ku bitondo bia bulili.

¹³Umpanga ndi munge meitu matulenga, nti kabamba ka Kalaga, aba ndi tuli na munge meitu, nti ku kabamba keinyu.

¹⁴Kubuno lutundo lua Klisto lukutusindika; buno tukumenya bubuno, ndi umozi akuilide bansania, nti bansania bakule;

¹⁵nuwe akuilide bansania, buno beli balami tabalame ku kabamba kabo bobenyene, tondo ku wozo wakule nu wayukile ku kabamba kabo.

¹⁶Tondo kano kaluma tatukumenyinina muntu ku lukita lua mubili; anga butuamenyinine Klisto ku lukita lua mubili, tondo tatukumumenyinina nunse.

¹⁷Ububo ndi muntu eli mu Klisto, nti eli kibumbua kito: biakulinga biatingile: nu binsania bise bito.

¹⁸Tondo binsania bikutukaga ku Kalaga, watukulumanizie nage we wenyene ku Yesu Klisto, nu atukasile mulimo wa bukulumania;

¹⁹ku bubuno, Kalaga abezaga mu Klisto, akulumanizie kisi nage we wenyene, ntabatekuilide buagi buabo, nuwe abikile idagi liage lia bukulumania mutuli.

²⁰Tuli basingua ba Klisto, anga bualagile Kalaga buno tusambale: tukumusengezia muizina lia Klisto, mukulumanibue na Kalaga.

²¹Kubuno amukitile we uteizi buagi kuba buagi ku kabamba keitu; buno isue tuisanane ku Kalaga mueli.

II Bakolinto 6

Paolo Ekuimenesia Buno eli Mukiti Musoga wa Mulimo wa Kalaga mu Tubebe Tuage.

¹Nuisue tukukitaga mulimo gamozi nage tukusengezia buno tamusekele mponga za Kalaga buliabulia.

²(Kubuno ubuatendile bune, Mu nkungu ziwitabizizie nakungule, Nu mu busi bua lonio nakukasizie: Unguilila, kano kaluma nkungu ziwitabizibua; unguilila, kano kaluma buli busi bua lonio):

³tatube ikitano liakukukia mu binsania buno mulimo weitu tagubingue;

⁴tondo mu binsania tukuikaka, anga bakiti ba Kalaga, mu nkiki nnene, mu tubebe, mu kuiyanina, mu bitondo bibibu,

⁵mu kulibulua, mu bikando, mu mulubu, mu mulimo, mu kulanga, mu kukanda;

⁶mu busoga, mu munge, mu kuikalila, mu mponga, mu Muuza Wasililila, mu lutundo luteli na buengelezi,

⁷muidagi lia bulili, mu magala ma Kalaga; ku ngabo za kuisanana za kuboko kuidume nu za kuboko kuikazi,

⁸ku lutanuno nu ku nsoni; ku kutendua bubi nu ku kutendua busoga; anga bengelezi, tondo tuli bantu ba bulili;

⁹anga batakumenyua, nu bakumenyua; anga bakua, nu kasi tuli na kalamo; anga basungibua, nu bateitua;

¹⁰anga beli na kabebe, tondo bindi binsania tukubogaboga, anga bazambi, tondo tukugumia beingi; anga beteli na kena, tondo tuli na binsania.

¹¹Tukumutenda bunsania, inyue baKolinto, tuamulimbulila mitima zeitu.

¹²Tatukumogoga, tondo inyue benyene ubakuiyogogia.

¹³Umpanga buno, mulige bumuakasilue (nkutenda neinyue anga ku bana bane); mulimbule mitima.

Bantu ba Kalaga Tabeingile mu Bitondo bia Batakazia.

¹⁴Tamuingile mu bitondo bia batakazia: kubuno mugomio mukizi uli gasamba kuisanana nu kuteisanana? Aba, mugomio mukizi uli gasamba kiengi nu kapilo?

¹⁵Nu mugomio mukizi uli gasamba Klisto nu Beliala? aba wakatizia eli na mugomio mukizi na utakatizia?

¹⁶Nu mugomio mukizi uli gasamba numba za kukumbamina Kalaga na nkisi? kubuno inyue muli numba za Kalaga uli Mulami; anga buatendile Kalaga bune, Kubuno nkekala mubeli, nu munkatini muabo nkatabanga gabasamba; nunne nkaba Kalaga wabo, nubo bakaba bantu bane.

¹⁷Ku bubuno tukazi ku beli, Mulekanukibue nabo, bubo ubuatendile Mukota, Nu tamuitubie ku kinsania kili nse; Nunne namusekele,

¹⁸Nabe Soeinyue, Nuinyue muabe bana bane bamulume nu bamukazi, Bubo ubuatendile Mukota uli na magala mansania.

II Bakolinto 7

¹Umpanga batundua bane, kukuba tuli na malagano mamano, tulekelazi kukita bitondo binsania bia nse bia mubili nu bia mutima, tusililizie mu kukua Kalaga boba.

Mutima wa Paolo Wabogilebogile ku Makitilo ma Bakolinto.

²Tulimbulilazi mutima: tatuagide muntu; tatuabigizie misako za muntu; tatuakangide muntu.

³Nsikutunda kumubezia: kubuno natendile buno, namutunda mu lukuo nu mu kalamo.

⁴Nkumulemanina nunse, nkuikakila mu muli: nkubobelezibua nunse; nkubogaboga mu tubebe tueitu tunsania.

⁵Kubuno gatuabasile ku Makedonia, tatumuinue, tondo tuabezaga na tubebe tuingi; nu tuabezaga na bita, nu tuakuaga boba.

⁶Tondo Kalaga ukubobelezagia beli na kabebe, atubobelezizie ku kuvua kua Tito;

⁷nu takuvua kuage tugu, tondo ku kubobelezia kuko kumuabobelezizibue, atusambalide musagu wa lutundo lueinyu, nu kabebe keinyu, nu bumuiyaninaga nne, ububo, nkubogaboga nunse.

⁸Kubuno ndi namongedue mu mukanda wane, tondo nsikuibezia: kilo ninibezizie (kubuno nkumona anga bumongilue ku mukanda wozo, tondo ku nkungu nkeke tugu),

⁹kano kaluma nabogaboga, ta ku kitondo kia kuongua kueinyu, tondo kubuno mu kuongua kueinyu nu muiyanizie; kubuno muiyanizie ku Kalaga, buno munavua kubabazibua ku kitondo kietu mu bitondo binsania.

¹⁰Kubuno kabebe keli ku lukita lua Kalaga kakulusagia kuiyana kukulusagia lonio, kuiyana kuko kuteli na kuibezia; tondo kabebe ka kisi kakulusagia lukuo.

¹¹Unguulilazi, kuko kukua na kabebe kuli ku lukita lua Kalaga, kuakitile lutundo lukizi mumuli, nu kubingibua kukizi kueinyu, nu kongoa kukizi, nu boba bukizi, nu kuiyanina kukizi, nu iyilili ikizi, nu musubo mukizi! Kubuno mukuisuagia mu kikino kitondo.

¹²Umpanga ndi namusanzide, tondo nti nsiamusanzide ku wozo wakitile bubu, aba ku kabamba ka wozo wakitidue bubu, tondo buno lutundo lueinyu kutuli lumoneke ku Kalaga.

¹³Ku bubuno tuabobelezizibue: nu mu kubobelezibua kueitu tuabogilebogile nunse ku kitondo kia mbogimbogi za Tito, kubuno mualindizie mutima wage.

¹⁴Kubuno ndi nikakile kueli ku kabamba keinyu, tondo nsiakule na nsoni; tondo anga butuamubulaga bitondo binsania bia bulili, bubo ububo kuikaka kueitu ku Tito kuabe bulili.

¹⁵Nu lutundo luage lutilide kumuli nunse, gakukengelaga luanzo lueinyu bansania, lukita lumuamusekede na boba nu ku kugilimina.

¹⁶Nkubogagabogaga kubuno mu bitondo binsania nili na kilemanizio ku kabamba keinyu.

II Bakolinto 8

BaEkelezia ba mu Makedonia Bakungikile Biabo Bingi Bia Kukasia Basambi ba mu Yelusalema.

¹Nu, mibuto zeitu, tukumulolesia musagu wa mponga za Kalaga zakitilue ku maekelezia ma ku Makedonia;

- ²kubuno balindikilue na malindiko meingi, tondo mbogimbogi zabo ningi nu buzambi buabo buitide mu bugumi bua kutalikila kuabo.
- ³Kubuno nkubalongekela, ku kuvuama kuabo, nu kuitila kuabo, bakasene biabo ku lutundo luabo bobenyene,
- ⁴batusengezizie nunse nu kutukakizia ku misagu za lukaso luluno, buno bagomie nabo bakukitila basuagibua:
- ⁵bakitile bubuno, tanga butualemaninaga, tondo balingile kuikasana bobenyene ku Mukota, nu kutuli mu kusombola kua Kalaga.
- ⁶Aba tuasengezizie Tito, amuzindilizizie lukaso luluno anga bulualingile.
- ⁷Umpanga anga bumukuitila mu binsania, ku bukatizio, nu ku kutenda, nu ku menge, nu ku lutundo lunene nunse, nu lutundo lueinyu kutuli, buno muitable bubo mu mponga zeno nunse.
- ⁸Nsikumukakizia, tondo ku lutundo lunene lua bango bantu nigeleke lutundo lueinyu.
- ⁹Kubuno mukumenya mponga za Mukota weitu Yesu Klisto, buno abezaga mugumi, tondo abede muzambi ku kabamba keinyu, buno mugume ku buzambi buage.
- ¹⁰Nunne nkumukengelezia kitondo kikino: kubuno kitondo kikino kili kisoga kumuli, kubuno muse muakukia muaka umozi, ta ku kukita tugu, tondo kukutunda.
- ¹¹Tondo kano kaluma musililizie kuko kukita; buno anga bubo bumuatundile kukita, bubo ububo mube kayikayika ku kusililizia na bibio bimuli nabio.
- ¹²Kubuno ndi mutima ukutunda, nti uli anga ukukasana bibio biguli nabio, ta bibio biguteli nabio.
- ¹³Kubuno nsikutenda bubuno, buno bango babogeboge nuinyue mube na tubebe;
- ¹⁴tondo bunsania bulingimane; mu zeno nkungu kasiazi banenyu na beinyu, nu banenyu bamukasie na biabo; nu binsania bialingimane:
- ¹⁵anga buasanzilue bune, We wakungikile bingi nteitide, Nuwe wakungikile bikeke ntiyanine.

Mulimo wa Tito na Basingilue Nabo.

- ¹⁶Tondo Kalaga asimue, wabikile lutundo mu mutima wa Tito lua kumenya bitondo bieinyu.
- ¹⁷Kubuno eitabizizie anga butuamubulaga; nu abede nunse na nkaso, nu endile kueinyu anga buatundaga.

¹⁸Nu tuamusingile na mubuto weitu wozo uluganuno luage luakukile mu maekelezia mansania;

¹⁹nu ta bubo tugu, tondo u wozo wasombuedue na maekelezia ende gamozi neisue mu kitondo kia lukaso luluno lutukukitila ku lutanuno lua Kalaga nu kutananizia mitima zeitu:

²⁰tuibembukie na kitondo kikino, muntu anavua kutubinga mu musagu wa lukaso luno lutukukitila:

²¹tulingazi kukengela busoga, ta ku Mukota tugu, tondo aba nu ku bantu.

²²Nuisue tuasingile mubuto weitu nabo utuakitaga nabo mulimo bindi bingi nu abezaga na komanizia, nu kano kaluma eli na komanizia nunse, kubuno eli na kilemanizio kinene kumuli.

²³Umpanga ndi muntu ekutunda kumenya misako za Tito, nti nagomia nage, nu nti ekukitaga mulimo nanne kumuli; aba ndi ku misako za mibuto zeitu, nti beli basingua ba maekelezia, nu beli lutanuno lua Klisto.

²⁴Umpanga lolesiazia babano ku maekelezia kakengelezio ka lutundo lueinyu, nu bubuno ubutukuika kumuli.

II Bakolinto 9

Paolo Ekubasambalila Bubakasa Biabo ku Kalaga.

¹Ku musagu wa kukitila basuagibua, nsili na kitondo kia kumusanzila;

²kubuno nizi lutundo lueinyu, namukakile kubabo ba ku Makedonia, anga buabezaga ba ku Akaya kayikayika kutukila muaka umozi; nu iyilili lieinyu lialindia bantu beingi.

³Tondo nasingile mibuto zane, buno kuikaka kueitu kumuli takube buliabulia mu kitondo kikino; buno mube kayikayika anga bunatendile;

⁴kungua navua na ba Makedonia nu ndi namusanga tamuli kayikayika, nti tuakue na nsoni (nu tatukumutenda inyue benyene) mu kilemanizio kikino.

⁵Umpanga nakengede buno buakulungana nanne mibuto zane, balinge kuvua kueinyu, nu kukungika lukaso lueinyu luidagano limualagile wakalazi, buno lube kayikayika nu luluno lube anga lukaso lua lutundo, tanga lukukasana ku nduma.

⁶Tondo nkutenda buno, ukuyika bikeke akakola bikeke nunse; nu ukuyika bingi akakola bingi nunse.

⁷Na muntu na muntu akasane anga buakukengela mu mutima wage: ta ku kangonongono, aba ta ku kabamba: kubuno Kalaga ekutunda wozo ukukasana na mutima wa mbogimbogi.

⁸Nu Kalaga akamukitila mponga ningi; buno muitile nunse ku bitondo binsania bindi binsania, muitile nunse mu mulimo na mulimo musoga:

⁹anga buasanzilue bune, Abalanganizie, akasile bazambi; Kuisanana kuage takunakuzinda.

¹⁰Nuwe ukukasaga muyiki mbutu nu kampampa kuba idia, amukase mbutu za kuyika, nu kuitila biguma bia kuisanana kueinyu:

¹¹muagumibue mu binsania, buno mube na binsania bikukasa Kalaga, nu nti tuamuganune.

¹²Kubuno kukita kua mulimo wono takukusililizia tugu kuiyanina kua basuagibua, tondo kuitila nunge beingi baganune Kalaga;

¹³nu ndi mukulindikua mu mulimo wono, Kalaga nti ekuganunua ku luanzo lueinyu ku kuitabizia musagu musoga wa Klisto, nu ku nkaso zeinyu ningi kubeli nu ku bantu bansania;

¹⁴nubo benyene, bekumusegela, batundazi nunsania mponga za Kalaga zeitide kumuli.

¹⁵Kalaga asimue ku kitondo kia lukaso luage lututanavuama kusima.

II Bakolinto 10

Paolo eli Nunse Musingua wa Kalaga.

¹Nunne Paolo nnenyene nkumusengezia ku kubota nu bubobeledo bua Klisto, kungua nili neinyu nti nabota, tondo ganteligo nti nili na magala kumuli:

²ububo, nkumusengezia, buno ndi niligo tamunsengezie mugugumano, anga bubo bubakutukengela, buno tukuenda anga ba kisi.

³Kubuno ndi tuli na mibili za kisi, tatukuluana bita na mibili za kisi.

⁴(Kubuno bieitu bia bita tabili bia kisi, tondo bili na magala mu Kalaga kugusia mukolo wa bita);

⁵nu kuibilila miango, nu binsania bikuikotia ku munge ma Kalaga, nu kuvuama makengelo mansania buno manze Klisto;

⁶nuisue tuse kayikayika kusungia babo beli na lunano, kungua muse na luanzo.

⁷Idolazi tanga bumukukita. Ndi muntu akuikengela wenyene buno eli muntu wa Klisto, nti akengele buno, bueli muntu wa Klisto, bubo ubutuli nuisue bantu ba Klisto.

⁸Kubuno ndi nkuikaka tugu ku buangato (butuakasilue na Mukota buno tumulindie ta kumugusia), nti nsikue nsoni:

- ⁹ninavua kumuitia na boba ku mikanda zane.
- ¹⁰Kubuno, bekutenda bune, Mikanda zage zili na buisulilua buingi nu akongagoa muzo; tondo ndi eli kuno kueitu nti abota nu nti ekutetuma.
- ¹¹Wono muntu ekukengela, lukita lutuli nalo mu mikanda gatuteli, unu bubo butuli nunse.
- ¹²Kubuno tatukutunda kuikaka nabo aba kuidingimania na babo bekuikaka: tondo ku kuidingimania kuabo, nu ku kuidingimania kuabo, buabo buabo, nti tabeli na munge.
- ¹³Tondo isue tatukuikaka anga bututeli, tondo anga butuakasilue na Kalaga, nu anga bubo butuakasilue kueinyu.
- ¹⁴Kubuno tatukutingila gago gatuakasilue, anga buno tatuamubaside, kubuno tuamubaside na musagu musoga wa Klisto:
- ¹⁵tatukuikaka anga bututeli, aba mu milimo za bango bantu; tondo kukuba na kilemanizio, anga bukatizio bueinyu ga bueitile, nti tuatalikilue kumuli nu kuitila nunse,
- ¹⁶aba nu kusambala musagu musoga mu bisi bili lisa na kueinyu, aba tatuikake ku bitondo biasila kukitua na bango.
- ¹⁷Tondo we ukuikaka nti ikaka mu Mukota.
- ¹⁸Kubuno ta wozo muntu ukukakua ukuikaka wenyene, tondo wozo ukukakua na Mukota.

II Bakolinto 11

Paolo Ekubakua Lugi Anga Bukutunda Kalaga.

- ¹Buabezaga busoga songo munikalila bukongolo buane; tondo munikalile.
- ²Kubuno nkubakuila lugu lua Kalaga: kubuno namusongezie ku wamulume umozi, buno nilusizie Klisto kikumi kiasuaga.
- ³Tondo nkukua boba, buno ku nzila imozi, anga nzoka buzengelede Eva mu buenge buazo, zinabigia makengelo meinyu munasiga luanzo lua mutima umozi luli mu Yesu.
- ⁴Kubuno ndi ungo avua nu kusambala ungo musagu wa Yesu, ututasambede, aba ndi mukukasua ungo muuza, umutakasilue, aba ungo musagu musoga, umutitabizizie, nti muabeikalila busoga.
- ⁵Kubuno nkukengela buno, nsidile kena ku bibeli nabio babo basingua banene.
- ⁶Tondo ndi nsizi kutenda, luluno ta lukita luane nu munge; tondo mu bitondo binsania tuamuloleseziebio.

⁷Ndi nagile ku kuibotia buno inyue mubakamibue, kubuno namusambalide musagu musoga wa Kalaga geteli mutali?

⁸Nanyagile mango maekelezia ma Kalaga bikulo biabo, nibitole bibe biane, buno nikitile inyue;

⁹nu ganabezaga neinyue nu neiyandinaga, nsiakutizie muntu umozi; kubuno mibuto zane, batukile ku Makedonia, bankasile anga buniyaninaga; nu mu bitondo binsania nidangile buno nsimukutie nunse, nu bubo bunidange.

¹⁰Anga bubo buli bulili bua Klisto mudi, takuli muntu unankanda kanua ku kuikaka kukuno mu miaga za Akaya.

¹¹Ku kitondo kikizi P Kubuno nsikumutunda? Kalaga eizi.

¹²Tondo bubo bunkukita nabukite, buno nibakinde babo bekulonda mulondo; buno tabamone mulondo mu kitondo kikio kibakuikaka nakio babe anga butuli.

¹³Kubuno babano beli basingua ba buza, bekukita mulimo ku buenge, bekuigalukia buno basusanie basingua ba Klisto.

¹⁴Aba tabuli buakuangama nabo; kubuno Satana wenyene ekuigalukagia buno asusanie mugenzi wa kiengi.

¹⁵Umpanga tabunangamia ndi bakiti bage begalukia kususania bakiti ba kuisanana; tondo kuzinda kuabo kukaba bumozu na milimo zabo.

Paolo Ekubamenesia Kitondo Kieganuine Nakio.

¹⁶Nkutenda lingo, muntu ntakengele buno nili kikongolo; tondo ndi mukunkengela bubo, nitabizazi, buno nunne nikake tanga.

¹⁷Kikio kinkutenda nsikukitenda kuikakizio lia Mukota, tondo anga ku bukongolo, mu kilemanizio kikino kia kuikaka.

¹⁸Ku kuba beingi bekuikaka ku lukita lua mubili, nunne nikake.

¹⁹Inyue beli na munge mukutundaga kubogaboga na bikongolo,

²⁰Kubuno mukubuzigaga, ndi muntu ekumubika ku bukobe, ndi ekumuzambia, ndi ekumunyaga, ndi ekuikaka, ndi ekumulibula ku meiso.

²¹Nili na nsoni kutenda bubo, anga buno issue tuabezaga tuatamba, Tondo ndi muntu ekuikaka ku kitondo kinsania (nkutenda anga kikongolo), nunne nkuikaka.

²²Ndi babo beli baEbele? Nunne nti nili muEbele. Ndi babo beli baIsalele? Nunne nti nili mu Isalele, Ndi babo beli kikanga kia Abalahama? Nunne nti nili wa kikanga kia Abalahama.

²³Ndi babo beli bakiti ba Klisto? (nkutenda anga musile), embe nne nkuitila nunse ku milimo, ku kulibulua bubibu; ku bikando nunse, ku lukuo mambizi meingi.

²⁴Ku baYuda mambizi matano nasusuidue tususula makumi manazi, kutikia ku kamozi.

²⁵Mambizi masatu nalibuidue na tususula, limbizi limozi nalibuidue na makozi, mambizi masatu nangukidue na buato bua mu luzi, musu nu kindi nikalaga muiziba lia kitatenge;

²⁶ku ngendo mambizi meingi, ku biziki bibibu bia nuzi, mu biziki bibibu bia beibi, mu biziki bibibu bia bantu ba kueitu, mu biziki bia baBilongo, mu biziki bibibu bia mino minene, mu biziki bibibu bia kalula, mu biziki bibibu bia kitatenge, mu biziki bibibu bia mibuto za buza;

²⁷ku milimo nu mu kukutua, ku kukeisia ntende kindi kinsania mambizi meingi, mu nzala nu mpusia, kukutalia idia mambizi meingi, mu mpego nu mundulu.

²⁸Nu gamozi na bitondo bibino, bibio bikunvuilaga busi na busi, ubibino kulanga maekelezia mansania ma Kalaga.

²⁹Nazi watamba, nunne nsiatamba? Nazi ukukikitanibua, nunne nsikongoa?

³⁰Ndi natananina kuikaka, nti nikake ku mutambo wane.

³¹Kalaga, Isi wa Mukota weitu Yesu, ukuganunagua kuganunua kutenakuzinda eizi buno nsikueka buza.

³²Ku Dameseke, muangati wa Mukota Aleta, abikile bakoloboyo kukika muino wa Dameseke, atundaga kunkata:

³³nu bangezezie mu luzi geitengu mu kitutu nu bubo nasogonyokile mu maboko mage.

II Bakolinto 12

¹Nkuikaka, aba tabuatunganana; tondo nkabasa ku tulolesio nu malimbulo ma Mukota.

²Nizi muntu umozi mu Klisto, gesegatinga miaka ikumi nu inazi (ndi abezaga mu mubili, nsizi; aba ndi atukile mu mubili, nsizi; Kalaga u wizi), muntu wozo azanzuidue mu mpelela aba nu kuigulu lia masatu.

³Nunne nizi muntu wozo (ndi abezaga mu mubili, aba ndi atukile mu mubili, nsizi; Kalaga u wizi),

⁴bubuno azanzuidue mu Palatiso, ungule bitondo bitanavuamua kutendua, nu bitanavuama kutenda muntu.

- ⁵Kabamba ka wozo neikake: tondo kundi nnenyene nsikake, umpanga ku mutambo wane.
- ⁶Kubuno ndi ninatunda kuikaka, tondo nsinaba kikongolo; kubuno ninatenda bulili: tondo nkuisungula, buno muntu ntankengele kutinga buamonine kundi, aba bungule ku kanua kane.
- ⁷Nu ku kabamba ka bunene malimbulo mamano, buno nsikotie nunse, nakominue mukele mu mubili, mugenzi wa Satana kundibula, ninavua kuikotia nunse.
- ⁸Ku bubuno nasegile Mukota mambizi masatu, buno nigutuke.
- ⁹Ambuide bune, Mponga zane zakuka kuguli; kubuno magala mane masililila mu mutambo. Umpanga nikake mu mutambo wane, buno magala ma Klisto mabe mudi.
- ¹⁰Ku bubuno nkubogaboga mu mutambo, mu kuitoa, mu kuiyanina, mu nsungio, mu biziki bibibu, ku kabamba ka Klisto: kubuno kungua natamba, nti nili na magala.
- ¹¹Nabede kikongolo: inyue muansindikile; kubuno buantunganene niganunue neinyue: kubuno nsidile kena kukeli na basingua babo banene.
- ¹²Bulili, tulolesio tua musingua tuakitilue munkatini muenyu mu komanizia kansania, ku tulolesio nu maganogano, nu makitilo ma magala.
- ¹³Kubuno kikizi kimuidile kutinga mango maekeleza ma Kalaga, umpanga nne nsiamukutizie? Munsigilile kitondo kikino kibi.
- ¹⁴Unguililazi, lilino limbizi lia masatu nili kayikayika kuvua kumuli; aba nsiamukutizie: kubuno nsikulonda bikulo bienyu, tondo inyue: kubuno tabuatunganana bana kubikila bababuta, tondo bababuta kubikila bana.
- ¹⁵Nu nkubogaboga nunse kukasa nu kuikasana ku kabamba ka kalamo keinyu; ndi nkumutunda nunse, nti nakokoke kutundua?
- ¹⁶Tondo bube bubo, nne nsiamukutizie; tondo, kukuba nili na munge, namukatile na buenge.
- ¹⁷Ndi namonine ku mutali weinyu ku muntu umozi wa babo banasingile kumuli?
- ¹⁸Nasengezizie Tito kuenda kumuli, nu namusingile na mubuto weitu. Ndi Tito amonine ku mutali kumuli? Ndi tatuendile mu muuza umozi? Nu masomoneno mamozzi?

Paolo Ekubakengeleza.

- ¹⁹Mukukengela buno, tukuisuagia kumuli. Ku Kalaga tukutenda bitondo bibino binsania mu Klisto; nu, batundua bane, bili ku kabamba kakumulindia.

²⁰Kubuno nkukua boba, mu kuvua kuane, ninavua kumusanga, tanga bubo bunkutunda kumusanga; nunne namoneke anga bubo bumutakutunda; ninavua kusanga embe miango, nu lugi, nu bongoa, nu nsake, nu kukandika, nu manungunungu, nu luikotio, nu kazege;

²¹nunne ganavue lingo Kalaga wane anavua kumbotia munkatini mueinyu, nu nkalilila beingi babezaga bagi ba wakalazi, nu tabeiyanizie ku nsese, nu butazi, nu ntundo mbi zibakitile.

II Bakolinto 13

¹Lilino u liane lia masatu kuvua kumuli. Ku tunua tua balongeki babili aba basatu kitondo na kitondo kikokomene.

²Nasilile kumuana kalazi, nu nkumuana nunse, anga bunabezagago limbizi lia mabili bubo, kano kaluma ganteligo, nkubasanzila babo bagile wakalazi, nu ku bango bansania buno, kungua navua nsiakue kiombo;

³kukuba mukulonda kakengelesio ka Klisto ukutenda mundi; we utatamba kumuli, tondo uli na magala mumuli:

⁴kubuno aba atakilue mu mutambo, tondo ekulamaga ku magala ma Kalaga. Kubuno nuisue tuli na mutambo mueli, tondo tukalamaga gamozi nage ku magala ma Kalaga meli mumuli.

⁵Idindikazi inyue benyene, ndi muli mu bukatizio; muidolesie mubenyene. Aba tamuizi buno Yesu Klisto eli mumuli? ndi tamuasombua.

⁶Tondo nkulemanina buno muamenye buno isue tatuasombua.

⁷Nu kano kaluma tukusega Kalaga tamukite bubo bunsania buli bubu; ta buno tutundue, tondo buno inyue mukite busoga, aba ndi tuli anga basombua.

⁸Kubuno tatunavuama kubigia bulili, tondo kukita bulili.

⁹Kubuno kungua tuatamba nti tukubogaboga, nuinyue nti muli na magala: nu tukusega buno, musililile.

¹⁰Ku bubuno nasanza bitondo bibino nu nsiliko, ninavua kuzuga kungua niliko ku buangato bubo bunakasilue na Mukota buno nilindie, ta kuandabania.

¹¹Umpanga, mibuto zane, musililile; mubogeboge; mube na makengelo mamozzi; muikale mu bubobelelo: nu Kalaga wa lutundo nu bubobelelo abe gamozi neinyue.

¹²Sambizaniazi na mbogimbogi.

¹³Basuagibua bansania bamusambizia.

¹⁴Mponga za Mukota Yesu Klisto, nu lutundo lua Kalaga, nu mugomio wa Muuza Wasililila, bikale neinyue bansania.

Bagalatia

Bagalatia 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku baGalatia. Paolo Ekubasambizia.

- ¹Paolo, musingua (ta wa bantu, aba ntasingilue na muntu, tondo na Yesu Klisto, nu Kalaga Isi wamuyukizie ku bakuzi),
- ²nu mibuto insania beli gamozi nanne, ku maekelezia ma ku Galatia:
- ³mponga zibe kumuli nu bubobeledo bukutukaga ku Kalaga Isi nu ku Mukota weitu Yesu Klisto,
- ⁴wikasene wenyene ku kabamba ka misako za buagi bueitu, buno atonie ku kisi kikino kibi kia kano kaluma, anga buli kusombola kua Kalaga Tateisue:
- ⁵aganunue ku nkiko na nkiko. Amena.

BaGalatia Basombile Musagu Musoga nu Batundile Ungo.

- ⁶Nangama na bumuasasia kusiga wozo wamumanine mu mponga za Klisto nu kugalukila ungo musagu wa lungu lukita;
- ⁷aba takuli ungo musagu musoga: tondo bantu bekumuzangiazangia, nu bekutunda kugalukia musagu musoga wa Klisto.
- ⁸Tondo ndi isue, aba mugenzi wa kuigulu, ukamusambalila ungo musagu uteli wozo utuamusambalide, asuililue.
- ⁹Anga bunalingile kutenda, nu kano kaluma nkutenda lingo, muntu unsania ndi amusambalila ungo musagu uteli wozo umuasambalidue, asuililue.
- ¹⁰Kubuno kano kaluma ndi nkulonda bunene bua bantu, aba bua Kalaga? aba ndi nkutunda kutananizia bantu? songo natananzigia bantu, songo nsinabede mukobe wa Klisto.

Meigisia ma Paolo Matukile ku Yesu.

- ¹¹Kubuno namumenesia, mibuto zane, buno, musagu musoga unasambede, ta wa lukita lua bantu.
- ¹²Kubuno nsiagusambalidue na muntu, aba nsigisizibue, tondo nagulolesizibue na Yesu Klisto.
- ¹³Kubuno mungule ku musagu wa misako zane mu mpala za baYuda, anga bubo bunitide kubabazia ekelezia lia Kalaga, nu nalisungizie:
- ¹⁴nunne nakulile mu mpala za baYuda kutinga beingi ba lugu luane mu kilongo kiane, nasasizie kumenya misumo za batateisue.
- ¹⁵Tondo Kalaga, ansombuede ganabezaga nkili munda za mmene, nu amanine ku mponga zage,

- ¹⁶kumenesia Muana wage mudi, buno nisambalile baBilongo musagu wage; nsiakalile luango na bango bantu:
- ¹⁷aba nsiendile ku Yelusalema ku babo babezaga basingua batangi; tondo nendile yiliyili ku Alaba; nu nasubizie lingo ku Dameseke.
- ¹⁸Ububo gasilile miaka esatu nendile ku Yelusalema kumonana na Kefa, nikede kuage bindi ikumi na bitano.
- ¹⁹Tondo nsiamonine kungo musingua, umpanga Yakobo muto wa Yesu.
- ²⁰Nu bitondo binamusanzila, unguililazi, ku Kalaga, nsikueka buza.
- ²¹Umpanga nendile ku bisi bia Sulia nu Kilikia.
- ²²Tondo nsiamoneneko na maekelezia ma Yudaya mabezaga mu Klisto:
- ²³tondo bongule tugu buno, we watusungagia wikalazi kano kaluma ekusambala bukatizio bubo buasangagia wikalazi;
- ²⁴nu baganuine Kalaga ku kabamba kane.

Bagalatia 2

- ¹Nu gasilile miaka ikumi neinazi nendile lingo ku Yelusalema gamozi na Balanaba nu Tito.
- ²Nu natendilue buno nendeko nu nabasambalide musagu musoga wozo unkuigisia ku baBilongo tondo mu kakungu ku babo bekuganunua, ninavua embe nkuituma lubilo lua buliabulia, aba nitumine lubilo lua buliabulia.
- ³Tondo Tito unabezaga nage, abezaga mu Geleka, ntasindikilue buno amonesibue:
- ⁴nu ku kitondo kia mibuto za buza bengizibue mu kakungu, babano beingide mu kakungu buno batitike kukandula kueitu kutuli nako mu Yesu Klisto, batubike ku bukobe:
- ⁵tatusigulizizie kubeli aba busi bumozi, buno bulili bua musagu musoga buikale neinyue.
- ⁶Tondo babo bekuanzua buno beli bangati (babezaga banazi ta kitondo kiane; Kalaga ntakuanga kukutia kua bantu) natenda buno, babo banzagua tabantalikide kena:
- ⁷tondo neibineibi, gabamonine buno bakasilue mulimo wa kusambala musagu musoga ku batamonesibua, anga bubo Petelo buakasilue wozo wa kusambala ku bamonesibua

⁸(kubuno we wabikile Petelo buno abe musingua ku bamonesibua u wozo wambikile buno, nibe musingua ku baBilongo);

⁹nu gabamenyine mponga zinakitilue, Yakobo nu Kefa nu Yoana bakengedue anga mango ma ekelezia lia Klisto, nne nu Balanaba batukasile mukono wa kuseidume wa mugomio, buno isue tuende ku baBilongo, nubo bende ku bamonesibua;

¹⁰tondo kitondo kimozi tugu buno, tukengele bazambi: nu kitondo kikino natundile nunse kukikita.

Bantu Bekubingibua Umpanga ku Bukatizio.

¹¹Tondo Kefa gavule ku Antiokia, nendile nage miango, kubuno atananina lusungio.

¹²Kubuno gabede bantu bamozi batukaga ku Yakobo, nu aliaga na baBilongo; tondo gabavule, itonezie, idekanukizie nabo, akule babo bamonesibua boba.

¹³Nu bango baYuda begalukizie nage mu buengelezi bubo; aba Balanaba alutilue na buengelezi buabo.

¹⁴Tondo ganamonine tabakukita anga buli musagu musoga, natendile Kefa ku bansania bune, Ndi uwe uli muYuda nti wakita nkita za baBilongo, aba ta za baYuda, buni bukusengezia baBilongo kukita nkita za baYuda?

¹⁵Isue tuli baYuda ku bumba, aba tatuli bagi anga baBilongo,

¹⁶mumenye buno muntu ntekubingibua ku makitilo ma mulembe tondo ku bukatizio mu Yesu Klisto, isue tuakatizizie Yesu Klisto, buno tubingibue ku bukatizio mu Klisto, aba ta ku makitilo ma mulembe: kubuno ku makitilo ma mulembe takuli muntu unabingibua.

¹⁷Tondo kungua isue tukulonda kubingibua mu Klisto, nti tukumoneka kuba bagi, ndi Klisto eli mukiti wa buagi? Kilo, aba nunse.

¹⁸Kubuno ndi nikukita lingo bitondo bibio binasigile, nti nili mukaguzi wa mulembe.

¹⁹Kubuno ku mulembe nalekanukizibue na mulembe, buno nilame ku Kalaga.

²⁰Natakilue gamozi na Klisto; tondo nkulama; aba ta nenyene lingo, tondo Klisto ukulama mudi; nu kalamo kankulama kano kaluma mu mubili, nkulama mu bukatizio bua Muana wa Kalaga, wantundile, nu eikasene ku kabamba kane.

²¹Nsikubigia mponga za Kalaga: kubuno ndi kuisanana kukuvua ku mulembe, kasi Klisto akule buliabulia.

Bagalatia 3

Lukaso Lua Muuza Luli ku Kitondo Kia Kukatizia, ta ku Kitondo kia Kuanza Mulembe.

- ¹Inyue baGalatia bioto, nazi wamulogile, ndi tamungule buno Yesu Klisto asambedue buno atakilue kumuli?
- ²Nkutunda kumenya kitondo kikino kimozi kumuli bune, Muakasilue Muuza ku makitilo ma mulembe, aba ku kungua kua bukatizio?
- ³Inyue muli bioto? mualingile mu Muuza, ndi mukutunda kusililila mu makitilo ma bumba bua buagi?
- ⁴Muababazizibue buliabulia? ndi buli buliabulia bulili?
- ⁵Umpanga we wamukasile Muuza wage, nu ukukita maganogano kumuli, ndi ekukita bibino ku makitilo ma mulembe, aba ku kungua kua bukatizio?
- ⁶Anga bubo buakatizizie Abalahama Kalaga, nu atekuidue buno eisanana.
- ⁷Umpanga mumenye buno babo beli na bukatizio, ubabo beli bana ba Abalahama.
- ⁸Nu isanzo, lialingile kumoneka kulio buno Kalaga akabingia baBilongo ku bukatizio, liasambalide Abalahama musagu musoga, liatendile bune, Muguli baBilongo bansania bakakitua mponga.
- ⁹Kububo babo beli ba bukatizio bekukitua mponga na Abalahama mukatizia.
- ¹⁰Kubuno babo bansania beli ba makitilo ma mulembe beli mu kisuililo: kubuno buasanzilue bune, Asuililue na muntu na muntu utakuendela mu bunsania buasanzilue mu mukanda wa mulembe nu kubukita.
- ¹¹Bukumoneka buno takuli muntu kubingibua ku mulembe ku Kalaga, kubuno wisanana akalama ku bukatizio;
- ¹²nu mulembe tagukutuka ku bukatizio: tondo, Muntu ukuyanga bitondo bia mulembe, alame mubio.
- ¹³Klisto atukuluide ku kisuililo kia mulembe, asuilidue ku kabamba keitu; anga buasanzilue bune, Asuililue na muntu na muntu ukukamua ku muti:
- ¹⁴buno mponga za Abalahama zibasile baBilongo mu Yesu Klisto buno tukasue idagano lia Muuza ku bukatizio.
- ¹⁵Mibuto zane, nkutenda mu lukita lua bantu: Aba idagano lia bantu, ndi liakokomena, muntu ntanalita aba kulitalikila.
- ¹⁶Ku Abalahama idagano lialagilue nu ku kikanga kiage. Ntatenda, ku bikanga, anga ku bingi; tondo anga kimozi, Nu ku kikanga kiobe, ukili Klisto.

¹⁷Nu bubuno ubunkutenda bune: Idagano liakokomene na Kalaga, nu mulembe wabasile, gabede miaka nkama inazi nu makumi masatu zasila, tagunavuama kulita, aba kugalukia idagano buliabulia.

¹⁸Kubuno bupieni ndi buli ku mulembe, tabuli lingo kuidagano: tondo Kalaga abukasile ku Abalahama kuidagano.

¹⁹Mulembe uli kikizi? watalikidue ku kabamba ka kukagula mulembe, aba gavue kikio kikanga kialagilue idagano, liakakizizibue na migenzi, mu kuboko kua mukulumania.

²⁰Tondo mukulumania ntelu mukulumania wa umozi, tondo Kalaga eli umozi.

²¹Umpanga ndi mulembe ukuita malagano ma Kalaga? Kilo, nunse: kubuno songo mulembe wakasilue buno ukasane kalamo, lebelebe kuisanana kunabede ku mulembe.

²²Tondo masanzo makandile binsania mu buagi, buno idagano lili ku bukatizio mu Yesu Klisto likasue ku babo bekukatizia.

²³Tondo gabede bukatizio tabuvua, tuabezaga tukulangua mu mulembe, tuakandilue ku kulindila bukatizio bukabisulua.

²⁴Nu bubo mulembe wabezaga musozi weitu wa kutulusia ku Klisto, buno tubingibue ku bukatizio.

²⁵Tondo gabede bukatizio buavua, mulembe taguli lingo musozi weitu.

²⁶Kubuno inyue bansania muli bana ba Kalaga, ku bukatizio mu Yesu Klisto.

²⁷Kubuno inyue bansania muabatizizibue mu Klisto, muazualile Klisto.

²⁸Takuli muYuda aba muGeleka; takuli mukobe aba mukandulua, takuli wamulume aba mukikulu; kubuno inyue bansania muli umozi mu Yesu Klisto.

²⁹Nu ndi inyue muli ba Klisto, umpanga nti muli kikanga kia Abalahama, nu bapieni beidagano.

Bagalatia 4

Umpanga Bakatizia Beli Bana ba Kalaga.

¹Tondo nkutenda bubuno, mupieni nkungu insania zeli muana ntengukana na mukobe ku kitondo kimozi, tondo eli mukota wa bansania.

²Tondo nti angatua na begisia nu balangi aba nu nkungu zasila kubikua neisi.

³Bubo nuisue, gatuabezaga tukili bana, tuabezaga tukukitibua nunse ku bitondo bia kisi:

⁴tondo gakukile nkungu, Kalaga asingile Muana wage, abutilue na mukikulu, abutilue mu mulembe,

⁵buno abakulule babo babezaga mu mulembe, buno tubikue bana.

⁶Nu kubuno inyue muli bana, Kalaga asingile Muuza wa Muana wage mu mitima zeinyu, ukulila bune, Aba, Tateisue.

⁷Umpanga uwe ntuli lingo mukobe, tondo muana; nu ndi uli muana, kasi nti uli mupieni wa Kalaga.

⁸Tondo nkungu zezo, zimuabezaga tamumenya Kalaga, muakitide tuto tuteli na bumba bua tulaga:

⁹tondo kano kaluma gamuasila kumenya Kalaga, aba gamukumenyua na Kalaga, buni bumuasubia lingo ku bitondo bitasuaga nu bia muzambo, mukutunda lingo kubikitila P

¹⁰Mukukengela bindi, nu miezi, nu nkungu, nu miaka.

¹¹Nkukua boba ku kitondo kienyu, embe namukitide tugu butasuaga.

Balingile Kukatizia Iyuki Lia Paolo; Tondo Balisombile.

¹²Nkumusengezia, mibuto zane, mube anga bundi, kubuno nunne nili anga bumuli; tamuankitide bubu bumozu:

¹³tondo muizi ku kutamba kua mubili nalingile kumusambalila musagu musoga:

¹⁴nu mubili wane wabezaga idindiko kumuli tamuagubengile, aba kugusomba: muansekede anga mugenzi wa Kalaga, aba anga Yesu Klisto.

¹⁵Umpanga kuni kuli kubogaboga kumuabogagabogaga? Kubuno nkumulongekela buno, songo bunakulungene, songo muneitikizie meiso meinyu nu kumpamo.

¹⁶Ndi nabede muiti weinyu, kubuno nkumubula buli bulili?

¹⁷Babo bekumuyanga, tondo ta ku kitondo kisoga; bekumusomba; buno munavua kubayanga.

¹⁸Tondo lebelebe buli busoga kuyangua bindi binsania mu bitondo bisoga, aba ta ku nkungu zindi neinyu tugu.

¹⁹Bana bane, nili lingo na lubaba ku kabamba keinyu anga lubaba lua nina gakubuta muana, aba nu Klisto akabumbua mumuli—

²⁰nu bubo nkutunda nunse kuba neinyue kano kaluma, nu nkugalukia iyuki liane; kubuno nili na kangonongono kumuli.

Kisusania kia Isaka nu Isamele.

- 21**Mbulazi, inyue bekutunda kuba mu mulembe, tamukungua ku mulembe?
- 22**Kubuno buasanzilue bune, Abalahama abezaga na bana babili, umozi wa mukobe, nu ungo wa mukikulu wage.
- 23**Tondo wozo wa mukobe abutilue ku lutundo lua bumba bua buagi, nu wozo wa mukikulu wage, kuidagano.
- 24**Bibino biabezaga tugu kabali: kubuno bakikulu babano beli anga malagano mabili; umozi wa ku muiduko wa Sinai, abutile kikanga kia bakobe, u Haga.
- 25**Kubuno Haga u muiduko wa Sinai uguli ku Alaba walingimana na Yelusalema wa kano kaluma: eli mu bukobe na bana bage.
- 26**Tondo Yelusalema uli kuigulu uli mukandulua, uli meisue.
- 27**Kubuno buasanzilue bune, Bogaboga, mugumba utakubuta; Laluka neiyuki, ulile uwe uteli na lubaba lua kubuta muana: Kubuno bana ba kigilua beli beingi kutinga ba wozo uli neiba.
- 28**Umpanga, mibuto zane, anga buabezaga Isaka, tuli bana beidagano.
- 29**Tondo anga busi bubo, we wabutilue ku lutundo lua bumba bua buagi ababazizie wozo wabutilue ku Muuza, bubo buli nu kano kaluma.
- 30**Tondo buni bukutenda isanzo? Imbiazi mukebe nu muana wage; kubuno muana wa mukobe ntapiene gamozi na muana wa mukikulu weidagano.
- 31**Umpanga mibuto zane, isue tatuli bana ba mukobe, tondo ba wono weidagano.

Bagalatia 5

Paolo Ekubalolesia Bubekala mu Klisto.

- 1**Umpanga mu bukandulua bubuno Klisto atukanduide: lindazi, tamuingile lingo mu kikando kia bukobe.
- 2**Unguililazi, nne Paolo nkumubula bunu, ndi mukumonesibua, Klisto ntamutalikile kena.
- 3**Kubuno nkumusambalila lingo ku muntu na muntu ukumonesibua, nti buamutanana anze mulembe unsania.
- 4**Muanzukanibua na Klisto, inyue bansania bekutundaga kubingibua ku mulembe; muagalukile nu mukusiga mponga.
- 5**Kubuno isue mu Muuza ku bukatizio tukulindila kilemanizio kia kuisanana.
- 6**Kubuno mu Yesu Klisto kumonesibua takuli kena, aba kutamonesibua; tondo bukatizio buli na magala mu lutundo.

- ⁷Muendaga kantangoa busoga; nazi wamubigene, tamuanze bulili?
- ⁸Kulubikania kukuno takuatukile ku we wamumanine.
- ⁹Mugago mukeke ukugagia biasola binsania.
- ¹⁰Nili na kilemanizio kumuli mu Mukota, buno tamube na mutima wa lungu lukita; tondo we ukumusuna asungibue wenyene, aba ndi eli nazi.
- ¹¹Tondo nne, mibuto zane, ndi ninkinasambalaga musagu wa kumonesibua, kubuno ninkinababazibua P ugago ikitano lia muti wa magu Iiatikizibue,
- ¹²Ninatunda babano bamubikilaga mitima ibili beiketule ku mibili zabo.
- ¹³Kubuno inyue, mibuto zane, muamaninue buno mukandulue: tabube ku kitondo kia kuyanga lutundo lua bumba bua buagi, tondo ku lutundo mukitilane.
- ¹⁴Kubuno mulembe unsania wazindilila mu kitondo kimozi, nukio ukikino: utunde munyobe anga buwitunda uwenyene.
- ¹⁵Tondo ndi mukutoana nu kuliana muidange, buno munavua kuzikania.
- ¹⁶Tondo nkutenda bune, Endazi mu Muuza, nu tamukazindilizia lutundo lua bumba bua buagi.
- ¹⁷Kubuno bumba bua buagi bukusakaga na Muuza, nu Muuza ukusakaga na bumba bua buagi; kubuno bibino biengukana bibinyene; aba tamukuvuama kukita anga bumukutunda.
- ¹⁸Tondo ndi mukusondelezibua na Muuza, tamuli mu mulembe.
- ¹⁹Kano kaluma misako za bumba bua buagi zikumonekako, uzeno: butazi, nsese, nsoni,
- ²⁰kukumbamina nkisi, buganga, lusombo, nsake, lugi, bongoa, miango, kulekanuka,
- ²¹musona, kukua na maku, buliangundu, nu bitondo biasusania bibino; nkumukengeleziabio, anga bubo bunasilile kumukengelezia, buno babo bekukitaga bitondo bia lukita luluno tabapiene bukota bua Kalaga.
- ²²Tondo kiguma kia Muuza kili lutundo, mbogimbogi, bubobeledo, nkiki, mponga, busoga, bukatizio,
- ²³kubota, kuisungula; ku kitondo kikino takuli mulembe.
- ²⁴Nubo bantu ba Klisto Yesu basila kutaka bumba bua buagi nu makengelo mabi nu ntundo mbi.
- ²⁵Ndi tukulama mu Muuza, kasi tuendazi mu Muuza.

²⁶Tatuiganune buliabilia, ku kusunana, nu kutronania.

Bagalatia 6

Bantu ba Kalaga Beigisanie.

¹Mibuto zane, ndi muntu amona munyage akita musako na musako wa buagi, inyue bagomia na Muuza, musubiazi muntu wono mu mutima wabota; ku kuidanga uwenyene, buno unavua kulindikua nugue.

²Mukuilane kiombo, nu bubo muasililizie mulembe wa Klisto.

³Kubuno ndi muntu ekuikutia, nu ntekukutibua, nti ekuidundula.

⁴Tondo na muntu na muntu akengele tanga buli mulimo wage wenyene; ugago akaba na kitondo kia kuikaka we wenyene, nu ta ku wa munyage.

⁵Kubuno na muntu na muntu akeikuila kiombo.

⁶Tondo we ukuigisibua mu Idagi akase wozo ukumuigisia ku bieli nabio.

⁷Tamuengelelue; Kalaga ntelilikue; kubuno kikuyika muntu, ukikio kiakatubula.

⁸Kubuno we ukuyika ku bumba bua buagi ku bumba bua buagi akatubula lukuo; tondo ukuyika ku Muuza, ku Muuza akatubula kalamo katanakuzinda.

⁹Nu tatukutue ku kukita busoga; kubuno ku nkungu zasuagia nti tukatubula, ndi tatuatamba.

¹⁰Umpanga ndi buakulungana, kasi tukitile bantu bansania busoga, kulinga tanga ku babo beli mu kikanga kia bukatizio.

Paolo Ekubasambalila Kitondo kia Muti wa Magu wa Klisto,

¹¹Lolazi masanzo manene manamusanzide nnenyene.

¹²Bansania bekuikengela buno beli basoga, ubabo bekumukakizia buno mumonesibue; tabasungibue ku kabamba ka muti wa magu wa Klisto.

¹³Nu babo bamonesibua tabakukokomezia mulembe; tondo bekutunda buno mumonesibue, ku bubo bekutunda bune, mube na lukita luabo.

¹⁴Tondo nne, nsiganune nunse umpanga ku muti wa magu wa Mukota weitu Yesu Klisto, buno kisi kiatakilue kuane, nunne ku kisi.

¹⁵Kubuno kumonesibua takena, aba kutamonesibua, tondo kuba kibumbua kito.

¹⁶Nu bansania bekuyanga mulembe wono, bubobeledo kubeli, nu kiombo, nu ku balsalele ba Kalaga.

17Kutukila kano kaluma muntu ntansune; kubuno nili na mikolu za bukobe bua Yesu.

18Mibuto zane, mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe mu tulamo tueinyu. Amena.

Baefeso

Baefeso 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku balifeso, Paolo Ekubasambizia.

¹Paolo, musingua wa Klisto Yesu, ku kusombola kua Kalaga, ku basuagibua beli ku Efeso, nu bakatizia mu Klisto Yesu:

²Mponga zibe kumuli nu bubobelelo bukutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Mukota Yesu Klisto.

Kalaga Asombuede Buno Babe na Mbogimbogi za Lonio.

³Kalaga aganunue, Isi wa Mukota weitu Yesu Klisto, watukitide mponga insania za Muuza, mu biziki bia muigulu mu Klisto:

⁴anga buatusombuede mueli gabezaga kisi takiba, tube basililila beteli na kabalibango kueli mu lutundo.

⁵Atusombuede kutukila wakalazi, buno tubikue bana bage wenyene mu Yesu Klisto, anga ku mbogimbogi nsoga za kusombola kuage,

⁶bubuno ku luganuno lua lutanuno lua mponga zage, zatukitide kuitabizibua mu Mutundua wage.

⁷Mueli tuli na bukuluza mu mikila zage, isigililo lia misako za buagi, ku buingi bua mponga zage;

⁸anga buatutalikide mu munge mansania nu mu bumenyinino bunsania.

⁹Asilile kutumenesia kakungu ka kusombola kuage, anga buabezaga buamutananzia, anga buakengede wenyene,

¹⁰buno nkungu zezo gakakuka nkiko akakundamania binsania mu Klisto, bili mu meigulu, nu bili mu kisi.

¹¹Mueli nuisue tuli na bupieni, tuasombuedue kuikengelo lia we ukukitaga binsania ku luango lua kusombola kuage;

¹²isue mueli tube luganuno luage, isue balingile kubikila Klisto kilemanizio kietu.

¹³Mu wono nuinyue nunse, gamuasilile kungua musagu wa bulili, musagu musoga wa lonio lueinyu, lingo gamuamukatizizie muabikilue kamenyikilo na Muuza Wasililila weidagano,

¹⁴uli kalingilo ka bupieni bueitu, aba nu gakakulula bage, ku luganuno lua lutanuno luage.

Paolo Ekubalolesia Lutanuno lua Ekelezia Luli mu Mubili wa Klisto.

¹⁵Ku kabamba kako nunne, kutukila, ganungule musagu wa bukatizio bueinyu mu Mukota Yesu, nu lutundo lueinyu ku basuagibua bansania,

- ¹⁶nsikukutua na kumusima, nu nkumusegela;
- ¹⁷buno Kalaga wa Mukota weitu Yesu Klisto, Isi wa lutanuno, amukase muuza wa munge nu kulolesia mu kumumenya;
- ¹⁸menyininazi mu mitima zeinyu, buni buli kilemanizio kia mubila wage, nu buni buli bugumi bua lutanuno lua bupieni buage mu basuagibua,
- ¹⁹nu buni buli kuitila kua magala mage kutuli isue bekukatizia, anga buli magala mage,
- ²⁰malolesizie mu Klisto, gamuyukizie ku bakuzi, nu kumubika ku kuboko kuage kuidume muigulu,
- ²¹kutinga nunse makota mansania, nu buangato, nu magala, nu bangati, nuizina neizina likutekulua, ta ku nkiko zeno tugu, tondo nu mu zezo zavue:
- ²²nu amukasile buangato bua binsania, nu amubikile muangati wa binsania ku kabamba ka ekelezia.
- ²³Ulilio lili mubili wage, kusililila kuage kuasililila mu binsania.

Baefeso 2

Lonio Lukutuka ku Mponga.

- ¹Nuinyue mualekanukile na Kalaga ku kabamba ka buagi, nu ku misako za buagi bueinyu,
- ²uzezo zimuakitaga wakalazi ku kuyanga lukita lua kisi kikino, nu kuyanga mukota wa magala ma mpelela, muuza wozo ukukita mulimo kano kaluma mu babo bekunana;
- ³nu isue bansania tuikalaga gano wakalazi mu ntundo za bumba bueitu bua buagi, gatuazindilizagia ntundo za bumba bueitu bua buagi nu za makengelo meitu, nu ku bumba bueitu tunazugidue anga bango.
- ⁴Tondo Kalaga, eli na kiombo nunse, ku lutundo luage luatutundile,
- ⁵aba nkungu zezo zitualekanukile na Kalaga, ku kabamba ka buagi, atulamizie na Klisto (ku mponga monezibue),
- ⁶atuyukizie nage, nu atuikazizie nage muigulu, mu Klisto Yesu:
- ⁷buno mu nkiko zavue alolesie iguma lia bikulo bia mponga zage nu busoga buage kutuli mu Klisto Yesu.
- ⁸Kubuno ku mponga monezibue, ku bukatizio; nu bubuno tabuatukile kumuli mubenyene, buli lukaso lua Kalaga;
- ⁹ta ku makitilo, muntu unsania anavua kuikaka.

¹⁰Kubuno isue tuakitilue mueli, tuabumbilue mu Klisto Yesu, tukite makitilo masoga, malingile kukakizia Kalaga tutabange mumo.

Bantu baBilongo nu baYuda Bakundamanizibue ku Kalaga mu Lukuo lua Klisto.

¹¹Ku bubuno kengelazi buno, wawalazi muabezaga bantu baBilongo ku lukita lua mubili, muamanagua buno Batamonesibua na babo beimanaga buno Bamonesibua, kuko kuakitilue ku mubili na maboko;

¹²buno ku nkungu zezo mualekanukile na Klisto, muabezaga muabandukana na kilongo kia balsalele, nu bageni ku luango luidagano, tamuabezaga na kilemanizio nu tamuabezaga na Kalaga mu kisi.

¹³Tondo wawalazi muabezaga bulazi, kano kaluma mu Klisto Yesu museli buigi mu mikila za Klisto.

¹⁴Kubuno we eli bubobeleso bueitu, watukitile isue babili buno tube umozi, enduide kitutu kiabezaga gatusamba.

¹⁵Na mubili wage asilile kutikia bubo buiti, u mulembe wikakizio uli mu meigisia; buno babili babe muntu umozi muto mueli, nu bubo abagomanizie;

¹⁶nu akulumanizie babili ku Kalaga mu mubili umozi ku muti wa magu, ku kuita buiti kugo.

¹⁷Nu avule kubasambalila bumugomania inyue babezaga bulazi, nu babo babezaga buigi:

¹⁸kubuno mueli isue bansania tuseli buigi nelsi mu Muuza umozi.

¹⁹Umpanga tamuli lingo bageni aba batingi, tondo muse banyabo na basuagibua, bantu ba kikanga kia Kalaga,

²⁰mukulindibua ga kibanza kia basingua nu balengania, Klisto Yesu wenyene eli ikozi inene lia kapindapinda;

²¹mueli kubaka kunsania kuakulumanibua, nu kukula buno kube numba nsoga mu Mukota;

²²mueli nuinyue mualindibua buno mube kiziki kia Kalaga mu Muuza.

Baefeso 3

Kalaga Engizizie Paolo mu Mulimo wa Kusambala ku Musagu Wabezaga Wabisua.

¹Kubuno ku kabamba kakano nne Paolo, mukandua wa Yesu Klisto ku kabamba keinyu inyue baBilongo,

²ndi mungule musagu wa nkiko za mponga za Kalaga gunakasilue ku kabamba keinyu;

³nu buno, ku kulolesibua namenesezibue kakungu kako anga bunalingile kusanza mu moki mamози,

⁴kumamo mamukusoma muamenyinine bumenyinino buane mu kakungu ka Klisto;

⁵katamenesezibue wakalazi muingo nkiko ku bantu, anga kano kaluma bualolesizibue ku basingua bage basuagibua, nu balengania mu Muuza;

⁶buno baBilongo, bapiene neisue, nu tube mubili umozi, nu babe neisue muidagano liage lili mu Klisto Yesu mu musagu musoga.

⁷Kugo nabikilue mukiti, ku kukasua lukaso lua mponga za Kalaga zinakitilue ku magala mage.

⁸Tondo nne, nili mukeke kutinga wozo uli mukeke wa ku basuagibua bansania, nakitilue mponga buno, nisambalile baBilongo bugumi bua Klisto butanali-ndikua;

⁹ku kumenesia bantu bansania buno bamenye nkiko nkizi za kakungu kako, uko kutukila kulinga kabisilue mu Kalaga, wabumbile binsania;

¹⁰bubuno, kano kaluma mu ekelezia, munge ma Kalaga meli ma nkita ningi mamenyininue na makota nu buangato bua meigulu.

¹¹Kulongeka kutanakuzinda kualongekile mu Klisto Yesu Mukota weitu:

¹²ku bukatizio mueli tuli na kilemanizio kukunda Kalaga.

¹³Nkumusengezia buno tamutambe ku mbabazio zinkumubabalilua, zili lutanuno lueinyu.

Paolo Ekusegela baEfeso ku Kalaga.

¹⁴Ku bitondo bibino nakoma mazu mane ku Tatane,

¹⁵kuizina liage na kikanga na kikanga muigulu nu mu kisi kikumanua,

¹⁶amukase anga bubo buli bugumi bua lutanuno luage, mube na magala mu Muuza wage mu makengelo;

¹⁷buno Klisto ikale mu mitima zeinyu ku bukatizio; buno mulinde mu lutundo,

¹⁸mumenyinine bumozzi na basuagibua bansania buni buli bungulu nu bulazi nu kusakama nu buzindu,

¹⁹nu kumenyininina lutundo lua Klisto buno luatinga bumenyinino bunsania, buno mukuke ku kukuka kunsania kua Kalaga.

²⁰Umpanga aganunue we ukuvuama kuitila kukita nunse kutinga binsania bitukusega aba bitukukengela, anga buli magala makukitaga mutuli,

²¹bubo aganunua mu ekelezia nu mu Klisto Yesu aba nu bibuti binsania ku nkiko na nkiko. Amena.

Baefeso 4

BaEkelezia Bakite Bumozi mu Musagu Wage.

¹Kububuno nne, mukandua wa Mukota, nkumusengezia buno muende anga bumuamaninue,

²ku kubota kunsania nu ku bukebuke, na komanizia, mubindikilane bueinyu bueinyu mu lutundo;

³mukokomezie na magala kuba umozi mu Muuza mu kikando kia bubobeledo,

⁴Kubuno kuli mubili umozi, nu Muuza umozi, anga bumuamaninue mu kilemanizio kimozi kia mubila weinyu;

⁵Mukota umozi, bukatizio bumozi, bubatizio bumozi,

⁶Kalaga umozi, Isi wa bansania, uwangata bansania, nu ukukukia bansania, nu mu bansania.

Kalaga Akasile Muntu na Muntu mu Ekelezia Mulimo Wage.

⁷Tondo nawe nawe wa kutuli na wakitilue mponga ku lukaso lua Klisto.

⁸Ku bubuno atendile bune, Gabakamine kuigulu, akanduide bakandua, Akasile bantu nkaso.

⁹(Umpanga, kitondo kikino, Abakamine, u buisulilua bukizi ndi ta buno, alingile kugela aba nu biziki bia munda mua kisi?)

¹⁰We wagelile u we wabakamine ku meigulu mansania, buno akukizie binsania.)

¹¹Nuwe wenyene akasile bamozi babe basingua; nu bango babe balengania; nu bango, babe basambazi; nu bango babe balangi nu basozi;

¹²ku kitondo kia kusililizia basuagibua, ku mulimo wa kuigisia, ku kulindia mubili wa Klisto:

¹³aba nu bansania tukaba umozi mu bukatizio, nu kumenyinina nunse muana wa Kalaga, kuba anga muntu mukulu munene, aba nu kilindiko kia kima kiasililila kia Klisto:

¹⁴bubuno tatube lingo anga bana, kuingibuagingibua nu kuekua na lumpumpu lunsania lua meigisia, mu lukita lua munge ma bantu, mu buengelezi, kukuyanga lukita lubi;

¹⁵tondo tukokomezie bulili mu lutundo, buno tukule mu bitondo binsania mu we uli muangati, u Klisto;

¹⁶mu wono mubili unsania ukukulumanibua nu kulibatizibua ukukula ku ngiginyo insania ku magala mabeganibua ku kindi na kindi, buno widindie mu lutundo.

Bantu ba Kalaga Bakule mu Misako Misoga.

¹⁷Umpanga bubuno bunkutenda, nu kulongeka mu Mukota, buno kutukila kano kaluma tamuende anga bukuenda baBilongo mu makengelo mabo ma buliabulia,

¹⁸nu bumenyinino buabo buabigizibue babandukene na kalamo ka Kalaga, ku kabamba ka bukongolo buabo, nu ku kabamba ka bubibu bua mitima zabo;

¹⁹babo tabongule kubabazibua basila kuikasana ku bitondo bibi kukita lukita na lukita lua nsepe mu nduma.

²⁰Tondo inyue tamuigile bubuno ku musagu wa Klisto;

²¹ganaba ndi muanunguleko, nu muigisizibue mueli anga buli bulili mu Yesu:

²²sigazi kukita misako za bumba bua wakalazi, u bumba bua buagi, ukubigibua kukuyanga ntundo za buengelezi;

²³nu mube bato mu bumenyinino bueinyu,

²⁴nu muzuale muntu muto, wabumbilue ku lukita lua Kalaga mu kuisanana nu kusililila kua bulili.

²⁵Umpanga menkazi buza, mutende buligo na muntu na muntu na munyage: kubuno tuli biganza, na kiganza na kiganza kili ku kingo.

²⁶Onguazi, tondo tamuage; bongoa bueinyu tabuike kuigolo:

²⁷aba tamusigelele liabo u Satana.

²⁸Wozo wibile nteibe lingo; tondo akite mulimo, agukite wenyene wozo uli musoga, amone kanakasa wozo ukuiyaninako.

²⁹Kitondo kinsania kili kibi takituke mu tunua tueinyu, tondo kili kisoga kia kulindia bango anga bubakuiyanina, kibogiebogie babo bekukiunguako.

³⁰Aba tamuite Muuza Wasililila wa Kalaga na kabebe, kueli muabikilue kamenyikilo aba nu ku busi bua bukuluzi.

³¹Kangonongono, nu bukali, nu bongoa, nu mulubu, nu bilingano bituke kumuli, nu kiango kinsania:

³²nu kitanazi mponga, bakuilazi kiombo, musigililane, anga buamusigilide Kalaga mu Klisto.

Baefeso 5

Mutabange Anga Bana ba Kiengi.

- ¹Umpanga mube bayangi ba Kalaga anga bana batundua,
- ²mutabange mu lutundo, anga buatundile Klisto, nu eikasene ku kabamba keitu, kuba lukaso nu kisansa kia nsunu nsoga ku Kalaga.
- ³Tondo butazi, nu mibi insania, aba kutonia, tabitekulue kumuli nunse, anga buatananina basuagibua;
- ⁴aba nsoni, aba kusambala kua bukongolo, aba nguza, bibino bitatananina; tondo buakulungana kuganuna.
- ⁵Kubuno muizi nunse, takuli kitazi, aba ekukita mibi, aba ekutonia, aba mukumbamizi wa nkisi, ukapiena mu bukota bua Klisto nu Kalaga.
- ⁶Muntu ntamuengelele mu bitondo biteli na buisulilua: kubuno ku kabamba kabo Kalaga akongelua babo bekunana.
- ⁷Umpanga tamugomie nabo;
- ⁸kubuno wakalazi muabezaga mu kapilo, tondo kano kaluma museli mu kiengi mu Mukota; tabangazi anga bana ba kiengi
- ⁹(kubuno misako za kiengi zili mu busoga bunsania nu kuisanana nu bulili),
- ¹⁰kitazi bunatananzia Mukota;
- ¹¹nu tamugomie na makitilo ma kapilo matasuaga, tondo mumazugile;
- ¹²kubuno bitondo bibino bikukitua nabo ku lumbisombiso bili nsoni nunse aba kubitenda.
- ¹³Tondo bitondo binsania bitasuaga bikumenyua na kiengi; kubuno kinsania kikumenyua kili kiengi.
- ¹⁴Ku bubuno bukutendua bune, Yuka uwe wiyombeka ku tulo, uyuke kutuka ku bakuzi, nu Klisto akukase kiengi.
- ¹⁵Lolazi nunse ku lukita lumukutabanga, tanga bantu beteli na menge, tondo anga beli na menge;
- ¹⁶ikokomeziazi bindi binsania, kubuno bindi bibino bili bibi.
- ¹⁷Ku bubuno tamube bikongolo, tondo bekumenyinina buni buli kusombola kua Mukota.
- ¹⁸Nu tamukue na maku, mumo muli bitondo bia mulubu, tondo muiyazibue na Muuza Wasililila;
- ¹⁹mutendane ku nimbo za baYuda, nu nimbo za kuganuna, nu nimbo za muuza; muimbe nu muganune Mukota mu mitima zeinyu,

²⁰nu kusima Kalaga Tateisue bindi binsania ku bitondo binsania muizina lia Mukota weitu Yesu Klisto;

²¹muanzane mu boba bua Klisto.

Bamulume Batunde Bakikulu Babo Anga Buatundile Klisto Ekelezia.

²²Inyue bakikulu anzazi beiba beinyu, anga bumukuanzaga M ukota.

²³Kubuno wamulume eli muangati wa mukikulu, anga nuwe Klisto bueli muangati wa ekelezia, nuwe eli Monia wa mubili.

²⁴Anga bukuanza ekelezia lianza Klisto, ububo nubu bakikulu banze beiba babo mu kitondo na kitondo.

²⁵Inyue bamulume, tundazi bakikulu beinyu, anga buatundile Klisto ekelezia, nu eikasene ku kabamba kalio;

²⁶buno alisuagie, nu kulisuga ku mazi muidagi,

²⁷buno eidusizie lutanuno ku ekelezia, liteli na kabalibango aba kusunana aba kingo kitondo anga bubuno; tondo lisililile, liteli na katiti.

²⁸Bubo ubuatunganana bamulume batunde bakikulu babo anga mibili zabo bo benyene. We watunda mukikulu wage nti eitunda we wenyene:

²⁹kubuno takuli muntu ukuisomba wenyene; tondo ekuikunga, nu ekuidisia anga bukukunga Mukota ekelezia;

³⁰ku kabamba kako tuli biganza bia mubili wage.

³¹Ku kabamba kako muntu akasiga isi nu nina, nu alandane na mukikulu wage; nubu babili babe mubili umozi.

³²Bubuno buli kakungu kanene: tondo nkutenda ku kitondo kia Klisto nu ekelezia.

³³Tondo muntu na muntu kumuli atunde mukikulu wage anga bueitunda wenyene; nu mukikulu nteide kuanza iba wage.

Baefeso 6

Kitondo kia Bana nu Babuti Babo.

¹Bana, anzazi bamubuta mu Mukota: kubuno bubuno buli bulili.

²Kutia so nu nyoko (ukukakizia kutangi kuli neidagano),

³buno mube na mbogimbogi, nu mulame bindi bingi mu kisi:

⁴nu, inyue beisibo, tamulingie bana beinyu, tondo mubakuzie mu meigisia nu kuiyano lia Mukota.

Kitondo kia Bakota nu Bakambi Babo.

⁵Bakambi, anzazi bakota beinyu mu bitondo binsania, bakuazi boba nu giliminazi na mutima umozi, anga bumukuanza Klisto;

⁶ta kukita tugu umpanga kungua beligo, anga bekutananzia bantu; tondo anga bakambi ba Klisto, bekukita kusombola kua Kalaga na mutima umozi;

⁷kambazi na mutima umozi anga bekukambila Mukota, nu ta ku bantu:

⁸menyazi buno muntu na muntu, ndi mukobe, ndi mukandulua, akakasuakio kiakitilaga kua Mukota.

⁹Nu, inyue bakota, bakitilazi anga bubekumukitila, tamubazugile: mumenye buno Mukota wabo nu weinyu eli muigulu, nu kuage takuli kukutibua kua bantu.

Binsania bia Bita bia baEkelezia.

¹⁰Nu bubo, lindazi mu Mukota, nu mu magala ma mpumba zage.

¹¹Zualazi binsania bia bita bia Kalaga, buno mulinde ku buenge bua Liabo u Satana.

¹²Kubuno kuluana kueitu takuli ku bumba bua buagi nu mibili za bantu, tondo ku bukota, nu buangato, ku bangati ba kapilo ka kisi kikino, kuiyombo lia basumbu beli mu biziki bia mpelela.

¹³Ku bubuno zualazi binsania bia bita bia Kalaga, buno muisungile mu nkungu za kulindikua, nu ku kusilizia binsania, nti mualinda.

¹⁴Umpanga lindazi, muikande bulili ku bibunda bieinyu, nu kuzuala kuisanana ku bukuba,

¹⁵nu sosazi magulu meinyu mu bisalapata buno mube kayikayika ku musagu musoga wa bubobelego;

¹⁶mu bitondo binsania tolazi ngabo za bukatizio, buno muzimie misungu insania zili na keiya za wozo mubi.

¹⁷Zualazi nkumbu za lonio, nu bupanga bua Muuza, u idagi lia Kalaga:

¹⁸segazi na komanizia mu Muuza bindi binsania, nu kesiazi ntende ku kusegela basuagibua bansania,

¹⁹nsegelazi nunne, buno ntende na luatu, nu nisambale kakungu ka musagu musoga,

²⁰kugo nili mu makoki tondo nili musungua; mumo nkugusambala ku magala mu lukita luantunganana kusambala.

Paolo Ekubasingila Tukiko; nu Ekubasambizia.

²¹Tondo muamenye misagu za bundi, kungua mubuto weitu Tukiko abasa kuko wozo gutuatunda, nu mukiti mu Mukota, nu mukatizia:

²²unamusingide, buno mungue ku misagu zeitu, nuwe abobelezie mitima zeinyu.

²³Bubobeledo, nu lutundo, nu bukatizio, bikutukaga ku Kalaga Isi wa Mukota Yesu Klisto bibe ku mibuto zane.

²⁴Mponga zibe ku babo bansania bekuelama Mukota weitu Yesu Klisto na kielamo kitanakusila.

Bafilipo

Bafilipo 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku baFilipo. Paolo nu Timoteo Bekubasambizia.

¹Paolo nu Timoteo, bakobe ba Yesu Klisto, ku basuagibua bansania mu Klisto Yesu beli ku Filipino, nu bakulu nu balangi:

²Mponga zibe kumuli nu bubobelelo bikutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Mukota Yesu Klisto.

Paolo Ekusegela baFilipo ku Kalaga.

³Nkusimaga Kalaga wane ku nkungu na nkungu zinkumukengelaga,

⁴bindi binsania muisego neisego liane ku kabamba keinyu bansania nkusega na mbogimbogi,

⁵ku kabamba kakugomia kueinyu mu kusambala musagu musoga kutukila kulinga aba nu lelo;

⁶nu bubuno ubunkukatizia, buno kitondo kikino, we walingile mulimo musoga mumuli akagusililizia aba ku busi bua Yesu Klisto:

⁷nu anga bunkumukengela inyue bansania, kubuno nkumukengela aba mu kikando, aba ku kulangia nu kulindia musagu musoga, inyue bansania mugomie nanne mu mponga zeno.

⁸Kubuno Kalaga eli mulongeki wane, ku lukita lunkumukuila malima mu kiombo kia Yesu Klisto.

⁹Nu bubuno ubunkumusegela, buno lutundo lueinyu luitile busi na busi mu munge nu mu bumenyinino bunsania;

¹⁰buli busoga ubumutunda, buno mube na mitima misoga geteli kabalibango aba nu ku busi bua Klisto;

¹¹muisanane na misako za kuisanana, zili mu Yesu Klisto, ku lutanuno nu luganuno lua Kalaga.

Tubebe tua Paolo Tuakuzizie Musagu wa Yesu Klisto.

¹²Tondo, mibuto zane, nkutunda mumenye bubuno, bitondo binsania biambaside bialutile bango ku musagu musoga;

¹³bakoloboyo nu bantu bansania ba mu muino bamenyine buno nakandua, buno nili mu Klisto.

¹⁴Nu mibuto zane mingi zise na kilemanizio mu Mukota, kubuno nakandua, bese balangia kusambala idagi lia Kalaga.

¹⁵Bamozi bekusambala musagu musoga wa Klisto ku lugi nu na miango; nu bango ku lutundo lusoga:

- ¹⁶babano bekusambala ku kielamo, kubuno bekumenya buno nabikilue ku kusambala musagu musoga;
- ¹⁷tondo bango bekusambala musagu wa Klisto na miango, aba ta ku mutima musoga, bekutunda buno nisungibue.
- ¹⁸Buni? Tondo ku nkita insania, ndi ku buengelezi, aba ku bulili, musagu wa Klisto ukusambalua; nu ku bubuno nkubogaboga, E, nu nabogebo.
- ¹⁹Kubuno nizi bitondo bibino biabe lonio luane, ku kunsegela kueinyu nu ku kukasia kua Muuza wa Yesu Klisto,
- ²⁰anga bunalindide nunse nu kulemanina, buno nsibe na nsoni nunse, tondo na bupuka Klisto aganunue mudi, ndi nkulama, aba ganakua.
- ²¹Kubuno ndi nkulama nti nkulama mu Klisto, nu kukua kuli mutali.
- ²²Tondo ndi kulama u mutali wa mulimo wane, umpanga nsizi bunasombola.
- ²³Tondo nakandua na bitondo bibili, kubuno nkutunda kuenda kuikala na Klisto; bubo busoga nunsania:
- ²⁴tondo ku kitondo kienyu busoga ndi nalama.
- ²⁵Nu bubuno ubunkulemanina, nizi buno nalame neinyu, buno mukule na mbogimbogi mu bukatizio;
- ²⁶buno muikake nunse mu Klisto Yesu; ku kabamba kane ganabase kumuli lingo.
- ²⁷Umpanga misako zeinyu zisuage anga buatananina mu musagu musoga wa Klisto: buno, ndi navua kumumonako aba ndi nsiligo, nungue ku lukumu lueinyu, buno mualinda mu bumenyinino bua mutima umozi, mube na mutima umozi mu bukatizio bua musagu musoga;
- ²⁸nu tamukue beiti beinyu boba mu kitondo kinsania; kakano kabe kalolesio ka kuzimina kubeli, tondo kumuli lonio lueinyu nulo lukutukaga kua Kalaga:
- ²⁹kubuno muakasilue bubo ku Klisto, ta kumukatizia tugu, tondo kubabazibua ku kabamba kage:
- ³⁰kubuno mukuluana bita bibio binaluanaga, nu bimukungua buno nikinaluana.

Bafilipo 2

BaKlisto Besigulizie Anga Buisigulizie Klisto.

- ¹Umpanga ndi kuli kuanana mu Klisto, ndi kuli kubobelezania kua lutundo, ndi kuli kugomia kua Muuza, ndi kuli mponga nu kiombo,

- ²mbogiazimbogiazi nunse, mube na makengelo mamozzi, na lutundo lumozzi, na mutima umozzi;
- ³tamukite kitondo kinsania ku miango aba ku luikotio, tondo ku kubota, na muntu na muntu akutie munyage kutinga buikutia;
- ⁴muntu na muntu ntakengele bitondo biage wenyene, tondo muntu na muntu bitondo biongo.
- ⁵Mube na makengelo mamo mumuli anga bumabezaga mu Klisto Yesu:
- ⁶kubuno we abezaga Kalaga, tondo ntakengede buno kuko kulingimana na Kalaga kuli kena.
- ⁷Tondo eikunguide lutanuno, abede anga mukobe, abede na kiusania kia muntu;
- ⁸nu amonekile na lukita anga lua muntu, nu eisigulizizie, anzile aba ku lukuo lua muti wa magu.
- ⁹Ku bubuno Kalaga amukutizie nunse, amuinikile izina liatinga meina mansania;
- ¹⁰buno kuizina lia Yesu izu neizu likakomua, lia binsania bia muigulu nu bia mu kisi nu bia kungsi kua kisi,
- ¹¹nu lulami na lulami lukeitabizia buno, Yesu Klisto eli Mukota, ku lutanuno lua Kalaga Tateisue.

BaKlisto Bakite Busoga.

- ¹²Ububo, batundua bane, anga bubo bumuanzaga bindi binsania, nkungu zinabezagako, tondo ndi nsiliko, zindiliziazi lonio lueinyu, mukue boba nu mugilimine;
- ¹³kubuno Kalaga ukukita mumuli, kumukasia kukita anga buakutunda.
- ¹⁴Kitazi binsania geteli manungunungu nu miango:
- ¹⁵buno mube bana ba Kalaga beteli na kabalibango, nu buengelezi, nu mulubu mu kibuti kibi, nu kialubikana, mubeli mukumoneka kuba kiengi mu kisi,
- ¹⁶kungua muakokomezia idagi lia kalamo; neikake mu busi bua Klisto, buno nsitumine lubilo buliabulia aba nsiakitile mulimo buliabulia.
- ¹⁷Tondo ndi nkuikasana buno nibe kisansa ku bukatizio bueinyu, nti nkubogaboga nunse, nkubogaboga neinyuebansania:
- ¹⁸nuinyue bubo mubogeboge, nu bogazibogazi anga bunkubogaboga.

Paolo Ekubasingila Timoteo nu Epapulodito,

¹⁹Tondo nkulemanina mu Mukota Yesu kusasia kumusingila Timoteo, buno nibogeboge kungua nungua ku misagu zeinyu.

²⁰Kubuno nsili nongo muntu undi nage bumenyinino bumozzi, unamulanga lebelebe mu bitondo bieinyu.

²¹Kubuno bansania bekulonda biabo tugu, tabia Yesu Klisto.

²²Tondo muizi lukumu luage, nu nakitile mulimo nage ku kabamba ka musagu musoga, anga muana neisi.

²³Umpanga nkulemanina kusinga wono, nti amenya bunita:

²⁴tondo nkulemanina mu Mukota buno nasasie kuvua nenyene.

²⁵Tondo nakengede kumusingila Epapulodito, mubuto wane nu utukukitaga nage mulimo umozi, nu mukoloboyo gamozi nanne, nu musingua nu mukiti weinyu ku kabamba ka kuiyanina kuane;

²⁶kubuno amukuilaga malima nunse, nu abezaga na kabebe kanene, kubuno mungule buno abezaga na lusambo:

²⁷kubuno abezaga ese buigi na kulekana: tondo Kalaga amukuilide kiombo; aba ta we wenyene, tondo nunne, bubo, nsibe na kabebe kankanka.

²⁸Ku bubuno namusingile mu mbogimbogi nunse, buno gamuamumoneko lingo, nti muabogeboge, nunne kabebe kane nti kakokoke,

²⁹Umpanga musekelazi mu Mukota na mbogimbogi nunse; nu muanze bantu beli anga wono:

³⁰kubuno ku kabamba ka mulimo wa Klisto abezaga ese buigi na kulekana, ntalangilekalamo kage, buno asililizie mulimo wankitilaga gamutabezagago.

Bafilipo 3

Paolo Ntalemanine Biage Kutinga Musagu wa Yesu.

¹Umpanga, mibuto zane, bogazibogazi mu Mukota. Nkumusanzila ta kubuno nakutua, tondo ku kumusuagia.

²Muidange na mboa, muidange na bekukitaga bubu, muidange na bekuibigagia:

³kubuno issue tuli bamonesibua, issue bekukumbaminaga Kalaga ku Muuza, nu bekuiganunaga mu Klisto Yesu, aba batakulemanina lukita lua mubili;

⁴tondo ganalemanina lukita lua mubili; ndi ungo muntu ekukengela kulemanina lukita lua mubili, embe nne lino.

⁵Gabede bindi kinana biatinga na ganibutilua namonesizibue, nili muntu wa kilongo kia Isalele, wa kikanga kia Benzamini, muEbelo wa baEbelo; ku kitondo kia mulembe, muFalese;

⁶ku komanizia, muiti wa ekelezia; ku kuisanana kua mulembe, nsiabezaga na katati.

⁷Tondo bitondo bibio biabezaga mutali kundi, nabiganzile kuba buliabilia ku kabamba ka Klisto.

⁸E, lebelebe nazimizizie binsania buno ni menye nunse Klisto Yesu Mukota wane: ku kabamba kage nazimizizie binsania, nabimonine buno bili bulia, buno nimenye Klisto,

⁹nu nibe mueli, nsibe na kuisanana kuane nnenyene, kukutuka ku mulembe, tondo kuko kuli ku bukatizio mu Klisto, kuisanana kuko kukutuka ku Kalaga ku bukatizio:

¹⁰nimumenye, nu magala meiyukilo liage, buno nibabazibue anga buababazizibue nu nisusanibue na lukuo luage;

¹¹buno nibase kuiyukilo lia kutuka ku bakuzi.

¹²Ta kubuno nasila kubasa, aba ta kubuno nasililila: tondo nkinenda buno nikokomezie kikio kinakokomezizibue na Klisto Yesu.

¹³Mibuto zane, nsikukengela buno nasila kukikokomezia: tondo nkukita kitondo kimozi tugu, nkuibilila bibio bia kulinga, nise nayanga bibio bia luabusio,

¹⁴nkuyangilila lugendo nikasue ku lukaso lua mubila munene wa Kalaga mu Klisto Yesu.

¹⁵Umpanga isue bansania, basililila, tube na makengelo mamozzi; nu ndi muli na mango makengelo, Kalaga nti amulolesiemo:

¹⁶tondo ndi tuse tuakimenya, tuendazi bumozzi mukio.

BaKlisto Bayange Lukita Lusoga.

¹⁷Mibuto zane, nyangazi, nu mulole babo bekuyanga lukita lutuamulolesezie.

¹⁸Kubuno beingi bekutabanga, namusambalide mambizi meingi misagu zabo, aba kano kaluma nkumuana nu nkulila, buno beli beiti ba muti wa magu wa Klisto:

¹⁹kuzinda kuabo u lukuo, kalaga kabo u nda zabo, nu lutanuno luabo luli mu nsoni zabo, bekukengela bia kisi.

²⁰Kubuno tuli ba kuigulu; tukulanga Monia kutukako, u Mukota Yesu Klisto:

²¹we ukagalukia mibili zeitu zakega, buno zisusanie na mubili wage wa lutanuno, ku magala mage akangata binsania.

Bafilipo 4

Paolo Ekutunda baKlisto Babogeboke na Musagu Wage.

¹Umpanga, mibuto zane, batundua bane, nu bankukuila malima, mbogimbogi zane, nu nkumbu zane za bukota, lindazi mu Mukota, batundua bane.

²Nkuana Esodia, nu nkuana Suntuke, babe na bumenyinino bumozzi mu Mukota.

³Nu nkukusengezia, muida wane wa bulili, ukasie bakikulu babo, kubuno bakitile mulimo umozi nanne mu musagu musoga, nu Kulemento, nu babo bango banakitaga nabo mulimo, meina mabo masanzua mu mukanda wa kalamo.

⁴Bogazibogazi mu Mukota bindi binsania: nkutenda lingo, bogazibogazi.

⁵Kubota kueinyu kumenyue na bantu bansania. Mukota eli buigi.

⁶Tamuikutie ku kitondo kinsania; tondo mu kitondo na kitondo, ku kusega nu ku kubuzia na kusima, masego meinyu mamenyue ku Kalaga.

⁷Nu bubobeledo bua Kalaga, buatinga munge mansania, bualindie mitima zeinyu nu makengelo meinyu mu Klisto Yesu.

⁸Umpanga, mibuto zane, bitondo binsania bili bia bulili, binsania bili bia luanzo, binsania bili bisanana, binsania bili bisoga, binsania biakutananzia, binsania bikulumba busoga; ndi bili bisoga, ndi bili bia luganuno, nti mukengele ku bitondo bibino.

⁹Kubuno bitondo bibio bimugile, nu bimukasilue, nu bimungule, nu bimukamonaga nkukita, bibio ukimukita: nu Kalaga wa bubobeledo eikale neinyu.

Paolo Ekubogaboga ku Babo Bamukitide Busoga.

¹⁰Tondo nabogilebogile nunse mu Mukota, kubuno mukengede lingo; nuinye mukengelaga kankanka, tondo tamuamenyine ukimukita.

¹¹Nsikutenda kubuno kubuno nkuiyanina: kubuno nalindizie mutima ku bitondo binsania biambasilaga;

¹²mu buzambi aba mu bugumi, kungua neimbuka aba nsiembuka, kungua nili na kena aba nsili na kena.

¹³Nkuvuama kukita binsania mu we ukunkasaga magala.

¹⁴Tondo mukitile busoga nunse kubuno mukomezie nanne mu mbabazio.

¹⁵Nuinyue baFilipo muizi buno, mu kulinga kua musagu musoga, ganatukile ku Makedonia, takuabede lingo ekelezia liagomezie nanne ku kitondo kikino kia kukasana, umpanga inyue benyene;

¹⁶kubuno aba ku Tesolonike muansingide bingi biniyaninaga.

¹⁷Ta kubuno nkulonda lukaso; tondo nkulonda buno mutali weinyu weitilile.

¹⁸Tondo nsikuiyanina kena, kubuno namonine ku bimuansingilaga na Epapuludito, bulago bua nsunu nsoga, kisansa kitabizibua nu kikutananzia Kalaga.

¹⁹Nu Tatane Kalaga amukase kinsania kimukuiyanina anga buli bugumi buage mu lutanuno luage mu Klisto Yesu.

²⁰Kalaga Tateisue aganunue ku nkiko na nkiko. Amena.

²¹Sambiziazi basuagibua bansania mu Klisto Yesu. Mibuto zeitu zindi nazo bamusambizia.

²²Basuagibua bansania bekumusambizia, tondo lebelebe babo beli mu numba za Kaisala.

²³Mponga za Mukota Yesu Klisto zibe neinyu.

Bakolosai

Bakolosai 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku baKolosai. Paolo Ekubasambizia.

¹Paolo, musingua wa Yesu Klisto ku kusombola kua Kalaga, nu Timoteo, mubuto weitu,

²ku basuagibua nu mibuto zeitu bakatizia beli ku Kolosai: Mponga zibe kumuli nu bubobeledo bukutukaga ku Kalaga Tateisue.

Paolo Ekubogaboga ku Kalaga na Musagu wa baKolosai.

³Tukusimaga Kalaga Isi wa Mukota weitu Yesu Klisto, tukumusegelaga bindi binsania,

⁴kubuno tungule musagu wa bukatizio bueinyu mu Klisto Yesu, nu lutundo lumuli nalo ku basuagibua bansania,

⁵ku kabamba ka kilemanizio kimuabikidue isuku mu meigulu, musagu wakio muagungule wakalazi muidagi lia bulili lia musagu musoga,

⁶wabasile kueinyu; anga buguli mu kisi kinsania, nu ukukolama biguma nunse, anga buwitide kumuli, kutukila busi bumungule nu muamenyine mponga za Kalaga mu bulili;

⁷anga bumuigisizibue na Epapulo muida weitu nu mutundua weitu, we uli kumuli mukiti u mukatizia wa Klisto,

⁸uwatusambalide lutundo lueinyu mu Muuza.

Paolo Ekubasegela ku Kalaga.

⁹Ku kabamba kakano nuisue, kutukila busi butungule, tatukulekela kumusegela nu tukutunda muizazibue na bumenyinino bua kusombola kuage mu menge mansania nu bumenyinino bua Muuza,

¹⁰kitazi anga बातunganana ku Mukota nu kumutananzia nunse, ku kukolama biguma mu mulimo na mulimo musoga, nu kukula mu bumenyinino bua Kalaga;

¹¹mulindibue na magala mansania, anga buli magala ma lutanuno luage, ku nkiki nu kuikalila mu mbogimbogi;

¹²simazi Tateisue watusuagizie buno tube na bupieni bua basuagibua mu kiengi;

¹³watonezie ku kapilo, nu atukumuine nu kutuingizia mu bukota bua Muana wage wa lutundo;

¹⁴mueli tuli na bukuluza bueitu, nu isigililo lia misako za buagi bueitu

¹⁵we eli kiskusania kia Kalaga utakumonekako, nkula za bibumbua binsania;

¹⁶kubuno binsania biabumbilue nage, bili mu meigulu nu bili ga kisi, bikumonekako nu bitakumonekako, ndi bili bisumbi bia bakota aba bukota aba buangato aba magala; binsania biabumbilue nage nu eibumbidebio;

¹⁷nuwe abezaga nti binsania tabiba, nu binsania bialindibua nage.

¹⁸Nuwe eli muangati wa mubili, u ekelezia; nuwe eli mutangi, alingile kutuka ku bakuzi; buno abe musondelezia wa binsania.

¹⁹Kubuno buatananizizie Isi buno kuzindilizia kunsania kuikale mueli;

²⁰nu mueli binsania biakulumanizibue nage, nu agomanizie binsania mu mikila zage ku muti wa magu; aba ndi binsania bili ga kisi, aba bili mu meigulu.

²¹Nuinyue, mualingaga kuba bulazi nu beiti mu bumenyinino bueinyu mu misako zeinyu mibi,

²²tondo kano kaluma amugomania mu mubili wage ku lukuo luage, buno mube basuagibua, geteli itondoki, geteli kubingua:

²³ndi muikala tugu mu bukatizio, lindazi nu tamutengetenge, tamugalukibue nu kusiga kilemanizio kia musagu musoga gumungule, wasambedue ku bantu bansania beli mu kisi; ku bubuno nne Paolo nabede mukiti wago.

Paolo Ekusambala Musagu Musoga ku baBilongo.

²⁴Kano kaluma nkubogaboga ku kubabalua kunkumubabalilua, nu nazindilizizie kuko kubabalua kuababedue Klisto ku kabamba ka mubili wage, uli ekelezia;

²⁵nunne nabede mukiti walio, nu mulangi walio ku Kalaga anga bunakasilue ku kabamba keinyu, nizindilizie idagi lia Kalaga,

²⁶nu kakungu kakano kabezaga kabisua wakalazi ku nkiko insania nu ku bibuti binsania tondo kano kaluma kabisulua ku basuagibua bage,

²⁷Kalaga atundaga kubamenesia buni buli bugumi bua lutanuno lua kakungu kakano ku baBilongo, u Klisto mumuli, kilemanizio kia lutanuno:

²⁸musagu wage utukusambala, tukuana muntu na muntu nu kuigisia muntu na muntu mu munge mansania, buno tulusie muntu na muntu ku Kalaga buno asililile mu Klisto;

²⁹nkuikokomezia ku kukita mulimo wage na magala mage makukitaga mundi bubibu.

Bakolosai 2

¹Kubuno nkutunda muamenya bita binene bindi nabio ku kabamba keinyu, nu ku kabamba ka babo baLaodekia, nu babo batamonineko;

²buno mubobelezibue, nu mukulumanibue mu lutundo, nu ku bugumi bunsania bua kilemanizio kia bumenyinino, buno bamenye kakungu ka Kalaga, u Klisto,

³bikagi binsania bia munge nu bumenyinino biabisilue mueli.

⁴Nkutenda idagi lilino, buno muntu ntamuengelele na buengelezi buage.

⁵Kungua nsili neinyu, tondo nti nili neinyu mu bumenyinino bua muuza, nkubogaboga kubuno mukukita busoga nu mualinda mu bukatizio bueinyu mu Klisto.

⁶Umpanga anga bumuakatizizie Klisto Yesu Mukota, ubo bumuende mueli,

⁷buno mulinde mueli nu kulindibua mu bukatizio, anga bumuigisizibue, nu kuitila mubo nunse na mbogimbogi.

Klisto Ekutukasia mu Bitondo Binsania.

⁸Muidange bunu muntu ntamubigie na munge mage ma kisi, nu buengelezi bua buliabulia ku nkita za mpala za bantu, nu ku lukita lua bumba bua ba mu kisi, tondo ta ku lukita lua Klisto;

⁹kubuno mu mubili wage umuli kuzindilila kunsania kua buKalaga,

¹⁰nuinyue muazindilila mueli, uli muangati wa buangato bunsania nu magala;

¹¹muamonesizibue mueli ku kumonesibua kutakitilue na maboko, mu kuikungula kua bumba buagi ku kumonesibua kua Klisto;

¹²muayikilue nage mu bubatizio, nu muayukile nage ku bukatizio bua magala ma Kalaga, wamuyukizie ku bakuzi.

¹³Nuinyue, muabezaga mualekanuka na Kalaga ku kabamba ka buagi bueinyu nu ku kutamonesibua ku bumba bua buagi, amulamizie nage, amusigilide misako za buagi bueinyu;

¹⁴nu asilile kuzimia masanzo makukakizia mabezaga kutuli, mabezaga makutuita: amatikizie kutuli, amabikile ku muti wage wa magu;

¹⁵asilile kuikungula buangato nu magala, abulilide binsania, abikindile ku muti wa magu.

BaKlisto Tabayange Lutundo Lubi.

¹⁶Umpanga muntu ntamusungie kuidia, aba ku bia kunua, aba ku kitondo kia busi bunene, aba ku kubala kua muezi, aba ku busi bua sabato:

¹⁷bibino bili kilimelime kia bitondo bikavua; tondo mubili uli wa Klisto.

¹⁸Muntu ntamunyage ku lukaso lueinyu mu lutundo luage lua kukumbamina migenzi, ekuikala mu bitondo bibio biamonine kubio nu ekuikotia buliabulia na munge ma bumba bua buagi,

¹⁹aba ntakuidanda ku Muangati, wozo wakunga ku mubili unsania, ukukungua nu kukulumanibua ku ngiginyo nu miki, nu ukukula na kukula kukutuka ku Kalaga.

²⁰Umpanga ndi tualekanukile na misako za bumba bua kisi ku lukuo lua Klisto, kubuni, kumukuibika ku misako zeno, anga mukulama mu kisi,

²¹tamukate, nu tamusonde, nu tamuitubie

²²(misako zeno zikukitua zabiga), ndi mukuyanga misako za bantu nu meigisia mabo?

²³Misako zeno zikumenyua bunu zili na munge mu nkita za kukumbamina zimuikitide inyue benyene, nu kuisigulizia kuzo, nu kuangata mubili ku bubi; tondo tazili kampa ku kuizugila ku lutundo lua bumba bua buagi.

Bakolosai 3

¹Umpanga ndi muayukile na Klisto, londazi bitondo bili kuigulu, gago gekile Klisto ku kuboko kuidume kua Kalaga.

²Kengelazi bitondo bili kuigulu, ta bitondo bili mu kisi.

³Kubuno muakule nu kalamo keinyu kabisilue na Klisto mu Kalaga.

⁴Gamoneke Klisto, we uli kalamo keitu, ugago nuinyue muamoneke nage mu lutanuno.

Sigazi Misako Mibi, nu Muyange Misako Misoga za Kalaga.

⁵Umpanga musige misako zeinyu mibi zili mu kisi: butazi, nu nsese, nu makengelo mabi, nu lutundo lubi, nu kutonia, ukukumbamina nkisi;

⁶ku kabamba ka bubuno Kalaga akongelua babo bekunana:

⁷nuinyue mualingaga kukita misako zeno;

⁸tondo kano kaluma nuinyue lekanukazi na misako zeno: bongoa, nu kasungu, nu miango, nu bubi, nu kuililika, nu tamulingane:

⁹tamuekane buza; kubuno muasigile kukita misako za bumba bua buagi,

¹⁰nu muse na misako misoga, zikusuaga mu bumenyinino, nu zikususania wozo wamubumbile:

¹¹takuli muGeleka aba mu Yuda, kumonesibua aba kutamonesibua, mugeni, muBilongo, mukandua, mukandulua, tondo Klisto eli binsania nu mu bansania.

¹²Umpanga, inyue basombolua ba Kalaga, nu basuagibua, nu batundua, mube na kiombo, nu mponga, nu kuibotia, nu busoga, nu nkiki;

¹³muikalilane nu kusigililana, ndi muntu eli na mabingo kungo; bubo buamusigilide Klisto, bubo ububo nuinyue musigililane:

¹⁴nu kuikitila nunse mube na lutundo, ukusililila.

¹⁵Nu bubobeleso bua Klisto buangate mu mitima zeinyu, kubo muamaninue mu mubili umozi; nu mube bantu bekusima.

¹⁶Idagi lia Klisto likale mumuli nunse; mu munge mansania ku kuigisania nu kuanana ku nimbo za baYuda, nu nimbo za kuganuna, nu nimbo za muuza, nu muimbile Kalaga na mponga mu mitima zeinyu.

¹⁷Nu kinsania kimukukita, ku kutenda aba ku makitilo, kitazi binsania muizina lia Mukota Yesu, nu simazi Kalaga Isi mueli.

Kitondo kia Bakikulu nu Beiba Babo, nu Bana Baheke nu Bababuta, nu Bakambi nu Bakota Babo.

¹⁸Inyue bakikulu anzazi beiba beinyu, anga buasuagia mu Mukota.

¹⁹Inyue beiba tundazi bakazi beinyu, tamube na kangonongono nabo.

²⁰Inyue bana, anzazi bamubuta mu bitondo binsania, kubuno kitondo kikino kiatananina mu Mukota.

²¹Inyue beisibo, tamulingie bana beinyu, banavua kukutua.

²²Inyue bakiti, anzazi bakota beinyu mu bitondo binsania; ta kukita tugu umpanga kungua beligo, anga bekutananzia bantu, tondo na mutima umozi, kubuno mukukua Mukota boba:

²³kinsania kimukukita, kikitazi na mutima umozi, anga ku Mukota, aba ta ku bantu;

²⁴menyazi buno mukakasua ku Mukota lukaso lua bupieni; kubuno mukukitila Mukota Klisto.

²⁵Tondo we ukukita bubu, akakasua anga buakitaga: nu takuli kukutibua kua bantu.

Bakolosai 4

¹Bakota, kitilazi bakiti beinyu bulili nu buisanana; menyazi buno muli na Mukota muigulu.

Kumbaminazi Kalaga Nkungu Insania.

²Segazi na komanizia, nu kesiazi ntende mu masego, nu simazi;

³tusegelazi nuisue, buno Kalaga atuigulile luibi ku musagu wage tutende kakungu ka Klisto, ku kabamba kako nakandilue;

⁴buno nikasambale anga buantunganana kutenda.

⁵Endazi na munge kubabo batakatizia, ikokomeziazi bindi binsania.

⁶Kutenda kueinyu kusuage bindi binsania, nu kuganunue nunse, mumenye lukita lumuatunganana kuakula muntu na muntu.

Paolo Ekubasingila Bango baKlisto.

⁷Tukiko, mubuto wane, unatunda, wozo mukiti u mukatizia muida wane mu Mukota amusambalile misagu zane insania:

⁸namusinga kumuli buno mumenye misagu zeitu, nu kubobelesia mitima zeinyu;

⁹gamozi na Onesimo, mubuto wane mukatizia nu mutundua, muntu wa kueinyu. Bamusambalile musagu unsania wa gano.

¹⁰Alisitako unakandilue nage amusambizia, nu Malako, mubuto wa Balanaba (kubuno namusambalide misagu zage; nu ndi avua kueinyu, nti muamusekela),

¹¹nu Yesu wamanagua Yoseto, nu babano u bamonesibua; umpanga babano ubankukitaga nabo mulimo umozi wa bukota bua Kalaga, nubo bambobelezizie.

¹²Epapulo, muntu wa kueinyu, mukobe wa Yesu Klisto, amusambizia, ekumusegela bindi binsania na komanizia, buno musililile nu mube na kilemanizio nunse mu kusombola kunsania kua Kalaga.

¹³Kubuno nizi misako zage, buno amutunda nunse, nu babo bango beli ku Laodekia, nu babo bango beli ku Eliopolo.

¹⁴Luka, wozo musakizi mutundua, nu Dema bamusambizia.

¹⁵Nsambiziazi mibuto zane zili ku Laodekia, nu Numpa, nu ekelezia lili mu numba zabo.

¹⁶Ndi muasila kusoma mukanda wono, nti muagusomia mu ekelezia lia Laodekia; nu wozo wa Laodekia nti muagusoma.

¹⁷Bulazi Akipo bune, Alange mulimo wozo wakasilue na Mukota, agusililizie.

¹⁸Samba kumuli nne Paolo nowasanza. Kengelazi buno nakandua. Mponga zibe kumuli.

I Batesolonike

I Batesolonike 1

Mukanda Mutangi Wasingaga Paolo ku baTesolonike. Paolo nu Siluano nu Timoteo Bekubasambizia.

¹Paolo, nu Siluano, nu Timoteo, ku ekelezia lia Tesolonike mu Kalaga Isi nu Mukota Yesu Klisto: Mponga nu bubobelego zibe kumuli.

Paolo Ekubogaboga ku Bukatizio Buabo Busoga.

²Tukusimaga Kalaga bindi binsania ku kabamba keinyu bansania, tukumusegela;

³tukukengelaga milimo zeinyu za bukatizio nu kukita kumukukita mu lutundo nu komanizia keinyu ka kilemanizio kili mu Mukota Yesu Klisto ku Kalaga Tateisue;

⁴mibuto zeitu, batundua ba Kalaga, tukumenya buno muasombuedue.

⁵Muizi buno musagu musoga weitu tawabasile kumuli kukutenda tugu, tondo gamozi na magala, nu mu Muuza Wasililila, nu mu kumenyinina kusoga nunse, nu muizi nkita zituabezaga nazo kumuli ku kabamba keinyu.

⁶Nu muabede muse muatususania nu kususania Mukota, gamuamenyine idagi muasungizibue nsungio ningi, na mbogimbogi za Muuza Wasililila;

⁷bubo muabede kalolesio ku bakatizia bansania ba ku Makedonia nu ba ku Akaya.

⁸Kubuno kutukila kueinyu idagi lia Mukota liungubua kunsania, ta ku Makedonia nu Akaya tugu, tondo nu mu kiziki na kiziki bukatizio bueinyu bumuli nabo ku Kalaga buamenyua; nu tatunabusambala bungo.

⁹Kubuno babo benyene bekusambala misagu zeitu anga butuabasile kueinyu; nu lukita lumuagalukide Kalaga nu kusiga nkisi, bubo kukitila Kalaga uli mulami nu wa bulili,

¹⁰nu kulindila Muana wage kutuka kuigulu, wayukizie ku bakuzi, u Yesu, watonezie ku bongoa bukavua.

I Batesolonike 2

Gabezaga Paolo mu Muino Wabo, Abalolesizie Bitondo Bisoga.

¹Kubuno inyue benyene, mibuto zeitu, muamenyine gatuabasile kueinyu, tatuavuaga buliabilia:

²tondo gaturalingile kubabazibua, nu kubengua ku Filipino, anga bumuizi, tuabezaga na magala mu Kalaga weitu kumusambalila musagu musoga wa Kalaga mu lubanza lunene.

- ³Kubuno kuana kueitu takuli ku buengelezi, aba ku nsese, aba ku kukanga:
- ⁴tondo anga butuitabizibue na Kalaga tusambale musagu musoga, uwono utukusambala; ta kutananizia bantu, tondo Kalaga ukulindika mitima zeitu.
- ⁵Kubuno tatuitananizizie aba busi bumozzi, anga bumukumenya, aba nsiabezaga mpusia, Kalaga eli mulongeki;
- ⁶aba tatualondile kuganunua na bantu, aba neinyue, aba nu bango, tatuikakile buno tuli basingua ba Klisto.
- ⁷Tondo tuabezaga tuola kumuli, anga bukulelaga mulezi alela bana bage:
- ⁸bubo, nuisue tuamulemanine nuse, tatuamusambalide musagu wa Kalaga tugu, tondo nu tuikasene tubenyene, kubuno muli batundua beitu.
- ⁹Kubuno, mibuto zeitu, mukukengela milimo zeitu; tuakitaga milimo bindi binsania, kubuno tatuatundaga kumukikitania, tuamusambalide musagu musoga wa Kalaga.
- ¹⁰Inyue muli balongeki, nu Kalaga nuwe, muizi anga butuabezaga basuagibua kumuli inyue bekukatizia, nu beisanana, geteli kubingua:
- ¹¹kubuno anga butuamuanine anga isi wa bana ekuana bana bage, nu kumubobelezia, nu kumuigisia, nu kumulongekela,
- ¹²bubo kitazi anga bakiti ba Kalaga wamumanine buno muingile mu bukota buage nu mu lutanuno luage.

Paolo Ekubogaboga ku Magala Mabo ku Kalaga.

- ¹³Ku bubuno tukusimaga Kalaga bindi binsania, kubuno, gamuasambalidue idagi lia Kalaga, lituamusambalide nu limuamenyine taliabezaga idagi lia bantu, tondo idagi lia bulili, idagi lia Kalaga likumulindia inyue bekukatizia.
- ¹⁴Kubuno inyue, mibuto zeitu, muayangile maeklezia ma Kalaga mu Klisto Yesu meli mu Yudaya; kubuno inyue muababazizibue na bantu ba kilongo kimozi kieinyu, bitondo bimozi bibababazizibue na ba Yuda;
- ¹⁵beitile Mukota Yesu nu balengania, nu batupumbizie, tondo tabatananizizie Kalaga, nu beli beiti ba bantu bansania;
- ¹⁶batuzugide buno tatutende na baBilongo, banavua kona, bubuno misako zabo za buagi zitulile: tondo Kalaga abongedue.

Paolo Ekutunda Kumonana Nabo.

- ¹⁷Tondo isue, mibuto zeitu, tualekanuka neinyu ku nkungu nkeke, nti tukukengelana, nu nti tukutunda tuamonanako:
- ¹⁸kubuno tuatundaga kuvua kumuli, nne Paolo, mambizi meingi; tondo Satana atubigene.

¹⁹Kubuno kilemanizio kietu, aba mbogimbogi zeitu, aba nkumbu za bukota nu za kuikaka zili kikizi? ndi teinyue ku Mukota weitu Yesu Klisto mu nkungu zakuvua kuage?

²⁰Kubuno inyue muli lutanuno lueitu nu mbogimbogi zeitu.

I Batesolonike 3

Paolo Ekubasingila Timoteo Buno Abalindie.

¹Umpanga ku bubuno gatutavuamine kuikalila ku bubo, tuatundile buno tusigale tubenyene ku Atene;

²nu tuasingile Timoteo, mubuto weitu, mukiti wa Kalaga mu musagu musoga wa Klisto, buno amulindie, nu amubobelesie mu bukatizio bueinyu;

³nu muntu ntatengetenge na mbabazio zeno; kubuno inyue benyene muizi buno tuabikilue ku bitondo bibino.

⁴Kubuno gatuabezaga kueinyu, tualingile kumubula buno tukababazibua; anga bubo buabede, nuinyue muamenyine.

⁵Ku bubuno nunne, gansiavuamine kuikalila ku bubo, nasingile muntu buno nimenye buni buli bukatizio bueinyu, buno mulindiki, anavua kumulindika, nu mulimo weitu unavua kuba bulia.

⁶Tondo gatukile Timoteo kueinyu, atuvuilide na musagu musoga wa bukatizio bueinyu nu lutundo lueinyu, nu buno mukutukengelaga bindi binsania, mukutunda nunse kutumonako, anga butukutunda nuisue kumumonako;

⁷ku bubo, mibuto zeitu, tuabezaga na mbabazio nu nsungio ningi, tondo gatungule ku musagu wa bukatizio bueinyu tuabogilebogile:

⁸kano kaluma tuli na kalamo, ndi muimana na magala mu Mukota.

⁹Kubuno kusima kukizi kutukusima Kalaga ku kabamba keinyu, ku mbogimbogi insania zituli nazo kumuli ku Kalaga weitu;

¹⁰tukusegaga nunse musi nu kindi buno tumumoneko, nu kutalikila bingo bitondo bimuidile mu bukatizio bueinyu?

Paolo Ekubasegela ku Kalaga.

¹¹Umpanga Kalaga wenyene Tateisue, nu Mukota weitu Yesu Klisto, batusondelesie buno tubase kueinyu:

¹²nu Mukota amukuzie nu kumuitizia mu lutundo bueinyu bueinyu, nu ku bantu bansania, anga bubo butuli nuisue kumuli;

¹³bubo alindie mitima zeinyu geteli mabingo mukusililila ku Kalaga Tateisue, mu nkungu za kuvua kua Mukota weitu Yesu Klisto na basuagibua bage bansania.

I Batesolonike 4

BaKlisto Babe Bantu Basililila.

¹Umpanga, mibuto zeitu, tukumusengezia nunse nu kumuana mu Mukota Yesu, anga butuamuigisizie buno mukite nu kutananizia Kalaga, nu anga bumukukita, muitable nunse mu bubo bindi binsania.

²Kubuno muizi kukakizia kutuamukakizizie mu Mukota Yesu.

³Kubuno bubuno ukusombola kua Kalaga, kusuagibua kueinyu, buno tamukite butazi;

⁴buno muntu na muntu angate mubili wage mukusuagibua nu mu luanzo,

⁵ta mu lukita lua lutundo lubi anga baBilongo beteizi Kalaga;

⁶muntu ntengelele mubuto wage aba kumukanga mu kitondo kikino: kubuno Mukota ukusubaga musubo ku bitondo bibino binsania, anga butualingile kumusambalila nu kulongeka.

⁷Kubuno Kalaga ntatumanine ku nsese, tondo kuba basuagibua.

⁸Tondo wozo ukusomba, nti ntakusomba muntu, tondo Kalaga nti uwakusomba, ukumukasa Muuza wage Wasililila.

BaKlisto Batundane.

⁹Ku kitondo kia kutundana mibuto zeitu, nsikutunda namusanzila: kubuno inyue benyene muigisizibue na Kalaga buno mutundane;

¹⁰kubuno mukutunda mibuto zeitu insania zili ku Makedonia. Tondo tukumusengezia, mibuto zeitu, muitable bindi binsania;

¹¹nu bobelelazi, nu kukengela bitondo bienyu mubenyene, nu kukita milimo zeinyu mubenyene anga butuamukakizizie;

¹²bubo kitazi busoga ku babo batakatizia, aba tamuide kena.

Kuvua kua Yesu nu Kuyuka kua Bantu baKlisto ku Bakuzi.

¹³Tondo, mibuto zeitu, tukutunda muamenya musagu wa babo bakule; tamube na kabebe, anga bango, beteli na kilemanizio.

¹⁴Kubuno ndi tuakatizia buno Yesu akule nu ayukile, ububo babo bakule mu Yesu, Kalaga abalusie nage.

¹⁵Kubuno tukumutenda bubuno kuidagi lia Mukota, buno issue beli na kalamo, nu basigala aba nu nkungu za kuvua kua Mukota, tatuatange babo bakule,

¹⁶Kubuno Mukota wenyene agele kutuka kuigulu, nu mugenzi munene alaluke neiyuki inene, na monze wa Kalaga; nubo bakule mu Klisto balinge kuyukibua;

¹⁷nuisue beli na kalamo tukalinga kusigala, kumbusa tuekue nabo gamozi mu bimpa, nu tuakulumane na Mukota mu mpelela: nu bubo tukabezaga na Mukota nkiko zitanakuzinda.

¹⁸Umpanga mubobelezanie ku bitondo bibino.

I Batesolonike 5

Bantu Tabeizi Busi Bukavua Mukota; Bamulemanine Busi na Busi.

¹Tondo ku musagu wa nkungu nu nkiko, mibuto zeitu, nsikutunda namusanzila.

²Kubuno inyue benyene muizi buno, busi bua Mukota buavue anga bukuvuaga muibi mu kindi.

³Kubuno nkungu zibekutenda buno, kuli bubobeledo nu kuli bulonge bukata, ugago kubiga kukabavuila kitangala besi, anga bukuvuilagua muimisu na lubaba, nu tabakakutina.

⁴Tondo inyue, mibuto zeitu, tamuli mu kapilo, buno busi bubo bunamusanga anga muibi:

⁵kubuno inyue bansania muli bana ba kiengi, nu bana ba musu; tatuli bana ba kindi, aba bana ba kapilo;

⁶umpanga tatuiyombeke, anga bukuiyombeka bango, tondo tukesiazi ntende nu tatukue na maku.

⁷Kubuno babo bekuiyombekaga, bekuiyombekaga mu kindi; nu babo bekukatagua na maku bekukatagua na maku mu kindi.

⁸Tondo, isue tuli ba musu, tatukue na maku, tuzuale bukatizio nu lutundo ku bukuba; nu nkumbu zeitu zibe kilemanizio kia lonio.

⁹Kubuno Kalaga ntatongedue, tondo tonibue mu Mukota weitu Yesu Klisto,

¹⁰watukuilide, buno tulame mueli, ndi tuakesia ntende aba ndi tuiyombeka.

¹¹Upanga bobelezaniazi, lindaniazi, anga bumukukita.

Paolo Ekubakengeleza.

¹²Tondo, mibuto zeitu, tukumusengezia, buno muanze babo bekukita mulimo wa Mukota nu bekumuangata nu bekumuana;

¹³nu kubanza nunse mu lutundo ku kabamba ka mulimo wabo. Mube na bubobeledo bueinyu bueinyu.

- ¹⁴Nu tukumusengezia, mibuto zeitu, anazi babo bataukita buakulungana, lindiazi babo batamba, gugumaniazi basosu, ikalilazi bantu bansania.
- ¹⁵Umpanga, tamusubanizanie mibi kuingo; tondo kitanazi busoga bindi binsania, nu ku bansania.
- ¹⁶Bogazibogazi bindi binsania;
- ¹⁷segazi na komanizia;
- ¹⁸simazi mu binsania: kubuno kukuno u kusombola kua Kalaga mu Klisto Yesu kumuli.
- ¹⁹Tamunanie Muuza;
- ²⁰tamubenge bulengania;
- ²¹lindikazi binsania; buli busoga ubumukita;
- ²²idekanukiazi na bubi bua lukita na lukita.
- ²³Nu Kalaga wa bubobelelo wenyene amusuagie nunse; nu muuza weinyu unsania, nu uwe uwenyene, nu mibili zeinyu insania zilangue, geteli mabingo aba nu kuvua kua Mukota weitu Yesu Klisto.
- ²⁴We eli mukatizia ukumumana, nu akabukita.
- ²⁵Mibuto zeitu, tusegelazi.
- ²⁶Sambiziazi mibuto zeitu na mbogimbogi.
- ²⁷Nkumukakizia ku Mukota buno somenazi mibuto zeitu insania mukanda wono.
- ²⁸Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe neinyu.

II Batesolonike

II Batesolonike 1

Mukanda Weibili Wasingaga Paolo ku baTesolonike. Paolo nu Siluano nu Timoteo Bekubasambizia.

¹Paolo, nu Siluano, nu Timoteo, ku ekelezia lia baTesolonike lili mu Kalaga Tateisue nu Mukota weitu Yesu Klisto;

²Mponga zibe kumuli nu bubobeledo bukutukaga ku Kalaga Tateisue nu Mukota weitu Yesu Klisto.

Paolo Ekubogaboga ku Kalaga ku Bukatizio Buabo nu Magala Mabo.

³Buatunganana kusimaga Kalaga bindi binsania ku kabamba keinyu, mibuto zeitu, anga buasuaga, kubuno bukatizio bueinyu bukukula nunse, nu lutundo lueinyu lumuatundana nunse;

⁴aba isue benyene tukuikakila mumuli mu maekelezia mansania ma Kalaga ku komanizia keinyu nu bukatizio bumuli nabo mu nsungio zeinyu nu mbabazio zimukuikalila;

⁵zili kalolesio ka lusungio luisanana lua Kalaga; buno muatananina kuingila mu bukota bua Kalaga, ku kabamba kabo mukubabazibua:

⁶kubuno buli buisanana ku Kalaga akabababazia babo bekumubabazagia,

⁷nuinyue bekubabazibua akamubogiabogia neisue, mu nkungu za kumoneka kua Mukota Yesu kutuka kuigulu na migenzi za magala mage mu ndembelela za keiya,

⁸akasungia bateizi Kalaga, nubo batanza musagu musoga wa Mukota weitu Yesu Klisto:

⁹bekuligua lusungio lua lukuo, luteli na kuzinda kulekanukibua na Mukota nu ku lutanuno lua magala mage,

¹⁰gakavua kuganunua mu basuagibua bage, nu kuba iganogano mu bansania bakatizizie (kubuno bulongeki bueitu buakatizizibue kumuli) mu busi bubo.

Paolo Ekubasegela ku Kalaga.

¹¹Kubuno tukumusegela bindi binsania, buno Kalaga weitu amutekule kuba batananina mu mubila weinyu, nu azindilizie nunse lutundo na lutundo lua busoga nu mulimo na mulimo wa bukatizio;

¹²buno izina lia Mukota weitu Yesu liganunue mumuli, nuinyue mueli, ku mponga za Kalaga weitu nu Mukota Yesu Klisto.

II Batesolonike 2

Paolo Ekubakengelezia Kuvua kua Yesu.

¹Kano kaluma tukumusengezia, mibuto zeitu, mu musagu wa kuvua kua Mukota weitu Yesu Klisto, nu kukundamana kueitu kueli;

²tondo tamusiasie kugalukia makengelo meinyu, aba tamuzangibueyangibue mu lungo lukita, aba kuingo misagu, aba ku mukanda ubekutenda ukutuka kutuli, ukutenda buno busi bua Mukota buse buigi;

³muntu ntumuengelele mu bitondo bibino: kubuno busi bubo tabunaba ndi bulili tabusombua, nu kulolesibua kua wozo muntu wa buagi, muana wa lukuo,

⁴ukuemanaga nu ukuizanzulaga gantata ga kinsania kikumanua kalaga aba kikuganunua, nu ekuikala mu numba za kukumbamina Kalaga, ekuidolesia we wenyene buno eli Kalaga.

⁵Ndi tamukukengela, buno, nkungu zinabezaga nikili neinyu, namubulaga bitondo bibino?

⁶Nu kano kaluma mukumenya kikio kikumusunga, buno alolesibue mu nkungu zage.

⁷Kubuno bumba bua kubenga ubukukita mulimo kano kaluma: tondo umozi ukusunga aba nu gakatikibua.

⁸Nu gakalolesibua wozo muana wa kabenga, nuwe Mukota Yesu akamuita na muuza wa kanua kage, nu akamusungia gakavua;

⁹nu kuvua kuage kuli mu lukita lua makitilo ma Satana na magala mansania nu migeleko nu maganogano ma buza,

¹⁰nu mu buengelezi bunsania bua bubi ku babo bazimina; kubuno basombile lutundo lua bulili, kububo tabonibue.

¹¹Nu ku kabamba kakano Kalaga ekusinga magala ma buengelezi, aba nu bakatizie buza:

¹²buno basungibue bansania batakatizizie bulili, tondo babezaga beku-ibogiabogia mu bitondo biteisa.

Bakokomezie Mitima Zabo mu Bitondo bia Kalaga.

¹³Tondo buatutunganana kusima Kalaga bindi binsania ku kabamba keinyu, mibuto zeitu, batundua ba Mukota, kubuno Kalaga amusombuede kutukila wakalazi buno monibue mu kusuagibua kua Muuza Wasililila nu bukatizio bua bulili:

¹⁴kubuno amumanine na musagu musoga weitu, buno mube na lutanuno lua Mukota weitu Yesu Klisto.

¹⁵Umpanga, mibuto zeitu, lindazi, nu mukokomezie meigisia mamuigisizibue, ndi ku kutenda kueitu, aba ndi ku mukanda weitu.

¹⁶Nu Mukota weitu Yesu Klisto wenyene, nu Kalaga Tateisue watutundile nu watubobelezizie kubobelela kutenakuzinda nu kilemanizio kisoga ku mponga zage,

¹⁷abobelezie mitima zeinyu nu kumulindia mu makitilo mansania masoga nu kutenda kunsania kusoga.

II Batesolonike 3

Paolo Ekutunda Bamusegele ku Kalaga.

¹Umpanga, mibuto zeitu, mutusegele buno idagi lia Mukota libalangane nu liganunue, anga buli kueinyu;

²nu tonibue ku bantu batasuga nu babi; kubuno bansania tabeli na bukatizio.

³Tondo Mukota eli mukatizia, amulindie, nu amulange ku wozo mubi.

⁴Nu tukulemanina Mukota ku bitondo bieinyu, buno mukukita nu muakite butukumukakizia.

⁵Nu Mukota amulolesie lutundo lua Kalaga mu mitima zeinyu, nu mu komanizia ka Klisto.

Tabagomie na Bantu Babi.

⁶Tukumukakizia, mibuto zeitu, muizina lia Mukota weitu Yesu Klisto, buno muidekanukie na wozo ukukita butakulungana kumuli, aba utakuyanga meigisia matuamuigisizie.

⁷Inyue benyene muizi bumunatususania: kubuno tatuamulubikanizie;

⁸aba tatalile kua muntu unsania buliabulia, tondo tuakitile milimo nu tuakutilue musu nu kindi, tatuakutizie muntu umozi wa kumuli:

⁹tondo ta kubuno tatuabezaga na buangato, tondo tuatundaga tugu kumulolesia bumutususania.

¹⁰Kubuno aba nkungu zezo zituabezaga kueinyu, tuamukakizizie kitondo kikino buno ndi muntu ntekutunda kukita mulimo, kasi nalie idia.

¹¹Kubuno tukungua buno kuli bamozi ba kumuli bekukita butakulungana, tabakukita mulimo, tondo bekulubikania.

¹²Umpanga tukubakakizia babano nu kubasengezia mu Mukota weitu Yesu Klisto buno, bakite mulimo ku bubobelelo, nu kulia idia liabo libekukita.

¹³Tondo inyue, mibuto zeitu, tamukutue mu kukita busoga.

¹⁴Tondo ndi muntu ntekukita anga butuatenda mu mukanda wono, nti muakokomeka muntu wozo, aba tamugomia nage, buno embe anakua na nsoni.

- 15 Tondo tamumukengele buno eli muiti, tondo mumuane anga mubuto weinyu.
- 16 Kano kaluma Mukota wa bubobelelo wenyene amukase bubobelelo bindi binsania ku nkita insania. Mukota abe neinyue bansania.
- 17 Samba kumuli nne Paolo nowasanza, bubuno buli kakengelesio mu mikanda zane insania; ububo bunkusanza.
- 18 Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe neinyue bansania.

I Timoteo

I Timoteo 1

Mukanda Mutangi Wasingaga Paolo ku Timoteo. Paolo Ekusambizia Timoteo.

¹Paolo, musingua wa Klisto Yesu, ku kukakizia kua Kalaga Monia weitu, nu Klisto Yesu kilemanizio kietu;

²ku Timoteo, muana wane nunse mu bukatizio: mponga, nu kiombo, nu bubo-belelo, bikutukaga ku Kalaga Tateisue, nu Klisto Yesu Mukota weitu bibe kuguli.

BaEfeso Bekuibilila Mulembe.

³Anga bubo bunakusengezizie buno wizizie ku Efeso, ganendaga ku Makedonia, buno uzugile bamozi buno tabegisie meigisia ma lungu lukita,

⁴aba tabange misumo nu misagu za bibuti ziteli na kuzinda, zikulusia miango, ta mulimo wa Kalaga uli mu bukatizio.

⁵Tondo kuzinda kuikakizio kuli lutundo lukutuka ku mutima musoga nu ku kalenganio kasoga nu ku bukatizio buteli bua buengelezi;

⁶bamozi batukile ku bitondo bibino, bagalukide kutendatenda kua buliabulia;

⁷nu beikutandukuba basozi ba mulembe, tondo tabeizi bubekutenda, aba bubekuigisia.

⁸Tondo tuizi buno mulembe uli musoga, ndi muntu akita anga buguli,

⁹nu kumenya buno, mulembe tagukubikua ku kabamba ka muntu wisanana, tondo ku kabamba ka basombi ba mulembe nu bekubenga, nu batakuanza Kalaga, nu bagi, nu batasuaga, nu bekulingaga, nu bekulibula beisibo, nu bekulibula baninabo, nu beiti,

¹⁰nu bitazi, nu bamulume bekulimbania buabo buabo, nu beibi ba bantu, nu bekuekaga buza, nu bekulumbila buza, nu ndi kili kingo kiengukana na meigisia ma bulili;

¹¹anga buli mu musagu musoga wa lutanuno lua Kalaga wa mbogimbogi, unasambalidue.

Paolo Ekubogaboga Buno Asombuedue na Kalaga.

¹²Nunne nkusima Klisto Yesu Mukota weitu, wandindizie, kubuno ankengede buno nili mukatizia, ambikile mu mulimo wage;

¹³nalingaga kuba mulingani, nu nababazagia bantu, nu nabezaga nsuzi: tondo nakuilidue kiombo, kubuno nakitile bubuno mu bukongolo nu mu kutakatizia;

¹⁴nu mponga za Mukota weitu zitide nunse mu bukatizio nu lutundo luli mu Klisto Yesu.

¹⁵Mu sagu wono watananina kukatizibua, nu watunganana kuitabizibua nunsania, buno Klisto Yesu avule mu kisi onie bagi; nunne uwatinga:

¹⁶tondo ku bubuno nakuilidue kiombo, buno mundi umualingile Yesu Klisto kulolesia kuikalila kunsania kuage, buno nibe kalolesio ku babo bekuzinda kumukatizia, buno babe na kalamo katanakuzinda.

¹⁷Kano kaluma ku Mukota wa nkiko na nkiko utakukuaga, utakumonekagako, Kalaga umozi tugu, kube lutanuno nu luanzo ku nkiko na nkiko. Amena.

Timoteo Alange Bukatizio Buage.

¹⁸Muana wane, Timoteo, nkukukakizia kukakizia kukuno, anga buli bulengania buwalenganizizibue, buno mubo ukeitana bita bisoga;

¹⁹ukokomezie bukatizio nu kalenganio kasoga, anga buabisombile bango nu basungizibue ku musagu wa bukatizio;

²⁰mu babano muli Umenayo nu Alesandelo; nabakasene ku Satana, beigisibue buno tabalinge Kalaga.

I Timoteo 2

BaKlisto Basekele Bantu Bansania.

¹Umpanga nkulinga kuana, buno musege, nu kusega na komanizia, nu kusima, nu kusegela bantu bansania;

²bakota nu bansania beli na buangato; tulame nabo kalamo kola nu ka bubo-belelo mu kuisanana nu kubota.

³Bubuno buli busoga nu buasuaga ku Kalaga Monia weitu;

⁴ukutunda bantu bansania bonibue, nu kuba na bumenyinino bua bulili.

⁵Kubuno kuli Kalaga umozi tugu, nu mukulumania umozi gasamba Kalaga nu bantu, muntu wono u Klisto Yesu,

⁶wikasene wenyene buno akulule bansania; u bulongeki bualongekilue ku nkungu zezo;

⁷ku bubo nabikilue buno nibe musambazi nu musingua (nkutenda buligo, nsikueka buza), musozi wa baBilongo mu bukatizio nu bulili.

Bakikulu Babe na Luanzo mu Numba za Kalaga.

⁸Umpanga nkutunda bamulume basege ku kiziki na kiziki, kulambia maboko masuaga, geteli bongoa nu miango.

⁹Nu bubo, bakikulu bidebie na nsulu zabatananina nu beikue nsoni, nu kui-sungula; ta ku kusuika nzuli, aba olo, aba makozi ma bukunza, aba nsulu za bukunza bubibu;

¹⁰tondo (anga buatananina bakikulu bekuitenda buno bekuanza Kalaga) babe na makitilo masoga.

¹¹Mukikulu eibotie mu kuiga na luanzo lunsania.

¹²Tondo nsiakasa mukikulu buangato bua kuigisia aba kuangata wamulume, tondo eibotie.

¹³Kubuno Adama uwalingile kubumbua, kuzinda Eva;

¹⁴nu Adama ntengeledue, tondo mukikulu uwengeledue nu agile:

¹⁵tondo akonibua mu kubuta, ndi beikala mu bukatizio nu lutundo nu kusuagibua nu kuizugila.

I Timoteo 3

Bakulu nu Balangi.

¹Musagu wono watananina kukatizibua, buno ndi muntu ekutunda mulimo wa mukulu, nti atunda mulimo musoga.

²Umpanga buatanganana mukulu ntabe na lukumu lubi, wamulume uli na mukikulu umozi, nu ukuizugila, nu wola, nu mukulumizi, nu musambizia, nu muigisia wa lebelebe;

³nu ntanue maku, nu ta mulibuzi, tondo wabota, ta musaki, nu ntuidambe bikulo;

⁴ukuanzua na kikanga kiage, nu bana bage bekumuanza nunse;

⁵(tondo ndi muntu ntekuanzua na kikanga kiage, buni buanalanga ekelezia lia Kalaga?)

⁶ta muntu muto ku bukatizio, aba anavua kuba na luikotio nu kusungibua anga buasangizibue Satana.

⁷Busoga alumbibue na bantu batakazia; buno ntabe na lukumu lubi nu kukatua mu matega ma Satana.

⁸Nu bubo ku balangi ba ekelezia babe bola, nu tababe na matendelo meingi, nu ta bantu bakunua mazi ma biguma magagibua bubibu, nu ta bantu bekuelama bikulo bia nse;

⁹bakokomezie kakungu ka bukatizio mu kalenganio kasoga.

¹⁰Nu babo, balinge tanga kulindikua; nu nti bakite mulimo wa balangi, ndi bamenyua buno tabeli na lukumu lubi.

¹¹Nu bakikulu nubo babe bola, nu ta bakandiki, tondo beiya kuizugila, nu bakatizia mu bitondo binsania.

¹²Balangi babe na mukikulu umozi, bangate bana babo busoga mu kikanga kiabo.

¹³Kubuno babo bakitile mulimo wa mulangi busoga bakuimonena kiziki kisoga, nu kilemanizio kinene mu bukatizio buli mu Klisto Yesu.

Lutanuno lua Klisto mu Ekelezia.

¹⁴Nakusanzila bitondo bibino buno nkulemanina niasie kuvua kuguli;

¹⁵tondo ndi nizizia, nti wizi bugunakita mu numba za Kalaga, zili ekelezia lia Kalaga uli mulami, iyango nu kibanza kia bulili.

¹⁶Geteli miango, kakungu kanene kakuanza Kalaga; We wamonekile mu mubili, Abingizibue mu Muuza, Amonekile na migenzi, Asambedue ku baBilongo, Akatizizibue mu kisi, Ekilue muigulu mu lutanuno.

I Timoteo 4

Bango baKlisto Bekeidekanukia na Kalaga.

¹Tondo Muuza ekutenda buligo, mu nkiko zakuzinda, buno bantu bamozi bedekanukie na bukatizio, kunguilila ku miuza za buengelezi nu ku meigisia ma basumbu,

²mu buengelezi bua bantu bekuekaga buza, tulenganio nti tuseli anga tuasisoa na kiuma;

³bekunania buno bantu basonge, nu kubakakizia kugila idia, liabumbile Kalaga likatue ku kusima na babo bekukatizia nu bekumenya bulili.

⁴Kubuno na kibumbua na kibumbua kia Kalaga nti kisoga, aba takuli kinasombua, ndi kiakatua ku kusima:

⁵kubuno kiasuagibua neidagi lia Kalaga nu ku kusega.

Timoteo Idange Busoga.

⁶Kungua wakengelezia mibuto zeitu bitondo bibino, nti wabe mukiti musoga wa Klisto Yesu, nu nti wagomie na malagi ma bukatizio, nu ma meigisia masoga ma wigisizibue aba nu kano kaluma:

⁷tondo somba misumo za bakungu ba bakikulu. Ikokomezie ku kuanza Kalaga:

⁸kubuno kulonda magala ma mubili kuli kusoga, tondo kuanza Kalaga kuatinga bitondo binsania, kubuno kuli idagano lia kalamo ka kano kaluma, nu lia kako kakaba.

⁹Uli musagu watananina kukatizibua nu watunganana kuitabizibua nunsania.

¹⁰Ku bubuno tukukita mulimo nu tukuluana, kubuno tukulemanina Kalaga uli mulami, uli Monia wa bantu bansania, lebelebe wa babo bakatizia.

¹¹Bibino ubikakizie nu ubigisie.

¹²Muntu ntakubenge buno uli muana; tondo ube kalolesio ku babo bakatizia, mu kutenda, nu mu muendezi, nu mu lutundo, nu mu kuisanana, nu mu bukatizio.

¹³Aba nu ganavue, ba na komanizia ku kusoma, nu ku kuana, nu ku kuigisia.

¹⁴Ntusige lukaso luguli nalo, luwakasilue ku bulengania, ku kubikua kua maboko ma bakulu.

¹⁵Ukengele bitondo bibino, wikale mubio; buno misako zobe zisuage ku bantu bansania.

¹⁶Widange uwenyene, nu ku meigisia mobe; bikitage; kubuno ku kukita bubuno wiyonie uwenyene, nu bango bongule ku meigisia mobe banona.

I Timoteo 5

Kitondo kia Bakungu nu Bakikulu Misigala.

¹Ntuzugile mukungu, tondo muane anga so; nu ana basikila anga babitu bobbe:

²nu bakikulu bakungu anga banyoko; nu bakinga anga babitu bobbe, mu kuisanana kunsania.

³Wanze misigala zili misigala za lebelebe.

⁴Tondo ndi musigala eli na bana aba bayukulu, nti balinge kuanza kikanga kiabo bobenyene, nu kukunga bababuta busoga: kubuno bubuno buasuaga ku Kalaga.

⁵Tondo we uli musigala wa lebelebe, nu kusigala wenyene, ekubika kilemanizio kiage ku Kalaga, nu eli na komanizia mu masego nu kusega mu musu nu kindi.

⁶Tondo we uteizugila akua, aba nu ekili na kalamo.

⁷Kakizia bitondo bibino, buno tababe na kabalibango.

⁸Tondo ndi muntu ntekulanga bage, nu kulinga tanga na babo ba kikanga kiage, nti ekutuna bukatizio, nu eli mubi kutinga wozo utakatizia.

⁹Musigala ntasanzue ndi miaka zage tazakuka makumi mutuba, nu we abezaga mukikulu wa wamulume umozi,

¹⁰nuwe alumbibue na misako misoga; ndi akuzizie bana, nu ndi asekede bageni, nu ndi ogezie magulu ma basuagibua, nu ndi akungile bababalagua, nu ndi ayangile kitondo na kitondo kisoga.

¹¹Tondo ntusanze misigala zakuilagua ndi tabeli bakungua, kubuno kungua lutundo lubi luabavuila nti basiga Klisto, nti batunda kusongua;

¹²nu bubo basungibua, kubuno beidekanukia na bukatizio buabo butangi buidagano.

¹³Nu lingo bakuibika basosu, nu bekutingatinga ku numba na numba; aba ta basosu tugu, tondo balabazi nu bekusongekania bango, nu bekutenda bitondo bitakulungana.

¹⁴Umpanga nkutunda misigala beteli bakungu basongue, babute bana, nu bakite mulimo ku numba zabo, buno muiti ntabalinganie:

¹⁵kubuno bamozi bese basila kugaluka nu kuyanga Satana.

¹⁶Ndi mukikulu mukatizia eli na misigala, nti azikasia, ekelezia talizilange, buno likasie babo beli misigala lebelebe.

Mulimo wa Bakulu.

¹⁷Bakulu bekuangata busoga banzue buno batananina kuanzua nunse, nu lebelebe babo bekusambala musagu musoga nu kuigisia.

¹⁸Kubuno isanzo likutenda bune, Ntukande kanua ka ngombe gazikunyanta mumpunge. Nu, Mukiti wa mulimo atananina kuligua ku mulimo wage.

¹⁹Ntuzige mukulu asongelua, umpanga ku kutenda kua balongeki babili aba basatu.

²⁰Babo bekuaga bazugile ku bango bantu bansania, buno bango nti bakua boba.

²¹Nkukukakizia ku Kalaga, nu ku Klisto Yesu, nu ku migenzi basombolua, buno ulange kukakizia kukuno, ntusombe umozi nu kukutia ungo.

²²Ntusasie kubika maboko ku muntu, aba ntugomie na bango bantu mu misako zabo za buagi; tondo widange buno wisanane.

²³Ntunuage mazi kankanka, tondo nti ukunua mazi ma biguma ta meingi ku kabamba ka nda zobe nu nsambo zikusambaga nazo mambizi meingi.

²⁴Misako za buagi bua bantu bamozi bukumenyagua na bango bantu, bukubenzia ku Iusungio; nu bango bamozi misako zabo za buagi zikubayanga kumbusa kuabo.

²⁵Nu anga bubo makitilo masoga ma bamozi makumenyua, nu mamu matakumenyua tamanabisua.

I Timoteo 6

Bakota nu Bakambi Babo.

¹Bakobe bansania banze bakota babo nunse, buno izina lia Kalaga nu meigisia meitu tamelilikue.

²Nu babo beli na bakota babo bakatizia, tabababenge, kubuno beli mibuto zabo; tondo babakitile busoga, kubuno babano beli na mutali wa mulimo wabo beli bakatizia nu batundua, Igisia bitondo bibino nu anabio.

Nsake nu Kuelama Bikulo.

³Ndi muntu igisia mango meigisia, nu ntakuitabizia malagi masoga ma Mukota weitu Yesu Klisto, nu ta meigisia ma kuanza Kalaga;

⁴akuikotia, tondo nti ntezi kena, tondo ekutunda kubuzia mbuzio za miango, ku bitondo bibino ukukutuka lugi, nu nsake, nu bilingano, nu kukengela bubi,

⁵nu miango za bukongolo nu bateizi bulili, bekukengela buno kuanza Kalaga kuli mutali.

⁶Tondo kuanza Kalaga na mbogimbogi guli mutali munene:

⁷kubuno tatuavule na kena mu kisi, nu tatunavuama kutuka na kena;

⁸tondo ndi tuli neidia nu nsulu nti tuaba na mbogimbogi ku bibino.

⁹Tondo babo bekutunda kuguma bekuaga mu malindiko nu mu matega nu mu ntundo za bukongolo zikuita, nu zikuenzia bantu mu buzimizi nu lukuo.

¹⁰Kubuno kulinga kua bubi bunsania kuli kuelama bikulo: nu bamozi ku kubielama, basigile bukatizio, nu babede na tubebe tuingi.

Timoteo Idange Busoga ku Bitondo Bibino.

¹¹Tondo uwe, muntu wa Kalaga, tina bitondo bibino; uyange kuisanana, kuanza Kalaga, bukatizio, lutundo, nkiki, nu kola.

¹²Luana bita bibio bisoga bia bukatizio, kokomezia kalamo katanakuzinda, kawamaninue muko, nu buwalongekile bulongeki busoga ku balongeki beingi.

¹³Nkukukakizia ku Kalaga, ukulamagia binsania, nu ku Klisto Yesu, walongekile bulongeki buage busoga ku Pontio Pilato;

¹⁴buno ulange kukakizia kukuno, geteli itondoki, nu geteli kabalibango, aba nu kumoneka kua Mukota weitu Yesu Klisto:

¹⁵uko kukalolesibua mu nkungu zage, we wenyene uli na lutanuno nu buangato bunsania ewenyene tugu, Muangati wa bangati, Mukota wa bakota;

¹⁶we wenyene uli na kalamo katanakuzinda, ukuikalaga mu kiengi kitanakunda muntu; takuli muntu wamumonineko, aba ukumumonako, luanzo nu magala meli namo tamanakuzinda. Amena.

Paolo Ekukengeleza Bagumi.

¹⁷Kakizia babo beli bagumi mu nkiko zezo, tabekotie, aba tabalemanine bugumi butakuizizia, tondo balemanine Kalaga ukutukasaga binsania buno tukite nabio na mbogimbogi;

18bakite busoga, babe bagumi ku makitilo masoga, babe kayikayika kukasana bikulo biabo, bagomanie na bango;

19kuibikila kikagi kia kalingilo kasoga ku nkungu zikavua, buno bakokomezie kalamo katanakuzinda.

20Timoteo, langa bitondo bibio biwigisizibue, ibembukie na meigisia matasuaga, nu miango za bumenyinino butasuaga;

21bamozi, ku kutenda beli namo, bekuida bukatizio. Mponga zibe kuguli.

II Timoteo

II Timoteo 1

Mukanda Weibili Wasingaga Paolo ku Timoteo. Paolo Ekusambizia Timoteo.

¹Paolo, musingua wa Klisto Yesu ku kusombola kua Kalaga, anga buli idagano lia kalamo lili mu Klisto Yesu,

²ku Timoteo, muana wane unatunda; mponga, nu kiombo, nu bubobeledo, bikutukaga ku Kalaga Isi nu Klisto Yesu Mukota weitu, bibe kuguli.

Timoteo Akatizizie mu Busikila Buage.

³Nkusima Kalaga, unkukumbamina kutukila batatangulu ba wikalazi mu kalenganio kasoga, buno nkukusegelaga musu nu kindi,

⁴Nkukengela buwalilaga, nu natundaga nunse kukumonako, buno nibe na mbogimbogi.

⁵Nakengede nunse bukatizio buguli nabo; nu buabezaga na nyokongulu Loi, nu na nyoko Eunike; nu, nizi buno uli nabo.

⁶Ku bubuno nkukukengelezia buno ulange lukaso lua Kalaga luli nalo ku kubikua kua maboko mane.

⁷Kubuno Kalaga ntatugede mutima wa kukua boba; tondo wa magala nu lutundo nu wa bumenyinino busoga.

⁸Umpanga ntukue nsoni ku bulongeki bua Mukota weitu, aba ntunkue nsoni nne mukandua wage; tondo babazibua ku kabamba ka musagu musoga anga bunkubabazibua mu magala ma Kalaga;

⁹watonezie, nu watumanine na mubila wasililila, ta ku makitilo meitu, tondo ku kukengela kuage wenyene nu mponga zage, zituakasilue mu Klisto Yesu kutukila ku nkiko za wikalazi gabezaga ntebegania kisi nu meigulu,

¹⁰tondo kano kaluma zabisulua ku kumoneka kua Monia weitu Yesu Klisto, witile lukuo, nu kubisula kalamo nu kutabiga, ku wozo musagu musoga,

¹¹ku kabamba kago nabikilue musambazi, nu musingua, nu musozi.

¹²Nu ku kabamba kago nkubabazibua: tondo nsikukua nsoni; kubuno nizi wozo unakatizizie nu nkumenya buno anavuama kulanga kikio kinamukasile aba nu busi bubo.

¹³Kokomezia kalolesio ka malagi masoga magungule kundi, mu bukatizio nu lutundo luli mu Klisto Yesu.

¹⁴Kikio kisoga kiwakasilue kilange mu Muuza Wasililila ukuikalaga mutuli.

¹⁵Wizi buno, bansania beli ku Asia bansigile; bamozi kubo u babano Pugelo nu Elumogene.

¹⁶Mukota akuile ba kikanga kia Onesipolo kiombo: kubuno andindizie mambizi meingi, aba ntakule na nsoni kukundola mu kikando;

¹⁷tondo gabezaga mu Lomo abede na komanizia buno amoneko

¹⁸(nu Mukota amukue kiombo kia Mukota mu busi bubo); nu uwe wizi bubo buankungile ku Efeso.

II Timoteo 2

Babo Bekukita Busoga Bekubogiabogia Kalaga.

¹Umpanga, uwe muana wane, ba na magala mu mponga zili mu Klisto Yesu.

²Nu binsania biwigile kundi ku balongeki beingi, igisiabio ku bantu bakatizia, bakavuama kuigisia bango.

³Babazibua anga bunkubabazibua, anga mukoloboyo musoga wa Klisto Yesu.

⁴Takuli mukoloboyo ukuitana bita ukuibika mu bitondo bia kisi; buno atananzie wozo wamusanzile buno abe mukoloboyo.

⁵Aba muntu ndi ekuenda kantangoa, ntanakasua nkumbu, kungua ntatanga munyage.

⁶Wozo ukulima atunganana kulinga kulia ku biakulima.

⁷Kengela bubuno bunkutenda, kubuno Mukota akukase bumenyinino mu binsania.

⁸Kengela buno Yesu Klisto, wa kikanga kia Davidi, ayukile ku bakuzi anga bukutenda musagu musoga wane:

⁹mugo umunkubabazibua nu kukandua, anga muagi; tondo idagi lia Kalaga talikukandua.

¹⁰Kubuno nikuikalila binsania ku kabamba ka basombolua, buno nubobabe na lonio luli mu Klisto Yesu nu na lutanuno lutanakuzinda.

¹¹Uli musagu watananina kukatizibua: kubuno ndi tuakule gamozi nage, nti tukalamaga gamozi nage:

¹²ndi tuikalila, nti tukangata gamozi nage: ndi tuamutuna, nuwe nti akatutuna:

¹³ndi tatuli bakatizia, we nti eli mukatizia; kubuno ntanavuama kuituna wenyene.

BaKlisto Tabende Miango.

¹⁴Bakengelezie bibino binsania, nu kubana ku Kalaga, tamuakananie ku bitondo bitakulungana, nu bikubigia babo bakungua kubio.

¹⁵Ikokomezie buno watananzia Kalaga, mukiti wa mulimo utekukua na nsoni, ukuigisia buisanana idagi lia bulili.

¹⁶Tondo ibembukie na bitondo bitasuaga: kubuno bitondo bibino bikugalukia bantu buno tabanze Kalaga,

¹⁷nu kutenda kuabo kuabe anga kiulu kinene kikuenda kiagagana mubili unshania: bamozzi kubo u babano Umenayo nu Felito;

¹⁸babano basigile bulili ku kutenda buno, iyukilo liabede kalazi, nu bagalukizie bukatizyo bua bantu bamozzi.

¹⁹Tondo kibanza kia Kalaga kili kibibu, nu kiemana, nu beli na kamenyikilo kakano, Mukota eizi beli bage: nu muntu unshania ukutekula izina lia Mukota, asige buteisanana.

²⁰Tondo mu numba nnene tamuli nyungu za olo nu za feza tugu, tondo nu za miti nu zibumba; imozzi za luanzo, nu ingo tazaluanzo.

²¹Umpanga ndi muntu eiyengia nu kuidekanukia na bibino, nti akaba nyungu za luanzo, zasuagibua, zatananina Mukota, zalongekua ku mulimo na mulimo uli musoga.

²²Tondo siga ntundo za buana buto; nu uyange kuisanana, nu bukatizyo, nu lutundo, nu bubobeledo, gamozzi na babo bekusega ku Mukota na mitima misoga.

²³Tondo somba mbuzio za bukongolo nu ziteli za munge, kubuno zikulusia nsake.

²⁴Nu mukobe wa Mukota ntakulungana kusaka, tondo abe wola ku bantu bansania, ukuvuama kuigisia, nu na nkiki,

²⁵ane babo bekumuenzia, buno embe Kalaga abagalukie, buno beiyanie aba nu kumenyininina buligo,

²⁶bubo babe na bumenyininino bua kutuka muitega lia Satana, nubu bakandilue nu kulutua nage nu kuyanga lutundo luage.

II Timoteo 3

Mu Bindi bia Kuzinda, Bantu Beingi Bakasomba Bitondo bia Kalaga.

¹Tondo menya buno, mu bindi bizinda kukaba bitondo bibibu.

²Kubuno bantu bakeiyelama bobenyene, nu belami ba bikulo, nu baganuzi, nu bekuikotia, nu balingani, nu batakuanza bababuta, nu beteli na lusimo, nu batasuaga,

³nu batakutunda bakuabo, nu batakutunda kusigilila bango, nu bakandiki, batakuisungula, nu bakali, batakutunda busoga,

⁴nu bagabuzi, beli na kasasue keitenda, nu bekuikotia, nu bekutunda meiya kutinga Kalaga;

⁵bekumoneka buno bekuanza Kalaga, tondo bekutuna magala mage; ntuikundiebo.

⁶Kubuno bamozi ku babo bekuingila mu numba, nu kuenda na bakikulu bikongolo beli na mibi, basondelezizibue na ntundo mbi za nkita ningi,

⁷bekuigisibua busi na busi, tondo tabanavuama kumenyina bulili.

⁸Anga Yane nu Yambule bubabengile Mose, ububo nu babano bakubenga bulili; bantu balubikeine menge mabo, batakuitabizibua ku bitondo bia bukatizio.

⁹Tondo tabakeitila nunse: kubuno bukongolo buabo buamenyue na bantu bansania, anga buabezaga bua babo bango.

Timoteo Alindizie Mutima Wage ku Kitondo kia Kalaga anga Bualindizie Paolo.

¹⁰Tondo uwe wamenyine meigisia mane, nu makitilo mane, nu makengelo mane, nu bukatizio buane, nu kuikalila kuane, nu lutundo luane, nu nkiki zane,

¹¹nu kusungibua kunasungizibue ku Antiokia, nu ku Ikonja, nu ku Lusta; tondo Mukota anonezie ku binsania.

¹²Lebelebe, nu bansania bekuanzaga Kalaga mu Klisto Yesu bakasungibua.

¹³Tondo bantu babi nu tumanua bakanka kukita bubu bindi binsania, bekuengelela nu bekuengelelua.

¹⁴Tondo uwe kita anga bubu buwigisizibue, nu bubu buwakatizizie, nu kumenya buno nazi wakuigisizizie bubu;

¹⁵nu buno kutukila buana buobe wamenyine masanzo masililila makukasanaga menge ma konibua ku bukatizio buli mu Klisto Yesu.

¹⁶Masanzo mansania mopidue na Kalaga, nu meli masoga kuigisia, nu kuzugila, nu kusungula, nu kuigisia kuisanana:

¹⁷buno muntu wa Kalaga alinde, nu asuage ku mulimo na mulimo musoga.

II Timoteo 4

Moki Mazinda ma Paolo.

¹Nkukukakizia ku Kalaga, nu ku Klisto Yesu, ukasungia balami nu bakuzi, nu ku kumoneka kuage nu ku bukota buage:

²sambala idagi lia Kalaga na komanizia nkungu ziukubogaboga, nu nkungu ziutakubogaboga, zugila, ana, sengezia ku kuikalila kunsania nu kuigisia.

³Kubuno nkungu zikabasa gabatakaziga meigisia ma bulili; tondo, mu kuyanga ntundo zabo, bobenyene bakekungikila musanganano wa basozi kubuno beketunda kunguilila meigisia mabi;

⁴nubo tabakonguilila ku bulili, nu kugalukila misumo za buza.

⁵Tondo uwe widange mu bitondo binsania, babazibua, kita mulimo wa kusambala, sililizia mulimo wobe unsania.

⁶Kubuno nne nise neikasana anga kisansa, nu busi bua kukua kuane buse buigi.

⁷Niteine bita bisoga; nasilile kantangoa kane; nalangile bukatizio;

⁸kusila kua bubo nabikidue nkumbu za bukota za kuisanana, zikankasa Mukota musungia wisanana busi bubo, aba ta nnenyene tugu, tondo nu babo bansania beketunda kumoneka kuage.

Paolo Ekulaga Timoteo nu baKlisto.

⁹Vua kundi yiliyili:

¹⁰kubuno Dema ansigile, atundile bitondo bia nkiko zeno za kano kaluma, nu endile ku Tesolonike; nu Kulesekene endile ku Galatia, nu Tito endile ku Dalumatia,

¹¹Luka wenyene ugundi nage. Wavua na Malako; kubuno ekunkasagia busoga.

¹²Tondo nasingile Tukiko ku Efeso.

¹³Gokuvua nti wavua neikoti linasigile kua Kalaupa ku Telua, nu mikanda, tondo lebelebe zezo mikanda za bikoba.

¹⁴Alesandelo mutumbi wa nsubi ankitide bubi buingi: Mukota akamusungia ku bitondo biakitaga:

¹⁵nu uwe widange na wono; kubuno abengile nunse meigisia meitu.

¹⁶Kuitenda itangi lia mulondo wane takuabezaga muntu umozi wantendede, tondo bansania bansigile: tabatekuidue kugo.

¹⁷Tondo Mukota emanine nanne, nu ankasile magala; buno nisambale nunse musagu, nu baBilongo bansania nti bongua, nu nonezibue mu kanua ka kimbue.

¹⁸Nu Mukota anonie ku kitondo na kitondo kibi, nu andusie ku bukota buage bua muigulu: nu kueli kuli lutanuno ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

Bekusambizania.

¹⁹Sambizia Puliseka nu Akuila, nu kikanga kia Onesipolo.

²⁰Elaseto eikede ku Kolinto: tondo nasigile Tulopimo ku Mileto ekusamba.

²¹Sasia kuvua nti nkungu za mpego tazika. Eubulo nu Pudento, nu Lino, nu Kulaudio, nu mibuto zeitu insania bekukusambizia.

²²Mukota Yesu Klisto abe nobe. Mponga zibe kumuli.

Tito

Tito 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku Tito. Paolo Ekusambizia Tito.

- ¹Paolo, mukobe wa Kalaga, nu musingua wa Yesu Klisto, ku bukatizio bua basombolua ba Kalaga, nu bumenyinino bua bulili buli mu kuanza Kalaga,
- ²nu kilemanizio kia kalamo katanakuzinda, kalagilue na Kalaga utekuekaga buza, mu nkiko za wakalazi gabezaga ntebegania kisi nu meigulu;
- ³tondo ku nkungu zage abisuide idagi liage mu musagu, gunakasilue kuikakizio lia Kalaga Monia weitu;
- ⁴ku Tito, muana wane wa bulili mu bukatizio bumozzi: Mponga nu bubobelelo bikutukaga ku Kalaga Isi nu ku Mukota Yesu Klisto Monia weitu bibe kuguli.

Paolo Asigile Tito ku Kulete Kulongeka Bitondo bia baKlisto.

- ⁵Ku kabamba kakano nakusigile ku Kulete, buno ulongeke bitondo biasigede, nu kubika bakulu mu muino na muino, anga bunakukakizizie;
- ⁶muntu uteli na lukumu lubi, nu wamulume uli na mukikulu umozi, nu uli na bana bakatizia, batakubingua ku bitondo bibi, nu beteli na kabenga.
- ⁷Umpanga buatunganana mukulu wa ekelezia ntabe na lukumu lubi, kubuno eli mukiti wa Kalaga; ntabe muntu wa kuikotia, nu ntabe na kasungu, nu ntanue maku, nu ntabe mulibuzi, nu ntelame bikulo bia nse;
- ⁸tondo abe musambizia, nu mutundi wa busoga, nu wola, nu wisa, nu wasililila, nu muisunguzi;
- ⁹nu ukukokomezia idagi lia bukatizio anga buigisizibuelio, buno ane bantu mu meigisia ma kalamo, nu kuluta babo beli na miango.
- ¹⁰Kubuno kuli beingi batakuanza, nu bekutenda butakulungana, nu bengelezi, nu lebelebe mu babo bamonesibua,
- ¹¹buatunganana bazugilue; kubuno bekugalukia bikanga bingi, nu bekuigisia butakulungana, kubuno bekutunda bikulo bingi.
- ¹²Umozi wa kubeli, mulengania wabo bobenyene, atendile bune, BaKulete bekuekaga buza kankanka, Beli nyama mbi, Beli biliagundu batakukita mulimo.
- ¹³Bulongeki bubuno buligo. Bazugile nunse, buno balinde mu bukatizio,
- ¹⁴buno tabonguilile misumo za baYuda, nu kukakizia kua bantu bekuibembukia na bulili.
- ¹⁵Binsania bili bisoga kubabo beli basoga; tondo ku babo beli na nse nu batakatizia, takuli kimozi kili kisoga; tondo bumenyinino buabo nu kalenganio kabo bili na nse.

¹⁶Bekutenda buno beizi Kalaga; tondo ku misako zabo bakumutuna, basombi, nu banani, nu ku kitondo na kitondo kisoga tabakuitabizibua.

Tito 2

Tito Akukengelezia Bantu Bansania Buno Bakite Bitondo Bikutunda Kalaga.

¹Tondo uwe igisia bitondo bia meigisia masoga;

²bubuno bakungu ba bamulume bole, nu banze, nu beisungule, nu balinde mu bukatizio, nu mu lutundo, nu mu nkiki;

³nu bubo ku bakungu ba bakikulu babe na muendezi wasuaga, nu tababe bakandiki, nu tabanue maku, tondo bekuigisia meigisia masoga;

⁴buno beigisie bakikulu beki bakinga belame beiba babo, nu kuelama bana babo,

⁵kuisungula, nu babe na misako misoga, nu bakite mulimo mu numba zabo, nu bakite mponga, nu banze beiba babo, bubo musagu wa Kalaga tawanyegue;

⁶nu bubo ku bamulume beki basikila ubane buno beisungule;

⁷nu uwe ku misako zobe nti uzibatikizia kuzo; nu mu meigisia mobe igisia buasuaga, nu kubota,

⁸nu ntunasungibua, ndi ukutenda buligo; buno wozo ukutunda kukusungia akue na nsoni, ku kutaba na lukumu lubi mu musagu weitu.

⁹Igisia bakobe buno banze bakota babo, nu kubatananzia mu binsania; tababenge bubekutenda;

¹⁰tabeibe, tondo balolesie bukatizio bunsania busoga; buno basuagie meigisia ma Kalaga Monia weitu mu bitondo binsania.

Ku Mponga Ukutonezibue.

¹¹Kubuno mponga za Kalaga zikulusia lonio ku bantu bansania,

¹²nuzo zikutuigisia buno tusombe bubu nu ntundo za kisi, nu tulame mu kuisungula, nu mu kuisanana nu mu kuanza Kalaga mu nkiko za kano kaluma;

¹³nu kulindila kilemanizio kia mbogimbogi nu kumoneka kua lutanuno lua Kalaga munene u Monia weitu Yesu Klisto;

¹⁴u wikasene ku kabamba keitu, buno atonie ku bubu bunsania, nu kuiyengezia bantu babe bage we wenyene, nubu babe na komanizia ku makitilo masoga.

¹⁵Igisia bitondo bibino, nu kuana, nu kuzugila na buangato bunsania. Muntu unsania ntakubenge.

Tito 3

Bingo Bitondo Bikutunda Kalaga Buno Bantu Bage Bakite.

- ¹Bakengelesie buno banze bakota, nu bangati, babe na luanzo, nu babe kayikayika ku mulimo na mulimo musoga,
- ²tabalinge muntu, nu tabende miango, nu bole, nu babote ku bantu bansania.
- ³Kubuno wakalazi nuisue tuabezaga bikongolo, nu banani, nu tuengeledue, nu tuabogagabogaga mu bitondo bitasuaga, nu tuabezaga na kiango nu lugi, tuabezaga tuasombana.
- ⁴Tondo gamonekile busoga bua Kalaga Monia weitu, nu lutundo luage ku bantu,
- ⁵ta ku misako zeisa zituakitile, tondo ku kiombo kiage kiatukuilide, atonezie ku kusugua kua kubutua lingo nu kuba bato na Muuza Wasililila,
- ⁶watukasile nunse mu Yesu Klisto Monia weitu;
- ⁷buno, tubingibue ku mponga zage, buno tupiene ku kilemanizio kia kalamo katanakuzinda.
- ⁸Musagu wono watananina kukatizibua, nu bitondo bibino nkutunda wakokomezia kubitenda, buno babo bakatizizie Kalaga bakengele kukita kankanka misako misoga. Bitondo bibino bili bisoga nu bia mutali ku bantu:
- ⁹tondo bembuka mbuzio za bukongolo, nu misagu za bibuti, nu nsake, nu miango ku kitondo kia mulembe; kubuno tabili na mutali, bili buliabulia.
- ¹⁰Ndi muntu ekuanzukania bantu, kungua wamusungula itangi nu lia mabili ntongua, nti widekanukia nage;
- ¹¹nu nti wamenya buno muntu uli bubo, alubikana, nu akuaga, nti ekuisungia wenyene.
- ¹²Kungua nasinga Alutema kuguli, aga Tukiko, nti wasasia kuvua kuno kundi ku Nikopoli: kubuno nende kuikala kuko mu nkungu za mpego.
- ¹³Sasia kusinga Zena musozi wa mulembe nu Apolo ku lugendo luabo, buno tabasige kena.
- ¹⁴Nu bantu beitu beiyigisie kukita misako misoga kankanka, buno bakite busoga, bubaba na biguma.
- ¹⁵Bansania bendi nabo bekukusambizia. Watusambizizia babo bakutelama mu bukatizio. Mponga zibe kumuli bansania.

Filemona

Filemona 1

Mukanda Wasingaga Paolo ku Filemona. Paolo, nu Timoteo Bekusambizia Filemona.

¹Paolo, mukandua wa Klisto Yesu, nu Timoteo mubuto weitu, ku Filemona mutundua weitu nu utukukitaga nage mulimo umozi,

²nu ku Apia mubitu weitu, nu ku Akipo mukoloboyo muneitu, nu ku ekelezia lili mu numba zobe:

³Mponga kumuli nu bubobelelo bukutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Mukota Yesu Klisto.

Paolo Ekubogaboga hu Kalaga ku Misako za Filemona.

⁴Nkusimaga Kalaga wane bindi binsania, nkukusegelaga,

⁵kubuno nkungua ku musagu wa lutundo luobe, nu bukatizio bobo buguli nabo ku Mukota Yesu, nu ku basuagibua bansania.

⁶Nkukusegela buno kugomia kuabo nobe nu bukatizio bobo kukubamenesia busoga butuli nabo mu Klisto.

⁷Kubuno nabezaga na mbogimbogi nnene nu kubobelezibua mu lutundo lobe, kubuno, mubuto weitu, wabogeziebogezie basuagibua.

Paolo Ekusengezia Filemona.

⁸Kububo ninamenya kukukakizia mu Klisto kububo buligo,

⁹tondo ku kabamba ka lutundo nkukusengezia, anga bubuno bunse mukungu nne Paolo, nu kano kaluma mukandua wa Yesu Klisto:

¹⁰nkukusengezia ku kabamba ka muana wane, unabutile mu kukandua kuane, Onesimo,

¹¹ntalingaga kukusuagila, tondo kano kaluma esatusuagila:

¹²namusubia kuguli, we ese anga nne kuguli:

¹³natundaga kuikala nage, buno ankitile anga bugunakitide mu musagu musoga:

¹⁴tondo nsiatundile kukita butakutunda; tondo busoga bobo tabube kankanka ku kukakizibua, tondo anga bukutunda,

¹⁵Kubuno embe ku bubo ukinsa anzukene nobe bindi bimozi, buno wikale lingo nage milialia.

¹⁶Kano kaluma nтели lingo mukobe, tondo ese mubuto wobe nu namutunda nunse, nu eli mubuto wobe ku kubutua nu mu Mukota.

¹⁷Umpanga ndi ukunkengela buno nagomia nobe, kasi sekela wono anga bugunansekela.

¹⁸Nu ndi akuagide, aba ndi eli na nsombi, nti wambuziazo;

¹⁹nne Paolo nowasanza nnenyene, buno nalige: nsikutundanakuganzila bitondo bisoga binakukitide.

²⁰Umpanga, mubuto wane mbogiembogie mu Mukota: nu mbogiembogie mu Klisto.

²¹Kubuno bukunanzaga ukinsa nakusanzila, nizi buno wakite nunse bunkutenda.

²²Nu nkutunda wankungila kiziki kia kuikala: kubuno mukunsegela buno nivue kueinyu.

²³Epapulo, unakandilue nage mu Yesu Klisto, akusambizia;

²⁴nu Malako, nu Alisitako, nu Dema, nu Luka, benkukita nabo mulimo umozi bakusambizia.

²⁵Mponga za Mukota weitu Yesu Klisto zibe nobe. Amena.

Baabelo

Baabelo 1

Yesu Ekutulolesia Lukita lua Kalaga Kutinga Balengania.

- ¹Kalaga atendaga na batateisue wakalazi mu balengania mu nkita ningi.
- ²Kuzinda kua bindi bibino atendile neisue mu Muana wage, wabikile mupieni wa binsania, nu nkiko insania zakitilue nage;
- ³we ukiengi kia lutanuno luage, nu kisanania nunse kia bueli wenyene, nu ekulindia binsania mu magala meidagi liage, gasilile kusuga misako zeitu za buagi, eikede ku kuboko kua seidume kua Bukota bunene muigulu.

Yesu Ekutulolesia Lukita lua Kalaga.

- ⁴Mu binsania abede munene nunse kutinga migenzi, nu izina liapienine liatinga nunse liabo.
- ⁵Kubuno ku mugenzi mukizi kuatendile Kalaga bune, Uli Muana wane, Nakubuta lelo? nu lingo bune, Nabe Isi, Nuwe abe Muana wane?
- ⁶Nu lingo, galusizie nkula zage mu kisi, atendile bune, migenzi insania za Kalaga zimukumbamine.
- ⁷Nu ku musagu wa migenzi atendile bune, Ekubikaga migenzi zage muuza, Nu bakiti bage ngulumina za keiya.
- ⁸Tondo ku Muana wage atendile bune, Kisumbi kiobe kia bukota, Kalaga, takinakuzinda; Nu musumbo wa bukota buobe uli musumbo weisanana.
- ⁹Watundile kuisanana, nu wasombile bubi; Ku bubuno Kalaga, u Kalaga wobe Akubongezie muambo wa mbogimbogi kutinga banyobe.
- ¹⁰Nu, Uwe, Mukota, mu kulinga wabikile kibanza kia kisi, Nu meigulu meli mulimo wa maboko mobe:
- ¹¹Bibino bikabiga, tondo uwe ukubezaga: Nu binsania bikakunguka anga nsulu za mukungio;
- ¹²Nu ukabigonda anga nsulu, Nu bikagalukibua anga nsulu; Tondo uwe ntukugalukaga, Nu miaka zobe tazikasila.
- ¹³Tondo ku mugenzi mukizi kualingile kutenda bune, Ikala ku kuboko kuane kua seidume, Aba gawangate beiti bobe?
- ¹⁴Ndi bansania ndi tabeli miuza zikukita, bekusingua kukitila babo bakapiena lonio?

Baabelo 2

Musanzi wa Mukanda Ekubagalukia.

- ¹Ku bubuno tuitile nunse bitondo bitungule kubio, tunavua kutingua nabio.
- ²Kubuno ndi idagi liatendilue na migenzi liabezaga lia bulili, nu buagi na buagi nu lunano na lunano biabede na lusungio luisanana:
- ³buni butuneyonia, ndi tatalanga lonio lunene anga luluno? lulo lualingile kutendua na Mukota, nu tualukengelezizibue na babo balunguleko;
- ⁴Kalaga alongekile nabo, ku tukengelesio nu maganogano, nu ku migeleko za nkita ningi, nu ku migelo za Muuza Wasililila, anga buatundaga wenyene.
- Kuisigulizia kua Yesu Kuamukasile Lutanuno Luage.**
- ⁵Kubuno ntabikile kisi kikio kitukutenda kikavua ku buangato bua migenzi.
- ⁶Tondo muntu umozi ku kiziki kimozi, asambede, atendile bune, Nazi muntu gukukengela? Nu nazi muana wa muntu gukulanga?
- ⁷wamusigulizizie ku migenzi; Wamuzualikizie nkumbu za bukota, nu lutanuno, nu luanzo, Wamubikile muangati wa milimo ziwakitile.
- ⁸Wamubikile muangati wa binsania. Kubuno mu kuangata binsania, nu takuli kampa katangatile. Tondo kano kaluma tatumona kuangata binsania.
- ⁹Tondo tuamona ku Yesu, wasigulizizibue ku migenzi ku kabamba ka kubabazibua ku lukuo azualikizibue nkumbu za bukota, nu lutanuno, nu luanzo; bunu ku mponga za Kalaga asondile lukuo lua muntu na muntu.
- ¹⁰Kubuno buamutunganene we bunu, Kueli kuli binsania, nu ku kabamba kage binsania bili, mu kulusia bana beingi ku lutanuno, asililizizie musondelezia munene wa lonio luabo ku kubabazibua.
- ¹¹Kubuno we ekusuagia, nu babo basuagibue bansania batuka ku umozi: ku kabamba kakano nteli na nsoni kubamana bunu, mibuto.
- ¹²Atenda bune, Nasambale izina liobe ku mibuto zane, Mu ekelezia nkakuimbila nu nkakuganuna.
- ¹³Nu lingo, nkamulemanina. Nu lingo, Unguilila, nili gano na bana bankasile Kalaga.
- ¹⁴Kubuno bana bagomania mu mikila nu mu mubili, bubo nuwe agomezie nabio; bunu ku lukuo akegie wozo wabezaga na buangato bua lukuo, u Liabo, Satana;
- ¹⁵nu konia babo babezaga na boba ku lukuo babezaga mu bukobe.
- ¹⁶Kubuno buligo ntakasizie migenzi, tondo akasizie kikanga kia Abalahama.
- ¹⁷Kubuno buamutunganene kususania mibuto zage mu bitondo binsania, bunu abe sankoga munene nu uli na kiombo nu mukatizia ku bitondo bia Kalaga, bunu abe kisansa kia kutikia misako za buagi bua bantu.

¹⁸Mu kuba ababedue galindikagua, ekuvuama kukasia babo bekulindikua.

Baebelo 3

Yesu Atinga Mose.

¹Umpanga, mibuto zane basuagibua, beizi mubila wa kuigulu kengelazi nunse musingua nu sankoga Munene wa bukatizio bueitu, u Yesu;

²wozo wamubikile amumenyine buno eli mukatizia anga buabezaga Mose mu numba za Kalaga.

³Kubuno muntu wozo abezaga na lutanuno kutinga Mose, kubuno we wobaka numba eli na luanzo kutinga numba zobakaga.

⁴Kubuno na numba na numba nazikubakua na muntu, tondo wakitile binsania u Kalaga.

⁵Nu Mose abezaga mukatizia mu numba za Kalaga anga mukobe, kuba mulongeki wa bitondo bikatendua;

⁶tondo Klisto abezaga muana wage, muangati wa numba za Kalaga; numba zage u issue, ndi tualinda mu kilemanizio nu kuiganuna mu mbogimbogi zeitu na magala aba nu kuzinda.

Bantu ba Kalaga Beidange Tabasombe Kitondo kia Yesu.

⁷Bubo anga buatenda Muuza Wasililila bune, Lelo ndi mungua kuiyuki liage,

⁸Tamulimbanie mitima zeinyu, anga ku busi bua kubenga, Anga ku busi bua kulindika mu kalula.

⁹Gandindikile basoinyue mu kungeleka, Nu bamonine ku makitilo mane miaka makumi manazi.

¹⁰Ku bubuno nongilue na kibuti kikio. Nu natendile bune, Bekuaga bindi binsania: Nu tabamenyine nkita zane;

¹¹Anga bunalumbide ganongagua, Tabakabasa ku kiumuno kiane.

¹²Muidange, mibuto, buno takube umozi kumuli uli na mutima mubi utakatizia, nu kuidekanukia na Kalaga uli mulami:

¹³tondo muanane busi na busi, aba bukumanua Lelo; buno muntu wa kumuli ntabe mubibu ku kuengelelua ku buagi:

¹⁴kubuno tuse tuagomia na Klisto, ndi tualinda mu kilemanizio kietu kia kulinga aba nu kuzinda:

¹⁵aba ndi buatendua bune, Lelo ndi mungua kuiyuki liage, Tamulimbanie mitima zeinyu, anga ku busi bua kubenga.

¹⁶Kubuno banazi, bamubengile gabongule? ndi tababo bansania batukile ku Ezipeto basondelezezibue na Mose?

¹⁷Banazi bongeidue miaka makumi manazi? ndi tababo bagile, nu bitumba biabo biabolile mu kalula?

¹⁸Nu banazi balumbilide buno tabakabasa ku kiumuno kiage, ndi tababo bananine?

¹⁹Ububo tuizi buno tababasile ku kabamba ka kutakatizia kuabo.

Baebelo 4

Babo Bakatizia Yesu Bakabasa ku Kiumuno Kiage.

¹Umpanga, ndi idagano lia kubasa ku kiumuno liabasa kutuli, tukue boba kububo muntu umozi wa kutuli anavua kutabasa kukio.

²Kubuno isue tuasambalidue musagu musoga, anga babo: tondo musagu wozo gubongule kugo tabawangile, kubuno tababede bumozu mu bukatizio na babo bongule.

³Kubuno isue bakatizizie tukubasa ku kiumuno kikio; anga bubo buatendile bune, Anga bunalumbide ganongagua, Tabakabasa ku kiumuno kiane: aba ganasilile zezo milimo kutukila kulinga kua kibanza kia kisi.

⁴Kubuno atendile mu kiziki kimozi ku musagu wa busi bua mutuba kamo bubuno, Kalaga omuinue ku milimo zage insania busi bua mutuba kano:

⁵nu ku kiziki kikino lingo, Tabakabasa ku kiumuno kiane.

⁶Umpanga mu kuba kitondo kikino kiasigede buno bamozi bakabasa, nu babo basambalidue musagu wozo wakalazi tababasile kubuno bananine;

⁷abikile bungo busi, Lelo, atendile ku Davidi gatingile miaka mingi (anga bualingile kutendua), Lelo ndi mungua kuiyuki liage, Tamulimbanie mitima zeinyu,

⁸Kubuno songo Yosua abomuzizie, songo ntanatendile bungo busi.

⁹Umpanga kuasigala kiumuno ku busi bua Sabato ku bantu ba Kalaga.

¹⁰Kubuno wozo wabasa ku kiumuno kiage wenyene asila kumunua ku mulimo wage, anga bubo bumuinue Kalaga ku mulimo wage.

¹¹Ububo tulasie kubasa ku kiumuno kikio, buno muntu unsania anavua kuaga ku Iukita luluno lua kunana.

¹²Kubuno idagi lia Kalaga likulamaga, nu lili na magala, nu lili ikali kutinga bupanga bukusesaga ku ntungo ibili; likusumita aba kulekanukia kalamo na

muuza, nu ngiginyo nu mungongo wa makua, nu likumenyinina makengelo nu ntundo za mutima.

¹³Aba takuli kibumbua kiatakumonako: tondo wozo utukukitila ekumona ku binsania.

Yesu Atinga Aluni nu Basankoga ba Lewi.

¹⁴Umpanga mu kuba tuli na sankoga munene weingide muigulu, u Yesu Muana wa Kalaga, tukokomezie nunse bukatizio bueitu.

¹⁵Kubuno tuli na sankoga munene unavuama kutukuila kiombo ku mutambo weitu, kubuno alindikilue mu bitondo binsania anga butukulindikagua, tondo ntagile.

¹⁶Umpanga tukundazi ku kisumbi kia bukota nu kia mponga na kilemanizio, buno tukuilue kiombo, nu tukitue mponga za kutukasia ku nkungu zitukuiyanina.

Baebelo 5

¹Kubuno na sankoga na sankoga munene, wasombuedue ku bantu, abikilue ku kabamba ka bantu mu bitondo bia Kalaga, buno akasane nkaso nu kubika bisansa ku kabamba ka misako za buagi:

²ukuikalila babo bateizi nu bekuaga, kubuno nuwe wenyene atamba;

³nu kububuno buamutunganene, ku kabamba ka bantu, nu bubo kueli we wenyene, kukasana bisansa ku kabamba ka misako za buagi.

⁴Nu takuli muntu umozi gunikasa luanzo luluno, umpanga wozo ukumanua na Kalaga, anga Alona.

⁵Nu bubo Klisto nuwe nteikutizie wenyene kubikua sankoga munene, tondo wozo wamubuide bune, Uli muana wane, Nakubuta lelo.

⁶Anga buakutenda mu kingo kiziki, Uwe sankoga utanakuzinda Ku lukita lua Melekezedeke.

⁷Nuwe mu bindi bibio bialamine Yesu, asegile na komanizia nu alilile nunse ku wozo unavuama kumonia ku lukuo, nu onguilidue ku kuanza kuage,

⁸nu abezaga Muana wage, tondo eigile ku kuanza ku bitondo biababazizibue kubio;

⁹nuwe gasililizizibue, abede ku lonio lutanakuzinda ku bantu bansania bekumuanza;

¹⁰watekuidue na Kalaga kuba sankoga munene anga lukita lua Melekezedeke.

¹¹Ku musagu wage tuli na bitondo bingi bia kusambala, nu tabinakulungana kusambalua, kubuno tamukungua.

¹²Kubuno muatunganene kuba basozi, tondo muiyaninaga ungo muntu umuigisia bitondo bitangi bia meigisia ma Kalaga; nu muiyaninaga mabele, tamuiyaninaga idia ibibu.

¹³Kubuno muntu na muntu ukunua mabele ntekumenya nunse idagi lisanana; kubuno eli muana muto.

¹⁴Tondo idia ibibu lili ku bantu bakulu banene, aba nu bumenyinino buabo bukumenyinina busoga nu bubu.

Baabelo 6

¹Kububuno tusigazi bitondo bitangi bia musagu wa Klisto, tuidangiabi aba nu ku kusililila; tatubike lingo kibanza kia kuiyana ku makitilo ma lukuo, nu bukatizio ku Kalaga,

²nu meigisia ma bubatizio, nu kubikua kua maboko, nu kuyukibua ku lukuo, nu lusungio lutanakuzinda.

³Tunakita bubu, ndi Kalaga aziga.

⁴Kubuno tabuakulungana ku bantu babo basanizibue kiengi, nu kusonda lukaso lua kuigulu, nu bagomanizie na Muuza Wasililila,

⁵nu kusonda idagi isoga lia Kalaga, nu magala ma nkiko zikavua,

⁶nu ndi basiga bibio, tabunakulungana kubasubia ku kuiyana kuto; kubuno bekutaka Muana wa Kalaga lingo, nu bekumuitia na nsoni.

⁷Kubuno mazi ma mbula makubombaga mu kisi, nu kisi kikuasagia biyikanua ku babo bekubilima ku magala ma Kalaga:

⁸tondo ndi kiagia miti zili na mikele nu binkelenkele, nti kise kiasombua nu nti kise buigi na kusuililua; kuzinda kuakio kugisibua.

⁹Tondo, batundua bane, tuizi bunu, misako zeinyu zili misoga nu zili na lonio:

¹⁰kubuno Kalaga eisanana nu ntaneibilila mulimo weinyu nu lutundo lumualolesezie kuizina liage, kubuno muakitide basuagibua, aba nu kano kaluma mukili muabakitila.

¹¹Tondo tukutunda nunse na muntu na muntu kumuli abe na komanizia ku kumenyinina nunsania kilemanizio aba nu kuzinda:

¹²buno tamube basosu, tondo kususania babo bapieni beidagano ku bukatizio nu ku nkiki.

Malagano ma Kalaga Makutulindia.

- ¹³Kubuno Kalaga galagile Abalahama idagano, kubuno takuabezaga ungo wamutinga wanalumbide, eidumbide wenyene,
- ¹⁴ekutenda bune, Lebelebe nakukite mponga nunse, nu neitizie kikanga kiobe nunse.
- ¹⁵Nu bubo, mu kuikalila kuage, eikile ku lilio idagano.
- ¹⁶Kubuno bantu bekulumbila wozo watinga munene; nu ku kulumbila kuabo nti miango zasila.
- ¹⁷Mu kitondo kikino Kalaga atundile kulolesia bapieni beidagano lilino buli luango luage nunse, lutanagaluka, nu alumbide;
- ¹⁸buno, ku bitondo bibili bitanagaluka, mubio Kalaga ntaneka buza, bunu tube na magala, nu tuatinine ku kilemanizio kikio kituabikidue bunu tukikokomezie;
- ¹⁹kituli nakio anga nanga za kalamo, kili bulonge bukata nu kialinda, nu kikuingilila ku muingilo kuli nsulu;
- ²⁰kuko kualingile kutuingila Yesu, nu abede sankoga munene utanakuzinda, anga ku lukita lua Melekezedeke.

Baebelo 7

Yesu eli Sankoga Munene Anga Melekezedeke.

- ¹Kubuno wozo Melekezedeke, Mukota wa Salema, sankoga wa Kalaga uli Munene, wakulumene na Abalahama gatukaga kuakindaga bakota, amukitide mponga,
- ²nu Abalahama amukasile kindi kikumi kia binsania; (abezaga Mukota wa kuisanana ubuisulilua buizina liage, nu Mukota wa Salema, buisulilua bualio, u Mukota wa bubobeledo;
- ³nteli neisi, nteli na nina, nteli na kibuti, bindi biage tabinakulinga, nu kalamo kage takanakuzinda; tondo asusananzibue na Muana wa Kalaga), ekubezaga sankoga kankanka.
- ⁴Kengelazi buabezaga muntu wono munene, nu Abalahama, tatanguluisue, amukasile kindi kikumi kia bikagi biyangile ku bita.
- ⁵Nu ku babo bana ba Lewi ubakasagua busankoga bakakizizibue ku mulembe bunu bakasue kindi kikumi na bantu, u mibuto zabo, tondo babezaga kikanga kia Abalahama:
- ⁶tondo we utabezaga wa kikanga kiabo akasilue kindi kikumi na Abalahama, nu akitide wozo uli na lilio idagano mponga.
- ⁷Tondo takuli unakania nunse, mukeke ekukitua mponga na munene.

⁸Nu gano bantu bekukuaga bekukasagua kindi kikumi; tondo kuko kuli wozo ukusambala buno eli na kalamo,

⁹nu, tunatenda buno, Lewi ukukasagua kindi kikumi, akaseine kindi kikumi mu Abalahama;

¹⁰kubuno isi abezaga ntemubuta, gakulumene na Melekezedeke.

Yesu Atinga baLewi.

¹¹Umpanga ndi kusililila kuabezaga ku busankoga bua Lewi (kubuno kubo bantu bakasilue mulembe), buni lingo buneiyaninua ungo ku busankoga ku lukita lua Melekezedeke, nu kutamanua ku lukita lua Alona?

¹²Kubuno ndi busankoga buagalukibua, kasi mulembe nugo nti wagalukibua.

¹³Kubuno we wasambedue bubo abezaga muntu wa kingo kilongo, tondo takuli muntu umozi wa kikino kilongo wakitaga ku kayulo,

¹⁴Kubuno buligo buno Mukota weitu atukile mu Yuda; kilongo kitatekuidue na Mose ku kitondo kia busankoga.

¹⁵Nu bubo butukutenda bukumenyua nunse, buno ndi kuamoneka ungo sankoga ku lukita lua Melekezedeke,

¹⁶wabikilue, ta ku mulembe wikakizio lia mubili, tondo ku magala ma kalamo katanakuzinda.

¹⁷Kubuno ubualongekedue bune, Uwe uli sankoga utanakuzinda, Anga lukita lua Melekezedeke.

¹⁸Kubuno kuli kutikibua kua lilio ikakizio itangi ku kabamba ka mutambo walio nu kutasuaga kualio

¹⁹(kubuno mulembe wozo tawasililizie kena), tondo kulusia kilemanizio kisoga nunse, mu kikio tuakunda ku Kalaga.

²⁰Nu bubo tabuabede gatalumbidue

²¹(kubuno babo babikilue basankoga geteli kilumbilo; tondo wono alumbidue na wozo wamubuide, Mukota alumbide aba ntakeibezia, Uwe uli sankoga utanakuzinda);

²²umpanga ku kitondo kikino Yesu abede muima weidagano isoga nunse.

²³Nu babo babikilue basankoga beingi, kubuno bakuaga:

²⁴tondo kubuno we ekuikalaga nkiko na nkiko, eli na busankoga butekugaluka.

²⁵Nu ku bubuno we ekuvuama konia nunse babo bekukunda ku Kalaga mueli, kubuno ekulamaga bindi binsania buno abasegele.

²⁶Kubuno buatutanane buno tube na sankoga munene anga wono, wasililila, uteli na bubu, uteli neitondoki, walekanukizibue na bagi, asakamizibue kutinga meigulu;

²⁷nteikitide kisansa anga buikitilaga babo bango basankoga banene busi na busi, alingaga kuikitila kisansa ku misako zage za buagi buage wenyene, nu kungua asila kuikitila wenyene, nti akitila misako za buagi za bango bantu; tondo we akitile bubo tugu limbizi limozi, geikaseine wenyene.

²⁸Kubuno mulembe ukubikaga bantu batamba buno babe basankoga banene, tondo kulumbila kuabede, nti mulembe useli, nu kuabikile Muana wasililila ku nkiko na nkiko.

Babelo 8

Basankoga ba baLewi Babezaga Kiskusania kia Yesu uli Sankoga U tanakuzinda.

¹Umpanga ku bibino bitukutenda, kitondo kili kinene u kikino buno, Tuli na sankoga munene, wikeide ku kuboko kua seidume kua Bukota bunene bua muigulu,

²mukiti mu busio buasuagibua nunse, nu wa mu numba za nsulu za bulili, zabikile Mukota, tondo ta muntu.

³Kubuno na sankoga na sankoga munene wabikua buno akasane nkaso nu kubika bisansa: kubuno buatunganana nuwe akasane kage.

⁴Kubuno songo abezaga ku kisi, ntabede sankoga, kubuno kuli basankoga bekukasanaga nkaso zikukakizibua ku mulembe;

⁵bekukita mu lukita lua kiskusania kia bitondo bia muigulu, anga bualagilue Mose na Kalaga gabezaga ese buigi na kukita zezo numba za nsulu; kubuno, atendile bune, Unguilila, kita binsania ku lukita lulo luwalolesezibue ku muiduko.

⁶Tondo kano kaluma ese na mulimo musoga nunse, nu eli mukulumania weidagano isoga nunse, lialagilue ku malagano masoga nunse.

⁷Kubuno, songo lilio lia kulinga liasuagile, takunabede lingo.

⁸Kubuno ntabogilebogile na buakitile bantu bage, atendile bune, Unguililazi, bindi bikuvua, ubukutenda Mukota, Gankalaga idagano ito ku kikanga kia Isalele nu ku kikanga kia Yuda;

⁹Tanga idagano linalagile basoeinyue, Ku busi bubo bunabatikizie ku kisi kia Ezipeto; Kubuno tabakitile anga bunabalagile, Nunne nsiabangile, ubuatendile Mukota.

¹⁰Kubuno lilino u idagano linkalagana na kikanga kia Isalele Kutinga kua bindi bibio, ubukutenda Mukota; Nabike milembe zane mu makengelo mabo, Nu nazisanze mu mitima zabo; Nunne nabe Kalaga wabo, Nubo babe bantu bane;

¹¹Nubo tabakeigisania buabo buabo, Nu nawe nawe ku mubuto wage ekutenda bune, Menya Mukota; Kubuno bansania bakamenyinina, kutukila ku muana muto aba nu ku mukulu munene.

¹²Kubuno nkabasigilila mibi zabo, Nu misako zabo za buagi nsikazikengela lingo.

¹³Nu ku kuko kutenda, idagano ito, liabigizie lilio itangi. Tondo kikio kise kiakunguka nu kubiga nti kisavua kukua.

Baebelo 9

Bitondo Bia mu Numba za Nsulu Tabinasuaga.

¹Umpanga muidagano itangi muakakizizibue meigisia, nu liabezaga na busio buasuagibua nunse bua kisi kikino.

²Kubuno numba za nsulu zobakilue; mu busio butangi muabezaga kibikilo kia kasuku, nu meza, nu tumpampa tua kalolesio, bubo busio buamanagua bunu Bua Kizila.

³Nu lisa lia nsulu zibili kuabezaga bungo busio buamanagua Kiziki Kia Kizila kutinga nunse;

⁴bubo buabezaga na kiziki kia kayulo ka olo, nu sanduku zeidagano zakukilagua na olo mu ntungo insania, mumo muabezaga kituma kia olo kiabezaga mu mana, nu musumbo wa Alona wasaga nsamba, nu mbabu za makozi meidagano;

⁵gantata gazo gabezaga makelubi ma lutanuno mabikile mpololo ga kisumbi kia kiombo; umpanga tatunavuama kusambala musagu wa bitondo bibino.

⁶Umpanga gasilile bitondo bibino, basankoga bendaga bindi binsania mu busio butangi bua numba za nsulu, kuzindilizia milimo zabo;

⁷tondo mu bungo busio bua mabili sankoga munene eingilaga wenyene, limbizi limozi muaka na muaka, tondo nteingilaga ndi nteli na mikila za kukasana ku kabamba kage wenyene, nu ku kabamba ka misako za buagi za bango bantu.

⁸Muuzza Wasililila alolesizie kitondo kikino bunu, nzila za kuingila mu busio bua kizila tazikandulua, kungua numba ntangi zikizeimana;

⁹u kalolesio ka kano kaluma; nkaso nu bisansa bikukasanua tabinavuama kusililizia muntu ukukumbamina

¹⁰(kubuno malia, nu bikunubua, nu koga kua nkita ningi), bili makakizio ma mubili tugu, biakakizizibue aba nu kugaluka kua misako.

Lukuo lua Klisto Luasuagia Binsania.

11Tondo gavule Klisto, eli sankoga munene wa bitondo bisoga biabe, ku numba zezo nnene nu zasililila nunse, zitobakilue na bantu, buisulilua buazo, ta za kisi kikino,

12tondo ta na mikila za mpene nu za biana bia ngombe, tondo na mikila zage wenyene, eingide limbizi limozi mu busio bua kizila, nu abede na bukuluzi butanakuzinda.

13Kubuno ndi mikila za mpene nu za balume ba ngombe, nu luito lua ibuti lia ngombe luasaside gantata bantu beli na nsese nti biasuagia nu nti biengia mubili:

14embe lino mikila za Klisto wikasene wenyene ku Muuza Wasililila utanakuzinda geteli itondoki ku Kalaga, zikengia kalenganio keinyu ku makitilo ma lukuo buno mukitile Kalaga uli Mulami?

15Nu kububuno eli mukulumania weidagano ito, buno lukuo luabede ku kukulula ku misako za buagi zeidagano itangi, babo bamaninue buno babe neidagano lia bupieni butanakuzinda.

16Kubuno ndi kuli idagano, idagano lilino linazindilila ndi wozo walilagaga akua.

17Kubuno idagano linazindilila kungua walilagaga akua; kubuno talinazindilila ndi wozo walilagaga ekiligo.

18Kububuno lilio itangi talinalingilue geteli mikila.

19Kubuno gasilile kutenda Mose ikakizio neikakizio lia mulembe ku bantu bansania, atolile mikila za biana bia ngombe nu mpene, gamozi na mazi nu mioza zakisimana za mikoko, nu hisope, nu asaside ku mukanda nu ku bantu bansania,

20atendile bune, Zeno zili mikila zeidagano limuakakizibue na Kalaga.

21Nu bubo asaside mikila ku numba nu binsania bia meigisia.

22Nu mu mulembe buigi na binsania biengizibue na mikila; nu gatanabasile mikila takunabede kusigilila.

23Umpanga buatunganene kiskusania kia bili mu meigulu buno beingibue nazo; tondo bili mu meigulu bikuengibua na bisansa bisoga nunse kutinga bibino.

24Kubuno Klisto nteingide mu busio bua kizila buobakilue na bantu, u kiskusania kia kikio kia bulili; tondo muigulu, buno amoneke kano kaluma ku Kalaga ku kabamba keitu;

25tondo nteingide buno eikasane mambizi meingi, anga buingilaga sankoga munene mu busio bua kizila na muaka na muaka na mikila ziteli zage;

²⁶songo bubo anababazizibue mambizi meingi kutukila kulinga kua kisi: tondo kano kaluma ku kuzindilila kua nkiko amonekile limbizi limozi buno atikie buagi ku kisansa kiage wenyene.

²⁷Nu eka bubo bukubikilua bantu kukua limbizi limozi, nu kusila kua kukua lusungio;

²⁸bubo Klisto nuwe eikasene limbizi limozi buno eke buagi bua bantu beingi, nu ntakavua lingo limbizi kueka buagi, tondo akavua kubabo bekumulindila buno bonibue.

Baebelo 10

Bisansa Biakanaga baLewi Tabiasuaga.

¹Kubuno mulembe uli kiskusania kia bitondo bisoga bikaba, tondo ta kiskusania kikinyene kia bibio, ku bisansa bibio bibakanaga muaka na muaka tabinavuama kusililizia babo bekubilusia.

²Songo bubo bisansa tabinalekedue kukasanua, kubuno songo babo bekukumbamina bese basila kuengibua kalazi, tabenimenyine buno beli na misako za buagi.

³Tondo mu bisansa bibio muli kakengelesio ka misako za buagi muaka na muaka.

⁴Kubuno tabuakulungana mikila za balume ba ngombe nu za mpene kutikia misako za buagi.

⁵Kububuno, gavule mu kisi, atendile bune, Ntuatundile kisansa nu lukaso, Tondo wankitide mubili;

⁶Ntuatananzizibue na bisansa bikugisibua nu bisansa bia misako za buagi:

⁷Ububo natendile bune, Kalaga, Unguilila, navua (mu kigondi kia mukanda bunasanzidue), Kukita anga buwasombuede.

⁸Anga bukutenda gambakamia buno, ntuatundile bisansa, nu nkaso, nu bisansa bikugisibua, nu bisansa bia misako za buagi, aba ntuatananzizibue nabio (bibio biakanagua anga buakakizizibue ku mulembe),

⁹u gago atendile bune, Unguilila, navua kukita anga buwasombuede. Atikizie itangi, buno abike lia mabili.

¹⁰Mu kusombola kukuno tuasuagizibue ku kuikasana mubili kuikasene Yesu Klisto limbizi limozi tugu.

¹¹Nu sankoga na sankoga nawemanaga busi na busi kukita mulimo wage, nu akasanaga bisansa bibino mambizi meingi, nubio tabinavuama nunse kutikia misako za buagi:

¹²tondo wono, gakasene kisansa limbizi limozi tugu ku misako za buagi nu kikuikalaga nkiko na nkiko, eikede ku kuboko kua seidume kua Kalaga;

¹³aba nu galindile kuangata beiti bage.

¹⁴Kubuno asililizie babo basuagibua ku kisansa kimozi ku nkiko na nkiko.

¹⁵Nu Muuza Wasililila ekutulongekela; kusila kua kutenda bune,

¹⁶Lilino u idagano linkalagana nabo Kutinga kua bindi bibio ubukutenda Mukota: Nabike milembe zane mu mitima zabo, Nu nazisanze mu makengelo mabo:

¹⁷Ubuakutenda bune, Nu misako za buagi buabo nu za mibi zabo nsikazikengela lingo.

¹⁸Umpanga ndi kuse kusigililua kua zeno, nti takuli lingo kingo kisansa kia buagi.

Bakatizia Bekukunda Kalaga.

¹⁹Umpanga, mibuto zane, tatuli na boba ku kuingila mu busio bua kizila ku kabamba ka mikila za Yesu,

²⁰ku nzila nsoga nto za kalamo za tuatide zatinga mu nsulu za busio bua kizila, bubo u mubili wage;

²¹nu kuba na sankoga munene wangata numba za Kalaga;

²²tukunde na mutima umozi na kilemanizio kinsania ku bukatizio, mitima zeitu zengezibue, buno tusige makengelo mabi, nu mibili zeitu zogezi bue na mazi menga,

²³tukokomezie nunse bulongeki bua kilemanizio kietu buno tatutengetenge; kubuno we walagile eli mukatizia;

²⁴tukengelane kulindania ku lutundo nu ku makitilo masoga;

²⁵tatulekele kukundamana anga bukukita bango, tondo tuanane, nu tuitile kukita nunse bubo, bumukumenya buno busi bubo buse buigi.

Musanzi wa Mukanda Wono Ekubakengelesia.

²⁶Kubuno ndi tuagilila lingo neisela nu tuse na bumenyinino bua bulili, takuli lingo kingo kisansa ku kabamba ka misako za buagi,

²⁷tondo tugu nti kuse kulindia kubibu kua kusungibua, nu keiya kakali kakagisia babo beiti.

²⁸Muntu wabenga mulembe wa Mose nti akua ntaguninue, ku bulongeki bua bantu babili aba basatu:

²⁹mukukengela buni, ndi ntanasungibua nunse wozo muntu wanyantile Muana wa Kalaga, nu kunyega zezo mikila zeidagano, zasuagizibue muzo, nu kubenga Muuza Wasililila wa mponga?

³⁰Kubuno tuizi wozo watendile bune, Kusuba kuli kundi, nokasuba, nu lingo, Mukota akasungia bantu bage.

³¹Buli bubibu nunse kukatua mu maboko ma Kalaga uli Mulami.

³²Tondo kengelazi bibio bindi bitangi, mubio muasanizibue na kiengi, nu muababazibue nunse;

³³ku bubo muabengilue ku mabingo nu mbabazio; nu lingo muagomezie na babo bababazibue bubo.

³⁴Kubuno muakuilide babo babezaga bakandua kiombo, muabogilebogile gamuanyagua bikulo bieinyu, kubuno muamenyine buno muli na bikulo bisoga nunse muigulu bikekalaga.

³⁵Umpanga tamukutue mu kilemanizio kieinyu, kubuno kili na lukalilo lunene.

³⁶Kubuno mukutunda kuba na nkiki, buno, gamunakita kusombola kua Kalaga, buno mube na lilio kuidagano.

³⁷Ta bindi bingi nunse, We ukuvua avue, nu nteizizie.

³⁸Tondo, weisanana wane akalama ku bukatizio; Nu ndi ekuzingazinga, nti nsikabogaboga nage.

³⁹Tondo tatuli anga babo bekuzingazinga nu bekuzimina, tondo tuli anga babo beli na bukatizio bunatonia.

Baebelo 11

Magala ma Bukatizio.

¹Umpanga bukatizio buli kilemanizio kia bibio bikulemaninua, bumenyinino bua bibio bitemonekako.

²Kubuno batatangu Luisue balongekedue.

³Ku bukatizio tuizi buno, nkiko zabede kuidagi lia Kalaga, nu bubo binsania bikumonekako tabiakitilue ku bikumonekako.

⁴Ku bukatizio bua Abele akasile Kalaga kisansa kisoga kutinga Kaina, kubo alongekedue buno eli wisanana, kubuno Kalaga eitabizizie nkaso zage; nu kubo eki atenda nu akua.

⁵Ku bukatizio bua Enoke azanzuidue, buno anavua kukua, nu ntamonekile lingo ko, kubuno Kalaga amuzanzuide: kubuno gabezaga ntezanzulua alongekedue buno atananizia Kalaga:

⁶tondo geteli bukatizio tabunakulungana kumutananizia; kubuno muntu ukukunda ku Kalaga atunganana kukatizia buno we eligo, nu ekukasaga ku babo bekumulonda lukalilo.

⁷Ku bukatizio bua Noa, Kalaga amutendile binsania bitamonekagako, nu amuanzile, nu angile buato buno onie kikanga kiage; kubo asungizie kisi, nu abede mupieni wa kuisanana kuli mu bukatizio.

⁸Ku bukatizio bua Abalahama, amaninue, anzile buno ende kuko kuakapiena; endile, nteizi kuakuenda.

⁹Ku bukatizio eikede mu kikio kisi kialagagua kuko, anga kuteli kuabo; eikalaga mu numba za nsulu, na Isaka nu Yakobo, babezaga bapieni ba lilio idagano anga we;

¹⁰kubuno balangilaga muino uli na bibanza bisoga, wozo wagobakile nu wagukitile u Kalaga.

¹¹Ku bukatizio bua Sela ekile iyimi nu abezaga ese mukungu nunse, kubuno akengede buno wozo walagile bubo eli mukatizia:

¹²nu bubuno muntu umozi abutile bantu beingi, nu we anga mukuzi, nu babezaga beingi anga nkeninkeni za kuigulu, nu anga misege zili ku mutili wa kitatenge, zitanavuama kuganzua.

¹³Babano bansania bakule gababezaga bekili na bukatizio, tabekile ku mamu malagano, tondo bamamonineko, nu bamasekede gamabezaga bulazi, nu bamenyine buno, babezaga bageni nu beinzi mu kisi.

¹⁴Kubuno babo bekutenda bubo bekulolesia buno bekulonda kisi kiabo.

¹⁵Nu songo bakengelaga kisi kikio kibatukile kukio, songo banasubizie lingo.

¹⁶Tondo kano kaluma bekutunda kisi kisoga nunse, u kikio kia muigulu; ku bubuno Kalaga ntanakua na nsoni ndi ekumanua buno eli Kalaga wabo; kubuno abakitide muino.

¹⁷Ku bukatizio bua Abalahama galindikilue, akasene Isaka buno abe kisansa; nuwe u walagilue mamu malagano akasanaga muana wage wa ngomo;

¹⁸ububo amubuide buno, mu Isaka umukaba kikanga kiobe:

¹⁹amenyine buno Kalaga anayukia bakuzi; nu amukasilue lingo anga wayukibua ku bakuzi.

²⁰Ku bukatizio bua Isaka akitide Yakobo nu Esau mponga aba nu ku bingo bikavua.

- 21**Ku bukatizio bua Yakobo, gabezaga ese buigi na kukua, akitile mponga ku muana na muana wa Yosefu: akumbamine nu egamine kuntonga kua musumbo wage.
- 22**Ku bukatizio bua Yosefu, gabezaga ese buigi na kukua, atendile bukatuka bana ba Isalele; nu bubo akakizizie kuenda na makua mage.
- 23**Ku bukatizio bua Mose, gabutilue, abisilue miezi isatu na bamubuta, kubuno bamenyine buno eli muana musoga; aba tabakule mulembe wa mukota boba.
- 24**Ku bukatizio bua Mose, gabede ese munene, asombile kumanua buno, eli muana wa muringa wa Falao;
- 25**atundile kubabazibua anga bukubabazibua bantu ba Kalaga, kuteibogiabogia ku buagi bua kisi kikino nkungu nkeke;
- 26**kubuno akengede buno abengue anga bukubengua Klisto buli iguma inene kutinga bikagi bia Ezipeto; kubuno alemaninaga lukalilo lusoga.
- 27**Ku bukatizio atukile ku Ezipeto, ntakule kongua kua mukota boba; kubuno alindizie mutima, anga ukumona ku wozo watakumonako.
- 28**Ku bukatizio akitile isuluko, nu kubuluga mikila, buno we witle nkula anavua kuitubia kubeli.
- 29**Ku bukatizio basokile kitatenge kiakisimana anga kuakama: nu baEzipeto gabagelekile kubukita, bakule mu mazi.
- 30**Ku bukatizio bitutu bia Yeliko biaguide, gabiasilile kutimbua bindi mutuba kamo.
- 31**Ku bukatizio bua Laba wozo wabezaga kitazi, ntakule na babo bananaga, kubuno asekede batitiki na bubobeledo.
- 32**Nu nitende buni lingo? kubuno kano kaluma nsinavuama kumusambalila musagu wa Gidiona, nu wa Balaka, nu wa Samusoni, nu wa Yepeta; nu wa Davidi nu Samuele nu balengania;
- 33**babo ku bukatizio bakindile makota, bakitile buisanana, balagilue malagano, balimbile tunua tua bimbue,
- 34**tabagide na ngulumina za keiya, bonine kuitua na bupanga, gababezaga batamba bagugumanizibue, babezaga mapuka ma bita, bakindile mazombo ma bageni.
- 35**Bakikulu basekede bakuzi babo bayukizibue, nu bango balibuidue nu bakule, tabazigile kukululua; buno babe neiyukilo isoga nunse;
- 36**nu bango balindikilue buanguzanguza nu kususulua, nu kukandua makoki nu kubikua mu kikando.

³⁷Balibuidue makozi, batilue na si, balindikilue, beitulue na bupanga, kunsania kubendaga bavualaga bikoba bia mikoko, nu bikoba bia mpene; tababezaga na kampa, bababazizibue, bakitulue bubi

³⁸(bantu ba kisi tabatananizizibue nabo), batimbiletimbile mu kisi kia misege nu mu miduko, nu mu tulimba, nu mu matengu ma kisi.

³⁹Nu babano bansania, ku kulongekelua ku kabamba ka bukatizio buabo, tababede neidagano;

⁴⁰kubuno Kalaga atubikide kili kisoga nunse, tabanasililila gatuteli.

Baebelo 12

Bakite na Bukatizio Buabo.

¹Umpanga nuisue bansania ku kuba tuatimbua na musanganano munene wa balongeki, tuikie muzigo na muzigo, nu buagi buatukanda nunse, nu tuitume lubilo na nkiki ku kantangoa katuli nako,

²tukengelazi Yesu, Mukota nu Musililizia wa bukatizio bueitu; ku kabamba ka mbogimbogi zabikidue, ababedue ku muti wa magu, nu ntakule nsoni kugo, nu ekuikalaga ku kuboko kua seidume kua Kalaga ku kisumbi kia bukota.

³Kubuno kengelazi wozo wikalide ku misako za bagi, tamukutue, nu tamutambe nunse.

⁴Tamuitoa nu tamubasibua mikila, mu kuluana na buagi;

⁵tondo muse muibilila mano mamuaninue anga bukuanagua bana, Muana wane, ntubenge lusungu lua Mukota, Aba ntutambe kungua ekukuzugila;

⁶Kubuno Mukota ekusungulaga wozo watunda, Nu ekususulaga babo bekumenya buno beli bana bage.

⁷Ndi mualinda mu lusungu lua Kalaga nti esamukitila anga bana bage; kubuno nazi muana utakusungulagua neisi?

⁸Tondo ndi tamukusungulua, anga bukusungulagua bana bansania, nti muli bana ba butazi, tondo nti tamuli bana bage.

⁹Nu muizi, tuabezaga na batateisue batubuta nu batusungulaga, nu tuabanzaga: umpanga ndi tatunanza nunse wono Tateisue nu nti tualame?

¹⁰Kubuno buligo nunse babano batusunguide bindi bimozi anga bubakengede buno buli busoga; tondo we ku mutali weitu, buno tusililile anga buasililila.

¹¹Na lusungu na lusungu kungua lukusungulua nti talukubogiabogia; tondo kungua luasila kusungulua nti babo basungulagua bese bakita misako zeisanana.

- ¹²Ku bubuno lindiazi maboko meinyu makoloboka, nu mazu matamba;
- ¹³nu isiazi nzila zimukuita muzo, buno wozo uli kitunga anavua kuiba nzila, tondo kionibue.
- ¹⁴Bobelezazi ku bantu bansania, nu ndi tamuasugibua nti tamukamona ku Mukota:
- ¹⁵kesiazi ntende nunse, buno muntu na muntu ntakuida mponga za Kalaga; buno munavua kuba na kangonongono kakumuagia, nuko kanagia bantu beingi;
- ¹⁶takube kitazi, aba utakuanza Kalaga, anga Esau, buakunzizie bupieni bua bukulu buage kuidia ikeke.
- ¹⁷Kubuno muizi buno gatundagua kukitua mponga, asombilue, kubuno tabunakulungene lingo ganeyanizie, nu alilile nunse buno azikitue.
- Mukanda Mukulu Ukutuitia Boba, Tondo Mukanda Muto Ukutubogiabogia.**
- ¹⁸Kubuno tamuakundile ku muiduko unitubibua kugo, waguluminaga keiya, nu wa lutundutundu luina, nu wa kapilo, nu wa kisoa,
- ¹⁹nu kuidaga monze, nu iyuki lia malagi; nu babo bonguaga ku bubo basegile buno tabanongua ku lingo idagi,
- ²⁰Kubuno tabalindile muidagi idagi lilio libalagilue, Aba nyama ndi zitubia ku muiduko wono nti zalibulua makozi.
- ²¹Nu bubo bueitizie boba nunse, aba Mose atendile bune, Nkukua boba, nu nkugilimina.
- ²²Tondo inyue muakunda ku muiduko wa Siona, nu ku muino wa Kalaga uli Mulami, u Yelusalema wa muigulu, nu ku bibombo bia migenzi tununu na tununu,
- ²³nu ku musanganano munene u ekelezia lia babo balingile kubutua basanzilue muigulu, nu ku Kalaga Ngatu za bantu bansania, nu ku miuza za bantu beisanana basililizizibue,
- ²⁴nu ku Yesu mukulumania weidagano ito, nu ku mikila za kusandilua zili misoga kutinga zezo za Abele.
- ²⁵Umpanga tamusombe wozo ukutenda. Kubuno ndi babo tabonine gaba-sombile wozo wabanaga ga kisi, embe isue nuisue tatukona ndi tuasomba wozo ukutuanaga uli muigulu:
- ²⁶kubuno iyuki liage liatengezie kisi: tondo kano kaluma alagile buno, Nkatengia kisi lingo tondo ta kisi tugu kankanka, tondo nuigulu.

²⁷Idagi lilio, limbizi limozi lingo, likulolesia kuigibua kua bibio binavuama kutengibuatengibua, buno binsania bitanavuama kutengibua, bikale.

²⁸Tusime, kubuno tuakasua bukota butanavuama kutengibua, nu kububuno tukumbamine Kalaga neikumbamino liamutananzia na luanzo nu na boba;

²⁹kubuno Kalaga weitu eli keiya kakuguluminaga.

Baabelo 13

Bitondo Bikutunda Kalaga Bantu Bage Bakite.

¹Mibuto zane, elamanazi kankanka.

²Tamuibilile kusekela bageni: kubuno bango basekede migenzi nu tababamenyaga.

³Kengelazi babo bakandua, anga buno muakandua nabo; nu babo bekubabalua, kubuno nuinyue muli na mubili anga babo.

⁴Isonga lianzue na bantu bansania, nu mugu usuage: kubuno bitazi nu beiti ba meiga Kalaga akabasungia.

⁵Tamuelame bikulo; bogazibogazi na bimuli nabio; kubuno we wenyene atendile bune: Nsikakuibilila nunse aba nsikakusiga nunse,

⁶kasi tukutenda bubuno na kilemanizio, Mukota ekunkasagia, nsiakue bantu boba; Bankite buni?

⁷Kengelazi babo bamusondelezagia, bamusambalilaga idagi lia Kalaga; nu kengelazi bubakitaga nti tabekua, susaniazi bukatizio buabo.

⁸Yesu Klisto eli bumozzi kankanka, walubi nu lelo aba nu ku nkiko na nkiko.

⁹Tamuzangibuezangibue na meigisia meingo nkita, nu matasusania na mamomamuigisizibue, kubuno buli busoga buno mutima ulindibue na mponga; aba ta ku nkita zeidia, kubuno babo babezaga nazo tababede na mutali.

¹⁰Tuli na kayulo, buno babo bekukita mulimo mu numba za nsulu tabeli na buangato bua kulia biako.

¹¹Kubuno bitumba bia nyama zezo biagisibagua kuisula lia muino, nu mikila zazo zekagua ku busio bua kizila na sankoga munene ku kabamba ka buagi.

¹²Ku kabamba kakano Yesu, nuwe buno asuagie bantu ku mikila zage wenyene, ababazizibue kuisula lia muino.

¹³Kasi tuendazi kueli kuisula lia muino nu kubengua anga buakubengua.

¹⁴Kubuno gano tatuli na muino ukuizizagia, tondo tukulonda wozo ukavua.

15Kueli tukase Kalaga kisansa kia luganuno bindi binsania, ububo kutenda ku kanua nti tuitabizia izina liage.

16Tondo tamuibilile kukita busoga nu kugomania: kubuno bisansa anga bibino bikutananzia Kalaga.

17Anzazi basondelezia beinyu, ibotiazi kubeli; kubuno babo bekumulanga, anga bantu bekusambala bubakitaga; buno bakite bubo ku mbogimbogi, aba takueinia mutima; kubuno tabunamutanane.

18Tusegelazi; kubuno tuizi buno tuli na bumenyinino busoga, nu tukutunda kukita busoga mu bitondo binsania.

19Nunne nkumuana nunse mukite bubo, buno niasie kusubia kueinyu.

20Umpanga, Kalaga wa bubobeleso, wayukizie lingo mulangi munene wa mikoko ku bakuzi ku mikila zeidagano litanakuzinda, we mukota weitu Yesu Klisto,

21amusilizie mu bitondo binsania bisoga kukita kusombola kuage; nuwe akite mumuli buamutananzia, ku Yesu Klisto; eli na lutanuno ku nkiko na nkiko zitanakuzinda.

22Tondo nkumusengezia, mibuto zane, unguililazi bunkutenda; kubuno namusanzila moki mamozzi.

23Menyazi buno mubuto weitu Timoteo akandulua; nu ndi asasia kuvua, nti muatumoneko kuko kueinyu.

24Muansambizizia babo bansania bekumusondelezia, nu basuagibua bansania. Babo beli ku Itali bamusambizia.

25Mponga zibe neinyue bansania. Amena.

Yakobo

Yakobo 1

Yakobo Ekubasambizia.

¹Yakobo, mukobe wa Kalaga nu wa Mukota Yesu Klisto, ku bilongo ikumi nu bibili bia balangene, samba kumuli.

Bantu ba Kalaga Babogeboge mu Malindiko Mansania.

²Mibuto zane, mubogeboge nunse, gamukulindikua na malindiko ma lukita na lukita;

³menyazi buno kulindikua kua bukatizio bueinyu kukulusia nkiki.

⁴Tondo nkiki zibe zasililila, musililile mu binsania, tamuide kena.

⁵Tondo ndi umozi wa kumuli eida munge, asege Kalaga, ukukasanaga binsania nu ntamuzugile; nuwe akasue.

⁶Tondo asege mu bukatizio, ta na miango nunse; kubuno wozo uli na miango, asusania na bimpumi bia kitatenge bikutengatenga na lumpumpu nu kuidibulagano nu kuko.

⁷Kubuno wozo muntu ntakengele buno akakasua kena kua Mukota;

⁸kubuno, muntu uli na mitima ibili, ekutalatala mu nkita zage insania.

⁹Tondo mubuto wane ndi ntukuanzua, bogaboga kubuno ukuganunua;

¹⁰nu mugumi abogeboge kubuno ekukegibua: kubuno akaba anga maluba ma bisugu makukoloka.

¹¹Kungua musu use wazuzana nunse, nti womia bisugu; nu maluba nti makoloka, nu mulangalo wamo nti wazinda: nti luazimine: anga bubo mugumi akazimina mu misako zage insania.

Kalaga Ntakulindikaga Bantu.

¹²Mbogimbogi ku wozo muntu ukukinda mu malindiko, nu kungua asila kulindikua, nti akakasua nkumbu za bukota za kalamo, zalagile Mukota ku babo bekumutunda.

¹³Ndi muntu ekulindikua ntatende bune, Nkulindikua na Kalaga; kubuno Kalaga ntanalindikua na bubu, abawe wenyene ntanalindika muntu:

¹⁴tondo na muntu na muntu ekulindikua gakulutua nu kuengelelue na lutundo luage wenyene.

¹⁵Kungua lutundoluetila, nti luabuta buagi; bubo buagi nubokungua buitila, nti buabuta lukuo.

¹⁶Tamuengelelue, mibuto zane batundua.

¹⁷Na kukasana na kukasana na kuli kusoga, nu nakio nakio na kiasililila nti kikutukaga kuigulu kulisi wa kiengi, nu we ntanagaluka nunse, aba ntekuigelelaga nunse.

¹⁸Ku kusombola kuage wenyene, atubutile kuidagi lia bulili, buno tube lukita lua bibumbua biage bitangi.

Bantu ba Kalaga Bekunguaga Kuiyuki Liage.

¹⁹Umpanga, mibuto zane batundua, muizi. Tondo na muntu na muntu asasie kungua, tondo ntasasie kutenda, nu ntasasie kongua;

²⁰kubuno bongua bua muntu tabukuzindilizia kuisanana kua Kalaga.

²¹Umpanga sigazi nseke insania nu bubi buetila buingi, sekelazi idagi ku kubota liabikilue mu mitima, linavuama kumonia.

²²Tondo mube bakiti beidagi, tondo ta bonguilizi tugu, munavua kuiyengelela.

²³Kubuno ndi muntu eli munguilizi weidagi tugu nuwe ta mukiti walio, nti muntu wono eli anga muntu ukuidola ku meiso mage mu kiyolo;

²⁴kubuno ekuidola, nu kusila kuidola nti enda, nu ku nkungu zezo nti iyibilila buimonagako.

²⁵Tondo widolaga mu mulembe wasililila wabukandulua, nu kugukita, ntabe muibilizi wa biakungua kubio, tondo mukiti wa mulimo, nuwe nti abogeboge mu mulimo wage.

²⁶Ndi muntu wa kumuli ekukengela buno eli na meigisia, nuwe ndi ntekuisungula mu kutenda, nti ekuiyengelela, nti meigisia ma muntu wono tameligo.

²⁷Meigisia meli masoga nunse u mamu meteli na nseke ku Kalaga Tateisue, u mamu, kukunga nkubi, nu misigala mu tubebe tuabo, nu kutaba na kabalibango mu kisi.

Yakobo 2

Bantu ba Klisto Tababe na Bulundulundu.

¹Mibuto zane, bukatizio bumuli nabo mu Yesu Klisto, Mukota weitu wa lutanuno, tabube ku kukutia bantu.

²Kububuno ndi muntu eli na mpete za olo, nu nsulu nsoga, eingila mu numba za musanganano weinyu; nu ndi muzambi nuwe eingila nu eli na nsulu mbi;

³nu ndi muanza wozo uli na nsulu nsoga, nu kumubula buno, Uwe ikala gano ga kiziki kisoga; nu kubula wozo muzambi buno Uwe emana gago, aba ikala gansi;

⁴ndi nti tamukulundulana, nu ndi nti tamuli ngatu zili na makengelo mabi?

⁵Unguililazi, mibuto zane batundua; ndi Kalaga ntasombuede bazambi ba kisi buno babe neiguma mu bukatizio, nu bapieni ba bukota buabikide babo bekumutundaga?

⁶Tondo muabengile bazambi. Nu ndi bagumi nubo tabamubengile, nu kumubuluta ku bisumbi bia lusungio?

⁷Ndi tabakulinga izina lilio isoga limukumanua mulio?

⁸Tondo ndi mukuzindilizia mulembe wa bukota, anga buasanzilue buno, tunda mibuto zobe ange buwitunda uwenyene, nti muakita busoga:

⁹tondo ndi mukukutia bantu, nti mukuaga, nu kusungibua na mulembe anga bekugukagula.

¹⁰Kububuno ndi muntu anza mulembe unsania, nu ndi aga muikakizio limozi, nti aga mu mansania.

¹¹Kubuno we atendile bune, Ntuite meiga, atendile lingo bune, Ntuite muntu. Umpanga ndi ntuita meiga, tondo wita muntu, nti wakagula mulembe.

¹²Tendazi, nu kitazi, anga bantu bakasungibua ku mulembe wa bukandulua.

¹³Kubuno lusungio taluli na kiombo ku wozo uteli na kiombo; nu kiombo kikukinda lusungio.

Kukatizia nu Kukita.

¹⁴Mutali mukizi, mibuto zane, ndi muntu ekutenda buno eli na bukatizio, nuwe nteli na misako misoga? Ndi bubo bukatizio bunamonina?

¹⁵Ndi mubuto weitu umozi, wamulume aba mukikulu, eli buasi nu nteli neidia busi na busi,

¹⁶nu ndi muntu umozi wa kumuli abatenda buno, Endazi busoga, mungue keiya, nu kuikuta; tondo ndi ntabakasa bibakuiyanina bia mubili; nti uli mutali mukizi?

¹⁷Nu bubo ububo ndi bukatizio tabuli na misako misoga, kasi nti buakua.

¹⁸Tondo muntu anatenda buno, Uwe uli na bukatizio, nunne nili na misako misoga; undolesie bukatizio buobe kuteli misako misoga zobe, nunne nakulolesie bukatizio buane ku misako misoga zane.

¹⁹Uwe ukukatizia buno, Kalaga eli umozi; nti ukukita busoga: nu basumbu nubo bekukatizagia bubo, nu bekugiliminaga.

²⁰Tondo, uwe muntu utakulangua, ndi ntukutunda nuwe kumenya buno bubo ubuli bukatizio ndi tabuli na misako misoga nti buakua?

²¹Ndi tateisue Abalahama ntabingizibue ku misako misoga, ububo akasene muana wage Isaka ku kayulo?

²²Ntukumona, bukatizio buamonekileko mu misako misoga zage, nu bukatizio bubo buasililide ku misako misoga zage;

²³nu masanzo mamu mazindilide matendagua buno, Abalahama akatizizie Kalaga, nu atekuidue buno eisanana; nuwe amaninue buno, muida wa Kalaga.

²⁴Tamukumona, ku misako za muntu ekubingibua ta ku bukatizio kankanka.

²⁵Anga wozo Laba wabezaga kitazi ndi ntabingizibue na misako misoga gasekede batitiki, nu abanine kuingo nzila?

²⁶Ububo ndi mubili taguli na muuza nti wakua, nu bubo ubuli bukatizio buteli na misako misoga nti buakua.

Yakobo 3

Bukatizio bua Bulili Bukumenyua ku Kuisungula ku Kutenda.

¹Mibuto zane, kumuli takube basozi beingi, menyazi buno tukasungibua nunse.

²Kubuno tukuikuka mu bitondo bingi. Ndi muntu ntekuikuka ku kutenda, wono nti u muntu wasililila, nu nti anavuama kuangata mubili wage unsania.

³Nu anga bubo butukubikaga biuma mu tunua tua mpunda buno zituanze, nu butukuzitimbulaga.

⁴Unguililazi, anga buli mato; meli manene nu mekusindikua na lumpumpu lubibu, ku kugalukibua na kiuma kikeke nunse, nu mekuenda anga bukutunda musondelezia.

⁵Ububo lulami nulo luli kiganza kikeke, tondo lukuikakaga ku bitondo binene. Tuizi ubuli keiya nuko keli kakeke, kakombolaga nkuzi ningi nunse!

⁶Nu lulami nulo luli keiya kanene nunse: nu kisina kia misako mibi mu biganza bietu, lukubigia mubili unsania, nu lukubangia bumba bua buagi, nu kugulumizibua na Gehena.

⁷Kubuno na lukita na lukita lua nyama, u nu lua tuzoni, u nu lua bikugelegeta, u nu lua bili mu kitatenge, u nu lua bikutugagua, nu bibio biasilile kutugua na bantu:

⁸tondo lulami talunavuama kutugua; luli lubi talunavuama kutugua, luli luiyala na buganga nunse.

⁹Tukuganunaga Mukota nu Tateisue nalo; nu tukusuililaga bantu nalo, bakitilue ku kiskusania kia Kalaga:

¹⁰mu kanua kamozi mukutukaga busoga nu kisuililo. Mibuto zane, bubuno tabuatunganana.

¹¹Ndi mu kanuabalongo kamozi munabasa mazi meli nse nu mazi meli lubaba?

¹²mibuto zane, ndi muti wa figi unakolama kiguma kia oleve, aba muzigi kukolama figi? Kasi mazi meli anga ma munkange tamanaba nse.

¹³Nazi wa kumuli uli na munge nu bumenyinino? Nu alolesie makitilo mage ku misako zage misoga nu munge mabota.

¹⁴Tondo ndi muli na lugi nunse, nu miango mu mitima zeinyu, tamuikake aba tamutende buteligo.

¹⁵Menge mamano tamamo matukile kuigulu, tondo meli ma kisi, nu ma lukita lua bantu, nu Satana.

¹⁶Kubuno ndi kuli lugi nu miango, nti ukukusakua nu nti ukuli misako mingi mibi.

¹⁷Tondo munge makutukaga kuigulu meli masoga, nu meli ma bubobeledo, nu mabota, nu mekusasia kungua bitondo bia bantu, nu meli na kiombo nu misako misoga, tamekukutia, nu tameli na buengelezi.

¹⁸Nu misako za kuisanana zikukitua mu bubobeledo ku babo babobeleda.

Yakobo 4

Bukatizio bua Bulili Bukubembuka Buagi.

¹Kuni kukutuka bita nu nsake gamusamba? Ndi ta ntundo zeinyu uzikumusakia?

²Mukutunda, tondo tamuli na kena; muli beiti, nu muli na lugi, nu tamuli na kena; mukusaka nu mukuitana; ububo tamuli na kena kubuno tamukusega.

³Mukusegaga nu tamukukasagua, kubuno mukusegaga bubu, kubuno mukuidangia mu ntundo zeinyu.

⁴Inyue beiti ba meiga ndi tamuizi buno wozo uli kilemba kia kisi nti asomba Kalaga? Nu unsania ukutunda kuba kilemba kia kisi nti ekutunda kuba musombi wa Kalaga.

⁵Aba ndi mukukengela buno masanzo makutenda bulia? Wozo Muuza wa lugi ukuikalaga mumuli.

⁶Tondo ekutukita mponga ningi nunse. Umpanga masanzo mekutenda bune, Kalaga ekutobagia beli na luikotio, tondo ekukitaga babo bekuibotia mponga.

⁷Umpanga anzazi Kalaga; tobiazi Liabo, u Satana, nuwe nti amutine.

⁸Kundazi ku Kalaga, nuwe amukunde. Ogazi ku maboko, inyue bagi; engiazi mitima zeinyu, inyue beli na mitima ibili.

⁹Ibabazazi, mube na kabebe, nu lilazi: kuseka kueinyu kugaluke kabebe, nu mbogimbogi zeinyu zibe kabebe.

¹⁰Ibotiazi ku Mukota, nuwe amusakike.

¹¹Mibuto zane, tamukandisanie. Wozo wakandisia mubuto wage, aba ekusungia mubuto wage, akandisia mulembe, nu asungia mulembe, uwe ntuli mukiti wa mulembe, tondo uli ngatu.

¹²Mubiki wa mulembe u ngatu eli umozi tugu, uwozo unavuama konia nu kubigia; tondo uwe uli nazi ukusungia munyobe?

Ngendo za Bantu Zili mu Maboko ma Kalaga.

¹³Unguulilazi, inyue bekutendaga bunu, lelo aba lubi tuende kungo muino nu tuikale kuko muaka umozi, nu kukunza, nu kukunzia, nu kuba na mutali:

¹⁴nuinyue tamuizi buabe lubi. Buni buli kalamo keinyu? Kubuno inyue muli anga muki ukumonekako nkungu imozi, nu kusila nti wabomba.

¹⁵Tondo buli busoga kutenda bunu, ndi Mukota atunda, tualame, nu tunakita bubuno aba bubo.

¹⁶Tondo kano kaluma mukuikaka mu luikotio lueinyu: kuikaka kunsania kua lukita luluno kuli kubi.

¹⁷Bubo wozo wizi kukita busoga, nu ntakubukita, nti bubo buli buagi kueli.

Yakobo 5

Bagumi Bakaba na Milondo.

¹Unguulilazi, inyue bagumi, lilazi nu lalukazi kubuno tubebe tukumuvuila.

²Bikulo bieinyu biabola, nu nsulu zeinyu zalibua na kagembe.

³Olo zeinyu nu feza zeinyu zakua na nkisa; nu nkisa zabio zikamulongekela, nuzo zikaliamibili zeinyu anga keiya. Muasila kubika bikulo bieinyu bisoga ku bindi bizinda.

⁴Unguulilazi, lukalilo lua batubuzi batubulaga masoa meinyu, lumuabananinaga nalo ku kubengelela, lukulila; nu idilo lia batubuzi lionguilue na Mukota weiyombo.

⁵Mukuitananzia mu kisi, nu kuibogiabogia ku lutundo lueinyu; muekutia mitima zeinyu ku busi bua kusesua.

⁶Muasungizie, nu muitable wozo wisanana; nuwe ntasuninue neinyu.

Bantu Bakalaga Balinde mu Tubebe Tuabo nu Basegelane ku Kalaga.

⁷Kububo mibuto zane, mube na nkiki, aba nu ku kuvua kua Mukota. Unguulilazi, mulimi ekulindila biyikanua biayikile, ekubilindila aba nu galoke mbula ntangi nu nzinda.

⁸Mube na nkiki nunse; nu lindiazi mitima zeinyu: kubuno kuvua kua Mukota kuse buigi.

⁹Mibuto zane, tamugambane, munavua kusungibua: unguililazi, ngatu zimine ku nibi.

¹⁰Mibuto zane, kengelazi buababedue balengania nu nkiki zibabezaga nazo babo basambalaga muizina lia Mukota.

¹¹Unguililazi, tukumana babo babezaga na nkiki, buno beli na mbogimbogi; mungule musagu wa nkiki za Yobo, nu muamonine buamuitabizizie Mukota, kubuno mukota eli na kiombo, nu eli na mponga.

¹²Tondo kutinga tanga, mibuto zane, tamulumbile kuigulu aba ku kisi, aba kingo kilumbilo kinsania; tondo itabiziazia buno, e nti e, nu tobo nti tobo, buno munavua kusungibua.

Musegelane ku Kalaga.

¹³Ndi umozi wa kumuli ekubabalua? asege. Ndi umozi ekubogaboga? nti eimba nimbo.

¹⁴Ndi umozi wa kumuli ekusamba? Amane bakulu ba ekelezia: bamusegele, nu nti bamubongie muambo muizina lia Mukota:

¹⁵nu kusega kua bukatizio kunonia musambi, nu Mukota amuzanzukie; nu ndi akitile misako za buagi nti zasigililue.

¹⁶Na muntu na muntu eigonge misako zage za buagi ku munyage, nu kusegelana, buno monibue. Kusega kua wisanana kuli kusoga nunse, ndi ekusega na komanizia.

¹⁷Eliya abezaga muntu anga issue, nu asepile na komanizia buno mbula taziloke; nu mbula tazalokile mu kisi miaka isatu nu miezi mutuba.

¹⁸Asegile lingo; nu mbula zalokile, nu kisi kiasizie biyikanua.

¹⁹Mibuto zane, ndi umozi wa kumuli asiga bulili, nu ungo nti amusubie kubo;

²⁰menyazi buno, wozo ukusubia muagi buno atuke kuazimine, nti amonia ku lukuo, nu misako mingi zage za buagi nti zakukilua.

1 Petelo

1 Petelo 1

Mukanda Mutangi Wasingaga Petelo ku balsalele. Petelo Ekusambizia Bakatizia.

¹Petelo, musingua wa Yesu Klisto, ku basombolua bandabene nu babalanganizibue ku Ponto, ku Galatia, ku Kapadokia, ku Asia, nu ku Bitinia,

²kukumenya kua Kalaga Tateisue kuamenyine wakalazi, kukusuagibua kua Muuza, aba kuanza nu kukubulilua mikila za Yesu Klisto: Mponga nu bubobeledo bitalikilue kumuli.

Petelo Ekutukengelezia ku Lonio Lutuakasilue na Kalaga.

³Lutanuno ku Kalaga Isi wa Mukota weitu Yesu Klisto, kubuno ku kiombo kiage kinene atubutile lingo, buno tube na kilemanizio kia kalamo ku kuyukibua kuage Yesu Klisto ku bakuzi,

⁴buno tube na bupieni butanakubiga, nu buteli na nsese, nu butanakusila, bumuabisidue muigulu,

⁵mukulangua na magala ma Kalaga mu bukatizio mube na lonio luli kayikayika kumoneka ku nkungu nzinda.

⁶Mukubogaboga nunse, aba ndi ku bindi bimozi muli na tubebe ku malindiko mengukana,

⁷buno idindiko lia bukatizio bueinyu, lili na bukunza bubibu kutinga olo zikuziminaga aba ndi zalindikua na keiya, limonekeko ku luganuno nu lutanuno nu luanzo, gakamoneka Yesu Klisto:

⁸u wozo tamuamumonineko tondo mukumutunda; nu wozo umukukatizia tamukumumonako, nu mukubogaboga nunse na mbogimbogi zitakumenyua kutendua nu uzili na lutanuno:

⁹mukakasua lukalilo lusoga lua bukatizio bueinyu, u lonio lueinyu.

¹⁰Ku musagu wa lonio luluno balengania balondile na komanizia, basambede musagu wa mponga zimukakitua:

¹¹batundaga kumenyinina nkungu nkizi zalolesizibue na Muuza wa Klisto wabezaga mubeli alingile kulongekela kubabalua kua Klisto, nu lutanuno lukaba kusila kua bubo.

¹²Balolesezibue, kubuno ta ku kabamba kabo bobenyene, tondo ku kabamba keinyu, bakitile mu bitondo bibino, nu muasambaliduebio na babo bamusambalilaga musagu musoga mu Muuza Wasililila asingilue nu atukile muigulu; ku malagi mamu migenzi batundaga kumamenyinina.

¹³Kubuno kokomeziazi minge meinyu, mube na nkiki, nu mulemanine nunse ku mponga zimukalusizibua mu kumoneka kua Yesu Klisto;

¹⁴anga bana bekuanza, tamuidingimanie na ntundo zeinyu zimualingaga kukita mu bukongolo bueinyu:

¹⁵tondo anga bubo buli wozo wamumanine eli wasililila, nuinyue musililile mu makitilo mansania ma kalamo keinyu;

¹⁶kubuno buasanzilue bune, Mukaba basililila; kubuno nne nili wasililila.

¹⁷Ndi mukumumanaga buno Tateisue, wozo ukusungagia muntu na muntu anga buakukita, nu ntekukutagia wampa, kuazi boba mu nkungu zimukili muzo kuko kumuandabene:

¹⁸muizi buno tamuakuluidue na bikubigaga; aba ku feza aba olo, ku lukita lutasuaga luatukile ku basoinyue;

¹⁹tondo ku mikila za bukunza bubibu za Klisto, anga muana wa mukoko uteli neitondoki aba biulu,

²⁰amenyinue kutukila wakalazi, nti kisi takiba, tondo alolesizibue kuzinda kua nkiko ku kabamba keinyu,

²¹kubuno mueli muse muakatizia Kalaga, wamuyukizie ku bakuzi, nu amukasile lutanuno; buno bukatizio bueinyu nu kilemanizio kienyu bibe ku Kalaga.

²²Muiyengezie ku kuanza kua bulili kielamo kia mibuto kiteli na kangonongono, tundanazi nunse:

²³kubuno muabutillue lingo, takukubutua ku kubigaga, tondo kutakubigaga, kuidagi lia Kalaga lili na kalamo nu litanakuzinda.

²⁴Kubuno, Mubili na mubili uli anga bisugu, Nu malebo mago mansania meli anga maluba ma bisugu, Bisugu bioma, nu maluba mabio nti makoloka;

²⁵Tondo idagi lia Mukota talinakuzinda. Nu muidagi lilino lili musagu musoga umuasambalilagua.

1 Petelo 2

Yesu Eli Ikozi lia Kapindapinda.

¹Umpanga sigazi bubi bunsania, nu sigazi luikotio lunsania, nu buengelezi, nu lugi, kukandikia kunsania kubi,

²anga bana bato, tundazi mabele masoga ma bulili meteli na buengelezi, kububo mukule mu lonio;

³ndi muamenyine buno, Mukota eli na mponga:

⁴nu mukumuvuila, we ikozi lia kalamo, liasombilue na bantu, tondo liasombuedue ku Kalaga, nu lili lia bukunza bubibu,

⁵nuinyue, muli anga makozi ma kalamo, mobakilue buno mube numba za Muuza, nu busankoga buasililila; kasanazi bisansa bia mutima musoga, biatananina ku Kalaga mu Yesu Klisto.

⁶Kubuno bubo buli mu masanzo, Unguililazi, nabika mu Siona ikozi inene lia kapindapinda, liasombuedue, nu lia bukunza bubibu: Nu walikatizia ntakakua na nsoni.

⁷Tondo bukunza bubuno buli kumuli bamukatizia, tondo ku batakatizia eli Ikozi liasombagua na bobaki, Lilio liabezaga ikozi inene lia kapindapinda;

⁸nu, Lili ikozi liakuikukako na magulu, nu luanda lua kugua galo; kubuno bakuikuka kuidagi lilio, kubuno bananine: nu babikilue bubo.

⁹Tondo inyue muli kikanga kiasombuedue, basankoga ba bukota, kilongo kiasuagibua, bantu babikilue kua Kalaga, buno musambale magala ma wozo wamumanine buno mutuke ku kapilo, nu muingide ku kiengi kiage kia kuangamia:

¹⁰wakalazi tamuabezaga bantu bage, tondo kano kaluma museli bantu ba Kalaga: tamuakuilidue kiombo, tondo kano kaluma muse muakubua kiombo.

Ndi Bakatizia Bekukita Busoga Bango Banakatizia.

¹¹Batundua bane, nkumusengezia anga batingi nu beinzi, sigazi ntundo za bumba bua buagi, zimukuluana nazo;

¹²kitazi misako misoga ku baBilongo; aba ndi bekumubula buno muli bakiti ba bubu, tondo ndi bekumona ku misako zeinyu misoga, baganune Kalaga busi bua kumonekako.

¹³Anzazi kio kinsania kimukukakizibua na bantu ku kabamba ka Mukota: aba ndi eli mukota munene;

¹⁴aba ndi bakota bekusingua nage kusungia babo babi nu kuganunua na babo basoga.

¹⁵Kubuno ukusombola kua Kalaga, ku kukita busoga bikongolo tabinatenda bungo:

¹⁶anga bakandulua, tondo tabukuanga bukandulua ku kubisa buagi, tondo mube anga bakobe ba Kalaga.

¹⁷Anzazi bantu bansania. Tundazi mibuto zeinyu. Kuazi Kalaga boba. Anzazi mukota munene.

Kitondo kia Bakiti nu Bakota.

¹⁸Bakiti, anzazi bakota beinyu nu bakuazi boba; ta babo beli basoga nu babo babota kankanka, tondo nu babo bakali nubo.

¹⁹Kubuno bubuno ubusoga nunsania, muntu kusigilila kabebe, kukukengela Kalaga, gakusungibua kubuteisa.

²⁰Kubuno luli luganuno lukizi kuikalila, gamukuaga nu kulibulua ngizi? tondo gamukukita busoga nu kuikalila lusungio, bubo buli busoga nunse ku Kalaga.

²¹Kububo, ukinsa muamaninue; kubuno Klisto nuwe ababazizibue ku kabamba keinyu, atusigide kalolesio, buno muyange mu masomoneno mage:

²²we ntakitile buagi, nu mu kanua kage tamuutukile nunse kitondo kibi:

²³we alingilue, tondo ntasubizie bilingano; asungizibue, ntasalimizie muntu; tondo eikasene ku wozo musungia weisanana:

²⁴ku mubili wage wenyene, ekile misako zeitu za buagi ku muti, buno tulekane ku misako za buagi, nu kulamaga ku kuisanana; nu ku kulibulua kuage monezibue.

²⁵Kubuno muabezaga anga mikoko zazimina; tondo kano kaluma muasubia ku Mulangi nu Mukulu wa tulamo tueinyu.

1 Petelo 3

Bamulume nu Bakikulu Babo.

¹Bubo, nuinyue bakikulu, anzazi beiba beinyu; kubuno, ndi bamozi tabekuanza idagi babo banalutua kutekuidagi na misako za bakikulu babo;

²gabamone ku misako zeinyu misoga nu luanzo.

³Malebo meinyu, tamabe ma gantata, anga kusuika nzuili; nu kukuivualikia bia malebo bia olo, nu kuvuala nsulu;

⁴tondo mabe mu kalamo keinyu katakumonekako mu malebo matanakubiga; u mutima wola nu bubobeleso, buli bukunza bubibu ku Kalaga.

⁵Kubuno bubo ubualebaga bakikulu basuagibua ba wikalazi, balemaninaga Kalaga, nu kuanza beiba babo:

⁶anga buno Sela anzaga Abalahama, amumanine buno mukota: nuinyue muabe bana bage ba bulili, ndi mukukita busoga, aba kukuitibua na boba.

⁷Bubo nuinyue beiba babo, ikalazi na bakikulu beinyu ku munge, nu anzazi bakikulu beinyu, kubuno tabeli babibu, nu beli bapieni neinyue ba mponga za kalamo; nu bubo masego meinyu tamabiganue.

Bekusungibua ku Kukita Bitondo Bisoga Beli na Mbogimbogi.

⁸Umpanga, mube na makengelo mamozzi, kuilanazi kiombo, tundanazi anga babutua, mube na mponga nu mole:

⁹tamusubie bubi ku bungo, nu kilingano ku kingo, tondo kitazi mponga; kubuno ubumuamaninue, buno mupiene busoga.

¹⁰Kubuno, Wozo ukutunda kulama, Nu kumona ku bindi bisoga, Azugile lulami luage talutende bubi, Nu kanua kage takengelele;

¹¹Nu asige bubi, nu akite busoga; Alonde bubobeledo, abuyange nunse.

¹²Kubuno meiso ma Mukota meli ku beisanana, Nu matuzi mage makunguaga masego mabo; Tondo malanga ma Mukota tameli ku bakiti ba bubi.

¹³Nu nazi ukamukita bubi, ndi muli bakiti ba busoga?

¹⁴Tondo ndi mukusungibua ku kabamba ka kuisanana, nti muabogaboga; nu tamukue babo bekumuitia boba, aba tamuzangezange;

¹⁵tondo muganune Klisto, buno eli Mukota mu mitima zeinyu; mube kayikayika bindi binsania kuakula ku muntu na muntu ukumubuzia musagu wa kilemanizio kimuli nakio, tondo kukubota, nu boba:

¹⁶mube na kalenganio kasoga, bubo ku kitondo kikio kimukukandikua, babe na nsoni, babo bekunyega bumukukita mu Klisto.

¹⁷Kubuno buli busoga nunse kusungibua ku kukita busoga, ndi ukusombola kua Kalaga, kuteli ku kukita bubi.

¹⁸Kubuno Klisto nuwe asungizibue limbizi limozi tugu ku kabamba ka buagi, wono wisanana, ku kabamba ka bateisanana, buno atulusie ku Kalaga; mubili wage weitilue, tondo wozo wenyene alamizibue na Muuza;

¹⁹kububo endile kuigisia ku miuza zabezaga mu kikando,

²⁰asambalide bantu batanzaga wakalazi kusigilila kua Kalaga kua lindilaga busi bua Noa; gangagua buato, mubo tamuabezaga bantu beingi, babo bantu kinana, ubonine na mazi:

²¹mazi mamozzi mabezaga kalolesio ka bubatizio bukumonia mu bindi bibino; tabukutikagia nsese za bumba bua buagi; tondo kuakula kua kalenganio kasoga ku Kalaga, ku kuyuka kuage Yesu Klisto;

²²nuwe eli ku kuboko kua seidume kua Kalaga, eyendide muigulu, migenzi nu buangato, nu magala abiangatile.

1 Petelo 4

Klisto Asungizibue Buno Tube Basoga.

- ¹Umpanga kubuno Klisto ababazizibue ku mubili, nuinyue agatazi ngabo za makengelo mamo, kubuno we wababazizibue ku mubili, alekanukile na buagi;
- ²bubo tamulame kalamo kansania keinyu ku ntundo za bumba bua buagi aba ku ntundo mbi za bantu, tondo ku kusombola kua Kalaga.
- ³Kubuno zezo nkungu zaiingile kalazi zinasuagile kukita bukutunda baBilongo, ku kukita butazi, nu ntundo mbi, nu kukatua na maku, nu kisagulo kia bulia-gundu, nu kunua maku, nu kukumbamina nkisi zitasuaga:
- ⁴nu bangamine buno tamukuenda nabo mu misako zabo zitasuaga, nu kumulinga nunse:
- ⁵nubo bakasambala bunsania ku wozo uli kayikayika kusungia balami nu bakuzi.
- ⁶Kubuno bakuzi nubo basambalidue musagu musoga, buno nubo basungibue mu bumba bua mubili, anga bukusungibua bantu, buno balame mu Muuza anga bukulamaga Kalaga.
- ⁷Tondo binsania bisavua kuzinda; umpanga mube na munge, nu kukokomena mu masego;
- ⁸kuitila nunse mutundane nunsania; kubuno kutundana ku kukukila misako mingi za buagi:
- ⁹sekelanazi tondo tamugambane:
- ¹⁰bubo nawe nawe nagukitila bango anga buakasilue anga bakiti basoga ba mponga ningi zili kua Kalaga;
- ¹¹ndi muntu ekusambala, nti asambale meigisia ma Kalaga; nu ndi muntu ekuigisia, nti eigisia na magala makasua na Kalaga; bubo mu bitondo binsania Kalaga aganunue mu Yesu Klisto, kueli kuli lutanuno nu magala matanakuzinda. Amena.

BaKlisto Basungibue anga Buasungizibue Klisto.

- ¹²Batundua bane, tamuitangale kuidindiko anga lia keyia likumubasila, nu likumugeleka, nu likumuangamia:
- ¹³tondo ndi mukusungibua anga buasungizibue Klisto, bogazibogazi; buno gakalolesibua lutanuno luage, mukabogaboga na mbogimbogi nunse.
- ¹⁴Ndi muasungibua ku kabamba keizina lia Klisto, nti muli na mbogimbogi; kubuno Muuza wa lutanuno u Muuza wa Kalaga amuikalila,
- ¹⁵Tondo umozi wa kumuli ntasungibue anga muiti, aba anga muibi, aba anga mukiti wa bubu, aba anga ukuiyingizia mu nsake za bango bantu:

¹⁶tondo ndi muntu ekusungibua buno eli muKlisto, ntabe na nsoni; tondo aganune Kalaga muizina lilino.

¹⁷Kubuno nkungu za kusungibua zakuka, tondo lusungio lualinga ku kikanga kia Kalaga; nu ndi lualinga kutuli, kuni kukazindila babo batanza nu batakatizia musagu wa Kalaga?

¹⁸Nu ndi wozo wisanana onibua gasongo ku lusungio wozo utakatizia Kalaga nu muagi buni buakonibua?

¹⁹tondo babo bekusungibua ku kusombola kua Kalaga bakukita busoga ndi babika tulamo tuabo mu maboko ma Mubumbi mukatizia.

1 Petelo 5

Mulimo wa Bakulu.

¹Kubuno ukusengezia kunkusengezia bakulu ba kumuli, nne mukulu munyabo, nu mulongeki wa nsungio za Klisto, nu wagomia na lutanuno lukalolesibua:

²Langazi kibombo kia Kalaga kili kumuli, nu kukiemanina, takukusindikua, tondo ku kutunda, nu ku kusombola kua Kalaga, taku kuelama bikulo bia nsepe, tondo ku kuisengezia;

³tondo tamuagate babo bamuakasilue, tondo mube kiusania kia Klisto ku kikio kibombo.

⁴Nu gakamoneka Mulangi munene, mukakasua nkumbu za bukota za lutanuno zitanakubiga.

⁵Bubo, nuinyue basikila, anzazi bakulu, nuinyue bansania ibotiazia, mukutilane; kubuno Kalaga ekutobagia beli na luikotio, tondo ekukitaga babo bekuibotia mponga.

⁶Tondo ibotiazia ku kuboko kua Kalaga kua gugumana, buno amusakike mu nkungu zage;

⁷bikazi tubebe tueinyu tunsania kueli, kubuno ekumulanga mu bitondo bieinyu nunse.

⁸Idangazi, kesiazia ntende: kubuno muiti weinyu Liabo u Satana, eli anga kimbue kikuzuga, nu kikutimba, nu ekulonda bantu babigia:

⁹nuinyue mutobiazia, mube na magala mu bukatizio bueinyu menyazi buno lusungio lulo lukuzindilizibua ku mibuto zeinyu zili mu kisi.

¹⁰Nu Kalaga wa mponga insania, wamumanine kuingila mu lutanuno luage lutanakuzinda mu Klisto, ndi muasungibua ku bindi bimozi, wozo wenyene amusililizie, nu amukokomezie, nu amulindie.

¹¹Magala meli kueli ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

Petelo Ekubasambizia.

¹²Ku kusanza kua Siluano, mubuto weitu mukatizia, anga bunizi, namusanzide bitondo bimozi, nanaga, nu kulongeka buno zeno umponga za bulili bua Kalaga; lindazi nunse muzo.

¹³Ekelezia lia Babelona liamusambizia; nu Malako muana wane.

¹⁴Sambizaniazi na mbogimbogi, bubobeledo bube kumuli inyue bansania beli mu Klisto.

2 Petelo

2 Petelo 1

Mukanda Weibili Wasingaga Petelo ku balsalele. Petelo Ekusambizia Bakatizia.

¹Simona Petelo, mukobe nu musingua wa Yesu Klisto, ku babo babezaga na bukatizio bumozu neisue bua bukunza bubibu mu kuisanana ku Kalaga weitu, nu Monia weitu Yesu Klisto:

²Mponga kumuli nu bubobeleso butalikilue mu bumenyinino bua Kalaga nu bua Yesu Mukota weitu.

BaKlisto Babe na Misako Misoga.

³Kubuno mpumba za buKalaga zatukasile binsania bia kalamo nu misako zage, ku bumenyinino bua wozo watumanine ku lutanuno luage nu ku busoga buage wenyene;

⁴kubuno tuakasilue malagano manene nu ma bukunza bubibu; buno mugomie mumo na Kalaga, buno monibue na kubiga kuli mu kisi mu ntundo zakio.

⁵Nu ku bubo muatunganana kuikokomezia nu kutalikila bukatizio bueinyu ku busoga, nu ku busoga bumenyinino;

⁶nu ku bumenyinino kuisungula, nu ku kuisungula nkiki, nu ku nkiki kuisanana;

⁷nu ku kuisanana kutunda mibuto zeinyu; nu ku kutundana, kiombo.

⁸Nu ndi muli na misako zeno, zikumulolesia buno mukutunda kukita mulimo nu mukukolama nunse, mu bumenyinino bua Mukota weitu Yesu Klisto.

⁹Kubuno wono uteli na zezo misako eli kiuku, ntanamona bili bulazi, eibilide kuko kusugua misako zage za buagi za wakalazi.

¹⁰Bubuno, mibuto zane, kitazi na komanizia nu mulinde mu mubila weinyu nu mu kusombola kueinyu, kubuno ndi mukukita bubo, tamunikuka nunse;

¹¹kubuno bubo muitabizibue nunse kuingila mu bukota butanakuzinda bua Mukota weitu, nu Monia weitu Yesu Klisto.

Bitondo Biamonine ku Petelo Bikulindia Moki Meli mu Mukanda wa Kalaga.

¹²Nsikuibilila kumukengelezia bubo bindi binsania, aba ndi mubizi, nu mualindibua mu bulili bumuli nabo.

¹³Nne nkukengela buno buli busoga, gankili mu numba zeno za mubili, nkumugugumania mu kumukengelezia;

¹⁴kubuno nizi buno kutuka kuane mu numba zeno za mubili kuseli buigi, anga buandolesizie Mukota weitu Yesu Klisto.

¹⁵Tondo aba kungua nakua nkutunda muakengela bitondo bibino bindi binsania.

¹⁶Kubuno isue tatuayangile misumo za buengelezi, gatuamukengelezizie magala ma Mukota weitu Yesu Klisto nu kuvua kuage; tondo tuamonine ku Bukota buage.

¹⁷Kubuno akasilue luanzo nu lutanuno kulsi Kalaga, gonguilue kuiyuki liatukile ku Lutanuno Lunene bune, Wono eli Muana wane u Ngoli zane, nakomana nage:

¹⁸nu iyuki lilino tualiunguleko nuisue liatukile muigulu, gatuabezaga nage ku muiduko wa kizila.

¹⁹Nuisue tuli neidagi lia bulengania bua lebelebe; mulole kulio anga kasuku kakusana mu kiziki kili kapilo, aba nu kusanuka kua busi, nu lukenikeni lua nindunindu lukasana mu mitima zeinyu:

²⁰menyazi tanga bunu, takuli bulengania mu masanzo bunamenyua kuisulua anga bukutunda muntu.

²¹Kubuno bulengania tabualusizibue wakalazi ku lutundo lua bantu; tondo bantu batendilue na Kalaga, banagua na Muuza Wasililila.

2 Petelo 2

Petelo Ekubakengelezia Buno Kuli Balengania ba Buza.

¹Tondo kuabezaga balengania ba buza ku babo bantu, anga bubo nuinyue kukaba basozi ba buza, bakamuigisia meigisia ma buza, makuzimizia, nu bakatuna Mukota wabakuluide, bakeidusizia kubiga kitangala besi.

²Nu beingi bakayanga misako za butazi buabo; ku kabamba kabo bulili bukelilikua.

³Nu mu ntundo mbi bakeimonena mutali kumuli ku kutenda kua buengelezi; nu lusungio luabo talunakuizizia, aba kubiga kuabo kukusasia kumonekako.

⁴Kubuno ndi Kalaga ntasigilide migenzi zagile, tondo abeisile mu kiundundu, ababikile mu kikando kia kapilo, balangue aba nu gabakasungibua;

⁵nu ntasigilide kisi kia wakalazi, tondo onezie Noa, musambazi wa buisanana nu bango bantu mutuba kamo, nu kuabezaga muzumbi nu mazi magagene ku kisi kinsania kia batanzaga:

⁶nu asungizie mino za Sodomo nu Gomola, azigalukizie luito, azibikile kalolesio ku bantu batakuanzaga Kalaga;

⁷nu onezie Loto wabezaga weisanana, abezaga nunse na kabebe ku misako zitasuaga za bantu babi

⁸(kubuno muntu wono wisanana eikalaga nabo kuko ku kumona nu kungua, asungizie kuisanana kuage wenyene busi na busi ku nkita zabo zitakulungana na mulembe):

⁹Mukota eizi konia basuagibua ku malindiko, nu kubika bateisanana ku lubabazio aba nu ku busi bua lusungio;

¹⁰tondo aba babo bekuyanga bumba bua buagi mu ntundo za nsese, nu kubenga buangato. Batakukua boba, bekukita bubekutunda, tabekugilimina bekulinga bangati:

¹¹aba nu migenzi beli na magala mabibu nunse, tabakubabingaga ku Mukota.

¹²Tondo babano beli anga beteli na menge, beli anga nyama mu lukita lua kukatua na kuitua, nu kulingana ku bitondo bibatekumenyina, kukubiga kuabo bakabigibua nunse,

¹³bakasungibua ku misako zabo zitakulungana; bekutunda kukatua na maku mu musu, tubalibango nu mikolu, nu kuyangaga lutundo lua bisagulo bia kielamo, nu kukitaga bisagulo neinyu;

¹⁴bekulengula meiso na butazi, bantu batakumenkela kuaga; nu kulubikania bantu beteli na magala; beli na mitima za kutonia; basuilidue;

¹⁵basigile nzila zabezaga zisa, nu bazimine, nu bayangile lukita lua Balama muana wa Bola, atundaga mutali wa makitilo mabi;

¹⁶tondo azugidue ku buagi buage; mpunda zitatendaga zise zamutendela kuiyuki lia muntu, zananizie busile bua mulengania.

¹⁷Babo beli anga tunuabalongo tuakama, nu lutundutundu lukuekua na lumpumpu; babikua milanga ku muizi.

¹⁸Kubuno nti bekutenda bitondo binene ku nguza, ku lutundo lua bumba bua buagi, nu lua butazi, nu kubuluta babo bekutina babo bekulama mu buengelezi;

¹⁹bekutenda buno bakandulua, nu bobenyene beli bakobe ba kubiga; kubuno ndi muntu akindua na muntu, nti ese mukobe wa wozo muntu.

²⁰Kubuno babo basilile kutina nsese za kisi nu kumenya Mukota, Monia Yesu Klisto, nu ndi bakindua lingo, lukita luabo luzinda nti luatinga lulo lutangi.

²¹Tondo bunabeide neibineibi songo tabamenyine nzila zeisanana, nu kumenya kuko kukakizia kuasililila kubakakizizibue nu kukusiga.

²²Tondo buababelede anga musumo wa bulili, Mboa zikusubia lingo ku bisazi bizasalaga, nu ngulube zogibua kusubia lingo ku bisogo.

2 Petelo 3

Kengelazi Busi Buzinda.

¹Batundua bane, kano kaluma mukanda wono uweibili unamusanzila; mu wono nkulindia mitima zeinyu ku kumukengelezia;

- ²buno mukengele malagi matendagua wakalazi na balengania basuagibua, nu kuko kukakizia kua Mukota Monia kualusizibue na basingua beinyu:
- ³menyazi tanga, kitondo kikino bunu ku busi bua kuzinda kukaba beliliki, bayangi ba ntundo zabo,
- ⁴nu bakatenda bunu, Kuni kuli idagano lilio lia kuvua kuage? kubuno, kutukila kukua kua batateisue binsania bili anga bubiakitilue.
- ⁵Kubuno batundaga kuibilila kitondo kikino, bunu kutukila wakalazi kuabezaga meigulu, nu kisi kiakitilue mu mazi nu kiatukile mu mazi, kuidagi lia Kalaga;
- ⁶bubo kisi kikio kitangi kiakokile mu mazi, nu kiabigizibue:
- ⁷tondo meigulu ma kano kaluma, nu kisi, biabikilue milanga ku keiya kuidagi lilio, bikibialindila ku busi bua lusungio nu nkungu za kusungibua kua bantu batanza Kalaga.
- ⁸Tondo, batundua bane, tamuibilile kitondo kikino bunu busi bumozzi ku Mukota nti miaka kanunu, nu miaka kanunu nti busi bumozzi.
- ⁹Mukota ntakugalukia kuzindilizia idagano liage, anga bukugalukia bango; tondo ekuikalila, ntakutunda muntu unsania kuzimina, tondo bansania beiyanie.
- ¹⁰Kubuno busi bua Mukota bukavua anga bukuvuaga muibi; ku busi bubo meigulu makazumia mizumio mibibu, nu binsania bia bumba bikanyenguka na keiya, kisi nu misako zili mukio zikazika.
- ¹¹Umpanga bibino binsania bikanyenguka, buni nuinyue bumuatunganana kulama kalamo kasuagibua nu kuanza Kalaga,
- ¹²mukulindila nu mukutunda nunse bunu busi bubo bua Kalaga buavue, kubuno meigulu makanyenguka na keiya kanene, nu binsania bikanyenguka nu kugia?
- ¹³Tondo ku kabamba keidagano liage, tukulindila meigulu mato, nu kisi kito, muli buisanana.
- ¹⁴Kubuno batundua bane, ndi mukulindila bitondo bibino, ikokomeziazi bunu tamube neitondoki aba kabalibango kueli mu bubobeleso,
- ¹⁵Nu kengelazi kuikalila kua Mukota weitu bunu kuli lonio; anga bubo buamusanzide mubuto weitu mutundua weitu Paolo ku munge makasilue;
- ¹⁶bubo bubo anga mu mikanda zage insania, atendile musagu wa bitondo bibino muzo; mu mikanda zeno bitondo bimozi bili bibibu kumenyinina; ku babo beteli na munge nu tabakokomena bekuzimina anga mango masanzo, ku kuzimina kuabo bobenyene.

17Umpanga inyue batundua bane, ndi mualinga kumenya bitondo bibino, kasi idangazi, munavua kuekua na misako mibi za bantu babi, munavua kutaba na magala.

18Tondo mukule mu mponga, nu kumenya Mukota u Monia weitu Yesu Klisto. Kueli kuli lutanuno aba kano kaluma nu nkiko zitanakuzinda. Amena.

1 Yoana

1 Yoana 1

Mukanda Mutangi wa Yoana. Yoana Ekubasambalia Bitondo Biamonine Kubio nu Biongule Kubio.

¹Lilio liabezaga mukulinga, tualiunguleko, nu tualimonineko na meiso meitu, nu tualilolile, nu maboko meitu malibabatile, ku musagu weidagi lia kalamo

²(nu kalamo kalolesizibue nuisue tuakamonineko, nu tuakalongekile, nu tuasambede kumuli kako kalamo, kalamo katanakuzinda, kabezaga kulsi, nu tuakamonineko);

³lilio lituamonineko nu litungule kulio, ulilio litukumusambalila; buno nuinyue mugomie neisue: nu mugomio weitu uli mu Tateisue, nu mu Muana wage Yesu Klisto:

⁴nu tuamusanzila bitondo bibino, buno mbogimbogi zeitu zizindilile.

Kalaga Akasigilila Buagi Bueitu.

⁵Nu wono umusagu utungule kueli nu kusambala kumuli, buno Kalaga eli kiengi, nu mueli tamuli kapilo nunse.

⁶Ndi tuatenda buno, tuagomania nage tondo tukuenda mu kapilo, nti tukueka buza, nu nti tatukukita bulili:

⁷tondo ndi tukuenda mu kiengi, anga bubo bueli mu kiengi, nti tuagomania bueitu bueitu, nu mikila za Yesu Muana wage nti zatusuga ku misako za buagi bunsania.

⁸Ndi tuatenda buno tatuli na buagi, tukuiyengelela, nu bulili tabuli mutuli.

⁹Ndi tukuigongaga misako zeitu za buagi, we eli mukatizia nu wisanana nti atusigilage misako zeitu za buagi, nu nti atusugage ku binsania biteisanana.

¹⁰Ndi tuatenda buno tatuagile nu isue tatuli na buagi, nti tuamuekia buza, nu idagi liage nti talili mutuli.

1 Yoana 2

Bantu baKalaga Bekutabanga mu Mulembe Wage.

¹Bana bane bakeke, namusanzila bitondo bibino buno tamukite musako wa buagi. Nu ndi muntu akita musako wa buagi, nti tuli na mukulumania ku Tateisue, Yesu Klisto weisanana:

²nuwe wenyene eli mukulumania ku misako zeitu za buagi, nu ta ku zeitu kankanka, tondo ku za ba kisi kinsania.

³Nu ku bubuno tuizi buno tumuizi, ndi tukuanza makakizio mage.

⁴Nuwe ukutenda buno eimuizi, nuwe ntakuanza makakizio mage; nti eli muza, nu bulili tabuli mueli;

⁵tondo wozo wanza idagi liage, nti lutundo lua Kalaga luasililila mueli lebelebe. Ku bubuno tuizi buno tuli mueli:

⁶we ukutenda buno eli mueli buamutungana kuenda wenyene anga bubo buendaga.

⁷Batundua bane, nsikumusanzila kungo kukakizia, tondo kuko kutangi; kuko kukakizia kutangi kumuakakizibagua.

⁸Lingo, kungo kukakizia kunkumusanzila, kuli bulili kueli nu kumuli; kubuno kapilo katingile, nu kiengi kia bulili kiasila kusana.

⁹We ukutenda buno eli mu kiengi nuwe asombaga mubuto wage, eikile mu kapilo aba nu kano kaluma.

¹⁰We watunda mubuto wage eikile mu kiengi, takuli kiziki kia kuikuka mueli.

¹¹Tondo we wasombaga mubuto wage ekile mu kapilo, nu nteizi kuakuenda, kubuno kapilo kamuziba meiso.

Bantu ba Kalaga Tabatunde Bitondo bia mu Kisi.

¹²Inyue, bana bakeke, namusanzila, kubuno misako zeinyu za buagi zasigililua ku kabamba keizina liage.

¹³Inyue, beisibo, namusanzila kubuno muamenyine wozo wabezaga mu kulinga. Inyue, basikila, namusanzila kubuno muakindile wozo mubi. Inyue, bana bakeke, namusanzila, kubuno muamenyine Isi,

¹⁴Inyue, beisibo, namusanzila kubuno muamenyine wozo wabezaga mu kulinga. Inyue, basikila, namusanzila kubuno muli na magala, nu idagi lia Kalaga lili mumuli, nu muakindile wozo mubi.

¹⁵Tamutunde kisi, aba bitondo bili mu kisi. Ndi muntu atunda kisi, lutundo lua Tatane taluli mueli.

¹⁶Kubuno binsania bili mu kisi, lutundo lua bumba bua buagi, nu lutundo lua meiso, nu luikotio lua kalamo, tabikutuka ku Tatane, tondo bikutuka mu kisi.

¹⁷Nu kisi kikutingaga na lutundo luakio; tondo we ukukita kusombola kua Kalaga, akikalaga ku nkiko zitanakuzinda.

Bantu ba Kalaga Bende na Menge ku Bantu Basomba Idagi lia Kalaga.

¹⁸Bana bakeke, zili nkungu za kuzinda; nu bubo bumungule buno musombi wa Klisto avua, aba kano kaluma basombi beingi ba Klisto basila kumonekako; ku bubuno tuizi buno zili nkungu za kuzinda.

¹⁹Batukile kutuli, tondo tababezaga ba kutuli; kubuno songo babezaga ba kutuli, songo bekeide neisue; tondo batukile, buno balolesibue buno ta bansania u ba kutuli.

²⁰Nuinyue muabongezibue muambo na Wozo Wasililila, nu muizi binsania.

²¹Nsiamusanzide anga tamuizi bulili, tondo kubuno muizi, takuli buza bumoji bukutuka mu bulili.

²²Nazi uli muza, ndi ta wozo watuna buno Yesu nteli Klisto? wozo u musombi wa Klisto, watuna Isi nu Muana wage.

²³Na unsania watuna Muana wage nti nteli nelsi, nu unsania witabizia Muana, nti eli nelsi,

²⁴Nubo bumungule mukulinga buikala mumuli. Ndi bubo bumungule mukulinga buikala mumuli, nti muikale mu Muana wage, nu mulsi,

²⁵Lilino lili idagano liatulagile, u kalamo katanakuzinda.

²⁶Namusanzide bitondo bibino ku kabamba ka babo bekutunda kumuengelela.

²⁷Nuinyue, muambo wozo umuabongezibue nage uli mumuli, aba tamukuiyanina muntu amuigisie; tondo anga muambo wage wabegisia misagu za binsania, nu buli bulili, aba nu tabuza, nu anga buwamuigisizie buno muikale mueli.

²⁸Kano kaluma bana bane bakeke ikalazi mueli, aba gakamoneka, tube na ngini, nu tatube na nsoni kueli mu kuvua kuage.

²⁹Ndi muizi buno eli wisanana, menyazi buno muntu na muntu ukukitaga buisanana abutilue nage.

1 Yoana 3

Yoana Ekubasambalila Buno Bamenyinine Bantu ba Kalaga nu Bantu ba Satana.

¹Unguulilazi, lutundo lukizi lutuatundilue nelsi, buno tumanue bana ba Kalaga; nu bubo ubutuli. Kubuno kisi takikutumenya, kubuno takiamumenyine.

²Batundua bane, kano kaluma tuli bana ba Kalaga, aba tabumonekako nunse butukaba. Tuizi buno gakamonekako, tukamususania; kubuno tukamumonako anga bueli.

³Na muntu na muntu ukumulemanina nti eiyengia, anga bubo buenga.

⁴Na muntu na muntu ukugomia na buagi, nti ekukagula mulembe; kubuno buagi buli kukagula mulembe.

⁵Nu muizi buno we amonekileko buno atikie misako zeitu za buagi; nu mueli tamuli buagi.

⁶Na muntu na muntu wikile mueli ntagomie na buagi: nu na muntu na muntu wagomia na buagi nti ntamumonineko, nu nti ntamumenyine.

⁷Bana bane bakeke, muntu ntamuengelele; ukukitaga buisanana eli wisanana, anga buisanana:

⁸nu wozo ukugomia na buagi nti eli wa Liabo, u Satana, kubuno wozo Liabo, u Satana agomezie na buagi kutukila mu kulinga. Ku kabamba kako Muana wa Kalaga amonekileko, buno abigie makitilo ma Liabo, u Satana.

⁹Na muntu na muntu wabutilue na Kalaga ntagomia na buagi, kubuno mbuto za kalamo kage zili mueli: nu ntanavuama kugomia na buagi, kubuno abutilue na Kalaga.

¹⁰Ku bubo bana ba Kalaga bakumonekako, nu bana ba wozo Liabo, u Satana; na muntu na muntu utakukitaga buisanana ntakutukaga ku Kalaga, aba we utakutundaga mubuto wage.

¹¹Kubuno zeno umisagu zimualingile kungua kuzo, buno tutundane bueitu bueitu:

¹²tanga Kaina buabezaga wa wozo mubi, nu itile muto wage. Nuwe amuitide kikizi? Kububuno makitilo mage mabezaga mabi, nu ma muto wage mabezaga meisanana.

¹³Mibuto zane, tamuitangale, ndi kisi kiamusomba.

¹⁴Isue tuizi buno tuatukile ku lukuo nu tuingide mu kalamo, kubuno tuatunda mibuto zeitu. Utatunda, eikile mu lukuo.

¹⁵Na muntu na muntu ukusombaga mubuto wage nti eli muiti, nu muizi buno muiti nteli na kalamo katanakuzinda.

¹⁶Kububo tuamenyinina lutundo, kubuno we eikasene kalamo kage ku kabamba keitu; buatutunganana nuisue kukasana tulamo tueitu ku kabamba ka mibuto zeitu.

¹⁷Tondo ndi muntu eli na bikulo bia kisi kikino, nu ekumona mubuto wage ekuiyaninabio, nu alimbania mutima wage, buni bunaba lutundo lua Kalaga mueli?

¹⁸Bana bane bakeke, tatutunde tugu mu kutenda, aba tugu ku lulami; tondo kuikitilo nu bulili.

¹⁹Ku kabamba kako tuamenyinine buno isue tuli ba bulili, nu kueli tukabobelesia mitima zeitu:

²⁰kubuno ndi mitima zeitu zikutubezia, Kalaga eli munene kutinga mitima zeitu, nu we eizi binsania.

²¹Batundua bane, ndi mitima zeitu tazikutubezia, nti tuli na bupuka ku Kalaga;

²²nu kinsania kitukusega nti atukasekio, kubuno tuanza makakizio mage nu kukita bitondo biamutananzia.

²³Nu lilino u ikakizio liage, buno tukatizie izina lia Muana wage Yesu Klisto, nu kutundana, anga buatakakizizie.

²⁴Nuwe wanza makakizio mage nti eikile mu Kalaga, nu Kalaga mueli. Nu kububo tuizi buno eikile mutuli, ku Muuza watukasile.

1 Yoana 4

Bantu ba Kalaga Bakamenyinina Miuza.

¹Batundua bane, tamukatizie muuza na muuza, tondo muzimenyine buno ndi zikutuka ku Kalaga; kubuno balengania beingi ba buza beseli mu kisi.

²Ku bubo muizi Muuza wa Kalaga: nu na muuza na muuza witabizagia buno Yesu Klisto abutilue mu mubili, wozo nti watuka ku Kalaga:

³nu na muuza na muuza utakuitabizagia Yesu, wozo nti tagukutuka ku Kalaga: nu wozo nti u muuza wa musombi wa Klisto, umunguleko wavuaga; nu kano kaluma useli mu kisi.

⁴Bana bane bakeke, inyue muli ba Kalaga, nu muabakindile: kubuno we uli mumuli eli munene kutinga we uli mu kisi.

⁵Babano beli ba kisi: kubuno bekutenda bia kisi, nu kikubonguaga.

⁶Isue tuli ba Kalaga: wozo ukumenyaga Kalaga ekutunguaga; nu wozo uteli wa Kalaga ntakutunguaga. Kububo tuizi muuza wa bulili, nu muuza wa buza.

Babe na Lutundo.

⁷Batundua bane, tutundanazi; kubuno lutundo luli lua Kalaga; nu muntu na muntu ukutundaga nti abutua na Kalaga, nuwe nti eizi Kalaga.

⁸We utakutundaga nti nteizi Kalaga; kubuno Kalaga eli lutundo.

⁹Ku bubo lutundo lua Kalaga luamonekile kutuli, kubuno Kalaga asingile Muana wage wa ngomo mu kisi, buno tulame mueli.

¹⁰Nu luluno u lutundo, ta kubuno isue tuatundile Kalaga, tondo kubuno we atutundile, nu asingile Muana wage kuba mukulumania wa misako zeitu za buagi.

¹¹Batundua bane, ndi Kalaga atutundile nunse, buatunganana nuisue tutundane.

- ¹²Takuli muntu wamuene ku Kalaga aba limbizi limozi; ndi tuatundana, Kalaga nti ekuikalaga mutuli, nu lutundo luage nti luasililizibua mutuli:
- ¹³kububuno tuizi buno tukuikalaga mueli nuwe mutuli, kubuno atukasile Muuza wage.
- ¹⁴Nisue tuamonine nu tukulongeka buno Isi asingile Muana wage buno abe Monia wa kisi.
- ¹⁵Na muntu unsania witabizia buno Yesu eli Muana wa Kalaga, Kalaga nti ekuikalaga mueli, nuwe mu Kalaga.
- ¹⁶Nisue tuamenyinina nu tuakatizia lutundo lua Kalaga ku kabamba keitu. Kalaga eli lutundo; nu unsania ukuikalaga mu lutundo, nti ekuikalaga mu Kalaga, nu Kalaga nti ekuikalaga mueli.
- ¹⁷Bubuno lutundo luasililizibua kutuli, tube na bupuka mu busi bua lusungio; kubuno anga bueli, ububo butuli nisue mu kisi kikino.
- ¹⁸Mu lutundo tamuli boba; tondo lutundo luasililila lukutikia boba, kubuno boba buli na lusungio; nu moba ntasililila mu lutundo.
- ¹⁹Tuatunda, kubuno we atutundile.
- ²⁰Ndi muntu atenda bune, Natunda Kalaga, nu ekusombaga mubuto wage, nti eli muza; kubuno ndi ntakutundaga mubuto wage wakumonako, buni buanatunda Kalaga, watakumonagako?
- ²¹Nu kuko kukakizia kuatukile kueli, wozo ukutundaga Kalaga nti atunda mubuto wage.

1 Yoana 5

Kukatizia Muana wa Kalaga Kuatinga Bitondo Binsania.

- ¹Unsania wakatizia Yesu buno eli Klisto nti abutua na Kalaga: nu unsania watunda wamubuta nti atunda wozo wabutilue.
- ²Ku bubuno tuamenyinina buno tuatunda bana ba Kalaga, ndi tuatunda Kalaga nu kukatizia makakizio mage.
- ³Kubuno kukuno ukutunda kua Kalaga buno tuanze makakizio mage; nu makakizio mage ta mabibu.
- ⁴Kubuno kinsania kiabutilue na Kalaga kikukindaga kisi: nu kukuno ukukindua kukukindagua kisi, ububo bukatizio bueitu.
- ⁵Nazi ukukindaga kisi, tondo ndi ta wozo wakatizia buno Yesu eli Muana wa Kalaga?

⁶Uwono, Yesu Klisto wavule ku mazi nu mikila; ta ku mazi tugu, tondo ku mazi nu ku mikila.

⁷Nu Muuza ukulongeka, kubuno Muuza ubulili.

⁸Kubuno basatu beli balongeki, Muuza, nu mazi, nu mikila: nu basatu babano beli umozi.

⁹Nu ndi tukukatizia bulongeki bua bantu, kasi bulongeki bua Kalaga buli bunene nunse; kubuno bulongeki bua Kalaga ububuno, bualongekede Muana wage.

¹⁰Nu na wakatizia Muana wa Kalaga eli na bulongeki mueli: nu na utakatizia Kalaga nti ekumuekia buza; kubuno ntakatizia bulongeki bua Kalaga bualongekede Muana wage.

¹¹Nu bubuno ubulongeki, buno Kalaga atukasile kalamo katanakuzinda, nu kalamo kakano keli mu Muana wage.

¹²Kubuno we uli na Muana eli na kalamo kakano; nuwe uteli na Muana wa Kalaga nti ntelu na kalamo kakano.

Bekukatizia Yesu Klisto Beli na Kalamo Katanakuzinda.

¹³Namusanzila bitondo bibino mumenye buno, muli na kalamo katanakuzinda, inyue bakatizia izina lia Muana wa Kalaga.

¹⁴Nu bubuno ubupuka butuli nabo kueli, ndi tuasega kio kinsania anga bubo buli kusombola kuage, nti atungua:

¹⁵nu ndi tuizi buno ekutunguaga ku binsania bitukusegaga, nu nti tuizi buno tuli nakio kinsania kituamusegile.

¹⁶Nu ndi muntu amona mubuto wage aga buagi buteli bua lukuo, nti asega, nu Kalaga nti amukase kalamo ku kabamba ka babano бага buagi buteli bua lukuo. Kuli buagi bua lukuo: nsikutenda buno nti amusegela.

¹⁷Nu kuteisanana kunsania kuli buagi; nu kuli buagi buteli bua lukuo.

¹⁸Tuizi buno unsania wabutua na Kalaga ntakugomagia na buagi; tondo we wabutua na Kalaga, nti ekuidanga, nu wozo mubi ntetubie kueli.

¹⁹Tuizi buno tuli ba Kalaga, nu kisi kinsania kili kia wozo mubi.

²⁰Nu tuizi buno Muana wa Kalaga avule, nu atukasile menge, buno tumenye buno we eli bulili, nuisue tuli mu wozo wa bulili, uwozo Muana wage Yesu Klisto. Wozo eli Kalaga wa bulili, nu kalamo katanakuzinda.

²¹Bana bane bakeke, idangazi na nkisi.

2 Yoana

2 Yoana 1

Bulili nu Lutundo Tabikugaluka Muidagi lia Kalaga.

- ¹Mukulu, nkusanzila Kilia musombolua wa Kalaga nu bana bage, banatunda mu bulili; nu ta nnenyene tugu, tondo nu bansania beizi bulili;
- ²ku kabamba ka bulili buli mutuli, nubo buabe neisue ku nkiko zitanakuzinda;
- ³mponga, nu kiombo, nu bubobelelo bibe kutuli, bikutukaga ku Kalaga Tateisue nu ku Yesu Klisto, Muana wa Tateisue, mu bulili nu mu lutundo.
- ⁴Nabogilebogile kubuno namonine ku bana bobo bamozi bendaga mu bulili, anga bubo butuakakizizibue na Tateisue.
- ⁵Nu kano kaluma, Kilia, nkukusengezia tanga buno nkukusanzila kungo kukakizia, tondo kuko kutangi, buno tutundanazi.
- ⁶Nu luluno U lutundo, buno tuanzazi makakizio mage, bubo ukukakizia, anga bumualingile kungua, anzaziko.
- ⁷Kubuno bengelezi beingi bese mu kisi, batakukatizia Yesu Klisto buno abutilue mu mubili. Wozo u muengelezi nu musombi wa Klisto.
- ⁸Idangazi, kubuno munazimizia bimuakitide tondo mukasue lukalilo lueinyu lugimagima.
- ⁹Unsanja ukuigisia buteligo, nu ntakuikala mu meigisia ma Klisto, nti wozo ntegi na Kalaga; nuwe ukuikalaga mu meigisia mane, wono nti eli nelsi, nu Muana wage.
- ¹⁰N u ndi muntu avua kumuli, nuwe ntavua na meigisia mane, tamumusekele:
- ¹¹kubuno nawamusambizia nti agomia nage mu misako zage mibi.
- ¹²Kubuno nili na bingi biakumusanzila, tondo nsikutunda kubisanza ku nsamba nu buino: tondo nkulangila kuvua kueinyu, buno nitende neinyu, buno mbogimbogi zeinyu zitilile.
- ¹³Bana ba mubuto wobe wozo musombolua wa Kalaga, bakusambizia.

3 Yoana

3 Yoana 1

Yoana Ekukengelesia Diotelepe.

- ¹Mukulu, nkusanzila Gayo mutundua wane, unkutundaga mu bulili.
- ²Mutundua wane, nkukusengezia buno utananinue mu bitondo binsania nu ulunde anga bubo buakutananzia.
- ³Kubuno nabogilebogile nunse gavule mibuto zane nu balumbizie bulili bobo, buno ukuenda mu bulili.
- ⁴Nsili neingo mbogimbogi nnene zatinga zeno, kungua buno bana bane bekuenda mu bulili.
- ⁵Mutundua wane, mulimo wozo uli wa bukatizio, ukukitila mibuto zeitu nu bageni;
- ⁶bakulongekede lutundo luobe ku ekelezia; busoga kubakasia ku lugendo luabo anga bunasuagia Kalaga:
- ⁷kubuno ku kabamba keizina lilino batukile, tabakasua kena ku baBilongo.
- ⁸Umpanga buatutunganana kusambizia bantu anga babano, buno tube bakiti ba mulimo nabo ku bulili.
- ⁹Nasanzide ekelezia bitondo bibino; tondo Diotelepe ekutunda kuba mutangi kubeli, ntatusekela.
- ¹⁰Nu ndi navua, nti namusambalile misako zage zakukitaga, ekutubengaga na moki mabi, nu ntakulungana na bubo, nu wenyene ntakusekela mibuto zeitu, nu ekuzugilaga babo bekutunda kubasekela, nu nti abatikia mu ekelezia.
- ¹¹Mutundua wane, ntuyange bubu, tondo kita busoga. Wozo ukukita busoga eli na Kalaga; tondo wozo ukukitaga bubu nti ntamonine ku Kalaga.
- ¹²Demetelio alumbizibue na bantu bansania, aba nu bubo bulili: kububo nuisue tukumulumbia; nu wizi buno kulumbia kueitu kuli bulili.
- ¹³Nabezagile na bitondo bingi biakukusanzila, tondo nsikutunda kukusanzila na buino nu kiliyo:
- ¹⁴tondo nili na kilemanizio kia kukumonako, buno tutendane. Bubobelelo bube kuguli. Beida beitu bakusambizia. Sambizia beida beitu, muntu na muntu neizina liage.

Yuda

Yuda 1

Mukanda wa Yuda. Yuda Ekusambizia Bakatizia.

¹Yuda, mukobe wa Yesu Klisto, mubuto wa Yakobo, ku babo bamanagua, batundua mu Kalaga Isi, nu balangilue ku kabamba ka Yesu Klisto:

²Mutalikilue mponga nu bubobelelo nu lutundo.

Yuda Ekubalindia Muidagi lia Kalaga.

³Batundua bane, nabezaga nunse na komanizia nunse kumusanzila musagu wa lonio lueitu isue bansania, buansuagide buno nimusanzile nu kumuana buno muakananie mu bukatizio buakasilue basuagibua limbizi limozi tugu.

⁴Kubuno kuli bantu beiyingizizie mu misako za lumbisombiso, bantu basanzidue lusungio luluno wakalazi, babo batakuanza Kalaga, nu bekugalukia mponga za Kalaga weitu kukuibingia ku ntundo za butazi, nubo bekutuna Mukota weitu Yesu Klisto.

⁵Kano kaluma nkutunda kumukengelezia, aba ndi musezi bunsania, buno Mukota Yesu onezie bantu ku kisi kia Ezipeto, nu kusila eitile babo batakatizia.

⁶Nu migenzi batalangile bukota buabo, basigile biziki biabo, ababikile mu bikando bitanakuzinda mu kapilo aba nu ku busi bubo bunene bua lusungio.

⁷Anga bubo buabezaga Sodomo nu Gomola, nu ingo mino zabezaga buigi, bakitile butazi anga babo, bayangile lukita lubatabezaga nalo, nu babede kisusania bekubabazibua na lusungio lua keiya katanakuzinda.

⁸Bubo nu babo, bekulota ndozi bekubigia mubili na nseese, bekusomba kua-ngatua, nu kulinga bangati.

⁹Tondo Mikaili mugenzi munene, galuanine na Liabo, u Satana nu kuenda nage miango ku kabamba ka mubili wa Mose, ntagelekile kumusongela na bilingano, tondo amubuide bune, Mukota akuzugile.

¹⁰Tondo babo bantu bekulinga bitondo bibatakumenyinina; nu bibekumenya ku bumba, bekubiga mubio, anga nyama ziteli na munge.

¹¹Kabebe kanene kubabo! kubuno bayangile lukita lua Kaina, nu basasizie kuyanga kuaga kua Balama buno babe na mutali, nu bazimine mu kubenga kua Kola.

¹²Nu babano beli anga nanda zili na bukonzi mu misanganano zeinyu za lutundo gabakulia neinyu, bekuidisia nu tabeli na boba; beli anga lutundutundu luteli na mutontelo, lukusindikua na lumpumpu; beli anga miti zoma mambizi mabili, ziteli na biguma, nu zikuyulua nunse;

¹³beli anga bimpumi bia kitatenge bitakubota, nu bekukita misako zabo anga meidu meli na nsese; beli anga nkeninkeni zikutingatinga, balangilue mu kapilo aba ku nkiko zitanakuzinda.

¹⁴Nu ku babo Enoke, muntu wa mutuba kamo kutukila ku Adama, alenganizie bune, Unguililazi, Mukota avule na migenzi zage zasuagibua tununu na tununu,

¹⁵buno asungie nu kubabazia babo bansania batakuanza Kalaga, ku kabamba ka misako zabo insania, zibakitaga nu kukusomba Kalaga, nu ku kabamba ka bitondo binsania bibibu biamutendaga babo bagi batakuanza Kalaga.

¹⁶Babo bekuizuzuma, nu kusomba bubo bubakuizuzuma nabo, bekuenda mu ntundo zabo (bekutenda bitondo bia kuikaka), nu bekuanza bantu buno babe na mutali.

¹⁷Tondo inyue, batundua bane, kengelazi bitondo biatendilue wakalazi na basingua ba Mukota weitu Yesu Klisto;

¹⁸kubuno ababuide bune, Ku bindi bizinda kukaba beliliki, bakendaga mu ntundo zabo zitezakuanza Kalaga.

¹⁹Ubabo bekuanzukania bango, beli anga nyama, tabeli na Muuza.

²⁰Tondo inyue, batundua bane, idindikazi mu bukatizio bueinyu buasililila, nu segazi mu Muuza Wasililila,

²¹idangazi mu lutundo lua Kalaga, nu kulindila kiombo kia Mukota weitu Yesu Klisto, aba ku kalamo katanakuzinda.

²²Kuilazi bamozi kiombo, babo beli na kangonongono;

²³nu oniazi bango buno mubatikie mu keiya; nu kuilazi bango kiombo mu boba; nu kusomba nsulu zili na matondoki ma bumba bua buagi.

²⁴Nu ku wozo ukuvuama kumulanga buno tamuikuke, nu kumuimania ku lutanuno luage geteli itondoki mu mbogimbogi nunse,

²⁵ku Kalaga umozi tugu Monia weitu, mu Yesu Klisto Mukota weitu; lutanuno lueli nalo, nu bunene, nu buangato, nu magala, kutukila wakalazi, aba nu kano kaluma, aba ku nkiko zitanakuzinda. Amena.

Kulolesibua

Kulolesibua 1

Kulolesibua kua Yesu Klisto ku Yoana.

- ¹Kulolesibua kua Yesu Klisto, kuakasilue na Kalaga buno alolesie bakobe bage, bitondo biasasie kuba: nu abisingile na mugenzi kulolesia ku mukobe wage Yoana;
- ²we alongekede idagi lia Kalaga, nu bulongeki bua Yesu Klisto, nu bitondo binsania biamonineko.
- ³Mbogimbogi ku wozo ukusomaga, nu ku babo bekungua malagi ma bulengania bubuno, nu kuanza bitondo bibino biasanziluemo: kubuno nkungu zise buigi.
- ⁴Yoana ku maekelezia mutuba kamo meli ku Asia: Mponga kumuli nu bubobeledo bikutukaga ku wozo uliko nu wabezagako nu ukavua; nu bikutukaga ku Miuza mutuba kamo zili lisa na kisumbi kia bukota buage;
- ⁵nu bikutukaga ku Yesu Klisto, mulongeki uli mukatizia, alingile kutuka ku bakuzi, nu muangati wa bakota ba kisi. We ukututundaga, nu atungezie ku misako zeitu za buagi na mikila zage;
- ⁶nu atubikide bukota bua basankoga ba Kalaga Isi; kueli kuli lutanuno nu magala aba nu nkiko na nkiko zitanakuzinda. Amena.
- ⁷Unguililazi, we akavua na bimpa; nu liso na liso likamumonako, nu babo bamusumitile; nu baBilongo bansania bia kisi bakumulilila. Bubo. Amena.
- ⁸Mukota Kalaga atendile bune, Nne nili Alfa nu Omega, uliko nu wabezagako nu ukavua, uli na Magala Mansania.

Anga Buamonine ku Yoana ku Kalolesio Kakano.

- ⁹Nne Yoana, mubuto weinyu nu muneinyu mu nsungio nu mu bukota nu mu nkiki zili mu Yesu, nabezaga ga kisanga kiamanagua Patemo, ku kabamba keidagi lia Kalaga nu ku bulongeki bua Yesu.
- ¹⁰Nabezaga mu Muuza Wasililila ku busi bua Mukota, nungule kuiyuki inene kumbusa kuane anga monze,
- ¹¹liatendile bune, Ku kitondo kiukumonako, kisanze mu mukanda nu kisinge ku maekelezia mutuba kamo: ku Efeso, nu ku Semuna, nu ku Pegamo, nu ku Tuatila, nu ku Sadi, nu ku Filadelefia, nu ku Laodikia.
- ¹²Nu nakebetukile kulola iyuki linunguaga kulio. Nu ganakebetukile namonine ku bianikilo bia tusuku mutuba kamo bia olo;
- ¹³nu munkatini mua bianikilo bia tusuku namonine ku muntu asusania anga muana wa bantu, avuala nsulu ndazi zika ku tusindilo, nu zatendekua na mukoma wa olo ku bukuba buage.

¹⁴Nu itoe nu nzuili zage zabezaga zenga anga mioza zenga za mikoko, anga lubula; nu meiso mage mabezaga anga ngulumina za keiya;

¹⁵nu masindi mage mabezaga anga nsubi zakisimana, anga zikutuka mu keiya; nu iyuki liage liabezaga anga kela ka mazi meingi.

¹⁶Nu abezaga na nkeninkeni mutuba kamo ku kuboko kuage kua seidume, nu mu kanua kage muatukile bupanga bukusesaga ku ntungo ibili: nu malanga mage masanaga anga bukusanaga kisongo kia busi mu magala makio.

¹⁷Nu ganamumonineko, nawede bukukumania ku magulu mage anga muntu wakua. Nu antalikile kuboko kuage kua seidume, nu atendile bune, Ntunakua boba; nne umutangi nu muzinda,

¹⁸nu wozo Mulami; nabezaga nakua, nu nili na kalamo ku nkiko na nkiko zitanakuzinda, nu nili na mitandulua za lukuo nu za biziki bia bakuzi (Hadese).

¹⁹Bubo sanza bitondo biwamonineko, nu bitondo biliko, nu bitondo bikaba kusila kua bibio;

²⁰nu buisulilua bua zezo nkeninkeni mutuba kamo ziwamonineko ku kuboko kuane kua seidume, nu bianikilo bia olo bia tusuku mutuba kamo. Nkeninkeni mutuba kamo zili migenzi za maekelezia mutuba kamo; nu bianikilo bia tusuku mutuba kamo bili maekelezia mutuba kamo.

Kulolesibua 2

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia ku Efeso,

¹Ku mugenzi wa ekelezia lia ku Efeso sanza bubuno: Ubukutenda wozo ukete zezo nkeninkeni mutuba kamo ku kuboko kua seidume, wozo ukutabanga munkatini mua bianikilo mutuba kamo bia olo:

²nizi makitilo mobe, nu mulimo wobe nu komanizia kobe, nu nizi buno ntukutundaga bantu babi, nu wagelekile babo bekuimanaga bune, Issue tuli basingua, nu tabelibo, nu wabamenyine buno, beli boza;

³nu uli na komanizia nu wababedue ku kabamba keizina liane, nu ntuakutilue.

⁴Tondo nili na bumozu kuguli, buno wasigile lutundo luobe lutangi.

⁵Bubo kengela gawagide, nu iyanie nu kukita lingo makitilo mobe matangi; tondo ndi ntuakita bubo, navue kuguli, nu kutikia kianikilo kiobe mu kiziki kiakio, ndi ntuiyania.

⁶Tondo uli na bumozu busoga, buno ukusomba makitilo ma baNikoloa, mamu mankusomba.

⁷Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia. Wozo ukakindaga, nkamulisia ku muti wa kalamo uli mu Paladiso wa Kalaga.

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Semuna.

⁸Nu ku mugenzi wa ekelezia lia ku Semuna sanza bubuno: ubukutenda wozo mutangi nu muzinda, wozo wabezaga wakua nu kano kaluma eli na kalamo:

⁹nizi kabebe kobe, nu buzambi bobbe (tondo uli mugumi), nu bilingano bia babo bekuitenda bunu beli baYuda, nu tabelibo, tondo beli ba numba za musanganano za Satana.

¹⁰Ntukue boba ku bunsania buwababazibue; unguilila, wozo Liabo, u Satana abike bamozi ba kumuli mu kikando, bunu mugelekue; nu mukaba na kabebe ku bindi ikumi. Ube mukatizia aba nu ku lukuo, nunne nkakukasa nkumbu za bukota za kalamo,

¹¹Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia. Wozo ukakinda ntakababazibua na lukuo lua mabili.

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Pegamo.

¹²Nu ku mugenzi wa ekelezia lia ku Pegamo sanza bubuno: ubukutenda wozo uli na bupanga bukusesaga ntungo ibili:

¹³Nizi gokuikalaga, uga kisumbi kia bukota bua Satana; nu ukuanza izina liane, nu ntuananine bukatizio buane, aba mu bindi bia Anitipasa, mulongeki wane, mukatizia, eitulue kueinyu, gago gekuikalaga Satana.

¹⁴Tondo nili na bumozu kuguli, kubuno kuli bantu bamozi bekuyanga meigisia ma Balama, wozo weigisizie Balaka bunu akikitanie bana ba Isalele, bunu balie bia ku tuyulo tua nkisi nu bunu bakite butazi.

¹⁵Bubo, kuli bango bamozi bekuyanga meigisia ma baNikoloa.

¹⁶Iyanie; ndi ntuiyania nasasie kuvua kuguli, naluane nabo na bupanga bua kanua kane.

¹⁷Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia. Wozo ukakindaga nkamukasa mana mabisilue, nu nkamukasa ikozi lienga, nu geikozi gasanzua lingo izina liteizi ungu muntu, umpanga wozo walikasilue.

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Tuatila.

¹⁸Nu ku mugenzi wa ekelezia lia ku Tuatila sanza bubuno: Ubukutenda Muana wa Kalaga, wozo eli na meiso masusania anga ngulumina za keiya, nu masindi mage meli anga nsubi zakisimana.

¹⁹Nizi makitilo mobe, nu kutunda kobe nu bukatizio bobbe nu kukasia kobe nu komanizia kobe, nu makitilo mobe mazinda matinga matangi.

²⁰Tondo nili na bumozzi kuguli, ukuitabizia wozo mukikulu Yezebeli, ekuimana buno, eli mulengania mukikulu; nu ekuigisia bakobe bane nu kubengelela buno bakite butazi, nu kulia bia ku tuyulo tua nkisi.

²¹Nu namukasile nkungu buno eyanie; nu ntakutunda kuiyania ku butazi buage.

²²Unguilila, nkamubika ga mugu, na babo bakuita meiga nage bakababazibua nunse, ndi tabakuiyania makitilo mabo.

²³Nu nkeita bana bage mpimpimpi; nu maekelezia mansania makamenya buno nowozo ukulolaga mitima nu minge; nunne nkakasa muntu na muntu anga gegezie makitilo mage.

²⁴Tondo nkumubula inyue basigeide mu Tuatila, bansania beteli na meigisia mamu, nu batamenyine kakungu kabi ka Satana, anga bubakutenda buno; nsikamuekia ungo muzigo.

²⁵Tondo kokomeziazi kimuli nakio aba nu ganavue.

²⁶Nu wozo ukakindaga, nu kulanga makitilo mane aba nu ku kuzinda, nkamukasa buangato bua kuangata baBilongo:

²⁷nuwe akabangata na kasusu ka kiuma, anga buli nyungu za mubumbi zikubugibua bibebibe; anga bunakasilue na Tatane.

²⁸Nunne nkamukasa lukenikeni lua nindunindu.

²⁹Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia.

Kulolesibua 3

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Sadi.

¹Nu ku mugenzi wa ekelezi lia ku Sadi sanza bubuno: Ubukutenda wozo uli na zezo Miuza mutuba kamo za Kalaga nu nkeninkeni mutuba kamo: Nizi makitilo mobe, nu bekutenda buno uli mulami, tondo wakule.

²Kesia ntende, nu kokomezia bibio biasigala bise buigi na kukua: kubuno nsiamonine makitilo mobe masililila ku Kalaga wane.

³Bubo, kengela buwakasilue nu bugungule; kokomezia bubo, nu iyanie. Bubo ndi ntuakesia ntende, nkavua anga muibi, nu ntukamenya nkungu zinkakuvuila.

⁴Tondo kuli bantu bamozi ku Sadi batabigizie nsulu zabo: nu nkatabanga nabo mu nsulu zenga; kubuno zabatananina.

⁵Wozo ukakindaga akavualikibua zezo nsulu zenga; nunne nsikazimia izina liage mu mukanda wa kalamo nunse, nu nkeitabizia izina liage ku Tatane, nu ku migenzi zage.

⁶Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia.

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Filadelefia.

⁷Nu ku mugenzi wa ekelezia lia ku Filadelefia sanza bubuno: Ubukutenda wozo wasililila, wozo uli bulili, nu uli na mutandilua wa Davidi, we ndi eigula takuli uneigala, nu ndi eigala, takuli uneigala:

⁸nizi makitilo mobe (unguilila, nakuigulila luibi, nu takuli ungo unaluigala), ntuli na magala meingi, nu walangile idagi liane, nu ntuananine izina liane.

⁹Unguilila, nkukukasa ba mu numba za musanganano za Satana, bekuitenda bunu, beli baYuda, nu tabelibo, tondo bekueka buza; unguilila, nabalusie bunu bavue kukukumbamina, nu bakamenyinina bunu nakutunda.

¹⁰Kubuno walangile idagi liane lia komanizia, nkakonia ku nkungu za kulindikua kuavue ku kisi kinsania, kulindika babo beli ga kisi.

¹¹Nasasie kuvua: kokomezia nunse kuguli nakio, ungo muntu anavua kuku-nyaga nkumbu zobe za bukota.

¹²Wozo ukakindaga, nkamubika iyango mu numba za kukumbamina za Kalaga wane, nu ntakatuka mumo lingo; nu nkamusanza izina lia Kalaga wane ku mubili wage, nu izina lia muino wa Kalaga wane, wa Yelusalema muto, ukagela gansi kutuka muigulu ku Kalaga wane, nu lingo izina liane.

¹³Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia.

Iyuki Liasanzilagua Ekelezia lia Laodikia.

¹⁴Nu ku mugenzi wa ekelezia lia ku Laodikia sanza bubuno: Ubukutenda wozo uli Amena, mulongeki mukatizia nu wa bulili, mutangi wa bibumbua bia Kalaga:

¹⁵nizi makitilo mobe, bunu ntuli mpego aba ntuli keiya: natundaga bunu ube mpego aba ube keiya.

¹⁶Tondo kubuno watamba, nu ntuli mpego aba ntuli keiya, nkakusala mu kanua kane.

¹⁷Kubuno ukutenda bune, nne nili mugumi, nu neigumizie, nu nsikuiyanina kampa; nu ntuizi bunu uwe uli musosu nu uli na tungonongono nu uli muzambi nu uli kiuku nu uli mundulu:

¹⁸Nkukuana buno unkunze olo zasuguidue na keiya, buno ugume; nu nsulu zenga zakuvuala, buno ntukangue; nu muti wakubonga ku meiso mobe, buno umone.

¹⁹Bansania bankutundaga, nkubazugilaga, nu nkubasungulaga: ba na komanizia, nu wiyanie.

²⁰Unguilila, nemana ku luibi, nu nkukokomona: ndi muntu ekungua kuiyuki liane nu kuigula luibi, nti neingile kueli, nu nalie nage, nuwe alie nanne.

²¹Wozo ukakindaga, akeikalaga nanne ga kisumbi kiane kia bukota, anga bunakindile, nu neikeide na Tatane ga kisumbi kiage kia bukota.

²²Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilila bukutenda Muuza Wasililila ku maekelezia.

Kulolesibua 4

Yoana Ekumona ku Bitondo Biakuangamia bia Muigulu.

¹Kusila kua bubo namonine ku luibi lueigulua muigulu, nu iyuki itangi linungule kulio liabezaga anga monze liantendile, nu liabuide bune, Bakama kuno kundi, nu nkulolesie buabe kusila kua bubo.

²Kazanga kongo nabezaga mu Muuza Wasililila: nu namonine ku kisumbi kia bukota kiabikua muigulu, nu umozi abezaga ikala ga kisumbi kikio;

³nu wozo wikalaga gakio abezaga anga ikozi lia yasepe nu lia sandoine: nu mumpilinda wabezaga watimba kisumbi kikio, walangalaga anga melaude.

⁴Bisumbi makumi mabili na binazi biabezaga biatimbikania kia bukota; nu ga bisumbi bibio gabezaga bakulu makumi mabili na banazi, ubeikalaga gabio, bavualikizibue nsulu zenga nunse; nu gantata ga matoe mabo gabezaga nkumbu za bukota za olo.

⁵Nu ku kisumbi kikio kia bukota kuatukile mikenzi za nkuba nu moki nu mikulumino. Nu tusuku mutuba kamo tua keiya tukuguluminaga lisa na kisumbi kia bukota, tuli Miuza mutuba kamo za Kalaga;

⁶nu lisa na kisumbi kikio, kuabezaga anga kitatenge kili anga kiyolo kiasusania ikozi lienga; nu munkatini mua kisumbi kikio, nu ku ntungo insania kuabezaga bibumbua binazi bili na kalamo biabezaga na meiso ku nkoto nu ku malanga.

⁷Nu kibumbua kitangi kiabezaga anga kimbue, nu kibumbua kia bibili kiabezaga anga muana wa ngombe, nu kibumbua kia bisatu kiabezaga na malanga anga ma muntu, nu kibumbua kia binazi kiabezaga anga kazoni ka ndiu.

⁸Nu bibio bibumbua binazi bili na kalamo, na kibumbua na kibumbua kili na biupi mutuba, nago nago nagabiabezaga na meiso nu mango mabezaga munda:

tabiumunaga musu nu kindi, biatendaga bune, Wasililila, wasililila, wasililila, eli Mukota Kalaga, uli na Magala Mansania, Abezagako nu eliko nu akavua.

⁹Nu gakakasa bibumbua bili na kalamo lutanuno nu luanzo nu lusimo ku wozo ukuikalaga ga kisumbi kia bukota, ku wozo ukulamaga nkiko na nkiko zitanakuzinda,

¹⁰bakulu makumi mabili na banazi bakakumbaminaga wozo uli ga kisumbi kia bukota, nu bakaganuna wozo ukulamaga nkiko na nkiko zitanakuzinda, nu bakabika nkumbu zabo za bukota lisa na kisumbi kikio, bakatenda bune,

¹¹Uwe watananinua, Mukota weitu nu Kalaga weitu, kuba na lutanuno nu luanzo nu buangato; kubuno uwe wabumbile binsania, nu ku kusombola kuobe biabezaga, nu biabumbilue.

Kulolesibua 5

Mukanda wa Tumenyikilo Mutuba Kamo.

¹Nu namonine ku kuboko kua seidume kua wozo weikalaga ga kisumbi kia bukota, mukanda wasanzilue munda nu gantata gago, wakandua bubibu na tumenyikilo mutuba kamo.

²Nu namonine ku mugenzi mubibu ekulaluka neiyuki inene bune, Nazi watananina kukandula mukanda wono nu kutikia tumenyikilo tutuno?

³Nu takuabezaga umozi, aba muigulu, aba ku kisi, aba munsu, wavuamine kugukandula, aba kugulola.

⁴Nalilile bubibu, kubuno takuamonekile umozi watananina kukandula mukanda, aba kugulola:

⁵nu umozi wa babo bakulu ambuide bune, Ntunalila; lola Kimbue, kili kia kikanga kia Yuda, Kibuti kia Davidi, akindile buno akandule mukanda nu tumenyikilo mutuba kamo.

⁶Nu namonine munkatini mua kisumbi kia bukota nu bibumbua bili na kalamo, nu munkatini mua babo bakulu, Muana wa Mukoko emana, abezaga anga wasesua, uli na mega mutuba kamo, nu meiso mutuba kamo, umamo Miuza za Kalaga mutuba kamo, masingilue ku kisi kinsania.

⁷Nu avule, nu atolile mukanda wabezaga ku kuboko kua seidume kua wozo wabezaga wikala ga kisumbi kia bukota.

⁸Nu gakatile mukanda, bibumbua binazi bili na kalamo nu bakulu makumi mabili na banazi baguide bukukumania ku Muana wa Mukoko, na muntu na muntu abezaga na zenze, nu bituma bia olo bizazibue na bulago umasego ma basuagibua.

⁹Nu bekuimbaga lungo luimbo luto bune, Watananina kukata mukanda nu kutikia tumenyikilo tutuno: kubuno wasesilue, nu wakunzide Kalaga bantu ba babilongo bansania, nu ba mitendezi insania, nu ba bikanga bansania ku mikila zobe,

¹⁰nu wababikide bukota bua basankoga ku Kalaga weitu, nu bakangata kisi.

¹¹Nu namonine, nu nungule kuiyuki lia migenzi mingi zikutimba kisumbi kia bukota nu bibumbua bili na kalamo nu bakulu; nu buingi buabo buabezaga tununu ikumi mambizi tununu ikumi, nu tununu mambizi tununu;

¹²batendaga neiyuki inene bune, Watananina Muana wa Mukoko wasesilue ekukasua buangato, nu bugumi, nu munge, nu magala, nu luanzo, nu lutanuno, nu mbogimbogi.

¹³Nungule ku bibumbua binsania bili muigulu, nu bili ga kisi, nu bili muni, nu bili mu bitatenge, nu binsania bili mubio, biatendaga bune, Mbogimbogi, nu luanzo, nu lutanuno, nu buangato, bibe kuguli ukuikalaga ga kisumbi kia bukota, nu ku Muana wa Mukoko, aba ku nkiko na nkiko zitanakuzinda.

¹⁴Nu bibumbua binazi bili na kalamo biatendile bune, Amena. Nu bakulu baguide gansi nu bamukumbamine.

Kulolesibua 6

Muana wa Mukoko Ekutikia Tumenyikilo Mutuba Kamo.

¹Namonine ku Muana wa Mukoko akanduide kamenyikilo kamozi ku tuto mutuba kamo, nu nungule ku kibumbua kimozi ku bibio binazi bili na kalamo kiatendile neiyuki anga mukulumino wa mbula bune, Vua.

²Nu namonine ku mpunda zenga, nu wozo wabezaga wikala gantata gazo abezaga na bunta; nu akasilue nkumbu za bukota: nu avule buno akinde, nu kukinda.

³Nu gatikizie kamenyikilo ka tubili, nungule ku kibumbua kia bibili kili na kalamo kiatendile bune, Vua.

⁴Nu engo mpunda zabasile, mpunda zakisimana nunse; nu bakasile wozo wabezaga wikala gantata gazo magala kutikia bubobeleso ku kisi, buno bantu beitane; nu bamukasile bupanga bunene.

⁵Nu gakanduide kamenyikilo ka tusatu, nungule ku kibumbua kia bisatu kili na kalamo kiatendile bune, Vua. Nu namonine ku mpunda zina; nu wozo wabezaga gantata gazo abezaga na kiuma kia kulindika bizitu ku kuboko kuage.

⁶Nungule kuiyuki munkatini mua bibumbua binazi bili na kalamo liatendile bune, Nkumba emozi za mumpunge ku falanga makumi masatu, nu nkumba isatu za mizongu ku falanga makumi masatu; nu ntuite makiti nu maku.

⁷Nu gakanduide kamenyikilo ka tunazi, nungule kuiyuki lia kibumbua kia binazi kili na kalamo kiatendile bune, Vua.

⁸Nu namonine ku mpunda za kiema; nu izina lia wozo wabezaga wikala gantata gazo lili Lukuo; nu kiziki kia bakuzi (Hadese) kiamuyangile. Nu bakasilue buangato ku kindi kimozi kia binazi kia kisi, nu kuzikia bantu na bupanga, nu na munganda, nu na lukuo, nu na nyama nkali za mu kisi.

⁹Nu gakanduide kamenyikilo ka tutano, namonine kungsi kua kayulo tulamo tua bantu beitagua ku kabamba keidagi lia Kalaga, nu ku kabamba ka bulongeki bubabezaga nabo:

¹⁰nu balalukile neiyuki inene batendile bune, O Mukota, wasililila nu wa bulili, busi bukizi bukasuba mikila zeitu ku babo beikile ga kisi?

¹¹Bakasilue na muntu na muntu nsulu zenga; nu batendilue buno bomunue tanga, aba gakasila maganzo ma banyabo nu mibuto zabo, bakakua anga bubo bubakuaga.

¹²Namonine gakanduide kamenyikilo ka mutuba, nu kuabezaga kaningini kanene ku kisi; nu kisongo kia busi kinine anga nsago za nsulu zina, nu muezi wakismene anga mikila;

¹³nu nkeninkeni za kuigulu zakolokile ga kisi, anga muti wa figi ukukolokia biguma bibisi gagukutengatenga na kisoa kinene.

¹⁴Nu igulu liagondilue anga katanda kagondua; nu miduko minene insania nu biziba binsania biatukizibue ku biziki biabio.

¹⁵Nu bakota ba kisi, nu bangati, nu bakota ba bakoloboyo, nu bagumi, nu babibu, nu bakobe bansania, nu bakandulua bansania, babisamine mu tulimba nu mu makozi ma ku miduko;

¹⁶nu babuide miduko nu makozi bune, Tulimbazi, nu tubisazi buno tatumone ku wozo wikile ga kisumbi kia bukota, nu ku bongua bua Muana wa Mukoko:

¹⁷kubuno busi bunene bua bongua buabo buakuka; nu nazi unemana?

Kulolesibua 7

Bakamenya Kuemana Busi Bubo.

¹Nu kusila kua bubo, namonine ku migenzi enazi zemana ku ndenge inazi za kisi, bakatile mpumpu inazi za kisi, buno lumpumpu talupepe ku kisi, aba ku bitatenge, aba ku miti.

²Nu namonine ku ungo mugenzi wabakamaga muigulu, watukaga kukutukaga kisongo kia busi, uli na kamenyikilo ka Kalaga uli mulami: nu alalukile neiyuki inene ku migenzi enazi bakasilue magala kubigia kisi nu kitatenge,

³atendile bune, Tamubigie kisi, aba kitatenge, aba miti, aba nu gatukasila kubika tumenyikilo ga malanga ma bakobe ba Kalaga weitu.

⁴Nu nungule maganzo ma babo babikilue kamenyikilo, beli tununu lukama makumi manazi nu banazi, kutuka ku kikanga na kikanga kia balsalele,

⁵Ku kikanga kia Yuda, bantu tununu ikumi nu tubili babi kilue tumenyikilo; Ku kikanga kia Lubena, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Gada, tununu ikumi nu tubili;

⁶Ku kikanga kia Ase, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Nafatale, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Manase, tununu ikumi nu tubili;

⁷Ku kikanga kia Simeona, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Lewi, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Isakala, tununu ikumi nu tubili;

⁸Ku kikanga kia Zebulona, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Yosefu, tununu ikumi nu tubili; Ku kikanga kia Benzamini, tununu ikumi nu tubili; babikilue kamenyikilo.

⁹Nu kusila kua bubo namonine ku musanganano munene wa bantu, gutanamenyine kuganza muntu, bantu ba kilongo na kilongo, nu ba kikanga na kikanga, nu bantu ba mutendezi na mutendezi, bemanine lisa na kisumbi kia bukota nu lisa na Muana wa Mukoko, bavualikizibue nsulu zenga, nu nanga za bibila mu maboko mabo;

¹⁰nu balalukile neiyuki inene, batendile bune, Lonio luli ku Kalaga weitu wikile ga kisumbi kia bukota, nu Muana wa Mukoko.

¹¹Nu migenzi insania babezaga bemana batimbaga kisumbi kia bukota, nu bakulu nu bibumbua binazi bili na kalamo; nu baguide lisa na kisumbi kia bukota nu baganunaga Kalaga,

¹²batendile bune, Amena: Mbogimbogi, nu lutanuno, nu munge, nu lusimo, nu luanzo, nu buangato, nu magala, bibe ku Kalaga weitu aba ku nkiko na nkiko zitanakuzinda. Amena.

¹³Nu umozi wa ku babo bakulu anakuide bune, Babano bavualikizibue nsulu zenga, beli banazi, nu batukile kuni?

¹⁴Nu namubuide bune, Mukota wane, uwe wizi. Nu ambuide lingo bune, Bantu babano bekutuka ku lubabazio lunene, nu basuguide nsulu zabo, nu zengile na mikila za Muana wa Mukoko.

¹⁵Kububuno babano beli lisa na kisumbi kia bukota kia Kalaga; nu bekumukitilaga musu nu kindi mu numba za kukumbamina; nu wozo wikile ga kisumbi kia bukota anze numba zage za nsulu gantata gabo.

¹⁶Tabakakua nzala lingo, aba tabakakua na mpusia lingo; aba tabakakua na musu lingo, aba muzuzo:

¹⁷kubuno Muana wa Mukoko eli munkatini mua kisumbi kia bukota akabalanga, nu akabasondelezia ku tunua balongo tua mazi ma kalamo: nu Kalaga akanyonyona bisozi binsania ku meiso mabo.

Kulolesibua 8

Kamenyikilo ka Mutuba Kamo.

¹Nu gakanduidue kamenyikilo ka mutuba kamo, mukobi wabede muigulu kindi kia nkungu imozi.

²Nu namonine ku migenzi mutuba kamo zemana lisa na Kalaga; nu bakasilue mionze mutuba kamo.

³Nu ungo mugenzi wavule wemanine ku kayulo, abezaga na nyungu za olo zakugisia bulago; nu bamukasile bulago buingi, buno asambike na masego ma basuagibua bansania ga kayulo ka olo kabezaga lisa na kisumbi kia bukota.

⁴Nu muki wa bubo bulago, witumukile na masego ma basuagibua witumukile ku Kalaga watukaga ku maboko ma mugenzi.

⁵Nu mugenzi wakatile nyungu zakugisia bulago; nu azizazizie na keiya ka kayulo, nu azisile ga kisi: nu kuabede mikulumino, nu moki, nu mikenzi, nu kisi kiatengiletengile.

⁶Nu zezo migenzi mutuba kamo babezaga na mionze mutuba kamo beibikile kayikayika kuzida.

⁷Nu wakulinga eidile monze, nu kuabeide mbula za lubula nu keiya, biatopulua na mikila, nu bisilue ga kisi: nu kindi kimozi kia bisatu kia kisi kiagide, nu kindi kimozi kia bisatu kia miti kiagide, nu bisugu binsania bibisi biagide.

⁸Nu mugenzi weibili eidile monze, nu kuabeide kimozi kiasusania anga muiduko munene waguluminaga keiya wisilue mu kitatenge: nu kindi kimozi kia bisatu kia kitatenge kiabeide mikila;

⁹nu kindi kimozi kia bisatu kia bibumbua biabezaga mu kitatenge biabezaga na kalamo, biakule; nu kindi kimozi kia bisatu kia mato kiabigile.

¹⁰Nu mugenzi weisatu widile monze, nu muigulu muakolokile lukenikeni lukukelima anga kasuku, nu luakolokeide ga kindi kimozi kia bisatu kia nuzi, nu ga tunua balongo tua mazi;

¹¹nu izina lia lulo lukenikeni liamanagua Apisintu: nu kindi kimozi kia bisatu kia mazi kiabeide lubaba; nu bantu beingi bakule ku kitondo kia mazi, kubuno mabede lubaba.

¹²Nu mugenzi weinazi weidile monze, nu kindi kimozi kia bisatu kia kisongo kia busi, nu kindi kimozi kia bisatu kia muezi, nu kindi kimozi kia bisatu kia nkeninkeni; kiabeide kapilo, buno musu tagusanie kindi kimozi kia bisatu kiago, nu kindi nukio.

¹³Nu namonine nu nungule ku ndiu imozi, zalengaga muigulu, zatendile neiyuki inene bune, Kabebe, kabebe, kabebe, ku babo beli ga kisi, ku kabamba ka moki ma monze wa migenzi isatu zeide.

Kulolesibua 9

atukile muigulu luakolokile ga kisi: nu akasilue mutandulua wa muzinga utanakuzinda.

²Nuwe akanduide muzinga utanakuzinda; nu muki wabasaga mu muzinga, anga muki weiyambi inene lia keiya; nu kisongo kia busi nu muuza binine na wozo muki wabasaga mu muzinga.

³Nu nzige zabasile mu wozo muki nu zendile mu kisi; nu zakasilue magala, anga magala ma nkutu za kisi.

⁴Nu zatendilue buno tazidie nsamba za kisi, aba bintu bili bibisi, aba miti insania, tondo kubabazia bantu beteli na kamenyikilo ka Kalaga ga malanga mabo.

⁵Nu zakakizizibue buno tazibalekanie tugu zibababazie miezi etano; nu lubaba luazo luabezaga anga lubaba lua nkutu, gazikutua muntu.

⁶Nu mu bindi bibio bantu bakalonda lukuo, nu tabakalumona nunse; nu bakatunda kukua, nu lukuo lukabatina.

⁷Nu bisusania bia nzige biabezaga anga mpunda zikuenda ku bita; nu gantata ga matoe mazo gabezaga anga nkumbu za bukota za olo, nu malanga mazo mabezaga anga malanga ma bantu.

⁸Nu zabezaga na nzuili anga nzuili za bakikulu, nu meinyo mazo mabezaga anga meinyo ma bimbue.

⁹Nu zabezaga na ngabo ku bukuba anga ngabo za kiuma; nu muzumio wa biupi bizo wabezaga anga muzumio wa ngondangonda za kiuma za bita, anga mpunda ningi zikuenda ku bita.

¹⁰Nu zabezaga na mikila anga mikila za nkutu, nu tuluba; nu lulalo luazo luabezaga ku mikila zazo kubabazia bantu miezi etano.

¹¹Zabezaga na mukota wazo, wozo mugenzi wa muzinga utanakuzinda: izina liage ku kilibelo, lili Abadono, nu ku kiGeleka lili Apoliono.

¹²Kabebe katangi katinga; nu kusila kua bubo kuabe tungo tubebe tubili.

¹³Nu mugenzi wa mutuba eidile monze, nu nongule kuiyuki liatukile ku mega ma kayulo ka olo keli lisa na Kalaga,

¹⁴liatendile ku mugenzi wa mutuba wabezaga na monze bune, Kandula migenzi enazi bakandilue ku luuzi lunene lua Ufalate.

¹⁵Nu migenzi enazi bakanduidue, babezaga balongekua ku nkungu nu ku kindi nu ku muezzi nu ku muaka, kuita kindi kimozi kia bisatu kia bantu.

¹⁶Nu maganzo ma mazombo mababezaga ga mpunda mabezaga tununu makumi mabili mambizi tununu ikumi; nungule ku maganzo mabo.

¹⁷Nu bubo namonine ku mpunda ku kalolesio, nu babo babezaga beikala gantata gazo, babezaga na ngabo za keiya ga makuba, nu za kisimana, nu za kibiliti: lukita lua keiya: nu matoe ma mpunda mabezaga anga matoe ma bimbue, nu mu tunua tuazo muatukaga keiya nu muki wa kibiliti:

¹⁸nu kindi kimozi kia bisatu kia bantu kiakule na tubebe tutuno tusatu, na keiya nu na muki nu na kibiliti biabezaga bikutuka ku tunua tuazo.

¹⁹Kubuno magala ma zezo mpunda mabezaga mu tunua tuazo, nu mu mikila zazo: kubuno mikila zazo zabezaga anga nzoka, nu zabezaga na matoe; nu zaba-bazizie nazo.

²⁰Nu bango bantu bansania basigeide tabakua na tubebe tutuno, tabeiyanizie ku milimo za maboko mabo buno tabakumbamine basumbu, nu nkisi za olo, nu za feza, nu za kiuma kia nsubi, nu za makozi, nu za miti; zitakumona, aba zitakungua, aba zitakuenda;

²¹nu tabeiyanizie ku kuita kuabo, aba ku buganga buabo, aba ku butazi buabo, aba ku buibi buabo.

Kulolesibua 10

Mugenzi Abezaga na Mukanda Mukeke.

¹Nu namonine ku ungo mugenzi mubibu watukaga muigulu; avualikizibue kimpa; nu mumpilinda wabezaga geitoe liage, nu malanga mage mabezaga anga kisongo kia busi, nu masindi mage mabezaga anga ngulumina za keiya;

²nu abezaga na mukanda mukeke wakandulua mu kuboko kuage: nu abikile kugulu kuage kua seidume mu kitatenge, nu kugulu kuage kuaseikazi ku kisi;

³nu alalukile neiyuki inene, anga kugoluma kua kimbue: nu galalukile neiyuki mikulumino mutuba kamo zakulumine.

⁴Nu gakulumine mikulumino mutuba kamo, nabezaga nise buigi kusanza: nu nongule kuiyuki liatukile muigulu liatendile bune, Bika kamenyikilo ku bitondo bikukulumina mikulumino mutuba kamo, nu ntubisanze.

⁵Nu wozo mugenzi unamonineko wemana ga kitatenge nu ga kisi asakikile kuboko kuage kua seidume kuigulu;

⁶nu alumbide ku wozo ukulamaga ku nkiko na nkiko zitanakuzinda, wozo wabumbile igulu nu binsania bilimo, nu kisi nu binsania bili mukio, nu kitatenge nu binsania bilimo, buno ntalindile lingo limbizi:

⁷tondo mu bindi bibio bia iyuki lia mugenzi wa mutuba kamo, eseli buigi kuida monze, ukuzindilila kua kakungu ka Kalaga, anga musagu musoga wasambalide bakobe bage u balengania.

⁸Nu iyuki linungule kulio liatukaga muigulu, liantendile bune, Enda, utole wozo mukanda wakandulua ku kuboko kua mugenzi wemana ga kitatenge nu ga kisi.

⁹Nu nendile ku wozo mugenzi, namubuide bune, Nkase wozo mukanda mukeke. Nu ambuide bune, Gutole, nu gulie; nu wakuite lubaba munda, tondo mu kanua kobe wabe nse anga buki.

¹⁰Nu natolile wozo mukanda mukeke ku kuboko kua mugenzi, nu nagulile; nu wabezaga anga buki mu kanua kane; tondo ganagumenine, nda zane zabede lubaba.

¹¹Nu bambuide bune, Watunganana kulengania lingo ku bantu beingi nu ku babilongo nu ku ba mitendezi nu ku bakota.

Kulolesibua 11

Bekuita Muino Wasuagibua nu Lusu Luago.

¹Nu nakasilue musumbo anga mukulu: nu umozi atendile bune, Emanuka, nu lindika numba za kukumbamina Kalaga, nu kayulo, nu babo bekukumbamina muzo.

²Nu kibanza kili kumbuga kua numba za kukumbamina, kisige kumbuga, aba ntukilindike; kubuno baBilongo biakasiluekio: nubo bakanyanta muino wa kizila na magulu mabo miezi makumi manazi nu ibili.

³Nunne nkakasa balongeki bane babili buangato bua kulengania ku bindi kanunu kamozi nkama ibili nu makumi mutuba bavualikizibue na nsulu za nsago.

⁴Nubo beli miti ibili za oleve nu bibikilo bia tusuku bibili biemana ku Mukota wa kisi.

⁵Nu ndi muntu ekutunda kubababazia, keiya nti katuka mu tunua tuabo nu nti kagisia beiti babo; nu ndi muntu ekutunda kubababazia, atunganana kuitua anga bubo.

⁶Nu babano beli na magala kukanda igulu, buno mbula taziloke mu bindi bia bulengania buabo: nu beli na buangato bua mazi kumagalukia mikila, nu kusungia kisi na lusungio na lusungio lubekutunda.

⁷Nu gakasila bulongeki buabo, zezo nyama nkali zikutukaga mu muzinga, nu zikeitana nabo, nu zikabakinda, nu zikabeita.

⁸Nu bitumba biabo bikaba mu nzila za wozo muino munene, ukumanua mu kiskusania kia Sodomo nu Ezipeto, ugago gatakidue Mukota wabo.

⁹Nu bantu ba bikanga nu babilongo nu ba mitendezi bakalolaga bitumba biabo bindi bisatu nu kindi, nu tabakaziga bitumba biabo kuyikua mu nsinda.

¹⁰Nu beikile ga kisi bakabogaboga ku kabamba kabo, nu bakamina matindili; nu bakasingilana nkaso; kubuno balengania babano babili bababazizie babo beli ga kisi.

¹¹Nu kusila kua bindi bisatu nu kindi, muza wa kalamo ukutukaga ku Kalaga weingide mubeli, nu bemanukile, nu bantu babalolaga bakule boba.

¹²Nu bongule kuiyuki lialalukile muigulu liabatendile bune, Vuazi kuno. Nu babakamine muigulu mu kimpa; nu beiti babo babalolile,

¹³Nu mu nkungu zezo kuabeide kaningini kanene ku kisi, nu kindi kimozi kikumi kia muino kigukile; nu bantu tununu mutuba kamo bakule na kako kaningini: nu bango bansania basigede bakule boba, nu baganuine Kalaga wa muigulu.

¹⁴Kabebe ka tubili katingile, nu kabebe ka tusatu kasasie kuba.

¹⁵Nu mugenzi wa mutuba kamo eidile monze; nu kuabeide moki manene muigulu, matendile bune, Bukota bua kisi buse bukota bua Mukota weitu, nu bua Klisto wage: nuwe akangataga nkiko na nkiko zitanakuzinda.

¹⁶Nu babo bakulu makumi mabili nu banazi, bekuikalaga lisa na Kalaga ga bisumbi biabo bia bukota, nu baguide, nu bakumbamine Kalaga,

¹⁷batendile bune, Tukukusima Mukota Kalaga, Uli na Magala Mansania, uliko nu wabezagako; Kubuno uwe wakatile magala mobe; nu wangata.

¹⁸Nu babilongo bongilue, nu bongua bobbe buseli, nu nkungu za kusungia bakuzi zakuka, nu kukasa bakobe bobbe ubalengania lukalilo lusoga, nu ku basuagibua, nu bekukua izina liobe boba, bakeke nu banene; nu kubigia babo bekubigia kisi.

¹⁹Nu numba za kukumbamina Kalaga zili muigulu zeigudue; nu sanduku zeidagano liage zamonekileko mu numba za kukumbamina; kuabeide mikenzi, nu moki, nu mukulumino, nu kaningini ka kisi, nu mbula nnene za lubula.

Kulolesibua 12

Kitondo kia Mukikulu nu Afuana Wage nu Nzoka Nnene za Kisimana.

- ¹Nu kakengelezio kanene kamonekileko muigulu; mukikulu avualikizibue kisongo kia busi, nu muezzi kungsi kua magulu mage, nu nkumbu za bukota za nkeninkeni ikumi nu ibili gantata geitoe liage;
- ²nuwe abezaga neiyimi; abezaga ekulila, abeide na lubaba lua kubuta, nu kabebe kebuta,
- ³Nu kango kakengelezio kamonekileko muigulu: nzoka nnene za kisimana, zabezaga na matoe mutuba kamo nu mega ikumi, nu nkumbu za bukota mutuba kamo gantata ga matoe mazo.
- ⁴Nu mukila wazo wabulutile kindi kimozi kia bisatu kia nkeninkeni za muigulu, nu zazikolokezie ku kisi: nu nzoka nnene za kisimana zemene lisa na mukikulu wabezaga ukubuta, buno alie muana gamubute.
- ⁵Nuwe abutile muana wamulume, ukangata babilongo na musumbo wage wa kiama: nu muana wage azanzuidue kuigulu ku Kalaga, nu ku kisumbi kiage kia bukota.
- ⁶Nu wozo mukikulu atinine mu kalula, muli kiziki kiamulongekide Kalaga, buno bamulisie kuko bindi kanunu kamozi nkama ibili nu makumi mutuba.
- ⁷Nu bita binene biabezaga muigulu; Mikaele nu migenzi zage beiteine na nzoka nnene za kisimana; nu nzoka nnene za kisimana nu migenzi zage beiteine nabo;
- ⁸nu tababakindile, aba nu kiziki kiabo takiamonekile lingo kukio muigulu.
- ⁹Nu nzoka nnene za kisimana zalekedue gansi, zezo nzoka za wakalazi, zikumanagua buno, Liabo u Satana, muengelezi wa kisi kinsania; zalekedue ku kisi, nu migenzi zage.
- ¹⁰Nu nungule kuiyuki inene muigulu, liatendile bune, Kano kaluma lonio, nu magala, nu bukota bua Kalaga weitu, nu buangato bua Klisto wage biseli: kubuno musongezi wa mibuto zeitu ekubasongelaga ku Kalaga weitu busi nu kindi alekedue gansi.
- ¹¹Nubo bamukindile ku kabamba ka mikila za Muana wa Mukoko, nu ku kabamba keidagi lia bulongeki buabo; nubo tabeidemanine.
- ¹²Bubo bogazi-bogazi, meigulu nuinyue bekuikalagamo. Kabebe ku kisi, nu ku kitatenge: kubuno Liabo u Satana agela kumuli, nu eli na bongua bunene, kubuno eizi nkungu zage zise buigi.
- ¹³Nu gamonine nzoka nnene za kisimana buno zalekelua ga kisi, zasungizie mukikulu wabutaga muana wamulume.

¹⁴Nu wozo mukikulu akasilue biupi bibili anga biupi bia ndiu nnene, buno alenge mu kalula ku kiziki kiage, kialisibagua nkiko isatu nu kindi kia nkiko buno abe bulazi na zezo nzoka.

¹⁵Nu nzoka zabasizie mazi mu kanua kazo anga luuzi, kumbusa kua wozo mukikulu, buno amukokie mu lulo luuzi.

¹⁶Nu kisi kiakasizie mukikulu, nu kisi kiasuide kanua kakio nu kianune luuzi luatukaga mu kanua ka nzoka.

¹⁷Nu nzoka nnene za kisimana zongedue wozo mukikulu, nu zendile kuitana bita na kikanga kiage kiasigede, kikuanza makakizio ma Kalaga, nu kili na bulongeki bua Yesu.

Kulolesibua 13

Nyama Nkali Zatokile mu Kitatenge Kinene.

¹Nu emanine geisege lia kitatenge. Nu namonine ku nyama zatokile mu kitatenge, zabezaga na mega ikumi nu matoe mutuba kamo, nu zabezaga na nkumbu za bukota ikumi ga mega mazo, nu ga matoe mazo gabezaga gasanzua meina ma kulinga Kalaga,

²Nu nyama zinamonine kuzo zasusania ngozi, nu mabumbu mazo mabezaga anga mabumbu ma nyama za ulu, nu kanua kazo kabezaga anga ka kimbue: nu nzoka nnene za kisimana zamukasile magala mage, nu kisumbi kiage kia bukota, nu buangato bunene.

³Namonine kuitoe limozi liazo anga liasumitua kiulu; nu kiulu kiazoo kia lukuo kionine; nu ba ga kisi bansania bangamine nu bayangile nyama;

⁴nu bakumbamine nzoka nnene za kisimana, kubuno zakasile nyama buangato buazo, nu bakumbamine nyama, batendile bune, Nazi wasusania nyama zeno? nu nazi unavuama kuitana nazo?

⁵nu zakasilue kanua ka kutenda bitondo binene nu bilingano bia kulinga Kalaga; nu zakasilue buangato kuangata miezi makumi manazi nu ibili.

⁶Nu zalimbuide kanua kulinga Kalaga, nu kulinga izina liage, nu numba zage za kukumbamina, nu beikile muigulu.

⁷Nu zakasilue magala buno zitane na basuagibua, nu kubakinda: nu zakasilue buangato kuangata babilongo bansania, nu bantu, nu ba mitendezi insania nu ba bikanga binsania.

⁸Nu bansania beikile ga kisi bakazikumbamina, muntu unsania uteli neizina liasanzua mukulinga kua kisi mu mukanda wa kalamo wa Muana wa Mukoko wasesilue.

⁹Wozo uli na matuzi makunguilila, onguilile.

¹⁰Ndi muntu ekubika ungo ku bukobe, nuwe nti akaba mukobe; ndi muntu akuita ungo na bupanga, nuwe nti aketua na bupanga. Bubuno buli komanizia, nu bukatizio bua basuagibua.

Nyama Nkali Zikatuka Mubilongo.

¹¹Nu namonine kuingo nyama zidolesizie mu kisi; nu zabezaga na mega mabili, anga muana wa mukoko, nu zatendile anga nzoka.

¹²Nu zangatile na buangato bunsania bua zezo nyama ntangi buzakitaga ku meiso mazo. Nu akitizie kisi nu bansania beli ga kisi kukumbamina nyama ntangi, zabezaga na kiulu kia lukuo kionine.

¹³Nu zikakita migeleko minene, kutikia keiya muigulu nu ku keisa gansi buno bantu bakamoneko.

¹⁴N u kuengelela bantu beli ga kisi ku kabamba ka migeleko zizakasilue kukita buno zezo nyama zimone; nu zikubabula bekuikala ga kisi, buno bakite kiskusania kia nyama zabezaga na kiulu kia bupanga nu zalamine.

¹⁵Nu zakasilue magala ma kuipila muuza mu kiskusania kia nyama, buno kiskusania kia nyama kitende, nu bansania batakukumbamina kiskusania kia nyama beitue.

¹⁶Nu zakakizizie bansania, bakeke nu banene, bagumi nu bazambi, bakandulua nu bakambi, buno babikue kakengelezio ku kuboko kuabo kua seidume, aba ga malanga mabo;

¹⁷takuli muntu unavuama kukunza aba kukunzia, ndi nteli na kako kakengelezio, u izina lia nyama aba maganzo meizina liage.

¹⁸Bubuno buli munge. Wozo uli na bumenyinino, aganze maganzo ma nyama; kubuno meli maganzo ma muntu: nu maganzo mazo meli nkama mutuba makumi mutuba nu mutuba.

Kulolesibua 14

Muana wa Mukoko Emane ga Muiduko wa Siona.

¹Nu namonine ku Muana wa Mukoko emana ku muiduko wa Siona, nu bantu babezaga tununu lukama makumi manazi nu tunazi babezaga nage, babezaga neizina liage, nu izina lia Isi, masanzua ga malanga mabo.

²Nu nungule kuiyuki liatukile muigulu, anga kubila kua kiliza kia mazi meingi, nu anga kukulumina kua mukulumino munene; nu nongule kuiyuki liabezaga anga batuti ba zenze bekuimba na zenze zabo:

³nu beimbaga lungo luimbo luto lisa na kisumbi kia bukota, nu lisa na bibumbua binazi bili na kalamo nu bakulu: nu takuabezaga muntu wizi kuiyigisia luimbo

luluno umpanga babo tununu lukama makumi manazi nu tunazi, nubo bakunzilue ga kisi.

⁴Babano bantu ubatamenyine bakikulu; kubuno beli anga bikumi bitemenyua na bamulume. Babano beli bantu bekuyangaga Muana wa Mukoko kunsania kua kuendaga. Bakunzilue ku bantu, buno babe biguma bitangi ku Kalaga nu ku Muana wa Mukoko.

⁵Nu tabekile buza: kubuno tabeli na matondoki.

Moki Manazi Matukaga Muigulu.

⁶Nu namonine ku ungo mugenzi walengile muigulu, wabezaga na musagu musoga utanakuzinda kusambala ku beikile ga kisi, nu ku babikanga bansania nu ku babilongo bansania nu ku ba mitendezi insania nu ku bantu bansania;

⁷nu atendile neiyuki inene bune, Kuazi Kalaga boba, nu munganunazi; kubuno nkungu za lusungio luage zakuka: nu kumbaminazi we wabumbile igulu nu kisi nu bitatenge nu tunua balongo.

⁸Nu ungo mugenzi weibili, wayangile, nu watendile bune, Wagoa, wagoa Babulona, muino munene, wanusizie babilongo bansania maku ma bongoa bua butazi buago.

⁹Nu ungo mugenzi weisatu, wabayangile, watendile neiyuki inene bune, Ndi muntu ekukumbamina nyama nu kiskusania kiazoo, nu kubikua kakengelezio ga malanga mage, aba ku kuboko kuage,

¹⁰we nuwe, akanua maku ma bongoa bua Kalaga, masembilue nu tamatopuidue na kansembia mu kituma kia bongoa buage; nu akababazibua mu keiya nu kibiliti buno migenzi basuagibua nu Muana wa Mukoko babamoneko:

¹¹nu muki wa keiya wa kubabazibua kuabo ukuitumuka aba ku nkiko na nkiko zitanakuzinda; tabakumunua musu nu kindi, babo bakumbamine nyama nu kiskusania kiazoo, nu unsania ukabikua kakengelezio keizina liage.

¹²Bubuno buli komanizia ka basuagibua, babo bekuanzaga makakizio ma Kalaga, nu bukatizio bua Yesu.

¹³Nu nongule kuiyuki liatukile muigulu liatendile bune, Sanza, Mbogimbogi ku bakuzi bekukua mu Mukota kutukila kano kaluma: ubukutenda Muuza Wasililila buno, bomunue ku milimo zabo; nu misako zabo zibayanga.

Kongua kua Kalaga.

¹⁴Nu namonine ku kimpa kienga; nu gantata gakio gabezaga muntu wasusania muana wa muntu, abezaga na nkumbu za bukota za olo kuitoe liage, nu bupanga bukali bua kukola buabezaga ku kuboko kuage.

¹⁵Nu ungo mugenzi watukile mu numba za kukumbamina walalukile neiyuki inene ku wozo wabezaga gantata ga kimpa bune, Isa bupanga buobe bua kukola bunu ukole; kubuno nkungu za kukola zakuka; kubuno matubulo ma kisi mela.

¹⁶Nu wozo wabezaga gantata ga kimpa eisile bupanga buage ga kisi; nu kisi kiakolilue.

¹⁷Nu ungo mugenzi watukile ku numba za kukumbamina zili muigulu, nuwe wabezaga na bupanga bukali bua kukola.

¹⁸Nu ungo mugenzi watukile ku kayulo, u wozo uli na buangato bua keyiya; nu walalukile neiyuki inene ku wozo wabezaga na bupanga bukali bua kukola bune, Isa bupanga bobo bukali bun kukola, nu ukole bisosolo bia biguma bia kisi kubuno biguma biakio biela nunse.

¹⁹Nu wozo mugenzi eisile bupanga buage bua kukola ga kisi, nu akolile biguma ku muzigi wa ga kisi, nu abibikile mu kilunga kinene kia bongua bua Kalaga.

²⁰Nu bakambutuide biguma mu kilunga kuisula lia muino, nu mikila zatukile mu kilunga, zatutile kuba ningi aba nu ku mizigi za kusondelezia mpunda, ku bulazi buazo buli ku kilometele nkama isatu nu makumi mabili.

Kulolesibua 15

Migenzi Mutuba Kamo nu Tubebe Mutuba Kamo,

¹Namonine ku kango kakengelezio muigulu, kanene nu kakuangamia: migenzi mutuba kamo zili na tubebe mutuba kamo tua kuzinda, kubuno kuto bongua bua Kalaga bukuzindilila.

²Nu namonine anga kitatenge kili anga kiyolo kiatopulua na keyiya; nu babo bakindi ba nyama, nu kiusania kiazoo, nu ku maganzo meizina liazo, bemana ga kitatenge kili anga kiyolo, beli na zenze za Kalaga.

³Nubo bekuimbaga luimbo lua Mose mukobe wa Kalaga, nu luimbo lua Muana wa Mukoko, beketenda bune, Mukota Kalaga uli na Magala; milimo zobe zili minene nu za kuangamia. Uwe Mukota wa babilongo bansania, nkita zobe zisanana nu za bulili.

⁴Nazi utekukukua boba, Mukota, nu nazi utanaganuna izina liobe? Kubuno uwenyene uli wasililila; kubuno babilongo bansania bakakukumbamina; kubuno misako zobe zisanana zamonekileko.

⁵Nu kusila kua bubo namonine, nu numba za kukumbamina za nsulu za bulongeki muigulu zeiguidue:

⁶nu zezo migenzi mutuba kamo zili na tubebe mutuba kamo zatukile mu zezo numba za kukumbamina, nu zavualikizibue makozi ma bukunza bubibu, menga nu mekukelima, zakandua ku bibunda na mikoma za olo.

⁷Nu kibumbua kimozi kia bibio binazi bili na kiakasile migenzi mutuba kamo bituma mutuba kamo bia olo biyala na bongua bua Kalaga ukulamaga nkiko na nkiko zitanakuzinda.

⁸Nu numba za kukumbamina ziyazizibue na muki ku kabamba ka lutanuno lua Kalaga, nu magala mage; nu takuli muntu wavuamine kuingila mu numba zezo, aba nu gakasila tubebe mutuba kamo tua migenzi mutuba kamo.

Kulolesibua 16

Tubebe Mutuba Kamo Tukamonekako.

¹Nungule kuiyuki inene liatukile ku numba za kukumbamina liatendile ku migenzi mutuba kamo bune, Endazi, mukubule bituma mutuba kamo bia bongua bua Kalaga ga kisi.

²Nu mutangi endile, nu akubuide kituma kiage ga kisi; nu kuabeide biulu bibibu ku bantu babo babezaga na kakengelezio ka nyama, nu bakumbaminaga kiskusania kiazio.

³Nu wa babili akubuide kituma kiage mu kitatenge; nu kiabeide mikila anga za kitumba; nu binsania biabezaga na kalamo mu kitatenge, biakule.

⁴Nu weisatu akubuide kituma kiage mu nuzi nu mu tunua balongo tua mazi; nu mabeide mikila.

⁵Nu nongule ku mugenzi wa mazi watendile bune, Uwe uli wisanana, uliko nu wabezagako, uwe Wasililila, kubuno wasungizie bubo:

⁶kubuno babasizie mikila za basuagibua nu za balengania, nu uwe wabakasa mikila bunu bazinue: nu batananina bubo.

⁷Nu nongule kayulo katendile bune, E, Mukota Kalaga, uli na Magala, nsungio zobe zili bulili nu zisa.

⁸Nu weinazi akubuide kituma kiage ga kisongo kia busi; nu kiakasilue magala kugisia bantu na keiya.

⁹Nu bantu bagide na muzuzo mubibu; nu balingile izina lia Kalaga uli na buangato ku tubebe tuto; nu tabeianizie aba kumuganuna.

¹⁰Nu weitano akubuide kituma kiage ga kisumbi kia bukota kia nyama; nu bukota buazo buabeide kapilo; nu batakuine ndami zabo kubuno bababalagua,

¹¹nu balingile Kalaga wa kuigulu ku kubabalua kuabo nu ku biulu biabo; nu tabeianizie ku misako zabo.

¹²Nu wa mutuba akubuide kituma kiage mu luuzi lunene, Ufalate; nu mazi mabezaga mulo makamine, bunu kube nzila za bakota bakutukaga kukutukaga kisongo kia busi.

¹³Nu namonine mu kanua ka nzoka nnene za kisimana, nu ka nyama, nu ka wozo mulengania wa buza, muatuka miuza isatu za nsese, zasusania biula:

¹⁴kubuno zili miuza za basumbu zikukitaga migeleko; zikuendaga kuli bakota ba kisi kinsania, kubakundamania ku bita bia busi bunene bua Kalaga uli na Magala.

¹⁵(Unguulilazi, nkuvua anga muibi. Mbogimbogi ku wozo ukukesia ntende, nu ukukunga nsulu zage, kubuno we ntende mundulu, nu bantu tabamukange.)

¹⁶Nu babakundamanizie babasambikile mu kiziki kikumanua mu kiEbelo buno Hamagedo.

¹⁷Nu wa mutuba kamo akubuide kituma kiage mu muuza mu mpelela; nu iyuki inene liatukile mu numba za kukumbamina, liatukile ku kisumbi kia bukota, liatendile bune, Buasila kuba:

¹⁸nu mikenzi, nu moki, nu mikulumino biabezaga; nu kuabede kalingini kanene ku kisi, takubezaga kalingini anga kako, na geikalide bantu ga kisi, kalingini kanene nu kabibu.

¹⁹Nu muino munene wabeganizibue mu bindi bisatu, nu mino za babilongo zaguide: nu Babulona munene wakengelagua na Kalaga, kukasua kituma kia maku ma bongua buage.

²⁰Nu bisanga binsania biabombile, nu miduko tazamonekileko.

²¹Nu mbula nnene za lubula, nu luzitu anga kilo makumi manazi nu bibili, luatukaga muigulu nu kukolokela bantu; nu bantu balingile Kalaga ku kabamba ka kabebe ka mbula za lubula; kubuno kabebe kakano kabezaga kanene nunse.

Kulolesibua 17

Kisugo Kikusugua Mukikulu Kitazi Nunse.

¹Nu umozi wa ku zezo migenzi mutuba kamo zabezaga na bituma mutuba kamo avule, nu antendile bune, Vua kuno, nikulolesie lusungio lua mukikulu kitazi nunse wikile gantata ga mazi meingi;

²nu bakota ba kisi bakitaga butazi na wozo, nu babo beikile ga kisi bakule na maku ma butazi buage.

³Nu wanekile mu magala ma Muuza mu kalula: nu namonine ku mukikulu eikala gantata ga nyama za kisimana, na meina ma bilingano, abezaga na matoe mutuba kamo nu mega ikumi.

⁴Nu mukikulu avualikizibue na nsulu za pulupele nu za kisimana, nu alebizibue na olo nu makozi ma bukunza bubibu nu pelele ningi, nu abezaga na kituma kia olo mu kuboko kuage kiyazibua na bitondo bibi, bia nsese za butazi buage,

⁵nu ga malanga mage gabezaga izina liasanzua bune, KEINDA, BABULONA MUNENE, NINA WA BIT AZI NU WA BITONDO BIBI BIA GA KISI.

⁶Nu namonine ku mukikulu akua na mikila za basuagibua, nu mikila za balongeki ba Yesu. Ganamulolile, nangamine nunse.

⁷Nu mugenzi wambuide bune, Kikizi kikukuangamia? Nkukubula buisulilua bua keinda ka mukikulu, nu ka nyama zikumueka, zili na matoe mutuba kamo nu mega ikumi.

⁸Nu nyama ziwamonine kuzo zabezagako nu taziliko; nu zise buigi kubasa mu muzinga utanakuzinda; nu zikuenda ku buzimizi. Nu beikile ga kisi ku babo batasanzilue meina mabo mu mukanda wa kalamo kutukila kulinga kua kisi, bakangama kumona ku nyama zabezagako, nu taziliko, nu zikabako.

⁹Bubuno buli munge ma bumenyino. Matoe mutuba kamo meli miduko mutuba kamo, gago geikile mukikulu:

¹⁰nu bakota mutuba kamo beliko; batano bakule, nu umozi ekiliko, nu ungo ntevua; nuwe gakavua akeikala bindi bimozi.

¹¹Nu nyama zabezagako, nu taziliko, eli mukota wa kinana, nu eli wa mutuba kamo; nu ekuenda ku buzimizi.

¹²Nu mega ikumi mamuamonine kumo meli bakota ikumi, nuboo tabekasua bukota buabo; tondo bakasua buangato anga bakota, nkungu emozi na nyama.

¹³Nuboo beli na luango lumozi, nu bekukasa magala mabo nu buangato buabo ku zezo nyama.

¹⁴Nu bakalwana bita na Muana wa Mukoko, nu Muana wa Mukoko akabakinda, kubuno we eli Mukota wa bakota, nu Muangati wa bangati; nu bantu beli nage ubabo bamaninue, nu basombolua, nu bakatizia, bakakinda nage.

¹⁵Nuwe ambuide bune, Mazi mawamonine kumo, mukikulu kitazi eikile gamo, meli bantu, nu misanganano za bantu, nu babilongo, nu ba mitendezi.

¹⁶Nu mega ikumi mawamonine kumo, nu nyama, bakasomba wozo mukikulu kitazi, nu bakamubenga nu kumuenzia mundulu, nu bakalia misuna zage, nu bakamuzikia na keiya.

¹⁷Kubuno Kalaga abikile bubuno mu mitima zabo kukita anga buakutunda, nu babe mutima umozi, nu kukasa bukota buabo ku nyama, aba nu gazindilile malagano ma Kalaga.

¹⁸Nu wozo mukikulu uwamonine kueli eli muino munene, uli na buangato ku bakota ba kisi.

Kulolesibua 18

Kukua kua Babulona.

¹Kusila kua bubo namonine ku ungo mugenzi wagelaga muigulu, abezaga na buangato bunene; nu kisi kiasanine na lutanuno luage.

²Nu alalukile neiyuki inene, atendile bune, Wagoa, wagoa Babulona munene, nu kuseli biziki bia basumbu, nu kikando kia miuza insania za nsese, nu kikando kia tuzoni tunsania tuasombua.

³Kubuno babilongo bansania banune maku ma butazi buage; nu bakota ba kisi bakitile nage butazi, nu bakunzia ba kisi baguma ku magala ma kuguma kuage.

⁴Nu nungule ku lingo iyuki liatukile muigulu, liatendile bune, Bantu bane, tukazi kueli, nu tamugomie na misako zage za buagi, bunu munakivua kuba na tubebe tuage:

⁵kubuno misako zage za buagi zamoneka kuzo muigulu, nu Kalaga akengeide ku misako zage za buagi.

⁶Mukasazi anga buakasaga bango, nu mutalikilazi anga buakitile; mu kituma kiatopulilaga bango, mutopulilazikio mambizi mabili.

⁷Anga buikakile, nu kuigumia, bubo muitiazi na tubebe nu mulililazi; kubuno ekuikengela mu mutima wage bune, Nikuikala mukota nu nili mukikulu, nu nsili musigala, nu nsikaba na kabebe nunse.

⁸Kubuno tubebe tuage tukaba ku busi bumozzi, lukuo, nu kulila, nu munganda; nu akazika na keyiya; kubuno Mukota Kalaga wamusungizie eli na magala.

⁹Nu bakota ba ga kisi, bakitaga nage butazi nu bagumine nage, bakamulilila, gabakamona ku muki wa kuzika kuage,

¹⁰bakemana bulazi kubuno bakatina kabebe kage, bakatenda bune, Kabebe, kabebe, muino munene, Babulona, muino mubibu! kubuno lusungio luobe luavua mu nkungu emozi.

¹¹Nu bakunzia ba ga kisi bakamulilila nu bakamukuila kabebe, kubuno takuli muntu ukakunza bikulo biabo lingo;

¹²bikulo bia olo, nu feza, nu makozi ma bukunza bubibu, nu pelele, nu nsulu nsoga zabota, nu za pulupele, nu zatamba, nu miti za bulago; nu kituma kinsania kia mulamba wa nzogu, nu kituma kinsania kiakitilue na muti wa bukunza bubibu, nu kiuma kia nsubi, nu kiuma kina, nu makozi masoga;

¹³nu sinamone, nu kalafuno, nu bulago, nu aliga, nu mulobo, nu kasuku ka kibuagabuaga, nu makiti, nu bugali bua bota, nu mumpunge, nu ngombe, nu mikoko; nu mpunda, nu ngondangonda, nu bakobe; nu tulamo tua bantu.

¹⁴Nu biguma biwatundaga, biakutukila, nu bikulo binsania biabezaga bialongekua bia bugumi biakuzimina, nu tabakabimona lingo.

¹⁵Nu bakunzia ba bikulo bibino, bagumagia, bakemana bulazi kubuno bakatina kabebe kage; bakalila nu bakaba na kabebe;

¹⁶batendile bune, Kabebe, kabebe, muino munene wabezaga wavualikizibue nsulu za line nsoga, nu za pulepele, nu za kisimana, nu zalongekua na olo, nu makozi ma bukunza bubibu nu pelele!

¹⁷kubuno mu nkungu imozi bugumi bunene buazika. Nu unsania nyene buato, nu unsania ukuenda mu buato kunsania, nu basondelezia ba mato, nu bansania beli na mutali wabo ku mulimo wa mu kitatenge, bemanine bulazi,

¹⁸nu balilile nunse gabamonine ku muki wa kuzika kuage. Nu batendile bune, Muino mukizi uli anga wozo muino munene?

¹⁹Nu babikile mukungu ga matoe mabo, nu balilile, nu babezaga na kabebe, nu batendile bune, Kabebe, kabebe, muino munene, mugo bansania babezaga na mato mu kitatenge bagumine na bugumi buago! kubuno wazika mu nkungu emozi.

²⁰Gubogelazibogelazi, uwe igulu, nuinyue basuagibua, nuinyue basingua nuinyue balengania; kubuno Kalaga amusubile musubo weinyu.

²¹Nu mugenzi mubibu ekile ikozi anga ikozi inene lia kugoga nu alilekeide mu kitatenge, atendile bune, Bubo ubukeisoa Babulona, muino munene, nu tagukamonekako lingo.

²²Takukongubua kuiyuki lia beimbi ba zenze nu beimbi ba nimbo nu bekuida mpengu nu mionze muguli lingo; nu tamukaba mutumbi, nu aba weingo milimo insania muguli, takukazumibua muzumio wa kugoga muguli lingo;

²³nu kiengi kia tusuku takikasana muguli lingo; nu tabakungua kuiyuki lia musongi aba lia musongua muguli lingo; kubuno bakunzia bobe babezaga banene ba kisi; kubuno babilongo bansania bengeledue na buganga buobe.

²⁴Nu bamonine ku mikila za balengania nu za basuagibua, nu bansania beitulue ga kisi muguli.

Kulolesibua 19

Beli Muigulu Bekuganuna Kalaga.

¹Nu kusila kua bubo nungule kuiyuki anga iyuki inene lia musanganano munene wa bantu beli muigulu, batendaga bune, Aleluya; Lonio, nu lutanuno, nu magala bili ku Kalaga weitu:

²kubuno nsungio zage zili bulili nu zisanana; kubuno wasungia mukikulu kitazi nunse, wozo wabigizie kisi na butazi buage, nu kusuba mikila za bakobe bage mu kuboko kuage.

³Nu batendile lingo bune, Aleluya. Nu muki wage weitumukaga ku nkiko na nkiko zitanakuzinda.

⁴Nu babo bakulu makumi mabili nu banazi nu bibio bibumbua binazi bakomine mazu mabo nu bakumbamine Kalaga ukuikala ga kisumbi kia bukota, batendaga bune, Amena; Aleluya.

⁵Nu iyuki liatukile ku kisumbi kia bukota, liatendile bune, Ganunazi Kalaga weitu, inyue bakobe bage bansania, inyue bakumukua boba, banene nu bakeke.

⁶Nu nungule kuiyuki anga iyuki lia musanganano munene wa bantu, nu anga kubila kua kiliza kia mazi meingi, nu anga kukulumina kua mikulumino minene liatendile bune, Aleluya: kubuno Mukota Kalaga weitu uli na Magala, angata.

⁷Tubogazibogazi nu tube na mbogimbogi nunse, tumuganune: kubuno isonga lia Muana wa Mukoko liseli, nu mukikulu wage eikumumizia.

⁸Nu akasilue buangato buno eikumumizie na nsulu nsoga za line zikukelima nu zenga: kubuno nsulu nsoga za line zili misako zeisanana za basuagibua.

⁹Nuwe ambuide bune, Sanza, Mbogimbogi ku bakumanua ku kisagulo kia isonga lia Muana wa Mukoko. We ambuide lingo bune, Mamano meli malagi ma bulili ma Kalaga.

¹⁰Nu naguide ku magulu mage buno nimukumbamine. Nu ambuide bune, Unguilila, ntunakita bubo: nne nili munyobe na mulimo nu wa mibuto zobe zili na bulongeki bua Yesu: kumbamina Kalaga: kubuno bulongeki bua Yesu buli mutima wa bulengania.

Kuvua kua Yesu kua Mabili.

¹¹Nu namonine igulu liakandulua; nu namonine ku mpunda zenga, nu wozo wabezaga wikala gantata gazo amaninue buno, Mukatizia nu Bulili; nuwe mu kuisanana kuage akasungia nu kuluana bita.

¹²Nu meiso mage mabezaga anga ngulumina za keiya, nu kuitoe liage kuabezaga nkumbu ningi za bukota; abezaga neizina liasanzua liteizi ungo muntu, umpanga we wenyene.

¹³Nuwe avualikizibue nsulu zeininue mu mikila; nu izina liage liamanagua Idagi lia Kalaga.

¹⁴Nu mazombo ma muigulu mamuyangile mabezaga gantata ga mpunda zenga, mavualikizibue nsulu nsoga za line zenga.

¹⁵Nu bupanga bukali buatukile mu kanua kage, buno eite babilongo nabo: nuwe akabangata na kasusu ka kiuma: akakambutula mu kilunga kia bongua bua Kalaga, uli na Magala.

¹⁶Nuwe abezaga neizina liasanzua ku nsulu nu ga kilumbu kiage bune, MUKOTA WA BAKOTA, NU MUANGATI WA BANGATI.

¹⁷Nu namonine ku mugenzi umozi wemana mu kisongo kia busi; nu alalukile neiyuki inene, nu atendile ku tuzoni tunsania tualengaga muigulu bune, Vuazi nu mukundamane ku kisagulo kinene kia Kalaga;

¹⁸buno mulie misuna za bakota, nu misuna za bakoloboyo, nu misuna za beli na magala, nu misuna za mpunda nu za babo bendaga nazo, nu misuna za bantu bansania, bakandua nu bakandulua, banene nu bakeke.

¹⁹Nu namonine ku nyama, nu bakota ba kisi, nu mazombo mabo, bakundamene buno baluane na wozo wabezaga wikile gantata ga mpunda nu na mazombo mage.

²⁰Nu nyama zakatilue, nu gamozi na wozo mulengania wa buza, wozo wakitaga migeleko kuzo, kububo engeleide bantu babo babikilue tukengelezio tuto tua nyama nu babo bakumbaminaga kiskusania kiazoo, nu babo babili beisilue tabakua mu kikio kiziba kia keiya kikuguluminaga na kibiliti:

²¹nu babo basigeide beitulue na bupanga bua wozo wabezaga wikile gantata ga mpunda, bupanga buatukile mu kanua kage: nu tuzoni tunsania tuikutile na misuna zabo.

Kulolesibua 20

Bekukanda Satana Miaka Kanunu.

¹Nu namonine ku mugenzi agelile gansi kutuka muigulu, abezaga na mutandulua wa muzinga utanakuzinda, nu neikoki inene mu kuboko kuage.

²Nu akatile nzoka nnene za kisimana, nzoka za wikalazi, Liabo u Satana, nu akandilue miaka kanunu,

³nu amubikile mu muzinga utanakuzinda, nu aguzibile, nu abikile kamenyikilo gago, buno anavua kuengelela babilongo lingo, aba nu gakasila miaka kanunu; nu kusila kuazo buamutunganana kukandulua bindi bikeke.

⁴Nu namonine ku bisumbi bia bukota, nu babo bekeide gabio, nu bakasilue buangato bua kusungia: nu namonine ku babo basesagua matoe ku kabamba ka bulongeki bua Yesu, nu ku kabamba keidagi lia Kalaga, nu babano tabakumbamine nyama, aba kiskusania kiazoo, nu tababikilue kakengelezio ga

malanga mabo nu mu kuboko kuabo; nubo babeide na kalamo, nu bangatile na Klisto miaka kanunu.

⁵Nu bango bakuzi tabalamine lingo aba nu kusila kua zezo miaka kanunu. Lilino u iyukilo itangi.

⁶Mbogimbogi nu kusililila ku wozo ukayuka muiyukilo itangi: lukuo lua mabili talukabangata; tondo bakaba basankoga ba Kalaga nu ba Klisto, nu bakangata nage mu zezo miaka kanunu.

⁷Nu gakasila zezo miaka kanunu, Satana akakandulua mu kikio kikando,

⁸nu akatuka buno engelele babilongo beli ku ndenge inazi za kisi, Goga nu Magoga, kubakundamania ku bita: nu maganzo mabo meli anga misege za mu kitatenge.

⁹Nu babakamine gantata ga bungulu bua kisi, nu batimbile kiziki kia basuagibua nu muino watundua: nu keiya katukile muigulu nu kabazikizie.

¹⁰Nu wozo Liabo u Satana wabengelelaga eisilue mu kiziba kia keiya kikuguluminaga na kibiliti, umuli zezo nyama nu mulengania wa buza nuwe; nu bakababazibua musu nu kindi ku nkiko na nkiko zitanakuzinda.

Lusungio Lutanakuzinda.

¹¹Nu namonine ku kisumbi kinene kia bukota kienga, nu wozo wabezaga wikile gakio, kisi nu meigulu biatinine malanga mage; nu bibio tabikamonekako lingo.

¹²Nu namonine ku bakuzi, banene nu bakeke; bemana lisa na kisumbi kia bukota; nu mikanda zakanduidue; nu ungo mukanda wakanduidue, uli wa kalamo: nu basungizie bakuzi ku bitondo biabezaga biasanzua mu mikanda, anga buabezaga misako zabo.

¹³Nu kitatenge kiatumpuide bakuzi babezaga mukio; nu lukuo nu kiziki kia bakuzi (Hadese) biabasizie bakuzi babezaga mubio: nu na muntu na muntu na wasungizibue anga buabezaga misako zage.

¹⁴Nu beisile lukuo nu kiziki kia bakuzi (Hadese) mu kiziba kia keiya. Luluno u lukuo lua mabili, lulo lua kiziba kia keiya.

¹⁵Nu ndi muntu ntamoneka asanzua mu mukanda wa kalamo, nti eisua mu kikio kiziba kia keiya.

Kulolesibua 21

Lingo Igulu Ito nu Kingo Kisi.

¹Nu namonine ku lingo igulu nu kingo kisi: kubuno igulu itangi nu kisi kitangi bizimine; nu takuli kitatenge lingo.

²Nu namonine ku muino wa kizila, u Yelusalema muto, wagelaga muigulu kutuka ku Kalaga, wakulumizibue busoga anga mukikulu weikumizizia iba.

³Nu nungule kuiyuld inene liatukile ku kisumbi kia bukota liatendile bune, Unguililazi, kiziki kikuikalaga Kalaga kise ku bantu, nuwe akeikala nabo nubo bakaba bantu bage; nu Kalaga wenyene akaba nabo, nu akaba Kalaga wabo:

⁴nuwe akanyonyona bisozi binsania ku meiso mabo; nu takukakubua lingo; aba takukalilua lingo, aba idilo, aba mbabazio lingo: kubuno bitondo bitangi biatingile.

⁵Nu wozo wabezaga wikile ga kisumbi kia bukota, atendile bune, Unguililazi, nagalukia binsania. Nuwe atendile bune, Sanza: kubuno malagi mamano meli makukatizibua nu ma bulili.

⁶Nuwe atendile bune, Masila kuba. Nne nili Alfa nu Omega, mutangi nu muzinda. Wozo uli na mpusia nkamunusia mazi ma kanua balongo ka kalamo buliabulia.

⁷Nuwe ukakindaga akapiena binsania bibino; nunne nikaba Kalaga wage, nuwe akaba muana wane.

⁸Tondo beli na boba, nu batakatizia, nu beli na misako mibi, nu beiti, nu bitazi, nu baganga, nu bakumbamizi ba nkisi; nu boza bansania, kibombo kiabo kikeisua mu kiziba kia keiya kikuguluminaga na kibiliti; luluno u lukuo lua mabili.

Yelusalema Muto.

⁹Umozi wa ku zezo migenzi mutuba kamo zabezaga na bituma mutuba kamo biyala na tubebe mutuba kamo tuzinda, avule, nu atendile bune, Vua kuno, nikulolesie mukikulu weisonga, mukikulu wa Muana wa Mukoko.

¹⁰Nu anakile mu magalama Muuza Wasililila ku muiduko munene wasakama, nu andolesizie muino wa kizila, wozo wa Yelusalema, wagelile gansi kutuka muigulu ku Kalaga,

¹¹wabezaga na lutanuno lua Kalaga: nu kiengi kiago kiasusania kiengi kia ikozi lia bukunza bubibu, anga ikozi lia yasepe, lienga anga kiyolo:

¹²wabezaga na kitutu kinene nu kiasakama; wabezaga na nibi ikumi neibili, nu ku nibi migenzi ikumi neibili; nu meina masanzua meli ma bilongo ikumi na bibili bia bana ba Isalele:

¹³nu kukutukaga kisongo kia busi kuabezaga nibi isatu; nu bungulu bua kisi, nibi isatu; nu ku bobungo, nibi isatu, nu kungsi, nibi isatu.

¹⁴Nu kitutu kia wozo muino kiabezaga na bibanza ikumi nu bibili; nu ga bibio bibanza gabezaga meina ikumi na mabili ma basingua ba Muana wa Mukoko.

¹⁵Nu wozo unatendaga nage abezaga na mukulu wa olo, buno alindike muino, nu nibi zago, nu bitutu biago.

¹⁶Nu wozo muino wabezaga na ndenge inazi, nu bulazi buago buabezaga bugezies na bungulu: nu alindikile muino na mukulu kilometele tununu tubili nkama ibili nu makumi manazi. Bulazi buago nu bungulu buago nu kusakama kuago biabezaga bialingimana.

¹⁷Alindikile kitutu kiago mabusu lukama makumi manazi nu manazi, anga kilindiko kia muntu, u kia mugenzi.

¹⁸Nu bia bibobakile na kitutu biabezaga yasepe: nu muino wabezaga wa olo nsoga, wasusania kiyolo.

¹⁹Nu bibanza bia bitutu bia muino wozo biakulumizibue na makozi ma bukunza bubibu nu kibanza kitangi kiabezaga yesepe; kia bibili kiabezaga safilo, kia bisatu kiabezaga kalekedo, kia binazi kiabezaga emalode;

²⁰nu kia bitano kiabezaga saladone, kia mutuba kiabezaga saladio; kia mutuba kamo kiabezaga kisolaite; kia kinana kiabezaga belulo; kia mubula kiabezaga tupaze; kiekumi kiabezaga kilosopalase; kiekumi nu kimozi kiabezaga iyasinte; kiekumi nu bibili kiabezaga ametisito.

²¹Nu nibi ikumi nu ibili zabezaga pelele ikumi nu ibili; nu luibi na luibi na luabezaga na pelele imozi: nu nzila za muino zabezaga za olo nsoga anga kiyolo kienga nunse.

²²Nu nsiamonine ku numba za kukumbamina mugo: kubuno Mukota Kalaga uli na Magala, nu Muana wa Mukoko u beli numba za kukumbamina.

²³Nu mu muino wozo tamukuiyaninua kisongo kia busi aba muezi kusana mugo; kubuno lutanuno lua Kalaga ulukukelima mugo, nu Muana wa Mukoko u kasuku mugo.

²⁴Nu babilongo bakatabanga mu kiengi kiago: nu bakota ba kisi bekuvua mugo na lutanuno luabo.

²⁵Nu nibi zago tazikegalagua mu musu nunse (kubuno mugo tamukeidaga busi):

²⁶nu bekavua na lutanuno nu luanzo lua babilongo mugo:

²⁷nu tamukeingila kanse keli na nsese nunsania, aba muntu ukukitaga buagi nu ukuekaga buza: tondo umpanga beli na meina mu mukanda wa kalamo wa Muana wa Mukoko bakingila mugo.

Kulolesibua 22

¹Nu andolesizie luuzi lua mazi ma kalamo, menga anga kiyolo, luatukaga mu kisumbi kia bukota kia Kalaga nu kia Muana wa Mukoko,

²nu luagelaga mu nzila nnene zago. Nu ku mutili na mutili wa lulo luzi kuabezaga muti wa kalamo, ukukolamaga biguma bia nkita ikumi neibili, nu gukukolamaga biguma biago muezi na muezi: nu nsamba zago zabezaga muti wa konia babilongo.

³Nu takukaba kisugo lingo: nu kisumbi kia bukota kia Kalaga nu kia Muana wa Mukoko bikaba mugo; nu bakobe bage bakamukitila;

⁴nu bakamumonako; nu izina liage likaba ga malanga mabo.

⁵Nu takukeida busi lingo; nu tabakeiyanina kiengi kia kasuku, aba kiengi kia kisongo kia busi; kubuno Mukota Kalaga akabasanizia kiengi; nubo bakangata aba ku nkiko na nkiko zitanakuzinda.

Moki Mazinda.

⁶Nuwe atendile bune, Malagi mamano meli makukatizibua nu ma bulili; nu Mukota, Kalaga wa mitima za balengania, asingile mugenzi wage buno alolesie bakobe bage bitondo biasasie kuba.

⁷Unguililazi, nasasie kuvua, Mbogimbogi ku muntu wozo ukuanza malagi ma bulengania bua mukanda wono.

⁸Nunne Yoana nnenyene nungule nu namonine ku bitondo bibio, nu ganungule nu ganamonine, naguide buno nikumbamine mugenzi wandolesagia bitondo bibino.

⁹Nuwe atendile bune, Unguilila, ntunakita bubo: nne nili munyobe na mulimo nu wa mibuto zobe balengania, nu wa babo bekuanza malagi ma mukanda wono: kumbamina Kalaga.

¹⁰Nuwe atendile bune, Ntubike kamenyikilo ku malagi ma bulengania bua mukanda wono; kubuno nkungu zise buigi.

¹¹Nu wozo uteisanana, nteisanane lingo: nu wozo uli na nsepe, abe na nsepe lingo: nu wozo wisanana, eisanane lingo: nu wozo wasililila, asililile lingo.

¹²Unguililazi, nasasie kuvua; nu nili na lukalilo luane lusoga, kuliga muntu na muntu anga buakitile.

¹³Nne nili Alfa nu Omega, mutangi nu muzinda, wakulinga nu wakuzinda.

¹⁴Mbogimbogi ku babo bekusuga nsulu zabo, kubuno nubo babe na buangato kuvua ku muti wa kalamo, nu beingile mu nibi za wozo muino.

¹⁵Nu kumbuga kuago kuli mboa, nu baganga, nu bitazi, nu beitani, nu bakumbamizi ba nkisi; nu muntu unsania ukuelamaga kueka buza.

¹⁶Nne Yesu nasingile mugenzi wane kumulongekela bitondo bibino ku maekelezia. Nili isina nu wa kikanga kia Davidi, lulo lukenikeni, lukukelimaga lua nindunindu.

17Nu Muuza Wasililila nu mukikulu wasongoa bekutenda bune, Vua. Nu wozo ukungua atende bune, Vua. Nu uli na mpusia avue: nuwe ukutunda anue mazi ma kalamo buliabulia.

18Nkulongekela muntu na muntu ukungua ku malagi ma bulengania bua mukanda wono bune, Ndi muntu atalikila mango malagi gantata, Kalaga akamutalikila tubebe tuli mu mukanda wono:

19nu ndi muntu atikia mango malagi mu bulengania bua mukanda wono, Kalaga akamutikizia kindi kiage ku muti wa kalamo, nu ku muino wa kizila, nu ku bitondo biasanzua mu mukanda wono.

20Nuwe ukulongeka bitondo bibino ekutenda bune, E: Nasasie kuvua. Amena: vua, Mukota Yesu.

21Nu mponga za Mukota Yesu zibe na basuagibua. Amena.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil